UNIVERSITETET I BERGEN

	Arkivreferanse	Dokumentdato
	2024/10103	04/06/2025
Styre	Styresak	Møtedato
Fakultetsstyret ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet	37/25	10/06/2025

Reakkreditering av studieprogram 2024/2025

Bakgrunn

I tråd med systemet for kvalitetssikring av studier ved Universitetet i Bergen skal alle studieprogram evalueres og reakkrediteres hvert sjette år. Ordningen er beskrevet i UiBs kvalitetssystem for utdanning. Det er programrådene/-styrene ved instituttene som er ansvarlige for å utarbeide evalueringsrapportene som skal ligge til grunn for reakkrediteringen. Evalueringen skal så behandles og godkjennes i instituttrådet. Studenter, eksterne fagfeller, og representanter fra arbeids- eller samfunnsliv som er relevante for studietilbudet, skal bidra i evalueringene. Programevalueringen skal minst omfatte en vurdering av om forutsetningene i Studietilsynsforskriften er dekket i studieprogrammet og av fagmiljøet, samt andre krav til studietilbudet i UiBs system for kvalitetssikring. Rapporten skal beskrive og vurdere de aktuelle temaene og inneholde forslag til forbedringer der det er behov for det.

Etter planen for reakkreditering av studieprogram ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet skal følgende program evalueres for reakkreditering i 2024/2025:

Bachelorprogram i europastudier
Masterprogram i politikk og forvaltning
Masterprogram i medier og kommunikasjon
Profesjonsstudiet i samfunnsøkonomi
Masterprogram i geografi
Master´s Programme in Geographies of Sustainable Development
Master´s Programme in Physical Geography

Instituttene mottok brev om gjennomføring av evalueringen 12. 08 2024, med frist for innsending av evalueringsrapporten 13. desember 2024. Den ferdige evalueringsrapporten har blitt gjennomgått og vurdert av fakultetets studiekvalitetskomité. Komitéen består av instituttenes undervisningsledere, leder og nestleder for Studentutvalget, visedekan for utdanning og studiesjef ved fakultetet. Studiekvalitetskomitéen skal vurdere om kravene i Studietilsynsforskriften er oppfylt og gi anbefaling om reakkreditering av studieprogrammene til fakultetsstyret. Evalueringsrapporten vil etter behandlingen i fakultetsstyret bli publisert i UiBs studiekvalitetsbase. Instituttene vil også motta en oppsummering av Studiekvalitetskomitéens vurderinger, samt anbefaleringer for videre oppfølging. Under følger en kort oppsummering av Studiekvalitetskomitéens vurderinger:

Masterprogram i geografi, Sustainable Development og Physical Geography inngikk i én felles programevalueringsrapport. Komiteen bemerket at det vill vært en fordel om det hadde vært utarbeidet egne rapporter for hvert av programmene. Fagfellevurderingene som det vises til i rapporten bidro imidlertid til å klargjøre forholdet mellom det ulike programmene og studentgruppene.

Komiteens vurdering av bachelorprogrammet i europastudier

Komiteens overordnede vurdering er at fagmiljøet har levert en god rapport. Studieprogrammet oppfyller alle krav i både Studietilsynsforskriften og UiBs studiekvalitetssystem og foreslås reakkreditert.

Studiekvalitetskomiteen har følgende tilbakemeldinger og anbefalinger for oppfølging av evalueringen ved institutt for sammenliknende politikk:

- Det er svært positivt at arbeidet med studiekvalitet involverer studentene i stor grad.
- Studiekvalitetskomiteen merket seg at programmet har en utfordring med frafall, som i hovedsak skyldes at mange studenter velger å melde overgang til bachelor i sammenliknende politikk, heller enn å velge spesialisering i sammenliknende politikk innenfor bachelorprogrammet i europastudier.
  Kun et fåtall studenter velger spesialisering i historie, den andre spesialiseringsmuligheten på ba i europastudier, og programmet fungerer sånn sett som en innslusing til BA i sammenliknende politikk. Dette har ofte blitt påpekt i eksterne fagfelle-rapporter og kunne vært noe mer omtalt i programevalueringen.
  Studiekvalitetskomiteen vil be fagmiljøet om å beskrive tiltak de vil sette i gang eller videreføre for å bøte å på denne utfordringen.
- Kandidatproduksjonen i 2024 var lav, med åtte kandidater i 2024[1]. Studiekvalitetskomiteen kunne ønske seg noe mer refleksjon rundt kandidatproduksjon og gjennomføring i programmet.
- Studiekvalitetskomiteen kunne ønsket seg noe mer informasjon og tallgrunnlag fra Studiebarometeret.
- Studiekvalitetskomiteen merker seg at inntakskvaliteten ved opptak til bachelor i Europastudier er noe lavere enn for fakultetet for øvrig, og ser det som svært positivt at inntakskvaliteten har vært økende de siste årene.
- Komiteen kommenterte at et tiltak for en tydeligere profilering av programmet kan være å kalle programmet «Europastudier med statsvitenskap», for bedre å synliggjøre hvilket fagområde programmet hører til.

Komiteens vurdering av masterprogrammet i politikk og forvaltning

Komiteens overordnede vurdering er at fagmiljøet har levert en god rapport. Studieprogrammet oppfyller alle krav i både Studietilsynsforskriften og UiBs studiekvalitetssystem og foreslås reakkreditert.

Institutt for politikk og forvaltning jobber med en reform av masterprogrammet, der noe av målet er å skape større valgfrihet og bedre mulighet for utveksling. Instituttet har jobbet grundig med dette og forankret arbeidet både blant ansatte og studenter. Planen er å iverksette ny struktur og studieplan for kullet som starter høsten 2026.

Programevalueringen baserer seg på siste fem år, men siden programmet skal restruktureres, vil det uansett skje en del endringer i strukturen.

En del studenter opplever at det tar tid å komme i gang med masteroppgaven i tredje semester og det planlegges endring av masteroppgaven til 45 studiepoeng. Dette er i tråd med utviklingen på andre statsvitenskapelige program nasjonalt.

Studiekvalitetskomiteen har følgende tilbakemeldinger og anbefalinger for oppfølging av evalueringen ved institutt for politikk og forvaltning:

Masterprogrammet hadde i 2024 en betydelig nedgang i nye studenter, med 11 studenter til 26 studieplasser. Programevauleringen utreder dette punktet grundig og viser til en lang liste med tiltak for å øke søkertallet.

Kommentarer til Master i medier og kommunikasjon

Komiteens overordnede vurdering er at fagmiljøet har levert en god rapport. Studieprogrammet oppfyller alle krav i både Studietilsynsforskriften og UiBs studiekvalitetssystem og foreslås reakkreditert.

Programevalueringsrapporten er omfattende og god.

Studiekvalitetskomiteen er nysgjerrige på fagmiljøets refleksjoner rundt gjennomstrømming og frafall. Det ville vært interessant å vite mer om det systematiske evalueringsarbeidet som nevnes i programevalueringen, og hva slags studentdata fagmiljøet har opparbeidet seg.

Systematiske data om effekten av tiltak for gjennomstrømming vil være svært nyttig for å vite hvilke tiltak som har best effekt og dermed hvordan man kan arbeide målrettet med å styrke gjennonstrømmingen.

Vektleggingen av den pågående dialogen mellom undervisere, emneansvarlige og studenter som et ledd i evaluering og studentinvolvering virker å være svært nyttig, og et eksempel til etterfølgelse.

Komiteens vurdering av profesjonsstudiet i samfunnsøkonomi

Komiteens overordnede vurdering er at fagmiljøet har levert en god rapport. Studieprogrammet oppfyller alle krav i både Studietilsynsforskriften og UiBs studiekvalitetssystem og foreslås reakkreditert.

Studiekvalitetskomiteen har følgende tilbakemeldinger og anbefalinger for oppfølging av evalueringen ved institutt for samfunnsøkonomi:

- Evalueringsrapporten tar opp at programmet ikke skårer spesielt høyt på arbeidslivsrelevans. Fagmiljøet innrømmer å ha et forbedringspotensial gjennom f.eks. å trekke inn representanter fra

arbeidslivet i undervisningen i større grad. Et annet tiltak som kunne vært vurdert er praksisutplassering, dersom man kunne finne ressurser til oppfølging av dette. Studentene har vært involvert i arbeidet med arbeidslivsrelevans ved at fagutvalget for programmet arrangerte karrieredag våren 2023 og 2024, som ble svært vellykket. Noe av bakgrunnen for karrieredagene var opplevd mangel på kontakt med arbeidslivet.

- Studiekvalitetskomiteen oppfordrer også til at fagmiljø og undervisere kan bruke noe av undervisningstiden til å bevisstgjøre studentene om hva de lærer opp mot læringsutbyttebeskrivelsene og behov i arbeidslivet. Underviserne kan her ha en viktig rolle i å oversette for studentene.

Komiteens vurdering av masterprogrammet i geografi, Master´s Programme in Geographies of Sustainable development og Master´s Programme in Physical Geography

Komiteens overordnede vurdering er at fagmiljøet har levert en god rapport, men at det ville vært mer klargjørende om det enkelte studieprogrammet hadde vært omtalt i en separat rapport for en tydeligere drøfting av studentgrupper, læringsutbytter, m.m. Studieprogrammene oppfyller alle krav i både Studietilsynsforskriften og UiBs studiekvalitetssystem og foreslås reakkreditert.

Studiekvalitetskomiteen har følgende tilbakemeldinger og anbefalinger for oppfølging av evalueringen ved institutt for geografi:

- Studiekvalitetskomiteen noterer seg at programevalueringen skal dekke tre program, men kommenterer at det muligens burde vært utarbeidet en evaluering per program for å gi en bedre oversikt over hvordan programmene fungerer. Særlig læringsutbyttebeskrivelsene blir vanskeligere å vurdere opp mot innholdet i utdanningen når det er ulike læringsutbytter for de tre programmene.
- Komiteen støtter fagmiljøets planer om å forenkle strukturen med å slå sammen i alle fall to av programmene, slik at man får to program i stedet for tre. Fagmiljøet melder at i realiteten er dette ett program, men med to engelske utlysninger (Master´s Programme in Physical Geography og Master´s Programme in Geography of Sustainable Development). Endringene som er foreslått av fagmiljøet vil gi to program, som utlyses på norsk og engelsk.
- Ved større reorganiseringer/endringer i studieprogram, bør det innhentes en ny fagfellevurdering innen tre år. Masterprogrammet i geografi bør også utarbeide en ny programevaulering innen tre år etter ny organisering.

Forslag til vedtak

Styret ved Det samfunnsvitenskapelige vedtar å reakreditte programmene:

Bachelorprogram i europastudier
Masterprogram i politikk og forvaltning
Masterprogram i medier og kommunikasjon
Profesjonsstudiet i samfunnsøkonomi
Masterprogram i geografi
Master´s Programme in Geographies of Sustainable Development
Master´s Programme in Physical Geography

Siri Gloppen
Dekan

Kirstine Kolsrud
fakultetsdirektør

04/06/2025/Lise KristiansenVedlegg

1 Reakkreditering av BASV-EUR2024
2 Reakredittering av studieprogram ved Institutt for politikk og forvaltning
3 Reakkreditering av masteprogramma i geografi
4 Institutt for økonomi - Reakkreditering Profesjonsstudiet i samfunnsøkonomi
5 Programevaluering MASV-MEVI 2024
6 Reakredittering av studieprogram ved Institutt for informasjons- og medievitenskap i 2024/2025

BASV-EUR: Bachelorprogram i europastudium

1. Krav til studietilbudet i UiBs system for kvalitetssikring av utdanningene

Bachelorprogrammet i europastudium er et tverrfaglig samarbeidsprosjekt mellom Institutt for sammenliknende politikk og AHKR som har eksistert siden 2004. Institutt for sammenliknende politikk har hatt det faglige og administrative ansvaret for studieprogrammet siden 2012. Programmet har per i dag 25 studieplasser.

Studentene på programmet følger samme studieplan de to første semestrene. Fra og med det tredje semesteret velger de enten spesialisering i sammenliknende politikk eller spesialisering i historie. Denne rapporten vil ta for seg de to første semestrene samt videre spesialisering i sammenliknende politikk.

1.1 Opptakskrav og opptakstall

Bachelorprogrammet har i perioden 2020 til 2024 hatt en god økning i antall studenter som har blitt tatt opp på programmet. Instituttet har lenge hatt som mål å øke både antallet studenter og inntakskvaliteten på programmet og er godt fornøyd med utviklingen som helhet i perioden.

Antall studenter tatt opp på bachelorprogrammet i europastudium

	2020	2021	2022	2023	2024
Totalt	31	26	46	39	44

Kilde: Tableau

Instituttet ser viktigheten av å prioritere rekruttering og har blant annet prioritert å få på plass en ny rekrutteringsfilm som ble tatt i bruk fra og med vårsemesteret 2023. Instituttet bruker ressurser på å promotere BA-programmet i sosiale medier, med spesielt søkelys på det sosiale og faglige miljøet blant studentene samt mulighetene for utvekslingsopphold og praksisopphold i Brussel. Før opptaket høsten 2024 ble det lagt ekstra vekt på å promotere programmet, noe som ser ut som å ha fungert bra. 2022 var på mange måter et unntaksår og det er mest relevant å se på utviklingen fra 2020 til 2024 som helhet.

Inntakskvaliteten har gjennom perioden har vært økende, og vi erfarer at vi rekrutterer gode og engasjerte studenter til programmet. For opptaket som helhet har instituttet som mål å sikre en god opptakskvalitet, men samtidig fylle studieplassene og overfylle noe for å sikre bærekraftige kull som tar høyde fra naturlig frafall.

BASV EUR	År	Gjennomsnitt av karakterpoeng
	2020	42,21
	2021	38,73
	2022	40
	2023	41,12
	2024	43,46

Hentet fra Database for statistikk om høyere utdanning - DBH (hkdir.no)

1.2 Gjennomføring, frafall og kandidatproduksjon

Kandidatproduksjon BASV-EUR

2020	2021	2022	2023	2024
16	8	16	15	5

Kilde: DBH Fullført vitnemålsgivende studieprogram (uteksaminerte)

Frafallet ved programmet er varierende, men relativt lavt. Noe frafall, spesielt i det første studieåret vil være naturlig, og vil skyldes studenter som oppdager at studiet ikke er for dem, og noe frafall skyldes forhold som ikke er knyttet til studiesituasjonen. Det er likevel et mål å holde frafallet til et minimum. Et spesielt forhold ved bachelorprogrammet i Europastudier er at en del studenter skifter til bachelorprogrammet i sammenliknende politikk i stedet for å velge spesialisering i sammenliknende politikk. For instituttet er dette frafallet uproblematisk så lenge det ikke blir altfor stort, og studentene kan skifte program uten å tape progresjon i sin bachelorgrad.

Instituttets hovedstrategier for å hindre uønsket frafall omfatter både sosiale og faglige tiltak, i tillegg til et godt designet studieprogram som bidrar til god gjennomføring. Vi prioriterer å ønske nye studenter velkomne til instituttet og følger de videre opp faglig og sosialt gjennom faglig-sosiale aktiviteter organisert av staben. Studieprogrammet har et aktivt studentforening/fagutvalg som organiserer faglige og sosiale tiltak, arrangerer studietur og. Vi noterer likevel at overgangen fra fagutvalg til studentforening (Eurokratene) har redusert det faglige engasjementet noe til fordel for mer rene sosiale tiltak.

For å unngå uønsket frafall prioriterer vi følgende tiltak

- Å ta imot nye studenter på en god måte, og å inkludere dem i faglige og sosiale arrangementer ved instituttet og universitetet som helhet
- Ha tett samarbeid med fagutvalg/studentforening
- Ha tett samarbeid med, og oppfølging av, seminarlederne som bindeledd mellom instituttet og studentene
- Opprettholde og vedlikeholde et logisk oppbygd og godt designet studieprogram med gode muligheter for valgfrihet, utveksling og praksis.

1.3 Vurdering av læringsmiljø

Det faglige og sosiale læringsmiljøet ved studieprogrammet er viktig for å sikre tilhørighet til instituttet og fagmiljøet, og instituttet arbeider systematisk med å opprettholde dette

Seminarundervisningen foregår i all hovedsak i egnede lokale sentralt på campus eller på instituttet. Nyåpningen av U-Pihl har bidratt til en sterk forbedring av undervisningslokalene, spesielt når det gjelder egnede seminarrom. Det sosiale læringsmiljøet drar også nytte av nyoppussede lokaler. På samme tid har en økning i antall studenter ved fakultetet ført til økende press på egnede undervisningslokaler, både når det gjelder forelesninger og seminarer. Vi anser derfor kvaliteten på undervisningsrommene som gode, men tilgjengeligheten som mindre god.

Resultatene fra Studiebarometeret 2023 gir en indikasjon på tilfredsheten. Nå er dessverre svarprosenten ganske lav så vi kan ikke legge mye vekt på svarene, men overordnet tilfredshet er bra (4,0)

På det spesifikke spørsmålet om det sosiale og faglige miljøet var gjennomsnittet (3,5) som er noe lavere enn det burde være, igjen er svarprosenten såpass lavt at det er vanskelig å bruke disse dataene til noe fornuftig. Den mer uformelle tilbakemeldingen fra fagutvalget tilsier at det faglige og sosiale miljøet er bra. Det samme gjør tilbakemeldingene gitt til den eksterne programsensoren gjennom intervjuer.

«Studentene jeg intervjuet i mars 2024 understreket at studiemiljøet er veldig godt. En av grunnene til dette er at man, i motsetning til de store BA-programmene, er få studenter. Samtidig understreker studentene at felleskomponenten i BA-graden ikke er på mer enn 40 SP, hvilket innebærer en relativt stor fragmentering av studiemiljøet i andre og tredje år. Når det i tillegg er et visst frafall og overgang fra en del studenter til BA-graden i sammenliknende politikk, så forsterkes en slik fragmentering. Men, jeg vil understreke at inntrykket fra møte med studenter både i 2023 og 2024 gir et positivt inntrykk av sosialt og faglig miljø ved BA i Europastudier.»

(Fra programsensorrapport levert i 2024 av Espen D. Olsen, vedlegg 2)

1.4 Studentinvolvering

Bachelorprogrammet har en engasjert studentmasse, som jevnlig bidrar med konstruktiv tilbakemelding på utdanningsprogrammet. Rent formelt gjøres dette gjennom emneevalueringer, programevalueringer gjort av eksterne programsensor og ved deltakelse i fora som undervisningsutvalg og instituttråd. I tillegg bidrar studentene med innspill gjennom evalueringer av spesifikke emner. Fagutvalget involveres også gjennom jevnlige møter med institutt- og undervisningsledelse.

Rekruttering til råd og utvalg gjøres i samarbeid med fagutvalget, en ordning som fungerer godt. I diskusjoner rundt undervisningsform, eksamensform og reformer av graden har studentrepresentanter bidratt med viktige innspill, som også blir fulgt opp. Instituttet vurderer studentinvolveringen i utviklingen av programmet som meget god, men tar ikke for gitt at det går av seg selv. Rekruttering av studenter til denne type verv er derfor en prioritert oppgave.

2. Krav til studietilbudet i Studietilsynsforskriften

2.1 System for kvalitetssikring

§ 4-1 Krav til det systematiske kvalitetsarbeidet (3): Institusjonen skal ha ordninger for systematisk å kontrollere at alle studietilbud tilfredsstiller kravene i forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning § 3-1 til § 3-4 og kapittel 2 i denne forskrift.

Instituttet opplever at systemet for kvalitetssikring er for omfattende ved UiB og at instituttene produserer mange rapporter, som denne reakkrediteringsrapporten. Når omfanget blir for stort i kvalitetssikringen så reduseres kvaliteten på kvalitetssikringsarbeidet og kvaliteten i studiene rammes negativt. Instituttet er positiv til at mengden rapporten og omfanget av evalueringer blir redusert noe.

Alle emner gjennomgår emneevalueringer hvert 3. år. Under Covid-epidemien ble de vanlige emneevalueringene nedprioritert, men erstattet med mer generelle evalueringer av de endringene i vurderings- og undervisningsformer som ble gjort. Fra og med 2023/2024 er igjen regulære emneevalueringer en prioritert oppgave og en plan er lagt for å ta igjen etterslepet.

En ekstern fagfelle leverer hvert år en omfattende rapport basert på emneevalueringer, samt samtaler med studenter og ansatte. I årene 2023 og 2024 har disse blitt levert av Professor Espen D. Olsen fra OsloMet.

Disse eksterne rapportene er nyttige verktøy i den kontinuerlige forbedringen av BA-programmet og har vært oppe til diskusjonen i undervisningsutvalg, instituttråd og stabsmøter. For hvert år blir det gitt spesifikke oppdrag til de eksterne fagfellene.

For 2022/2023 var oppdraget å skaffe en generell oversikt over programmet. For 2023/2024 var oppdraget å se nærmere på og vurdere typen og omfanget på vurderinger på bachelorprogrammet. For 2024-2025 vil den eksterne fagfellen bli bedt om å vurdere seminarundervisningen ved instituttet.

Tilbakemeldinger fra rapportene

En tilbakemelding var en anbefaling om å gjøre en helhetlig gjennomgang av eksamensformer på programmet. Det ble påpekt at utfordringene med KI og eksamener ikke burde være førende for denne gjennomgangen. En annen anbefaling var å gjennomføre noen aktualitetsseminar for å styrke kullfølelsen og gi nye studenter innspill i hva som skjer i Europa. Det ble også anbefalt å opprette nye fellesemner for Eur-studentene, en anbefaling som også har blitt gjort før.

Når det gjelder eksamensformater blir det gjort noen endringer for å finne en bedre balanse mellom skoleeksamener, hjemmeeksamener og essays. Anbefaling om aktualitetsseminarer ble fulgt opp høsten 2024 med tre seminarer, med gode erfaringer. Når det gjelder anbefaling av nye fellesemner er det vanskelig enn så lenge siden AHKR opererer med 15-poengsemner og Sampol opererer med 10-poengsemner.

Som konkluderende betraktinger oppsummerer den eksterne fagfellen:

«BA-graden i Europastudier er et godt og interessant studietilbud for studenter som er opptatt av politikk og historie i en europeisk kontekst. Graden er tverrfaglig, med to ulike mulige valg av

studieløp for studentene. Mine møter med studenter og ansatte ved programmet i mars 2024 etterlot et fortsatt godt inntrykk av studieprogrammet.»

Rapportene fra de eksterne fagfellene ligger vedlagt som vedlegg 1-2

Alle evalueringer og rapporter går gjennom Undervisningsutvalget (UU), der tre studentrepresentanter er representert. Undervisningsutvalget opererer som programstyre for alle studieprogram ved instituttet.

I tillegg til en student fra BA-programmet i Europastudier, er det er en representant fra BA-programmet for sammenliknende politikk og en representant for masterprogrammet i sammenliknende politikk. Rapportene blir videre gjort tilgjengelige for nye eneansvarlige som slik kan bygge på tidligere erfaringer for å forbedre kursopplegget.

Undervisningsleder har oversikt over hvordan de foreslåtte tiltakene i de enkelte emnene følges opp. Instituttets vurdering er at programtilbudet holder gjennomgående høy kvalitet. Studentenes tilbakemeldinger gjennom emneevalueringer tyder også på at studentene vurderer programmet som godt. Den eksterne evalueringen av emnet er generelt meget positiv til programtilbudet som helhet, og spesielt med de endringer og forbedringer som har blitt gjort i perioden.

2.1 Studieplan

§ 2-1 Forutsetninger for akkreditering (2): Informasjon om studietilbudet skal være korrekt, vise studiets innhold, oppbygging og progresjon samt muligheter for studentutveksling.

Informasjonen i studieplanen blir jevnlig oppdatert og alle endringer blir diskutert og godkjent i undervisningsutvalget ved instituttet. Slik bachelorgraden er utformet er det tilfredsstillende rom for både spesialisering, utveksling og frie studiepoeng. En større revisjon av studieplanen ble gjort i 2023-2024 og implementeringen begynte høsten 2024. Etter erfaringer gjort høsten 2024 vil det bli gjennomført en mindre endring i programmet for studenter med oppstart høsten 2025.

Siste versjon av studieplan: https://www4.uib.no/program/europastudium-bachelor/plan-0

2.2 Læringsutbytte og infrastruktur

§ 2-2 Krav til studietilbudet (1): Læringsutbyttet for studietilbudet skal beskrives i samsvar med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring, og studietilbudet skal ha et dekkende navn.
§ 2-2 Krav til studietilbudet (4): Studietilbudets innhold, oppbygging og infrastruktur skal være tilpasset læringsutbyttet for studietilbudet.

Læringsutbyttebeskrivelsene blir jevnlig oppdatert for å gjenspeile nivået i Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk (NKR). Læringsutbyttet for emnene som er en del av graden er i tråd med NKRs nivåbeskrivelse.

Studieprogrammet er bygd opp rundt et sett med obligatoriske emner det som sammen gir studentene de kunnskaper, ferdigheter og generelle kompetanse som beskrevet i studieprogrammets læringsutbyttebeskrivelse. I tillegg er det nok frie studiepoeng til å gi studentene

mulighet til spesialisering. Programmet har en solid teoretisk, metodisk og empirisk innretning gjennom ein kombinasjon mellom obligatoriske emner og valgemner.

Merk at i det følgende beskrives den strukturen som nye studenter som ble tatt opp på programmet høsten 2024 følger.

Det første semesteret tar studentene tre obligatoriske emner : Eur101 (Introduksjon til europeisk historie og politikk) og Sampol103 (Introduksjon til politiske ideologiar), samt Ex-Phil.

Det andre semesteret tar studentene to obligatoriske emner Eur103 (Europa etter 1945) og Eur105 (European institutions, Politics and Policy, begge på 15 studiepoeng).

Fra og med det tredje semesteret velger studentene en spesialisering i enten Sammenliknende politikk eller Historie.

Fordyping sammenliknende politikk 3.-6. semester

- 3. semester, høst: MET104, SAMPOL105 og SAMPOL116/valgfritt SAMPOL emne på 200-nivå
- 4. semester, vår: MET103, SAMPOL106 og SAMPOL107
- 5. semester, høst: Utveksling
- 6. semester, vår: SAMPOL260 og 2 valgfrie SAMPOL emne på 200-nivå

Fordyping i historie 3.-6. semester

- 3. semester, høst: HIS101 og HIS113/HIS114
- 4. semester, vår: HIS102 og HIS115/HIS116
- 5. semester, høst: Utveksling
- 6. semester, vår: HIS250 og HIS203

Siste versjon av studieplan: https://www4.uib.no/program/europastudium-bachelor/plan-0

Instituttet har tilgang til Det samfunnsvitenskapelige fakultets infrastruktur. Under normale omstendigheter er tilgangen på egnede lokaler, nødvendig utstyr og andre administrative og tekniske tjenester tilstrekkelig.

Når det gjelder digitale læringsplattformer som MittUIB, Leganto etc. anser vi disse som godt egnet og tilstrekkelige, men opplæring i digitale plattformer er en utfordring ved implementering av nye programmer og for nyansatte.

2.3 Undervisnings- og vurderingsformer

§ 2-2 Krav til studietilbudet (5): Undervisnings, lærings- og vurderingsformer skal være tilpasset læringsutbyttet for studietilbudet. Det skal legges til rette for at studenten kan ta en aktiv rolle i læringsprosessen.

Undervisningen de første tre semestrene består i all hovedsak av forelesninger i kombinasjon med et omfattende seminarprogram. Forelesningene holdes i hovedsak av instituttets faste vitenskapelige stab, mens seminargruppene ledes av undervisningsassistenter knyttet til instituttets masterprogram. I seminargruppene diskuteres pensum og faglige spørsmål. Seminargruppene har også en viktig rolle når det gjelder studentenes skrivetrening og skriveopplæring i de tre første semestrene, og også for skriving av bacheloroppgaven i det sjette semesteret. Seminargruppene er også en viktig arena for studentaktiv læring, hvor små grupper gir mulighet for faglige diskusjoner.

Formålet med studiet er å gi studentene fagspesifikk kunnskap, men også mer generell kompetanse når det gjelder metode, strategier for å innhente og behandle store mengder informasjon, data og tekst og naturligvis evner til å skrive akademiske tekster og å vurdere andres akademiske tekster. Det er vår oppfatning at studiet slik det er i stor grad legger til rette for å utvikle disse ferdighetene.

I seminargruppene diskuteres pensum, faglige spørsmål. Seminargruppene har også en viktig rolle når det gjelder studentenes skrivetrening og skriveopplæring i de tre første semestrene, og også for skriving av bacheloroppgaven i det sjette semesteret. Seminargruppene er også en viktig arena for studentaktiv læring, hvor små grupper gir mulighet for faglige diskusjoner.

Formålet med studiet er å gi studentene fagspesifikk kunnskap, men også mer generell kompetanse når det gjelder metode, strategier for å innhente og behandle store mengder informasjon, data og tekst og naturligvis evner til å skrive akademiske tekster og å vurdere andres akademiske tekster. Det er vår oppfatning at studiet slik det er i stor grad legger til rette for å utvikle disse ferdighetene.

Vurderingsformene som benyttes i studiet er i all hovedsak varierende former for, skoleeksamen og hjemmeeksamener. Instituttet noterer seg at utviklingen av KI-programmer kan skape store utfordringer for ulike former for hjemmeeksamener og semesteressays, men erfaringen så langt er noe blandet. Vurderingsformene vurderes derfor jevnlig for øyeblikket og det er ikke utenkelig at instituttet vil innføre noen flere skoleeksamener.

3 .0 Faglig innhold

§ 2-2 Krav til studietilbudet (2): Studietilbudet skal være faglig oppdatert og ha tydelig relevans for videre studier og/eller arbeidsliv.
Dersom mastergradsstudier (Krav til akkreditering i Forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning):
§ 3-2 Akkreditering av mastergradsstudier (1): Mastergradsstudiet skal være definert og avgrenset og ha tilstrekkelig faglig bredde.

Bachelorprogrammets emnesammensetning har forandret seg lite i perioden. De største endringene har vært i rekkefølgen emnene tas samt en økning i mengden frie studiepoeng. Innholdet i de obligatoriske emnene og spesielt pensum i disse har imidlertid vært revidert løpende for å sikre at innholdet i programmet er oppdatert og relevant i henhold til kunnskapsutviklingen innen fagområdet. Instituttet har ofte fornyelse i emneporteføljen på 200-nivå hvor det er et spesielt fokus å tilby emner relevant til studenter som ønsker fordypning i Europeisk politikk

Den største endringen har vært et styrket fokus på metode ved å gjøre et 15-poengsemne (MET102) om til to 10-poengsemner (MET103 og MET104). Det er denne endringen som implementeres i 2025/2026.

3.1 Arbeidslivsrelevans og samhandling med arbeids- og samfunnsliv

Bachelorprogrammet er særskilt rettet inn mot en mastergrad i sammenliknende politikk. Studenter på bachelorprogrammet i sammenliknende politikk tilegner seg en bred kompetanse, som både er egnet som forberedelse på studier på masternivå, men også er relevant for og attraktiv for arbeidslivet i seg selv.

Gjennom praksisemnene Sampol290/291 får studentene arbeidserfaring, men like viktig, arbeidslivet får erfaring med studenter som er på slutten av en BA-grad i sammenliknende politikk. Tilbakemeldingen over mange år er at arbeidsgiverne er svært fornøyde med den kompetansen studentene har opparbeidet seg, noe som merkes i popularitetен til praksisemnet fra arbeidsgiversiden. Spesielt studentenes metodeferdigheter, evne til å prosessere store mengder tekst samt skriveferdigheter blir fremhevet i tilbakemeldinger. Muligheten til å ta praksis i Brussel er spesielt relevant for studentene på europastudier, og disse studentene blir prioritert til plassene i Brussel.

Instituttet har også de siste to-tre årene jobbet med Sammen for å synliggjøre arbeidslivsrelevansen til kandidatene.

3.2 Arbeidsomfang

§ 2-2 Krav til studietilbudet (3): Studietilbudets samlede arbeidsomfang skal være på 1500–1800 timer per år for heltidsstudier.

Studiet er lagt opp til 30 studiepoeng per semester. De tre emnene studentene tar første semester er på 10 studiepoeng hver, mens emnene studentene tar andre semester er på 15 studiepoeng. Ved videre spesialisering i sammenliknende politikk er emnene på 10 studiepoeng, mens ved spesialisering i historie er emnene på 15 studiepoeng.

De obligatoriske emnene i de tre første semestrene har i tillegg til forelesninger og seminarundervisning også en rekke skriftlige innleveringsoppgaver. Disse blir spredt utover for å sikre en jevn arbeidsbelastning. Dette fungerer godt i de to første semestrene. I det tredje semesteret har tilbakemeldingen over tid hvert at kombinasjonen av Met102, med tilhørende arbeidskrav, og Sampol115 er krevende. Den endrede strukturen på graden er gjort for å løse dette. Det gjenstår å se om arbeidsmengden/arbeidskravene faktisk blir reduserte.

3.4 Kobling til forskning

§ 2-2 Krav til studietilbudet (6): Studietilbudet skal ha relevant kobling til forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid.

Den løpende pensumoppdateringen av de obligatoriske emnene sammen med de valgfrie emnene med direkte koblinger til forskningsfronten, sørger for at studietilbudet som helhet har en tett og relevant kobling til forsking og faglig utviklingsarbeid. De valgfrie fordypningsemnene på 200-nivå er knyttet til forskningen som gjøres ved instituttet, og det tilbys alltid emner som er knyttet til europeisk politikk.

3.5 Internasjonalisering

§ 2-2 Krav til studietilbudet (7): Studietilbudet skal ha ordninger for internasjonalisering som er tilpasset studietilbudets nivå, omfang og egenart.
§ 2-2 Krav til studietilbudet (8): Studietilbud som fører fram til en grad, skal ha ordninger for internasjonal studentutveksling. Innholdet i utvekslingen skal være faglig relevant.

Utveksling er en integrert del av Europastudier, med egne prioriterte avtaler ved Europeiske universiteter. Det femte semesteret i graden er satt av til utveksling og studentene oppfordres sterkt til å bruke anledningen til å reise ut. Rent praktisk blir det gjort slik at utveksling i utgangspunktet er en del av studieplanen til studentene, men at de har mulighet til å velge bort utveksling for annen spesialisering hvis det er ønskelig.

Antall studenter på utveksling 2020-2024

2020	2021	2022	2023	2024
0	17	9	4	16

Kilde: Studiekonsulent med ansvar for utveksling/FS

3.6 Praksis

§ 2-2 Krav til studietilbudet (9): For studietilbud med praksis skal det foreligge praksisavtale mellom institusjon og praksissted.
§2-3 Krav til fagmiljø (7): For studietilbud med obligatorisk praksis skal fagmiljøet tilknyttet studietilbudet ha relevant og oppdatert kunnskap fra praksisfeltet. Institusjonen må sikre at praksisveilederne har relevant kompetanse og erfaring fra praksisfeltet.

Siden 2010 har instituttet hatt et tilbud om praksis som en del av BA-graden, gjennom Sampol290/291. Praksisprogrammet har vunnet fakultetets studiekvalitetspris og UiBs Uglepris, og vært en inspirasjon for praksisprogram ved andre universitet, som blant annet Universitetet i Stavanger. Fra en begrenset start har det vokst og blitt en viktig del av BA-programmene i sammenliknende politikk og europastudium.

Opptak til emnet gjøres ved søknad, og gjennomføres fortrinnsvis i enten det 5. eller 6. semesteret i graden. Instituttet har avtaler med en rekke private og offentlige samarbeidspartnere. Disse holder stort sett til i Bergen, men instituttet har også avtaler i Oslo og Brussel. Praksisemnet er først og fremst rettet mot studenter som er på bachelorprogrammet i sammenliknende politikk og europstudium, men for plassene i Brussel er studenter fra europastudium prioritert.

4.0 Krav til fagmiljø

§ 2-3 Krav til fagmiljø (1): Fagmiljøet tilknyttet studietilbudet skal ha en størrelse som står i forhold til antall studenter og studiets egenart, være kompetansemessig stabilt over tid og ha en sammensetning som dekker de fag og emner som inngår i studietilbudet.

§ 2-3 Krav til fagmiljø (4): Minst 50 prosent av årsverkene tilknyttet studietilbudet skal utgjøres av ansatte i hovedstilling ved institusjonen. Av disse skal det være ansatte med førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studietilbudet. I tillegg gjelder følgende krav til fagmiljøets kompetansenivå:
a) For studietilbud på bachelorgradsnivå skal fagmiljøet tilknyttet studiet bestå av minst 20 prosent ansatte med førstestillingskompetanse.
b) For studietilbud på mastergradsnivå skal 50 prosent av fagmiljøet tilknyttet studiet bestå av ansatte med førstestillingskompetanse, hvorav minst 10 prosent med professor- eller dosentkompetanse.
c) For studietilbud på doktorgradsnivå skal fagmiljøet tilknyttet studiet bestå av ansatte med førstestillingskompetanse, hvorav minst 50 prosent med professor- eller dosentkompetanse.
For mastergradsstudier: § 3-2 Akkreditering av mastergradsstudier i Forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning (2) Mastergradsstudiet skal ha et bredt og stabilt fagmiljø som består av tilstrekkelig antall ansatte med høy faglig kompetanse innenfor utdanning, forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid innenfor studietilbudet. Fagmiljøet skal dekke fag og emner som studietilbudet består av. De ansatte i fagmiljøet skal ha relevant kompetanse.

4.1 Fagmiljøets størrelse

Med unntak for budsjettårene 2022 og 2023 så følger den vitenskapelige staben ved Institutt for sammenliknende politikk Det samfunnsvitenskapelige fakultets budsjettmodell, som tradisjonelt har vært dimensjonert for at fagmiljøene skal kunne gi undervisningstilbud på alle nivå. Instituttets fagmiljø har riktignok vært alvorlig underdimensjonert siden 2021, noe som har vært en særskilt utfordring for instituttet i flere år som fakultetet ikke har funnet en løsning på. I 2023 måtte også instituttet trekke to utlyste førsteamanuensisstillinger. For øyeblikket har instituttet en underdekning

på 1,8 faste vitenskapelige ansatte i denne modellen, og fagmiljøets størrelse er derfor fremdeles underdimensjonert i forhold til studentmassen og studietilbudet. Det er forventet at denne situasjonen vil ytterligere forverre seg i årene fremover gitt den økonomiske krisen ved fakultetet. Dette medfører økt arbeidspress på den vitenskapelige staben, noe som er en stor bekymring. Instituttet ser likevel ikke for seg å legge ned europastudier, men vurderer andre innsparingstiltak som reduksjon i valgfrie emner.

Studietilbudet har en størrelse som står i forhold til antall studenter og studiets egenart. Staben har hatt stabil kompetanse over tid og har likevel en sammensetning som dekker de fag og emner som inngår i studietilbudet.

Stillingsbenevnelse	2019 Årsverk	2020 Årsverk	2021 Årsverk	2022 Årsverk	2023 Årsverk	2024 Årsverk
Fagkonsulent					4,5	1
Forsker		1,5	1	1,2		1,8
Forsker	1,2	0,5	1	0,75	1	2
Forsker	1	2	2	1		0
Førsteamanuensis	7,4	6,2	6,2	5,4	6,5	6,6
Førstelektor		0,8	1			
Instituttleder	1	1	1	1	1	1
Postdoktor	6,7	9,7	8,7	6,5	10	5
Professor	13,4	14,4	9,6	12,1	13,4	12,3
Stipendiat	12	13	8	8	6	6
Universitetslektor	1	2,5	2	2	2	2
Vitenskapelig ass.				0,76		
Vitenskapelig ass.	4,62	7,66	7,33	7,2	1,25	0,7
Vitenskapelig ass.	4	1	1	2,2	1,8	
Sum	52,32	60,26	48,83	48,11	47,45	38,4

Kilde: Database for statistikk om høyere utdanning - DBH (hkdir.no)

4.2 Fagmiljøets utdanningsfaglige kompetanse

§ 2-3 Krav til fagmiljø (2): Fagmiljøet tilknyttet studietilbudet skal ha relevant utdanningsfaglig kompetanse.

Institutt for sammenliknende politikk legger UiBs regelverk om utdanningsfaglig kompetanse til grunn ved vitenskapelige ansettelser. Det blir prioritert tid slik at nyansatte kan gjennomføre universitetspedagogiske kurs så raskt som mulig. Instituttet diskuterer utdanningsfaglige problemstillinger jevnlig i undervisningsutvalget og stabsmøter.

4.3 Faglig ledelse

§ 2-3 Krav til fagmiljø (3): Studietilbudet skal ha en tydelig faglig ledelse med et definert ansvar for kvalitetssikring og -utvikling av studiet.

Institutt for sammenliknende politikk har organisert det overordnede ansvaret for kvalitetssikring og utvikling gjennom organet Undervisningsutvalget (UU). UU er programstyre for instituttets

studieprogram. UU behandler saker som vedrører utdanningens innhold, form og gjennomføring samt sørger for at utdanningen er i tråd med gjeldende retningslinjer. UU består av en leder (undervisningsleder ved instituttet), en sekretær, to representanter fra staben samt tre studentrepresentanter. Disse representerer BA-Sampol, BA-Europastudium og MA-Sampol.
UU møtes normalt to ganger i semesteret og behandler alle saker knyttet til utdanningstilbud, endringer i emnebeskrivelser, vurderingsformer og lignende. Undervisningen ved instituttet ledes av undervisningsleder som i tillegg til å være leder av UU, også representerer instituttet i fakultetets Undervisningsforum. Studieprogrammet diskuteres også jevnlig i instituttrådet samt i øvrige stabsmøter.

4.4 Fagmiljøets fagspesifikke kompetanse

§ 2-3 Krav til fagmiljø (5): Fagmiljøet tilknyttet studietilbudet skal drive forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid og skal kunne vise til dokumenterte resultater med en kvalitet og et omfang som er tilfredsstillende for studietilbudets innhold og nivå.

Institutt for sammenliknende politikk rekrutterer bredt innenfor disiplinen og internasjonalt og til sammen er den vitenskapelige staben godt egnet for å gjennomføre undervisningen på programmet. Fagmiljøet er spesialisert innenfor komparativ politisk forskning med sterk vekt på empirisk forskning, og instituttet er i den internasjonale forskningsfronten i disiplinen. Undervisningen er tett knyttet til instituttets forskningsprofil og fagspesifikke kompetanse. Spesielt er sammenhengene mellom fagmiljøets forskningsfelt og tilbudet av fordypningsemner på 300-nivå sterk.

4.5 Internasjonalt og nasjonalt samarbeid

§ 2-3 Krav til fagmiljø (6): Fagmiljøet tilknyttet studietilbud som fører fram til en grad, skal delta aktivt i nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk som er relevante for studietilbudet.

Institutt for sammenliknende politikk deltar aktivt i både nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk som er relevante for studietilbudet, dette reflekteres mastergradsprogrammet. Instituttet har fått UTFORSK-midler for samarbeid med University of North Carolina, Chapel Hill for utveksling, undervisnings- og forskningssamarbeid.

Vedlegg:
Vedlegg 1: Programsensorrapport 2022/23
Vedlegg 2: Programsensorrapport 2023/24
Evalueringsrapporter for aktuelle emner er tilgjengelig i Studiekvalitetsdatabasen

UNIVERSITETET I BERGEN
Institutt for politikk og forvaltning

Vår dato
17.12.2024

Vår referanse
2024/10103

Universitetet i Bergen

Reakredittering av studieprogram ved Institutt for politikk og forvaltning

Vi viser til brev av 12.08.2024 fra Det samfunnsvitenskapelige fakultet hvor det bes om at det skal utarbeides programevalueringsrapporter for utvalgte studieprogram for reakkreditering i perioden 2024-2025.

For Institutt for politikk og forvaltning gjelder dette Masterprogram i politikk og forvaltning (MASV-GOV)

Rapporten ble behandlet av instituttrådet ved Institutt for politikk og forvaltning i møte fredag 13. desember, og sendes herved inn for behandling av Studiekvalitetskomitéen ved SV-fakultetet, før de sendes til endelig godkjenning i fakultetsstyret.

Med vennlig hilsen

Simon Neby
undervisningsleder

Thea Tufte
seniorkonsulent

Postadresse
Universitetet i Bergen
Institutt for politikk og forvaltning
Postboks 7800
N-5020 BERGEN

E-post:
post@uib.no

Organisasjonsnummer
874 789 542

Saksbehandler
Thea Tufte
Telefon:
Mobil:
E-post: Thea.tufte@uib.no

Programevaluering for masterprogrammene i geografi

- Masterprogram i geografi med tre studieretninger:
  - Samfunnsgeografi
  - Miljø- og landskapsgeografi
  - Naturgeografi
- Master's programme in Geography of Sustainable Development
- Master's programme in Physical Geography

Krav til studietilbudet i UiBs system for kvalitetssikring av utdanningene

Opptakskrav og opptakstall

Institutt for geografi har 3 masterprogram i geografi med totalt 30 studieplasser.

- MASV-GEOG: Masterprogram i geografi, med 3 retninger; samfunnsgeografi, miljø- og landskapsgeografi og naturgeografi, 17 studieplasser
- MASV-MEHA: Masterprogram i Geographies of Sustainable Development, undervises på engelsk, 8 plasser
- MASV-PHYG: Masterprogram i Physical Geography; undervises på engelsk, 5 plasser

De siste årene (2021 – 2024) har gjennomsnittlig konkurranse poeng for opptatte studenter økt fra 3.6 til 3.76 (kilde RESULTATER INNEN UTDANNINGSFELTET | RAPPORTERT TIL DBH VÅREN 2024, s. 14; Studieseksjonen, SV-fakultet).

Figur 1 viser studenter møtt og studieplasser totalt ved instituttets masterprogram i geografi. Det er noe variasjon mellom programmene i opptak. I 2022 og 2024 har det norske programmet 20 studenter (mot 17 plasser), og i 2 av årene har både MASV-PHYG og MASV-MEHA fylt alle plassene sine. Studieavgiften som ble innført i 2023 har fått konsekvenser for de engelske programmene, spesielt MASV-MEHA. Totalt sett har hovedregelen siden 2019 vært at programmene ikke fyller alle studieplassene.

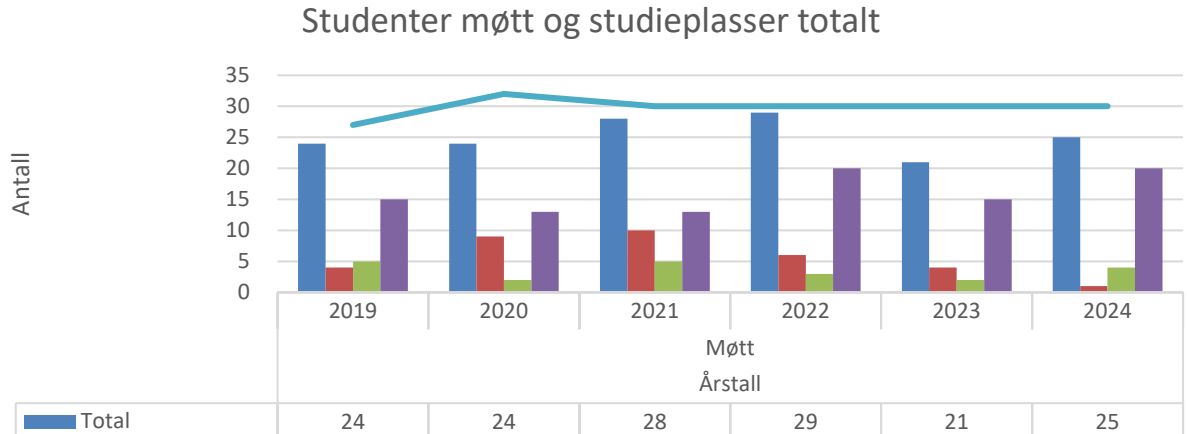

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Total	24	24	28	29	21	25
MASV-MEHA	4	9	10	6	4	1
MASV-PHYG	5	2	5	3	2	4
MASV-GEOG	15	13	13	20	15	20
Studieplasser totalt	27	32	30	30	30	30

Figur 1: Søknads- og opptakstall (fra Tableu)

Fagmiljøet planlegger ulike tiltak for å øke rekrutteringen. Ekstern fagfelle vurderte masterprogrammene våre våren 2024 med spesielt henblikk på organisering av programmene. Instituttet arbeider derfor nå med å tydeliggjøre masterprogramtilbudet, noe som også vil bedre markedsføring av det. Nåværende modell vil bli erstattet av individuelle masterprogram for ulike retninger. Programmene vil undervises på engelsk og annonseres både i norsk og internasjonale opptak. I forbindelse med denne omleggingen blir også programtekster gjennomgått, oppdatert og justert etter behov.

Programmene har inntil nå tatt opp studenter med karakterkrav C. Instituttet vil ved neste inntak benytte grensen 2.5 i samsvar med nasjonale retningslinjer som vil bli gjeldende når samordnet opptak

til master innføres. Dette kan på den positive siden føre til at vi får flere søkere og fyller alle plassene våre. På den annen side kan det føre til flere svake studenter på programmene og behov for mer veiledning. Dette må vi være observant på og vurdere egnede tiltak ved behov.

Instituttet har som mål å fylle alle studieplassene på masterprogrammene. Flere av våre bachelorstudenter slutter etter bachelorgraden for å ta en master ved andre læresteder. Her har vi et rekrutteringspotensial vi bør kunne utnytte bedre. Vi jobber konkret med å synliggjøre bredden i veilederkompetanse i 6. semester for studenter som skriver bacheloroppgave gjennom å involvere flere i staben i bacheloroppgaven. Vi mener også det er større potensial i ekstern rekruttering og ønsker i den sammenheng å lage en mer komplett oversikt over andre bachelorprogram og hvordan vi kan synliggjøre oss for studenter på disse. Som en del av markedsføring overfor egne og eksterne bachelorstudenter holder vi egne nettsider oppdatert med eksempler på masteroppgaver, og vi har som mål å holde informasjon på utdanning.no jevnlig oppdatert. Vi vurderer også om og hvordan vi kan bruke utvekslingsstudenter mer aktivt som markedsførere av studiet vårt når de returnerer til hjemmeuniversitetet sitt.

Gjennomføring, frafall og kandidatproduksjon

Masterprogrammene på geografi har ikke blitt evaluert tidligere og vi viser derfor resultater tilbake til 2017 (Figur 2). Den årlige kandidatproduksjonen har svingt mellom 15 og 27 i perioden, med et snitt på 20 i året. Vi har svært gode tall for 2024, der vi totalt kommer til å få uteksaminert 33 kandidater.

Gjennomføringsgraden på normert tid er jevnt over svært god, og ligger over gjennomføringsgraden ved fakultetet som helhet gjennom hele perioden tilbake til 2008, med unntak av 2016 og 2021 (Figur 3). Gjennomføringsgraden på MASV-MEHA har hatt en markant nedgang f.o.m. 2019 som kan være relatert til Covid 19 som gjorde situasjonen for mange utenlandske studenter vanskelig. En annen årsak er nedlegging av kvoteprogrammet som hadde siste opptak i 2015. Siden dette er små kull, gir det store utslag når kun et fåtall studenter ikke følger normal progresjon.

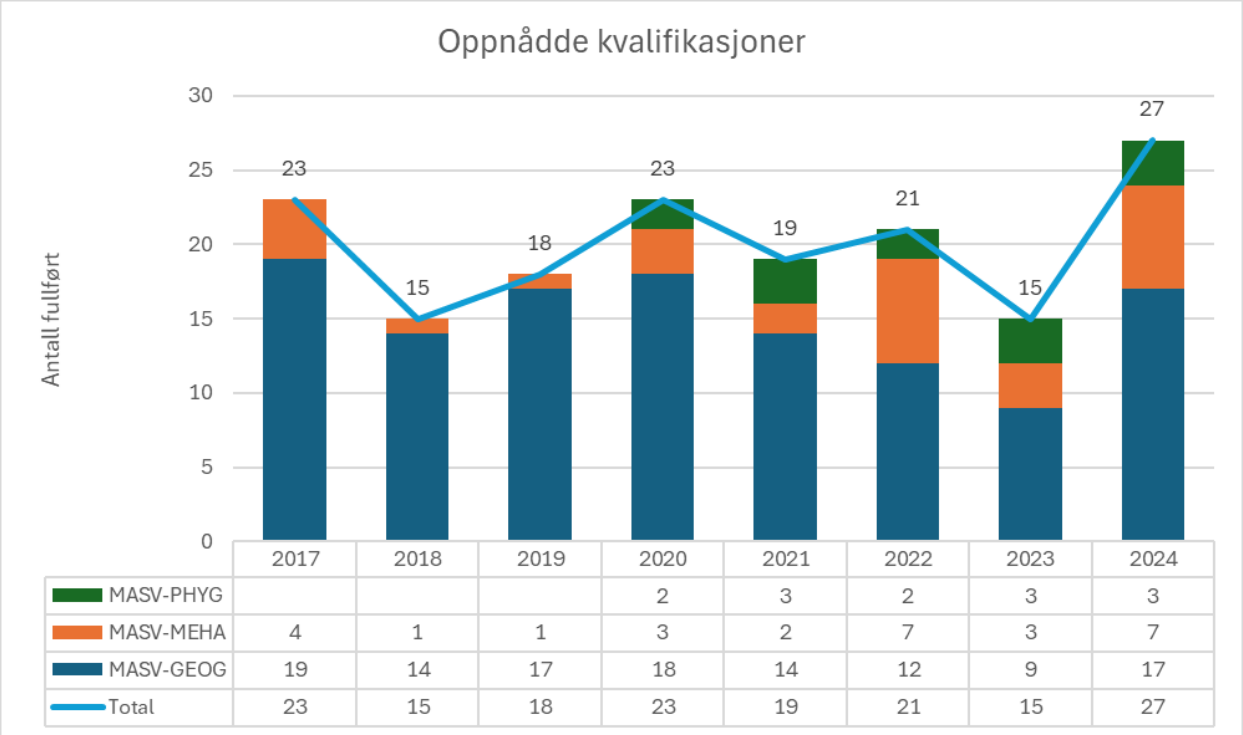

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
MASV-PHYG				2	3	2	3	3
MASV-MEHA	4	1	1	3	2	7	3	7
MASV-GEOG	19	14	17	18	14	12	9	17
Total	23	15	18	23	19	21	15	27

Figur 2: Oppnådde kvalifikasjoner (kandidater) (Kilde:Tableau)

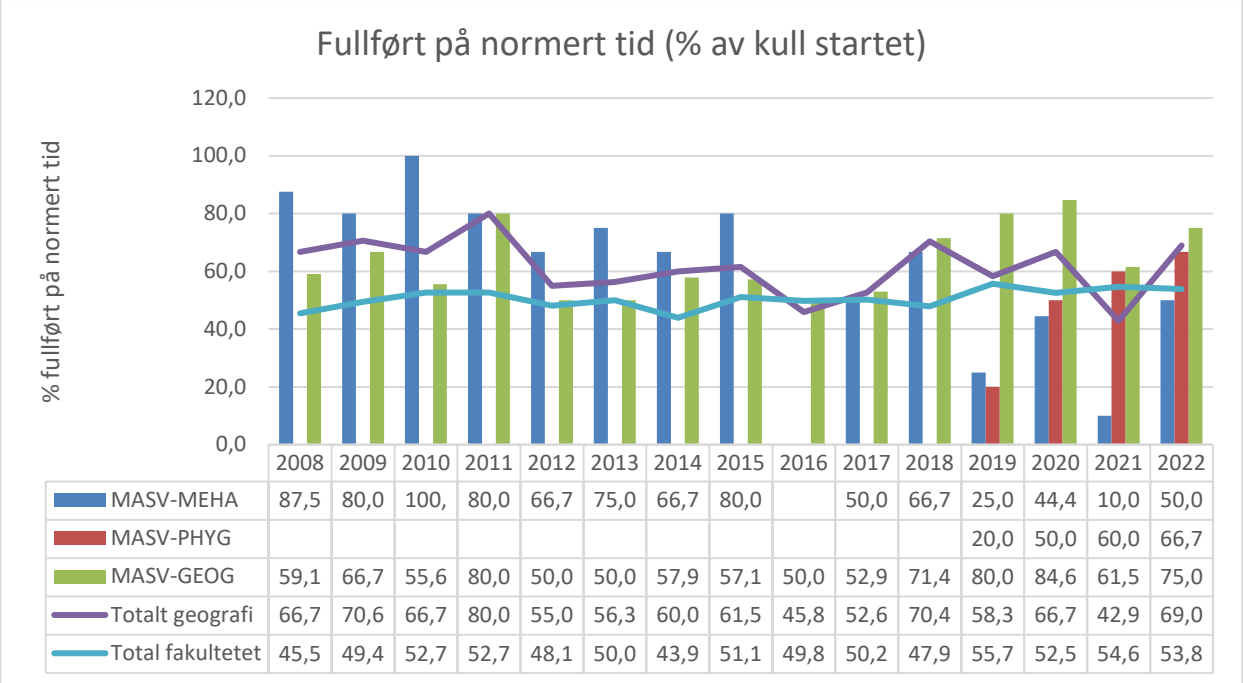

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
MASV-MEHA	87,5	80,0	100,	80,0	66,7	75,0	66,7	80,0		50,0	66,7	25,0	44,4	10,0	50,0
MASV-PHYG												20,0	50,0	60,0	66,7
MASV-GEOG	59,1	66,7	55,6	80,0	50,0	50,0	57,9	57,1	50,0	52,9	71,4	80,0	84,6	61,5	75,0
Totalt geografi	66,7	70,6	66,7	80,0	55,0	56,3	60,0	61,5	45,8	52,6	70,4	58,3	66,7	42,9	69,0
Total fakultetet	45,5	49,4	52,7	52,7	48,1	50,0	43,9	51,1	49,8	50,2	47,9	55,7	52,5	54,6	53,8

Figur 3: [Antall kandidater fullført på normert tid (M2) (kilde:](#) Tableu)

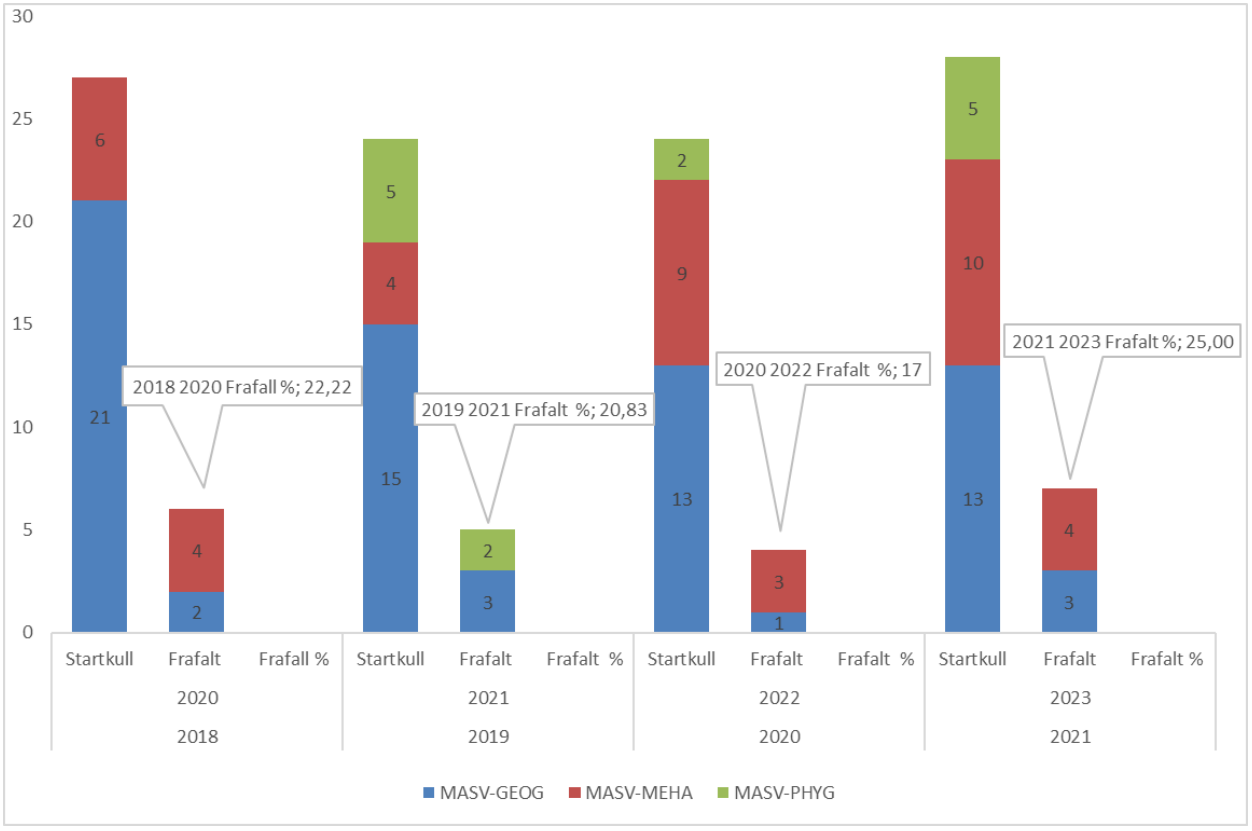

Figur 4: Start og frafall (kilde DBH)

Frafall fra programmene ligger rundt 20% (Figur 4). Prosentvis har det vært størst frafall fra MASV-MEHA (se over for mulig forklaring).

Masterprogrammene i geografi har en gjennomgående milepælrekke (1-3) med hovedhensikt å sikre kontinuerlig fremdrift for studentene. Det er en milepæl i hvert av de 3 første semestrene av mastergraden. Denne ordningen er godt integrert i programmene og velfungerende, og har også fått

positiv omtale fra programsensor. Vi vil fortsette med denne modellen i fremtiden.
I forbindelse med endringer i programstrukturen ser vi på hvilke teori og metode-kurs vi tilbyr og om bredden kan økes ved å inngå samarbeid med andre institutter som for eksempel Biovitenskap, Geovitenskap og Politikk og forvaltning. Omleggingen vi jobber med har også som mål å virke positivt på alle indikatorene (gjennomføring, frafall og kandidatproduksjon).

Vurdering av læringsmiljø

Læringsmiljøet ved instituttet er meget godt. Som det fremgår av Figur 5 er overordnet tilfredshet med programmet (MASV-GEOG) stabilt over 4, med verdier på 4.5 eller mer de siste to årene av undersøkelsen. Det er også over overordnet tilfredshet for alle masterprogrammene ved SV-fakultetet (vedlegg 4). Indekser som går spesifikt på læringsmiljø ligger marginalt lavere for det faglige og sosiale, mens det fysiske læringsmiljøet scorer på et høyt 3-nivå. I begge tilfeller ligger disse verdiene godt over gjennomsnittet. Svarprosenten i undersøkelsen er høy og gir robuste tall for masterprogrammet i geografi.

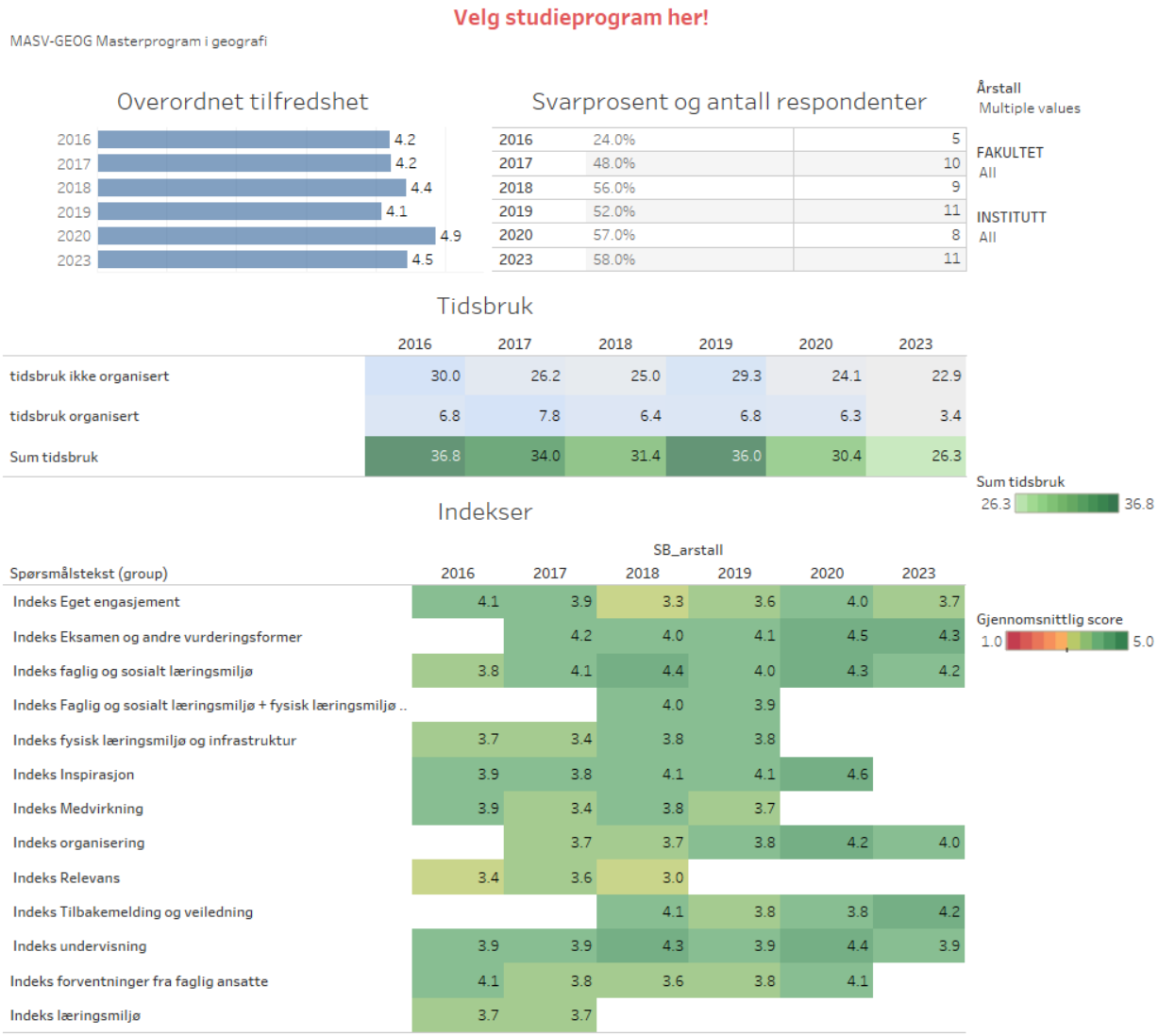

Figur 5: Ulike indikatorer på læringsmiljø fra Tablaeu

Studentene på våre masterprogram har tilgang til egen lesesal og datarom på instituttet. Mesteparten av undervisningen foregår også på undervisningsrommet på instituttet (rom 744). De er derfor godt integrert i fagmiljøet, og felles kjøkken med staben er et sosialt treffpunkt.

Studentinvolvering

Instituttet har generelt god kontakt med studentene på masterprogrammene da flesteparten benytter fasiliteter på instituttet. Dermed er det kort vei mellom studentene og stab og administrasjon for samtaler om og tilbakemeldinger på programmet og studiet generelt. Veileder – student kontakt har også en slik rolle. Mens dette er en uformell og rask kanal som kan være nyttig i enkelte tilfeller, finner den formelle involveringen form i faste rammer.

Fra 2024 er en av de nye masterstudentene kontaktperson og fungerer som et bindeledd til instituttledelsen. Studenter fra alle programmene blir invitert til samtaler med programsensor når det er aktuelt. Instituttet har i tillegg to mentorer ansatt i full stilling som undervisningsassistenter på bachelorprogrammet. Som nylig uteksaminerte masterstudenter er de fremdeles tett på masterprogrammene og har god kontakt med masterstudentene. De blir invitert inn i prosesser knyttet til studiekvalitet ved instituttet.

Instituttet følger regler og retningslinjer for studentinvolvering i instituttdemokratiet og studentene har vanlig representasjon og rettigheter i de aktuelle organene, som UU og IR. Studentene organiserer selv representasjon gjennom fagutvalget Terra. Imidlertid har Terra vært mindre aktiv i det siste, og tilbakemelding fra studenter er at instituttet bør oppfordre til og legge til rette for mer studentinvolvering gjennom Terra.

Studentene er den viktigste ressursen for instituttet også når det gjelder studiekvalitet. De er tett på og vet hvor skoen trykker. Dette er en innsikt vi ser at vi kan bruke enda mer aktivt enn vi gjør i dag. Noen tiltak vi vurderer for å involvere studentene er gjennom mer systematisk og regelmessig tilbakemeldinger på undervisningen, for eksempel midtveis og ved slutten av semesteret.

Krav til studietilbudet i Studietilsynsforskriften

System for kvalitetssikring

Instituttet følger krav til systematisk kvalitetsarbeid ved å gjennomføre årlige egenvurderinger av emner, emneevaluering hvert 3. år og med evaluering på programnivå gjennom ekstern fagfelle.

Årlige egenvurderinger blir fulgt opp på semestervise møter for alle emneansvarlige på programmet. Erfaringer utveksles og undervisningsopplegg, vurderingsformer og undervisningsplan blir deretter justert ved behov. Emneevaluering blir også diskutert på disse møtene for de emnene det gjelder, og senere behandlet i UU, som også fungerer som programstyre for masterprogrammene.

Vi har hatt 2 rapporter fra ekstern fagfelle i perioden, i 2019 og 2023. Disse blir presentert i stabsmøter og danner grunnlag for systematisk kvalitetssikring gjennom ovennevnte kanaler. Etter rapporten for 2019 innførte vi undervisningsseminar etter endt semester for å utveksle erfaring med undervisningen i semesteret og øke stabens involvering i og eierskap til helheten av programmet.

Basert på sistnevnte rapport er instituttet nå i en prosess der vi forbedrer strukturen på programnivå, spesielt med fokus på innhold og kurssammensetning på 1. og 2. semester. Studentene er også involvert i denne prosessen, gjennom innspill bla. via UU. Vi ønsker også å ha de tett på gjennom mer studentinvolvering når ny struktur er på plass.

For øvrig fungerer rutinene for oppfølging bra som de er.

Tilhørende forskrifter (om relevant)

Ikke relevant for masterprogrammene i geografi.

Studieplan

Informasjon om programmene i studieplanen er korrekt, og vi har rutinger for å oppdatere denne når endringer finner sted. Som nevnt over skal programtilbudet få en mer oversiktlig struktur. Dette mener vi vil bedre kvaliteten både på programmet og informasjonen som gis om det.

Læringsutbytte og infrastruktur

Læringsutbyttebeskrivelsene på programnivå er beskrevet i samsvar med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk på nivå 7 (mastergrad). Programmene har også dekkende navn. Programmene er bygget opp av en rekke teori- og metode-emner. Disse gir studentene nødvendig kunnskap og ferdigheter, på avansert nivå, til å gjennomføre et masterprosjekt. Innhold i og læringsutbytte for emnene gjenspeiler de overordnete læringsutbyttene på programnivå. I forbindelse med egenvurdering og emneevaluering blir emnebeskrivelser vurdert og revidert ved behov.

Navn (om relevant):

Masterprogrammene i geografi har ikke endret navn de siste fem årene. Planlagt endring i struktur vil medføre navnendring i neste periode.

Infrastruktur:

Studiene på masternivå har egen lesesal på instituttet med 16-18 plasser. I tillegg har vi GIS-lab med 10 plasser, forbeholdt masterstudenter. Mens det tidligere kun har vært dårlig kapasitet i perioder knyttet

til frister, melder studentene nå om for få plasser ettersom flere ønsker å benytte lesesalen. Det er også mangel på skjermer på lesesalen. Studenter nevner også dårlig luftkvalitet på lesesalen, noe som kan henge sammen at flere benytter den samtidig.

Undervisningsrommet vårt, 744, er mye i bruk, og vi benytter derfor også andre undervisningsrom og er fornøyd med rommene vi blir tildelt. Det som ikke er ideelt, er at vi er avhengig av DIGSSCORE for å gjennomføre undervisning i GEO316 Practical Skills in Remote Sensing and Spatial analysis (se under). Vi anser at studentene har tilstrekkelig tilgang til bibliotektjenester og administrative tjenester. Instituttet har imidlertid ingen teknisk stab, og for mer spesialisert utstyr / programvare / IT-løsninger kan dette være utfordrende.

Masterstudentene våre har forskjellig behov for infrastruktur til feltarbeid. Innenfor retningen samfunnsgeografi er det mindre behov for spesialisert utstyr til feltarbeid. I retningene miljø- og landskaps-geografi og naturgeografi er det derimot større behov for IT-infrastruktur til dataanalyse, spesialisert feltutstyr (e.g. boreutstyr, GNSS, droner) og tilgang til laboratorier.

Større og dyrere utstyr blir som hovedregel anskaffet av staben gjennom ulike prosjektmidler. Tilgang til laboratorier er dekket gjennom avtaler med Institutt for geovitenskap.

Instituttet har en egen datalab med noe kraftigere arbeidsstasjoner til studenter som jobber med større datamengder (GIS og fjernmåling, spesielt). Men dette rommet er ikke tilstrekkelig til undervisning på emner som GEO313 Naturgeografiske laboratorie- og feltmetoder og GEO316 Practical Skills in Remote Sensing and Spatial analysis. GEO316 benyttet DIGSSCORE der det fremdeles finnes datalab med skjermer. Når man jobber med GIS og fjernmåling er det ikke optimalt å jobbe på en laptop med liten skjerm. DIGSSCORE har begrenset kapasitet og antall studenter på GEO316 er forventet å overskride kapasiteten i rommet de nærmeste årene. GIS og fjernmåling krever også spesialisert programvare med årlige lisensutgifter, og disse dekkes av instituttet. Det samme gjelder programvare fra Adobe og Grapher.

Undervisnings- og vurderingsformer

Studieprogrammene benytter en variert kombinasjon av undervisnings- og vurderingsformer tilpasset læringsutbyttet for studietilbudet.

- Undervisningsformer er en blanding av forelesning, seminar, ekskursjon, feltkurs, laboratorieøvelser, datalaber og veiledning.
- Obligatoriske aktiviteter er blant annet hverandrevurdering, refleksjonsnotat, muntlig presentasjoner (gruppe og individuelt), posterpresentasjon og skriftlige innleveringer.
- Vurderingsformer spenner fra mer tradisjonelle former som skoleeksamen (kun 2 emner), hjemmeeksamen og semesteroppgaver via mappevurdering med ulike elementer som flervalgsprøve, poster og semesteroppgave, til gruppevis feltrapport og justerende muntlig i kombinasjon med mappevurdering.

Disse undervisnings- og vurderingsformene sikrer at studentene kan ta en aktiv rolle i læringsprosessen og får ønsket kompetanse i løpet av studiet. Kompetansemål i programmene er kort oppsummert at studenten kan innhente ulike typer data, planlegge og gjennomføre feltarbeid, behandle og analysere data, og presentere forskningsresultater på ulike måter, alt i henhold til god akademisk praksis og på et avansert nivå. Kompetansemålene kan leses i sin helhet på følgende lenker:

- Masterprogram i geografi: https://www.uib.no/studier/MASV-GEOG/plan
- Master i «Geographies of Sustainable Development": https://www.uib.no/en/studies/MASV-MEHA/plan
- Master i "Physical Geography": https://www.uib.no/en/studies/MASV-PHYG/plan

I forbindelse med endring i struktur av masterprogrammene vil nye programbeskrivelser bli utarbeidet og læringsutbyttetekstene revidert. Vi jobber også med emnesammensetning i 1. og 2. semester og som en del av dette kommer vi til å gå gjennom emne – og læringsutbyttebeskrivelser. To av emnene på masternivå (GEO337 Political Ecology: Critical Perspectives on Environmental Governance og GEO324 Human Geographies of Adaptation to Climate Change) ble omfattende revidert høsten 2024, med nye emnebeskrivelser (begge) og endring i obligatoriske arbeidskrav og vurderingsform (GEO324). Fra tidligere å ikke ha skoleeksamen på master har vi nå 2 emner med dette for å forhindre uønsket bruk av KI på hjemmeeksamen. Skoleeksamen vurderes for flere emner av samme grunn. Flere av vurderingsformene er også arbeidsintensive og kostbare og med begrensede personalressurser er dette vanskelig å opprettholde.

Faglig innhold

Faglig oppdatert studietilbud:

Fagmiljøet jobber kontinuerlig for å sikre at programmet reflekterer kunnskapsutviklingen innen geografifaget og er relevant i forhold til samfunnets utfordringer og etterspørsel i arbeidslivet. Som nevnt over ble nylig 2 emner grundig revidert, ett av dem omhandler svært aktuell kunnskap innen klima- og energiomstilling. Resten av porteføljen blir vurdert og revidert i forbindelse med omstrukturering av programmene, da både med henblikk på metode- og teori- fagene vi tilbyr. Noen studenter etterlyser mer kvantitativ metode. Den neste eksterne fagfellerapporten som er bestilt vil spesielt evaluere metodeundervisningen vår.

Relevans:

Kandidatene fra våre masterprogrammer er ettertraktet på arbeidsmarkedet og får raskt jobb etter endt utdanning, noen allerede før avlagt eksamen. Det brede faglige fundamentet de får som geografer gjør at de kan gå inn i mange ulike jobber, nesten uavhengig av retning de velger på masteroppgaven. Bred erfaring med feltarbeid og kjennskap til både kvalitativ og kvantitativ datainnsamling og bruk av geografiske analyseverktøy som GIS er et fortrinn for våre kandidater. Mange av våre kandidater ender i planleggerstillinger i kommunene eller private konsulentfirma innen planlegging, og i ulike typer offentlig forvaltning som Kartverket, Vegvesenet, fylkeskommunene, statsforvaltere og direktorater. De går også inn i stillinger som ledere, lærere, utredere, konsulenter og forskere. Geografer arbeider òg med samfunnsutvikling hos nasjonale og internasjonale organisasjoner.

Arbeidslivsrelevans formidles til studenter gjennom blant annet gjesteforelesninger der de møter representanter fra arbeidslivet, på karrierearrangementer som Karrierelunsj (arrangeres i samarbeid med Terra) og Geostart (arrangeres i samarbeid med Geoforum), og ved at flere masterprosjekter samarbeider med eksterne aktører fra ulike arbeidsgivere. Dette er også gode eksempler på samhandling med arbeids- og samfunnsliv. Vi planlegger også å benytte oss av arbeidslivs/karriere relevante tilbud fra Sammen og å tilby praksiskurset vårt også på masternivå.
Flere studenter fra masterprogrammet fortsetter på PhD utdanning ved instituttet eller ved andre relevante fagmiljøer både nasjonalt og internasjonalt.

For mastergradsstudier:

De tre masterprogrammene har ulik profil og faglig bredde, men som forklart tidligere er dette noe vi «rydder opp i» nå. Kort sagt har vi tre profiler eller retninger p.t.

- Naturgeografi (en retning under masterprogram i geografi og et eget engelskspråklig program MASV-PHYG) med fokus på prosesser som former landskapet og samspillet mellom natur og samfunn, med tema som havnivåendringer, klimaendringer og geofarer.
- Samfunnsgeografi - (en retning under masterprogram i geografi og overlappende med det

engelskspråklige programmet MASV-MEHA) – med fokus på vår tids store samfunnsutfordringer, som klimaendringer, migrasjon, urbanisering, matproduksjon, ressursforvaltning og bærekraftig utvikling.
- Miljø og landskapsgeografi - (en retning under masterprogram i geografi og overlappende med det engelskspråklige programmet MASV-MEHA) – med fokus på menneske – miljø relasjoner og utvikling gjennom tema som globalisering, bærekraftig utvikling, matsikkerhet, bærekraftig arealbruk og politisk økologi.

Avgrensing av miljø og landskapsgeografi mot samfunnsgeografi har blitt mer uklar med endringer/reduksjon av staben og fordi *miljø* har blitt en mer gjennomgående tematikk i hele geografifaget. Studenter har kunnet ta den samme fagkombinasjonen på både samfunnsgeografi og miljø- og landskapsgeografi. En tydelig tilbakemelding fra ekstern fagfelle var at dette bør utbedres, enten ved å gjøre skillene tydeligere eller ved å slå sammen retninger/programmer. Vi er nå i denne prosessen og det ser ut til at vi ender opp med 2 ulike program i fremtiden, ett knyttet til samfunnsgeografi og ett til natur- og miljøgeografi.

Arbeidsomfang

Ifølge studiebarometeret bruker våre studenter mindre enn forventet tid til studier. I perioden fra 2016 – 2023 har det lagt på mellom c. 37 og 26t/uke, og svarprosenten gir grunn til å stole mer på sistnevnte enn førstnevnte estimat (Figur 5). Tatt i betraktning usikkerhet i tallene er det likevel en bekymringsverdig, nedadgående trend i tallene. I denne statistikken har både organisert og uorganisert tidsbruk falt i perioden. Arbeidsmengden er med andre ord ikke for stor for våre studenter. Våre studenter er i samme situasjon som de fleste studenter med deltidsjobber som tar stadig mer tid for å få nødvendig inntekt.

Vi er påpasselig med å organisere emner sånn at arbeidet fordeler seg hensiktsmessig gjennom semesteret. Det kan være utfordrende gitt samarbeid med andre institutt om undervisning og at tilbud skal passe med for eksempel tilbud på UNIS som er anbefalt for studenter i naturgeografi. Den største utfordringen med planlegging og gjennomføring av undervisningen er likevel at personalsituasjonen er presset. Vi har ikke nok fast stab til å dekke emneporteføljen. Vi reddes av innkjøp og samarbeid med andre institutter.

Fagfellerapport for 2023 påpekte at enkelte studenter synes noen studiepoeng er billige. Det var spesielt 1. semester med kombinasjonen Geo308 og Geo310 som ble trukket frem. Vi vurderer nå innhold i disse emnene og om Geo310 som i praksis er utarbeidelse av prosjektskisse kan samkjøres med et annet fag. Å fjerne et kurs fra porteføljen får konsekvenser for organisering av milepæler og tilbud i 1. semester. Ettersom milepælene fungerer godt ser vi på ulike modeller for å beholde milepælene. Vi vurderer å tilby praksisemnet vårt også til masterstudenter og å utvide tilbudet av teori- og metodeemner gjennom samarbeid på tvers av institutter/fakulteter. På denne måten vil studentene få et mer fullverdig sammensatt semesterforløp og lære mer innenfor anbefalt arbeidsomfang.

Kobling til forskning

Undervisningen på alle masterprogrammene er forskningsbasert og flere av masterprosjektene vi tilbyr er relatert til pågående forskningsprosjekter. Studentene blir invitert til forskningsseminarer på instituttet og i andre relevante fora, der de også har mulighet til å presentere egne prosjekt. Det gjelder for eksempel GIS-dagen, Geofaredagen, NGF Vinterkonferansen, NGS-konferansen, ulike plankonferanser og Vinterseminar i samfunnsgeografi v/UiO.

Internasjonalisering

Masterprogrammene på geografi har tradisjonelt sett hatt mange internasjonale studenter, og de to

engelskspråklige programmet har vært rettet nettopp mot rekruttering av internasjonale studenter. Etter innføring av studieavgift har antallet gått ned. Vi tok imidlertid opp to NORSTIP studenter høsten 2024, gjennom en svært kort og hektisk annonserings- og opptaksrunde. Instituttet håper ordningen fortsetter og utvides.

Vi har mange innvekslingsstudenter på enkeltemner. På noen av masteremnene er mellom 20 og 50% av studentene utvekslingsstudenter. Men for studenter på våre program er det praktisk sett begrensete muligheter på grunn av søknadsfrist tidlig i semesteret. Her kan det være muligheter for å tilrettelegge bedre, også gjennom å tilby anbefalte pakker som passer til tilbudet vårt. Flere av studentene på naturgeografi tar emner på UNIS som har et svært internasjonalt studenttilfang.

Praksis (om relevant)

Vi vurderer å tilpasse eksisterende praksisemnet på bachelornivå til å være et tilbud også for masterstudenter (2. semester).

Krav til fagmiljø i Studietilsynsforskriften

Masterprogrammet har 30 studieplasser og fagmiljøet består av 12 faste ansatte i gruppe A, hvorav 6 har professorkompetanse. Fagmiljøet har blitt redusert med 2 stillinger siden 2019. Kompetansemessig har sammensetningen vært relativ stabil, men vi har mistet 2 stillinger innen miljø- og landskaps-geografi. Naturgeografi-gruppen er også liten med 3 faste ansatte som støtter en stor studentgruppe både på bachelor- og masternivå. Det er ikke til å komme utenom at med få ansatte per fagretning og totalt sett blir instituttets tilbud mindre robust. På grunn av fagets bredde er det få, i verste fall ingen, andre faste som kan steppe inn ved langtidsfravær/sykdom/forskningstermin.
På grunn av budsjettkrise og ansettelsesstopp på fakultetet har vi måtte leie inn underviser på ett emne, og vi er avhengig av flere stipendiaters pliktarbeid. Men sistnevnte gruppe påvirkes også av fakultetets innsparinger. Fagmiljøet jobber derfor nå aktivt med hvordan vi kan gjøre undervisningstilbudet mer robust og har en langtidsplan for fordeling av emneansvar. Til tross for dette dekker fagmiljøet studietilbudet som tilbys gjennom jevnlige justeringer i emneinnhold slik at det reflekterer kompetansen i fagmiljøet.

Emnetilbudet vårt består av flere feltkurs og annen arbeids/veilednings-intensiv undervisning. På den måten er det naturlig å sammenligne oss med fagmiljø på NT-fakultetet. På sammenlignbare fagfelt ligger studenter pr. faglig årsverk der på 3-6. Disse studiene er også i en annen finansieringskategori enn geografi. Mot denne bakgrunn er våre studenttall høye og har steget fra rundt 6 til nærmere 9 i perioden (Kilde: DBH). Det er også viktig å påpeke at vi har mange masterstudenter i forhold til bachelorstudenter, noe som betyr mer oppfølging av enkeltstudenter. På grunn av fagets arbeidsintensive undervisningsformer og kostbar infrastruktur, burde geografi være i samme finansieringskategori som sammenlignbare fagfelt, for eksempel geovitenskap og biovitenskap.

Fagmiljøets utdanningsfaglige kompetanse

Alle nyansatte som ikke har relevant utdanningsfaglig kompetanse må gjennomføre UPED sitt program. Dette blir fulgt opp av instituttleder på medarbeidersamtaler.

Faglig ledelse

Undervisningsutvalget ved instituttet fungerer p.t. som programstyre for masterprogrammene i geografi. Undervisningsleder leder dette utvalget. Dette skiller seg fra hovedmodellen beskrevet i UiB sitt kvalitetssystem for utdanning. Vår alternative struktur har sikret at alle ansvarsområder blir

ivaretatt etter hensikt. Vi mener det likevel vil være mer hensiktsmessig med ulike programstyrer når vi omstrukturere masterprogrammene våre og får et tydeligere skille mellom de ulike retningene.

Fagmiljøets fagspesifikke kompetanse

Det er god sammenheng mellom fagmiljøenes forskningsfelt/undervisning og innholdet i masterprogrammene. Fagmiljøenes fagspesifikke kompetanse er reflektert i programmenes teori- og metode- emner og i masterprosjektene som tilbys studentene.

Miljø- og landskapsgeografene har en stor faglig bredde som rekker fra biogeografi og økologi via bærekraftig arealbruk og matsystemer til politisk økologi og miljøforvaltning, med ulike metodiske spesialiseringer fra feltbotanikk og jordsmonn, GIS og Remote Sensing til ulike kvantitative og kvalitative metoder.

Naturgeografene har fagspesifikk kompetanse, forsker på og underviser i alle ytre (eksogene) prosesser som har formet og former det norske landskapet, og betydningen disse har for bosetning og samfunnssikkerhet med særlig vekt på norske forhold. Det fokuseres hovedsakelig på breer, skred, frost, forvitring, havnivåendringer, flom, hydrologi, grunnvann og grotter, samt klimaendringer knyttet til nedbør, temperatur og vind. De har også aktivitet med relevans for fornybar energiproduksjon knyttet til vann- og vindkraft.

Samfunnsgeografene undersøker samspillet mellom samfunn og miljø, med et stadig sterkere bærekraftsfokus. Mer spesifikt kan det nevnes spesialiseringer innen en rekke underfelt som regional og økonomisk geografi, feministisk geografi, utviklingsgeografi, politisk geografi og politisk økologi. Viktige fokusområder inkluderer byplanlegging og dens bærekraft/miljømessige implikasjoner; menneskelig mobilitet og migrasjon; bevaring og naturressursforvaltning; bærekraftig utvikling (på tvers av flere skalaer); klimaendringer, samt flere andre høyst aktuelle temaer.

Naturgeografene har på grunn av kostbar datainnhenting og analyse definerte masterprosjekter som anbefales studentene. Disse prosjektene er tett knyttet til egne forskningsfelt. Det samme gjelder prosjekter i de andre retningene, men der er det også mulighet for studenter i større grad å definere egne prosjekt så sant de sammenfaller med veiledningskompetanse.

Fagmiljøene knyttet til de ulike masterprogrammene har gode publiseringstall. De har vært kraftig stigende de siste årene fra et platå på rundt 50 publiseringspoeng og publikasjoner frem til 2021, til hhv. 72 og 79 i 2023. Både tall for førstestillinger og UFF viser en økning. Andel publikasjoner på nivå 2 har vært mer stabilt og ligger i 2023 på 26%.

Internasjonalt og nasjonalt samarbeid

Fagmiljøene knyttet til masterprogrammene i geografi deltar aktivt i flere samarbeid som er relevante for studietilbudet, både knyttet til norske fagmiljøer og internasjonalt. Eksempler er forskningssamarbeid og nettverk som IPCC, IPBES, POLLEN, International Biogeographical Society, Science School ved Bayreuth University, Centre for International Health (UIB), CET (UIB), CMI, NORCE, Bjerknessenteret, Havforskningsinstituttet, MARE center, SAMAKI (NORHED II), Kenyan Marine Fisheries Research Institute og flere geografiske foreninger, både i Norge og i utlandet.

Medlemmer av samfunnsgeografigruppen er aktive i flere multilaterale vitenskapelige ekspertkomiteer og nettverk, inkludert IPCC, IPBES, POLLEN og en rekke geografiske foreninger, både i Norge og i utlandet.

Naturgeografene har et bredt samarbeid og gode nettverk knyttet til andre norske fagmiljøer, men også

i Europa og USA. Dette gjenspeiles i rekrutteringen til masterprogrammene i naturgeografi, med studenter fra andre norske universiteter, de nordiske landene, Storbritannia, Tyskland, Sveits, Nederland, Belgia, Frankrike, Irland, Spania og USA.

Vedlegg

- Vedlegg 1: Fagfallevurdering 2019 i Studiekvalitetsbasen
- Vedlegg 2: Fagfallevurdering 2020 i Studiekvalitetsbasen
- Vedlegg 3: Fagfellevurdering 2023 i Studiekvalitetsbasen
- Vedlegg 4: Resultat fra studiebarometeret: Alle masterprogram på SV-fakultetet.

Velg studieprogram her!

All

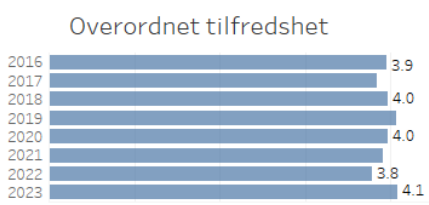

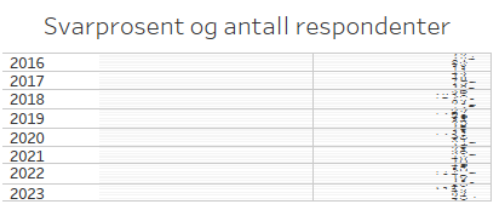

Årstall
Multiple values

FAKULTET
15 Det samfunnsvitenska..

INSTITUTT
All

Tidsbruk

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
tidsbruk ikke organisert	23.1	22.9	22.1	22.7	22.1	22.3	22.1	21.6
tidsbruk organisert	12.8	12.3	12.3	12.9	11.1	12.3	12.4	11.6
Sum tidsbruk	35.9	35.1	34.4	35.6	33.2	34.6	34.5	33.2

Sum tidsbruk
33.2 35.9

Indekser

	SB_arstall							
Spørsmålstekst (group)	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Indeks Eget engasjement	3.7	3.7	3.7	3.7	3.7	3.6	3.7	3.7
Indeks Eksamen og andre vurderingsformer		3.9	4.0	4.0	4.0	3.9	3.9	4.0
Indeks faglig og sosialt læringsmiljø	3.8	3.7	3.7	3.8	3.6	3.5	3.6	3.7
Indeks Faglig og sosialt læringsmiljø + fysisk læringsmiljø ..			3.7	3.7		3.5		
Indeks fysisk læringsmiljø og infrastruktur	3.6	3.6	3.7	3.7		3.6		
Indeks Inspirasjon	4.0	4.0	4.0	4.0	3.9	3.8		
Indeks Medvirkning	3.2	3.0	3.2	3.3				
Indeks organisering		3.4	3.5	3.6	3.5	3.4	3.4	3.6
Indeks Praksis	3.5	3.2	3.3		3.8	3.5	3.6	3.6
Indeks Relevans	3.9	3.9	3.2					
Indeks Tilbakemelding og veiledning			3.2	3.3	3.3	3.1	3.2	3.3
Indeks undervisning	3.5	3.4	3.6	3.7	3.7	3.6	3.6	3.6
Indeks forventninger fra faglig ansatte	3.7	3.6	3.6	3.6	3.6	3.6		
Indeks læringsmiljø	3.7	3.6						

Gjennomsnittlig score
1.0 5.0

UNIVERSITETET I BERGEN
Institutt for økonomi

Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Referanse

2024/10103-mala

Dato

13.12.2024

Institutt for økonomi – Reakkreditering Profesjonsstudiet i samfunnsøkonomi

Vi viser til brev fra fakultetet av 12.08.2024.

Evalueringsrapporten vedlagt er utarbeidet av programleder med bistand fra programutvalg, fagmiljø og administrasjon. Instituttrådet ved Institutt for økonomi har godkjent rapportene.

Vennlig hilsen

Tommy Staahl Gabrielsen
instituttleder

Marianne Bø Larsen
administrasjonssjef

Institutt for økonomi
Telefon 55589200
post@econ.uib.no

Postadresse
Postboks 7802
5020 Bergen

Fosswinckelsgate 14
Bergen

Programevaluering av profesjonsprogrammet i samfunnsøkonomi PROF-SØK 2024

Denne rapporten er en evaluering av profesjonsprogrammet i samfunnsøkonomi (PROF-SØK). Rapporten er ferdigstilt H2024. Formålet er å danne grunnlag for reakkreditering av programmet i henhold til de nasjonale kravene i Studietilsynsforskriften. Rapporten følger i all hovedsak SV-fakultetets mal fra 2023 og tidligere for programevalueringer, med noen justeringer sett i lys av det nye kvalitetssystemet ved UiB, vedtatt V2024, blant annet med mer diskusjon/drøfting av kvalitetstiltak og endringer der det høver seg.

Evalueringen har vært diskutert i programstyret 07.11.2024. Den endelige versjonen av rapporten har blitt godkjent på sirkulasjon.

Innledning

Profesjonsstudiet i samfunnsøkonomi er ment å være programmet for studenter som ønsker særskilt fordypning i samfunnsøkonomi og vil rett inn på et femårig studium som avsluttes med en mastergrad. Relativt til bachelor+master-studiene i samfunnsøkonomi har profesjonsstudiet flere obligatoriske emner i samfunnsøkonomi, flere obligatoriske elementer i flere fag, inkludert seminarer, og studentene kan ta masternivåemner tidligere i studiet. I tillegg har profesjon et tilbud om praksis i sitt studium. Profesjonsstudentene har S2/R1-krav til opptak, mot karakterkrav 4 på 1P+2P for bachelor. Studentene får i gjennomsnitt høyere karakterer og har lavere strykprosent de første årene,[1] mens bildet er mer sammensatt på masternivå (flere A og E, færre B). Profesjonsstudentene tar også de fleste år flere studiepoeng per student enn bachelor- og masterstudentene i samfunnsøkonomi. Vi hadde tidligere relativt stort frafall på profesjonsstudiet, men dette har snudd de siste årene. 2021-og 2023-kullene har så langt lavere frafall enn bachelorstudiet i samfunnsøkonomi. I Studiebarometeret har profesjon en overordnet tilfredshet på 4.5 i 2023[2], som er svært høyt.

[1] 2019-2024, for ECON100, 110, 130, 140, 210, 230 og 240 (bachelor i parantes): A: 14% (14%),B: 30% (24%),C: 30% (32%) ,D: 17%(18%),E: 9% (12%). Strykprosent 5.9% (10.7%).

[2] 2022: 3.7, 2021: 4.3

Opptak og gjennomføring

I dette avsnittet går vi gjennom og kommenterer resultater knyttet til opptak, gjennomstrømning og produksjon.

Tabell 1 Opptak

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Studieplasser	22	22	22	22	22	22
Førsteprioritetssøkere	49	60	60	41	45	53
Kvalifisert førsteprioritetssøkere	36	46	47	35	42	43
Tilbud	61	72	76	75	76	70
Møtt	22	25	34	36	33	30

Programmet har hatt 22 studieplasser i perioden. Antall kvalifiserte førsteprioritetssøkere har ligget relativt stabilt rundt det dobbelte av antall plasser. Antall tilbud har jevnt over vært høyt de siste årene. Hvis vi trekker fra frafall andre semester, som var henholdsvis 5, 3, 5, 7 og 2 studenter i årene 2019-23, har vi et møtt-tall andresemester på 17, 22, 29, 29 og 31. De siste tre årene landet vi altså betydelig over målet.

Tabell 2 Inntakskvalitet

	2021	2022	2023
Bachelorprogram i sosiologi	43,35	42,38	41,76
Lektorutdanning med master i sosiologi	49,92	51,00	49,36
Bachelorprogram i politikk og forvaltning*	43,01	42,70	40,80
Bachelorprogram i europastudier	39,44	40,19	40,26
Bachelorprogram i sammenliknende politikk	47,05	46,28	48,39
Bachelorprogram i samfunnsøkonomi	46,74	47,39	47,30
Integrert masterprogram i informasjonsteknologi og økonomi (sivilingeniør)	51,72	53,50	53,29
Profesjonsstudium i samfunnsøkonomi	46,98	47,71	49,30
Bachelorprogram i informasjonsvitenskap	44,51	45,25	45,37
Bachelorprogram i journalistikk	51,61	51,64	53,56
Bachelorprogram i kognitiv vitenskap	50,24	48,79	49,39
Bachelorprogram i kunstig intelligens	48,74	50,21	49,72
Bachelorprogram i medie- og interaksjonsdesign	47,91	49,12	50,28
Bachelorprogram i medier og kommunikasjon	45,17	45,06	45,50
Bachelorprogram i film- og TV-produksjon*	50,48	51,89	52,06
Bachelorprogram i sosialantropologi	40,57	39,82	38,58
Bachelorprogram i geografi	42,44	41,79	44,83

Kilde: DBH Gjennomsnittlige opptakspoeng for søkere

Tallene over er gjennomsnittlig opptakspoeng uten tillegg. Vi ser at Profesjonsstudiet har hatt en positiv utvikling de siste årene, men det gjelder mange fag, og vi kan ikke utelukke en viss Pandemi-effekt. Videre mener Programstyret det er viktig med en tilstrekkelig stor forskjell mellom inntakskarakterene på bachelor og profesjon, siden sistnevnte automatisk er kvalifisert til masternivå. Derfor er det vår mening at vi her bør søke en forskjell på minst 2 poeng, som oppnådd i 2023.

Gjennomføring, frafall og kandidatproduksjon

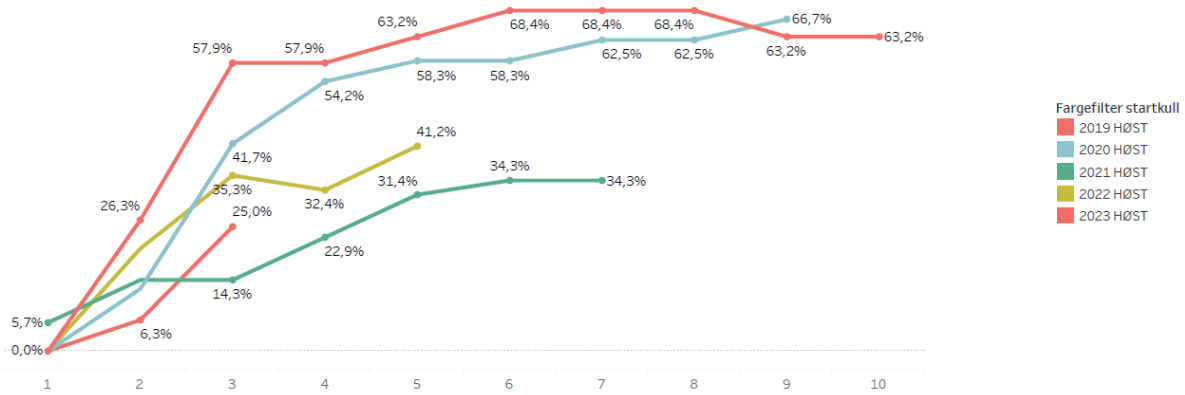

Figur 1 Frafrall (Tallene er hentet fra Tableau)

Som vi ser av figuren har programmet svært høyt frafall 2019 og 2020, f.eks. henholdsvis 54 og 58% i semester 4. Kull 2021 og 2022 ligger vesentlig lavere, med henholdsvis 23 og 32%. Profesjonsstudiet i økonomi har en naturlig konkurrent på NHH, som har samme inntakskrav som oss (S2/R1) i matematikk. Det er da også naturlig at frafallet er spesielt stort etter ett år, hvor studentene kan delta i nytt opptak på NHH. Når vi nå ser en forbedring, håper vi dette er permanent, men programstyret vil overvåke situasjonen fremover. Det er i denne sammenheng også verdt å nevne at i 2020-23 tok vi inn færre førsteprioritetssøkere på programmet enn studenter som hadde programmet som andreprioritet eller lavere. For vår regulære bachelor gjelder det samme kun for 2021. For 2024 er det igjen relativt flest førsteprioritetsstudenter på profesjonsstudiet, som vi håper vil borge godt for dette kullets gjennomføring. Programstyret mener videre at endringen fra MAT101 til ECON140 i studieplanen vil bidra ytterligere til å redusere frafallet på profesjonsstudiet i fremtiden (mer om dette tiltaket på s. 7).

Tabell 3 Gjennomføring utenfor normert tid

Startår (møtt)	2015	2016	2017	2018
Startkull	35	25	30	35
Fullført på normert tid (i %)	31,43	26,92	10,34	32,43
Fullført på normert tid + 1 år (i %)	37,14	34,62	13,79	0
Fullført på normert tid + 2 år (i %)	40	38,62	0	0
Frafall (i %)	51,43	57,69	62,07	45,95
Frafalt + 1 år (i %)	51,43	57,69	62,07	0
Frafalt + 2 år (i %)	54,29	61,54	0	0
Studerer (i %)	17,14	15,38	27,59	21,62

Gjennomføring viser kun kull fra før 2019, så vi venter en tilsvarende forbedring som i frafallsstatistikken de nærmeste år. Hvis dette ikke materialiserer seg, må programstyret følge opp dette. 2017-kullet har et spesielt stort frafall, som vi kun kan spekulere i om har med korona-nedstengning å gjøre.

Tabell 4 Studiepoengproduksjon pr student

Årstall	VÅR	HØST
2018	19,75	20,95
2019	20,11	23,19
2020	20,88	24,73
2021	25,45	21,86
2022	20,4	24,73
2023	25,19	22,93
2024	23,43	-

Studiepoeng per student ligger typisk høyere på profesjonsstudiet enn på bachelorstudiet, noe som muligens kan spores tilbake til flere obligatoriske krav, men også høyere inntak til studiet og bedre matematikkunnskaper.
Merk at på masternivå har profesjonsstudentene anledning til å ta valgemner på NHH, forutsatt at de ikke overlapper med emner som undervises hos oss. Disse studiepoengene kommer ikke med i våre produksjonstall. I så måte er tallene i Tabell 4 kunstig lave.

Tabell 5 Kandidatproduksjon pr semester

Årstall	Høst	Vår	Totalt
2019	2	9	11
2020	2	9	11
2021	8	8	16
2022	1	3	4
2023	2	16	18
2024	1	-	-

Kandidatproduksjonen speiler i stor grad gjennomføringstallene foran, men med store variasjoner per år, som vi f.eks. ser i 2022 (svært lavt antall) og 2023 (svært høyt antall). I gjennomsnitt har vi uteksaminert rundt 12 kandidater per år. Vi har håp om at tiltak og den nye trenden med redusert frafall vil føre til høyere kandidatproduksjon i fremtiden.

Vurdering av læringsmiljø

Gode fysiske fasiliteter er en viktig forutsetning for et godt læringsmiljø. Profesjonsstudentene har lesesalsplass på instituttet fra 5./7. semester, avhengig av kapasitet. Dette er et viktig bidrag til læringsmiljøet ved å redusere barrieren for at studenter kan ta kontakt med staben. Det legger også til rette for faglig og sosialt samspill mellom studentene på profesjon og master. Under pandemien var disse mulighetene sterkt redusert, og returen til normaliteten oppleves som positivt for læringsmiljøet både for studenter og ansatte.

I forbindelse med pandemien fikk Institutt for økonomi en ekstrabevilgning i 2021 for å fremme et godt og inkluderende læringsmiljø. Tiltakene som ble gjennomført var i hovedsak rettet mot bachelorstudenter. Ett viktig tiltak var å bruke flere ressurser på seminarundervisningen. Profesjon har allerede et økt tilbud her, men ettersom det er master- og profesjonsstudenter som leder seminarundervisningen for bachelorstudenter, førte dette til at flere profesjonsstudenter fikk

anledning til å være seminarledere. Dette er en aktivitet med et klart faglig utbytte, og å få denne erfaringen er også å anse som en del av læringsmiljøet på masterstudiet.

Ved siden av tilrettelegging fra instituttet er studentenes egne aktiviteter av sentral betydning. Studentene har et fagutvalg (ECONOS, se vedlegg 1) som arrangerer faglige og sosiale aktiviteter. Et eksempel på et svært vellykket arrangement var Karrieredagene 2023 og 2024, der ECONOS fylte Aulaen med potensielle arbeidsgivere. 20/14 virksomheter var representert, og rundt 300/200 studenter var innom (vedlegg 2). Fagutvalget arrangerer også studieturer til utlandet med støtte fra instituttet. Disse turene har en lang tradisjon på instituttet og er en viktig faktor for miljøbygging og gruppefølelse. Instituttet har bistått både finansielt og med faglig innhold og har tilpasset undervisningen slik at studieturen kan gjennomføres. Studentenes fagutvalg en sentral faktor for et godt fagmiljø.

Studentinvolvering

Alle emner skal bli evaluert av studentene i et elektronisk skjema etter undervisningsslutt. Det gjennomføres også midtveisevalueringer. Evalueringsskjemaet har også en boks for åpne kommentarer. Evalueringene blir kompilert administrativt, og emneansvarlig, undervisningsleder og instituttleder får en oppsummering. Denne formaliserte tilbakemeldingen er et viktig verktøy for å fange opp hvordan studentene opplever studiekvaliteten. Instituttet opplever at svarprosenten har blitt drastisk redusert etter overgang fra fysiske skjema for noen år siden. For å bøte på dette oppfordres staben til å få studentene til å fylle ut skjema på siste forelesning, men resultatet er noe variabelt.

Som hjemlet i UiBs reglementer er studentene representert i de organer som har rådgivende eller besluttende funksjon i utdanningsspørsmål: undervisningsutvalg (3 representanter, 1 fra profesjon), programstyre (3 representanter, 1 fra profesjon) og instituttrådet (to studentrepresentanter i gruppe D). I tillegg til disse «obligatoriske» organene har instituttet et kontaktutvalg der representanter for fagutvalgene møter instituttledelsen. Dette er en viktig kanal for å ta opp temaer som ikke nødvendigvis blir saker i instituttråd eller programstyre, men som er av betydning for det løpende samarbeidet mellom studenter og stab. Vedlegg 3 viser hvordan denne kanalen ble brukt i forbindelse med pandemien.

Ved å være representert i undervisningsutvalg, programstyre, instituttstyre og kontaktutvalg, har studentene mulighet til å komme med innspill om forbedringer og tilrådinger om foreslåtte planer. Studenter blir også tatt med på råd hvis det nedsettes ad hoc-komiteer for å foreslå studieplanendringer.

Rekruttering til råd og utvalg skjer gjennom fagutvalget ECONOS.
Studentinvolveringen oppleves som god av programstyre og instituttledelse, ikke minst pga. et aktivt fagutvalg.

Krav til studietilbudet i Studietilsynsforskriften

System for kvalitetssikring

§ 4-1 Krav til det systematiske kvalitetsarbeidet (3): Institusjonen skal ha ordninger for systematisk å kontrollere at alle studietilbud tilfredsstiller kravene i forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning § 3-1 til § 3-4 og kapittel 2 i denne forskrift.

Egenvurderinger med studentevalueringer blir gjennomgått av programstyret. Emner evalueres hvert tredje år fra 2024, mot tidligere både hvert år og hvert tredje år. Et nytt evalueringsskjema for de treårige evalueringene er blitt laget, og justeringer i dette vil foretas dersom gjennomgangen i Programstyret tilsier dette. Programstyret har vedtatt at det skal gis tilbakemeldinger på treårige evalueringer og på denne bakgrunn initieres tiltak/forslag der det trengs. En rapport skal leveres instituttledelsen for oppfølging av eventuelle avvik og forslag til forbedring. Ordningen er revidert i forbindelse med nytt kvalitetssystem av 2024.

Ekstern fagfelles vurdering blir gjennomgått av programstyret, som kommenterer og kommer med forslag til oppfølging (Vedlegg 4). Beslutninger om eventuelle endringer blir gjort av instituttledelsen og instituttrådet.
I forbindelse med NOKUTs tilsyn med kvalitetsarbeidet på UiB i 2022 leverte Institutt for økonomi dokumentasjon for hvordan deler av Studietilsynsforskriften §4-1 gjennomføres for bachelorstudiet i samfunnsøkonomi. Beskrivelsen av det systematiske kvalitetsarbeidet som kommer fram i leseveiledningen til dokumentasjonen er i stor grad dekkende også for hvordan kvalitetsarbeidet på profesjonsstudiet har vært, og er derfor vedlagt (Vedlegg 5, se spesielt s. 2).

Programstyret anser at kravene til programmet i §4-1 er oppfylt, tatt hensyn til gjennomgangen av de enkelte punkter fra kapittel 2 i forskriften under.

Studieplan

§ 2-1 Forutsetninger for akkreditering (2): Informasjon om studietilbudet skal være korrekt, vise studiets innhold, oppbygging og progresjon samt muligheter for studentutveksling.

Den fullstendige studieplanen til profesjonsstudiet i samfunnsøkonomi er lenket til studieprogramsiden til UiB: https://www4.uib.no/program/samfunnsokonomi-profesjon/plan

Tabell 6 Studiets oppbygning

1. sem	ECON100	ECON140	Ex.phil
2. sem	ECON110	ECON130	ECON240
3. sem	ECON210	ECON243	ECON244
4. sem	Valgfritt emne *eller* utveksling	Valgfritt emne *eller* utveksling	Valgfritt emne *eller* utveksling
5. sem	ECON310	ECON340	ECON230
6. sem	ECON 290A	Valgfritt ECON-emne	Valgfritt ECON-emne
7. sem	ECON330	ECON381 *eller* to ECON-valgemne**	
8. sem	Valgfritt ECON-emne** *eller* utveksling	Valgfritt ECON-emne** *eller* utveksling	Valgfritt ECON-emne** *eller* utveksling
9. sem	ECON380	Valgfritt ECON-emne**	Valgfritt ECON-emne**
10. sem	ECON391 Masteroppgave		

* Valgfritt ECON-emne på bachelornivå
** Valgfritt ECON-emne på masternivå

Opptak til programmet er én gang i året. Det går klart fram av studieplanen at profesjonsstudiet er et program over fem år. Relativt til kombinasjonen bachelor + master, tar profesjonsstudentene ECON310, Mikroøkonomisk analyse og ECON340, Økonometri I, tidligere, som gir rom for flere masternivåemener i planen. ECON243, Videregående matematikk og optimering, er obligatorisk for profesjonsstudentene, slik at disse i snitt har bedre matematikkbakgrunn enn andre studenter. Dette gjør også at det er mulig å forsvare at studentene er tatt opp til et femårig løp fra start, i motsetning til bachelorstudentene, som møter et karakterhinder mellom bachelor og master. Profesjonsstudentene har også plass til et praksisemne på 20 studiepoeng i sin plan, ECON381.
I 2024 ble ECON140, Matematikk for økonomer, gjort obligatorisk i programmet, mot MAT101, Brukarkurs i matematikk I, tidligere. Ekstern fagfelle har anbefalt dette (se vedlegg 6) og programstyret og fagutvalget sluttet seg til anbefalingen. Endringen begrunnes blant annet med at ECON140 er bedre

tilpasset økonomifaget.[3] Profesjonsstudentene var overveiende positive til endringen i Studentundersøkelsen fra 2022.[4] Vi håper at dette kan bidra til redusert frafall på studiet.

I 2023 ble ECON244, Anvendt økonometri, innført som obligatorisk emne på programmet. Dette skal styrke metodeløpet i programmet. For å rydde plass til dette, ble ECON230, Internasjonal makroøkonomi, flyttet til et senere semester.
På instituttets nettside om profesjonsstudiet (https://www.uib.no/studier/PROF-SØK) finnes det i tillegg til beskrivelsen av oppbygningen, lenker til valgemner og til omtale av de valgfrie fagprofilene *Velferd og politikk* og *Bedrift, strategi og marked* (vedlegg 7). På masternivå er det mulig å velge emner på NHH. På nettsiden blir det også orientert om karrieremuligheter.

Studieplanen nevner muligheten for å ta deler av profesjonsstudiet i utlandet og anbefaler at eventuell utveksling foregår i fjerde og/eller åttende semester der alle emner er valgfrie. Profesjonsprogrammets nettside har lenke til anbefalte utvekslingsavtaler.

Læringsutbytte og infrastruktur

§ 2-2 Krav til studietilbudet (1): Læringsutbyttet for studietilbudet skal beskrives i samsvar med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring, og studietilbudet skal ha et dekkende navn.
§ 2-2 Krav til studietilbudet (4): Studietilbudets innhold, oppbygging og infrastruktur skal være tilpasset læringsutbyttet for studietilbudet.

Læringsutbytte:

Studieplanen for studiet er tilgjengelig her: https://www.uib.no/studier/PROF-SØK/plan

Læringsutbyttene er formulert i tråd med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk og sier at kandidater på masternivå (nivå 7) skal ha følgende læringsutbytte (farger er lagt til for senere referanser):

Kunnskap
Kandidaten

- *har inngåande kjennskap til struktur og organisering av norsk og internasjonal økonomi*
- *har inngåande kjennskap til nyare økonomisk teori og empiriske metodar for analyse av økonomisk politikk*
- *kan teori om konsumentar og produsentar, om tilpassing i arbeidsmarknaden, og om sparing og langsiktig konsumplanlegging*
- *kan kriteria for ein god bruk av ressursane i samfunnet og teori om marknadslikevekt*
- *kan teori om marknadsimperfeksjonar*
- *kan analysere verknader av ulike konkurranseformer i ein marknad*
- *kan teorigrunnlaget for empirisk analyse*
- *kan modellere komplekse empiriske problemstillingar ved bruk av økonometrisk metode*
- *kjenner dei makroøkonomiske styringsverkemidla*

---

[3] Etter møte 17. februar 22 meldte fagutvalget til undervisningsleder blant annet at «Videre ble misnøyen til MAT 101 for profesjonsstudentene tatt opp. Dette ødelegger stort for profesjonsstudentene og er antakelig en av grunnene for at profesjon opplever stort forfall.»
I referatet fra møte i Undervisningsutvalget 14/2-22 står det i referatet under sak 2 at «Profesjonsstudiumstudentene føler seg umotiverte grunnet matteemnet (MAT101): de synes emnet er for vanskelig.»

[4] På spørsmål om hva studentene synes om en endring fra MAT101 til ECON140 svarte andresemesterstudentene på profesjon følgende (svarprosent i underkant av 50%): Stor forbedring: 8, Liten forbedring: 4, Ingen endring: 0, Liten forverring: 1, Stor forverring: 0, Vet ikke: 1.

- *har omfattande kunnskap innanfor sjølvvalde spesialfelt*
- *kan analysere faglige problemstillingar med utgangspunkt i fagområdets historie, tradisjonar, eigenart*

Ferdigheiter
Kandidaten
- *er godt kjend med relevant faglitteratur*
- *kan knyte saman teori og empiri*
- *kan bruke avanserte matematiske og statistiske metodar for å analysere samfunnsøkonomiske problemstillingar*
- *har grunnlag for kritisk haldning til faget, og kan gjennom rettleiing og diskusjon oppdatere kunnskap*
- *kan bruke økonomiske modellar til å forstå sosiale fenomen*
- *kan bruke økonomiske resonnement til å diskutere og analysere økonomisk politikk*
- *kan bruke økonomiske teori og empirisk metode til å analysere verknader av økonomisk politikk*
- *kan gjennomføre avanserte empiriske analyser på komplekse datasett*
- *kan bidra til utforming av verkemiddel i den økonomiske politikken*
- *kan kritisk vurdere det økonomiske innhaldet i økonomisk politikk*
- *kan anvende kunnskap på nye områder innanfor fagområdet*
- *kan gjennomføre eit sjølvstendig, avgrensa forskings- eller utviklingsprosjekt*

Generell kompetanse
Kandidaten
- *kan drøfte og ta stilling til relevante forskingsetiske problemstillingar*
- *kan arbeide sjølvstendig og organisere og planlegge eige arbeid innanfor gitte fristar*
- *har evne til klar og ryddig skriftleg og munnleg framstilling, og høg grad av logisk og matematisk presisjon kan delta i faglege diskusjonar og bidra til nytenking i økonomisk analyser*

Læringsutbyttet oppnås både gjennom spesifikke emner, emnegrupper og som en helhet gjennom programmet. I den forbindelse vil vi påpeke følgende:

Metodeløpet, ECON140, 240, 243, 244 og 340, dekker både matematikk, statistikk og økonometri, som er metodene som blir benyttet i samfunnsøkonomi. I tillegg tilbyr vi ytterligere et valgemne i metode, ECON341. Læringsutbyttebeskrivelsene i grønt over er spesielt relatert til metodeløpet.

Mikroløpet, ECON100, 110, 210 og 310 dekker temaer og grunnmodeller som analyseres med utgangspunkt i individenes og bedriftenes tilpasning. Makroløpet, ECON100, 130, 230 og 330 dekker temaer og som omhandler samfunnet som helhet og ikke nødvendigvis tar utgangspunkt i modellering av individenes og bedriftenes tilpasning. Det finnes i tillegg diverse valgemner innenfor både mikro og makro. Læringsutbyttebeskrivelser som relaterer spesielt til mikro- og/eller makroløpet er fremhevet i svart.

Emner med spesiell vekt på skrivetrening er ECON290, Bacheloroppgave, ECON381, Praksisbasert prosjektarbeid og ECON391, Masteroppgave. I disse emnene er det i tillegg viktig med den oversikt og helhet man får ved å følge hele programmet. Læringsutbytter i blått over er spesielt relatert til helheten i programmet. Det er verdt å merke seg at disse ikke kun oppnås gjennom deltakelse på de nevnte tre kursene, men også gjennom mange andre kurs, særlig senere i programmet. Et eksempel på dette er ECON343, hvor studentene må presentere case og bruke sine kunnskaper fra store deler av studiet.

Valgemnene bygger på de obligatoriske emnene og gir anledning til spissing og fordypning, og kan også gi viktig grunnlag for masteroppgaven som skrives i 10. semester. Tilfanget av valgemner kan variere noe fra semester til semester, men profesjonsstudenter har også anledning til å ta enkeltemner på NHH etter de har hatt ECON310 og 340. Problemer med rekruttering av fast ansatte – nå sist pga. fakultetets finansielle problemer - gjør at vi ikke kan tilby like mange valgemner som vi ville ønsket. Sammen med det faktum at det ikke er noen kollisjonssikring mellom kurs på NHH og UiB, gjør dette at vi får tilbakemelding fra studentene om at den reelle valgfriheten er lav. Problemet per nå er størst i høstsemestrene: Studentene har begrensede valgmuligheter i 9. semester og er nødt til å ta ECON381 i 7. semester dersom de ikke skal måtte ta emner på NHH minst ett av semestrene. Programstyret holder øye med situasjonen.

Ekstern fagfelle har gjennom perioden 2020-2023 (vedlegg 6, 8, 9, 15) gått gjennom alle tre hovedløp (metode, mikro og makro) på studiet og foreslått blant annet endringer som følger:

Mikroløpet:

1. Mer fokus på moderne metoder, blant annet spillteori. Spillteori fikk utvidet vekt i ECON210, på bekostning av politisk økonomi (som foreslått av fagfellen), fra 2024. Ytterligere utvidelse er under utredning.
2. Mer bruk av matematiske metoder i ECON110 og 210 for å begrense hoppet til 310. Dette er også under vurdering.

Makroløpet:

1. Emneansvaret for ECON230 bør være i fast stab. Dette er innført fra 2023.
2. Mer bruk av gjesteforelesere. Dette har ledelsen oppfordret staben til ved mange anledninger. Programstyret har dessverre ingen oversikt over hvilke kurs foreleser benytter gjesteforeleser(e), men har innført spørsmål om dette som en del av den treårige kursevalueringen.

Metodeløpet:

1. MAT101 bør erstattes med ECON140. Gjennomført fra 2024.
2. Bør ha intern foreleser i ECON140. Dette har ikke latt seg gjennomføre ennå.
3. Forkurs i matematikk. Dette er gjennomført.
4. Dekke flere temaer i metodeløpet – gjennomført med innføringen av ECON244.

Andre forslag:

- Å gjøre profesjonsløpet og bachelorløpet likere, for å forbedre kullfølelsen. Dette har instituttet valgt å ikke gjøre etter en intern diskusjon, da vi har ment at dette i for stor grad visker ut skiller mellom de to programmene. Programstyret forslår isteden tiltak på tvers av studiene i forbindelse med mentorordning og sosiale tiltak.
- Innføre krav til ECON100 på tvers av bachelor/profesjon. Dette er gjennomført.
- Flere obligatoriske øvelser. Profesjon har allerede krav til flere obligatoriske i mange kurs, så dette er mindre relevant for profesjon.
- Endre ECON380, se diskusjon s. 12
- Vurdere ressursbruken på Profesjonsstudiet, spesielt opp mot det større behovet for valgemner som studiet krever på masternivå. Se diskusjon over.

Infrastruktur:

Profesjonsstudentene i samfunnsøkonomi har lesesalsplasser på instituttet fra 5./7. semester. Før dette har studentene tilgang til lesesalsplasser på lik linje med bachelorstudenter ved Fakultetet. Studentene har tilgang til Det samfunnsvitenskapelige fakultetets infrastruktur når det gjelder bibliotek og IKT. Tilbakemeldinger fra studentene tyder på at de også opplever det fysiske tilbudet som godt, men at de kunne ønsket seg bedre tilgang på grupperom. I tillegg, og fordi at også ITØK-studenter på masternivå nå deler lesesalsplasser på instituttet, er det i overkant mange studenter på instituttet relativt til lunsjrommet sin størrelse. Før studentene får plass på instituttet, deler de

fasiliteter med alle andre, og det er kamp om plassene. God plass på andre fakulteter, blant annet i Realfagbygget, avhjelper dette.

Under pandemien ble fysisk undervisning strømmet og tatt opp, og infrastruktur for dette har blitt kraftig forbedret. Praksisen med strømming/opptak har i ulik grad fortsatt etter pandemiens slutt. Instituttet har ikke noen felles holdning til dette, men har latt det være opp til den enkelte underviser å avgjøre. En utfordring med strømming og opptak er at det kan påvirke fysisk frammøte på forelesningene. Samtidig er dette tilbud som etterspørres av studentene. Det forekommer også at noen velger en mellomting, der forelesninger tas opp uten å strømmes, for så å skjules på MittUiB inntil forelesningsrekka er over, og studentene får tilgang frem til eksamen. Dette minsker potensielt ulempene og beholder noen av fordelene med opptak.

Digital eksamen med Inspera er nå gjennomført i alle emner med skriftlig eksamen. Et foreløpig uløst problem er muligheten til å innpasse relevant ekstern programvare, spesielt statistikkprogrammer, i denne eksamensløsningen. Integrasjonen av slike funksjoner kunne gjort eksamensformen mer allsidig, siden det ville vært mulig å bedre evaluere enkelte læringsutbytter.

I all hovedsak foregår undervisningen på masternivå i instituttets eget seminarrom, som er velegnet til formålet. På bachelornivå benyttes universitetets forelesningssaler, både utenfor og på Det samfunnsvitenskapelige fakultet. Når det må benyttes rom utenfor instituttet, er erfaringen at disse har variabel kvalitet og for små kurs på masternivå ofte er lite egnet til undervisning som kombinerer bruk av videokanon med «tradisjonell» tavlebruk, noe som er vanlig i samfunnsøkonomi. Det oppleves også ofte dårlig orden med rot blant skriveredskaper, tastatur og andre hjelpemidler. Det kan virke som ansvaret for disse tjenestene ikke er klart fordelt/fulgt opp av Eiendomsavdelingen og fakulteter.

Programstyret vurderer at studiets infrastruktur i all hovedsak er god og at forbedringspotensialet ligger til dels ligger utenfor instituttets kontroll.

Undervisnings- og vurderingsformer

§ 2-2 Krav til studietilbudet (5): Undervisnings, lærings- og vurderingsformer skal være tilpasset læringsutbyttet for studietilbudet. Det skal legges til rette for at studenten kan ta en aktiv rolle i læringsprosessen.

Undervisningsformene i regulære kurs er i all hovedsak forelesninger med seminarer, obligatoriske øvelser og skriftlig skoleeksamen, men med flere unntak som beskrevet i vedlegg 10. I ECON100, 110, 130, 140, 210, 230 har profesjon obligatoriske seminar og flere obligatoriske øvelser enn bachelorstudentene. Det er programstyrets og emneansvarliges ansvar å sørge for å legge til rette for at studentene på best mulig måte kan tilegne seg læringsutbyttet i fagene og studiet som helhet. I så måte kan variasjonen i forelesnings- og eksamensformer virke noe knapp. Til det har programstyret følgende kommentarer.

Når det gjelder eksamensformer ønsker vi å rette spesiell oppmerksomhet mot utfordringene med KI og alle former for ikke-kontrollert eksamen, slik som hjemmeeksamen, mapper med skriftlige elementer osv. Det synes vanskelig å finne en alternativ vurderingsform som ikke i alt for stor grad åpner for fusk, særlig når det er usikkert i hvilken grad det er mulig å oppdage og bevise slik fusk. Det er mulig f.eks. KI-deteksjon vil bli bedre i fremtiden, og – like viktig - at dette kan legges til grunn i fuskesaker. Vi vurderer det også slik at vi er på et vippepunkt, hvor det er uklart hvordan KI vil forme undervisning og vurdering i fremtiden. Når dette i større grad er avklart vil programstyret igjen vurdere om vi kan foreta oss noe for å finne alternative vurderingsformer der det er hensiktsmessig. Men per i

dag ser vi en økt oppslutning i staben om skriftlige skoleeksamener, som vi støtter under rådende forhold.

Programstyret vil ytterligere vektlegge at i mange økonomiemner er metodekunnskap avgjørende, og til dette kan skoleeksamen være en bra måte å teste læringsutbyttet, men integrasjon av diverse programvarer i Inspera ville gjort det enda bedre.

- I typiske skrivetunge fag, som bacheloroppgave og masteroppgave, gjenstår dog problemet med mulig bruk av KI på en måte som bryter akademiske normer. Muntlige elementer (obligatoriske krav på bacheloroppgave, justerende muntlig på master) sørger for en viss grad av kontroll med studentens læringsutbytte. Alle masteroppgaver blir nå også sendt til plagiatsjekk, uten at det nødvendigvis vil avdekke fusk ved bruk av KI. ECON381, Praksisbasert prosjektarbeid, har også muntlig element i form av en fremlegging av rapport for arbeidsgiver.
- Instituttet har vedtatt samskriving av masteroppgave som hovedregel på masteroppgaven (2 studenter), men for profesjon trer det først i full kraft fra år 2029. Profesjonsstudentene kan dog velge å skrive sammen før den tid. (se vedlegg 11) Det skal legges til rette for at studentene finner hverandre og at de bidrar i samme grad til oppgaven. Muntlig eksamen skal være slik at studentene kan få forskjellige karakterer på justerende muntlig. Tiltaket vil evalueres i etterkant.

Utenom de føringer vi mener potensielt fusk legger på oss, så er det fortsatt et spørsmål om læringsutbyttene best ivaretas med forelesninger og seminar/obligatoriske øvelser. I store kurs ser programstyret få andre muligheter enn tradisjonelle forelesninger, særlig så presset på undervisningsressurser som vi nå er. Til gjengjeld har vi en betydelig seminaraktivitet, hvor vi i tillegg i større grad enn før legger til rette for og forventer studentaktivitet, i tråd med Ekstern fagfelles anbefaling i sin rapport for 2020 (vedlegg 8). Profesjonsstudentene har også krav til deltakelse på seminar, et større antall seminar og flere obligatoriske oppgaver i flere kurs som er obligatoriske i programmet.

Merk også at i Studiebarometeret for 2021-2023 gir studentene gjennomgående gode karakterer til vurderingsformer brukt på studiet, og stadig bedre karakterer - til dels svært gode - når det gjelder eget læringsutbytte (Vedlegg 12)

Selv om forelesninger og skriftlig skoleeksamen går igjen i mange kurs, er det flere kurs som baserer seg på andre undervisningsformer og/eller eksamensformer. Eksempler blant kurs som går i 2024/25 er gitt i vedlegg 10. Her er det også verdt å nevne det svært innovative opplegget i forkurset i matematikk (vedlegg 13).

Sett sammen med Vedlegg 10 er det altså variasjon både i undervisnings- og evalueringsformer i studiet, inklusive mer studentaktive læringsformer. Studentene får dessuten formative tilbakemeldinger på de obligatoriske arbeidskravene. For noen år siden satt vi av ekstra tid for seminarlederne til å gi tilbakemeldinger på obligatoriske øvelser i ECON100, og studentene har i studentundersøkelsen av 2022 svart at bedre tilbakemeldinger er noe av det de mener ville bedret studiet mest. Sammen med omfattende seminaraktivitet gir det studentene mulighet til å ta aktiv del i læringsprosessen, og vi har strammet inn kravene til deltakelse på seminar med forventning om aktivitet og oppmøte.

Programstyret ønsker i tillegg å diskutere ECON380 spesielt. I 8. semester skal studenten levere en kort prosjektskisse på standard skjema med forslag til tema/problemstilling og bakgrunnen for dette. Studenten blir så tildelt veileder basert på denne skissen. I ECON380 i 9. semester får studentene innføring i bibliotektjenester, referanseverktøy og andre hjelpemidler for akademisk skriving. Studenten skal skrive en prosjektbeskrivelse på ca. 10 sider og emnet avsluttes med et seminar der

studentene presenterer sine prosjekt. Masteroppgaven skrives så under veiledning og avsluttes med en justerende muntlig eksamen.
Ekstern fagfelle kommenterer i sin rapport om masterprogrammet (vedlegg 9, s. 7) forberedelsesemnet ECON 380 og påpeker at det er viktig at dette emnet blir en reell forberedelse, slik at studentene kommer raskt i gang med arbeidet som skal gjennomføres i siste semester. Staben opplever også at mange av mange av prosjektskissene som kommer inn i 2. semester er knappe og gir lite grunnlag for videreutvikling gjennom ECON380. I tilbakemeldingen fra Studiekvalitetskomiteen på reakkrediteringssøknaden av Masterprogrammet ved Institutt for økonomi, ble det også stilt spørsmål til om opplegget med prosjektskisse fungerer etter hensikten. Instituttet har satt i gang tiltak som følger for å hjelpe studentene å komme tidligere i gang med prosjektskissen og i større grad ta kontakt med staben i prosessen. Tidlig i 2. semester (januar) får masterstudentene et informasjonsmøte, det skal arrangeres møter hvor studentene matches på problemstilling, og videre oppfølging skjer i 2. semester før endelig prosjektskisse leveres i slutten av semesteret. Så langt virker de delene vi allerede har gjennomført å ha fungert etter hensikten.

Programstyret vil legge til rette for at spennet i undervisnings- og vurderingsformer vil bli belyst på et av instituttets fellesseminar. Her kan vi lære av hverandre hva som har fungert og ikke fungert, og ikke minst hva som er mulig med begrenset ressursbruk.

Faglig innhold

§ 2-2 Krav til studietilbudet (2): Studietilbudet skal være faglig oppdatert og ha tydelig relevans for videre studier og/eller arbeidsliv.
Dersom mastergradsstudier (Krav til akkreditering i Forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning):
§ 3-2 Akkreditering av mastergradsstudier (1): Mastergradsstudiet skal være definert og avgrenset og ha tilstrekkelig faglig bredde.

Faglig oppdatert studietilbud:

Profesjonsprogrammet følger en relativt etablert internasjonal mal i samfunnsøkonomi: Kjernefagene mikroøkonomi og makroøkonomi, supplert med metodefag (økonometri) gir grunnlag for spesialisering gjennom valgemner og valg av tema for bachelor- og masteroppgaven. Denne strukturen har ligget fast i lang tid, men innholdet i kjerneemnene endrer seg i takt med utviklingen i faget. F.eks. er det innført et nytt kurs, ECON244, for å bedre metodeundervisningen. Det har også vært en diskusjon om hvilket statistikkverktøy som skal benyttes i disse kursene, da STATA, som vi bruker ellers, kan oppfattes som lite arbeidslivsrelevant. ECON244 benytter nå R. Videre er innslaget i ECON310 Mikroøkonomisk analyse av spillteori langt større enn for noen få år siden og endringer er under vurdering i ECON210, Velferd og økonomisk politikk. Som nevnt tidligere har også ECON140 erstattet MAT101 fra 2024.

I 2023 innførte vi også en endring i kravene til oppbyggingen av Profesjonsstudiet slik at studentene kan bytte ut et valgemne i samfunnsøkonomi med DATA110. Det vil typisk være i fjerde eller sjette semester dette er aktuelt. I 2024 var det 15 studenter som gikk opp til eksamen i dette faget.

Relevans:

Studiet skårer ikke spesielt høyt på arbeidslivsrelevans/tilknytning til arbeidslivet i Studentbarometeret i 2023 (3.2), men høyere enn gjennomsnitt av samfunnsøkonomi (2.9). Samtidig skårer studiet høyt på eget læringsutbytte i samme undersøkelse. Vi merker oss at Profesjonsstudiet kommer minst like bra ut av det som gjennomsnittet av samfunnsøkonomi i alle hovedkategorier, og stort sett betydelig bedre. Helhetsvurderingen av studiet på 4.5 er spesielt god.

Vi erfarer at master i samfunnsøkonomi (herunder profesjonsstudiet) oppfattes som relevant av arbeidsgivere i offentlig og privat sektor. Det er også dokumentert at samfunnsøkonomer kommer

raskere i jobb og tjener bedre enn andre samfunnsvitere.[5] Likevel har instituttet et forbedringspotensial gjennom f.eks. å trekke inn representanter fra arbeidslivet i undervisningen i enda større grad. Noe av bakgrunnen for de vellykkede karrieredagene som fagutvalget arrangerte våren 2023 og 2024 (vedlegg 2) var en opplevd mangel på kontakt med arbeidslivet.

Institutt for økonomi har opparbeidet et alumninettverk som ble lansert høsten 2023. Nettverket har som misjon å koble nåværende studenter opp mot tidligere studenter som er ute i næringslivet. På denne måten synliggjør vi karrieremuligheter og bidrar til å åpne opp for å knytte kontakter i forhold til konkrete jobbmuligheter. Akkurat nå er det bare Alumni-nytt som sendes ut grunnet begrenset med ressurser, men planen er å utvikle et velfungerende nettverk som driftes og vedlikeholdes av instituttet. Dette kan bli et viktig verktøy for å trekke inn tidligere studenter både i undervisning og som eksempler på hvordan faget blir anvendt i arbeidslivet. Instituttet støtter fakultetets karrieredag med administrativ stab. På denne dagen besøker ulike relevante bedrifter fakultetet, holder foredrag og deltar i paneldebatter. Dette gir studentene en unik mulighet til å knytte kontakter med potensielle arbeidsgivere. I samarbeid med fakultetet publiserer instituttet også ulike vitnesbyrd og intervjuer på sosiale medier, som viser frem tidligere alumni og fremhever mulige arbeidsgivere.

Instituttet har en viss oversikt over hvor tidligere masterstudenter (herunder profesjon) har fått jobb, og informasjon om dette vil presenteres på relevante flater for å bidra ytterligere til informasjonsflyten om jobbrelevansen til studiene.

Enten kandidatene våre får jobb i privat eller offentlig sektor vil tekstproduksjon og prosjektpresentasjoner, der problemstillinger beskrives og analyseres, utgjøre en vesentlig del av arbeidsoppgavene de aller fleste møter i arbeidslivet. I den grad studentene får trening i dette gjennom studietiden er dette i høyeste grad å anse som arbeidslivsrelevant. Våre studenter får skrive- og presentasjonstrening både i arbeidet med bachelor- og masteroppgaven, og ved å ta valgemner der prosjektoppgaver og presentasjoner er en del av de obligatoriske arbeidskravene (f.eks. Econ116, Econ342, Econ343, Econ351, Econ381). I denne sammenheng vil vi trekke frem arbeidet med masteroppgaven som særlig relevant og viktig. Dette arbeidet gir kandidatene våre viktig trening og erfaring i faglig fordypning, analyse og refleksjon.

Det nye kvalitetsrammeverket til UiB presiserer at en arbeidsgiverrepresentant skal involveres fremover. Programstyret ser frem til å få en slik formalisert kontakt med en representant utenfor akademia, i tillegg til den eksterne fagfellen innenfor. Vi har ikke ennå bestemt nøyaktig hva arbeidsgiverrepresentantens arbeidsoppgaver skal være.

Programstyret håper og tror at studentenes opplevde arbeidslivsrelevans vil forbedres gjennom det som er beskrevet over, og at oppfattelsen vil bli mer på linje med hvor attraktive våre kandidater faktisk er på arbeidsmarkedet. Mye av dette handler om å få informasjon ut til studentene, men også om å gjøre dem bevist på tekstproduksjonens særlige arbeidslivsrelevans.

Institutt for økonomi har to anbefalte fagprofiler: «Velferd og politikk» og «Bedrift, strategi og marked» basert på bestemte kombinasjoner av valgemner ved siden av de obligatoriske emnene (vedlegg 7). Formålet med dette er både å gi en tydeligere fordypning for studentene og å spisse kompetansen deres i forhold til arbeidsgivere i offentlig, respektive privat sektor. Mangel på rekruttering av faste vitenskapelige personale reduserer dessverre omfanget av valgemner og muligheten for slik spesialisering nå og, antagelig, i nær fremtid.

[5] Hillesund og Hvide, Samfunnsøkonomer i arbeidsmarkedet: En undersøkelse basert på registerdata. Arbeidsnotat 01/2020, Institutt for økonomi, Universitetet i Bergen (https://www.uib.no/econ/134904/ny-unders%C3%B8kelse-viser-samfunns%C3%B8konomer-kommer-raskt-i-jobb-og-tjener-bra)..

Relativt mange studenter tar DATA110 (se over). Vi får også tilbakemelding fra studentene på at studiet gjerne kunne inneholdt programmering i den obligatoriske fagkombinasjonen, og derigjennom gjøre studentene på programmet enda mer attraktive i arbeidsmarkedet. Programstyret tar med seg dette ønsket i videre arbeid med studiet.

Studiets profil og faglige bredde.

Som nevnt følger studiet en etablert internasjonal mal som skal gi en generell kompetanse i samfunnsøkonomi. Samtidig blir studiet spisset ved valgemner og valg av tema for masteroppgavene. Denne spissingen gjenspeiler stabens kjernekompetanse innen insentivteori, spillteori og anvendt mikroøkonometri. Studiets profil påvirkes dermed av stabens forskningsområder. Disse er på instituttets hjemmesider beskrevet slik: Arbeidsmarked og utdanning; helseøkonomi; næringsøkonomi og økonomisk organisering; sosialforsikring og sosialpolitikk; ressurs, energi- og miljøpolitikk og utviklingsøkonomi. Empirisk analyse er en viktig, men ikke enerådende del av den faglige profilen.

Tilbudet av valgemner står sentralt i den faglige profilen, og det er en prioritert oppgave å kunne gi et bredt og faglig oppdatert tilbud. Samtidig har vi valgt en modell som er relativt krevende for instituttet ved at profesjonsstudentene, som kan ta valgemner på master tidligere enn regulære masterstudenter, fortere kan gå tom for emner. Dette krever flere valgemner totalt. Som beskrevet tidligere hjelper samarbeidsavtalen med NHH på, men det er kun i begrenset grad denne avtalen kan kompensere for ressursmangelen på instituttet som vi er inne i og som ikke ser ut til å bedre seg de nærmeste årene i og med forventede pensjoneringer og fakultetets finansielle situasjon.

Programstyret vil følge utviklingen i valgemner og vurdere tiltak dersom situasjonen blir ytterligere forverret.

Arbeidsomfang

§ 2-2 Krav til studietilbudet (3): Studietilbudets samlede arbeidsomfang skal være på 1500–1800 timer per år for 9heltidsstudier.

Alle kurs i profesjonsstudiet er på 10 studiepoeng, med unntak av praksisemnet (20 studiepoeng) og masteroppgaven (30 studiepoeng). Arbeidsbelastningen er i utgangspunktet ganske jevn ettersom alle emner unntatt disse to har samme vekt. Selv om det er variasjoner i hvor mye tid den enkelte student vil bruke på forskjellige fag, og særlig metodeemnene vil kreve mye av de som står svakt i matematikk, har programstyret ingen indikasjoner på at arbeidsomfanget skiller seg fra normen. For masterstudenter er første semester, hvor de har ECON310, 330 og 340, erfaringsmessig tungt, men for profesjon er dette annerledes: De har for det første gjennomsnittlig bedre metodebakgrunn (S2/R1-krav ved opptak, samt at alle har ECON243), men de tar også ECON230 i stedet for ECON330 det semesteret de har de to andre obligatoriske masteremnene. I så måte har profesjonsstudentene en jevnere progresjon enn bachelor+master, hvor overgangen til master kan føles tøff.

I Studiebarometeret for 2023 rapporterer studentene om en total tidsbruk på organiserte og uorganiserte læringstilbud på ca. 35 timer per uke.

Kobling til forskning

§ 2-2 Krav til studietilbudet (6): Studietilbudet skal ha relevant kobling til forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid.

Alle som underviser på profesjonsprogrammet, har førstekompetanse og knytter undervisningen til aktuell forskning. Forskningsmetode er også tema for flere emner, som ECON340 Økonometri, ECON343 Empirisk forskningsdesign, ECON360 Strategisk bedriftsadferd og markedsmakt og ECON370 Eksperimentell økonomi, i tillegg til ECON380 Forberedelsesemne for masteroppgåva.

Den viktigste koblingen til forskning i et masterstudium er masteroppgaven. I masteroppgaven skal studentene utarbeide en forskbar problemstilling og undersøke denne med vitenskapelig metode. Oppgavene som skrives på PROF-SØK faller stort sett i kategoriene teori eller empiri – selv om teoretiske oppgaver kan inneholder elementer av empiri og vice versa. En teorioppgave vil typisk analysere en problemstilling ved hjelp av modeller som er kjent fra litteraturen. En empirisk oppgave bruker data som analyseres med statistiske verktøy og metoder.

Bacheloroppgaven er i tillegg et naturlig sted for kobling til forskning, om enn naturlig nok i noe mindre grad enn masteroppgaven, i og med størrelsen og at den kommer tidligere i studiet.

Internasjonalisering

§ 2-2 Krav til studietilbudet (7): Studietilbudet skal ha ordninger for internasjonalisering som er tilpasset studietilbudets nivå, omfang og egenart.
§ 2-2 Krav til studietilbudet (8): Studietilbud som fører fram til en grad, skal ha ordninger for internasjonal studentutveksling. Innholdet i utvekslingen skal være faglig relevant.

Tabellen nedenfor viser andelen av uteksaminerte kandidater som har et utvekslingsopphold i løpet av masterstudiet.

Tabell 7Kandidater med utveksling

	2019	2020	2021	2022	2023
KANDIDATER	11	12	7	4	18
UTVEKSLING	1	5	4	1	7
ANDEL	9.1%	41.7%	57.1%	25.0%	38.9%

Dette gjelder kun uteksaminerte kandidater. Det er lagt til rette for utveksling i fjerde og åttende semester. Institutt for økonomi har en rekke anbefalte utvekslingsavtaler.

Krav til fagmiljø i Studietilsynsforskriften

Fagmiljøets størrelse

§ 2-3 Krav til fagmiljø (1): Fagmiljøet tilknyttet studietilbudet skal ha en størrelse som står i forhold til antall studenter og studiets egenart, være kompetansemessig stabilt over tid og ha en sammensetning som dekker de fag og emner som inngår i studietilbudet.
§ 2-3 Krav til fagmiljø (4): Minst 50 prosent av årsverkene tilknyttet studietilbudet skal utgjøres av ansatte i hovedstilling ved institusjonen. Av disse skal det være ansatte med førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studietilbudet. I tillegg gjelder følgende krav til fagmiljøets kompetansenivå:
a) For studietilbud på bachelorgradsnivå skal fagmiljøet tilknyttet studiet bestå av minst 20 prosent ansatte med førstestillingskompetanse.
b) For studietilbud på mastergradsnivå skal 50 prosent av fagmiljøet tilknyttet studiet bestå av ansatte med førstestillingskompetanse, hvorav minst 10 prosent med professor- eller dosentkompetanse.
c) For studietilbud på doktorgradsnivå skal fagmiljøet tilknyttet studiet bestå av ansatte med førstestillingskompetanse, hvorav minst 50 prosent med professor- eller dosentkompetanse.

For mastergradsstudier: § 3-2 Akkreditering av mastergradsstudier i Forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning (2) Mastergradsstudiet skal ha et bredt og stabilt fagmiljø som består av tilstrekkelig antall ansatte med høy faglig kompetanse innenfor utdanning, forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid innenfor studietilbudet. Fagmiljøet skal dekke fag og emner som studietilbudet består av. De ansatte i fagmiljøet skal ha relevant kompetanse.

Den vitenskapelige staben ved Institutt for økonomi følger det Samfunnsvitenskapelige fakultets budsjettmodell, som er dimensjonert for at fagmiljøene skal kunne gi undervisningstilbud på alle nivå.

Alle emneansvarlige har førstekompetanse. Dette har vært stabilt over tid. Enkelte emner har seminarundervisning ved PhD-studenter, men dette utgjør en mindre del av den totale undervisningen.

Institutt for økonomi har pr. V2023 19,25 stillinger med førstekompetanse som også har undervisningsplikt. Av disse er 11,25 professorer, en andel på 58%.

Fagmiljøets utdanningsfaglige kompetanse

§ 2-3 Krav til fagmiljø (2): Fagmiljøet tilknyttet studietilbudet skal ha relevant utdanningsfaglig kompetanse.

Institutt for økonomi legger UiBs regelverk om utdanningsfaglig kompetanse (https://regler.app.uib.no/regler/Del-3-Personal-og-HMS/3.1-Personalforvaltning/3.1.2-Regler-om-tilsetting/Regler-for-vurdering-av-utdanningsfaglig-kompetanse-ved-UiB/) til grunn ved vitenskapelige ansettelser og opprykk.

Faglig ledelse

§ 2-3 Krav til fagmiljø (3): Studietilbudet skal ha en tydelig faglig ledelse med et definert ansvar for kvalitetssikring og -utvikling av studiet.

Studiet har programstyre og programstyreleder. Undervisningsleder (utpekt av instituttleder) har også en sentral rolle i drift og utvikling av studiet og er medlem i programstyret.

Den faglige ledelsen har også et ansvar i å engasjere staben i spørsmål knyttet til undervisningen. På Institutt for økonomi skjer dette spesielt på internseminarer for staben som arrangeres hvert halvår eller oftere. Dette er en viktig del av saksforberedelsene til endringer i studieprogrammene. Som et eksempel kan nevnes spørsmålet om å åpne opp for samskriving av masteroppgaver, omtalt foran, som ble diskutert i staben på seminar i desember 2022, og i programstyre, undervisningsutvalg og instituttstyre deretter.

Fagmiljøets fagspesifikke kompetanse

§ 2-3 Krav til fagmiljø (5): Fagmiljøet tilknyttet studietilbudet skal drive forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid og skal kunne vise til dokumenterte resultater med en kvalitet og et omfang som er tilfredsstillende for studietilbudets innhold og nivå.

Staben er aktive forskere innenfor sine fagfelt, som igjen er knyttet til undervisningen som beskrevet lenger foran. I Forskningsrådets evaluering av samfunnsfagene i Norge fra 2018 (SAMEVAL) fikk forskningsgruppene som ble vurdert karakter 4 (very good) på overall assessment, og en av gruppene oppnådde karakter 5 (excellent).[6] Ansettelsespolitikken tilsikter rekruttering av forskere på høyt faglig nivå, og ansatte i staben publiserer på de høyeste nivåene i samfunnsøkonomi på områder som er relevant for studieprogrammet.

Eksempelvis har staben i 2022-2023 publisert i tidsskrifter som *American Economic Journal*, *Journal of Human Resources, The Economic Journal, Journal of Economic Growth*, *Journal of Public Economics*, *Environmental and Resource Economics*, *Social Sciences & Humanities Open*, *Journal of Economics & Management Strategy*, *Journal of Corporate Finance*.

[6] Evaluation of the Social Sciences in Norway. Report from the Principal Evaluation Committee. Norges Forskningsråd 2018. https://www.forskningsradet.no/om-forskningsradet/publikasjoner/2018/evaluation-of-the-social-sciences-in-norway/

Internasjonalt og nasjonalt samarbeid

§ 2-3 Krav til fagmiljø (6): Fagmiljøet tilknyttet studietilbud som fører fram til en grad, skal delta aktivt i nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk som er relevante for studietilbudet.

Her viser vi til evalueringen i SAMEVAL 2018. (Vedlegg 14). Selv om evalueringen ligger en del år tilbake, er den fortsatt representativ for instituttet når det gjelder spørsmålet i denne paragrafen. Merk at det har vært en del utskiftning i staben (som har fått en mer internasjonal profil) og oppdelingen av forskningsgrupper er noe endret.

Vedlegg

1. Nettside Econos og Enigma (https://www.uib.no/econ/81444/econos-og-enigma, 11.10.2024)
2. Karrieredag for økonomistudenter (https://www.uib.no/econ/160604/karrieredag-%C3%B8konomistudenter, 31.05.2023)
3. Referat fra møte med fagutvalget 19.04.2021
4. Programstyrets kommentarer til fagfelles rapport 2021, Programstyrets kommentarer til fagfelles rapport 2022, Programstyrets kommentarer til fagfelles rapport 2023
5. BASV-SØK Leseveiledning og dokumentasjon
6. Rapport fra ekstern fagfelle for 2021
7. Tilrådde fagprofiler i samfunnsøkonomi (https://www.uib.no/econ/125532/anbefalte-fagprofiler-i-samfunns%C3%B8konomi)
8. Rapport fra ekstern fagfelle 2020
9. Rapport fra ekstern fagfelle for 2022
10. Kurs med andre forelesnings- og vurderingsform
11. Saksdokumenter til instituttrådsmøte 14.09.23
12. Resultater fra Studiebarometert 2021, 2022, 2023 (https://www.studiebarometeret.no/no/student/studieprogram/1120_prof-s%C3%B8k/tidsserie)
13. Beskrivelse av forkurset i matematikk
14. SAMEVAL evaluering
15. Rapport fra ekstern fagfelle for 2023

REFERAT FRA MØTE MED FAGUTVALGET
INSTITUTT FOR ØKONOMI

Tid: Mandag 19. april 2021, kl. 12 00 – 13 30
Til stede: Ingvild H. Lindalen, Ole Kastdalen, Tommy S. Gabrielsen, Brith Å. Sætre, Marianne B. Larsen

Agenda:

- **Gjennomgang av Studentundersøkelsen vedr. studiesituasjon V2021 (vedlagt)**
- **Innspill til diskusjon og ev. videre tiltak**
- **Tiltak/oppfølging med rødt**

Hovedfunn fra studentundersøkelsen (presentert v. Ole Kastdalen), oppsummering av diskusjon og ev. tiltak med rødt under aktuelt punkt:

- Digitale forelesninger/undervisning var blitt vesentlig bedre (spesielt streaming/opptak ble tatt godt imot av studentene)
  FU hadde ønske om at opptak/streaming skulle innføres ved en normalsituasjon også. Dette en aktivitet som kan iverksettes ved tilretteleggingsbehov, og måle må være nettopp at studentene skal samles i forhold til felles aktiviteter og undervisning. Studentene må ta dette med den enkelte foreleser hvis behov
- Digitale seminarer fungerte mindre bra
  FU ønsket at det skulle komme klarere og mer tydelig fram at oppgaven skulle være gjennomført av studentene i forkant av seminaret, og at seminaret bør handle om diskusjoner rundt oppgaveelementene. **Tiltak: Høstens seminarkoordinator og seminarledere tar i begynnelsen av august en gjennomgang i forhold til dette med undervisningslederne (Marianne følger opp)**
- Studentene savner å være mer til stede på campus
- Studentene ønsker større forutsigbarhet i forhold til undervisning ved ulike smittenivå, samt oppdatert informasjon om leseplasser og bibliotekets åpningstider
  Spesielt viktig med enhetlig informasjon og beredskap under pandemi, dette er tilstrekkelig ivaretatt gjennom UiB sin varsling til studentene på SMS med henvisning til UiB sin koronaside. Her står all nødvendig informasjon vedr. leseplasser og åpningstider. UiB sin kommunikasjon har blir vesentlig bedre enn ved oppstart pandemi
- Informasjon om fusk bør kommuniseres bedre ovenfor studentene
  Tiltak: IFØ sin studiekonsulent skal få lagt FUSK- brosjyren ut på hensiktsmessig side på MittUiB (Wenche Iversen følger opp)

Annet punkt som FU tok opp:

- Krav om 15 minutter ekstra tid på eksamen for å demme opp for det praktiske ved innlevering (konvertering til pdf-filer, oppsett bilder etc)
  Tiltak: Eksamenskonsulent sjekker av hvorvidt det er mulig å få innført dette H2021 (Brit Å. Sætre)

Referatet er sendt på sirkulasjon blant møtedeltagerne

Punkter relatert til spørreskjema om studiesituasjon V21

Hvilken grad tar du?

77 svar

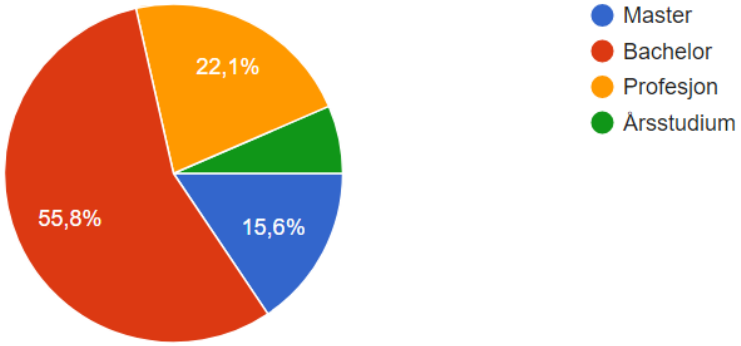

På hvilket studieår er du på nå?

77 svar

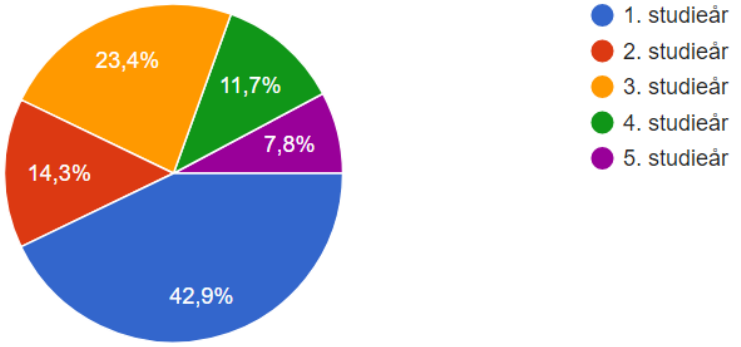

Studiesituasjonen

Hvordan opplever du den nåværende studiesituasjonen din med tanke på

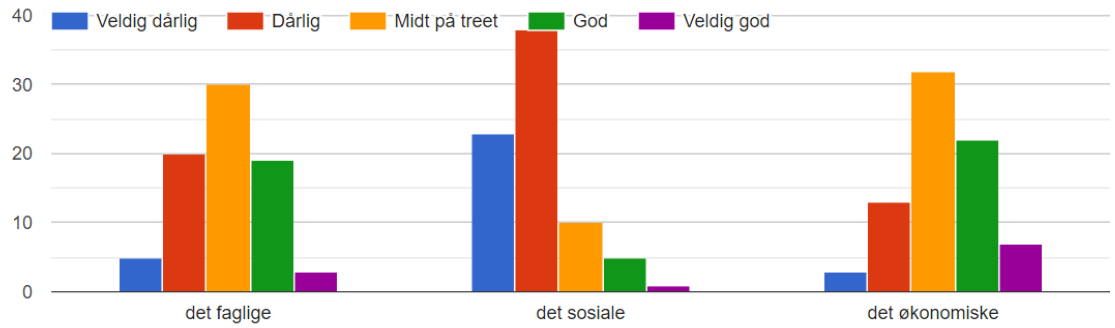

Hvordan synes du at den digitale undervisningen (både forelesninger og seminarer) har fungert så langt dette semesteret?

77 svar

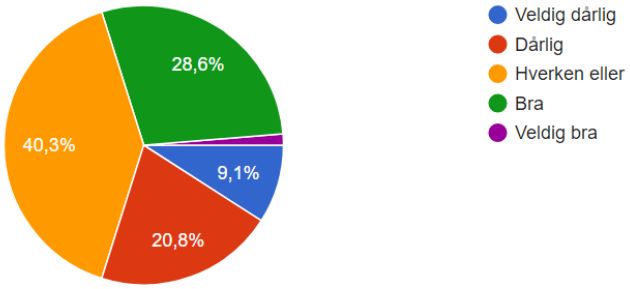

Spørsmål: Har du noen kommentarer angående den digitale undervisningen?

Blått er kommentarer fra oss (FU)

Svar fra studentene:

- Jeg synes forelesningene er ganske bra, og at de har blitt mye bedre enn forrige semester! Seminarene får jeg mye dårligere læringsutbytte av.
- Imponert over nivå og pedagogiske gjennomganger
- Forelesningene fungerer greit og foreleserne er veldig flinke til å tilpasse seg. Også et pluss at det ligger opptak slik en kan se dem om igjen og få med seg alt. Seminar derimot er det verre med, fungerer veldig dårlig for min del. Det er også vanskelig å være strukturert nok å holde tempo opp mot progresjon i fagene.
- Ønske om mest mulig fysisk. Særlig seminar har virkelig mistet læringsutbyttet. Dette er noe som bør tas opp med samtlige seminarledere, nå etter det tredje semester med

nedstengelser. Det er ikke nok at vi blir plassert i breakout-room eller at seminarleder raser gjennom et forhåndskrevet løsningsforslag. Læringsutbyttet har fallt betraktelig.

–Gjennomgående misnøye med digitale seminarer

- Supert med opptak
- Håper at man fortsetter med videoforelesninger, da dette er noe jeg har fått mye ut av. Dette kan gjelde opptak fra zoom-forelesninger, fysiske forelesninger eller videoer som foreleser lager. Når det kommer til opptak av fysiske forelesninger, så håper jeg kvaliteten på dette øker når det er mulig. Der er det ofte vanskelig å se hva som er skrevet på tavle, høre hva foreleser sier osv.
- Jeg foretrekker videoforelesninger fremfor alt. Der kan man få med seg pensum i eget tempo, og det er enklere å holde fokus gjennom hele forelesningen i og med at man kan ta pauser når det passer. Zoomforelesninger er noe jeg virkelig ikke liker, der føler jeg det ofte går for fort, er "vanskelig" å ta notater fort nok, og det er lett å falle av.

-Studentene setter pris på at det blir gjort opptak slik at man kan se forelesningene i ettertid

---

- Hater digital undervisning
- Blir veldig fjernet fra alle andre aktiviteter enn fagene når en ikke er på campus.
- Det er som det er, men læringsutbyttet er ekstremt lite når det er digitalt.
- Mister læringsutbytte når du ikke snakker til et ansikt (få med kamera på på zoom) og konsentrasjonsevnen er dårligere!

-Gjennomgående at studentene savner å være fysisk på campus.

- Vanskelig å følge med i digitale forelesninger, breakout rooms er overbrukt og er ikke en substitutt for det sosiale
- Det kan være litt variasjon mellom de tekniske løsningene som brukes, som digitale tavler eller bare slides. På noen kurs fungerer breakout rooms godt på andre dårlig. For diskusjoner er breakout rooms godt men ikke når ting beginner på bli teknisk som krever figurer og ligninger.
- Mange forelesere som snakker veldig fort så blir umulig å følge med. -Viktig å stille spørsmålet om studentene fikk med seg det som nettopp ble gjennomgått. Flere forelesere som er flinke til dette. Gjerne oppfordre til å be foreleser om å repetere direkte til foreleser på Zoom. Det må kunne forventes av oss studenter at vi faktisk melder fra om vi ønsker repetisjon av stoff.

- Oppløsningen på videoforelesningen er ofte veldig dårlig, så det blir vanskelig å lese matematikk fra tavler. Burde kanskje ha 1080p istedet for 720p, eller få bedre tavler.
- Forelesningene fungerer greit og foreleserne er veldig flinke til å tilpasse seg. Også et pluss at det ligger opptak slik en kan se dem om igjen og få med seg alt. Seminar derimot er det verre med, fungerer veldig dårlig for min del. Det er også vanskelig å være strukturert nok å holde tempo opp mot progresjon i fagene.

-Det burde være felles retningslinjer at foreleser ikke skal stå fremfor en tavle å utlede formler osv. når forelesningen skal være digital, med mindre opptaket er av svært høy kvalitet. Dette med utledninger og grafisk fremstilling av modeller må da skje på skrivebrett eller lignende.

Spørsmål om eksamen

Hvordan opplevde du vanskelighetsgraden på høstens eksamener sammenlignet med tidligere eksamener du har tatt ved institutt for økonomi?

77 svar

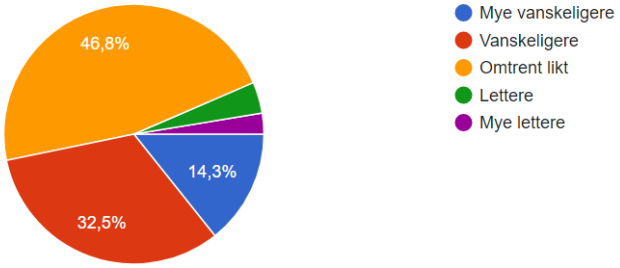

Det var tatt høyde for at man skulle ha tid til det praktiske rundt selve innleveringen av eksamen i emnene mine.

77 svar

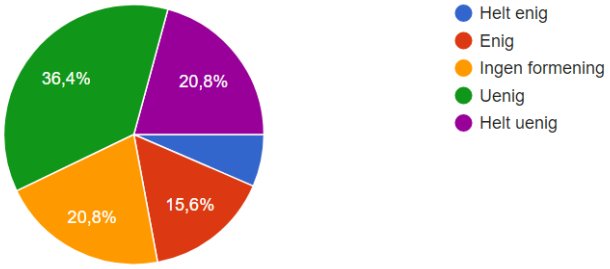

Hvilken evalueringsform ville du foretrukket dette semesteret?

77 svar

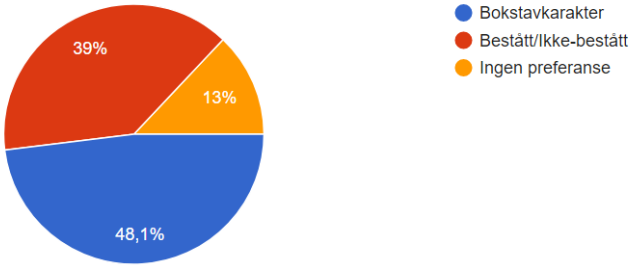

Spørsmål: Har informasjonen fra UiB eller instituttet manglet eller vært uklar? Hvis ja, hva?

Svar fra studentene:

Det har vært litt forvirrende til tider om forelesninger skal være fysiske eller ikke. Måtte selv spørre foreleser for å få oppklart om vi skulle møte fysisk til neste forelesning siden jeg ikke skjønte beskjed

fra universitet. Burde også vært bedre beskjeder på når vi stenger ned om hvilke klokkeslett og dager man kan hente ting man har latt ligge på lesesal.

Jeg savner forutsigbarhet i forhold til fysisk undervisning, søking om leseplasser og faglige muligheter hvis man ikke klarer å holde tritt med undervisningen.

UIB og instituttet har gitt god informasjon. Men der er av varierer grad fra emne til emne. Noen professorer formidler ikke beskjeder eller hvordan de ser for deg at emnet utvikler seg gitt situasjonen.

-Litt sent nå, men dette burde vært gitt som retningslinjer/beskjed om hvordan undervisningen vil bli fysisk/digital ved ulike smittesituasjoner. Studentene ønsker generelt mer forutsigbarhet.

Informasjon angående master. Jeg var med på møtet om master, men jeg synes det burde informeres mer, oftere og rett og slett "reklameres" for master i samfunnsøkonomi på UiB. Per dags dato opplever jeg det ikke som at det er tilfellet.

-Har dere noen tanker rundt dette?

<u>Ting som går på mangel på informasjon og/eller informasjonsflyt:</u>

Jeg savner informasjon om hvilke koronatiltak som gjelder ved UiB. -Dette problemet ligger på høyere nivå.

Ja, var ganske dårlig informasjon om hva som kunne blitt sett på som fusk og ikke. Virket ikke som noen av foreleserne eller seminarlederne visste hva man skulle skrive opp som kilder eller ikke, og det gjorde at det var et helt nytt stress element på eksamen siden man ble ganske redd for å skrive noe som var for likt læreboka eller skrive noe som var for likt en egen tidligere oppgave. -Det burde informeres bedre om hva som regnes som fusk og ikke, samt om man må vise til kilder på eksamen.

Jeg savner informasjon om hvor det er åpne leseplasser. -Dette med info om leseplasser rundt omkring på fakultetet er et gjennomgående behov. Det samme gjelder bibliotekets åpningstider. Dette kan instituttet orientere om på mittuib, kunne også vært en fellespost som kom fra fakultetet.

Var vanskelig for meg som ny student å finne frem til oppdaterte timeplaner, pensumliste og eksamensinfo i starten av begge semestrene. Var mye usikkerhet rundt dette. -Denne informasjonen burde legges ut som en kunngjøring i starten av hvert semester.

Eksamensrelaterte punkter fra studentene

- Min mening er at undervisningskvaliteten går ned slik den digitale undervisningen er nå, og at utbyttet for oss studenter er lavere.
- Jeg vet ikke hvilken evalueringsform vi får, eller når dette avgjøres.

- Det har vært altfor lett å jukse på eksamen, som gjør at studenter som IKKE jukser må konkurrere med karakterene til dem som jukser. Det er vanskelig å si om bestått/ikke bestått hadde vært en løsning på denne problemstilling, men det kunne vært med på å avlaste studenter i noen fag i det minste. Jeg forstår at man ikke kan ha en halv grad med kun bestått/ikke bestått på vitnemålet, men det er særdeles lite motiverende å studere opp mot andre som jukser. Jeg stiller meg også kritisk til om dette er et problem vi studenter skal løse eller om vi rett og slett burde kreve mer av instituttet. Vi burde kanskje bli flinkere til å motivere oss selv, men jeg syntes definitivt instituttet burde gjøre en bedre jobb med å fjerne akademisk uærlighet. Juks på eksamen er vel tross alt noe av det mest alvorlige man som student kan finne på rent akademisk, men jeg får ingen inntrykk per dags dato at instituttet oppfatter dette som et problem. De eneste som taper på opplegget slik det er nå, er ærlige studenter, eller dem som ikke har et sosialt nettverk sosialt nettverk som gjør det mulig p jukse. Jeg føler derfor at instituttet IKKE har vært tilstrekkelig til stede og altfor passive i denne perioden.

- Syns det er merkelig at man får en bokstav-karakter på mattelignende-eksamener. De personene som har mattekyndige folk rundt seg får, etter egen observasjon, de beste karakterene.

- Jeg syns instituttet burde revurdert eksamensformen. Det blir feil å flytte formatet til en skoleeksamen hjem, siden en eksamen hjemme har helt andre rammer og forutsetninger. Dere kunne vurdert en mer tradisjonell hjemmeeksamen, innleveringer eller gruppearbeid. Format som er mer rettferdig for en eksamen hjemme.

-Spørsmål: Dette er det første semesteret med kun digital undervisning. Studenter melder om dårligere læringsutbytte og mulighet for juks på eksamen. Hva er deres tanker om;

(1) Evalueringsform, bokstavkarakter vs. bestått/ikke bestått. Betinget opptak gjelder også kommende opptak til master, vi mener at dette svekker argumentet om at man kan bli forsinket i utdanningsløpet (krever mer enn karakteren E for å få bestått) dersom man nytter bestått/ikke bestått.

(2) Vil det forventes like mye på eksamen dette semesteret sammenlignet med sist semester, som var en blanding mellom digitalt og fysisk?

Kommentarer til fagfellerapport for 2021 og forslag til oppfølging

Rapporten fra ekstern fagfelle tar i år spesielt for seg undervisningsløpet i makroøkonomi, samt profesjonsstudiet. Programstyret diskuterte rapporten den 24.03.2022. Her kommenterer vi kort de vurderingene som er nye i forhold til fjorårets rapport.

Valgemner

Som i fjor mener fagfellen at tilbudet av valgemner er tilfredsstillende, men bemerker at det er noe lite for profesjonsstudentene. Dette er programstyret enig i, men tilbudet begrenses av ressurstilgangen. Sannsynligvis vil instituttet i nær framtid foreta en full gjennomgang av fordelingen av undervisningsressursene på alle våre programmer, og da er dette en aktuell problemstilling. Fagfellen påpeker også at i studieplanen for profesjonsstudiet legges opp til to valgemner på 200-nivå i sjette semester. Dette virker lite ambisiøst, og planen bør oppfordre til å ta valgemner på masternivå i dette semesteret.

Fagfellen påpeker også at det burde være flere valgemner på bachelornivå, spesielt makrorettede.

Programstyret er enig i at profesjonsstudentene bør oppfordres til å ta masteremner i sjette semester. Vi er også generelt enig i at det er ønskelig med flere valgemner på bachelornivå, men dette vil være begrenset av ressurssituasjonen.

Makroøkonomi

Her er vurderingen at ECON130 og 230 bruker en hensiktsmessig lærebok og i hovedsak er godt avstemt. Imidlertid er overgangen til ECON330 (for) stor. Fagfellen mener dette muligens kan avhjelpes ved å bruke mer tid på generell likevektsteori i ECON210. Programstyret er usikkert på om dette er veien å gå, eller om det i større grad er et matematikkproblem. Vi mener uansett at det er nødvendig å gå inn i en analyse av problemet.

Fagfellen kommenterer også at han syns det er uheldig at en ekstern foreleser har fagansvaret for ECON230. Han mener at instituttet bør prøve å finne en løsning der noen av den faste staben får emneansvaret for ECON230.

Programstyret er prinsipielt enig i at den faste staben bør ha fagansvaret for obligatoriske emner, selv om også dette har sammenheng med ressurssituasjonen.

Seminarundervisning

Som i forrige rapport peker fagfellen på at seminarundervisningen bør revitaliseres: Seminarene er for mye «miniforelesninger» med lite forberedelse og deltagelse fra studentenes side.

Programstyret er enig i fagfellens kommentarer og mener at dette er kritikk som instituttet må prøve å følge opp.

Profesjonsstudiet

Ekstern fagfelle diskuterer behovet for separasjon mellom bachelorstudiet og profesjonsstudiet. Etter hans syn er studiene tilstrekkelig forskjellige ved at profesjonsstudentene kan ta masteremner tidligere i studiet, i tillegg til at de er direkte tatt opp til et femårs studium. Han mener også at en reduksjon av forskjellene mellom studentgruppene kan føre til bedret studiekvalitet og styrket kullfølelse.

Programstyret mener dette er synspunkter som må være med i den pågående prosessen rundt eventuelle endringer i profesjonsstudiet.

En klar anbefaling fra fagfellen er at profesjonsstudentene bør gå over til at ta det samme matematikkurset, ECON140, i første semester som bachelorstudentene. Et problem med MAT/NAT-kurset er at anvendelsene er fra andre fagområder enn økonomi, i tillegg til at sentrale metoder for optimering med bibetingelser ikke er dekket. Programstyret kan legge til at da profesjonsstudiet ble opprettet hadde ikke bachelorstudentene matematikk før i andre semester. MAT/NAT-fakultetets introduksjonskurs i matematikk ble derfor lagt inn i første semester av profesjonsstudentene for at de skulle få et tilbud i matematikk fra første semester. For noen år siden ble studieplanen for bachelorstudiet lagt om slik at matematikkurset nå kommer i første semester. Det «historiske» argumentet for at profesjonsstudentene skal ta MAT101 i første semester er dermed ikke lenger til stede.

Programstyret vil anbefale at matematikktilbudet for profesjonsstudentene tas opp til vurdering i den forestående diskusjonen om eventuelle endringer i profesjonsstudiet.

Fagfellen sier også at hvis «instituttet insisterer på at forskjellbehandlingen av de to studiene er nødvendig», bør en vurdere å legge det ned og overføre studieplassene til de andre programmene slik at «man kan konsentrerer instituttets knappe ressurser på færre studier og dermed kanskje stå bedre i stand til å tilby valgemner.»

Programstyret mener at nedlegging av studiet ikke er på agendaen nå, men er enig i at eventuelle studieplanendringer må stå i forhold til instituttets ressurser. Ekstraressursene instituttet bruker til profesjonsprogrammet i dag består i hovedsak av noe større tilbud av studentledete seminarer. Det eneste emnet som er obligatorisk for profesjonsstudentene og ikke bachelorstudentene er matematikk-kurset ECON243, som bachelorstudentene kan ta som valgemne. For øvrig består forskjellen i at profesjonsstudentene må ha flere økonomiemner i studiet, men dette dreier seg om emner som de andre studentene kan ta som valg. Det eneste kurset som er et unikt tilbud til profesjonsstudentene, er praksisemnet ECON381. Dette emnet bruker imidlertid ikke en full lærer-ressurs. Programstyret kan derfor ikke se at en overføring av studieplasser fra profesjon til de andre studiene vil gi instituttet ressurser som kan brukes til å øke tilbudet av valgemner.

Programstyret vil til slutt takke den eksterne fagfellen for en grundig og kritisk rapport.

Bergen, 20.04.2022

Espen Bratberg

leder for programstyret BA/MA/PROF

Kommentarer til rapport fra ekstern fagfelle 2022

Programstyret for BA/MA/PROF har diskutert rapporten fra ekstern fagfelle for 2022. Her kommenter vi rapporten og kommer med anbefalinger til oppfølging fra instituttet.

Denne gangen har fagfellen spesielt tatt for seg masterprogrammet, samt studieløpet i de obligatoriske metodeemnene i matematikk og statistikk/økonometri. Vi kommenterer i hovedsak punkter som er nye eller der er forslag til oppfølging eller endring.

Undervisnings- og vurderingsformer

Fagfellen påpeker at instituttet bør legge til rette for eksperimentering med studentaktiv læring. Han gjentar også sin tidligere oppfordring om revitalisering av seminarundervisningen og mener at lite er skjedd siden forrige rapport. Programstyret vil påpeke at det er gjort tiltak for å styrke oppfølgingen av seminarlederne fra faglærer. Samtidig kan mye gjøres for å forbedre seminarene og sikre effektiv ressursbruk, f.eks. vurdere møteplikt til påmeldte seminarer for å unngå for små grupper.

Programstyret er enig i at seminarene fortsatt kan forbedres og mener det er viktig at arbeidet med dette fortsetter.

Fagfellen diskuterer også evalueringsformer og påpeker at hjemmeeksamener til tross for kontrollproblemer har noen fordeler ved å kunne få fram faglig forståelse og dybde. Han diskuterer også obligatoriske innleveringer og mener instituttet bør vurdere å øke fra en til to, selv om dette er ressurskrevende. Det er også mulig å bruke slike innleveringer i mappeevalueringer. Her vil programstyret nevne at det er en viss variasjon i de obligatoriske arbeidskravene mellom forskjellige emner, og det forekommer også mappeevalueringer.

Programstyret vil ikke foreslå en generell økning av antall obligatoriske innleveringsoppgaver.

Metodeemner

Matematikk: Pensum og faglig innhold blir vurdert som godt. Fagfellen kritiserer igjen at innføringskurset, ECON140, har hatt ekstern emneansvarlig. Planen nå er å avvikle dette. Han påpeker også problemet med varierende forkunnskaper og foreslår et forkurs for studenter med svak bakgrunn i matematikk. Alternativt kan opptakskravene skjerpes, noe han mener ikke er en god løsning. Programstyret kan her nevne at en diskusjon om hvorvidt skjerpede opptakskrav er ønskelig og mulig er på instituttets agenda for våren 2023. ECON243 er obligatorisk bare for profesjonsstudentene, men er en styrke for alle som vil begynne på masterstudiet. Fagfellen er imidlertid skeptisk til å gjøre det obligatorisk, da det kan komme til fortrengsel for andre valgemner.

Programstyret mener det bør gå tydeligere fram av instituttets nettsider at ECON243 anbefales for alle som har tenkt å ta master.

Statistikk og økonometri: Også her vurderes pensum og faglig innhold som godt og undervisningen som vellykket. Fagfellen mener det blir litt for lite plass til sannsynlighetsregning i ECON240, men dette kan rettes opp når det planlagt nye emnet ECON244 blir innført.

Masterstudiet

Fagfellen mener studiet er godt, men påpeker at spranget fra bachelor til det obligatoriske ECON310 er stort. Han mener dette er et problem som må løses på bachelornivå ved å løfte emnene i mikroøkonomi noe. Han mener også at det i ECON330 kan være rom for en mer studentaktiv tilnærming for å kunne diskuterer policyimplikasjoner. Dette er synspunkter programstyret kan si seg enig i.

Fagfellen kommenterer forberedelsesemnet til masteroppgaven, ECON380 og later til å være skeptisk til om innholdet står i forhold til en uttelling på 10 stp, i og med at arbeidskravet er «kun en prosjektskisse». Det er ikke helt klart om han sikter til arbeidskravet slik det er beskrevet i emnebeskrivelden: «…formulera ei problemstilling og laga ein plan for korleis denne kan undersøkjast teoretisk og/eller empirisk ved å trekkja inn relevant teori og gå gjennom sentral litteratur på feltet. For empiriske studiar må det gjerast greie for datakjelder og korleis data kan bli lagt til rette for analyse.» Etter vårt syn er dette mer enn en skisse, selv om ordet «skisse» er brukt i emnebeskrivelsen ved siden av «prosjektplan» og «prosjektskildring». Oppnådd læringsutbytte medfører at studenten bør være «godt i gang med arbeidet når det tredje semesteret … er avsluttet», som fagfellen sier. Hvis kommentaren indikerer at det faktiske læringsutbyttet ikke er i samsvar med det som står i emnebeskrivelsen, er vi enig i at dette må følges opp.

Programstyret mener instituttet må gjøre tiltak for å sikre at det oppnådde læringsutbyttet i ECON380 er i samsvar med emnebeskrivelsen.

Videre kommenterer fagfellen tilbudet av valgemner. Hen etterlyser spesielt en opprydning i emner som forbereder studentene til å skrive empiriske masteroppgaver, og uttaler at «det er vanskelig å skjønne at det må finnes masteremner som dekker enhver tenkelig empirisk metode en masteroppgave kan får bruk for». Masteremnene som kommer i den nevnte kategorien er ECON 341 Økonometri II, ECON 343 Empirisk forskningsdesign, og muligens ECON370 Ekspeimentell økonomi. Det siste skiller seg så klart fra de to første at det antagelig er disse det siktes til. ECON 341 er et videregående kurs i økonometri som i flg beskrivelsen av læringsutbytte skal gi «Forståing for korleis det kan gjerast kausale slutningar basert på eksperimentelle og ikkje-eksperimentelle data med relevante økonometriske metodar». Læringsutbyttebeskrivelsen lister også en del metoder og estimatorer som skal beherskes. Videregående kurs i økonometri med ulik innretning er et vanlig innslag på institusjoner som tilbyr utdanning på masternivå i samfunnsøkonomi. ECON343 er et studentaktivt kurs der en del av læringsutbyttet er at studentene skal kunne «bringe eit forskingstema frå teoriplanet til ein gjennomført empirisk analyse». Det er ikke klart om fagfellen mener noen av disse kursene bør nedlegges, eller at det i praksis er for stor grad av overlapp mellom to emner som er tenkt å være komplementære og ikke substitutter. Det kan uansett være aktuelt med en gjennomgang av læringsutbyttet for disse to kursene.

Programstyret foreslår en gjennomgang av læringsutbyttebeskrivelsene for ECON341 og ECON343.

Oppsummering

Fagfellen trekker spesielt fram to punkter han mener er viktig. Det ene er forholdet mellom profesjonsstudentene og studentene på bachelor og master, der han observerer lite sosial kontakt mellom studenter på disse to hovedløpene. Programstyret er enig i at det er ønskelig å bedre dette for å fremme et godt læringsmiljø.

Det andre punktet han nevner er behovet for å styre de knappe ressursene faglærerne utgjør. Han peker spesielt på at «viktige obligatoriske emner overlates til eksterne lærekrefter, mens den faste staben har ansvar for valgemner». Vi er enig i at dette er uheldig, men mener at problemet er mer begrenset enn det gis inntrykk av. Ser en bort fra emner knyttet til oppgaveskriving og det kommende nye økonometriemnet, undervises det 10 obligatoriske emner på instituttet. Av disse er det to, ECON140 og ECON230 som i perioder har vært undervist av eksterne lærerkrefter. Disse forholdene er under avvikling. Samtidig er det klart at instituttet har en utfordring i å opprettholde spesielt en stabil intern gruppe av undervisere i makroøkonomi. Vi er også enig i at det er viktig å ha kontroll på innholdet i de obligatoriske emnene, noe som er bakgrunnen for at vi har bedt ekstern fagfelle se spesielt på sammenhengen i løpene i mikro, makro og metode i løpet av disse tre årene.

Når det gjelder valgemner, er det verd å nevne at selv om disse gjenspeiler stabens interesser og kompetanse, har mange av emnene som har kommet til de siste årene blitt til etter ønske av instituttledelsen, bl.a. for å passe inn med de anbefalte fagprofilene Velferd og politikk og Bedrift, strategi og marked.

Til slutt vil programstyret takke ekstern fagfelle Tore Nilssen for en grundig og nyttig rapport.

Bergen, 29.03.2023

Espen Bratberg

Leder for programstyret BA/MA/PROF

Programstyrets kommentarer til fagfelles rapport 2023

Fagfellen Tore Nilssen leverte i 2023 en evaluering av masterprogrammet i samfunnsøkonomi. Programstyret har blitt orientert om rapporten, og på møtet den 7. november 2024 diskuterte styret oppfølgingen av fagfellens anbefalinger, med særlig fokus på punktene på sidene 3-6 og ressursbruken på profesjon.

1) **Systematisk innsamling av informasjon om hvor kandidatene får sin første jobb**:
    a. Astrid Louise Wang, som er programansvarlig for Bachelorprogrammet i samfunnsøkonomi, pleier å utføre en uformell undersøkelse av hvor masterstudentene våre har fått seg jobb. Instituttet har dermed en oversikt over hvilke arbeidsgivere de ender opp hos og dette kan vi reklamere for studentene. Programstyret har diskutert og kommet frem til at vi vil promotere denne infoen ved at navn på arbeidsgivere offentliggjøres for studentene. Wang og studiekonsulent Medhusja Nalliah tar en dialog om hvordan dette skal legges ut.
    b. Instituttet «har» også en alumni-nettverk som det jobbes flittig med. Nettverket har som misjon å koble nåværende studenter opp mot tidligere studenter som er ute i næringslivet. På denne måten kan vi synliggjøre karrieremuligheter og gjerne åpne opp for å knytte kontakter ift. konkrete jobbmuligheter. Akkurat nå er det bare Alumni-nytt (nyhetsbrev med intervju av tidligere studenter) som sendes ut , men mulig et nettverk kan opprettes i fremtiden. Dette vil nok kreve mer ressursbruk enn det vi har i dag, for å få nettverket til opp og stå + drifte og vedlikeholde.
2) **Informasjon- og motivasjonsmøter om masterstudie og arbeidsliv**:
    a. Instituttet har som tradisjon å arrangere et infomøte om masterstudiet for 3. årsstudenter. Instituttet er også representert under Karrieredagen til fakultet hvor studiekonsulent sammen med en masterstudent står på stand og snakker med tilstrømmende studenter om mastermulighet hos UiB. Instituttet har også ansvar for Fagdagen i semesterstartsuka, hvor de har inkorporert et lite innslag om jobbmuligheter og masterstudier.
    b. Det blir nevnt under møtet at det kan være en ide å arrangere et infomøte i andre semester. Det blir argumentert at dette vil dra inn årsstudiestudenter som er på vippen på om de skal studere bachelor

eller ikke + de som er usikker på om de skal fortsette på studiet (bekjempe frafallet).

   i. Forslag til tiltak: Programansvarlig kan komme innom forelesningene i andresemesterskursene og fortelle om masterstudiet.

3) **Kontakt med alumner**: Instituttet jobber med saken (alumni-nettverk).
4) **Gjesteforelesere**: fagfelle anbefaler hyppigere bruk av gjesteforelesere. Dette har vi satt inn som eget punkt i de treårige evalueringene. Det blir også nevnt at studenter ser på gjesteforelesere som ikke eksamensrelevant, og derav ikke møter opp.
5) **Valgfrie emner**: instituttet har ikke nok ressurser til å tilby flere valgemner slik det er i dag, spesielt med tanke på fakultetets økonomi.
6) **Seminarundervisning**: instituttet opplever ikke problemer med å ansette nok seminarledere, og studentene som tidligere har vært seminarledere trives og ønsker å fortsette i jobben.
7) **Stabsseminar om arbeidslivsrelevans**: dette er det ledelsen som må vurdere.
8) **Gjennomgang av praksisemnet ECON381**: endre på oppsettet?
   a. Studentinnspill: profesjonsrepresentanten synes emnet fungerer bra slik den er per dags dato, og opplevde at medstudentene også synes det. Hun har derimot hørt fra tidligere kull at det er «lette studiepoeng», noe som var preget av hvor lite omfattende oppgave studentene fikk tildelt av vertsorganisasjonen. Det virker derimot som at opplegget har blitt bedre og det reflekteres i arbeidsmengden.
   b. Programstyreleder: ser ikke noe problem med undervisningsformen og vurderingsformen, heller ikke på ressursbruken. Kursansvarlig kan derimot bli anbefalt å følge opp studentene slik at man kan sikre at arbeidsmengden tilsvarer 20 studiepoeng.
   c. Bør karakterskalaen endres? Foreløpig er det ikke bestått/bestått skala i emnet, men kan det være en idé å endre til bokstavkarakter? Det har tidligere ikke vært bokstavkarakter på bakgrunn av at sammenligningsgrunnlaget ikke blir likt for hver gruppe, ettersom oppgaven studentgruppene får tildelt er annerledes og ikke alle vertsorganisasjoner følger opp like tett/ i like stor grad.

→ *Lar det være for nå, for å vurdere om vi skal se på dette kurset senere*
Programstyret er ikke enig i kommentaren til fagfelle, men vil gjerne følge emnets opplegg tettere opp. Kursleder bør være ansvarlig.

9) **Opprette arbeidslivsrette emner**: det har vi ikke ressurser til å gjennomføre.
    a. Studentinnspill: det blir nevnt at det kunne vært en idé å nevne hvilke type digitale verktøy som kan brukes i kurset, selv om det ikke blir dekket i forelesninger, og at seminaroppgavene heller kan fokusere på bruken av digitale verktøy.
    b. Undervisningsleder: Excel/STATA/R er implementert i metodekursene og disse er obligatoriske for studentene.
    c. DATA110 er et emne som studentene kan ta på bekostning av et ECON-emne. Dette bør holde. Programstyret har også tidligere diskutert om DATA110 skal bli obligatorisk i graden, men dette er lagt på is av ulike grunner.
10) **Oppgradering av metode emner**: Instituttet har iverksatt en rekke endringer i metode-emnene. Studentene har også muligheten til å ta programmeringsemnet DATA110.
11) **Rekruttering til master**:
    a. Rekrutteringsarbeid ligger på ledelsesnivå, og programstyret mener derfor at dette bør instituttledelsen se på.
12) **For stort hopp fra bachelor til master**: Fagfelle har nevnt at det er for lite som skjer i ECON110+ECON210, og hoppet blir derav for stort til ECON310 på masteren. Fagfelle ønsker derfor at instituttet løfter nivået på mikroløpet. Emneansvarlig i mikrokursene, Julie Riise og Frode Meland, skal gjennomføre en evaluering av pensumlitteratur og skal vurdere hva som bør heves. Dette må bestemmes før studieplanendringsfristen i februar, og programstyret skal derfor ha et nytt møte før den tid.
13) **Tøft første semester på master**: Første semesteret på den 2-årige masteren oppleves som et tungt semester. Endringene som evt. gjøres må evalueres i tråd med endringene som gjøres på mikroløpet.
    a. Det er en enighet i programstyret at nivået studieprogrammene skal legges på må reflektere nivået på andre samfunnsøkonomi-studieprogram i Norge (UiO, NTNU)

b. Det blir også spekulert at hoppet til master kanskje ble opplevd som høyt for kullene grunnet svakt kull og pandemikull.

14) **Legge ned profesjonsstudiet**: fagfelle mener at instituttet ikke burde avvikle profesjonsstudieprogrammet grunnet ressursmangel.

a. Valgemne tilbudet på vårsemesteret er tilstrekkelig nok til at studentene har reelle valgmuligheter, men på høstsemestret er det noe labert (spesielt på masternivå). Det er mulig at instituttet kan vurdere å flytte noen av våremnene til høsten. Dette er opp til ledelsen å diskutere videre.

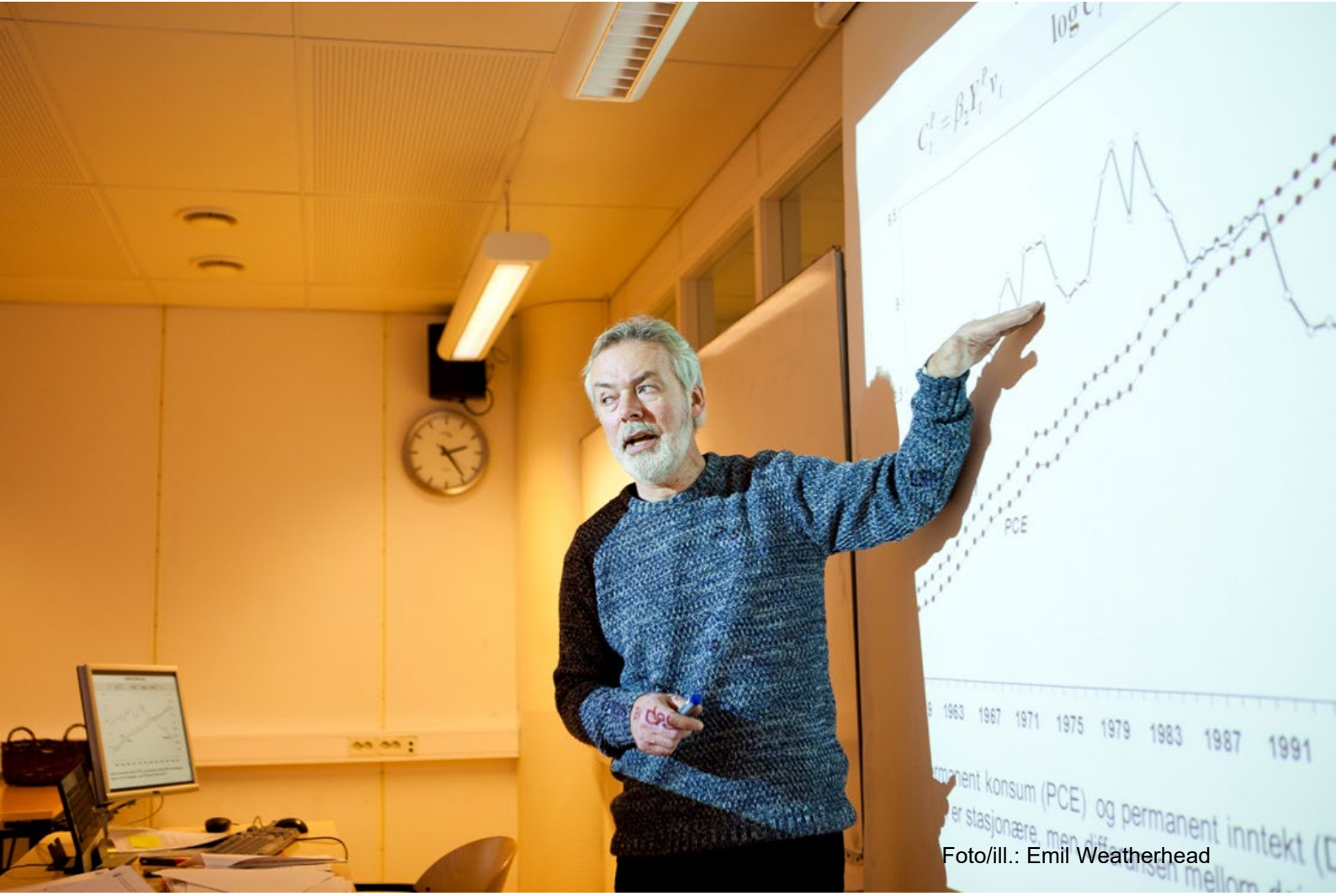

Foto/ill.: Emil Weatherhead

BACHELORPROGRAM I SAMFUNNSØKONOMI

DOKUMENTASJON FOR NOKUTS TILSYN MED KVALITETSARBEIDET VED UNIVERSITETET I BERGEN 2022

DET SAMFUNNSVITENSKAPELIGE FAKULTET

UNIVERSITETET I BERGEN

STUDIETILSYNSFORSKRIFTEN § 4-1(4) 2
LESEVEILEDNING FOR VEDLAGT DOKUMENTASJON 2
OVERSIKT OVER NUMMERERTE VEDLEGG 3
STUDIETILSYNSFORSKRIFTEN §4.1(5) 4
LESEVEILEDNING FOR VEDLAGT DOKUMENTASJON 4
OVERSIKT OVER NUMMERERTE VEDLEGG 5
SAMLET LISTE MED ALLE DOKUMENTER 6

STUDIETILSYNSFORSKRIFTEN § 4-1(4)

Leseveiledning for vedlagt dokumentasjon

Fagmiljøet: Institutt for økonomi gjennomfører jevnlige evalueringer av Bachelorprogram i samfunnsøkonomi (vedlegg SV-01), i tråd med UiBs systembeskrivelse for studiekvalitet. Emneansvarlig skriver en egenvurdering hvert undervisningssemester (vedlegg SV-02). Hvert emne gjennomgår også en mer omfattende evaluering av emneansvarlig minst hvert 3. år (vedlegg SV-03). Evalueringene gir fagmiljøet grunnlag for videreutvikling av emner og studieprogram, og er utgangspunktet for instituttets årlige studiekvalitetsmelding (vedlegg SV-15). Instituttets melding legger videre grunnlag for fakultetets studiekvalitetsmelding (vedlegg SV-31). Det påfølgende dialogmøtet med fakultetet gir mulighet til å diskutere aktuelle tema (vedlegg SV-33). I tillegg evaluerer fagmiljøet hele studieprogrammet hvert 5. år, og denne rapporten danner grunnlaget for reakkreditering av studieprogrammet (vedlegg SV-04). Kunnskap om arbeidslivet og hva som er arbeidslivsrelevant i utdanningene er viktig i instituttets arbeid med videre utvikling av studiekvaliteten på studieprogrammet. Slik informasjon blir blant annet innhentet gjennom Kandidatundersøkelsen som gjennomføres av Sammen for NHH, HVL og UiB hvert 2. år.

Studenter: Emneevalueringene hvert 3. år inkluderer en oppsummering av studentevalueringen av emnet (vedlegg SV-16). Studentene ved Institutt for økonomi mottar en lenke til evalueringsskjema på nett i slutten av hvert semester. Det gjennomføres også midtveisevalueringer i flere emner (vedlegg SV-05). I tillegg er studentene representert i instituttråd, programstyre og undervisningsutvalg (vedlegg SV-06). Der bidrar de med innspill i utviklingen av kvaliteten i studieprogrammene, blant annet ved behandling av studieplanendringer og egenvurderinger (vedlegg SV-07, SV-08). I tillegg innhenter instituttet studentenes tilbakemeldinger i andre fora og undersøkelser, blant annet gjennom evaluering av seminartilbudet i tilknytning til emner (vedlegg SV-09) og dialogmøter med Fagutvalget (vedlegg SV-10). Resultatene fra nasjonale undersøkelser som SHOT og Studiebarometeret gjennomgås i ledelsen ved instituttet og i møter med fagutvalget (vedlegg SV-25).

Eksterne fagmiljø og arbeidsliv: I tråd med UiBs system for studiekvalitet skriver en ekstern fagfelle (vedlegg SV-11) en årlig evaluering av studieprogrammet (vedlegg SV-12). Tema for rapporten utarbeides i samråd med programstyret, og kan ta for seg for eksempel gjennomføring, oppbygging, faglig innhold m.m. Fagfellens rapport behandles i programstyret og er med på å legge grunnlag for utviklingstiltak i emner og studieprogram. Rapporten følges også opp i den årlige studiekvalitetsmeldingen (vedlegg SV-15 s.1-2). Kunnskap om arbeidslivet og hva som er arbeidslivsrelevant i utdanningene er også viktig i instituttets arbeid med videre utvikling av studiekvaliteten på studieprogrammet. Slik informasjon blir blant annet innhentet gjennom Kandidatundersøkelsen som gjennomføres av Sammen for NHH, HVL og UiB hvert 2. år (vedlegg SV-32).

Resultater fra utdanningsfeltet: Hvert semester utarbeider fakultetet en oversikt over resultater fra utdanningsfeltet, blant annet knyttet til opptak, gjennomføring og utveksling, med utgangspunkt i rapporteringen til Database for høyere utdanning (DBH) (vedlegg SV-13). Rapporten gjennomgås med institutt- og fakultetsledelsen. Oversikten gir fagmiljøene mulighet til å sammenholde resultater på ulike felt over tid, identifisere trender og mulige resultater av tiltak, og utvikle strategiske og målrettede prosjekter. Rapporten er også relevant i utformingen for instituttenes årlige studiekvalitetsmelding (vedlegg SV-15).

Oversikt over nummererte vedlegg

SV-01 Studieplan for Bachelorprogram i samfunnsøkonomi
SV-02 Egenvurdering ECON100 høsten 2020
SV-03 Emneevaluering ECON100 høsten 2021
SV-04 Evalueringsrapport for reakkreditering 2021
SV-05 Mal for midveisevaluering ECON-emner
SV-06 Mandat for og sammensetting av ulike fora
SV-07 Referat fra Programstyret 15.09.2020
SV-08 Protokoll fra Undervisningsutvalg 06.03.20
SV-09 Eksempel på evaluering av seminarledere
SV-10 Referat fra møte med fagutvalget 19.04.21
SV-11 Veiledning for ekstern fagfelle ved SV-fakultetet
SV-12 Evaluering av ekstern fagfelle 2020
SV-13 Produksjonstall for Det samfunnsvitenskapelige fakultet 2021
SV-15 Studiekvalitetsmelding for Institutt for økonomi 2020
SV-16 Studentevaluering ECON100 H2020
SV-25 Studiebarometeret 2021 – Tilknytning til arbeidslivet
SV-31 Studiekvalitetsmelding for Det samfunnsvitenskapelige fakultet 2021
SV-32 Utdrag fra Kandidatundersøkelsen 2020
SV-33 Referat fra dialogmøte med Institutt for økonomi 2022

STUDIETILSYNSFORSKRIFTEN §4.1(5)

Leseveiledning for vedlagt dokumentasjon

Emneevalueringsrapportene blir gjennomgått av programstyret og publiseres i UiB studiekvalitetsbase (vedlegg SV-02, SV-03, SV-14). Funn fra evalueringene og hvordan instituttet vil følge dem opp omtales i studiekvalitetsmeldingen (vedlegg SV-15 s. 1-2). Studentevalueringen av emner blir også gjennomgått i instituttleders medarbeidersamtaler (vedlegg SV-16, SV-17). Institutt for økonomi gjennomfører i tillegg egne studentundersøkelser som etterspør studentenes respons på foreslåtte kvalitetsforbedringstiltak (vedlegg SV-18). Tema knyttet til studiekvalitet diskuteres jevnlig på halvårlige stabsmøter (vedlegg SV-19). Sentrale tema i studiekvalitetsarbeidet ved Institutt for økonomi der disse undersøkelsene og evalueringene brukes har vært:

Kontinuitet i faglig progresjon: Bachelorprogrammet i samfunnsøkonomi følger en internasjonal mal for tilsvarende studier med en progresjon i obligatoriske teoretiske og metodiske emner og valgemner som bygger på disse (vedlegg SV-01). Dette fremgår blant annet i NOKUTs evaluering av utdanningskvalitet i økonomistudiene, KOMBEVAL (vedlegg SV-20, s.27). I KOMBEVAL ble det blant annet påpekt at nivå og omfang på obligatoriske metodeemner burde styrkes, og dette har resultert i innføring av et nytt metodeemne (vedlegg SV-21).

Utforming av førsteåret for å forhindre frafall: Programmet har gjennomgående stort frafall mellom andre og tredje semester, noe som blant annet ble omtalt i evalueringsrapporten fra 2020 for reakkreditering av studieprogrammet (vedlegg SV-04 s.1-2). Et tiltak for å motvirke frafall har vært innføring av mentorordning for førsteårsstudenter (vedlegg SV-15 s. 6-7). Instituttet har også gjennomført tiltak for å styrke kullfølelsen, blant annet ved å tilby gjennomgående seminargrupper (vedlegg SV-04 s. 1-2). De har i tillegg arbeidet med å tilpasse undervisningen i et obligatorisk matematikk-emne for å tilrettelegge bedre for studenter som er svake i matematikk, blant annet ved å endre vurderingsformen til mappevurdering (vedlegg SV-22). For tydeligere å signalisere at studiet er metodisk krevende, har instituttet fra 2019 innført karakterkrav i P-matematikk fra videregående skole. En foreløpig evaluering av denne ordningen er positiv (vedlegg SV-23). Introduksjonskurset i samfunnsøkonomi (ECON100) er revidert og benytter seg av en moderne nettbasert lærebok (CORE Economics) som knytter teori til relevante data (vedlegg SV-03). Det pågår i tillegg nå en prosess der instituttet vurderer endringer av programmets første år, blant annet integrering av introduksjonsemnet med metodeemner i første semester (vedlegg SV-14 s. 3-4, SV-19 s.4-5, og SV-24 s. 2).

Arbeidslivsrelevans: Bachelorprogram i samfunnsøkonomi har, som flere av de samfunnsvitenskapelige studieprogrammene på bachelornivå ved UiB, over tid skåret lavt på arbeidslivsrelevans i Studiebarometeret (vedlegg SV-25). Selv om svarprosenten på undersøkelsen er lav (25% for programmet i 2021), så er det en målsetting å tydeliggjøre utdanningenes arbeidslivsrelevans i større grad. Som respons på dette er det fra 2018 innført anbefalte fagprofiler i studieplanen (vedlegg SV-26). Fagutvalget har i tillegg fått midler til gjennomføring av arbeidslivsarrangement (vedlegg SV-27).

Tilpasning til koronasituasjonen: Nedstengningen våren 2020 som følge av pandemien medførte som alle steder i sektoren et behov for digital undervisning og dette ble gjennomført med de verktøyene UiB hadde til rådighet (vedlegg SV-28). Fra høsten 2020 ble det gjennomført hybrid undervisning med kohortinndeling på emner med mange studenter, med blandete resultater (vedlegg SV-02, SV-15 s. 1 og 8). I 2021 var studentenes vurdering mer positiv; spesielt satte studentene pris

på strømming og opptak av fysiske forelesninger (vedlegg SV-29). Som et spesielt tiltak for å fremme læringsmiljøet under korona ble det ansatt flere undervisningsassistenter på de studentledede seminargruppene (vedlegg SV-30).

Oversikt over nummererte vedlegg

SV-01 Studieplan for Bachelorprogram i samfunnsøkonomi
SV-02 Egenvurdering ECON100 høsten 2020
SV-03 Emneevaluering ECON100 høsten 2021
SV-04 Evalueringsrapport for reakkreditering 2021
SV-14 Referat fra programstyremøte 12.05.2022
SV-15 Studiekvalitetsmelding for Institutt for økonomi 2020
SV-16 Studentevaluering ECON100 H2020
SV-17 Studentevaluering ECON140 H2019
SV-18 Studentundersøkelse 2022
SV-19 Dagsorden for instituttseminar april 2022
SV-20 KOMBEVAL-rapport NOKUT 2018-2
SV-21 Referat fra møte i instituttrådet sak 13/21
SV-22 Emneevaluering ECON140, 2021
SV-23 Evaluering av forsøksordning med skjerpet opptakskrav for BASV-SØK og BASV-POLØK
SV-24 Referat fra møte i instituttrådet sak 9/22
SV-25 Studiebarometeret 2021 – Tilknytning til arbeidslivet
SV-26 Anbefalte fagprofiler i samfunnsøkonomi
SV-27 Bruk av koronamidler til arbeidslivsarrangement
SV-28 Referat fra undervisningsutvalget 26.08.20
SV-29 Referat fra møte med fagutvalget 19.04.21
SV-30 Referat fra møte med fagutvalget 12.05.21
SV-31 Studiekvalitetsmelding for Det samfunnsvitenskapelige fakultet 2021

SAMLET LISTE MED ALLE DOKUMENTER

SV-01 Studieplan for Bachelorprogram i samfunnsøkonomi
SV-02 Egenvurdering ECON100 høsten 2020
SV-03 Emneevaluering ECON100 høsten 2021
SV-04 Evalueringsrapport for reakkreditering 2021
SV-05 Mal for midveisevaluering ECON-emner
SV-06 Mandat for og sammensetting av ulike fora
SV-07 Referat fra Programstyret 15.09.2020
SV-08 Protokoll fra Undervisningsutvalg 06.03.20
SV-09 Eksempel på evaluering av seminarledere
SV-10 Referat fra møte med fagutvalget 19.04.21
SV-11 Veiledning for ekstern fagfelle ved SV-fakultetet
SV-12 Evaluering av ekstern fagfelle 2020
SV-13 Produksjonstall for Det samfunnsvitenskapelige fakultet 2021
SV-14 Referat fra programstyremøte 12.05.2022
SV-15 Studiekvalitetsmelding for Institutt for økonomi 2020
SV-16 Studentevaluering ECON100 H2020
SV-17 Studentevaluering ECON140 H2019
SV-18 Studentundersøkelse 2022
SV-19 Dagsorden for instituttseminar april 2022
SV-20 KOMBEVAL-rapport NOKUT 2018-2
SV-21 Referat fra møte i instituttrådet sak 13/21
SV-22 Emneevaluering ECON140, 2021
SV-23 Evaluering av forsøksordning med skjerpet opptakskrav for BASV-SØK og BASV-POLØK
SV-24 Referat fra møte i instituttrådet sak 9/22
SV-25 Studiebarometeret 2021 – Tilknytning til arbeidslivet
SV-26 Anbefalte fagprofiler i samfunnsøkonomi
SV-27 Bruk av koronamidler til arbeidslivsarrangement
SV-28 Referat fra undervisningsutvalget 26.08.20
SV-29 Referat fra møte med fagutvalget 19.04.21
SV-30 Referat fra møte med fagutvalget 12.05.21
SV-31 Studiekvalitetsmelding for Det samfunnsvitenskapelige fakultet 2021
SV-32 Utdrag fra Kandidatundersøkelsen 2020
SV-33 Referat fra dialogmøte med Institutt for økonomi 2022

UiB

Utdanning

Studieplan for BASV-SØK Samfunnsøkonomi, bachelor, 3 år, vår 2022

Namn på grad

Bachelorprogrammet i samfunnsøkonomi fører fram til graden bachelor i samfunnsøkonomi.

Omfang og studiepoeng

Studiet er treårig (180 studiepoeng).

Undervisningsspråk

Norsk

Studiestart - semester

Haust

Mål og innhald

Samfunnsøkonomien tek opp problemstillingar som strekkjer seg frå samanhengen mellom arbeidsløyse og inflasjon til spørsmålet om kva som er "rett" billettpris på bussen. Dette er vanskelege og til dels uoversiktlege problemstillingar som ikkje alltid har klare svar. I faget arbeider vi med metodar som er eigna til å analysera slike problemstillingar og løysa dei så langt det let seg gjere. Gjennom studiet i samfunnsøkonomi lærer ein om slike metodar. Ein lærer å strukturere problemstillingar for å finne ut kva som er viktig og kva som ikkje er det. Derfor er samfunnsøkonomar ettertrakta arbeidskraft til mange ulike stillingar i privat næringsliv, offentleg verksemd og internasjonale organisasjonar.

Bachelorprogrammet i samfunnsøkonomi er 3-årig (180 studiepoeng). Det skal innehalda inntil 30 studiepoeng innføringsemne medrekna ex.phil., og 90 studiepoeng med spesialisering (1 1/2 års studium) innanfor samfunnsøkonomi der føljande emne er obligatorisk: ECON140 (/nb/emne/ECON140) Matematikk for økonomar, ECON110 (/nb/emne/ECON110) Mikroøkonomiske grunnomgrep og marknadsteori, ECON130 (/nb/emne/ECON130) Makroøkonomi I, ECON210 (/nb/emne/ECON210) Velferd og økonomisk politikk, ECON230 (/nb/emne/ECON230) Makroøkonomi II, ECON240 (/nb/emne/ECON240) Introduksjon til statistikk og økonometri, ECON244 (/nb/emne/ECON244) Anvendt økonometri og ECON290 (/nb/emne/ECON290) Bacheloroppgåva. Dei obligatoriske kursa sørgjer for at alle får den naudsynte grunnopplæringa i mikroøkonomi, makroøkonomi og metode (matematikk, statistikk og økonometri).

Valfrie emne i spesialiseringa i samfunnsøkonomi kan veljas blant mange ulike tema:

- Miljø- og ressursøkonomi
- Investerings- og finansieringsteori
- Helseøkonomi
- Bedriftsstrategi og konkurransepolitikk
- Velferdspolitikk og offentleg styring
- Næringsstruktur og internasjonal handel
- Politisk økonomi
- Utviklingsøkonomi

Dei resterande 60 studiepoenga er frie og kan veljast frå andre fag. Ein kan til dømes ta inn språkemne, naturvitskaplege emne, programmering, studium frå utanlandske universitet, eller andre fag ved SV-fakultetet. Ein kan også ta inn inntil eitt års utdanning frå tidlegare studium, så lenge det ikkje overlappar med emna i spesialiseringa i samfunnsøkonomi.

Læringsutbyte

Ein kandidat med fullført program skal ha følgjande totale læringsutbyte definert i kunnskap, ferdigheiter og generell kompetanse:

Kunnskap

Kandidaten

- kjenner struktur og organisering av norsk og internasjonal økonomi
- er kjend med nyare økonomisk teori og empiriske metodar for analyse av økonomisk politikk
- kjenner dei grunnleggjande metodane for samfunnsøkonomiske analysar
- kan den grunnleggjande teorien om konsumentar sin etterspurnad etter varer og tenester
- kan den grunnleggjande teorien om produsentar sin åtferd og tilbod av varer og tenester
- kan teori om marknadslikevekt og grunnleggjande teori om internasjonal handel
- kjenner til kriteria for god bruk av ressursane i samfunnet
- kjenner til dei tilfella som set grenser for marknadsøkonomien, såkalla marknadsimperfeksjonar
- kjenner til og kan analysere verknader av ulike konkurranseformer i ein marknad

Ferdigheiter

Kandidaten

- kan orientere seg i relevant faglitteratur og belyse relevante problemstillingar
- har innsikt i sambandet mellom teori og empiri
- har grunnlag for kritisk haldning til faget, og kan gjennom rettleiing og diskusjon oppdatere kunnskapen sin
- kan ta i bruk økonomiske modellar til å forstå sosiale fenomen
- kan bruke økonomiske resonnement til å diskutere og analysere økonomisk politikk
- kan kritisk vurdere det økonomiske innhaldet i økonomisk politikk

Generell kompetanse

Kandidaten

- har innsikt i viktige fagetiske problemstillingar
- kan arbeide sjølvstendig og organisere og planlegge eige arbeid innanfor gitte fristar
- har evne til klar og ryddig skriftleg og munnleg framstilling, og logisk og matematisk
- presisjon kan delta i faglege diskusjonar om økonomi og politikk

Opptakskrav

Generell studiekompetanse og MATTE4: Gjennomsnittskarakter 4 eller betre i matematikk (224 timer, 1P + 2P (https://www.vilbli.no/nb/nb/no/valg-av-matematikk/a/027263)).

Du dekker karakterkravet i matematikk om du har bestått eit av følgande programfag: S1, S2, R1 eller R2.

Innføringsemne

ECON100 (/nb/emne/ECON100) Innføring i samfunnsøkonomi.

Rekkefølgje for emne i studiet

Studentar med god matematikkbakgrunn og høge karakterar blir tilrådd å byta ut ECON140 (/nb/emne/ECON140) Matematikk for økonomar med ECON243 (/nb/emne/ECON243) Videregående matematikk og optimering. ECON243 (/nb/emne/ECON243) kan erstatta ECON140 (/nb/emne/ECON140) i fyrste semester eller tas som eit valfag seinare.

Bachelorprogrammet i samfunnsøkonomi er lagt opp slik:

1.semester: ECON100 (/nb/emne/ECON100), ECON140 (/nb/emne/ECON140)/ECON243 (/nb/emne/ECON243) og eitt valfritt emne innan samfunnsøkonomi
2.semester: ECON110 (/nb/emne/ECON110), ECON130 (/nb/emne/ECON130) og ECON240 (/nb/emne/ECON240)
3.semester: ECON210 (/nb/emne/ECON210), ECON230 (/nb/emne/ECON230) og ex.phil.
4./5.semester: Frie studiepoeng, 60 studiepoeng/1 år
6.semester: ECON290 (/nb/emne/ECON290) og to valfrie emne innan samfunnsøkonomi

TOTALT: 180 poeng/3 år

Studentar med god matematikkbakgrunn og høge karakterar blir tilrådd å byta ut ECON140 (/nb/emne/ECON140) Matematikk for økonomer med ECON243 (/nb/emne/ECON243) Videregående matematikk og optimering. ECON243 (/nb/emne/ECON243) kan erstatta ECON140 (/nb/emne/ECON140) i fyrste semester eller tas som eit valfag seinare.

Delstudium i utlandet

Det finns i dag mange alternativ for deg som ønskjer å ta delar av utdanninga di i eit anna land. Universitetet i Bergen har samarbeidsavtaler med universitet, institusjonar og organisasjonar i mange land og regionar. Bachelorprogrammet i samfunnsøkonomi har tilbod om utanlandsopphald som ein integrert del av bachelorgraden.

Arbeids- og undervisningsformer

Undervisninga vil normalt bestå av førelesningar og seminarundervisning i mindre grupper i kombinasjon med tilbakemelding på skriftlege arbeider undervegs i studiet.

Vurderingsformer

Emna som inngår i det anbefalte studieløpet nyttar i all hovudsak avsluttande, skriftleg skuleeksamen.

Karakterskala

Emna som inngår i det anbefalte studieløpet blir karaktersett med bokstavkarakterar (A-F).

Grunnlag for vidare studium

Bachelorprogrammet i samfunnsøkonomi kvalifiserer for opptak til eit toårig masterprogram i samfunnsøkonomi. Masterprogrammet gir ei grundig fagleg fordjuping i samfunnsøkonomi gjennom enda fleire spesialiseringsemne og ved skriving av masteroppgåve. Dei analytiske evnene dine blir styrkte gjennom eigeninnsats i form av oppgåveløysing, aktiv deltaking i undervisninga og innlevering av skriftlege arbeid. I tillegg blir den metodiske kompetansen betra, og du blir meir fagleg sjølvstendig.

Relevans for arbeidsliv

Ei utdanning i samfunnsøkonomi gir god utteljing på arbeidsmarknaden. Samfunnsøkonomar arbeider ofte med analyse- og utgreiingsoppgåver. Nokon arbeider med forsking og undervisning, eller dei vert journalistar, valutahandlarar eller deltek i formueforvaltning i finansinstitusjonar. Utdanninga gir eit godt grunnlag for å gå inn i leiande stillingar i næringslivet eller i offentleg forvaltning. Vidare har samfunnsøkonomar òg vist seg å vere attraktive i jobbar innan internasjonale organisasjonar - det vere

seg utviklingshjelp eller i utanrikstenesta. Innan privat næringsliv arbeider samfunnsøkonomar i bankar og andre finansinstitusjonar, i dei største industriverksemdene, oljeselskapa og i konsulentfirma. I staten er det særleg mange samfunnsøkonomar i departementa (der dei ofte arbeider i nær kontakt med den politiske leiinga), i Noregs Bank, Statistisk sentralbyrå og ved universitet og høgskular.

Evaluering

Alle studieprogram og emne blir evaluert i tråd med UiBs kvalitetssystem for utdanning.

Administrativt ansvarleg

Institutt for økonomi

E-post: post@econ.uib.no

Telefon: 55 58 92 00

UNIVERSITETET I BERGEN
Institutt for økonomi

Egenevaluering av ECON100 H2020

Hva fokuserte du på i undervisningsopplegget? Gi en kort beskrivelse av undervisningsopplegget i emnet, med vekt på det som var nytt denne gangen.
Pensum, antal forelesingar, val av tema, osv. var i all hovudsak det same som sist emnet blei førelest (H19); elles var så godt som alt nytt denne gongen pga pandemien. Heile kurset – forelesingar, seminar, eksamen – blei gjennomført digitalt, med dei gigantiske utfordringane det medførte for alle involverte.

Hva er din vurdering av hvor godt undervisningsopplegget fungerte? Gi en kort beskrivelse av eventuelle evalueringer som er gjort, og gi en vurdering av erfaringene med årets undervisningsopplegg.
Kurset føregjekk i Salem sitt konferansesenter, med plass til 6-700 menneske, svær scene med alt for små skjermar og med latterleg små flipp-over tavler. Sjølve videoane av meg i sving på scenen, var heilt ubrukeleg. Det som fungerte, var at studentane fekk mine power-point-notatar overført til sine maskinar med mine kommentarar.

Sidan Salem berre hadde plass til 110 studentar etter smitteverneglane og det var over 200 påmelde, blei det bestemt at berre halvparten av dei påmelde kunne møta pr. gang. Men etter kvart som antal påmelde oversteig 220 (110 x 2) blei det bestemt – eg veit ikkje av kven – at forsamlinga måtte delast i tre og at berre ein tredjedel av dei påmelde kunne møta pr. gang. Dette var ein fundamentalt feil beslutning som gjorde stor skade. Det er aldri slik at alle påmelde møter opp. Tvert imot: Det er heilt vanleg at mindre enn halvparten møter opp etter berre eit par forelesingar. Slik ville det vore her også. I staden smuldra det heile opp; på ei vanleg forelesing møtte det 20-30 stk. altså ca 10 % av dei påmelde. Eg prøvde gjentatte gonger å få slått samen dei tre gruppene til to (det hadde gått fint med éi også), men utan hell. Kontakten med studentane var altså elendig. Har også inntrykk av at seminarundervisinga sleit.

Dei ytterst få som responderte på instituttets evaluering, var positive, men det er dessverre ikkje så mykje å leggja vekt på.

Hvilke justeringer av undervisningsopplegget vil du anbefale for neste gang emnet skal tilbys? Gi en kort vurdering av hvilket deler av undervisningsopplegget som bør videreføres og hva som eventuelle bør endres.
Umogeleg å svara på dette spørsmålet under dei rådande pandemi-forholda.
- Dersom vi er tilbake til normalen til hausten, vil forelesingane foregå fysisk, og vi kan sjå bort frå dei momenta eg nemnde over.
- Dersom undervisinga skal vera digital, kjem det heilt an på kva slags fasilitetar eg blir tilbydd (det er alt bestemt at Salem ikkje skal brukast meir). Først når eg veit dét, kan eg bestemma meg for om det blir interaktiv undervising (a la zoom-møte) eller om det blir som i fjor (sanntid forelesing pluss videonotat i ettertid). Under alle omstende bør det etterstrebast å finna lokale der dei frammøtte studentane ikkje delast i må delast, og om så gale skulle vera, ikkje må delast i meir enn to grupper.
I tillegg må det til ein grundig gjennomgang av seminarundervisinga, men også her er det vanskeleg å planleggja inntil vi veit kva smittevernsreglane pålegg oss.

UNIVERSITETET I BERGEN
Institutt for økonomi

3-årlig emneevaluering for ECON100

Beskrivelse av emnet	
Studiepoeng	10
Undervisningssemester	HØST
Eksamensform	4 t skuleeksamen
Undervisningsform	18 forelseingar (dobbeltimar) + 4 (BA)/ 6 (PROF) seminar
Obligatorisk arbeidskrav	1 obligatorsik innlevering for BA; 2 obligatorisk innlevering for PROF
Emneansvarlig/ansvarlig for evaluering av emnet	Erik Strømland i 2019, Kjell Vaage i 2020 og 2021

Vurdering av emnedesign i forhold til mål og resultater

Gjør rede for og gi en vurdering av hovedfunn fra de årlige emneevalueringene

I 2019 tok dåverande emneansvarleg, Eirik Strømland, i bruk ny pensumbok: «CORE The Economy: Economics for a Changing World», som er eit prosjekt utvikla av ei rekke samarbeidspartnarar for å fornya økonomiundervisninga. Rekkefølga på undervisninga i CORE er endra slik at ein startar med individuelle agentar og så strategisk interaksjon, før ein byggjer videre til ein når makronivå. Vidare er CORE «open access» og har innebygde øvingar og multiple choice-spørsmål. I tillegg har CORE eit spesielt fokus på å knytta empirisk forsking til teoriane som blir presentert.

Både Eirik Strømland og eg har vore godt nøgde med læreboka. Sjølv har eg som ambisjon for kommande semester å bruka meir av det materialet om er tilgjengeleg i CORE-konseptet, ikkje minst høvet til å kombinera teori-undervising med empiri/databasar som er lenka til dei ulike kapitla.

Evaluering av dei siste to kursa (H20 og H21) er naturleg nok sterkt prega av pandemien. Ein del frustrasjon pga tekniske problem og problem med organisering i samband med den plutselege og altomfattande digitaliseringa har ikkje vore til å unngå. Likevel er mi oppsummering at forelesingane har blitt gjennomført på forsvarleg vis utan store skadeverknader for studentane.

Gjør rede for og gi en vurdering av hovedfunn fra studentevalueringene

Tilbakemeldingane om forelesarane er gjennomgåande svært positive når det gjeld å vera førebudd, evne til å engasjera, osv.

I 2019 var det eit utbreidd ønske om at forelesingane måtte blir digitaliserte. I 2020 og 2021 blei dette ønsket oppfylt pga pandemien. Tilbakemeldingane er rimeleg gode, men naturleg nok har det vore litt tekniske innkjøringsproblem. For eigen del vurderer eg oppmøte i auditorium som eit betre tilbod enn å følgja forelesingane digitalt, men er det eit strekt ønske frå studentane si side, må gjerne strømming og opptak av auditorieundervising halda fram.

Eit tema som dukkar opp ganske ofte i tilbakemeldingane frå studentane, er at dei ønskjer fleire og betre illustrasjonar i løpet av teorigjennomgangen, gjerne frå den norske røyndomen. Eit forslag om korleis dette kan gjerast kjem til slutt i denne evalueringa.

Eit aukande antal studentar kommenterer at dei er misnøgde med at forelesingsmateriale er på nynorsk. Til dette er det å sei at UiB har som ambisjon at fordelinga mellom nynorsk og bokmål skal vera 50/50. UiB og Institutt for økonomi er svært langt unna å oppnå denne målsetjinga; eg vil tru at ECON100 ofte er det einaste emnet som blir forelest på nynorsk i løpet av eit undervisingsår. Det kjem såleis ikkje på tale at eg legg om til bokmål.

Evalueringsskjemaet inneheld også ein bolk om seminar og seminarleiarar. Begge deler får stort sett gode tilbakemeldingar. Studentane trekkjer særleg fram at små grupper gjer det lettare å diskutera.

Oppsummering av andre evalueringer av emnet (f.eks. fra programsensorrapport)

Programevaluator Tore Nilsen har omtalt ECON100 både i 2020- og i 2021-rapporten.

Begge gongene trekkjer han fram at sidan dette er ex-fak-emnet til instituttet, bør innslaget av «dannelsesfag» vera større. Det kan så vera, men sidan emnet no ikkje lenger er ex-fak., men eit obligatorisk innføringskurs i samfunnsøkonomi, er det liten grunn til å følgja oppmodinga om å auka innslaget med «dannelsesfag» (då på bekostning av meir standard økonomi-tema). Etter mitt syn er balansen god, gitt dei nye føringane for emnet.

I 2020-rapporten kommenterer han at «det ligger en mulighet i å ta inn sentrale poenger i empiriske metoder i dette innledningskurset [..] Ett eksempel er stoff om kausalitet.» Dette blei tatt til følge i form av (del av) eiga forelesing fom 2021, og eg ser for meg å gjera meir ut av dette dersom vi går over til integrert 1.semesterundervising (sjå omtale lenger nede).

I siste fagfellerapporten (for 2021) blir det hevda at makro-delen av ECON100 er for liten. Det kan tenkjast. Eg er til eikvar tid villig til å diskutera mikro/makro-miksen i emnet og for den saks skuld alle andre spørsmål om emnets innhald. Eg er forøvrig samd med ein kommentar frå Tore Nilsen i ein tidlegare rapport: emneansvarleg bør ikkje ha ansvar for innhaldet aleine, slik det blir praktisert i dag.

Programevaluator har også kommentert at dry etter endring av pensumbok ikkje lenger er samsvar mellom det som står om læringsutbytte i offisiell tekst frå instituttet og det som faktisk blir undervist. Dette er rette opp frå mi side, men der ser ikkje ut til å vera implementert (enno), jf. kommentar lenger nede i dette skjemaet.

Beskrivelse av videreutvikling av emnet

Beskriv endringer som har blitt gjennomført eller som planlegges gjennomført siden forrige emneevaluering.

Har blitt gjennomført:
Ny pensumbok. Kurset er også dreie litt bort frå tradisjonelt ex fak-innhald (faghistore, vitskapsteori, osv.) over til å vera ei samling av aktuelle og relevante tema innan hhv. mikro- og makro-økonomi.

Planlagte endringar:
I desse dagar blir det diskutert på instituttet om vi skal leggja om 1. semesterundervisinga på BA/PROF. Hovudelementet er å integrera ECON100 og dei to reidskapskursa matematikk og statistikk, slik at ECON100 blir kjernen som dei andre kursa støttar opp om. Dette vil i så fall utgjera dei 30 vekttala i 1. semester (til erstatning for dagens opplegg med ECON100 + matematikk + eitt av tre mulige valemne).

I desse planane er seminara tenkt lagt om til meir case-prega lab-undervising, der studentane bl.a. får prøva seg på å anvenda den statistikken dei lærer på dei emna som blir

undervist på ECON100. Dette ville vore ein god måte å imøtekomma ønsket frå studentane om meir og meir relevant bruk av praktiske/faktiske døme/empiri i forelesingane.

I skrivande stund er det uavklart om dette blir noko av. Dersom det blir vedtatt å gå for denne modellen, bør ECON100-pensumet reviderast med tanke på ein best mulig integrering med matematikk og statistikk. Sidan det ikkje er gjort vedtak om eit slikt opplegg skal setjast ut i live, er det ikkje naturleg å gå nærmare inn i detaljane i denne evalueringa.

Relevante dokumenter:

- Emnebeskrivelse: https://www.uib.no/emne/ECON100
  Obs! Dette er den gamle emnebeskrivelsen som gjaldt før det blei innført ny pensumbok. Eg har laga ny. Med mindre det er innvendingar mot den nye, bør den snarast erstatta den gjeldande.
- Pensumliste: https://bibsys-d.alma.exlibrisgroup.com/leganto/readinglist/lists/8020349870002207?institute=47BIBSYS_UBB&auth=SAML
- Gjennomføringsfakta (2019-2021):
  - To filer: «Emnegjennomføringslister» og «karakterfordeling»
    - NB! I «Emnegjennomføringslister» refererer kolonne 2-6 til:

Antall Kandidater	Antall kandidater bestått strøket	Bestått kandidater	Antall kandidater strøket	Strykprosent kandidater	Snittkarakter

  Denne tabellen kan med fordel fyllast ut av studiekonsulent eller andre i adm.
- Studentevalueringer: Se vedlagt fil(er)
- Egenevalueringer: Se vedlagt fil(er)

Programevaluering BA samfunnsøkonomi H2015 - V2020

Evalueringen følger Universitetet i Bergens mal for programevalueringer.

Krav til studietilbudet i UiBs system for kvalitetssikring av utdanningene

Opptakskrav og opptakstall

Se tabell 1.
BASV-SØK har hatt 96-99 studieplasser i opptakene 2015 - 2019. En ser at antall registrerte studenter i høstsemesteret i alle år ligger over antall plasser i høstsemesteret – fra 102 som det laveste i 2017 til 133 i 2015. Med unntak av opptakene 2017 (97/99) og 2018 (83/95) er registrerte studenter i 2. semester også større enn antall studieplasser (se tabell 2). Vår vurdering er at programmet i all hovedsak fyller studieplassene. Samtidig har både antall førsteprioritetssøkere og registrerte studenter falt fra 2015, med et særlig stort fall fra 2017 til 2018. I forhold til 2015 var førsteprioritetssøkere i 2019 redusert med 47%. Opptaket for 2020 viser en økning i søkertallet med 195 førsteprioritetssøkere til 103 studieplasser og 123 registrerte i høstsemesteret. Samtidig er 2020-opptaket det som har høyest median snittkarakter fra videregående de siste årene med 4.48 (se tabell 3). Den laveste gjennomsnittskarakteren (4.28) finner vi i 2017.

Som rekrutteringstiltak har instituttet gjennomført skolebesøk og rekrutteringsbesøk på instituttet. Det er gjennomført tiltak for å øke synligheten på internett og sosiale medier, og en rekrutteringsvideo for studier i samfunnsøkonomi ligger på instituttets hjemmeside. For å tydeliggjøre studiets yrkesrelevans, er det fra 2018 innført anbefalte fagprofiler, noe som er framhevet på nettsiden om studiet (https://www.uib.no/studier/BASV-SØK). Fagprofilene blir nærmere omtalt lenger ned. Det er fra 2018-opptaket også innført krav om 4 i P-matematikk som opptakskrav, noe som skal forbedre opptakskvaliteten i den forstand at forutsetningen for å gjennomføre studiet blir styrket.

Gjennomføring, frafall og kandidatproduksjon

Se tabell 2. Tabell 2 viser aktive studenter per semester for opptakene 2015 - 2019.

Gjennomgående er frafallet stort mellom 2. og 3. semester. Siste kolonne i tabell 3 viser at dette er minst 25% i alle år og var nesten 40% i 2015. Samtidig er 2019 året med lavest frafall, noe som kan bety en utvikling i riktig retning.

Generelt forventer en at studenter skifter retning hvis de etter det første året finner ut at studiet passer for dem. I våre egne studentundersøkelser går det fram at flertallet av de som hadde samfunnsøkonomi som førstevalg ønsker å fullføre. Instituttet tar likevel frafall alvorlig og har gjennomført flere tiltak for å fremme læringsutbyttet det første året. Vi har lagt spesiell vekt på tiltak for å forbedre grunnlaget for forståelse av formaliserte metoder som erfaringsmessig en del studenter opplever som utfordrende: orakeltjeneste, flytting av det obligatoriske matematikkemnet til første semester (se nedenfor), mer omfattende tilbakemeldinger på seminaroppgaver. For å styrke kullfølelsen tilstrebes det å plassere nye studenter i samme

seminargrupper over emner og tid. Det er også innført en ordning der seminarledere (masterstudenter) på ex.fac.-emnet ECON 100 er mentorer for nye studenter. Studentene har gitt positive tilbakemeldinger på «gjennomgående» seminargrupper. Det er også kommet fram ønsker om å inkludere faddergruppene i dette, men det ligger utenfor instituttets kontroll.

Vurdering av læringsmiljø

Fysisk miljø: Forelesninger i obligatoriske emner foregår i hovedsak i Stort auditorium, Lauritz Meltzers hus og Egget, Studentsenteret. Seminarundervisningen er i hovedsak i Lauritz Meltzers hus. Bachelorstudentene har ikke dedikerte lesesalsplasser, men konkurrerer om plasser på SV-biblioteket og på U Pihl.

Vi vurdere det fysiske miljøet som godt og på høyde med det som er vanlig på UiB. Lokalene er relativt moderne og ikke spredd over større områder. det er imidlertid et ønske blant studentene om flere lesesalsplasser.

Institutt for økonomi har gjennomført egne studentundersøkelser i 2016, 2018, 2019 og 2020. I den siste (V 2020) svarer 75% at de er fornøyde eller svært fornøyde med det faglige tilbudet, men det bare er 44% som svarer tilsvarende på spørsmål om det sosiale ved studiet (i tillegg er 22% noe fornøyd).

Som nevnt gjennomfører Institutt for økonomi tiltak som kan styrke kullfølelse og integrering. Studentenes fagutvalg arrangerer faglige og sosiale sammenkomster.

Fra 2015 har instituttet en faglig kontaktperson for bachelorprogrammet som har som en oppgave å være med på tilrettelegging av faglige og sosiale aktiviteter.

Krav til studietilbudet i Studietilsynsforskriften

System for kvalitetssikring

> *§ 4-1 Krav til det systematiske kvalitetsarbeidet (3): Institusjonen skal ha ordninger for systematisk å kontrollere at alle studietilbud tilfredsstiller kravene i forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning § 3-1 til § 3-4 og kapittel 2 i denne forskrift.*

Kvalitetssikring

Institutt for økonomi gjennomfører studentevalueringer av alle emner det undervises i hvert semester. Fra 2016 blir det også gjennomført midtveisevalueringer halvveis i kurset. Seminarkoordinator oppsummerer hovedpunkter fra kursevalueringen som faglærer og instituttleder får. Generelt er viktigste oppfølging ved instituttleder i medarbeidersamtalene.

Egenevalueringer av emner skal vurderes av programstyret. Ettersom programstyret er nyetablert, er denne rutinen under iverksetting. Foreløpig foreligger egenvurderinger av emner for studieåret 2019/2020. Oppfølgingen av den tidligere rutinen (fram til 2019) med årlig evaluering av en tredjedel av emnene har ikke vært systematisk.

Det foreligger bare to rapporter fra ekstern fagfelle i perioden, fra 2017 og 2019. Disse analyserer spørreundersøkelser blant studentene og har får konkrete forslag til endringer av programmet. Rapporten fra 2017 påpeker et ønske om mer forutsigbarhet og flere valgemner på alle nivåer. Antall valgemner begrenses naturlig av stabens størrelse, men det er en ganske høy grad av

innovasjon. Institutt for økonomi har nå en portefølje på 16 valgemner på bachelornivå. Eksempler på nye valgemner i perioden er ECON150 Marked og moral, ECON229 Arbeidsmarkedsøkonomi, ECON263 Bedriftsøkonomi for samfunnsøkonomer og ECON264 Financial Technology.

Instituttet har også gjennomført en endring i kurssekvensen ved at ECON140 Matematikk for økonomer nå er lagt til 1. semester. Tidligere gikk dette kurset i 2. semester parallelt med ECON110 og ECON130 (Mikro- og makroøkonomi), noe som var problematisk da disse kursene bygger på disse grunnleggende matematikkunnskapene. Emnet ECON240 Statistikk og økonometri er også flyttet fra 3. til 2. semester.

Det er videre planlagt endringer i statistikk og økonometri ved at innføring i statistikk og innføring i anvendt økonometri blir separate kurs slik at det totalt vil bli 20 studiepoeng i løpet av bachelorgraden mot bare 10 stp nå (ECON240). Bakgrunnen for dette er en vurdering av at denne delen av metodeundervisningen er for svak både i omfang og nivå, og at den ikke gir et godt nok grunnlag for den empiriske delen av studiet på masternivå. Dette er også påpekt som en svakhet i NOKUTs evaluering av utdanningskvaliteten i norske økonomistudier fra 2018 (NOKUT report 2018-2). Kvantitativ analyse gjennomgår en rivende utvikling både i datatilgang og metodikk, og dette stiller store krav til utdanningen på dette området.

Fra 2018 har instituttet innført to anbefalte fagprofiler: Velferd og politikk og Bedrift, strategi og marked. Disse er valgfrie, men skal hjelpe studentene til å spisse studiet mot senere karrierevalg. Bachelorstudiet har ikke egne kurs med praksis i bedrifter. Fagprofilene er blitt godt mottatt, og et mulig tillegg kan være at profilene også inneholder forslag til emner fra andre fag som kan være gunstig å ha med i de frie studiepoengene.

Programstyrets vurdering er at bachelorprogrammet holder gjennomgående høy kvalitet og at det er fokus på løpende forbedringer.

Det foregår som nevnt er arbeid med progresjonen i metodeemnene. Det kan også være nyttig med tilsvarende gjennomganger av hovedemnene mikro og makro, og programstyret foreslår at dette blir prioriterte oppgaver for ekstern fagfelles undersøkelser.

Institutt for økonomi hadde tidligere et praksisemne på bachelornivå sammen med Institutt for sammenliknende politikk (ECON281). Dette ble nedlagt pga. ressursmangel. Programstyret foreslår at muligheten for å gjeninnføre et tilbud av denne typen vurderes. Se også omtale under avsnittet om relevans.

Studentinvolvering

Studentene er representert i instituttets undervisningsutvalg og har dermed mulighet til å komme med innspill og kommentarer til de årlige undervisningsplanene. Dette vil i hovedsak dreie seg om hvilke valgemner som tilbys. Det er vanlig med en runde med tilbakemeldinger fra studentene før den endelige planen blir publisert.

Instituttet har også gjennomført en egen studentundersøkelse fra 2016 (jfr. rapporter fra programsensor i 2017 og 2018) som gir nyttig informasjon om studentenes oppfatning av læringsfaktorer.

Tilhørende forskrifter

§ 2-1 Forutsetninger for akkreditering (1): Aktuelle krav i lov om universiteter og høyskoler med tilhørende forskrifter skal være oppfylt.

Ikke relevant.

Studieplan

§ 2-1 Forutsetninger for akkreditering (2): Informasjon om studietilbudet skal være korrekt, vise studiets innhold, oppbygging og progresjon samt muligheter for studentutveksling.

Se vedlegg. Studietilbudet er også beskrevet på https://www.uib.no/studier/BASV-S%C3%98K.
Programstyrets vurdering:

- Informasjonen er korrekt. Nettsiden informerer også generelt om faget.
- Studiets innhold, oppbygging og progresjon går klart fram. Relevans for arbeidsliv og grunnlag for videre studier beskrives også.
- Mulighet for utveksling, og anbefalt innfasing av dette, er beskrevet.

Konklusjon: Kravene i §2.1 er oppfylt.

Nivå på læringsutbyttet

§ 2-2 Krav til studietilbudet (1): Læringsutbyttet for studietilbudet skal beskrives i samsvar med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring, og studietilbudet skal ha et dekkende navn.

Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk

Nedenfor sammenholdes NKRs beskrivelser av læringsutbytte for bachelorprogrammet tilsvarende beskrivelser for BASV-SØK:

Kunnskap

NKR:
Kandidaten ...
– har bred kunnskap om sentrale temaer, teorier, problemstillinger, prosesser, verktøy og metoder innenfor fagområdet
– kjenner til forsknings- og utviklingsarbeid innenfor fagområdet
– kan oppdatere sin kunnskap innenfor fagområdet
– har kunnskap om fagområdets historie, tradisjoner, egenart og plass i samfunnet

BASV-SØK:
Kandidaten

- kjenner struktur og organisering av norsk og internasjonal økonomi
- er kjend med nyare økonomisk teori og empiriske studiar om verknader av økonomisk politikk
- kjenner dei grunnleggjande metodane for samfunnsøkonomiske analysar
- kan den grunnleggjande teorien om konsumentar sin etterspurnad etter varer og tenester
- kan den grunnleggjande teorien om produsentar sin åtferd og tilbod av varer og tenester
- kan teori om marknadslikevekt og grunnleggjande teori om internasjonal handel
- kjenner til kriteria for god bruk av ressursane i samfunnet
- kjenner til dei tilfella som set grenser for marknadsøkonomien, såkalla marknadsimperfeksjonar
- kjenner til og kan analysere verknader av ulike konkurranseformer i ein marknad

Ferdigheter

NKR:
Kandidaten ...

– kan anvende faglig kunnskap og relevante resultater fra forsknings- og utviklingsarbeid på praktiske og teoretiske problemstillinger og treffe begrunnede valg
– kan reflektere over egen faglig utøvelse og justere denne under veiledning
– kan finne, vurdere og henvise til informasjon og fagstoff og framstille dette slik at det belyser en problemstilling
– kan beherske relevante faglige verktøy, teknikker og uttrykksformer

BASV-SØK:
Kandidaten

- kan orientere seg i relevant faglitteratur og belyse relevante problemstillingar
- har innsikt i sambandet mellom teori og empiri
- har grunnlag for kritisk haldning til faget, og kan gjennom rettleiing og diskusjon oppdatere kunnskapen sin
- kan ta i bruk økonomiske modellar til å forstå sosiale fenomen
- kan bruke økonomiske resonnement til å diskutere og analysere økonomisk politikk
- kan kritisk vurdere det økonomiske innhaldet i økonomisk politikk

Generell kompetanse
NKR:
Kandidaten ...
– har innsikt i relevante fag- og yrkesetiske problemstillinger
– kan planlegge og gjennomføre varierte arbeidsoppgaver og prosjekter som strekker seg over tid, alene og som deltaker i en gruppe, og i tråd med etiske krav og retningslinjer
– kan formidle sentralt fagstoff som teorier, problemstillinger og løsninger både skriftlig, muntlig og gjennom andre relevante uttrykksformer kan utveksle synspunkter og erfaringer med andre med bakgrunn innenfor fagområdet og gjennom dette bidra til utvikling av god praksis
– kjenner til nytenking og innovasjonsprosesser

BASV-SØK:
Kandidaten

- har innsikt i viktige fagetiske problemstillingar
- kan arbeide sjølvstendig og organisere og planlegge eige arbeid innanfor gitte fristar
- har evne til klar og ryddig skriftleg og munnleg framstilling, og logisk og matematisk presisjon
- kan delta i faglege diskusjonar om økonomi og politikk

Programstyrets vurdering: Læringsutbyttet for studietilbudet er beskrevet i samsvar med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring og i samsvar med bachelornivået som beskrevet i NKR.

Navn
Ikke relevant.

Læringsutbytte og infrastruktur

§ 2-2 Krav til studietilbudet (4): Studietilbudets innhold, oppbygging og infrastruktur skal være tilpasset læringsutbyttet for studietilbudet.

Innhold og oppbygging
Se https://www.uib.no/studier/BASV-S%C3%98K/plan

Utdypning: Samfunnsøkonomi er et veletablert studium som er bygget opp rundt en kjerne av mikroøkonomi, makroøkonomi og metode (matematikk og statistikk/økonometri). Bachelorprogrammet er bygget opp som en progresjon innenfor disse emnene, med valgemner som bygger på kjerneemnene på nivå 100 og 200. Dette gjenspeiles i BASV-ØKs kurssekvens og læringsutbytte.

Infrastruktur
Bachelorstudiet i samfunnsøkonomi har tilgang til Det samfunnsvitenskapelige fakultetets infrastruktur. Se også avsnittet om læringsmiljø foran. Programstyret vurderer denne som i hovedsak god. Det er imidlertid et uttalt ønske fra studentene om flere lesesalsplasser.

Undervisnings- og vurderingsformer

§ 2-2 Krav til studietilbudet (5): Undervisnings-, lærings- og vurderingsformer skal være tilpasset læringsutbyttet for studietilbudet. Det skal legges til rette for at studenten kan ta en aktiv rolle i læringsprosessen.

Undervisning på bachelorstudiet er i all hovedsak i form av forelesninger supplert av studentledete oppgaveseminarer. Alle kurs har aktivitetskrav. For de fleste er dette i form av en obligatorisk innleveringsoppgave. Dessuten er det en orakeltjeneste i ECON140 Matematikk for økonomer. Seminarene ligger til rette for aktiv studentdeltagelse.

COVID-19-situasjonen i 2020 har medført til dels store endringer i bruk av digitale verktøy for undervisningen. Selv om disse var påtvunget av den akutte krisen, vil det være naturlig med en evaluering av hvilke positive erfaringer med nye undervisningsformer som kan tas med videre når situasjonen er normalisert.

Med unntak av ECON290 Bacheloroppgaven, er det skriftlig eksamen i alle de obligatoriske emnene. Evalueringsformen på valgemnene er også i hovedsak skriftlig eksamen, med unntak av ECON150 Marked og moral, ECON 260 Næringsøkonomi og konkurransepolitikk og ECON264 Financial Technology, som benytter mappeevaluering. I ECON150 er det også anledning til å levere mappeelementene som podkast.

Vår vurdering er at faget samfunnsøkonomi har et relativt høyt formaliseringsnivå og krever at studentene tilegner seg grunnleggende kunnskaper som for en stor del dreier seg om å kunne forstå og anvende formaliserte modeller. Disse grunnleggende kunnskapene ligger til rette for vurdering av oppnådd læringsutbytte i form av skriftlig eksamen, og vårt syn er at det er riktig å fortsette med dette som den viktigste evalueringsformen. Samtidig ligger noen av valgemnene til rette for noe mer prosjektpreget oppgaver som kan inngå i mappeevalueringer, slik det er gjort i de som er nevnt ovenfor.

Faglig innhold

§ 2-2 Krav til studietilbudet (2): Studietilbudet skal være faglig oppdatert og ha tydelig relevans for videre studier og/eller arbeidsliv.

Dersom mastergradsstudier:
Krav til akkreditering i Forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning § 3-2.Akkreditering av mastergradsstudier
(1) Mastergradsstudiet skal være definert og avgrenset og ha tilstrekkelig faglig bredde.

Faglig oppdatert studietilbud

Bachelorstudiet i samfunnsøkonomi følger en mal som er standard for tilsvarende studier ved universiteter i hele verden. Utviklingen i faget gjenspeiles i valget av lærebøkene i makro- og mikroøkonomi. F.eks. har analyse av strategisk atferd fått en større plass i mikroøkonomi enn det som var tilfelle for noen år siden. Fagets utvikling er også reflektert i opprettelsen av nye emner som ECON 122 Incentiver, politikk og atferd og ECON 127 Innføring i spill og strategier.

Alle som underviser ved Institutt for økonomi er aktive forskere som publiserer internasjonalt, og det er den viktigste kilden til å sikre at innholdet i undervisningen er faglig oppdatert.

Relevans

Bachelorstudiet er skreddersydd for mastergrad i samfunnsøkonomi ved UiB eller andre læresteder, som har høy sysselsetting etter avlagt grad. Bachelorgrad i samfunnsøkonomi er også regnet for å ha høy relevans i arbeidslivet sammenlignet med andre studier på samme nivå, utenom rene profesjonsstudier. Samtidig er det et faktum at studiet skårer lavt på Studentbarometeret på spørsmålet om tilknytning til arbeidslivet.

Fra 2018 har instituttet definert to anbefalte fagprofiler: «Velferd og politikk» og «Bedrift, strategi og marked» basert på bestemte kombinasjoner av valgemner ved siden av emnene som er obligatoriske for alle. Formålet med dette er både å gi en tydeligere fordypning for studentene og å spisse kompetansen deres i forhold til arbeidsgivere i offentlig respektive privat sektor.

Instituttledelsen oppfordrer emneansvarlige til å tilrettelegge for faglig relevante gjesteforelesere og yter støtte til Fagutvalget for bedriftspresentasjoner.

Institutt for økonomi hadde tidligere et praksisemne på bachelornivå sammen med Institutt for sammenliknende politikk (ECON281). Dette ble nedlagt pga. ressursmangel. Et lignende kurs for profesjonsstudenter på masternivå (ECON381 Praksisbasert prosjektarbeid) har vært en suksess, men er også relativt ressurskrevende. Ettersom studentene på bachelorstudiet er interessert i tilbud av denne typen og det antagelig også vil være interessant for prospektive arbeidsgivere, vil vi foreslå at det vurderes å gjeninnføre et tilbud av denne typen i bachelorstudiet. Dette forutsetter at det er mulig å allokere tilstrekkelige undervisningsressurser og å opprette kontakt med faglig relevante mottakerbedrifter/organisasjoner.

Arbeidsomfang

> *§ 2-2 Krav til studietilbudet (3): Studietilbudets samlede arbeidsomfang skal være på 1500–1800 timer per år for heltidsstudier.*

Studiet er lagt opp til 30 stp per semester. Det typiske kurset har 18 dobbelttimer forelesninger og tilbud om studentledete seminarer, minst en obligatorisk innlevering og avsluttende skriftlig skoleeksamen. Vår oppfatning er at dette samsvarer med arbeidskravet til en fulltidsstudent.

Bare et mindretall av studentene i instituttets studentundersøkelse fra 2016 oppgir at de bruker mer enn 30 timer i uken på studiet. På den annen side er det bare ca. 20% som oppgir at de bruker mindre enn 20 timer i uken.

I Studentbarometeret ligger tidsbruken på organiserte læringsaktiviteter (10.3) på gjennomsnittet for samfunnsøkonomistudier, men lavere for egenstudier 11.8 mot 15.8). Dette betyr at det er et visst rom for å øke arbeidskrav i form av obligatoriske innleveringer o.l. På den annen side kan dette resultatet gjenspeile at normalsituasjonen for studenter er å ha deltidsjobber ved siden av studiene. Oppgitt tidsbruk i Studiebarometeret til betalt arbeid (8 timer) er nesten like høy som for egenstudier.

Kobling til forskning

§ 2-2 Krav til studietilbudet (6): Studietilbudet skal ha relevant kobling til forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid.

Undervisere er meritterte forskere, og undervisningen knyttes til forskningslitteratur der det er relevant. Gjennomgående knyttes undervisningen til aktuelle samfunnsøkonomiske problemstillinger.

Internasjonalisering

§ 2-2 Krav til studietilbudet (7): Studietilbudet skal ha ordninger for internasjonalisering som er tilpasset studietilbudets nivå, omfang og egenart.

§ 2-2 Krav til studietilbudet (8): *Studietilbud som fører fram til en grad, skal ha ordninger for internasjonal studentutveksling. Innholdet i utvekslingen skal være faglig relevant.*

Studieplanen legger til rette for utveksling i 4. eller 5. semester. Instituttet har anbefalte avtaler med 48 universiteter, dels under ERASMUS+ og NORDPLUS, dels bilaterale avtaler (https://www.uib.no/studier/BASV-S%C3%98K/utveksling)

Se tabell 4.
Gjennomgående har omtrent nesten femtedel av studentene som fullfører en bachelorgrad et studieopphold, noe programstyret finner tilfredsstillende. I 2018 lå tallet spesielt lavt, uten at vi kan knytte dette til noen bestemt årsak.

Praksis

§ 2-2 Krav til studietilbudet (9): For studietilbud med praksis skal det foreligge praksisavtale mellom institusjon og praksissted.

§2-3 Krav til fagmiljø (7): For studietilbud med obligatorisk praksis skal fagmiljøet tilknyttet studietilbudet ha relevant og oppdatert kunnskap fra praksisfeltet. Institusjonen må sikre at praksisveilederne har relevant kompetanse og erfaring fra praksisfeltet.

Ikke relevant.

Krav til fagmiljø i Studietilsynsforskriften

Studietilsynsforskriften kapittel 2. Akkreditering av studietilbud, § 2-3. Krav til fagmiljø

Fagmiljøets størrelse

§ 2-3 Krav til fagmiljø (1): Fagmiljøet tilknyttet studietilbudet skal ha en størrelse som står i forhold til antall studenter og studiets egenart, være kompetansemessig stabilt over tid og ha en sammensetning som dekker de fag og emner som inngår i studietilbudet.

§ 2-3 Krav til fagmiljø (4): Minst 50 prosent av årsverkene tilknyttet studietilbudet skal utgjøres av ansatte i hovedstilling ved institusjonen. Av disse skal det være ansatte med førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studietilbudet. I tillegg gjelder følgende krav til fagmiljøets kompetansenivå:

a) For studietilbud på bachelorgradsnivå skal fagmiljøet tilknyttet studiet bestå av minst 20 prosent ansatte med førstestillingskompetanse.

b) For studietilbud på mastergradsnivå skal 50 prosent av fagmiljøet tilknyttet studiet bestå av ansatte med førstestillingskompetanse, hvorav minst 10 prosent med professor- eller dosentkompetanse.

c) For studietilbud på doktorgradsnivå skal fagmiljøet tilknyttet studiet bestå av ansatte med førstestillingskompetanse, hvorav minst 50 prosent med professor- eller dosentkompetanse.

For mastergradsstudier: § 3-2 Akkreditering av mastergradsstudier i Forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning

(2) Mastergradsstudiet skal ha et bredt og stabilt fagmiljø som består av tilstrekkelig antall ansatte med høy faglig kompetanse innenfor utdanning, forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid innenfor studietilbudet. Fagmiljøet skal dekke fag og emner som studietilbudet består av. De ansatte i fagmiljøet skal ha relevant kompetanse.

(3) Fagmiljøet skal kunne vise til dokumenterte resultater på høyt nivå og resultater fra samarbeid med andre fagmiljøer nasjonalt og internasjonalt. Institusjonens vurderinger skal dokumenteres slik at NOKUT kan bruke dem i arbeidet sitt.

Den vitenskapelige staben ved Institutt for økonomi følger Det samfunnsvitenskapelige fakultets budsjettmodell, som er dimensjonert for at fagmiljøene skal kunne gi undervisningstilbud på alle nivå.

Institutt for økonomi har per oktober 2020 23.35 årsverk med førstekompetanse (inkludert midlertidig ansatte og bistillinger) som deltar i undervisningen. Av disse er 15.75 fast ansatte, herav 8.75 i professorstilling. Kravet om minst 50% fast ansatte med førstekompetanse er altså oppfylt. Det er vanskelig å tallfeste hvor stor andel som går til undervisning på bachelorprogrammet, men hvis det gjelder anslagsvis 60% tilsvarer det ca. 9.5 av 14 årsverk.

Programstyrets vurdering: Bachelorstudiet i samfunnsøkonomi oppfyller kravene i §2.3(4).

Dokumenterte resultater: I Forskningsrådets evaluering av samfunnsfagene i Norge fra 2018 (SAMEVAL) fikk forskningsgruppene som ble vurdert karakter 4 (very good) på overall assessment, og en av gruppene oppnådde karakter 5 (excellent).

Fagmiljøets utdanningsfaglige kompetanse

§ 2-3 Krav til fagmiljø (2): Fagmiljøet tilknyttet studietilbudet skal ha relevant utdanningsfaglig kompetanse.

Institutt for økonomi legger UiBs regelverk om utdanningsfaglig kompetanse til grunn ved vitenskapelige ansettelser.

Faglig ledelse

> *§ 2-3 Krav til fagmiljø (3): Studietilbudet skal ha en tydelig faglig ledelse med et definert ansvar for kvalitetssikring og -utvikling av studiet.*

Bachelorprogrammet har et programstyre (felles med master og profesjonsstudiene) bestående av programstyreleder (professor), to vitenskapelig fulltidsansatte, undervisningsleder (professor) og to studentrepresentanter. Undervisningsleder er med i instituttledelsen. Studieprogrammet er jevnlig oppe til diskusjon på stabsmøter.

Fagmiljøets fagspesifikke kompetanse

> *§ 2-3 (5): Fagmiljøet tilknyttet studietilbudet skal drive forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid og skal kunne vise til dokumenterte resultater med en kvalitet og et omfang som er tilfredsstillende for studietilbudets innhold og nivå.*

Den faste vitenskapelige staben består som nevnt av 15.75 ansatte med førstekompetanse i samfunnsøkonomi, herav mer enn 50% professorer. En forutsetning for fast ansettelse i førstestilling og/eller opprykk til professor er vitenskapelig publisering i anerkjente vitenskapelige tidsskrifter. Jfr. også nevnte vurdering fra SAMEVAL.

Internasjonalt og nasjonalt samarbeid

> *§ 2-3 (6): Fagmiljøet tilknyttet studietilbud som fører fram til en grad, skal delta aktivt i nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk som er relevante for studietilbudet.*

Her viser vi også til vurderingen i SAMEVAL.

Vedlegg: Tabeller

Tabell 1 Søkning og opptak

Studieprogram	Årstall	Termin	Studieplasser	1.prioritet	1. pri søker per studieplass	Fått tilbud	Svart ja	Registrert	Andel registrert av tilbud
BASV-SØK Bachelorprogram i samfunnsøkonomi	2015	HØST	96	283	2,9	287	166	133	46,3%
	2016	HØST	96	204	2,1	200	123	106	53,0%
	2017	HØST	99	232	2,3	231	123	102	44,2%
	2018	HØST	95	159	1,7	211	130	104	49,3%
	2019	HØST	98	151	1,5	240	136	108	45,0%
	2020	HØST	103	195	1,9	256	154	123	48,0%

Tabell 2 Gjennomføring, frafall og kandidatproduksjon

				Semesternummer								
Startår	Studieprogram		Grand Total	1	2	3	4	5	6	7	8	Frafall % 2 til 3
2015 HØST	BASV-SØK Bachelorprogram i samfunnsøkonomi	Aktive	139	133	116	70	60	41	42	10	8	39,66
		Akkumulerte Kvalifikasjoner	47	0	2	4	15	16	40	44	47	
		Andel_kvalifikasjoner	33,81 %	0,00 %	1,44 %	2,88 %	10,79 %	11,51 %	28,78 %	31,65 %	33,81 %	
2016 HØST	BASV-SØK Bachelorprogram i samfunnsøkonomi	Aktive	114	109	102	65	56	39	32	10	6	36,27
		Akkumulerte Kvalifikasjoner	43	1	4	6	13	17	35	38	43	
		Andel_kvalifikasjoner	37,72 %	0,88 %	3,51 %	5,26 %	11,40 %	14,91 %	30,70 %	33,33 %	37,72 %	
2017 HØST	BASV-SØK Bachelorprogram i samfunnsøkonomi	Aktive	111	110	97	70	68	52	48	13		27,84
		Akkumulerte Kvalifikasjoner	51	0	4	5	14	18	51	51	51	
		Andel_kvalifikasjoner	45,95 %	0,00 %	3,60 %	4,50 %	12,61 %	16,22 %	45,95 %	45,95 %		
		Aktive	103	103	83	52	50	37				37,35

2018 HØST	BASV-SØK Bachelorprogram i samfunnsøkonomi	Akkumulerte Kvalifikasjoner	9	0	1	2	9	9	9	9	9	
		Andel_kvalifikasjoner	8,74 %	0,00 %	0,97 %	1,94 %	8,74 %	8,74 %				
2019 HØST	BASV-SØK Bachelorprogram i samfunnsøkonomi	Aktive	118	117	106	79						25,47
		Akkumulerte Kvalifikasjoner	5	1	5	5	5	5	5	5	5	
		Andel_kvalifikasjoner	4,24 %	0,85 %	4,24 %	4,24 %						

Tabell 3 Median snittkarakter for møtte studenter

	15 Det samfunnsvitenskapelige fakultet 15 Institutt for økonomi
2015	4,38
2016	4,41
2017	4,28
2018	4,42
2019	4,40
2020	4,48

Tabell 4 Kvalifikasjoner med utveksling

	Antall kvalifikasjoner	Antall kvalifikasjoner med utveksling	Andel kvalifikasjoner med utveksling
2015	62	18	29,0%
2016	50	10	20,0%
2017	70	8	11,4%
2018	55	3	5,5%
2019	57	13	22,8%

2021-03-02

Oppfølgende spørsmål til søknad om re-akkreditering av bachelorprogram i samfunnsøkonomi

Vi viser til søknad om re-akkreditering av bachelorprogrammet i samfunnsøkonomi. Søknaden er gjennomgått av et underutvalg av studiekvalitetskomitéen i lys av malen for vurdering av re-akkreditering. På en del punkter gir ikke søknaden svar på alle spørsmålene som malen ber komiteen vurdere. Vi ber derfor om utfyllende opplysninger og kommentarer på disse punktene:

Opptakskrav og opptakstall, og gjennomføring, frafall og kandidatproduksjon

- Hva er instituttets egne kommentarer til tallene for kandidatproduksjon og gjennomføring?

Læringsmiljø

- Hvordan har instituttet har fulgt opp og jobbet med kvalitetssikring og -forbedring av læringsmiljøet i perioden (for eksempel på grunnlag av studentundersøkelsene)?

Kvalitetssikring

Det er to punkter som ikke kommer klart frem i rapporten:

- Er studentrepresentantene med på behandling og gjennomgang av egenevalueringer og emneevalueringer?
- Er studentrepresentanter involvert i behandlingen av studieplanendringer, og kan de gi innspill på foreslåtte endringer?

Undervisnings- og vurderingsformer

De aller fleste kursene har skoleeksamen i sal som vurderingsform, selv om noen av valg-emnene har andre vurderingsformer. Søknaden argumenterer at dette er den beste vurderingsformen for å oppnå læringsutbyttet, siden emnene har høy grad av formalisering. Men søknaden forklarer ikke hvorfor det må være slik, og det er uklart hvordan denne vurderingsformen bidrar til å utvikle for eksempel studentenes samarbeidsevner (en del av NOKUTs anbefaling for generell kompetanse).

- Har programmet ambisjon om å utvikle mer varierte vurderingsformer?

Læringsutbytte

Komiteen etterlyser en beskrivelse av hvordan emnene som inngår i programmet bygger opp til læringsutbyttet i programmet som helhet.

Vi imøteser tilbakemelding på disse spørsmålene innen utgangen av mandag 15. mars.

Vennlig hilsen

Dag Elgesem
Visedekan for utdanning

Bergen, den 10.03.2021

Til SV-fakultetets studiekvalitetsutvalg

Svar på oppfølgende spørsmål til programevaluering BA-samfunnsøkonomi 2015-2020

I brev datert 020321 bes det om en del utfyllende kommentarer til den innsendte programevalueringen. Våre svar følger her.

Kommentarer til tall for kandidatproduksjon og gjennomføring

For opptakskullene 2015 til 2017 er det en klar forbedring i fullføring i løpet av 6 semester, fra 28,8% til 46%. Selv om det er vanskelig å trekke konklusjoner basert på en så kort tidsserie, er det rimelig å tolke dette som uttrykk for en positiv trend. De to eldste kullene, som kan følges ett år lenger, har en ekstra fullførelse på 5-7% i løpet av fjerde år. Som vi har diskutert i evalueringsrapporten, er det største frafallet fra andre til tredje semester, og tiltak fra instituttet har vært spesielt innrettet på dette. Årsaker til frafall senere i studiet kan være sammensatte, men en faktor som er spesiell for studiet i samfunnsøkonomi er konkurransen fra NHH som gjør seg gjeldende gjennom hele studiet.

Læringsmiljø

Som nevnt i rapporten er studentenes fagutvalg en sentral faktor for et godt fagmiljø. Instituttet bistår studentene i Fagutvalget økonomisk i forbindelse med årlige studieturer. Disse turene har en lang tradisjon på instituttet og er en viktig faktor for miljøbygging og gruppefølelse. Instituttet bistår med faglig innhald og tilpasser undervisningen slik at studieturen kan gjennomføres.

Tidligere har studiebarometeret vist relativt lav score på tilknytning til arbeidslivet. I forskjellige fora der instituttet møter studentrepresentanter fra Fagutvalget har også dette blitt tatt opp. Instituttet har opprettholdt kontakten med tidligere studenter som deltar på rekrutteringsmøter og holder bedriftspresentasjoner for våre nåværende studenter. I den forbindelse har instituttet et godt samarbeid med Fagutvalget som har en egen bedriftskomit». Bedriftskomiteen står for planlegging og gjennomføring av bedriftspresentasjonene.

Instituttet oppfordrer også emneansvarlige å invitere faglig relevante gjesteforelesere. For eksempel er dette et regelmessig innslag på emnet Makroøkonomi.

De siste årene har vi arrangert «budsjettkafe» når Statsbudsjettet legges fram, der både studenter og ansatte er velkomne, og budsjettet kommenteres av noen i staben.

Vi tror også at innføringen av fagprofiler som er omtalt i evalueringsrapporten kan bidra til et godt læringsmiljø ved at studenter med felles interesser lettere finner sammen.

Kvalitetssikring

Egenevalueringene av emner skal gjennomgås av programstyret, der studentene er representert. Studentevalueringene av undervisningen som foretas av alle emner gjennomgås av instituttleder som vurderer om det er særskilte behov for oppfølging. Disse evalueringene blir ikke rutinemessig gjennomgått i representative organer, verken med studenter eller ansatte. Imidlertid er oppsummerte studentevalueringer en del av underlagsmaterialet for de 3-årige emneevalueringene som skal gjennomgås av programstyret, der altså studentene er representert.

Studieplanendringer behandles i instituttrådet, der studentene er representert. Tilbudet av valgemner i enkeltsemester blir diskutert i instituttets undervisningsutvalg, der studentene også er

representert. I framtiden vil det også være naturlig at større endringer i studieplanene drøftes i programstyret, der altså studentene er representert.

Undervisnings- og vurderingsformer

Vi benytter summativ vurdering i mange av emnene på bachelornivå, og vi mener dette er praktisk og formålstjenlig i breddekurs hvor det er meningen at studentene skal komme opp på et visst faglig nivå i mange temaer samtidig. Dette gjelder kjerneemnene som er nærmere beskrevet i neste avsnitt. Vi bruker også formativ vurdering i en del emner. Eksempler på dette er:

- **ECON150 Marked og moral (10sp):** Mappevurdering med samlet karaktervurdering basert på tre skriftlige oppgaver som teller likt i vurderingen. Oppgavene kan skrives alene eller i en gruppe på maks 3 studenter. Oppgavene kan leveres skriftlig eller som akademisk podkast innlevering
- **ECON260 Næringsøkonomi og konkurransepolitikk (10 sp):** Vurderingsform er mappevurdering i form av en gruppeoppgave og en 4 timers skriftlig eksamen
- **ECON264 Financial Technology (10 sp):** Vurderingsform er mappevurdering bestående av gruppeoppgave («case study assignment written in group») og 4 timers skriftlig eksamen
- **ECON290 Bacheloroppgaven**: Studentene kan velge mellom to versjoner: Versjon A med veiledning og versjon B) uten veiledning. I versjon A) kan studentene skrive sammen på bacheloroppgaven. Samtidig stilles det krav til oppmøte på gruppesamlinger hvor de jobber i små grupper med to faglige veiledere. Veilederne er en person fra fagstaben og en erfaren masterstudent. De kommenterer også på hverandres utkast underveis i semesteret. Dette gir et læringsmiljø med mye interaksjon mellom veileder og studentene, samt mellom studentene. Denne læringsformen bidrar til å utvikle for eksempel studentenes samarbeidsevner. Det er lagt opp til progresjon underveis i emnet.
- **ECON116 Miljø- og ressursøkonomi** (10 sp): Fra H2021 innføres mappevurdering med «samla karaktervurdering basert på tre deler som teller likt i vurderingen. Oppgavene kan skrives alene eller i ei gruppe på maks 3 studenter. Oppgavene kan leveres skriftlig eller som podcast. I den samla vurderinga blir det lagt vekt på progresjon.»

I tillegg har alle kjerneemnene aktivitetskrav i form av obligatoriske innleveringsoppgaver med formativ tilbakemelding. Disse er ikke karaktergivende, men må være bestått/godkjent for at studenten skal kunne gå opp til eksamen.

Deltagelse i seminarundervisningen er viktig for å oppnå læringsutbytte, og studenter har ved flere anledninger gitt uttrykk for ønske om at denne blir obligatorisk. I noen emner er dette gjennomført (dessuten er seminardeltagelse obligatorisk for profesjonsstudentene, som følger mye av vanlige bachelorløpet). Obligatoriske seminarer vil medføre en del ekstra administrasjon og instituttet har foreløpig ikke gått inn på dette som en generell politikk. Det er imidlertid rimelig å vurdere om vi i framtiden skal innføre dette også på kjerneemnene.

To nye valgemner i første semester har skriftlig skoleeksamen, men undervisningsform som er forskjellig fra det vanlige forelesningsformatet:

- **ECON122 Incentiver, politikk og åtferd** (5sp): Kurset tar utgangspunkt i artikler fra internasjonale topptidsskrifter for å demonstrere de sentrale begrepene i emnet. Det var lagt opp til mye diskusjon på forelesningene, og det ble gjennomført eksperimenter med studentene som deltagere for å illustrere begrepene. På den obligatoriske innleveringsoppgaven var det anledning til å samarbeide.

- **ECON127 Innføring i spel og strategiar** (5sp): Her ble det benyttet digitale hjelpemidler på forelesningen slik at studentene kunne delta i spill. Det var også flere seminarer enn vanlig. Dette emnet er under videreutvikling.

Avslutningsvis viser denne gjennomgangen at det ved siden av «tradisjonelle» former for undervisning og evaluering også anvendes andre typer for interaksjon og tilbakemelding.

Læringsutbytte

Byggeklossene i en grunnutdanning i samfunnsøkonomi er innsikt i mikroøkonomi og makroøkonomi, kombinert med kunnskap og ferdigheter i kvantitative metoder (matematikk og statistikk/økonometri). I løpet av bachelorstudiet skal dette lede fram til kunnskaper som er beskrevet i læringsutbyttet for bachelorstudiet:

Kandidaten

- kjenner struktur og organisering av norsk og internasjonal økonomi
- er kjend med nyare økonomisk teori og empiriske studiar om verknader av økonomisk politikk
- kjenner dei grunnleggjande metodane for samfunnsøkonomiske analysar
- kan den grunnleggjande teorien om konsumentar sin etterspurnad etter varer og tenester
- kan den grunnleggjande teorien om produsentar sin åtferd og tilbod av varer og tenester
- kan teori om marknadslikevekt og grunnleggjande teori om internasjonal handel
- kjenner til kriteria for god bruk av ressursane i samfunnet
- kjenner til dei tilfella som set grenser for marknadsøkonomien, såkalla marknadsimperfeksjonar
- kjenner til og kan analysere verknader av ulike konkurranseformer i ein marknad

I *1. semester* tas ECON100 Innføring i samfunnsøkonomi og ECON140 Matematikk for økonomer, ved siden av et valgfritt emne. ECON100 gir en innføring i sentrale begrep som marked og likevekt og introduserer smakebiter fra sentrale deler av faget som makroøkonomi (konjunktur, inflasjon og vekst), arbeidsmarkeder, internasjonal handel og utvikling. Grunnen til at Exphil ikke tas i 1. semester er at det dermed gis plass til ECON140 som styrker læringsbyttet av ECON110 og ECON130 i 2. semester. I *2. semester* tas ECON110 Mikroøkonomiske grunnomgrep og marknadsteori, ECON130 Makroøkonomi og ECON240 Statistikk og økonometri. ECON110 og ECON130 viderefører tema som ble uformelt introdusert i ECON100. (Siden ECON100 er et ex.fac.-emne, kan dog ECON110 og ECON130 tas uten at ECON100 er gjennomført.) ECON110 går gjennom grunnleggende teori for konsumenten og produsentens tilpasning og tar for seg sentrale deler av teorien for markeder, herunder markedssvikt. ECON130 gir en innføring i sentrale makroøkonomiske begrep som nasjonalprodukt og konsum og gjennomgår grunnleggende teori for hvordan økonomien fungerer og kan påvirkes av økonomisk politikk. ECON240 gir innføring i grunnleggende statistikk og gir en grunnleggende innføring i bruk av verktøy for statistisk analyse. I *3. semester* tas emnene ECON210 Velferd og økonomisk politikk og ECON230 Makroøkonomi II i tillegg til Exphil, som altså er lagt til dette semesteret for å gi plass til ECON140 i 1.semester. ECON 210 bygger på ECON110 og gir en innføring i normativ teori for ressursallokering, velferdsteori og beskatning, samt analyse av eksternaliteter og kollektive goder. ECON230 bygger på ECON130 og legger spesielt vekt på forhold som påvirker en liten åpen økonomi. *4. og 5. semester* brukes til frie studiepoeng eller utveksling. 1 4. semester skrives ECON290 Bacheloroppgave (10 sp) og det tas 2 valgfrie emner à 10 sp.

Bacheloroppgaven skrives over selvvalgt emne og bygger på emnesekvensen som er nevnt her. Den skal vise at studenten kan formulere, drøfte og analysere en samfunnsøkonomisk problemstilling i samsvar med det som er beskrevet i læringsutbyttet for bachelorgraden ovenfor.

Porteføljen av valgemner på 100 og 200-nivå er omfattende. I et typisk høstsemester tilbys 1-3 emner på 100-nivå og 3-6 emner på 200-nivå. 100-emnene krever ikke forkunnskaper, mens 200-emnene bygger på hele eller deler av emnesekvensen i 1.-3. semester. Valgemnene bygger opp under læringsutbyttet av bachelorgraden ved at studenten kan spisse kompetansen inn mot bestemte felt, men uten at spesifikke emner er avgjørende for oppnådd læringsutbytte. Som nevnt i evalueringsrapporten anbefaler instituttet å sette sammen valgemner slik at en kan oppnå bestemte fagprofiler. Det er imidlertid frivillig for den enkelte å følge denne anbefalingen.

Jeg håper dette avklarer spørsmålene fra studiekvalitetskomiteen.

Dokumentet er behandlet på sirkulasjon i programstyret.

Med hilsen

Espen Bratberg

professor, leder av programstyret for bachelor på Institutt for økonomi

Evalueringsrapport Institutt for økonomi, UiB

Fag: **ECONXXX**
Foreleser:
Semester:
Antall:
Program: **Bachelor i samfunnsøkonomi**

Følgende skala ligger til grunn:

1 Lite godt
2 Nokså godt
3 Godt
4 Meget godt
5 Svært godt

Deltakelse på forelesningene	Antall	Stavvik	Median
0-3			
4 til 7			
8+			

Forelesningene			
God teknisk kvalitet			
Samsvarer med emnebeskrivelsen			
Gir gode notater			
Vekker interesse			
Hovedinntrykk			

Kommentarer til forelesningene	Antall	Andel	

Foreleser	Snitt	Stavvik	Median
God muntlig presentasjon			
Bruk av tavle/overhead			
Møter forberedt			
Gir gode notater			
Hovedinntrykk			

Tempo foreleser	Snitt	Stavvik	Median
Alt for sakte			
Litt for sakte			
Passe			
Litt for fort			
Alt for fort			

Kommentarer til foreleseren	Antall	Andel	

Eget arbeid
Du møter forberedt til forelesningene
Du leser og gjør oppgaver på egenhånd
Du deltar aktivt i forelesningen
Du stiller spørsmål om det er noe du lurer på
Du syns faget er interresant

Andre kommentarer	Antall	Andel	

Institutt for økonomi – Interne råd og utvalg

Hvem er representert hvor

Fora	Mandat	Medlemmer Institutt for økonomi
INSTITUTTRÅDET:	**Regler for styringsorganene ved fakultetene og instituttene § 14:** Instituttrådet skal behandle, fatte vedtak på vegne av instituttet og gi innstilling til fakultetet eller annet overordnet organ i saker som angår: a. Forskningsmelding, forskerutdanningsmelding, utdanningsmelding og andre strategi- og resultatdokument som utarbeides av instituttet b. Eventuelle omstillings- og omorganiseringsplaner c. Budsjettforslag, årsbudsjett og årsregnskap d. Vesentlige endringer i instituttets studietilbud, særlig knyttet til studieprogram, pensum, undervisning, eksamen og emne- og programevalueringer. I øvrige saker er instituttet et rådgivende informasjons- og kontaktorgan mellom instituttlederen, alle ansatte og studentene. Dersom instituttrådet delegerer beslutningsmyndighet i saker som angår studietilbud, skal studentene være representert med minst 20 % i vedkommende organ.	Gruppe A (faste ansatte i undervisnings- og forskerstillinger): - Instituttleder/rådsleder - 4 gruppe A-medlemmer - + vara Gruppe B (midlertidige ansatte i undervisnings- og forskerstillinger): - 2 gruppe B-medlemmer - + vara Gruppe C (teknisk og/eller administrativt ansatte) - 1 gruppe C-medlem Gruppe D (studenter): - 2 gruppe D-medlemmer

	Rådets medvirkning ved tilsetting av instituttleder, fremgår av reglene for ansettelse av instituttleder.	
PROGRAMSTYRET:	**Kvalitetssystem for utdanning ved UiB:** Alle studieprogrammer skal ledes av en et programstyre/programråd med en programstyreleder. Instituttleder utpeker programstyret og leder av programstyret. Programstyreleder har ansvar for å: • Drifte studieprogrammet • Sikre kvaliteten i studieprogrammet, inkl. at krav i forskrifter er oppfulgt (kap. 1) • Gi råd til institutt og fakultet vedrørende studiekvalitet, og planer for utvikling av emner og studieprogram • Spesifisere oppdrag til ekstern fagfelle (se kap. 4.1 om ekstern fagfelle) • Utarbeide en kort årlig egenvurdering av programmet, blant annet basert på egenvurderingene av emnene (kap. 3.1) • Lage plan for emneevaluering, og ansvar for at anbefalinger og emneevalueringene blir fulgt opp i samråd med instituttet • Gjennomføre programevaluering minst hvert 5. år (kap. 4.1) • Sikre studentinvolvering i prosesser og beslutninger med følger for studieprogram og læringsmiljø. Instituttleder har ansvar for å: • Sikre at instituttets studieportefølje er iht studiekvalitetsforkriften og studietilsynsforskriftens krav • Påse at krav til pedagogisk kompetanse blir overholdt ved ansettelser i faglige stillinger og ved opprykk, jf. Regler for vurdering av utdanningsfaglig kompetanse ved UiB • Bidra til og legge til rette for kontinuerlig kvalitetsarbeid på studieprogrammene	Institutt for økonomi har 2 programstyre: - Programstyre for samfunnsøkonomi (bachelor, master, profesjon) - Programstyre for Informasjonsteknologi og økonomi Medlemmer i programstyre for samfunnsøkonomi: - Programstyrer - Undervisningsleder - Studentrepresentant master - Studentrepresentant bachelor - 2 faste vitenskapelige - Studiekonsulent

	• Lage plan for emneevaluering av instituttets emneportefølje i samråd med programstyrene • Sikre kvaliteten i instituttets studieprogram, herunder ved å lage en plan for oppfølging av de årlige egenvurderingene fra programstyrene, og de sykliske programevalueringene (hvert 5. år.) • Utarbeide en årlig studiekvalitetsmelding som bygger på programstyrenes egenvurderinger og programevalueringer. Studiekvalitetsmeldingen danner grunnlag for dialogmøtet med fakultetet • Årlig gjøre en overordnet egenevaluering av programporteføljen (kap 3.2) • Sikre studentinvolvering i prosesser og beslutninger med følger for studieprogram og læringsmiljø.	
UNDERVISNINGSUTVALG:	Undervisningsutvalget er et kontaktorgan mellom instituttets studenter og undervisningsleder. Alle aktiviteter og endringer som påvirker instituttets studietilbud blir gjennomgått i dette utvalget	- Undervisningsleder - Instituttleder - Studentrepresentanter - Studiekonsulent

UNIVERSITETET I BERGEN
Institutt for økonomi

Referat fra møte med programstyret, samfunnsøkonomi

Dato: 15.09.2020
Sted: Zoom 13:00 – 14:15
Til stede: Espen Bratberg (programstyreleder), Hedda Dirdal (studentrepresentant bachelor), Ingvild Hagen Lindalen (studentrepresentant master), Frode Meland (undervisningsleder), Astrid Grasdal (førsteamanuensis)
Referent: Linnin Gyberg (studiekonsulent)

Innkallingen godkjennes

Saksliste

1. Referat fra forrige møte
2. Programevaluering av bachelorprogrammet
3. Revisjon av studentevalueringer
4. Eventuelt

Bratberg orienterer om dagsorden og opplyser om akkrediteringen av bachelorprogrammet. (Godkjennes av NOKUT). Bratberg tar en gjennomgang av malen for rapporten og understreker at fakultetet er adresse for rapporten. Rapporten skal gjennomgås i studiekvalitetskomiteen der hovedsakelig undervisningslederne fra hvert institutt er representert. Bratberg og Meland drøfter om innholdet i rapporten og konkluderer med at rapporten bør inneholde kommentarer om årets opptak. Studentrepresentantene opplyser også om at de er interessert i statistikken for dette opptaket.

Videre framhever Bratberg læringsmiljø som et punkt som skal være med i rapporten. Bratberg poengterer at studiebarometeret gir oss noe innblikk i opplevelsen. Meland kommenterer her at antall studenter som svarer på studiebarometeret bør være høyere for at man kan trekke slutninger av studentens opplevelse av læringsmiljøet. Grasdal anbefaler at programstyret framhever tiltakene instituttet har utført i rapporten. Lindalen understreker at studentene er bevisst på at Korona-situasjonen er en unntakstilstand. Studieturene blir også tatt opp som et viktig moment og noe som også kan kommenteres på i rapporten. Meland viser til at instituttet har også egne studentundersøkelser og ikke kun studiebarometeret og at disse undersøkelsene bør også tas med i vurderingen.

Studentrepresentant Lindalen argumenterer for at det er en sammenheng mellom frafall/kandidatproduksjon og læringsmiljø og understreker at høyt frafall blant studentene kan påvirke læringsmiljøet negativt hos gjenværende studenter. Meland kommenterer at instituttet har iverksatt et tiltak her i form av at seminargruppene fordeles etter programtilhørighet og på den måten vil man unngå å komme i samme gruppe som går årsstudiet. Grasdal stiller spørsmål om noen har forslag til tiltak som kan gjøres for studentene på andre og tredje året. I den forbindelse foreslår studentrepresentant for bachelorstudentene Dirdal flere seminargrupper med færre studenter framfor færre seminargrupper med mange studenter. Lindalen stiller spørsmål om mulighetene for å samkjøre faddergruppene med seminargruppene i form av at seminargruppene blir lik faddergruppene.

Meland svarer med at dette har blitt drøftet tidligere og at dette er fremdeles under vurdering.

Grasdal kommenterer at undersøkelsene viser at studentene er mindre fornøyde med det sosiale framfor det faglige. Studentrepresentantene ber om tips til hvordan de kan rekruttere flere studenter og påpeker at læringsmiljøet ofte sammenheng med rekrutteringen til fagutvalget. Lindalen foreslår at man reserverer litt tid i forelesninger hvor Fagutvalget kan representere seg selv som et tiltak for å synliggjøre og rekruttere flere til fagutvalget.

Bratberg gjennomgår malene videre. Meland opplyser om at arbeidslivsrelevans og praksis bør kommenteres på og framhever at dette blir stadig et større fokusområde. Lindalen spør om det er mulig å inkludere praksis for bachelorstudentene og argumenterer for at en praksisordning kunne ha vært et tiltak mot frafall. Bratberg viser til at et obligatorisk praksisemne på bachelornivå er ikke aktuelt. Studentrepresentantene uttrykker forståelse for det og uttrykker et ønske om et valgemnetilbud i stedet. Bratberg svarer med at vi bør inkludere studentenes syn om praksis under arbeidslivsrelevans i programevalueringen.

Grasdal innleder om revisjon av studentevalueringer og viser til et forslag for hvordan spørreskjemaet kan se ut og argumenterer for at skjemaet bør ha en sammenheng med læringsmålene i emnene. Studentrepresentantene viser til at det er viktig for studentene at læringsmålene i emnebeskrivelsen stemmer overens med det faktiske faglige innholdet i undervisningen. Meland foreslår at det kjøres en «pilot» på nye emneevalueringer.

Referat fra møte med undervisningsutvalget

Dato: 06.03.2020
Oppmøtte: Tommy Gabrielsen (instituttleder), Frode Meland (undervisningsleder), Sarita Øygard (studentrepresentant fra politisk økonomi), Sunniva Hillesund (studentrepresentant for masternivå) og Hedda Dirdal (studentrepresentant for bachelorstudenter i samfunnsøkonomi)
Referent: Linnin Gyberg (studiekonsulent)

Innkallingen godkjennes.

1) **Studiekvalitetsmelding**

Planer for tiltak knyttet til økt kvalitet i utdanning: Undervisningsleder orienterer om planer for tiltak knyttet til økt kvalitet i utdanning. Her ble det stilt spørsmål om bruken av E-tavlen på masterommet. **Kommentar fra studentrepresentanter:** Studentene påpeker at kun de spesielt interessert bruker tavlen. Inntrykket er at studentene opplever dette som et nyttig verktøy.

Undervisningsleder orienterer om at det vil bli gitt ny vurdering på om videonotatløsningen er formålstjenlig eller ikke. Det opplyses om at det er en mulighet for at vi går bort ifra oppfordring om å bruke opptak til emneansvarlige. Tanken er at videonotat tilrettelegger for at studenter ikke møter opp i forelesning. **Kommentar fra studentrepresentanter:** Studentene har et positivt inntrykk av videonotat som læringsverktøy. Studentrepresentant fra politisk økonomi forslår at man publiserer videoene noen uker før eksamen framfor i etterkant av hver forelesning. Instituttleder og undervisningsleder understreker dette som et godt forslag og vil tas med i vurderingen.

Undervisningsleder orienterer om fagprofilene og viser til frafallsproblematikken blant førsteårsstudenter. Instituttleder orienterer om at instituttet ønsker å finne en måte å formidle om tilbudet til studentene på best mulig måte. **Kommentar fra studentrepresentanter:** Studentene viser til et generelt inntrykk om at man velger som regel det man selv ønsker. Undervisningsleder åpner opp for kommentarer til NHH-emner. Studentrepresentant påpeker at NHH-emner kan ses på som en unnskyldning fra instituttets side om å ikke tilby flere emner selv. Instituttleder understreker at dette ikke er hensikten og at hensikten er motsatt i form av at man ønsker å utvide tilbudet til studentene.

Emne og programevaluering: Orientering om programstyrer og programsensorrapporten for bachelorprogrammet i politisk økonomi. Oppsummert fra rapporten:

- Godt sosialt forhold
- Informasjonsflyten mellom instituttene bør være bedre. Dette har blitt tatt tak i av undervisningsleder ved å gjøre emneansvarlige oppmerksom på at politisk økonomi har en annerledes profil enn samfunnsøkonomi.

Ingen innvendinger fra studentene her.

Gjennomføringstall

Undervisningsleder oppsummerer gjennomføringstallene på samtlige studieprogram tilhørende instituttet. **Kommentar fra studentrepresentanter:** Kanskje noe usikkerhet blant studentene angående hva man ønsker å bli. Studentene viser til en antagelse om at det ofte kan være en usikkerhet hos de personlige interessene hos førsteårsstudentene framfor om det er usikkerhet knyttet til arbeidslivet.

Undervisningsleder stiller spørsmål om det sosiale miljøet for førsteårsstudentene. **Kommentar fra studentrepresentanter:** Fornøyd med at fadderuken eksisterer, men ønsket at faddergruppene var organisert etter program med årsstudenter på egen gruppe og bachelorstudenter på sine grupper.

Studentene foreslår også om instituttet kan involvere seg mer med sosiale arrangementer. Undervisningsleder foreslår at fagutvalget kan vurdere og komme med forslag på hva instituttet kan bidra med her.

Studieportefølje

Undervisningsleder orienterer om nedleggelse av bachelorprogrammet i politisk økonomi og understreker at siste opptak er til høsten. Gir også orientering om opprettelsen av nye emner på både 100 – nivå og 300 – nivå samt opprettelsen av det nye sivilingeniørprogrammet.

Ingen innvendinger fra studentene her.

Arbeid knytta til studiekvalitet

Kommentar fra studentrepresentanter: Det er for lite informasjon om valgemner første semesteret hvor det også er lagt opp til at man skal ta 10sp valgemner i samfunnsøkonomi.

Studiebarometeret:

Orientering om arbeidslivsrelevans: Instituttleder påpeker at vi må kommunisere relevans til arbeidslivet på en god nok måte. Det stilles spørsmål til hvordan vi skal gjøre dette. **Kommentar fra studentrepresentanter:** Ønsker at vi oppdaterer intervjusidene med tidligere studenter på hjemmesidene våre.

2) Eventuelt

Undervisningsleder orienterer om forslag til endringer i vurderingsformen i ECON140 som et tiltak på å minske strykprosenten. Forslaget er mappevurdering framfor ordinær eksamen. **Kommentar fra studentrepresentanter:** Studentene er positive til forslaget fra undervisningsleder. Foreslår mer obligatorisk undervisning for å få studentene til å jobbe jevnt og aktivt med faget? Det vises til at det er noe uklart angående hvor mye tid man skal bruke på studiene. Hvordan kan instituttet formidle dette på en best mulig måte?

- Studentene rapporterer om et ønske om et større tilbud av leseplasser nå som biblioteket på psykologisk fakultet er nedlagt.
- Fagutvalget forteller at de ønsker å endre navn fra Fagutvalget til noe annet med hensikt om å profilere seg bedre blant studentene.

Evalueringsrapport Institutt for økonomi, UiB

Fag: **ECON130**
Und.assistent: [redacted]
Semester: **Vår 2021**
Antall: **6**
Program:

Institutt for økonomi

Følgende skala ligger til grunn:

1 Lite godt
2 Nokså godt
3 Godt
4 Meget godt
5 Svært godt

Seminaropplegg	Snitt	Std.avvik	Median
Interessante oppgaver	4.33	0.82	4.50
Relevante oppgaver for pensum	4.33	0.82	4.50
Nytte av seminarene	4.50	0.84	5.00
Oppgavene kommer ut i god tid	4.00	1.26	4.50
Samlet inntrykk	4.33	0.82	4.50

Undervisningsassistent			
Møter forberedt	4.83	0.41	5.00
Får gode notater	4.33	0.82	4.50
Samlet inntrykk	4.67	0.52	5.00

Studenters kommentarer til seminaropplegg

kanskje litt dårlig timing på seminarene. er ofte
ting vi ikke har gått gjennom i pensum enda

Studenters kommentarer til undervisningsassistent

[redacted] har gjort en flott jobb. møter forberedt på seminarene og gir gode og utfyllende svar når man lurer på noe. Kan faget meget godt.

[redacted] gjorde en svært god jobb, var faglig oppdatert, engasjert og løsningsorientert i møte med en tidvis utfordrende corona situasjon! Min favoritt seminar holder denne våren!

Skulle gjerne hatt mer organiserte grupper på fysisk seminar, litt som breakout-rooms.

REFERAT FRA MØTE MED FAGUTVALGET
INSTITUTT FOR ØKONOMI

Tid: Mandag 19. april 2021, kl. 12 00 – 13 30
Til stede: Ingvild H. Lindalen, Ole Kastdalen, Tommy S. Gabrielsen, Brith Å. Sætre, Marianne B. Larsen

Agenda:

- **Gjennomgang av Studentundersøkelsen vedr. studiesituasjon V2021 (vedlagt)**
- **Innspill til diskusjon og ev. videre tiltak**
- **Tiltak/oppfølging med rødt**

Hovedfunn fra studentundersøkelsen (presentert v. Ole Kastdalen), oppsummering av diskusjon og ev. tiltak med rødt under aktuelt punkt:

- Digitale forelesninger/undervisning var blitt vesentlig bedre (spesielt streaming/opptak ble tatt godt imot av studentene)
  FU hadde ønske om at opptak/streaming skulle innføres ved en normalsituasjon også. Dette en aktivitet som kan iverksettes ved tilretteleggingsbehov, og måle må være nettopp at studentene skal samles i forhold til felles aktiviteter og undervisning. Studentene må ta dette med den enkelte foreleser hvis behov
- Digitale seminarer fungerte mindre bra
  FU ønsket at det skulle komme klarere og mer tydelig fram at oppgaven skulle være gjennomført av studentene i forkant av seminaret, og at seminaret bør handle om diskusjoner rundt oppgaveelementene. **Tiltak: Høstens seminarkoordinator og seminarledere tar i begynnelsen av august en gjennomgang i forhold til dette med undervisningslederne (Marianne følger opp)**
- Studentene savner å være mer til stede på campus
- Studentene ønsker større forutsigbarhet i forhold til undervisning ved ulike smittenivå, samt oppdatert informasjon om leseplasser og bibliotekets åpningstider
  Spesielt viktig med enhetlig informasjon og beredskap under pandemi, dette er tilstrekkelig ivaretatt gjennom UiB sin varsling til studentene på SMS med henvisning til UiB sin koronaside. Her står all nødvendig informasjon vedr. leseplasser og åpningstider. UiB sin kommunikasjon har blir vesentlig bedre enn ved oppstart pandemi
- Informasjon om fusk bør kommuniseres bedre ovenfor studentene
  Tiltak: IFØ sin studiekonsulent skal få lagt FUSK- brosjyren ut på hensiktsmessig side på MittUiB (Wenche Iversen følger opp)

Annet punkt som FU tok opp:

- Krav om 15 minutter ekstra tid på eksamen for å demme opp for det praktiske ved innlevering (konvertering til pdf-filer, oppsett bilder etc)
  Tiltak: Eksamenskonsulent sjekker av hvorvidt det er mulig å få innført dette H2021 (Brit Å. Sætre)

Referatet er sendt på sirkulasjon blant møtedeltagerne

Punkter relatert til spørreskjema om studiesituasjon V21

Hvilken grad tar du?

77 svar

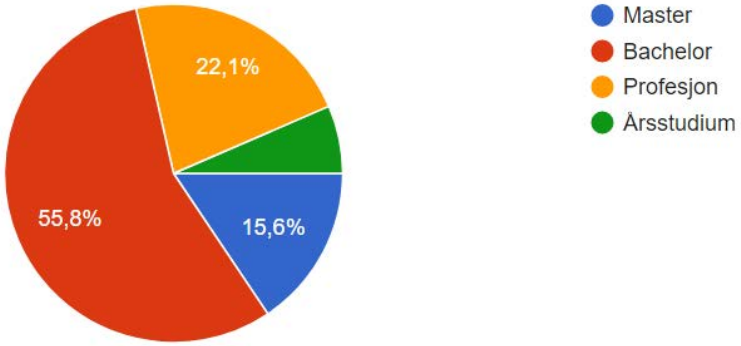

På hvilket studieår er du på nå?

77 svar

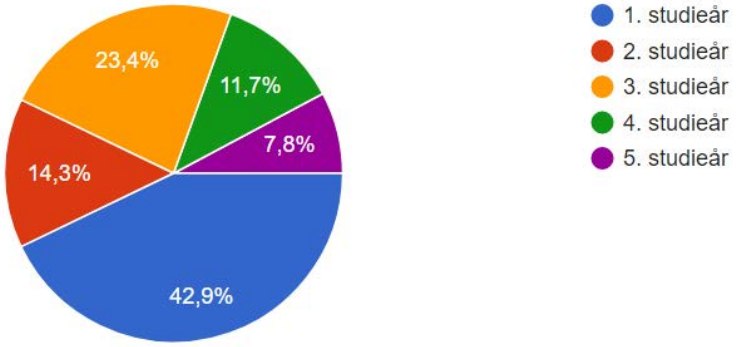

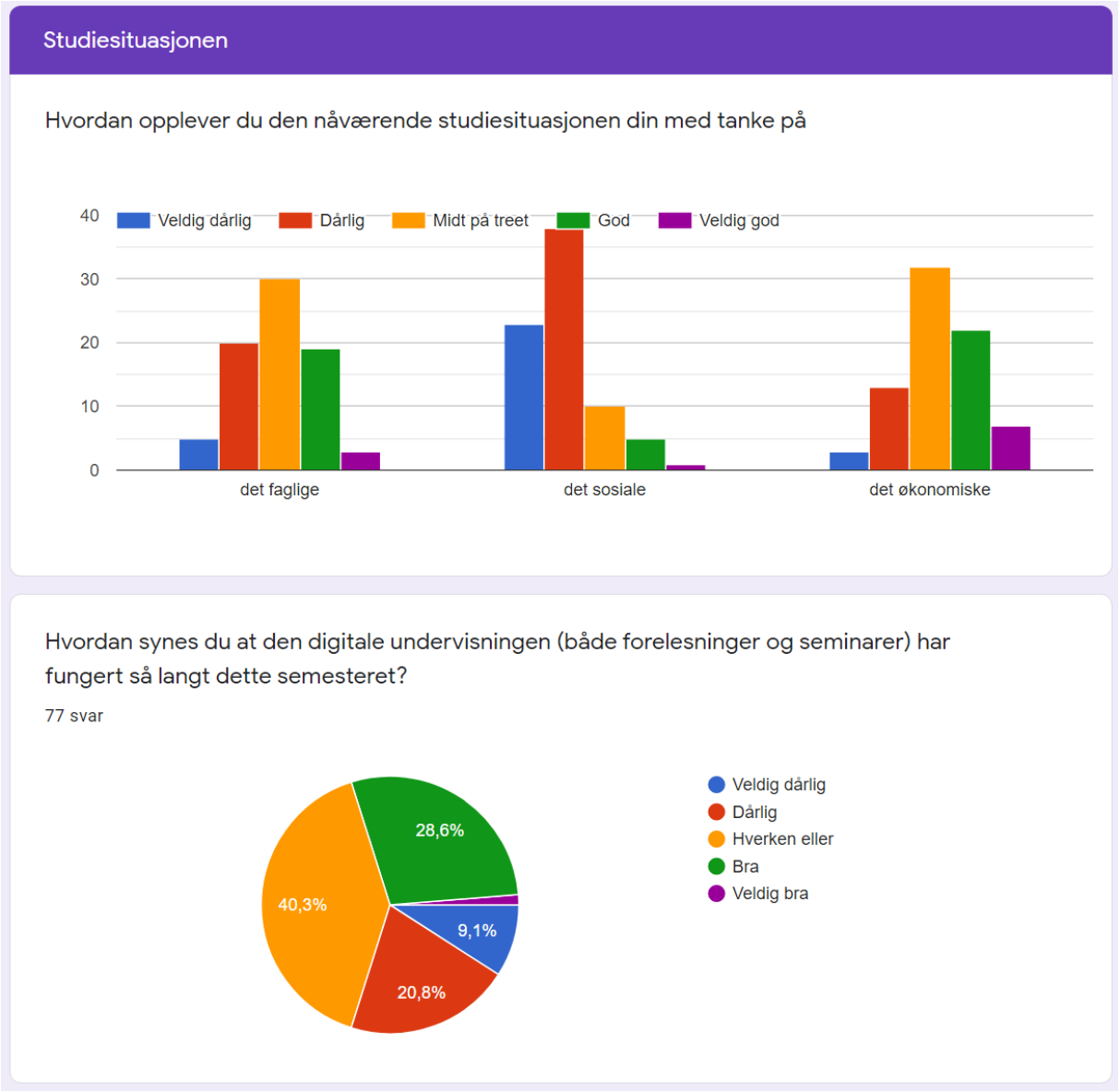

Spørsmål: Har du noen kommentarer angående den digitale undervisningen?

Blått er kommentarer fra oss (FU)

Svar fra studentene:

- Jeg synes forelesningene er ganske bra, og at de har blitt mye bedre enn forrige semester! Seminarene får jeg mye dårligere læringsutbytte av.
- Imponert over nivå og pedagogiske gjennomganger
- Forelesningene fungerer greit og foreleserne er veldig flinke til å tilpasse seg. Også et pluss at det ligger opptak slik en kan se dem om igjen og få med seg alt. Seminar derimot er det verre med, fungerer veldig dårlig for min del. Det er også vanskelig å være strukturert nok å holde tempo opp mot progresjon i fagene.
- Ønske om mest mulig fysisk. Særlig seminar har virkelig mistet læringsutbyttet. Dette er noe som bør tas opp med samtlige seminarledere, nå etter det tredje semester med

nedstengelser. Det er ikke nok at vi blir plassert i breakout-room eller at seminarleder raser gjennom et forhåndskrevet løsningsforslag. Læringsutbyttet har fallt betraktelig.

–Gjennomgående misnøye med digitale seminarer

- Supert med opptak
- Håper at man fortsetter med videoforelesninger, da dette er noe jeg har fått mye ut av. Dette kan gjelde opptak fra zoom-forelesninger, fysiske forelesninger eller videoer som foreleser lager. Når det kommer til opptak av fysiske forelesninger, så håper jeg kvaliteten på dette øker når det er mulig. Der er det ofte vanskelig å se hva som er skrevet på tavle, høre hva foreleser sier osv.
- Jeg foretrekker videoforelesninger fremfor alt. Der kan man få med seg pensum i eget tempo, og det er enklere å holde fokus gjennom hele forelesningen i og med at man kan ta pauser når det passer. Zoomforelesninger er noe jeg virkelig ikke liker, der føler jeg det ofte går for fort, er "vanskelig" å ta notater fort nok, og det er lett å falle av.

-Studentene setter pris på at det blir gjort opptak slik at man kan se forelesningene i ettertid

---

- Hater digital undervisning
- Blir veldig fjernet fra alle andre aktiviteter enn fagene når en ikke er på campus.
- Det er som det er, men læringsutbyttet er ekstremt lite når det er digitalt.
- Mister læringsutbytte når du ikke snakker til et ansikt (få med kamera på på zoom) og konsentrasjonsevnen er dårligere!

-Gjennomgående at studentene savner å være fysisk på campus.

- Vanskelig å følge med i digitale forelesninger, breakout rooms er overbrukt og er ikke en substitutt for det sosiale
- Det kan være litt variasjon mellom de tekniske løsningene som brukes, som digitale tavler eller bare slides. På noen kurs fungerer breakout rooms godt på andre dårlig. For diskusjoner er breakout rooms godt men ikke når ting beginner på bli teknisk som krever figurer og ligninger.
- Mange forelesere som snakker veldig fort så blir umulig å følge med. -Viktig å stille spørsmålet om studentene fikk med seg det som nettopp ble gjennomgått. Flere forelesere som er flinke til dette. Gjerne oppfordre til å be foreleser om å repetere direkte til foreleser på Zoom. Det må kunne forventes av oss studenter at vi faktisk melder fra om vi ønsker repetisjon av stoff.

- Oppløsningen på videoforelesningen er ofte veldig dårlig, så det blir vanskelig å lese matematikk fra tavler. Burde kanskje ha 1080p istedet for 720p, eller få bedre tavler.
- Forelesningene fungerer greit og foreleserne er veldig flinke til å tilpasse seg. Også et pluss at det ligger opptak slik en kan se dem om igjen og få med seg alt. Seminar derimot er det verre med, fungerer veldig dårlig for min del. Det er også vanskelig å være strukturert nok å holde tempo opp mot progresjon i fagene.

-Det burde være felles retningslinjer at foreleser ikke skal stå fremfor en tavle å utlede formler osv. når forelesningen skal være digital, med mindre opptaket er av svært høy kvalitet. Dette med utledninger og grafisk fremstilling av modeller må da skje på skrivebrett eller lignende.

Spørsmål om eksamen

Hvordan opplevde du vanskelighetsgraden på høstens eksamener sammenlignet med tidligere eksamener du har tatt ved institutt for økonomi?

77 svar

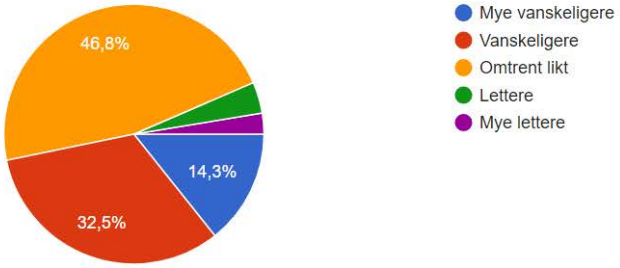

Det var tatt høyde for at man skulle ha tid til det praktiske rundt selve innleveringen av eksamen i emnene mine.

77 svar

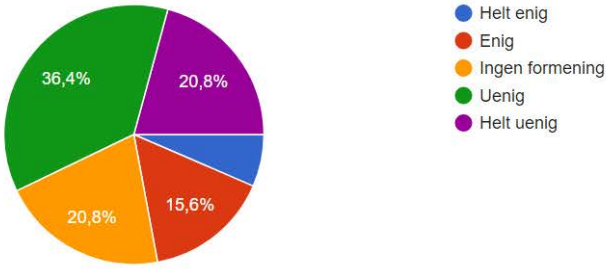

Hvilken evalueringsform ville du foretrukket dette semesteret?

77 svar

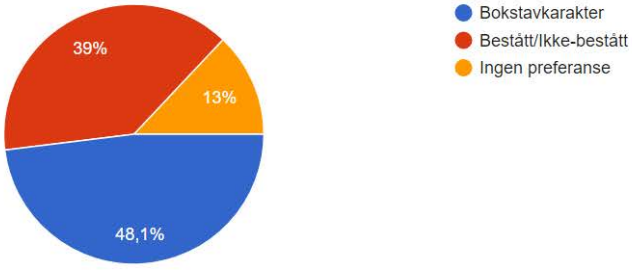

Spørsmål: Har informasjonen fra UiB eller instituttet manglet eller vært uklar? Hvis ja, hva?

Svar fra studentene:

Det har vært litt forvirrende til tider om forelesninger skal være fysiske eller ikke. Måtte selv spørre foreleser for å få oppklart om vi skulle møte fysisk til neste forelesning siden jeg ikke skjønte beskjed

fra universitet. Burde også vært bedre beskjeder på når vi stenger ned om hvilke klokkeslett og dager man kan hente ting man har latt ligge på lesesal.

Jeg savner forutsigbarhet i forhold til fysisk undervisning, søking om leseplasser og faglige muligheter hvis man ikke klarer å holde tritt med undervisningen.

UIB og instituttet har gitt god informasjon. Men der er av varierer grad fra emne til emne. Noen professorer formidler ikke beskjeder eller hvordan de ser for deg at emnet utvikler seg gitt situasjonen.

-Litt sent nå, men dette burde vært gitt som retningslinjer/beskjed om hvordan undervisningen vil bli fysisk/digital ved ulike smittesituasjoner. Studentene ønsker generelt mer forutsigbarhet.

Informasjon angående master. Jeg var med på møtet om master, men jeg synes det burde informeres mer, oftere og rett og slett "reklameres" for master i samfunnsøkonomi på UiB. Per dags dato opplever jeg det ikke som at det er tilfellet.

-Har dere noen tanker rundt dette?

<u>Ting som går på mangel på informasjon og/eller informasjonsflyt:</u>

Jeg savner informasjon om hvilke koronatiltak som gjelder ved UiB. -Dette problemet ligger på høyere nivå.

Ja, var ganske dårlig informasjon om hva som kunne blitt sett på som fusk og ikke. Virket ikke som noen av foreleserne eller seminarlederne visste hva man skulle skrive opp som kilder eller ikke, og det gjorde at det var et helt nytt stress element på eksamen siden man ble ganske redd for å skrive noe som var for likt læreboka eller skrive noe som var for likt en egen tidligere oppgave. -Det burde informeres bedre om hva som regnes som fusk og ikke, samt om man må vise til kilder på eksamen.

Jeg savner informasjon om hvor det er åpne leseplasser. -Dette med info om leseplasser rundt omkring på fakultetet er et gjennomgående behov. Det samme gjelder bibliotekets åpningstider. Dette kan instituttet orientere om på mittuib, kunne også vært en fellespost som kom fra fakultetet.

Var vanskelig for meg som ny student å finne frem til oppdaterte timeplaner, pensumliste og eksamensinfo i starten av begge semestrene. Var mye usikkerhet rundt dette. -Denne informasjonen burde legges ut som en kunngjøring i starten av hvert semester.

Eksamensrelaterte punkter fra studentene

- Min mening er at undervisningskvaliteten går ned slik den digitale undervisningen er nå, og at utbyttet for oss studenter er lavere.
- Jeg vet ikke hvilken evalueringsform vi får, eller når dette avgjøres.

- Det har vært altfor lett å jukse på eksamen, som gjør at studenter som IKKE jukser må konkurrere med karakterene til dem som jukser. Det er vanskelig å si om bestått/ikke bestått hadde vært en løsning på denne problemstilling, men det kunne vært med på å avlaste studenter i noen fag i det minste. Jeg forstår at man ikke kan ha en halv grad med kun bestått/ikke bestått på vitnemålet, men det er særdeles lite motiverende å studere opp mot andre som jukser. Jeg stiller meg også kritisk til om dette er et problem vi studenter skal løse eller om vi rett og slett burde kreve mer av instituttet. Vi burde kanskje bli flinkere til å motivere oss selv, men jeg syntes definitivt instituttet burde gjøre en bedre jobb med å fjerne akademisk uærlighet. Juks på eksamen er vel tross alt noe av det mest alvorlige man som student kan finne på rent akademisk, men jeg får ingen inntrykk per dags dato at instituttet oppfatter dette som et problem. De eneste som taper på opplegget slik det er nå, er ærlige studenter, eller dem som ikke har et sosialt nettverk sosialt nettverk som gjør det mulig p jukse. Jeg føler derfor at instituttet IKKE har vært tilstrekkelig til stede og altfor passive i denne perioden.

- Syns det er merkelig at man får en bokstav-karakter på mattelignende-eksamener. De personene som har mattekyndige folk rundt seg får, etter egen observasjon, de beste karakterene.

- Jeg syns instituttet burde revurdert eksamensformen. Det blir feil å flytte formatet til en skoleeksamen hjem, siden en eksamen hjemme har helt andre rammer og forutsetninger. Dere kunne vurdert en mer tradisjonell hjemmeeksamen, innleveringer eller gruppearbeid. Format som er mer rettferdig for en eksamen hjemme.

-Spørsmål: Dette er det første semesteret med kun digital undervisning. Studenter melder om dårligere læringsutbytte og mulighet for juks på eksamen. Hva er deres tanker om;

(1) Evalueringsform, bokstavkarakter vs. bestått/ikke bestått. Betinget opptak gjelder også kommende opptak til master, vi mener at dette svekker argumentet om at man kan bli forsinket i utdanningsløpet (krever mer enn karakteren E for å få bestått) dersom man nytter bestått/ikke bestått.

(2) Vil det forventes like mye på eksamen dette semesteret sammenlignet med sist semester, som var en blanding mellom digitalt og fysisk?

PROGRAMEVALUERING AV EKSTERN FAGFELLE

DET SAMFUNNSVITENSKAPELIGE FAKULTET

UNIVERSITETET I BERGEN

UIBS KVALITETSSIKRINGSSYSTEM FOR UTDANNING 2
PROGRAMEVALUERING VED DET SAMFUNNSVITENSKAPELIGE FAKULTET 3
EKSTERN FAGFELLES OPPGAVER 3
PROGRAMSTYRETS OPPGAVER 4
INSTITUTTETS OPPGAVER 4
FAKULTETETS OPPGAVER 4
VEILEDENDE MAL FOR FAGFELLERAPPORT 5
LES MER 6

UIBS KVALITETSSIKRINGSSYSTEM FOR UTDANNING

Evalueringen av emner og program står sentralt i universitetets systematiske arbeid med utdanningskvalitet.

UiBs kvalitetssikringssystem for utdanning ble etablert i 2004 og revidert i 2013 og 2019. Systemet består av evalueringer på emne- og programnivå, i tillegg til den årlige programevalueringen av eksterne fagfeller. Målet med evalueringene er en kontinuerlig utvikling og forbedring av UiBs utdanningstilbud. Studentene skal ha gode arbeidsforhold innenfor et attraktivt og relevant utdanningstilbud.

Årlig egenevaluering

Emneansvarlig skal utarbeide en kort egenevaluering for hvert emne som undervises i et gitt semester. Egenevalueringene samles inn av studieadministrasjonen ved instituttet og behandles i programstyret.

Årlig studiekvalitetsmelding

Hvert år skal instituttet, fakultetet og UiB utarbeide en rapport om studiekvalitet. Rapporten skal beskrive arbeidet med utdanningskvalitet på emne- og programnivå slik det fremkommer i egenevalueringer, emne- og programevalueringer, og evalueringsrapportene fra ekstern fagfelle.

3-årlig emneevaluering

Hvert tredje år skal programstyret og emneansvarlig utarbeide en mer omfattende evaluering av et emne. Instituttets kalender for de 3-årlige emneevalueringene er tilgjengelig på fakultetets nettsider. Når de har blitt behandlet i instituttrådet skal emneevalueringene publiseres i UiBs studiekvalitetsbase (https://kvalitetsbasen.app.uib.no/).

5-årlig reakkreditering av studieprogram

En omfattende evalueringer av studieprogrammene skal gjennomføres minst hvert femte år. Det er programstyret i samarbeid med studieadministrasjonen som står for planlegging og gjennomføring av evalueringen. Den eksterne fagfellens rapporter er en del av dokumentasjonen som programstyret bruker i arbeidet med evalueringen og skal bidra til å dokumentere fagmiljøets arbeid med studiekvalitet. Den overordnede evalueringen skal så behandles av fakultetets studiekvalitetskomité, som anbefaler reakkreditering av programmet til fakultetsstyret. Fakultetet har en egen kalender for når hvert enkelt studieprogram skal evalueres og reakkrediteres.

PROGRAMEVALUERING VED DET SAMFUNNSVITENSKAPELIGE FAKULTET

Ekstern fagfelles oppgaver

Evaluere programmet

Den eksterne fagfellen skal vurdere faglig oppbygging, faglig sammenheng og gjennomføring av studieprogrammet, og kvaliteten i forhold til nasjonal og internasjonal standard.

Vurderingene fra ekstern fagfelle kan omhandle:

- Studieprogrammets profil og oppbygging
- Opptak, gjennomføring og frafall
- Pensum og kursopplegg
- Undervisnings- og vurderingsformer, i forhold til forventet læringsutbytte
- Vurderingsprosessen, bruk av karakterskalaen
- Vurdering av og forslag til evaluering og kvalitetsutvikling i studieprogrammet
- Ledelse og administrasjon av studieprogrammet, ressurstilgang, faglige og sosiale aktiviteter

Om ekstern fagfelle

Skal ha bred undervisningserfaring og normalt være førsteamanuensis eller professor ved en annen høyere utdanningsinstitusjon.

Virker normalt i en 4-års periode og kan fungere i to perioder.

Personer som tidligere har arbeidet ved UiB, kan ikke oppnevnes før det har gått minst 3 år.

Den eksterne fagfellen skal få relevant informasjon fra instituttet. Aktuell informasjon kan være:

- Egenevalueringer, emneevalueringer, studentevalueringer og programevalueringer
- Studie- og emneplaner
- Litteraturlister
- Oversikt over resultater og karakterfordeling, fagspesifikke kriterier for bruk av karakterskalaen
- Oversikt over studenttall, gjennomføring og frafall
- Sakslister og referater fra programstyremøter og andre relevante møter.
- Eksempler på eksamensoppgaver

Besøke fagmiljøet

Ekstern fagfelle skal besøke fagmiljøet en gang per år, hvor det arrangeres møte med ansatte og studenter for samtaler om kvalitetsutvikling i studieprogrammet. Møtet planlegges i samråd med programstyret.

Utarbeide skriftlig rapport

Ekstern fagfelle skal årlig utarbeide en skriftlig rapport om studieprogrammet på grunnlag av besøk og dokumentasjonen som er gjort tilgjengelig. Den årlige sensorrapporten kan skrives på norsk, et annet skandinavisk språk eller engelsk etter nærmere avtale.

Rapporten sendes til Det samfunnsvitenskapelige fakultet på e-post post@svfa.uib.no innen fristen 1. mars. Når rapporten er behandlet av programstyret og instituttrådet, publiserer instituttet den eksterne fagfellens rapport i UiBs studiekvalitetsbase (https://kvalitetsbasen.app.uib.no/).

Programstyrets oppgaver

Alle studieprogram skal ha et programstyre. Programstyret har ansvar for at det pågår et kontinuerlig og systematisk arbeid for å utvikle kvaliteten i programmet og at programmet oppfyller kravene i NOKUTs studietilsynsforskrift. I tillegg til arbeidet med ekstern fagfelle skal programstyret lage plan for og følge opp evalueringer av emner i programmet (årlig), utarbeide en kort årlig egenevaluering av programmet (årlig), utarbeide programevaluering for reakkreditering (hvert femte år), og foreslå endringer i studie- og emneplanene for behandling i instituttrådet (ved behov).

Foreslå ekstern fagfelle

Programstyret kontakter aktuelle kandidater til vervet som ekstern fagfelle og foreslår aktuelle kandidater til instituttledelsen.

Gi oppdrag til ekstern fagfelle

Programstyret definerer hva programmet har behov for å få frem i fagfelleevalueringen og lager en plan for hvordan evalueringen skal foregå i samarbeid med ekstern fagfelle.

Tilrettelegge for ekstern fagfelle

Programstyret skal tilrettelegge for at ekstern fagfelle får snakke med studenter, emneansvarlige og undervisningsleder/programansvarlig/instituttleder under hvert besøk. De skal også gjøre informasjon og statistikk som er nødvendig for å evaluere programmet tilgjengelig for ekstern fagfelle.

Gjennomgå årlig rapport

Programstyret skal årlig gjennomgå rapporten fra ekstern fagfelle, og eventuelt kommentere denne, før den oversendes til behandling i instituttrådet.

Instituttets oppgaver

Anbefale ekstern fagfelle

Instituttet sender sin anbefaling til fakultetet, som oppnevner ekstern fagfelle. Anbefalingen skal inneholde informasjon om stilling og hjemmeinstitusjonen og kontaktinformasjon til ekstern fagfelle.

Behandle rapporten fra ekstern fagfelle

Instituttet ser til at rapporten fra fagfellen mottas til avtalt tid og at honoraret utbetales etter at rapporten er mottatt. Rapporten skal behandles i egnede organer ved instituttet, f.eks. undervisningsutvalg og instituttråd. Rapporten med eventuelle kommentarer fra fagmiljøet legges ut i UiBs kvalitetsbase og inngår i grunnlagsmaterialet for instituttets årlige studiekvalitetsmelding.

Fakultetets oppgaver

Oppnevne eksterne fagfeller

Fakultetet skal se til at alle studieprogrammene til enhver tid har oppnevnt ekstern fagfelle. Fakultetet sender ut oppnevnelsesbrev, kontrakt, retningslinjer og maler til ekstern fagfelle.

Mottak og arkivering av fagfellerapporter

Ekstern fagfelle sender rapporten elektronisk til fakultetet på post@svfa.uib.no innen 1. mars. Fakultetet videresender rapporten til instituttene. Rapportene arkiveres av fakultetet i UiBs arkiv- og saksbehandlingssystem.

VEILEDENDE MAL FOR FAGFELLERAPPORT

1) Bakgrunnsinformasjon

- Hvilket studieprogram, emne(r) og kalenderår evalueres i rapporten?
- Hvilke fagpersoner/studentgrupper har ekstern fagfelle hatt møte med?

2) Evaluering av studieprogrammet

Ekstern fagfelle vurderer opplegg og gjennomføring på studieprogrammet:

- Er forventet læringsutbytte på studieprogramnivå dekkende og tydelig?
- Er det god faglig sammenheng i programmet?
- Har det vært en økning/nedgang i studenttall eller gjennomføring?
- Er det behov for å sette i gang tiltak på programnivå for å bedre studieopplegg og gjennomføring?

3) Evaluering av emner

Ekstern fagfelle vurderer om emnets forventede læringsutbytte, undervisningsform, vurderingsform og arbeidsmengde for studentene er i overensstemmelse med hverandre:

- Er emnets forventede læringsutbytte dekkende og tydelig?
- Er emnets undervisningsform god for å tydeliggjøre emnets læringsmål?
- Er emnets vurderingsordning dekkende for å kunne måle studentens læringsutbytte?
- Er emnets pensuminnhold og mengde tilfredsstillende?
- Er gjennomføringsprosenten til emnet høy/lav?
- Er emnets totale arbeidsmengde for studentene passe?
- Er det behov for å sette i gang tiltak for å bedre læringsmål, undervisningsform, vurderingsform eller gjennomføringsprosent? Hvilke tiltak foreslår fagfellen?

4) Evaluering av vurderingsordninger

Som grunnlag for sin vurdering skal ekstern fagfelle få en oversikt som dokumenterer vurderingsordningen og sensorordningen for det enkelte emnet i studieprogrammet:

- Er informasjonen som er gitt studentene om vurderingsordningene god?
- Blir prøving og vurdering av studentenes forventede læringsutbytte gjennomført på en upartisk og faglig betryggende måte?
- Er emnenes vurderingsordninger i studieprogrammet hensiktsmessig sammensatt for å kunne oppnå studieprogrammets forventede læringsutbytte?
- I emner der det kun benyttes interne sensorer skal ekstern fagfelle spesielt evaluere vurderingsordningen. I disse tilfellene skal ekstern fagfelle se på bruken av karakterskalaen, herunder se på hvordan nivået på prestasjonene i emnet er, og om vurdering og karaktersetting i emnet er satt på et riktig nivå i forhold til tilsvarende studier.
- Er det behov for å sette i gang tiltak for å bedre vurderingsordningene og sensorordningene i studieprogrammet? Hvilke tiltak foreslår ekstern fagfelle? (Gjerne i samråd med fagmiljøet).

5) Oppsummering

De viktigste funnene kort oppsummert:

- Hvilke råd har ekstern fagfelle gitt til fagmiljøet?
- Ekstern fagfelles kommentarer til rollen og oppgavene som fagfelle.

LES MER

- UiBs kvalitetssikringssystem for utdanning:
- Lov om universiteter og høyskoler: https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2005-04-01-15
- Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk: https://www.nokut.no/norsk-utdanning/nasjonalt-kvalifikasjonsrammeverk-for-livslang-laring/
- Universitet- og høyskolerådets (UHR) generelle, kvalitative beskrivelser av karaktersystemet: https://www.uhr.no/_f/p1/i4bfb251a-5e7c-4e34-916b-85478c61a800/karaktersystemet_generelle_kvalitative_beskrivelser.pdf

UNIVERSITAS
BERGENSIS

Fagfellerapport for 2020 for
Institutt for økonomi, Universitetet i Bergen

Tore Nilssen

13. januar 2021

1. Bakgrunnsinformasjon

Dette er en fagfellerapport for Institutt for økonomi ved Universitetet i Bergen. Den følger i grove trekk malen for fagfellerapporter som finnes i «Programevaluering av ekstern fagfelle», utgitt av Det samfunnsvitenskapelige fakultet ved Universitetet i Bergen. Et avvik fra denne malen som det er verdt å bemerke, er at diskusjonen om evalueringsformer, som malen legger særlig vekt på, gjøres i den generelle diskusjonen av studieprogrammene, og ikke i diskusjonen av det enkelte emnet. Tilsvarende er det ikke en egen oppsummering om evaluering – den oppsummeringen kommer sammen med den generelle oppsummeringen.

Rapporten gjelder situasjonen i 2020 og omhandler tre ulike studieprogram:

- Samfunnsøkonomi, bachelor
- Samfunnsøkonomi, master
- Samfunnsøkonomi, profesjon

Fokuset er denne gangen på obligatoriske kurs i mikroøkonomi, særlig følgende kurs:

- ECON100 – Innføring i samfunnsøkonomi

  Dette kurset utgjør samfunnsøkonomi-varianten av Examen facultatum (Ex.fac.). Det gir en enkel innføring i samfunnsøkonomi. Det skal vel også ha et element av dannelsesfag, siden det er et Ex.fac.-emne, men dannelseselementet synes ikke å være veldig fremtredendeg slik emnet gjennomføres nå. Kurset omhandler mer enn mikroøkonomi, som kursnavnet antyder. Men jeg tar det med her siden det er studentenes første møte med mikroøkonomi, bortsett fra de studentene som velger en annen Ex.fac.-variant.

- ECON110 – Mikroøkonomiske grunnomgrep og marknadsteori

  Dette kurset er det første kurset der studentene introduseres for mikroøkonomisk analyse.

- ECON210 – Velferd og økonomisk politikk

  Her fortsetter man fra ECON110 og gir studentene en innføring i velferdsteori og skattlegging.

- ECON310 – Mikroøkonomisk analyse

  Dette er det obligatoriske kurset i mikroøkonomi på masternivå.

Det er sannsynlig at neste rapport vil konsentrere seg om andre kurs, i makroøkonomi og/eller i empiriske metoder.

I arbeidet med rapporten har jeg hatt samtaler med følgende personer:

Fra instituttledelsen:

- Espen Bratberg, leder for programutvalget for de tre studieprogrammene
- Arild Aakvik, undervisningsansvarlig
- Frode Meland, tidligere undervisningsansvarlig

Fra instituttadministrasjonen:

- Linnin Gyberg

Fagansvarlige for undervisningen i de fire kursene:

- Kjell Vaage (ECON100)
- Julie Riise (ECON110)
- Hans K. Hvide (ECON210)
- Thomas de Haan (ECON310)

Studenter:

- Hedda Dirdal (bachelorstudiet)
- Ole Kastdalen (bachelorstudiet)
- Jens Christian Brunstad (profesjonsstudiet, på masternivå)
- Anja Jugo (profesjonsstudiet, på masternivå)

Det mangler studenter fra det toårige masterstudiet. Det skyldes ikke at instituttadministrasjonen ikke prøvde å rekruttere studenter derfra, men heller at studenter trakk seg kort før intervjuavtalen. At jeg ikke har hatt samtaler med masterstudenter, er ikke perfekt, men det skulle heller ikke være et stort problem, siden de to profesjonsstudentene er på masternivå.

På grunn av korona-pandemien var det ikke mulig å gjennomføre et besøk til fagmiljøet. Derfor ble alle møtene og intervjuene gjort ved hjelp av Zoom.

I arbeidet med denne rapporten har jeg hatt nytte av møtene nevnt over, i tillegg til tilgang til følgende kilder:

- Informasjon mottatt fra instituttet om
    - snittkarakterer i ulike fag.
    - frafall i studiene, fra Tableau.
- «Programevaluering BA samfunnsøkonomi H2015-H2020»[1]
- Informasjon om studiene og emnene tilgjengelig på UiBs nettsider.

Nedenfor bruker jeg intervjuene og bakgrunnsinformasjonen til å vurdere studieprogrammene og emnene. Jeg er kort der det ikke er så mye å kommentere.

[1] Denne evalueringen mottok jeg veldig sent, og den har dermed i praksis ikke hatt noen betydning for utforming av denne rapporten. Jeg tror ikke det er noe stort problem.

2. Evaluering av studieprogrammene

Som nevnt handler denne rapporten om tre av studieprogrammene ved Institutt for økonomi: bachelor-, master- og profesjonsstudiet i samfunnsøkonomi. Jeg vurderer ikke årsstudiet i samfunnsøkonomi. Jeg vurderer heller ikke bachelorprogrammet i politisk økonomi, som har et eget programstyre og dermed sin egen kvalitetssikring. Programmet er dessuten i ferd med å bli avviklet.

Jeg vil stort sett vurdere de tre studieprogrammene samlet, men vil også trekke frem momenter som ikke gjelder alle tre likt.

Læringsmål

Beskrivelse av læringsmål på studieprogramnivå er en vanskelig sjanger, for disse lærings-målene ser ofte mer ut som reklametekster for å trekke folk til studiet. I beskrivelsene av bachelorstudiet og profesjonsstudiet står følgende: «Faget gir deg ein metode til å forstå og analysere komplekse samfunnsutfordringar. Som student vil du tileigne deg verktøy og ferdigheter som kan brukast til å til å analysere eit breidt spekter av tema, frå finansiering av bedrifter til utforming av økonomisk politikk.»[2] Hvis vi ser bort fra at dette er dårlig nynorsk og også kunne trenge annen språkvask, gir det begrenset kunnskap om læringsmål. Det burde i det minste stå noe om hvilke verktøy det er snakk om (f eks. verktøy basert på matematikk, spillteori, statistikk, eller lignende formuleringer).

Faglig innhold

Alle de tre studieprogrammene ser ut til å ha en god faglig sammenheng. Studentene jeg har snakket med, sier de savner flere valgemner. Det er mulig å være enig med dem i at det ikke er mange valgemner i studiet. Men samtidig er det sånn at utvalget av valgemner må reflektere den vitenskapelig staben som er tilgjengelig. En mulighet som bør vurderes, og som ikke setter store krav til egen stab, er å tillate at studentene tar emner ved andre fakulteter ved Universitetet i Bergen.[3] Et konkret forslag er å vurdere å tillate at masterstudenter i samfunnsøkonomi tar bacheloremner i realfag som matematikk, statistikk og informatikk.

Jeg skal nedenfor gå inn i mer detalj om den faglige sammenhengen innen undervisningen i mikroøkonomi. Når det gjelder de to andre hovedbolkene i studieprogrammene, makroøkonomi og empirisk metode, ser det greit ut, og jeg har ingenting å bemerke nå. Mer detaljerte diskusjoner av makroøkonomi og empirisk metode får eventuelt følge i en senere rapport.

[2] Samfunnsøkonomi, bachelor, 3 år | Universitetet i Bergen (uib.no), Samfunnsøkonomi, profesjon, 5 år | Universitetet i Bergen (uib.no).

[3] Instituttet har i dag et samarbeid med Norges Handelshøyskole som innebærer eksamensrett for studenter ved disse studieprogrammene ved UiB for en del emner ved NHH. Et praktisk problem som begrenser verdien av dette samarbeidet, er at hvert emne ved NHH gir 7,5 studiepoeng. Det fins ikke noen god oversikt over hvor mange studenter ved UiB som benytter seg av denne muligheten. Men antallet er trolig lavt.

I en diskusjon av sammensetningen av undervisningen i mikroøkonomi er det (minst) to dimensjoner – den ene er teori versus anvendelser, den andre er ny-klassiske versus «moderne» tema; jeg setter moderne i anførselstegn siden disse temaene har vært i faget lenge og ikke egentlig er moderne lenger. Instituttet ligger veldig tett på det som nok er det vanligste: mye ny-klassisk teori. Min mening er at anvendelser kan vente til valgemnene senere i studiet, bortsett fra vanlig anskueliggjøring av stoffet. Derimot er det viktig at studentene får et grunnlag for å forstå de beslutningsproblemene individene faktisk står overfor. Da er det feil å legge ensidig vekt på perfekte markeder, og vi må lære dem at vi økonomer har verktøy for å forstå strategisk atferd, atferd under usikkerhet, og atferd når en selv og/eller omgivelsene er preget av ulike former for begrenset rasjonalitet. Slik det er nå, vet studentene, når de kommer til ECON310 på masternivå, veldig lite spillteori, og de er ukjent med Bayes' regel. Dette er ikke bare snakk om å skape plass i ECON310 til viktige tema som ikke dekkes i dag, men også å sørge for at bachelorgraden i seg selv gir kandidatene en idé om hva økonomer faktisk arbeider med og er opptatt av.

Både profesjonsstudiet og masterstudiet har etter min mening et godt tilbud av valgfrie masteremner.

Frafall

Både bachelorstudiet og profesjonsstudiet opplever store frafall. Og frafallet er særlig stort i løpet av det første året. Andelen av de som møtte opp til semesterstart ved første semester, som fremdeles var med ved semesterstart ved tredje semester, altså etter ett år, var i gjennomsnitt 59% for bachelorstudiet for oppstartsårene 2015-2019.[4] Det tilsvarende tallet for profesjonsstudiet var 60% – men her er det særlig det siste opptaksåret i statistikken, 2019, som trekker ned: fra kullet på 19 som begynte i 2019, var det bare 8 som møtte ved semesterstart høsten 2020; hvorvidt dette er en effekt av koronaen, vites ikke.

En sannsynlig teori om årsaken til frafallet på profesjonsstudiet etter ett år er den konkurransen som instituttet opplever fra NHH. Det er tenkelig at mange som begynner på profesjonsstudiet, egentlig har ønsket en utdannelse ved NHH. Hvis de da kommer inn på NHH året etter, fremstår de som frafall ved UiB. Men det er viktig å fremheve at frafallet fortsetter på profesjonsstudiet også etter det første studieåret. Andelen av de som møtte opp til semesterstart ved første semester, som fremdeles var med ved semesterstart ved sjuende semester, altså etter tre år, var i gjennomsnitt 37% for oppstartsårene 2015-2017; og som antydet over var oppstartsåret 2019 på dette nivået allerede etter ett år: 42%. Det er sannsynlig at noen av studentene tatt opp på profesjonsstudiet kommer inn på NHH også senere enn etter ett år, sånn at konkurransen fra NHH kan forklare også noe av det sene frafallet. Men det er likevel rimelig å anta at noen av årsakene til det fortsatte frafallet i profesjonsstudiet utover det første året finnes i andre ting enn konkurransen fra NHH.[5]

For bachelorstudiet, som har svakere opptakskrav i matematikk enn profesjonsstudiet, kan frafallet kanskje skyldes studenter som ønsker seg vekk fra et studium i samfunnsøkonomi,

[4] Grunnlagsmaterialet for tallene jeg gir her og i neste avsnitt, er tatt ut fra Tableau.

[5] I perioden 2015-2019 var det 22 studenter ved profesjonsstudiet som ble overført til andre studier ved Universitetet i Bergen, ifølge tall fra Tableau. 15 av disse ble overført til bachelorstudiet i samfunnsøkonomi. Tallet 22 kan sammenlignes med antallet som ble tatt opp og møtte til første semesters undervisning i profesjonsstudiet samlet for de samme årene 2015-2019: 133 studenter. Dette underbygger påstanden om at det er mer enn konkurransen fra NHH som forklarer det store frafallet på profesjonsstudiet.

for eksempel fordi de finner ut at det likevel ikke passer med deres interesser og/eller bakgrunn, eller studenter som ønsker studier i samfunnsøkonomi, men ikke en hel bachelor. For den siste gruppen vil det nye årsstudiet kunne føre til redusert frafall på bachelorstudiet, men det gjenstår å se. Det kunne være interessant å se om frafallet i bachelorstudiet henger sammen med hvilken bakgrunn studentene har i matematikk. Det kan for eksempel være at et krav i bachelorstudiet om matematikk S1 fra videregående ville gi lavere frafall.

Pensum

Når det gjelder pensum, er informasjonen jeg har fått fra instituttet, at faglæreren har stor frihet i valget av pensum, eller i hvert fall at faglæreren har hatt stor frihet inntil nylig. Dette kan være greit i valgemner, særlig valgemner på masternivå; selv om instituttet jo like fullt må sørge for at valgemnene ligger tilstrekkelig unna hverandre i tema. Men i obligatoriske emner er dette en farlig vei å gå. I emne-sekvensen i mikroøkonomi, som er fokus i denne rapporten, er det viktig at man har en plan om hva som skal inngå i det enkelte emnet i sekvensen, sånn at man unngår at viktig stoff ikke blir undervist, og sørger for at stoff ikke dekkes av flere emner, og ikke minst at stoffet kommer i riktig rekkefølge, sånn at basis-stoff kommer først, osv.

For alle emner, valgfrie eller ikke, er det viktig at pensum og læringsmål stemmer overens. Store endringer i pensum vil ofte bety at det også må gjøres endringer i læringsmålene i emnet. En omfattende pensumendring i ECON100 for et par år siden, uten en tilsvarende endring i læringsmålet for emnet, er et eksempel på at dette ikke alltid er gjort skikkelig på instituttet.

Undervisnings- og vurderingsformer

Undervisnings- og vurderingsformer er to tema som går litt over i hverandre. Koronaen har gitt alle noen utfordringer her, men også noen muligheter, og det er vanskelig nå å overskue alle konsekvensene for fremtidig undervisning og vurdering som koronaen vil gi. Jeg vil her trekke frem noen momenter som ikke er veldig korona-relaterte.

En typisk eksamen i samfunnsøkonomi ved UiB synes å være en firetimers skole-eksamen på papir der hovedvekten legges på å gjengi modeller og analysemetoder fra pensum. Jeg har egentlig ingen store innsigelser mot dette. Det er imidlertid naturlig at fremtidige eksamener mer og mer blir digitale – fortrinnsvis i et eksamenslokale, sånn at sjansene for juks minimeres. Det kan også være at eksamen i større grad skal utfordre til anvendelser, sånn at man i større grad belønner forståelse fremfor evne til pugging. Dette kan muligens gjøres ved å lage åpen-bok-eksamener, kanskje som hjemme-eksamener over et døgn eller to hver. Men det er viktig at studentene blir godt trent i en slik alternativ eksamensform før dette settes i verk.

Det kan også vurderes om man skal gå over til ulike former for mappe-evaluering, f.eks. obligatoriske innleveringer som teller i sluttkarakteren, eller som må bestås for å kunne ta eksamen. Eksempler på dette finnes allerede blant valgemner på bachelornivå: ECON260 Næringsøkonomi og konkurransepolitikk har en innlevering som teller i sluttkarakteren, og ECON261 Investering og finansiering I har tre eksamener i løpet av semesteret.[6] I tillegg har

[6] Næringsøkonomi og konkurransepolitikk | Universitetet i Bergen (uib.no), Investering og finansiering I | Universitetet i Bergen (uib.no).

masterkurset ECON310, som vi kommer tilbake til nedenfor, en eksamen med krav om bestått uten karakter i løpet av semesteret, i tillegg til den vanlige avsluttende eksamenen.

En fordel med mappe-evaluering er at studentene får tilbakemelding i løpet av semesteret om hvordan de ligger an. Noen av studentene jeg har snakket med, legger også vekt på den fordelen at arbeidskrav i løpet av semesteret fører til jevn innsats og færre skippertak. Dessuten vil mappe-evaluering gi studentene flere sjanser til å påvirke den endelige karakteren, slik at ikke alt står og faller på en enkelt eksamen. Ulempen med mappe-evalueringer er at de er administrativt kostbare. Det finnes også flere fordeler og ulemper med mappe-evaluering enn de jeg har nevnt her. Det kunne uansett være en idé å utrede avveiingen mellom nytte og kostnader ved mappe-evaluering nærmere.

Når det gjelder undervisningsformer, har jeg ingen innvendinger mot det som gjøres på instituttet, slik jeg forstår det. Det er f.eks. en evig diskusjon hvorvidt tavle-undervisning er bedre enn lysark (ofte kalt PowerPoint, selv om det selvsagt kan gjøres uten bruk av en spesiell programvare). Det går saktere med tavle, og man rekker derfor over mindre stoff i forelesningene, men det reduserte tempoet gjør at studentene får med seg mer av det som gjennomgås. Jeg ser ingen grunn til å mene at det ene er bedre enn det andre. Andre spørsmål man kan diskutere, som kommer ut av erfaringene under koronaen, er hvorvidt vi er tjent med forelesninger på 2x45 minutter, og om vi skal fortsette med digitale elementer i undervisningen også etter at koronaen er overstått. Disse diskusjonene kommer, men det er for tidlig å gå inn på dem her.

Derimot er det grunn for instituttet allerede nå å tenke over seminarundervisningen sin. Mitt inntrykk er at mange seminarer gjennomføres som oppgaveløsningssesjoner, der studentene kommer uforberedt til seminaret og sitter i seminaret og løser oppgaver, mens seminarleder går rundt og hjelper til, før hen til slutt raskt går gjennom riktige svar. Dette er en fin undervisningsform, men for meg er dette ikke seminarundervisning. For dette kan organiseres i et stort auditorium som et alternativ til en regulær forelesning, gjerne med en hjelpelærer i tillegg til den regulære foreleseren for å rekke rundt i en stor gruppe studenter i auditoriet.

Egentlige seminarer bør stille krav til deltagerne. En mulighet er å ha obligatorisk fremmøte, slik f.eks. seminarene i ECON210 i dag er obligatoriske for profesjonsstudentene. Videre kan man stille krav ikke bare om oppmøte, men om at den fremmøtte skal stille med et løsningsforslag. Den beste løsningen på seminarutfordringen er mest sannsynlig noe jeg ikke har tenkt på ennå. Men det er viktig at instituttet tenker gjennom hvordan man kan utnytte seminarene bedre enn det som gjøres nå i enkelte av emnene. For seminarene er, når de brukes effektivt, glimrende måter å få studentene til å forstå pensum på, der farten settes ned i forhold til forelesningene, og der det helst er en annen enn foreleseren som bruker sin måte å forklare stoffet på. I en slik situasjon er det ikke et stort problem om seminaret får mer preg av forelesning enn det som er ideelt. Det kan også være at slike seminarer er en god kombinasjon med lysark-baserte forelesninger.

Også når det gjelder en nyorganisering av seminarene, kan det være behov for å se hen til kostnadene, ikke bare honorarer til seminarledere, men også administrative kostnader som vil følge av å gjøre seminarene obligatoriske.

Instituttet benytter seg av eksterne sensorer i alle de fire emnene som er i fokus i denne rapporten. Jeg vil derfor ikke diskutere karakterfordelingene i disse emnene.

Særbehandling av profesjonsstudiet

Et særtrekk ved Institutt for økonomi er at man gir studentene på profesjonsstudiene spesialbehandling på flere måter. Opptakskravene er ulike, ved at profesjonsstudiet krever enten matematikk R1 eller matematikk S1/S2 fra videregående, mens bachelorstudiet krever minst karakteren 4 dersom søkeren kun har matematikk 2P fra videregående, men ikke har krav om matematikk utover 2P. Profesjonsstudentene er pålagt å ta Ex.fac.-varianten for samfunnsøkonomi, ECON100, mens bachelorstudentene kan velge hvilken Ex.fac.-variant de vil ta.[7] Bachelorstudentene tar instituttets eget matematikk-emne ECON140, mens profesjonsstudentene tar et annet og mer avansert matematikk-emne ved Matematisk institutt: enten MAT101 eller MAT111. Instituttets videregående matematikk-emne, ECON243 Videregående matematikk og optimering, er obligatorisk for profesjonsstudentene, men er et valgemne for bachelorstudentene. Profesjonsstudentene har flere obligatoriske innleveringer og et ekstra seminar i hvert emne.[8] Profesjonsstudentene har et valgfritt 20 studiepoengs praksisemne som ikke er åpent for de andre studentene: ECON381 Praksisbasert prosjektarbeid. I tillegg til dette blir profesjonsstudentene singlet ut allerede i fadderuken ved at det er egne faddergrupper for dem. I flere emner de har sammen med de andre studentene, opprettes egne seminargrupper forbeholdt profesjonsstudentene. Og det kan være andre former for forskjellsbehandling som jeg ikke har fanget opp.

Gitt det store frafallet i profesjonsstudiet er det tvilsomt at denne investeringen i profesjonsstudiet lønner seg. For eksempel faller mye av den potensielle verdien ved egne seminargrupper og egne matematikk-emner bort når det etter et par år bare er en liten andel igjen av profesjonsstudentene. Antagelig burde man tvert imot blande de to studentgruppene i bachelorstudiet og profesjonsstudiet for å lage en kullfølelse for hele kohorten og på den måten prøve å redusere frafallet for de to studentgruppene samlet.

Alle studentene bør ha krav om ECON100 som Ex.fac.-emne; ved siden av å skape fellesskap ville dette tiltaket ha den fordel at man kan ta kunnskapene fra ECON100 for gitt i senere obligatoriske emner og dermed komme lenger, ikke minst i sekvensen av emner i mikroøkonomi.

Den ekstra obligatoriske innleveringen og det ekstra seminaret er noe profesjonsstudentene setter stor pris på, mens de andre studentene rapporterer at de savner ekstra innleveringer. Ved å fjerne særfordelene for profesjonsstudentene ser det ut som instituttet har et virkemiddel til å forbedre undervisningen for bachelorstudentene, skape samhold på tvers av den tross alt kunstige skillelinjen mellom dem og profesjonsstudentene, og på den måte skape mer læring og lavere frafall.

Det er fristende i tillegg å foreslå at det valgfrie praksisemnet ECON381 åpnes opp for studenter ved masterstudiet. Men så lenge emnet er på 20 studiepoeng, er det vanskelig å få plass til det blant frie emner på masterstudiet.

[7] Dette pålegget fremgår av studieplanen for studiet. Men i praksis virker det å være mulig for en student på profesjonsstudiet å søke om å få godkjent en annen Ex.fac.-variant.
[8] I noen emner får bachelor-studentene et tilbud om en ekstra innlevering, men den er altså ikke obligatorisk.

Koronaen

Året 2020 har selvsagt vært preget av koronaen, noe som har ført til mye digital undervisning. Studentene rapporterer om få problemer med denne overgangen, så det ser ut som instituttet har klart å takle denne utfordringen på en god måte.

3. Fire emner i mikroøkonomi

Som nevnt allerede er denne vurderingen konsentrert om de fire kursene ECON100, ECON110, ECON210 og ECON310. Det første omfatter delvis mikroøkonomi, de tre andre omfatter bare mikroøkonomi.

3.1. ECON100 Innføring i samfunnsøkonomi

Dette emnet inneholder både mikroøkonomi og makroøkonomi. Emnet utgjør Examen facultatum (Ex.fac.) og kan erstattes med et annet Ex.fac.-kurs for studentene på bachelorstudiet, men ikke for dem på profesjonsstudiet.[9]

Emnet er interessant fordi det bruker pensum fra CORE.[10] Da emnet skiftet pensum i 2019, ble det ikke gjort endringer i læringsmålene for emnet. Og etter den informasjonen jeg har fått, ble det heller ikke gjort endringer i de øvrige emnene, i hvert fall ikke i emnene i mikroøkonomi, som justerte for stoffet som kom inn i ECON100, og som ikke var der fra før. Det betyr at en viktig potensiell gevinst av omleggingen av pensumet i dette emnet går tapt. Det tyder også på at faglærerne får for stor frihet i utformingen av pensum i sentrale emner, i dette tilfelle et emne som er obligatorisk for en stor del av studentene.

Et argument mot å justere pensum i de andre emnene er at ECON100 ikke er obligatorisk for alle studentene. Dermed vil det være studenter i ECON110 som har bakgrunn fra et annet Ex.fac.-emne enn ECON100.[11] Men samtidig er det meningen at ECON100 skal ha et element av dannelsesfag, og det får man ikke med dagens pensum. Så noe må gjøres med dette emnet. Og da bør man se om læringsmålene trenger en revisjon.

Jeg skal ikke mene for mye om de enkelte emnenes fremtidige utvikling. Men jeg har allerede nevnt behovet for å se om ECON100 har tilstrekkelig med dannelsesfag. Jeg legger dessuten til, siden det er snakk om å legge om undervisningen i empiriske metoder i bachelorstudiet, at det ligger en mulighet i å ta inn sentrale poenger i empiriske metoder i dette innledningskurset, som gjør at det kan holde Ex.fac.-preget sitt. Ett eksempel er stoff om kausalitet.

Etter min mening er undervisningsformen i dette emnet adekvat. Pensum er stort, men det synes jeg er greit. Dermed synes jeg også at studentenes arbeidsmengde er passende.

[9] Som nevnt over er det mulig for en profesjonsstudent å omgå kravet om ECON100 ved å søke om unntak.
[10] CORE - Economics for a changing world (core-econ.org).
[11] I tillegg til bachelorstudentene og profesjonsstudentene ved Institutt for økonomi inngår ECON110 også i bachelorprogrammet Informatikk-matematikk-økonomi ved

Emnet har én obligatorisk innlevering. Jeg mener instituttet kan vurdere å gå opp i to obligatoriske innleveringer, siden stoffet i emnet spenner vidt.

Emnet er obligatorisk for profesjonsstudentene, eller i det minste tas det av så godt som alle profesjonsstudenter. At dette ikke gjelder for bachelor-studentene, gjør at studentene har ulik bakgrunn når de starter på ECON110. Dette igjen fører til forsinkelser i utviklingen av undervisningen i mikroøkonomi, som jeg har vært inne på tidligere. Instituttet bør enten kreve ECON100 også for bachelorstudentene, eller gjøre ECON100 til sterkt anbefalt forkunnskap for senere kurs, sånn at studenter som ønsker en annen Ex.fac. enn ECON100, selv tar ansvar for at de har disse forkunnskapskravene når de møter til ECON110 og det tilsvarende makroøkonomi-emnet.

Karaktersnittet ved eksamen i ECON100 har for bachelorstudentene de fleste av de siste årene ligget litt på nedsiden av C, med et spesielt svakt år i 2017, da snittet var midt mellom C og D. For profesjonsstudentene har karakterene vært betydelig sterkere, med flere av disse årene der snittet var nærmere B enn C. Jeg er usikker på hvor mye vi skal være opptatt av disse historiske karakterene, siden emnet har endret innhold siden 2019.

.

3.2. ECON110 Mikroøkonomiske grunnomgrep og marknadsteori

Dette er det første emnet i mikroøkonomi med formell analyse. Pensum er en god lærebok, av Riis & Moen, men det er ikke tvil om at det finnes bedre engelskspråklige bøker. Institutt for økonomi har gjort et valg om å bruke norske lærebøker på bachelorstudiet. Spørsmålet er om dette valget gir godt læringsutbytte. Det er også sånn at Riis & Moen er for ordrik, sånn at man kunne tjene på å gå over til en mer stringent anlagt lærebok – dette kan være viktigere enn språket boken er skrevet på. Et konkret forslag til en god lærebok på engelsk er *Intermediate Microeconomics with Calculus* av Hal R. Varian, som i motsetning til Varians andre lærebok for dette nivået inkorporerer matematisk analyse gjennom hele boken.

Det er en svakhet at det ikke er tilstrekkelig med spillteori i dette emnet, kun en liten bolk på slutten som blir litt hengende for seg selv. Som nevnt tidligere bør instituttet ta en gjennomgang av alle de obligatoriske emnene for å se om rekkefølgen av stoffet kan endres, og om noen tema kan nedtones. Etter min mening bør det være rikelig plass i bachelorstudiet til strategisk atferd, atferd under usikkerhet og atferdsøkonomi, og det stoffet må gjerne komme her i ECON110.

Som nevnt over består studentmassen i dette emnet dels av noen som har tatt ECON100 fra før, og noen som har tatt et annet Ex.fac.-emne. Dessuten kommer studentene til emnet med ulik bakgrunn i matematikk. Noe av den forskjellen er skapt av strengere opptakskrav til profesjonsstudiet, men forskjellen blir ytterligere forsterket ved at de samme profesjonsstudentene tar et annet og mer avansert matematikkemne enn bachelorstudentene. Et slikt emne vil alltid støte på utfordringer med en sammensatt studentmasse. Men her er noen av disse utfordringene skapt av instituttet og kan fikses på om man ønsker det.

Igjen har jeg ingen kommentarer til beskrivelsen av læreutbytte og undervisningsform. Også arbeidsmengden virker passe, selv om jeg noterer at studentene ønsker flere arbeidskrav.

Karakterene har vært jevnt over bedre her enn i ECON100 for bachelorstudentene de siste årene, særlig i 2017 og 2018 med snittkarakter en god del bedre enn C. Profesjonsstudentene har ligget på om lag samme snittkarakter som de har for ECON100, dvs nærmere B enn C.

3.3. ECON210 Velferd og økonomisk politikk

Dette er oppfølgeren til ECON110. Her er samlet teori for generell likevekt og velferdsteori, inkludert eksterne virkninger, fellesgoder og skattlegging. Pensum er det som virker som en fornuftig valgt amerikansk lærebok, gitt de læremålene man har valgt for kurset. Studentene melder om at de oppfatter stoffet som interessant og relevant.

En viktig avveiing her er om man skal ta inn avanserte metoder som er nødvendig for å forstå beslutninger som tas i virkeligheten, eller om man skal holde seg til det ny-klassiske og heller utforske anvendelser av dette. Dagens ECON210 gjør det siste, ved å f.eks. bruke en del tid på politisk økonomi. Mens dette for så vidt er viktig stoff, bør det undervises i et valgemne og ikke ta opp plass i et obligatorisk emne i mikro til fortrengsel for emner som strategisk atferd, atferd under usikkerhet, og atferd under begrenset rasjonalitet.

Karaktersnittet har ligget jevnt rundt C de siste årene, og her er det ingen særlig forskjell mellom bachelorstudenter og profesjonsstudenter. Dette karaktersnittet er det ingenting å si på. Men det at profesjonsstudentene nå er «nede» på samme karaktersnitt som bachelor-studentene, stemmer med en teori om at det er de beste studentene som faller fra profesjons-studiet.

Jeg har ingenting å si om undervisningsformen, bortsett fra den generelle diskusjonen lenger oppe om mer bruk av seminarer og innleveringer og mindre forskjellsbehandling av student-grupper. Arbeidsmengden fremstår som passe; men jeg nevner igjen at studentene ønsker flere obligatoriske innleveringer.

3.4 ECON310 Mikroøkonomisk analyse

Dette er hovedkurset i mikroøkonomi i masterstudiet. Det bygger på ECON210. I tillegg til en mer stringent fremstilling av deler av stoffet som er presentert tidligere, kommer det nå inn nye emner som beslutninger under usikkerhet, strategisk atferd, og asymmetrisk informasjon. Pensum er en amerikansk lærebok som virker å passe godt til emnets formål.

Det er mulig at emnet gaper over for mye, siden studieplanen til instituttet legger opp til at mange viktige og sentrale tema utsettes helt til dette emnet. Studentene jeg snakket med, var ikke særlig bekymret for dette. Men det er mulig at instituttet bør komprimere stoffet mer i de tidligere emnene i mikroøkonomi for å få plass til f.eks. spillteori og strategisk atferd, sånn at informasjonsproblemer kan dekkes i mer detalj i dette emnet. Dette ville også kunne ha en positiv effekt på valgemner på masternivå som bruker informasjonsøkonomi og spillteori. Men det kan også være at informasjonsproblemer, både beslutninger under usikkerhet og asymmetrisk informasjon, bør dekkes på bachelor-nivå.

Snittkarakteren har variert en del for ECON310 de siste årene for både master- og profesjons-studenter, med et snitt på rundt C som det beste. I likhet med ECON210 er det her altså ikke en særlig stor forskjell mellom profesjonsstudentene og de andre.

Dette emnet er spesielt i og med at det er en prøve som skal bestås uten karakter i løpet av semesteret, før den vanlige eksamenen til slutt. Dette høres ut som en velfungerende ordning, og det oppfyller studentenes ønske om oppfølging gjennom semesteret. Men samtidig må man være oppmerksom på de administrative kostnadene en slik prøve midt i semesteret medfører.

4. Oppsummering

Denne rapporten er basert på samtaler med studenter, de ulike faglærerne i de obligatoriske emnene i mikroøkonomi og undervisningsledelsen ved instituttet.

Mine anbefalinger er å jevne ut forskjellene mellom profesjonsstudentene og de andre studentene ved å fjerne noen av de ulike betingelsene som instituttet selv har innført for å skape forskjell mellom de to gruppene; se diskusjonen lenger oppe. Disse forskjellene ser ikke ut til å gi den gevinsten man hadde sett for seg. Ikke minst er frafallet fra særlig profesjonsstudiet så stort at en del av tiltakene som skaper forskjeller, fremstår som slag i luften.

Dernest foreslår jeg at man reviderer måten seminarene fungerer på, og at man prøver å ha flere seminarer i hvert kurs og vurderer å innføre obligatorisk oppmøte på seminarene. Man bør også vurdere å innføre to obligatoriske innleveringer for alle studentene i hvert av de obligatoriske emnene i mikroøkonomi som har vært i fokus her.

Videre foreslår jeg at enkelte deler av nyklassisk mikroøkonomisk teori og ulike anvendelser av den fortrenges fra bachelorkursene i mikroøkonomi (ECON110 og ECON210) til fordel for såkalte moderne teoretiske emner og anvendelser.

Endelig foreslår jeg at emnene avprivatiseres noe, særlig de obligatoriske emnene.

Å pålegge alle studenter, både profesjonsstudenter og bachelorstudenter, å ta ECON100 som Ex.fac.-emne vil hjelpe både til å utjevne forskjellene mellom de to gruppene med studenter og til å gi plass for nye emner i ECON110 og ECON210, siden stoff fra ECON100 da ikke trengs å gjentas senere; dette kommer riktignok an på hvordan den endelig formen på ECON100 blir. Med plass til nye emner i ECON110 og ECON210 åpner man for en revidering av ECON310 fordi man ikke lenger trenger å anta tilnærmet null forkunnskaper om f.eks. spillteori og beslutninger under usikkerhet.

Når det gjelder evalueringsspørsmål, er den viktigste beskjeden at instituttet bør se nærmere på ulike former for mappe-evaluering. Dette kan bli for kostbart å innføre for alle emnene på instituttet. Men det skulle være mulig å gjøre noe for de obligatoriske emnene.

Med dette avslutter jeg min rapport til Det samfunnsvitenskapelige fakultet. Dette har vært en lærerik prosess for meg – og jeg tror det også gjelder de jeg har hatt samtaler med ved Institutt for økonomi. Det har virket på meg som at alle vi som har vært involvert i

forarbeidet her, har hatt utbytte av å reflektere over viktige sider ved undervisningsopplegget ved instituttet. Men selvsagt står jeg alene ansvarlig for det endelige produktet.

Avtalen med fakultetet er at jeg skal gjøre denne jobben igjen om et år. Da dukker det nok opp nye spørsmål. Dessuten regner jeg med at noen av utfordringene som er diskutert her, da har opplevd en viss utvikling og kan sees på igjen.

Foto: Janne Karin Fossheim Lønne

RESULTATER INNEN UTDANNINGSFELTET

RAPPORTERT TIL DBH VÅREN 2022

UNIVERSITETET I BERGEN

INNLEDNING 3
REGISTRERTE STUDENTER 4
Figur 1: Registrerte studenter pr. institutt 4
OPPTAKSTALL 5
Figur 2: Opptakstall årsstudier, høst 6
Figur 3: Opptakstall bachelorprogram, høst 7
Figur 4: Opptakstall integrerte masterprogram, høst. 8
Figur 5: Opptakstall norske masterprogram, høst 9
Figur 6: Opptak til engelskspråklige masterprogram, høst 10
Tabell 1: Opptak til ph.d.-programmet ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet 11
INNTAKSKVALITET 12
Tabell 2: Inntakskvalitet bachelor og integrerte masterprogram 12
Tabell 3: Inntakskvalitet årsstudier 13
Tabell 4: Inntakskvalitet master 13
UTVEKSLING 14
Figur 7: Antall utvekslingsstudenter 2017-2021 14
Figur 8: Antall utreisende utvekslingsstudenter per BA studieprogram 15
KANDIDATPRODUKSJON 16
Figur 9: Kandidatproduksjon bachelor 17
Tabell 5: Kandidatproduksjon bachelor 18
Figur 10: Kandidatproduksjon masterprogram 19
Figur 11: Kandidatproduksjon BA og MA 20
Tabell 6: Kandidatproduksjon BA og MA 20
Tabell 7: Kandidatproduksjon ph.d 22
STUDIEPOENGPRODUKSJON 23
Figur 12: Studiepoengproduksjon pr. institutt 23
Figur 13: Studiepoeng per student 2017-2021 fordelt på institutt 24
Tabell 8: Studiepoeng per student, per studieprogram, bachelor 25
Tabell 9: Studiepoeng per student per studieprogram, årsstudier 25
Tabell 10: Studiepoeng per student per studieprogram, master 26
Tabell 11: Studiepoeng per student per studieprogram, integrert masterprogram 26

GJENNOMFØRING 28
VEDLEGG 1: GJENNOMSTRØMMING 29
Sosiologisk institutt 29
Institutt for administrasjon og organisasjonsvitenskap 30
Institutt for sammenliknende politikk 30
Institutt for økonomi 31
Institutt for informasjons- og medievitenskap 32
Institutt for sosialantropologi 34
Institutt for geografi 35
KILDEHENVISNINGER 36

Innledning

Denne rapporten omhandler først og fremst resultater innen studiefeltet slik de var rapportert til DBH 15. oktober 2021 og 15. februar 2022. Rapporten innleder med en oversikt over høstens opptak av studenter og ph.d.-kandidater, og inntakskvaliteten på de ulike studieprogrammene. Deretter følger en kort oversikt over utveksling, før kandidatproduksjon og studiepoengproduksjon blir presentert. Rapporten inkluderer også et vedlegg som viser gjennomstrømmingen i bachelorprogrammene.

Tabellene er i hovedsak hentet fra DBH og Tableau, mens tabellene som handler om ph.d. er hentet fra Felles studentsystem (FS). Alle tabeller er nærmere dokumentert i kildehenvisningene bakerst i rapporten.

Hovedfunn i denne rapporten er:

- Antall registrerte studenter på fakultetet øker
- Vi fyller studieplassene våre på alle bachelorprogram
- Vi fyller ikke helt studieplassene på de 2-årige masterprogrammene
- Antall utreisende utvekslingsstudenter er fremdeles nesten halvert i forhold til før pandemien (101 utreisende).
- Antall innreisende utvekslingsstudenter øker i forhold til 2020 (284 innreisende)
- Antall bachelorkandidater øker for tredje år på rad (615 kandidater)
- Antall masterkandidater øker betydelig i forhold til 2020 (235 kandidater)
- Antall ph.d.-kandidater øker litt, til cirka samme nivå som før pandemien (22 kandidater)
- Studiepoengproduksjonen øker både totalt og per student (2877 årsenheter totalt)

Registrerte studenter

Antall registrerte studenter totalt på fakultetet har økt over flere år. Høsten 2017 hadde vi 3578 registrerte studenter, mens vi høsten 2021 hadde 4275 registrerte studenter. Økningen i antall studenter de siste tre årene må sees i lys av at fakultetet har fått tilført flere studieplasser.

Antall studenter ved UiB samlet har også økt i denne perioden, fra 17 470 registrerte studenter i 2017 til 20 820 registrerte studenter høsten 2021.

HF-fakultetet er nå det største fakultetet på UiB målt i antall studenter, med 255 flere registrerte studenter enn SV-fakultetet som er nest størst.

Figur 1: Registrerte studenter pr. institutt

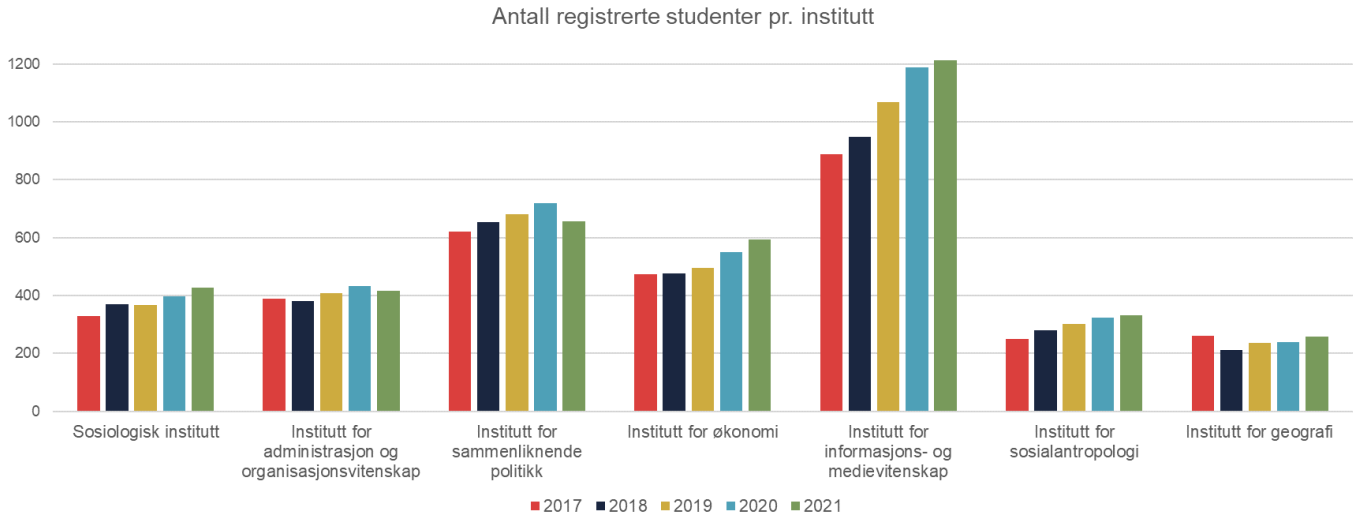

Kilde: DBH Registrerte studenter (tidsserie)

Når vi tar tallene for fakultetet ned på instituttnivå, ser vi at det har vært en øking i antall registrerte studenter ved de aller fleste instituttene. Den klart tydeligste veksten har vært ved Institutt for informasjons- og medievitenskap, som også er det største instituttet målt i antall studenter. De hadde høsten 2021 1212 registrerte studenter.

Opptakstall

Antall studenter vi tar opp henger naturlig nok sammen med antall studieplasser fakultet har. Fakultetet hadde for høsten 2021 en opptaksramme på 1146 studieplasser i Samordna opptak der opptaket til årsstudiene, bachelorprogrammene og integrerte 5-årige masterprogram blir gjennomført. Dette er 72 flere studieplasser enn i opptaket i 2020. De 72 plassene inkluderer en videreføring av de 60 fireårige koronaplassene som ble tildelt fakultetet i 2020 og refordelingen av 60 PPU-plasser til 12 studieplasser til det nye lektorprogrammet i sosiologi.

Fakultetet hadde tre nye studieprogram i Samordna opptak denne høsten: Bachelorprogram i kunstig intelligens, integrert masterprogram i informasjonsteknologi og økonomi, og lektorutdanning med master i sosiologi.

Antallet studenter vi tar opp påvirker studiepoengproduksjonen og kandidatproduksjonen. Vi tar derfor i denne oversikten med opptakstall for årsstudier så vel som bachelor og masterstudier. Figur 2 til 6 viser opptatte studenter i høstsemestrene, inkludert overgangsopptaket. SV-fakultetet tok høsten 2021 opp 2 254 studenter mot 2 186 studenter høsten 2020. Økningen i antall opptatte studenter må sees i lys av at fakultetet har 72 flere studieplasser å fylle enn i 2020.

Figur 2: Opptakstall årsstudier, høst

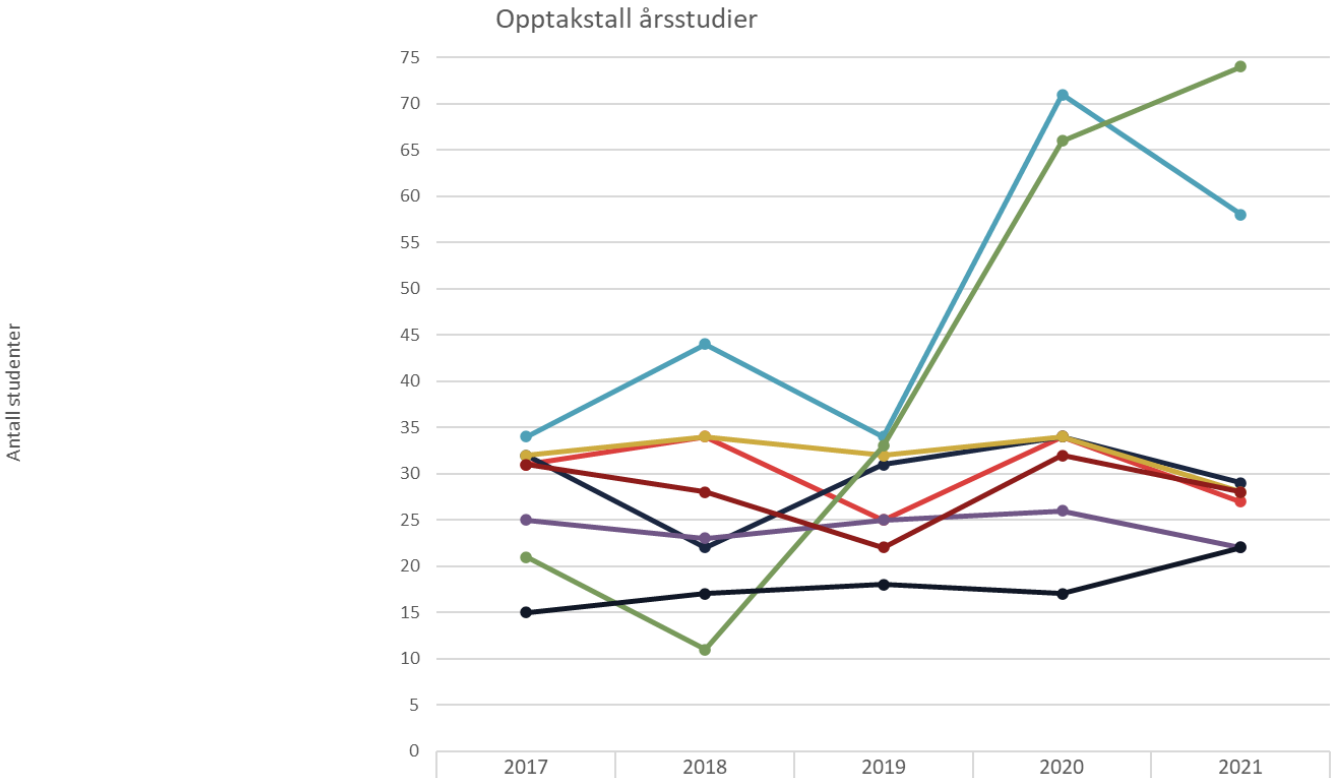

	2017	2018	2019	2020	2021
Årsstudium i sosiologi	31	34	25	34	27
Årsstudium i administrasjon og organisasjonsvitenskap	32	22	31	34	29
Årsstudium i sammenliknende politikk	32	34	32	34	28
Årsstudium i samfunnsøkonomi	34	44	34	71	58
Årsstudium i informasjonsvitenskap	21	11	33	66	74
Årsstudium i medier og kommunikasjon	25	23	25	26	22
Årsstudium i sosialantropologi	31	28	22	32	28
Årsstudium i geografi	15	17	18	17	22

Kilde: DBH Opptatte studenter (f.o.m. 2008).

Etter en til dels kraftig økning i antall opptatte årsstudenter i 2020 var det samlet en nedgang i antall opptatte årsstudenter i høst. Høsten 2021 tok fakultetet opp 288 årsstudenter mot 314 høsten 2020. Den kraftige økningen i 2020 skyldes at flesteparten av de 60 nye studieplassene fakultetet fikk overført sommeren 2020 i forbindelse med covid-19, ble plassert på årsstudiene. Dette gjaldt administrasjon og organisasjonsvitenskap, informasjonsvitenskap, samfunnsøkonomi og sosiologi. Spesielt informasjonsvitenskap og samfunnsøkonomi fikk mange flere studieplasser på årsstudiene, med 20 studieplasser hver. I 2021 ser vi en reduksjon for de fleste programmene, med unntak av informasjonsvitenskap og geografi. Spesielt informasjonsvitenskap har fortsatt økningen fra 2020. Årsstudiet i administrasjon og organisasjonsvitenskap opplevde nesten en halvering av andelen søkere som takket ja til en studieplass, mens det på årsstudiet i informasjonsvitenskap var en enda høyere andel som takket ja til tilbudt plass enn i 2020. Dette forklarer noe av forskjellen i utviklingen på de to årsstudiene.

Karaktergrensene på årsstudiene er generelt sett høyere enn på bachelorstudiene, så dette er gode studenter som er viktige å rekruttere inn i bachelorprogrammene gjennom intern overgang.

Figur 3: Opptakstall bachelorprogram, høst

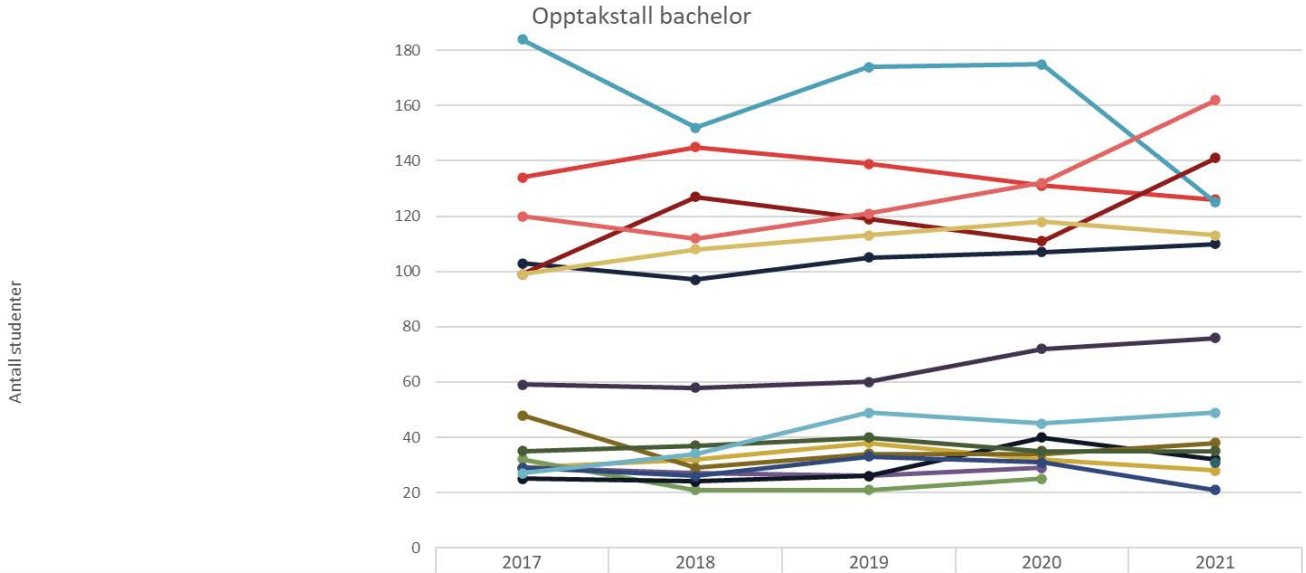

	2017	2018	2019	2020	2021
Bachelorprogram i sosiologi	134	145	139	131	126
Bachelorprogram i administrasjon og organisasjonsvitenskap	103	97	105	107	110
Bachelorprogram i europastudier	29	32	38	32	28
Bachelorprogram i sammenliknende politikk	184	152	174	175	125
Bachelorprogram i politisk økonomi	32	21	21	25	
Bachelorprogram i informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT)	29	27	26	29	
Bachelorprogram i informasjonsvitenskap	99	127	119	111	141
Bachelorprogram i journalistikk	25	24	26	40	32
Bachelorprogram i kognitiv vitenskap	48	29	34	34	38
Bachelorprogram i kunstig intelligens					31
Bachelorprogram i medie- og interaksjonsdesign	35	37	40	35	35
Bachelorprogram i medier og kommunikasjon*	59	58	60	72	76
Bachelorprogram i samfunnsøkonomi	120	112	121	132	162
Bachelorprogram i TV-produksjon	29	26	33	31	21
Bachelorprogram i sosialantropologi	99	108	113	118	113
Bachelorprogram i geografi	27	34	49	45	49

Kilde: DBH Opptatte studenter (f.o.m. 2008). Inkluderer overgangsopptaket

Høsten 2021 ble det tatt opp 1087 bachelorstudenter. Dette er en reduksjon på 30 studenter i forhold til 2020 og en reduksjon på 11 studenter i forhold til 2019. Det var høsten 2021, 868 studieplasser på bachelornivå. Antall studieplasser blir med andre ord mer enn fylt og de fleste programmene ligger an til å fylle plassene også andre semester selv om de vil oppleve frafall. Enkelte program hadde en betydelig økning i antall opptatte studenter høsten 2021. Bachelorprogrammet i informasjonsvitenskap og bachelorprogrammet i samfunnsøkonomi økte begge med 30 flere opptatte studenter hver. Bachelorprogrammet i samfunnsøkonomi hadde da også en økning i antall studieplasser på 5 i forhold til i 2020. Samfunnsøkonomi var i høst det bachelorprogrammet som tok opp flest studenter. Sammenliknende politikk hadde et noe redusert opptak høsten 2021 i forhold til tidligere år. De fyller likevel studieplassene sine med god margin. Også bachelorprogrammene i TV-produksjon, journalistikk, sosiologi og sosialantropologi tok opp færre studenter enn i 2020. Fakultetet har gjort opptaket i samråd med fagmiljøene, som i hovedsak har ønsket å ta opp så mange studenter som mulig innenfor rammene sine. Tabellen til figur 3 inkluderer ikke program det ikke har vært opptak til de to siste årene.

Figur 4: Opptakstall integrerte masterprogram, høst.

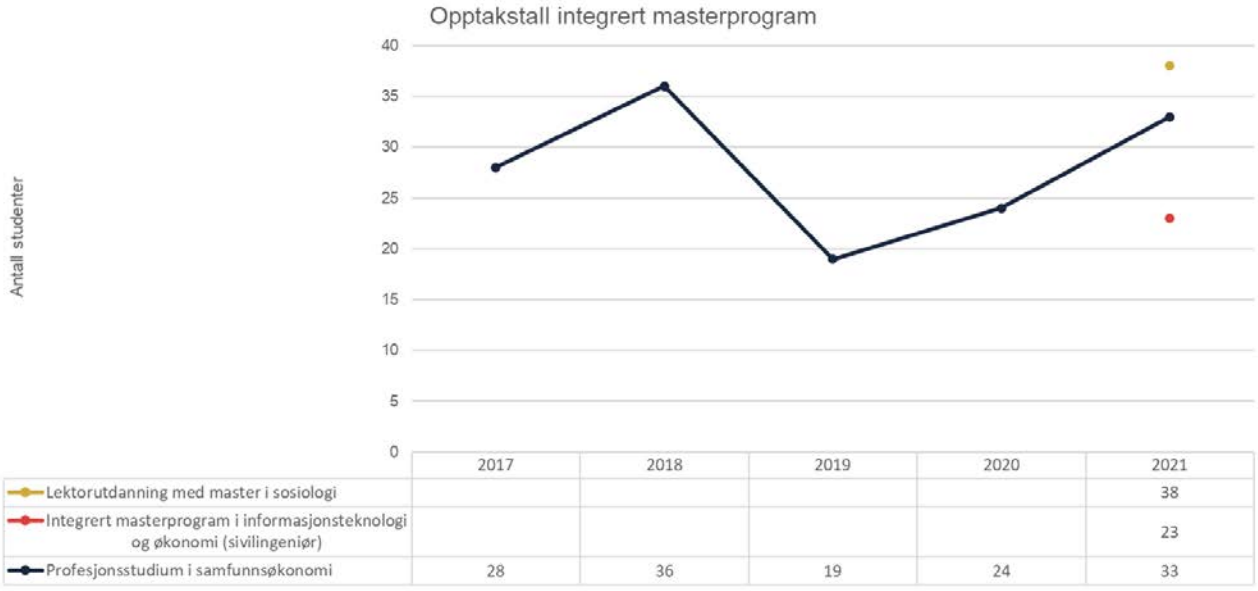

	2017	2018	2019	2020	2021
Lektorutdanning med master i sosiologi					38
Integrert masterprogram i informasjonsteknologi og økonomi (sivilingeniør)					23
Profesjonsstudium i samfunnsøkonomi	28	36	19	24	33

Kilde: DBH Opptatte studenter (f.o.m. 2008)

Fra høsten 2021 har det kommet til to nye 5-årige integrerte masterprogram, integrert masterprogram i informasjonsteknologi og økonomi og lektorutdanning med master i sosiologi. Disse hadde begge svært gode søkertall med henholdsvis 8 og 6 ganger så mange kvalifiserte førsteprioritetssøkere som antall studieplasser. Institutt for økonomi tilbyr også et 5-årig masterprogram, profesjonsstudium i samfunnsøkonomi. Etter en nedgang høsten 2019 har det vært en fin vekst i antall opptatte studenter og høsten 2021 ble det tatt opp 33 studenter til dette programmet. Studieprogrammet har 22 plasser.

Figur 5: Opptakstall norske masterprogram, høst

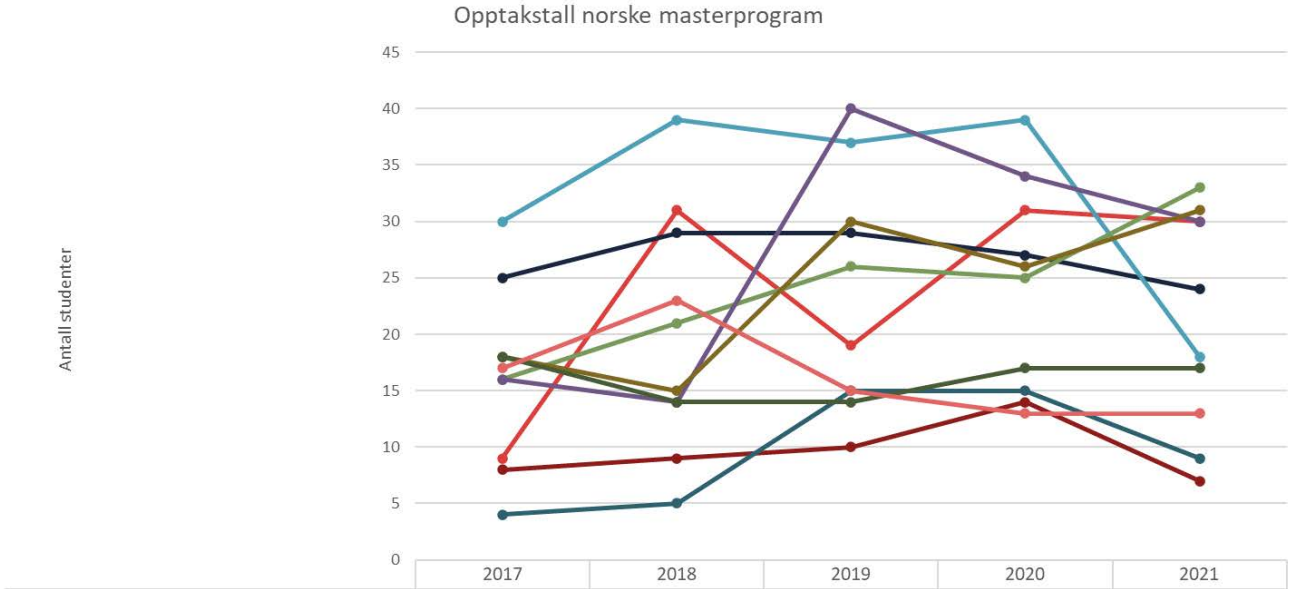

	2017	2018	2019	2020	2021
Masterprogram i sosiologi	9	31	19	31	30
Masterprogram i administrasjon og organisasjonsvitenskap	25	29	29	27	24
Masterprogram i sammenliknende politikk	30	39	37	39	18
Masterprogram i samfunnsøkonomi	16	21	26	25	33
Masterprogram i informasjonsvitenskap	16	14	40	34	30
Masterprogram i manusutvikling for serier	8	9	10	14	7
Masterprogram i medier og kommunikasjon	18	15	30	26	31
Masterprogram i undersøkende journalistikk	4	5	15	15	9
Masterprogram i sosialantropologi	18	14	14	17	17
Masterprogram i geografi	17	23	15	13	13

Kilde: DBH Opptatte studenter (f.o.m. 2008)

Etter flere år med en positiv utvikling i opptakstallene totalt for de norske masterprogrammene på fakultetet var det i høst en nedgang i antall opptatte masterstudenter på de norske programmene på 29 studenter. I 2021 tok fakultetet opp 212 studenter på norske masterprogram, mens det i 2020 ble tatt opp 241 studenter. Antall kvalifiserte førsteprioritetssøkere til de norske masterprogrammene har samlet gått noe ned. Det er et uttalt mål med et forsterket fokus på rekruttering til masterprogrammene på fakultetet fremover. Masterprogrammet i samfunnsøkonomi hadde i 2021 det høyeste antall opptatte studenter (33) og den største økningen i antall opptatte studenter på 8. Opptaket til masterprogrammet i sammenliknende politikk resulterte i 21 færre studenter enn året før med 18 studenter møtt til studiestart. Også masterprogrammet i manusutvikling for serier hadde en nedgang i antall opptatte studenter fra 14 til 7. Masterprogrammet i sosiologi opprettholder de høye opptakstallene fra 2020 med 30 opptatte studenter på masterprogrammet.

Figur 6: Opptak til engelskspråklige masterprogram, høst

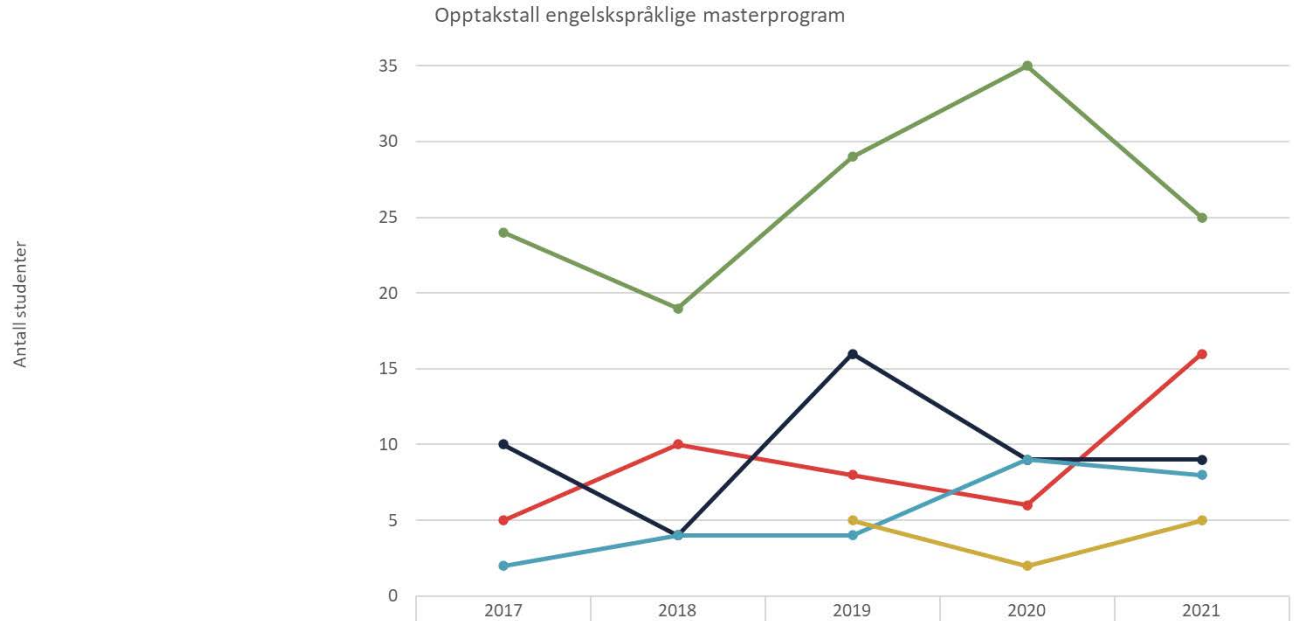

	2017	2018	2019	2020	2021
Master's Programme in Public Administration	5	10	8	6	16
Masterprogram i medie- og interaksjonsdesign	10	4	16	9	9
Masterprogram i Systemdynamikk (Modellbasert samfunnsplanlegging)	24	19	29	35	25
Master's Programme in Geographies of Sustainable Development	2	4	4	9	8
Master's Programme in Physical Geography			5	2	5

Kilde: DBH Opptatte studenter (f.o.m. 2008)

De engelskspråklige masterprogrammene har samlet 60 studieplasser og har de siste årene fylt disse. Høsten 2021 ble det tatt opp 63 studenter på disse programmene til sammen.

Ser vi de norske og de engelskspråklige masterprogrammene samlet fyller fakultetet 276 av de 285 studieplassene vi har. Det er et klart mål for fakultetet at å styrke rekrutteringen til de to-årige masterprogrammene.

Tabell 1: Opptak til ph.d.-programmet ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Intern	**19**	**18**	**15**	**8**	**15**	**23**
Sosiologisk institutt	2	1	1	1	1	1
Institutt for administrasjon og organisasjonsvitenskap	3	3	2	2	2	2
Institutt for sammenliknende politikk	3	4	2	1	2	1
Institutt for økonomi	4	2	1			3
Institutt for informasjons- og medievitenskap	5	6	4	2	3	7
Institutt for sosialantropologi		1	2		4	4
Institutt for geografi	2	1	3	2	3	5
Ekstern	**3**	**9**	**7**	**3**	**11**	**3**
Institutt for administrasjon og organisasjonsvitenskap		2	1		2	
Institutt for sammenliknende politikk			2	2		
Institutt for økonomi	1	1				
Institutt for informasjons- og medievitenskap	1	2	2	1	9	1
Institutt for sosialantropologi	1					
Institutt for geografi		4	2			2
Totalsum	**22**	**27**	**22**	**11**	**26**	**26**

Kilde: Rapport FS916.001 Kandidatrapport - avtale og arbeidsforhold

Det er også interessant å følge med på opptaket til ph.d.-programmet ved fakultetet. Tabell 1 gir en oversikt over antall nye ph.d. kandidater, fordelt på institutt, oppstartsår og arbeidsgiver (intern eller ekstern). Fakultetet hadde en kraftig nedgang i antall nye ph.d.-kandidater i 2019. I 2020 og 2021 var antallet nye kandidater mer normalt igjen, med 26 kandidater per år. I 2020 var opptaket av eksterne kandidater svært viktig for et godt opptakstall. Andelen kandidater med ekstern arbeidsgiver nådde da en topp på 46%. I 2021 utgjør opptaket av interne kandidater hele 88% av det totale opptaket. En viktig årsak til den store veksten i antall stipendiater er mange stillinger knyttet til eksternt finansierte forskningsprosjekter.

Inntakskvalitet

Tabellen nedenfor viser gjennomsnittlige karakterpoeng, de siste 3 årene, for bachelorprogram og integrerte masterprogram, for opptatte studentene som har møtt til studiestart (betalt semesteravgiften). Karakterpoengene regnes ut ved å ta snittet av karakterene ganget med 10. Tabellen skiller ikke mellom studenter tatt opp på ordinær kvote, eller førstegangskvote da karakterpoengene ikke inkluderer realfagspoeng, språkpoeng, alderspoeng eller andre tilleggspoeng. Karakterpoengene gir med andre et mer helhetlig bilde på karaktergrunnlaget de opptatte studentene har med seg, enn om vi hadde sett på poenggrensene som bare angir opptakspoengene til den siste studenten som ble tatt opp på studieprogrammet

Samlet ser vi at de gjennomsnittlige karakterpoengene øker, eller er tilnærmet lik for de fleste av studieprogrammene sammenlignet med opptaket høsten 2020. Av de 17 studieprogrammene som har hatt opptak gjennom Samordna opptak er det kun ett som har gjennomsnittlige karakterpoeng under 40.0. Også for dette studieprogrammet har det imidlertid vært en liten økning i poengsnittet. Fire av studieprogrammene har gjennomsnittlige karakterpoeng på 50,0 eller høyere. Det nye studieprogrammet i informasjonsteknologi og økonomi har den høyreste gjennomsnittlige karakterpoengsummen med 51,72. Det er en målsetting ved fakultetet å øke inntakskvaliteten ytterligere.

Tabell 2: Inntakskvalitet bachelor og integrerte masterprogram

	2019	2020	2021
Bachelorprogram i sosiologi	42.54	43.88	43.35
Lektorutdanning med master i sosiologi			49.92
Bachelorprogram i administrasjon og organisasjonsvitenskap	40.14	42.61	43.01
Bachelorprogram i europastudier	37.53	38.88	39.44
Bachelorprogram i sammenliknende politikk	43.62	44.67	47.05
Bachelorprogram i samfunnsøkonomi	43.72	45.47	46.74
Profesjonsstudium i samfunnsøkonomi	43.39	45.87	46.98
Integrert masterprogram i informasjonsteknologi og økonomi (sivilingeniør)			51.72
Bachelorprogram i politisk økonomi	44.00	44.97	
Bachelorprogram i informasjonsvitenskap	42.85	44.17	44.51
Bachelorprogram i medier og kommunikasjon	42.90	45.10	45.17
Bachelorprogram i medie- og interaksjonsdesign	47.51	48.11	47.91
Bachelorprogram i kunstig intelligens			48.74
Bachelorprogram i kognitiv vitenskap	49.30	48.96	50.24
Bachelorprogram i TV-produksjon	49.18	49.16	50.48
Bachelorprogram i journalistikk	49.78	51.90	51.61
Bachelorprogram i informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT)	44.89	46.06	
Bachelorprogram i sosialantropologi	39.57	41.65	40.57
Bachelorprogram i geografi	43.25	42.13	42.44

Kilde: DBH Gjennomsnittlige opptakspoeng for søkere

Til sammenligning kan det også være interessant å se på de gjennomsnittlige karakterpoengene for årsstudiene. Tabell 3 viser at samtlige årsstudier har høyere gjennomsnittlige karakterpoeng enn tilsvarende bachelorprogram. Det er likevel bare ett årsstudium som gjennomsnittlig har karakterpoeng på over 50.0, årsstudiet i sosiologi.

Tabell 3: Inntakskvalitet årsstudier

	2019	2020	2021
Årsstudium i sosiologi	46.44	47.76	51.16
Årsstudium i administrasjon og organisasjonsvitenskap	45.96	46.73	47.17
Årsstudium i sammenliknende politikk	46.34	48.11	49.18
Årsstudium i samfunnsøkonomi	49.27	49.53	49.22
Årsstudium i informasjonsvitenskap	45.28	44.41	45.23
Årsstudium i medier og kommunikasjon	46.58	48.15	49.76
Årsstudium i sosialantropologi	44.31	47.81	48.46
Årsstudium i geografi	45.21	45.52	45.56

Kilde: DBH Gjennomsnittlige opptakspoeng for søkere

Opptaket til de to-årige masterprogrammene har siden høsten 2019 vært gjennomført sentralt ved UiB og det er Studieavdelingen (SA) som er ansvarlige for opptaket. Samtlige av masterprogrammene ved SV-fakultetet har krav om minimum gjennomsnittskarakter C (3,00) i den faglige fordypningen. Tabell 4 viser gjennomsnittlig konkurransepoeng på opptatte masterstudenter som har semesterregistrert seg siden 2019. Det ser ikke ut til å være noen entydig utvikling i gjennomsnittlige poeng. Det ser heller ut til å være relativt stabilt i de tre årene vi har tall for, men med noen fluktuasjoner opp og ned i gjennomsnittlige poeng for enkelte studieprogram. Masterprogrammet i sammenliknende politikk hadde høsten 2021 den høyeste gjennomsnittlige poengsummen med 3,84. Masterprogram som hovedsakelig har internasjonale søkere og program med arbeidsprøve eller motivasjonsbrev er ikke tatt med i oversikten[1].

Tabell 4: Inntakskvalitet master

	2019	2020	2021
Masterprogram i sosiologi	3.53	3.66	3.30
Masterprogram i administrasjon og organisasjonsvitenskap	3.46	3.62	3.47
Masterprogram i sammenliknende politikk	3.74	3.68	3.84
Masterprogram i samfunnsøkonomi	3.89	3.96	3.64
Masterprogram i informasjonsvitenskap	3.64	3.59	3.77
Masterprogram i medie- og interaksjonsdesign	4	4.09	3.70
Masterprogram i medier og kommunikasjon	3.80	3.84	3.82
Masterprogram i sosialantropologi	3.75	3.77	3.73
Masterprogram i geografi	3.70	3.75	3.60

Kilde: FS uttrekk

[1] MASV-PUBAD, JMASV-SYSD, MASV-MEHA, MASV-SYSDY, MASV-PHYG, MASV-MAN og MASV-UJO er utelatt

Utveksling

Utveksling inngår også i resultatindikatorene til KD og vi inkluderer derfor tall for innreisende og utreisende utvekslingsstudenter i rapporten.

Figur 7: Antall utvekslingsstudenter 2017-2021

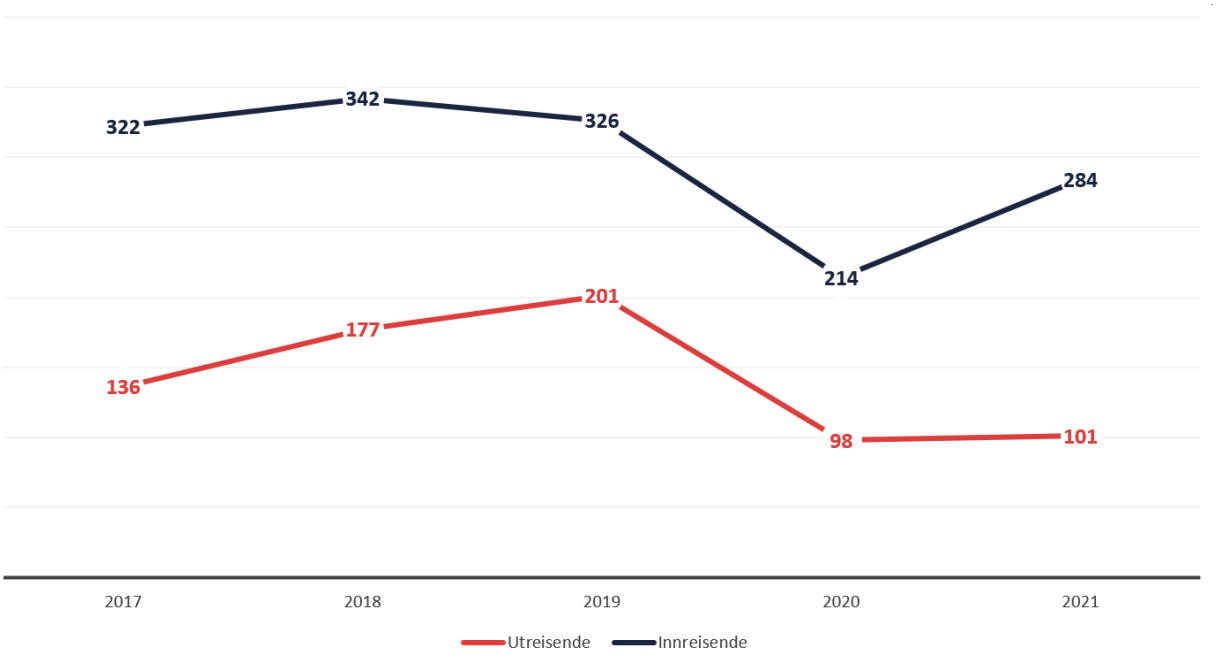

Kilde: DBH Utvekslingsopphold

Ikke uventet har koronapandemien ført til en markant nedgang både i innreisende og utreisende utvekslingsstudenter i 2020. Antall innreisende utvekslingsstudenter har imidlertid økt igjen i 2021 selv om det ikke er på nivå med årene før pandemien. UiB har vært åpen for å ta imot innreisende utvekslingsstudenter og Norge har muligens blitt ansett som et «trygt» land å reise til under pandemien. Antall innreisende utvekslingsstudenter til fakultetet ligger som tidligere fremdeles klart over antall utreisende studenter. Søknadstallene for utreisende utvekslingsstudenter for høsten 2022 har tatt seg kraftig opp og vi forventer at utvekslingen i 2022 vil kunne bli på nivå med utveksling før pandemien.

Figur 8: Antall utreisende utvekslingsstudenter per BA studieprogram

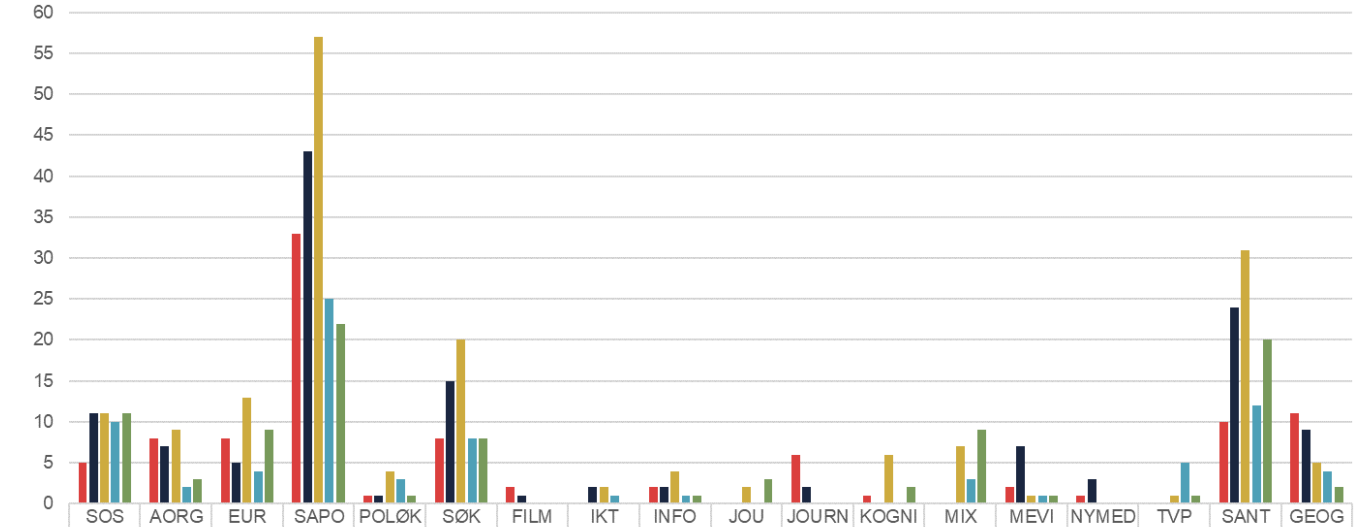

	SOS	AORG	EUR	SAPO	POLØK	SØK	FILM	IKT	INFO	JOU	JOURN	KOGNI	MIX	MEVI	NYMED	TVP	SANT	GEOG
2017	5	8	8	33	1	8	2		2		6	1		2	1		10	11
2018	11	7	5	43	1	15	1	2	2		2			7	3		24	9
2019	11	9	13	57	4	20		2	4	2		6	7	1		1	31	5
2020	10	2	4	25	3	8		1	1				3	1		5	12	4
2021	11	3	9	22	1	8			1	3		2	9	1		1	20	2

Kilde: DBH Utvekslingsopphold

Ser vi på fordelingen av utreisende utvekslingsstudenter per institutt (figur 8) er det fremdeles bachelorprogrammet i sammenliknende politikk som også i 2021 har det største volumet på antall utreisende utvekslingsstudenter. Dette til tross for at antallet også i 2021 sank til under halvparten av antall utreisende før pandemien. Flere av bachelorprogrammene viste imidlertid en økning i antall utreisende i forhold til det første året i pandemien. Både europastudier, medie- og integrasjonsdesign og ikke minst sosialantropologi viste en fin økning i antall utreisende.

Kandidatproduksjon

Videre i rapporten presenteres kandidatproduksjonen til det enkelte studieprogram. Kandidatproduksjon inngår som en parameter i den resultatbaserte undervisningskomponenten i finansieringssystemet for høyere utdanning.

I høst ble det rapportert på kandidatproduksjonen i vårsemesteret som er det semesteret det er klart høyest kandidatproduksjon. Totaltallene for 2021 viser at fakultetet totalt har hatt en økning på 80 kandidater, fra 788 i 2020 til 868 i 2021. Disse totaltallene inkluderer etter- og videreutdanning. Økningen i antall kandidater har med andre ord fortsatt utover i pandemien og det er imponerende med tanke på studentene og undervisernes situasjon det siste året. Økningen i antall avlagte grader har vært størst på masternivå, med en økning på 60 avlagte 2-årige mastergrader fra 175 i 2020 til 235 i 2021. For året sett under ett, er det vårsemesteret som står for økningen i antall oppnådde grader både på bachelor og masternivå, mens antall avlagte grader var noe lavere høsten 2021 enn høsten 2020.

Figur 9: Kandidatproduksjon bachelor

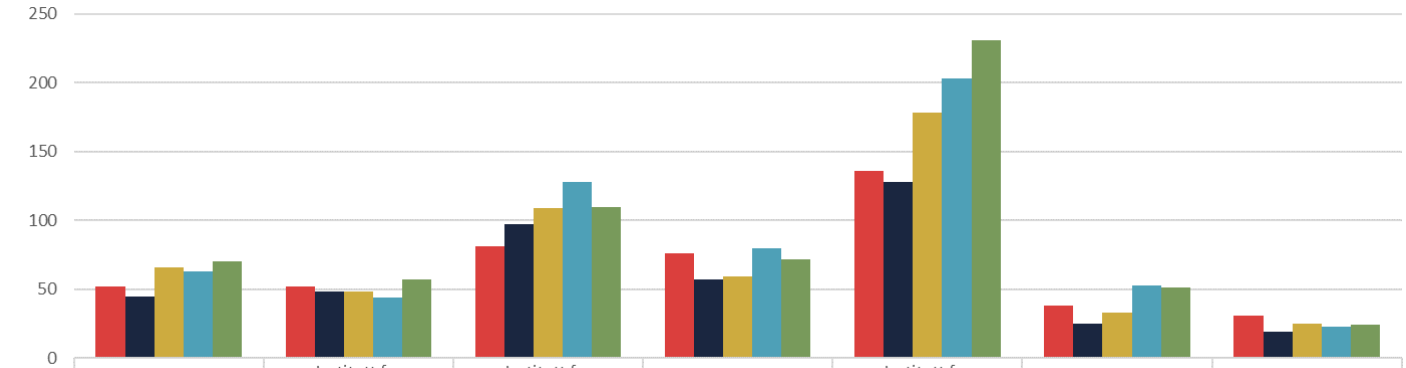

	Sosiologisk institutt	Institutt for administrasjon og organisasjonsvitenskap	Institutt for sammenliknende politikk	Institutt for økonomi	Institutt for informasjons- og medievitenskap	Institutt for sosialantropologi	Institutt for geografi
2017	52	52	81	76	136	38	31
2018	45	48	97	57	128	25	19
2019	66	48	109	59	178	33	25
2020	63	44	128	80	203	53	23
2021	70	57	110	72	231	51	24

Kilde: DBH Fullført vitnemålsgivende studieprogram

Økningen i antall avlagte bachelorgrader økte i 2021 til 615 kandidater. Dette er en økning på 21 kandidater i forhold til 2020 hvor det ble oppnådd 594 bachelorgrader. Institutt for informasjons- og medievitenskap har desidert flest bachelorkandidater med 231 i 2021. De har også flest studieprogram og det høyeste antallet studenter.

Tabell 5: Kandidatproduksjon bachelor

	2017	2018	2019	2020	2021
Sosiologisk institutt					
Bachelor i sosiologi	52	45	66	63	70
Institutt for administrasjon og organisasjonsvitenskap					
Bachelor i administrasjon og organisasjonsvitenskap	52	48	48	44	57
Institutt for sammenliknende politikk					
Bachelor i europastudier	12	13	8	15	8
Bachelor i sammenliknende politikk	69	84	101	113	102
Institutt for økonomi					
Bachelor i politisk økonomi[1]	6	3	2	11	12
Bachelor i samfunnsøkonomi	70	54	57	69	60
Institutt for informasjons- og medievitenskap					
Bachelor i film- og tv-produksjon[1]	16	16	10	1	
Bachelor i informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT)[1]	6	12	9	17	20
Bachelor i informasjonsvitenskap	37	48	86	72	85
Bachelor i journalistikk (gammel)[1]	18	11	10	2	2
Bachelor i journalistikk (ny)			1	17	13
Bachelor i kognitiv vitenskap	6	3	7	19	23
Bachelor i medie- og interaksjonsdesign				24	29
Bachelor i medier og kommunikasjon					11
Bachelor i medievitenskap[2]	42	28	35	31	33
Bachelor i nye medier[1]	11	10	20		
Bachelor i TV-produksjon				20	15
Institutt for sosialantropologi					
Bachelor i sosialantropologi	22	23	33	53	51
Bachelor i utviklingsstudier[1]	16	2			
Institutt for geografi					
Bachelor i geografi	31	19	25	23	24
Bachelorkandidater totalt	**466**	**419**	**518**	**594**	**615**

Kilde: Fullført vitnemålsgivende studieprogram, bachelor, 2021

Ser vi nærmere på fordelingen av kandidater på det enkelte studieprogram i tabellen over, ser vi at ni av de femten aktive studieprogrammene har en økning i antall kandidater. Administrasjon og organisasjonsvitenskap og informasjonsvitenskap økte begge med 13 kandidater hver. Sosialantroplogi opprettholdt det høye nivået på mer enn 50 kandidater fra 2020, og sosiologi hadde en fin økning på 7 kandidater. Sammenliknende politikk har fremdeles det høyeste antallet bachelorkandidater med 102 kandidater.

[1] Studieprogram som har hatt siste ordinære opptak

[2] Bachelor i medievitenskap endret navn til Bachelor i medier og kommunikasjon

Figur 10: Kandidatproduksjon masterprogram

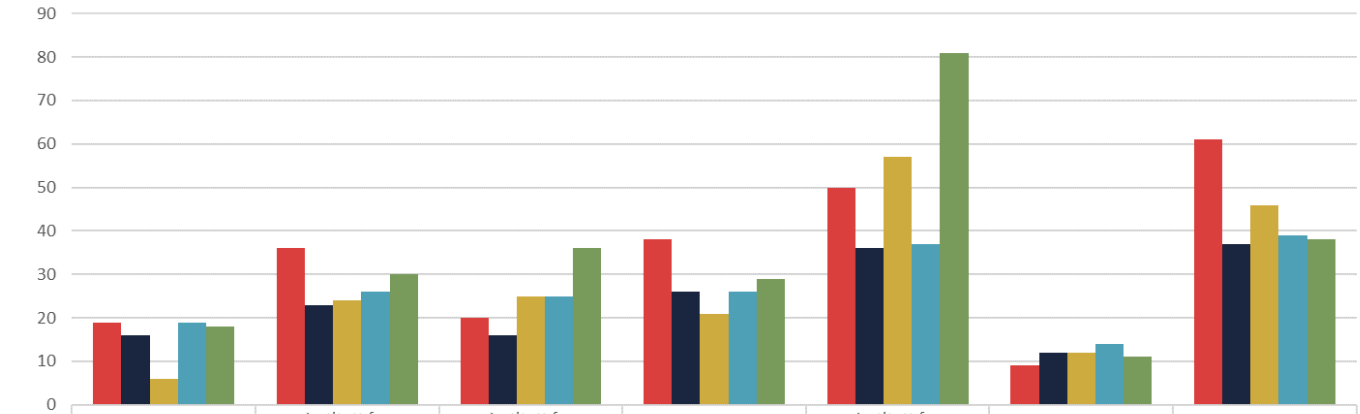

	Sosiologisk institutt	Institutt for administrasjon og organisasjonsvitenskap	Institutt for sammenliknende politikk	Institutt for økonomi	Institutt for informasjons- og medievitenskap	Institutt for sosialantropologi	Institutt for geografi
2017	19	36	20	38	50	9	61
2018	16	23	16	26	36	12	37
2019	6	24	25	21	57	12	46
2020	19	26	25	26	37	14	39
2021	18	30	36	29	81	11	38

Kilde: DBH Fullført vitnemålsgivende studieprogram (uteksaminerte)

Som tidligere nevnt har økningen i antall avlagte grader vært størst på masternivå. Medregnet det femårige masterprogrammet i samfunnsøkonomi (profesjon), men ekskludert etter- og videreutdanning, har økningen vært på 57 kandidater i 2021 sammenliknet med 2020. I 2021 var det totalt 243 masterkandidater mot 186 i 2020. Institutt for informasjons- og medievitenskap er også på master størst i volum med 81 masterkandidater fra totalt 5 masterprogram. De hadde også den største veksten i antall kandidater i forhold til 2020. Sammenliknende politikk hadde også en kraftig økning i antall masterkandidater fra 25 i 2020 til 36 i 2021.

Samlet kan utviklingen i antall oppnådde bachelor- og mastergrader illustreres som i figur 11.

Figur 11: Kandidatproduksjon BA og MA

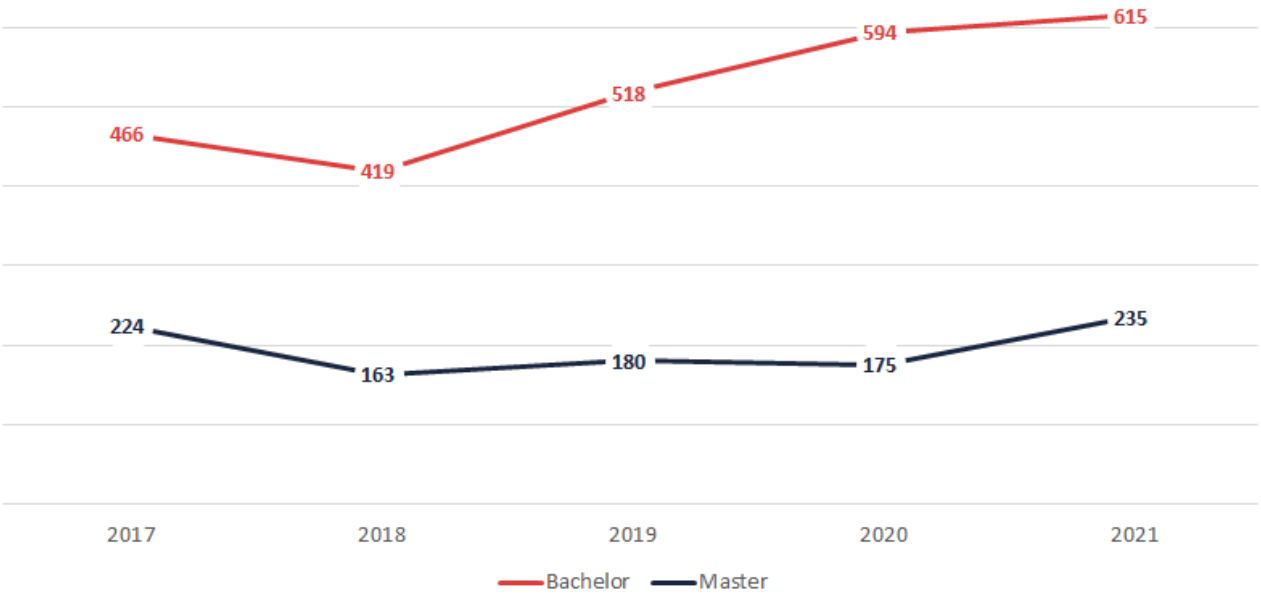

Kilde: DBH Fullført vitnemålsgivende studieprogram (uteksaminerte)

Selv om økningen i antall mastergrader var positiv i 2021 er det klart at der er antall bachelorkandidater som har økt mest over tid. Figuren inkluderer ikke det femårige integrerte masterprogrammet i samfunnsøkonomi.

Tabell 6 nedenfor viser både bachelor- og masterkandidatene fordelt på studieprogram over tid og per institutt. Det er først og fremst Institutt for informasjons- og medievitenskap som har hatt en samlet vekst i antall kandidater med 72 flere kandidater totalt, men også Institutt for administrasjon og organisasjonsvitenskap har hatt en samlet økning på 17 kandidater totalt.

Tabell 6: Kandidatproduksjon BA og MA

	2017	2018	2019	2020	2021
Sosiologisk institutt	**71**	**61**	**72**	**82**	**88**
Bachelor i sosiologi	52	45	66	63	70
Master i sosiologi	19	16	6	19	18
Totalt	**71**	**61**	**72**	**82**	**88**

	2017	2018	2019	2020	2021
Institutt for administrasjon og organisasjonsvitenskap	**88**	**71**	**72**	**70**	**87**
Bachelor i administrasjon og organisasjonsvitenskap	52	48	48	44	57
Master i administrasjon og organisasjonsvitenskap	22	18	18	20	21
Master of Philosophy in Public Administration	14	5	6	6	9
Totalt	**88**	**71**	**72**	**70**	**87**

	2017	2018	2019	2020	2021
Institutt for sammenliknende politikk	**101**	**113**	**134**	**153**	**146**
Bachelor i europastudier	12	13	8	15	8
Bachelor i sammenliknende politikk	69	84	101	113	102
Master i sammenliknende politikk	20	16	25	25	36
Totalt	**101**	**113**	**134**	**153**	**146**

	2017	2018	2019	2020	2021
Institutt for økonomi	**114**	**83**	**80**	**106**	**101**
Bachelor i politisk økonomi	6	3	2	11	12
Bachelor i samfunnsøkonomi	70	54	57	69	60
Master i samfunnsøkonomi (5-årig)	9	3	11	11	8
Master i samfunnsøkonomi (2-årig)	29	23	10	15	21
Totalt	**114**	**83**	**80**	**106**	**101**

	2017	2018	2019	2020	2021
Institutt for informasjons- og medievitenskap	**186**	**164**	**235**	**240**	**312**
Bachelor i film- og tv-produksjon	16	16	10	1	
Bachelor i informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT)	6	12	9	17	20
Bachelor i informasjonsvitenskap	37	48	86	72	85
Bachelor i journalistikk (gammel)	18	11	10	2	2
Bachelor i journalistikk (ny)			1	17	13
Bachelor i kognitiv vitenskap	6	3	7	19	23
Bachelor i medie- og interaksjonsdesign				24	29
Bachelor i medier og kommunikasjon					11
Bachelor i medievitenskap	42	28	35	31	33
Bachelor i nye medier	11	10	20		
Bachelor i TV-produksjon				20	15
Master i informasjonsvitenskap	26	18	24	13	29
Master i manusutvikling for serier			5	10	7
Master i medie- og interaksjonsdesign			6	1	12
Master i medier og kommunikasjon				5	21
Master i medievitenskap	24	18	19	7	
Master i undersøkende journalistikk			3	1	12
Totalt	**186**	**164**	**235**	**240**	**312**

	2017	2018	2019	2020	2021
Institutt for sosialantropologi	**47**	**37**	**45**	**67**	**62**
Bachelor i sosialantropologi	22	23	33	53	51
Bachelor i utviklingsstudier	16	2			
Master i sosialantropologi	6	12	12	14	11
Master of Philosophy in Anthropology of Development	3				
Totalt	**47**	**37**	**45**	**67**	**62**

	2017	2018	2019	2020	2021
Institutt for geografi	**92**	**56**	**71**	**62**	**62**
Bachelor i geografi	31	19	25	23	24
Master i geografi	19	14	17	18	14
Master of Philosophy in Development Geography	4	1	1	2	
Master of Philosophy in Geographies of Sustainable Development				1	2
Master of Philosophy in Physical Geography				2	3
Master of Philosophy in System Dynamics	38	22	28	16	19
Totalt	**92**	**56**	**71**	**62**	**62**

Kilde: DBH Fullført vitnemålsgivende studieprogram (uteksaminerte)

Også kandidatproduksjonen på ph.d. er en del av finansieringssystemet. Tabell 7 nedenfor viser antall disputaser siste 6 år. Dr.philos er ikke inkludert. Vi ser at antall disputaser har vært relativt stabilt på ca. 20 kandidater de siste årene, selv om antall disputaser i 2020 lå noe lavere. Antallet har steget igjen for 2021, med 22 disputaser.

Tabell 7: Kandidatproduksjon ph.d

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Intern	**13**	**18**	**9**	**16**	**11**	**17**
Sosiologisk institutt	1	2	1		3	
Institutt for administrasjon og organisasjonsvitenskap			2	2		2
Institutt for sammenliknende politikk	3	2		3	3	2
Institutt for økonomi		4	1	3	1	5
Institutt for informasjons- og medievitenskap	2	4	2	3	1	3
Institutt for sosialantropologi	3	2	2	4	3	3
Institutt for geografi	4	4	1	1		2
Ekstern	**6**	**3**	**12**	**5**	**7**	**5**
Sosiologisk institutt	1	1	1	1		
Institutt for administrasjon og organisasjonsvitenskap	1		2	1	2	
Institutt for sammenliknende politikk						1
Institutt for økonomi		1		2		
Institutt for informasjons- og medievitenskap			2			2
Institutt for sosialantropologi	2				1	1
Institutt for geografi	2	1	7	1	4	1
Totalsum	**19**	**21**	**21**	**21**	**18**	**22**

Kilde: Rapport FS916.001 Kandidatrapport - avtale og arbeidsforhold. Tabellen inkluderer kun ph.d, ikke dr.philos

Studiepoengproduksjon

Denne delen av rapporten ser på studiepoengproduksjonen fordelt på institutt, per student per institutt og per studieprogram.

Figur 12: Studiepoengproduksjon pr. institutt

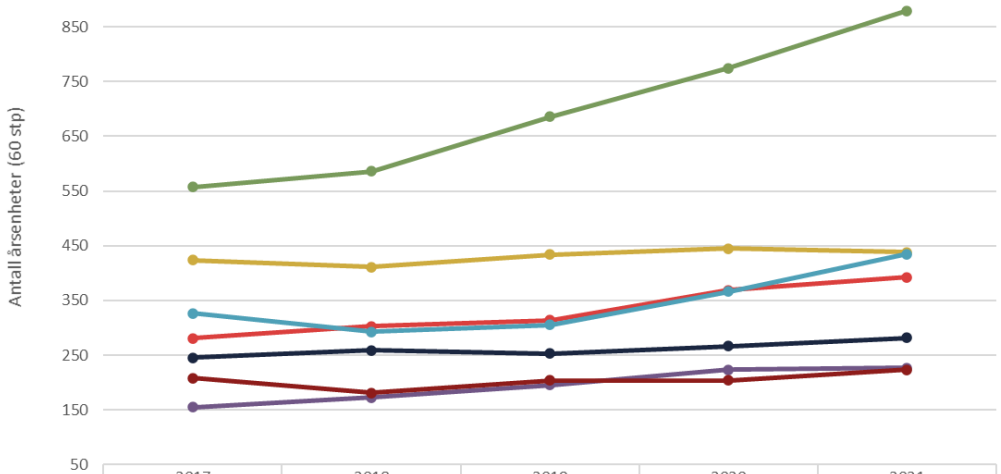

	2017	2018	2019	2020	2021
Sosiologisk institutt	281	303	314	369	392
Institutt for administrasjon og organisasjonsvitenskap	246	259	253	266	282
Institutt for sammenliknende politikk	424	411	434	445	438
Institutt for økonomi	327	293	305	367	435
Institutt for informasjons- og medievitenskap	557	586	685	774	880
Institutt for sosialantropologi	155	173	196	223	227
Institutt for geografi	208	181	204	204	223
Sum	2197	2205	2392	2648	2877

Kilde: DBH Studiepoengproduksjon iht. studieprogrammet hvor emnet primært tilhører

Studiepoengproduksjonen for instituttene samlet på SV-fakultetet har i hele perioden 2017 til 2021 hatt en økning. Økningen har vært spesielt stor de siste to årene med en økning på henholdsvis 256 årsenheter i 2020 og 229 årsenheter i 2021. Totalt 2877 årsenheter i 2021. Dette reflekterer til en viss grad at antall studenter på fakultetet har økt i samme periode. Tilnærmet alle instituttene hadde sin høyeste studiepoengproduksjon målt i antall årsenheter i 2021. Institutt for sammenliknende politikk hadde riktignok en liten nedgang i forhold til 2020, men ligger likevel høyere enn i alle andre år i perioden. Som for kandidatproduksjonen er dette svært gledelig når vi vet hvilket spesielt år 2021 også har vært for studenter og ansatte på UiB. Den største veksten i antall årsenheter er på instituttet med flest studenter. Institutt for informasjon- og medievitenskap hadde en økning på 105 årsenheter. Institutt for økonomi hadde også en betydelig vekst på 68 årsenheter sammenliknet med 2020.

Når det gjelder antall årsenheter på Sosiologisk institutt, så er den noe høyere enn de får uttelling for. Det skyldes at fellesemnet MET102 er registrert på dette instituttet. Totalt i 2021 var det registrert 96,75 årsenheter på MET102, som skal deles likt mellom de tre instituttene som deler dette emnet, Sosiologisk institutt, Institutt for administrasjon og organisasjonsvitenskap og Institutt for sammenliknende politikk.

Figur 13: Studiepoeng per student 2017-2021 fordelt på institutt

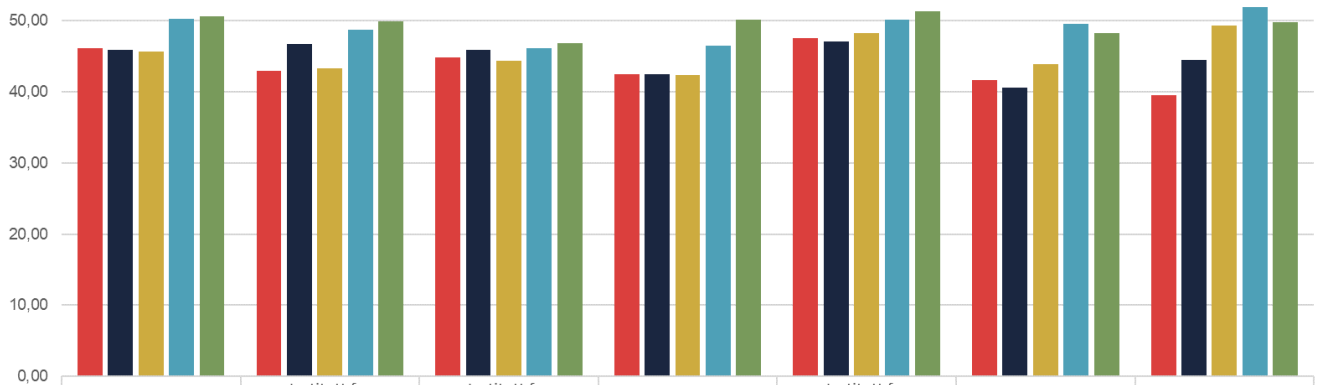

	Sosiologisk institutt	Institutt for administrasjon og organisasjonsvitenskap	Institutt for sammenliknende politikk	Institutt for økonomi	Institutt for informasjon og medievitenskap	Institutt for sosialantropologi	Institutt for geografi
2017	46,11	42,96	44,86	42,48	47,59	41,68	39,50
2018	45,91	46,69	45,90	42,43	47,12	40,65	44,45
2019	45,67	43,31	44,38	42,40	48,26	43,89	49,27
2020	50,27	48,73	46,19	46,48	50,19	49,57	51,92
2021	50,66	49,94	46,89	50,15	51,36	48,29	49,76

Kilde: DBH Studiepoeng per student

Antall studenter på fakultetet har som nevnt økt over flere år. Likevel har det vært en økning i antall studiepoeng per student fra 44,32 studiepoeng per student i 2017 til 48,7 i 2021. Den største økningen i antall studiepoeng de siste årene har dermed vært under pandemien. Det blir interessant å følge med på utviklingen under mer normale undervisnings- og studieforhold.

Et klart flertall av instituttene har hatt en økning i antall studiepoeng avlagt per student og alle har med god margin passert målsettingen om å heve antall studiepoeng per student til minimum 45 studiepoeng per student. Tre av syv institutt har passert 50 studiepoeng per student i snitt. Den største økningen sammenliknet med 2020 har vært på Institutt for økonomi med en økning på hele 3,67 poeng.

Tabell 8: Studiepoeng per student, per studieprogram, bachelor

Bachelorprogram	2017	2018	2019	2020	2021
Bachelorprogram i sosiologi	45.01	44.57	46.93	51.82	51.73
Bachelorprogram i administrasjon og organisasjonsvitenskap	39.88	46.39	42.70	51.72	50.43
Bachelorprogram i europastudier	43.59	43.83	38	42.27	41.30
Bachelorprogram i sammenliknende politikk	47.64	48.23	46.02	49.50	50.02
Bachelorprogram i politisk økonomi	38.20	42.41	42.92	43.37	49.82
Bachelorprogram i samfunnsøkonomi	41.49	41.60	42.60	47.38	52.76
Bachelorprogram i film- og TV-produksjon	56.12	54.67	54.29	30	
Bachelorprogram i informasjons- og kommunikasjonsteknologi	41.89	41.30	43.18	46.79	50.53
Bachelorprogram i informasjonsvitenskap	43.83	45.27	46.50	52.97	51.74
Bachelorprogram i journalistikk (ny) [1]	24.38	55.08	54.09	54.17	51.97
Bachelorprogram i journalistikk (gammel)	49.76	49.02	37.06	60	
Bachelorprogram i kognitiv vitenskap	41.22	49.71	44.07	49.08	47.42
Bachelorprogram i kunstig intelligens [1]					26.33
Bachelorprogram i medie- og interaksjonsdesign [1]	25.29	50.31	50.07	53.46	52.72
Bachelorprogram i medier og kommunikasjon	49.85	48.63	49.48	55.66	54.89
Bachelorprogram i nye medier	56.34	54.18	51.67		
Bachelorprogram i TV-produksjon [1]	25.36	52.05	55.49	52.52	58.14
Bachelorprogram i sosialantropologi	42.54	40.76	43.69	50.53	49.82
Bachelorprogram i utviklingsstudier	51.20	35			
Bachelorprogram i geografi	42.91	49.17	51.12	54.63	53.70

Kilde: DBH Studiepoeng per student[1]

Flesteparten av bachelorprogrammene har noe nedgang i antall studiepoeng per student, men av de som har en økning i antall studiepoeng per student er denne økningen til dels betydelig. Bachelorprogrammet i politisk økonomi, samfunnsøkonomi og TV-produksjon hadde alle en økning på 5-6 studiepoeng per student i forhold til 2020. Bachelorprogrammet i politisk økonomi er lagt ned og hadde sitt siste opptak høsten 2020. Nedgangen for de fleste studieprogrammene kommer etter en kraftig økning for de fleste i 2020.

Tabell 9: Studiepoeng per student per studieprogram, årsstudier

Årsstudium	2017	2018	2019	2020	2021
Årsstudium i sosiologi	48.49	45.83	44.04	47.41	50.38
Årsstudium i administrasjon og organisasjonsvitenskap	34.04	37.21	37.08	43.22	45.69
Årsstudium i sammenliknende politikk	36.48	49.30	50	48.03	47.80
Årsstudium i samfunnsøkonomi	43.06	46.46	39.42	46.49	50.72
Årsstudium i informasjonsvitenskap	50	51.79	38.46	38.16	40.85
Årsstudium i medier og kommunikasjon	45.45	49.52	48.86	42.95	50.70
Årsstudium i sosialantropologi	39.69	44	49.56	45.87	45.10
Årsstudium i geografi	34.87	32.22	43.12	41.88	49.39

Kilde: DBH Studiepoeng per student

[1] For studieprogram i sitt første semester oppgis her kun studiepoeng pr student for høstsemesteret

For årsstudiene er bildet annerledes. Flertallet av studiene har hatt en økning i antall studiepoeng pr. student i forhold til 2020. Vi ser også at variasjonen mellom årene er større. Årsstudiet i medier og kommunikasjon og årsstudiet i samfunnsøkonomi har hatt de kraftigste økningene med henholdsvis 7,75 poeng per student og 4,23 poeng per student. Samtlige årsstudier ligger fremdeles lavere enn de respektive bachelorprogrammene i avlagte studiepoeng per student.

Tabell 10: Studiepoeng per student per studieprogram, master

Norske masterprogram	2017	2018	2019	2020	2021
Masterprogram i sosiologi	51.92	55.92	38.24	43.40	44.11
Masterprogram i administrasjon og organisasjonsvitenskap	53.65	51.11	48.45	42.74	48.15
Masterprogram i sammenliknende politikk	42.23	41.74	45.16	41.54	48.75
Masterprogram i samfunnsøkonomi	49.82	48.11	41.46	45.87	42.65
Masterprogram i informasjonsvitenskap	53.33	44.05	50.17	43.12	50.96
Masterprogram i manusutvikling for serier [1]	22.50	39.13	46.67	60	46.36
Masterprogram i medier og kommunikasjon	48.06	45.17	54.81	43.37	48.30
Masterprogram i undersøkende journalistikk [1]	30.00	25.38	58.80	38.40	47
Masterprogram i sosialantropologi	35.14	40	44.35	47.58	42.25
Masterprogram i geografi	51.95	38.43	46.74	57.18	50.51
Engelskspråklig masterprogram	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Masterprogram i medie- og interaksjonsdesign [1]	27.00	34.55	45.71	33.06	56.54
Masterprogram i Systemdynamikk (Modellbasert samfunnsplanlegging)	46.20	42.41	47.50	48.81	46.93
Master's Programme in Geographies of Sustainable Development	54	54.29	46.67	48.57	41.54
Master's Programme in Physical Geography			52	47.50	65

Kilde: DBH Studiepoeng per student

Også for masterprogrammene kan det se ut til at antall studiepoeng per student varierer mer mellom årene og at den til dels store variasjonen mellom 2019 og 2020 også gjentar seg for 2020 og 2021. Det vil si det er ulike program som fluktuerer og at variasjonen vi ser mellom 2020 og 2021 ikke er unik. Noe av variasjonen kan forklares med «opphopning» av innlevering av masteroppgavene som kan gi utslag på studiepoengene per student.

Tabell 11: Studiepoeng per student per studieprogram, integrert masterprogram

Integrerte masterprogram	2017	2018	2019	2020	2021
Lektorutdanning med master i sosiologi [1]					26.97
Integrert masterprogram i informasjonsteknologi og økonomi [1]					22.17
Profesjonsstudium i samfunnsøkonomi	42.76	40.84	43.24	45.69	46.86

Kilde: DBH Studiepoeng per student

Høsten 2021 ble det startet opp to nye 5-årige masterprogram, lektorutdanning med master i sosiologi og integrert masterprogram i informasjonsteknologi og økonomi. Begge disse har

[1] For studieprogram i sitt første semester oppgis her kun studiepoeng pr student for høstsemesteret

derfor bare hatt studenter et halvt år i 2021 og studiepoengproduksjonen er derfor bare fra høstsemesteret. Den femårige masteren i samfunnsøkonomi (profesjonsstudium) viser en fin økning i antall studiepoeng per student og er nå oppe på 46,8 poeng i snitt per student.

Gjennomføring

Gjennomføring i studieprogrammene har i flere år vært et sentralt tema i dialogmøtene mellom UiB og Kunnskapsdepartementet (KD), og KD har vært særlig opptatt av gjennomføring på normert tid (Utdanningsutvalget sak 57/21 Studiekvalitetsmelding 2020). I tallmaterialet fra Tableau (Andel kandidater fullført innen normert tid (B3) fremgår det at utviklingen i andelen kandidater som gjennomfører bachelorgraden på normert tid ved UiB har økt betydelig de siste årene. Utviklingen de tre siste årene har gått fra en gjennomføringsandel på normert tid på 36,8 for 2016-kullet, 41,3 for 2017-kullet og til 43,6 for 2018-kullet på UiB. Vi kan ikke utelukke at det er en viss korona-effekt som spiller inn, men frykten for at studentene ikke skulle gjennomføre studiene har foreløpig ikke vist seg å stemme.

Tilsvarende tall for SV-fakultetet i samme periode viser en gjennomføringsandel på normert tid på henholdsvis 39,0, 46,1 og 49,3 for 2016-, 2017- og 2018-kullet. Gjennomføringsandelen på fakultetet samlet ligger med andre ord klart høyere enn for UiB sett under ett.

Den høyeste gjennomføringen på normert tid finner vi på Fakultet for kunst, musikk og design (76,6), Det psykologiske fakultet (58,5) og Det medisinske fakultet (57,1). SV-fakultetet plasserer seg klart høyere enn fakultet det kan være mer naturlig å sammenlikne seg med som Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet (41,6) og Det humanistiske fakultet (26,8).

Vedlegg 1 viser gjennomstrømmingen på bachelornivå for kullene 2017-2020.

Vedlegg 1: Gjennomstrømming

Bildene under viser gjennomstrømming per bachelorprogram for kullene for 2017-2020. Kull 2020 er nå på sitt fjerde semester, men er med i tabellen så vi kan se litt hvordan vi ligger an sammenliknet med fjerde semester for foregående kull. Bildene er hentet fra Tableau, studieprogramlederrapporten. Denne rapporten inneholder nøkkeltall for hvert studieprogram på gjennomstrømming, søkertall, intern rekruttering og karakterer. Vi oppfordrer instituttene til å se nærmere på sine studieprogram i denne rapporten.

Nederste rad på hvert studieprogram, «Andel kvalifikasjoner», viser andelen studenter av det kullet som startet det angitte året som har fullført graden. Kolonnen som viser semesternummer 6 angir fullføring på normert tid på bachelornivå (3 år). Vi har inkludert to ekstra semester da det erfaringsmessig er mange som bruker mer enn 6 semestre på bachelorgraden.

Rapporten finnes her: STAR-rapporter – Studieprogramledere – gjennomstrømming Ved innlogging oppgir du brukernavnet ditt etterfulgt av @uib.no. Passordet er ditt vanlige UiB-passord. Velg området STAR (ikke UiB) om du får opp valget. Mer om pålogging og rapportdokumentasjon.

Sosiologisk institutt

Bachelorprogram i sosiologi

			Semesternummer							
Startår		Grand T..	1	2	3	4	5	6	7	8
2017 HØST	Aktive	126	126	108	75	71	54	52	14	8
	Akkumulerte Kvalifikasjoner	53	0	2	3	10	11	46	49	53
	Andel_kvalifikasjoner	42.06%	0.00%	1.59%	2.38%	7.94%	8.73%	36.51%	38.89%	42.06%
2018 HØST	Aktive	140	139	113	73	65	58	57	11	9
	Akkumulerte Kvalifikasjoner	55	0	4	6	10	14	54	55	55
	Andel_kvalifikasjoner	39.29%	0.00%	2.86%	4.29%	7.14%	10.00%	38.57%	39.29%	39.29%
2019 HØST	Aktive	137	137	123	92	84	70	65		
	Akkumulerte Kvalifikasjoner	18	0	2	3	15	18	18	18	18
	Andel_kvalifikasjoner	13.14%	0.00%	1.46%	2.19%	10.95%	13.14%	13.14%		
2020 HØST	Aktive	129	127	116	86	83				
	Akkumulerte Kvalifikasjoner	2	0	2	2	2	2	2	2	2
	Andel_kvalifikasjoner	1.55%	0.00%	1.55%	1.55%	1.55%				

Institutt for administrasjon og organisasjonsvitenskap

Bachelorprogram i administrasjon og organisasjonsvitenskap

		Semesternummer								
Startår		Grand T..	1	2	3	4	5	6	7	8
2017 HØST	Aktive	96	96	76	57	48	41	39	13	9
	Akkumulerte Kvalifikasjoner	39	1	3	4	8	12	34	36	39
	Andel_kvalifikasjoner	40.63%	1.04%	3.13%	4.17%	8.33%	12.50%	35.42%	37.50%	40.63%
2018 HØST	Aktive	94	93	80	49	43	35	35	4	3
	Akkumulerte Kvalifikasjoner	43	1	7	9	12	13	43	43	43
	Andel_kvalifikasjoner	45.74%	1.06%	7.45%	9.57%	12.77%	13.83%	45.74%	45.74%	45.74%
2019 HØST	Aktive	97	96	86	70	68	49	51		
	Akkumulerte Kvalifikasjoner	17	1	4	4	17	17	17	17	17
	Andel_kvalifikasjoner	17.53%	1.03%	4.12%	4.12%	17.53%	17.53%	17.53%		
2020 HØST	Aktive	104	104	94	74	74				
	Akkumulerte Kvalifikasjoner	2	0	2	2	2	2	2	2	2
	Andel_kvalifikasjoner	1.92%	0.00%	1.92%	1.92%	1.92%				

Institutt for sammenliknende politikk

Bachelorprogram i europastudier

		Semesternummer								
Startår		Grand T..	1	2	3	4	5	6	7	8
2017 HØST	Aktive	27	27	25	21	20	18	17	3	2
	Akkumulerte Kvalifikasjoner	14	0	0	1	1	2	12	13	14
	Andel_kvalifikasjoner	51.85%	0.00%	0.00%	3.70%	3.70%	7.41%	44.44%	48.15%	51.85%
2018 HØST	Aktive	30	30	22	16	15	9	9	3	2
	Akkumulerte Kvalifikasjoner	6	0	0	0	0	0	6	6	6
	Andel_kvalifikasjoner	20.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	20.00%	20.00%	20.00%
2019 HØST	Aktive	37	35	31	26	24	23	23		
	Akkumulerte Kvalifikasjoner	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Andel_kvalifikasjoner	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%		
2020 HØST	Aktive	31	30	20	21	21				
	Akkumulerte Kvalifikasjoner	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Andel_kvalifikasjoner	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%				

Bachelorprogram i sammenliknende politikk

		Semesternummer								
Startår		Grand T..	1	2	3	4	5	6	7	8
2017 HØST	Aktive	177	174	153	135	128	101	98	29	18
	Akkumulerte Kvalifikasjoner	105	0	3	6	19	25	88	100	105
	Andel_kvalifikasjoner	59.32%	0.00%	1.69%	3.39%	10.73%	14.12%	49.72%	56.50%	59.32%
2018 HØST	Aktive	149	142	133	112	107	90	85	24	18
	Akkumulerte Kvalifikasjoner	74	0	0	1	12	17	71	74	74
	Andel_kvalifikasjoner	49.66%	0.00%	0.00%	0.67%	8.05%	11.41%	47.65%	49.66%	49.66%
2019 HØST	Aktive	162	161	145	121	113	90	88		
	Akkumulerte Kvalifikasjoner	21	1	2	3	20	21	21	21	21
	Andel_kvalifikasjoner	12.96%	0.62%	1.23%	1.85%	12.35%	12.96%	12.96%		
2020 HØST	Aktive	168	167	159	127	117				
	Akkumulerte Kvalifikasjoner	3	0	0	3	3	3	3	3	3
	Andel_kvalifikasjoner	1.79%	0.00%	0.00%	1.79%	1.79%				

Institutt for økonomi

Bachelorprogram i politisk økonomi

			Semesternummer							
Startår		Grand T..	1	2	3	4	5	6	7	8
2017 HØST	Aktive	31	30	25	16	15	12	12	2	2
	Akkumulerte Kvalifikasjoner	10	0	0	0	0	0	8	8	10
	Andel_kvalifikasjoner	32.26%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	25.81%	25.81%	32.26%
2018 HØST	Aktive	20	19	16	13	13	10	10	2	2
	Akkumulerte Kvalifikasjoner	9	0	0	0	1	1	9	9	9
	Andel_kvalifikasjoner	45.00%	0.00%	0.00%	0.00%	5.00%	5.00%	45.00%	45.00%	45.00%
2019 HØST	Aktive	20	20	15	7	6	5	4		
	Akkumulerte Kvalifikasjoner	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Andel_kvalifikasjoner	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%		
2020 HØST	Aktive	25	25	20	9	7				
	Akkumulerte Kvalifikasjoner	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Andel_kvalifikasjoner	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%				

Bachelorprogram i samfunnsøkonomi

			Semesternummer							
Startår		Grand T..	1	2	3	4	5	6	7	8
2017 HØST	Aktive	111	110	97	70	68	52	48	13	7
	Akkumulerte Kvalifikasjoner	57	0	4	5	14	18	52	55	57
	Andel_kvalifikasjoner	51.35%	0.00%	3.60%	4.50%	12.61%	16.22%	46.85%	49.55%	51.35%
2018 HØST	Aktive	103	103	83	52	50	37	36	7	3
	Akkumulerte Kvalifikasjoner	39	0	1	2	10	11	37	39	39
	Andel_kvalifikasjoner	37.86%	0.00%	0.97%	1.94%	9.71%	10.68%	35.92%	37.86%	37.86%
2019 HØST	Aktive	118	117	106	79	76	56	53		
	Akkumulerte Kvalifikasjoner	23	1	5	7	21	23	23	23	23
	Andel_kvalifikasjoner	19.49%	0.85%	4.24%	5.93%	17.80%	19.49%	19.49%		
2020 HØST	Aktive	123	123	101	75	70				
	Akkumulerte Kvalifikasjoner	1	0	0	1	1	1	1	1	1
	Andel_kvalifikasjoner	0.81%	0.00%	0.00%	0.81%	0.81%				

Institutt for informasjons- og medievitenskap

Bachelorprogram i informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT)

			Semesternummer							
Startår		Grand T..	1	2	3	4	5	6	7	8
2017 HØST	Aktive	26	26	24	17	16	15	14	5	4
	Akkumulerte Kvalifikasjoner	14	0	1	1	2	2	10	11	14
	Andel_kvalifikasjoner	53.85%	0.00%	3.85%	3.85%	7.69%	7.69%	38.46%	42.31%	53.85%
2018 HØST	Aktive	26	26	25	21	19	15	14	2	
	Akkumulerte Kvalifikasjoner	16	0	0	0	2	3	14	16	16
	Andel_kvalifikasjoner	61.54%	0.00%	0.00%	0.00%	7.69%	11.54%	53.85%	61.54%	
2019 HØST	Aktive	24	24	21	13	12	11	11		
	Akkumulerte Kvalifikasjoner	1	0	0	0	1	1	1	1	1
	Andel_kvalifikasjoner	4.17%	0.00%	0.00%	0.00%	4.17%	4.17%	4.17%		
2020 HØST	Aktive	28	28	26	16	15				
	Akkumulerte Kvalifikasjoner	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Andel_kvalifikasjoner	3.57%	3.57%	3.57%	3.57%	3.57%				

Bachelorprogram i informasjonsvitenskap

			Semesternummer							
Startår		Grand T..	1	2	3	4	5	6	7	8
2017 HØST	Aktive	94	94	81	60	56	39	32	10	7
	Akkumulerte Kvalifikasjoner	46	0	3	5	19	24	43	44	46
	Andel_kvalifikasjoner	48.94%	0.00%	3.19%	5.32%	20.21%	25.53%	45.74%	46.81%	48.94%
2018 HØST	Aktive	124	122	106	91	87	68	62	13	14
	Akkumulerte Kvalifikasjoner	70	1	6	6	24	27	70	70	70
	Andel_kvalifikasjoner	56.45%	0.81%	4.84%	4.84%	19.35%	21.77%	56.45%	56.45%	56.45%
2019 HØST	Aktive	113	112	98	84	78	62	54		
	Akkumulerte Kvalifikasjoner	21	0	2	4	15	21	21	21	21
	Andel_kvalifikasjoner	18.58%	0.00%	1.77%	3.54%	13.27%	18.58%	18.58%		
2020 HØST	Aktive	109	108	92	74	71				
	Akkumulerte Kvalifikasjoner	4	0	1	4	4	4	4	4	4
	Andel_kvalifikasjoner	3.67%	0.00%	0.92%	3.67%	3.67%				

Bachelorprogram i journalistikk (ny)

			Semesternummer							
Startår		Grand T..	1	2	3	4	5	6	7	8
2017 HØST	Aktive	25	24	23	18	17	11	14	1	1
	Akkumulerte Kvalifikasjoner	15	0	0	0	1	1	14	14	15
	Andel_kvalifikasjoner	60.00%	0.00%	0.00%	0.00%	4.00%	4.00%	56.00%	56.00%	60.00%
2018 HØST	Aktive	23	22	22	18	18	17	13		
	Akkumulerte Kvalifikasjoner	13	0	0	0	0	5	13	13	13
	Andel_kvalifikasjoner	56.52%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	21.74%	56.52%		
2019 HØST	Aktive	25	25	23	21	21	20	12		
	Akkumulerte Kvalifikasjoner	4	0	0	0	0	4	4	4	4
	Andel_kvalifikasjoner	16.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	16.00%	16.00%		
2020 HØST	Aktive	39	38	35	28	27				
	Akkumulerte Kvalifikasjoner	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Andel_kvalifikasjoner	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%				

Bachelorprogram i kognitiv vitenskap

			Semesternummer							
Startår		Grand T..	1	2	3	4	5	6	7	8
2017 HØST	Aktive	47	47	37	26	26	25	21	7	5
	Akkumulerte Kvalifikasjoner	19	0	0	0	0	2	16	18	19
	Andel_kvalifikasjoner	40.43%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	4.26%	34.04%	38.30%	40.43%
2018 HØST	Aktive	29	28	27	19	19	18	17	3	1
	Akkumulerte Kvalifikasjoner	15	0	0	0	0	1	12	15	15
	Andel_kvalifikasjoner	51.72%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	3.45%	41.38%	51.72%	51.72%
2019 HØST	Aktive	33	33	27	22	22	19	17		
	Akkumulerte Kvalifikasjoner	3	0	0	0	2	3	3	3	3
	Andel_kvalifikasjoner	9.09%	0.00%	0.00%	0.00%	6.06%	9.09%	9.09%		
2020 HØST	Aktive	32	32	31	24	23				
	Akkumulerte Kvalifikasjoner	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Andel_kvalifikasjoner	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%				

Bachelorprogram i medier og kommunikasjon

			Semesternummer							
Startår		Grand T..	1	2	3	4	5	6	7	8
2017 HØST	Aktive	56	56	53	37	35	26	23	5	5
	Akkumulerte Kvalifikasjoner	33	0	0	1	9	11	28	28	33
	Andel_kvalifikasjoner	58.93%	0.00%	0.00%	1.79%	16.07%	19.64%	50.00%	50.00%	58.93%
2018 HØST	Aktive	58	58	48	33	32	27	26	5	3
	Akkumulerte Kvalifikasjoner	31	1	3	3	10	10	27	31	31
	Andel_kvalifikasjoner	53.45%	1.72%	5.17%	5.17%	17.24%	17.24%	46.55%	53.45%	53.45%
2019 HØST	Aktive	61	60	55	42	38	29	28		
	Akkumulerte Kvalifikasjoner	10	0	1	3	10	10	10	10	10
	Andel_kvalifikasjoner	16.39%	0.00%	1.64%	4.92%	16.39%	16.39%	16.39%		
2020 HØST	Aktive	73	72	69	57	51				
	Akkumulerte Kvalifikasjoner	4	0	0	4	4	4	4	4	4
	Andel_kvalifikasjoner	5.48%	0.00%	0.00%	5.48%	5.48%				

Bachelorprogram i medie- og interaksjonsdesign

			Semesternummer					
Startår		Grand T..	1	2	3	4	5	6
2017 HØST	Aktive	35	35	33	25	24	20	24
	Akkumulerte Kvalifikasjoner	23	0	0	0	0	0	23
	Andel_kvalifikasjoner	65.71%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	65.71%
2018 HØST	Aktive	37	37	35	30	30	30	30
	Akkumulerte Kvalifikasjoner	29	0	0	0	0	0	29
	Andel_kvalifikasjoner	78.38%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	78.38%
2019 HØST	Aktive	40	40	36	32	31	28	29
	Akkumulerte Kvalifikasjoner	0	0	0	0	0	0	0
	Andel_kvalifikasjoner	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%
2020 HØST	Aktive	35	35	32	29	30		
	Akkumulerte Kvalifikasjoner	0	0	0	0	0	0	0
	Andel_kvalifikasjoner	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%		

Bachelorprogram i TV-produksjon

		Semesternummer							
Startår		Grand T..	1	2	3	4	5	6	7
2017 HØST	Aktive	28	27	27	24	21	21	21	1
	Akkumulerte Kvalifikasjoner	19	0	0	0	0	0	19	19
	Andel_kvalifikasjoner	67.86%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	67.86%	67.86%
2018 HØST	Aktive	26	26	22	17	16	15	15	
	Akkumulerte Kvalifikasjoner	15	0	0	0	0	0	15	15
	Andel_kvalifikasjoner	57.69%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	57.69%	
2019 HØST	Aktive	32	32	29	26	26	25	25	
	Akkumulerte Kvalifikasjoner	1	0	1	1	1	1	1	1
	Andel_kvalifikasjoner	3.13%	0.00%	3.13%	3.13%	3.13%	3.13%	3.13%	
2020 HØST	Aktive	31	31	29	25	25			
	Akkumulerte Kvalifikasjoner	0	0	0	0	0	0	0	0
	Andel_kvalifikasjoner	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%			

Institutt for sosialantropologi

Bachelorprogram i sosialantropologI

		Semesternummer								
Startår		Grand T..	1	2	3	4	5	6	7	8
2017 HØST	Aktive	97	96	88	65	65	52	48	9	7
	Akkumulerte Kvalifikasjoner	49	0	0	0	7	8	42	44	49
	Andel_kvalifikasjoner	50.52%	0.00%	0.00%	0.00%	7.22%	8.25%	43.30%	45.36%	50.52%
2018 HØST	Aktive	105	103	85	61	57	48	46	10	7
	Akkumulerte Kvalifikasjoner	47	0	0	0	8	11	44	47	47
	Andel_kvalifikasjoner	44.76%	0.00%	0.00%	0.00%	7.62%	10.48%	41.90%	44.76%	44.76%
2019 HØST	Aktive	110	110	90	72	71	65	63		
	Akkumulerte Kvalifikasjoner	2	0	0	0	2	2	2	2	2
	Andel_kvalifikasjoner	1.82%	0.00%	0.00%	0.00%	1.82%	1.82%	1.82%		
2020 HØST	Aktive	115	115	103	73	63				
	Akkumulerte Kvalifikasjoner	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Andel_kvalifikasjoner	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%				

Institutt for geografi

Bachelorprogram i geografi

			Semesternummer						
Startår		Grand T..	1	2	3	4	5	6	7
2017 HØST	Aktive	26	26	22	19	18	14	14	0
	Akkumulerte Kvalifikasjoner	18	0	1	1	4	5	17	18
	Andel_kvalifikasjoner	69.23%	0.00%	3.85%	3.85%	15.38%	19.23%	65.38%	69.23%
2018 HØST	Aktive	34	33	32	24	22	19	19	4
	Akkumulerte Kvalifikasjoner	23	0	1	1	5	5	20	23
	Andel_kvalifikasjoner	67.65%	0.00%	2.94%	2.94%	14.71%	14.71%	58.82%	67.65%
2019 HØST	Aktive	48	48	41	33	30	27	24	
	Akkumulerte Kvalifikasjoner	7	0	2	2	6	7	7	7
	Andel_kvalifikasjoner	14.58%	0.00%	4.17%	4.17%	12.50%	14.58%	14.58%	
2020 HØST	Aktive	46	45	41	33	32			
	Akkumulerte Kvalifikasjoner	0	0	0	0	0	0	0	0
	Andel_kvalifikasjoner	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%			

Kildehenvisninger

Figur 1: Registrerte studenter pr institutt

Kilde: Registrerte studenter (tidsserie)
Årstall = 2021, 2020, 2019, 2018, 2017
Semester = Høst
Organisering/hierarki = Institusjonstype -Institusjon-Fakultet-Institutt-Studieprogram
Institusjonstype = Universiteter
Studentkategori = Studenter
Undernivå = Bachelor, 3-årig, Årsstudium, 60-studiepoeng, Lavere nivå (øvrige), Master, 2-årig, Master, erfaringsbasert, 1,5-2 år, Master, 1-1,5-årig, Høyere nivå (øvrige), Master, 5-årig

Figur 2: Opptakstall årsstudier, høst

Kilde: DBH Opptatte studenter (f.o.m. 2008)
Årstall = 2021, 2020, 2019, 2018, 2017
Semester = Høst
Institusjonstype = Universiteter
Organisering/hierarki = Hovednivå-undernivå-institusjon-avdeling-studieprogram
Undernivå = Årsstudium, 60-studiepoeng

*Årsstudium i medier og kommunikasjon og Årsstudium i medievitenskap er slått sammen

Figur 3: Opptakstall bachelorprogram, høst

Kilde: DBH Opptatte studenter (f.o.m. 2008)
Årstall = 2021, 2020, 2019, 2018, 2017
Semester = Høst
Institusjonstype = Universiteter
Organisering/hierarki = Hovednivå-undernivå-institusjon-avdeling-studieprogram
Undernivå = Bachelor, 3-årig

* Bachelorprogram i medier og kommunikasjon og Bachelorprogram i medievitenskap er slått sammen

Figur 4: Opptakstall integrerte masterprogram, høst.

Kilde: DBH Opptatte studenter (f.o.m. 2008)
Årstall = 2021, 2020, 2019, 2018, 2017
Semester = Høst
Organisering/hierarki = Hovednivå-undernivå-institusjon-avdeling-studieprogram
Undernivå = Master, 5-årig

Figur 5: Opptakstall norske masterprogram, høst

Kilde: DBH Opptatte studenter (f.o.m. 2008)
Årstall = 2021, 2020, 2019, 2018, 2017
Semester = Høst
Organisering/hierarki = Hovednivå-undernivå-institusjon-avdeling-studieprogram
Undernivå = Master, 2-årig

*Masterprogram i medier og kommunikasjon og Masterprogram i medievitenskap er slått sammen

Figur 6: Opptak til engelskspråklige masterprogram, høst

Kilde: DBH Opptatte studenter (f.o.m. 2008)
Årstall = 2021, 2020, 2019, 2018, 2017
Semester = Høst
Organisering/hierarki = Hovednivå-undernivå-institusjon-avdeling-studieprogram
Undernivå = Master, 2-årig

Figur 7: Antall utvekslingsstudenter 2017-2021

Kilde: DBH Utvekslingsopphold
Årstall = 2021, 2020, 2019, 2018, 2017
Institusjonstype = Universiteter
Organisering/hierarki = Institusjonstype-institusjon-fakultet-institutt-avtale-utvekslingsinstitusjon
Utreisende/innreisende = Utreisende/Innreisende
Undernivå = Bachelor, 3-årig, Årsstudium, 60-studiepoeng, Lavere nivå (øvrige), Master, 2-årig, Master, erfaringsbasert, 1,5-2 år, Master, 1-1,5-årig, Høyere nivå (øvrige), Master, 5-årig, Profesjonsstudium

Figur 8: Antall utreisende utvekslingsstudenter per BA studieprogram

Kilde: DBH Utvekslingsopphold
Årstall = 2021, 2020, 2019, 2018, 2017
Institusjonstype = Universiteter
Utreisende/innreisende = Utreisende
Organisering/hierarki = Institusjon-studieprogram-land-utvekslingsinstitusjon
Undernivå = Bachelor, 3-årig

Figur 9: Kandidatproduksjon bachelor

Kilde: DBH Fullført vitnemålsgivende studieprogram (uteksaminerte)
Årstall = 2021, 2020, 2019, 2018, 2017
Institusjonstype = Universiteter
Organisering/hierarki = Institusjon-avdeling-kvalifikasjon-studieprogram
Semester = Vår, Høst
Undernivå = Bachelor, 3-årig

Figur 10: Kandidatproduksjon masterprogram

Kilde: DBH Fullført vitnemålsgivende studieprogram (uteksaminerte)
Årstall = 2021, 2020, 2019, 2018, 2017
Institusjonstype = Universiteter
Organisering/hierarki = Institusjon-avdeling-kvalifikasjon-studieprogram
Undernivå = Master, 2-årig, Master, 5-årig

Figur 11: Kandidatproduksjon BA og MA

Kilde: DBH Fullført vitnemålsgivende studieprogram (uteksaminerte)
Årstall = 2021, 2020, 2019, 2018, 2017
Institusjonstype = Universiteter
Organisering/hierarki = Institusjonstype -Institusjon-avdeling-institutt-studieprogram
Undernivå = Bachelor, 3-årig, Master, 2-årig

Figur 12: Studiepoengproduksjon pr institutt

Kilde: DBH Studiepoengproduksjon iht. studieprogrammet hvor emnet primært tilhører
Årstall = 2021, 2020, 2019, 2018, 2017
Semester = Vår, Høst
Institusjonstype = Universiteter
Organisering/hierarki = Institusjonstype-institusjon-avdeling-institutt-studieprogram-emne
Studentkategori = Studenter
Ny/Gjentaksprod = Nye
Hovednivå = Lavere grads nivå, Høyere grads nivå, Integrert mastergrad/profesjon, Annet
Finansiering = Egen, Ekstern

Figur 13: Studiepoeng per student 2017-2021 fordelt på institutt

Kilde: DBH Studiepoeng per student
Årstall = 2021, 2020, 2019, 2018, 2017
Institusjonstype = Universiteter
Organisering/hierarki = Institusjonstype-institusjon-avdeling-institutt-studieprogram
Finansieringskategori = A, B, C, D, E, F, Ikke støtte, Udefinert
Ny/Gjentaksprod = Nye
Hovednivå = Lavere grads nivå, Høyere grads nivå, Integrert mastergrad/profesjon, Annet
Finansiering = Egen

Tabell 1: Opptak til ph.d.-programmet ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Kilde: Felles Studentsystem (FS)
Rapport FS916.001 Kandidatrapport - avtale og arbeidsforhold

Tabell 2: Inntakskvalitet bachelor og integrerte masterprogram

Kilde: DBH Gjennomsnittlige opptakspoeng for søkere
Årstall = 2021, 2020, 2019
Semester = Høst
Organisering/hierarki = Institusjonstype-institusjon-fakultet-institutt-studieprogram
Opptakstype = Samordna opptak
Prioritet = Alle
Møtt = Møtt til studiestart
Institusjonstype = Universiteter

Tabell 3: Inntakskvalitet årsstudier

Kilde: DBH Gjennomsnittlige opptakspoeng for søkere
Årstall = 2021, 2020, 2019
Semester = Høst
Organisering/hierarki = Institusjonstype-institusjon-fakultet-institutt-studieprogram
Opptakstype = Samordna opptak
Prioritet = Alle
Møtt = Møtt til studiestart
Institusjonstype = Universiteter

Tabell 4: Inntakskvalitet master

Kilde: Uttrekk fra Felles Studentsystem (FS)
Tilrettelagt av Thor André Tomter
Snittet av konkurransepoeng i masteropptaket hvor:
Tilbudsstatus = I eller S
Svarstatus = J
Møttstatus er ulik N
Kvalifikasjonsgrunnlaget = B3 (treårig bachelor eller tilsvarende

Tabell 5: Kandidatproduksjon bachelor

Kilde: DBH Fullført vitnemålsgivende studieprogram (uteksaminerte)
Årstall = 2021, 2020, 2019, 2018, 2017
Institusjonstype = Universiteter
Organisering/hierarki = Institusjonstype -Institusjon-avdeling-institutt-studieprogram
Undernivå = Bachelor, 3-årig

Tabell 6: Kandidatproduksjon BA og MA

Kilde: DBH Fullført vitnemålsgivende studieprogram (uteksaminerte)
Årstall = 2021, 2020, 2019, 2018, 2017
Institusjonstype = Universiteter
Organisering/hierarki = Institusjonstype -Institusjon-avdeling-institutt-studieprogram
Undernivå = Bachelor, 3-årig, Master, 2-årig, Master, 5-årig

Tabell 7: Kandidatproduksjon ph.d

Kilde: Felles Studentsystem (FS)
Rapport FS916.001 Kandidatrapport - avtale og arbeidsforhold

Tabell 8: Studiepoeng per student, per studieprogram, bachelor

Kilde: DBH Studiepoeng per student
Årstall = 2021, 2020, 2019, 2018, 2017
Institusjonstype = Universiteter
Organisering/hierarki = Institusjonstype-institusjon-avdeling-institutt-studieprogram
Finansieringskategori = A, B, C, D, E, F, Ikke støtte, Udefinert
Ny/Gjentaksprod = Nye
Hovednivå = Lavere grads nivå, Høyere grads nivå, Integrert mastergrad/profesjon, Annet
Finansiering = Egen

[1] For studieprogram i sitt første semester vises kun studiepoeng per student for høstsemestret

Tabell 9: Studiepoeng per student per studieprogram, årsstudier

Kilde: DBH Studiepoeng per student
Årstall = 2021, 2020, 2019, 2018, 2017
Institusjonstype = Universiteter
Organisering/hierarki = Institusjonstype-institusjon-avdeling-institutt-studieprogram
Finansieringskategori = A, B, C, D, E, F, Ikke støtte, Udefinert
Ny/Gjentaksprod = Nye
Hovednivå = Lavere grads nivå, Høyere grads nivå, Integrert mastergrad/profesjon, Annet
Finansiering = Egen

Tabell 10: Studiepoeng per student per studieprogram, master

Kilde: DBH Studiepoeng per student
Årstall = 2021, 2020, 2019, 2018, 2017
Institusjonstype = Universiteter
Organisering/hierarki = Institusjonstype-institusjon-avdeling-institutt-studieprogram
Finansieringskategori = A, B, C, D, E, F, Ikke støtte, Udefinert
Ny/Gjentaksprod = Nye
Hovednivå = Lavere grads nivå, Høyere grads nivå, Integrert mastergrad/profesjon, Annet
Finansiering = Egen

[1] For studieprogram i sitt første semester vises kun studiepoeng per student for høstsemestret

Tabell 11: Studiepoeng per student per studieprogram, integrert masterprogram

Kilde: DBH Studiepoeng per student
Årstall = 2021, 2020, 2019, 2018, 2017
Institusjonstype = Universiteter
Organisering/hierarki = Institusjonstype-institusjon-avdeling-institutt-studieprogram
Finansieringskategori = A, B, C, D, E, F, Ikke støtte, Udefinert
Ny/Gjentaksprod = Nye
Hovednivå = Lavere grads nivå, Høyere grads nivå, Integrert mastergrad/profesjon, Annet
Finansiering = Egen

[1] For studieprogram i sitt første semester vises kun studiepoeng per student for høstsemestret

UNIVERSITAS
BERGENSIS

UNIVERSITETET I BERGEN
Institutt for økonomi

Programstyret – møte 12.05.2022

Tid: 12.05.2022 kl:14:00

Sted: Møterom, 4.etg, Institutt for økonomi

Deltakere:

- Espen Bratberg (professor, leder av programstyret)
- Frode Meland (professor, undervisningsleder)
- Medhusja Nalliah (studiekonsulent)
- Sigve Tjøtta (professor)
- Astrid Louise Grasdal (førsteamanuensis)
- Brynhildur Sol Eddudottir (PROF-SØK studentrepresentant)
- Johanne Bakken (BASV-SØK studentrepresentant)

Referent: Medhusja Nalliah (studiekonsulent)

Saksliste:

i. Godkjenning av innkalling og saksliste
ii. Tilsyn fra NOKUT – til orientering
iii. Gjennomgang av tre årig emneevalueringer (se vedlegg)
iv. Videre arbeid med studieplanendringer
Mulige endringer i studieplanen for BA/PROF ble diskutert på instituttseminar 27/28 april med utgangspunkt i vedlagte forslag. Programstyret inviteres til å kommentere det videre arbeidet
v. Eventuelle saker

Sak 8/22 – Godkjenning av innkalling og saksliste

- Ingen formodninger mot innkalling og sakslisten

Sak 9/22 – Tilsyn fra NOKUT

- BASV-SØK har blitt valgt ut til tilsyn av NOKUT i forbindelse med akkreditering av UiB.
- Vi skal dokumentere det vi gjør for å systematisk kvalitetssikre bachelorstudiet vårt
- På IFØ har vi satt sammen en arbeidsgruppe som jobber sammen med Hilde Marie Rognås (leder av studieseksjonen på fakultetet sentralt). Gruppen består av Marianne Bø Larsen, Medhusja Nalliah og Espen Bratberg

Sak 10/22 – Gjennomgang av treårig emneevalueringer (se vedlegg)

ECON100:

- Emnet endret pensum i 2019 til en nettbasert open access-lærebok (CORE Economics). Emneansvarlig mener dette fungerer godt og har ambisjoner om ytterligere å bruke empiriske data som er tilgjengelig i CORE-konseptet. Han mener også det kan være ønskelig å integrere dette emnet med metodeundervisningen ved mer case-preget undervisning, men ettersom dette er under utredning er ikke planer i den retning konkretisert enda.
- Emneansvarlig har merket seg en kommentar fra eksternfagfelle om at det kan være ønskelig med noe mer makroøkonomi i kurset
- ECON100 er ikke lenger et ex.fac-emne, dette må fjernes fra emnebeskrivelsen
- IMØ: Undervisningsleder opplyste at en vil vurdere å legge inn ECON100 som obligatorisk og fjerne ECON116 som obligatorisk (dette ble også nevnt i studentundersøkelsen)

ECON115:

- En ny og oppdatert lærebok ble tatt i bruk i 2020. Emneansvarlig ønsker også å finne litteratur med bedre dekning av empirisk utviklingsøkonomi.

ECON116

- Det har blitt gjennomført endringer i forbindelse med at emnet har fått ny emneansvarlig (endringer som har blitt utført mtp. de to forrige egenevalueringene). Emneansvarlig synes disse fungerer etter hensikten.

ECON140

- Delte meninger blant studentene på progresjon i pensum, men emneansvarlig har prøvd å tilrettelegge i samsvar med tilbakemeldingene.

ECON315

- Undervisningen har vært preget av pandemien. Emneansvarlig har hatt noen gjesteforelesere og vurderer også å gjøre noen pensumendringer

ECON340

- Emnet har skiftet lærebok, og bruk av programpakken STATA er mer integrert i undervisningen. På hjemmeeksamen H2021 inngikk STATA, men det er usikkert om dette kan videreføres når en går tilbake til skoleeksamen
    - Det ble diskutert om mappevurdering der STATA inngår kunne være et alternativ til STATA på skoleeksamen, men programstyret var enig med programansvarlig i at alternativet med STATA på eksamen er å foretrekke hvis det kan implementeres i Inspera.

Tre-årig emneevaluering som mangles:

- ECON243: Da emneansvarlig har sluttet vil Espen Bratberg utarbeide evalueringen på grunnlag av de foreliggende egenevalueringene.
- ECON360 og ECON 380: emneansvarlige er purret.
- *Gjennomføringsliste og emneevaluering må legges inn i samme dokument som selve tre-årig evaluering.*

Programstyret mente ikke det var avvik i noen av de gjennomgåtte evalueringene som krever at instituttledelsen griper inn.

Sak 11/22- Videre arbeid med studieplanendringer (se vedlegg *Voss-studieplanendringer*)

- Espen Bratberg orienterte om diskusjonen om mulige studieplanendringer på instituttseminar på Voss 27-28 april. Med bakgrunn i diskusjonen ønsker instituttledelsen å gå videre med planer om integrert førstesemester (jf vedlegg), men det krever mer utredning og det er ikke realistisk at dette vil være klart innen fristen for studieplanendringer gjeldende fra 2023. Det betyr at endringer ikke kan gjennomføres før til høsten 2024.
- Programstyret er enig i at et integrert førstesemester må utredes videre.

- De fleste er positiv til integrering, men det kom fram en del synspunkter i diskusjonen
    - Representanten for BASV-SØK mente at både statistikk og matematikk i første semester kan bli for metodetungt og påpekte at om lag halvparten av bachelorstudentene som deltok i årets studentundersøkelse mente dette.
    - Skrivetrening burde være med i ferdigheter under videre utredning av studieplanen (f.eks. ved endring i vurderingsform). Det ble påpekt at behov for mer skrivetrening ble diskutert sist programstyret hadde diskusjonen oppe uten at dette var omtalt i notatet om studieplanendringer

Sak 12/22 – Eventuelle saker

- Forslag om å erstatte MAT101/MAT111 med ECON140 for profesjonstudentene:
    - Dette er en anbefaling fra programsensor (fagfellerapport)
    - Samme forelesningsrekke som for bachelorstudenter, men at profesjon får mer obligatorisk undervisningsaktivitet i emnet
    - Programstyret vil ikke gi noe valg mellom MAT101 og ECON140, vil heller i at studentene må ta ECON140
    - Studentundersøkelsen: studenter ønsker også å erstatte MAT101/MAT111 med ECON140.
    - **Programstyret er enig i det at ECON140 blir innført til høsten i PROF-SØK-studiematrisen hvis mulig**

Studiekvalitetsmelding for Institutt for økonomi 2020

Oppfølging av Studiekvalitetsmeldingen 2019

Beskriv kort oppfølgingen av instituttets planer for 2020 fra Studiekvalitetsmeldingen 2019

- Fjorårets melding viser at instituttet planla møte med studentene spesifikt for promotering av fagprofiler våren 2020 (https://www.uib.no/econ/121674/anbefalte-fagprofiler-i-samfunns%C3%B8konomi) som tiltak mot frafall. Pga. korona falt dette møtet bort. Fagprofilene ble i stedet promotert for via informasjonsmøtene våren 2021. Se under «gjennomføring» s. 6.
- Bachelorprogrammet i politisk økonomi er vedtatt nedlagt av universitetsstyret fra og med høsten 2021. Siste ordinære vurderingssemester blir våren 2023. Sivilingeniørprogrammet informasjonsteknologi og økonomi (ITØK) ble opprettet med oppstart høsten 2021. Se under «studieportefølje» side 4.
- Ifølge kvalitetsmelding for 2019 fungerte ikke mentorordningen slik den var intendert. Høsten 2020 har instituttet videreutviklet ordningen og høstet nye erfaringer. Se under «Særskilte tema for 2020/2021» s. 6.
- I likhet med 2019 er instituttet fremdeles i dialog med JUS og PSYK angående opprettelse av et masterprogram for kommunale ledere. Se under «Planer for nedlegging, oppretting eller endring av studieprogram», s 5 – 6.
- Instituttet bidrar fortsatt til etter- og videreutdanningstilbudet (EVU) med HELØK610. Dette vil bli videreført til høsten 2021.

Emne- og programevaluering

Det gjennomføres egenevaluering av alle emner i det semesteret de undervises. Det foreligger 17 evalueringer for V2020: ECON110, ECON130, ECON218, ECON225, ECON229, ECON240, ECON263, ECON264, ECON290, ECON316A, ECON316B, ECON324, ECON342, ECON343, ECON364, ECON370, POLECON200, POLECON250.

For H2020 foreligger 22 egenevalueringer: ECON100, ECON115, ECON116, ECON122, ECON127, ECON140, ECON210, ECON220, ECON230, ECON243, ECON260, ECON261, ECON290, ECON310, ECON315, ECON340, ECON341, ECON360, ECON362A, ECON380, ECON381.

Egenevalueringene blir gjennomgått av programstyrene. Fagansvarlig for ECON240 Statistikk og økonometri påpeker at nåværende plassering av dette emnet i andre semester er uheldig, både fordi det blir stor avstand til neste kurs i økonometrisekvensen og fordi det blir et obligatorisk emne i årsstudiet. Dette må også sees i sammenheng med den planlagte styrkingen av metodeundervisningen som er nevnt nedenfor. I valgemnet ECON343 Empirisk forskningsdesign kommenteres det også at styrking av ferdighetene i bruk av statistisk programvare er ønskelig. Det kommer ellers ikke fram noe i evalueringene om de enkelte emnene som krever oppfølging på instituttnivå.

De fleste evalueringene kommenterer undervisningen under covid-19. Erfaringen er gjennomgående at undervisning med digitale hjelpemidler til en viss grad fungerte som en erstatning for det ordinære tilbudet, men det var usikkert i hvilken grad studentene fulgte de digitale forelesningene sammenlignet med vanlige forelesninger. Det var også problematisk

å erstatte tavleundervisning med digitale hjelpemidler, spesielt i vårsemesteret da det var mangel på nettbrett med digital penn. Erfaringen med videoopptak av forelesninger var at de fungerte til dels svært dårlig (ECON100). ECON100 rapporterer også at kohortinndeling av studenter på fysiske forelesninger fungerte svært dårlig. Evalueringer fra studentene viser at fysisk undervisning er foretrukket. Samtidig vil introduksjonen til nye digitale verktøy være nyttig i framtidig undervisning. F.eks. er det i noen emner laget «tekniske» videoer, noe som er tiltak som kan videreføres. At det nå har blitt laget videoer åpner også for nye undervisningsformer som «flipped classroom».

Studieprogrammene i samfunnsøkonomi har et stort antall emner, både obligatoriske og valgfrie. Kjernen i utdanningsløpene er mikroøkonomi, makroøkonomi og metode (matematikk og statistikk/økonometri). Det er viktig med konsistens i og mellom delene, og instituttet ba derfor ekstern fagfelle for 2020 om å se spesielt på løpet i mikroøkonomi. Han kommenterer bl.a. at sammenhengen mellom ECON100 og senere emner bør gjennomgås for å unngå for mye overlapp. Videre mener han at tema strategisk atferd og begrenset rasjonalitet bør komme inn på et tidligere stadium. Det vurderes å gjøre ECON100 obligatorisk for alle studenter i samfunnsøkonomi, siden emnet inneholder viktige tema som er nyttig i senere emner, og som gjør at studentene faglig sett starter mest mulig likt i andre semester.

Instituttet er ikke ajour med planen for treårsevalueringer, så dette må følges opp i kommende periode. Det er laget et skjema for disse evalueringene som er sendt ut til fagansvarlige for de aktuelle emnene.

Bachelorprogrammet i samfunnsøkonomi har gjennomgått femårsevaluering med henblikk på re-akkreditering. Instituttet har ikke fått tilbakemelding fra behandlingen i fakultetets studiekvalitetsutvalg. Hovedkonklusjonen i rapporten fra instituttet er at bachelorprogrammet oppfyller kravene i Studietilsynsforskriften. Evalueringen nevner to punkter til forbedring:

Styrking av metodeundervisning i statistikk og økonometri. Det er planlagt å øke denne fra 10 til 20sp ved at det innføres ett nytt obligatorisk emne. Pga. ressurssituasjonen kan dette gjennomføres tidligst i undervisningsåret 2022/2023.

Vurdere innføring av et praksisemne som er åpent for alle bachelorstudenter. Dette er ønsket av studentene og kan bidra til å styrke bachelorstudiets relevans i arbeidslivet. Også dette avhenger av ressurssituasjonen.

Gjennomføringstall

Bachelorprogram i politisk økonomi (BASV-POLØK)

Dette programmet er nå vedtatt nedlagt, og siste ordinære undervisningssemester blir våren 2023. Programstyret for pol.øk. må vedta en overgangsordning for eventuelle gjenværende studenter etter siste vurderingssemester. Gjennomføringstallene har generelt vært lave for programmet. I 2019 var det bare 2 personer som gikk ut av programmet. For 2020 ser tallene mye bedre ut, med 11 uteksaminerte kandidater. Mye tyder på at tallene for 2021 også følger opp den positive trenden for 2020, siden det nå er 12 studenter som skriver bacheloroppgave på programmet. Prosentsatsen kvalifiserte med utveksling økte fra 0 til 18,2%. Studiepoengproduksjon har også gått opp fra 2019 til 2020, fra henholdsvis 1900 til 2185, en økning på 15%.

Profesjonsstudium i samfunnsøkonomi (PROF-SØK)

Dette er et program hvor det varierer sterkt fra år til år hvor mange som fullfører. Frafallet er høyt, men det er naturlig at det endelige frafallet ligger høyere for et femårig studium enn for et treårig bachelorprogram. Med S1+S2 som bakgrunn har også disse studentene i større grad enn regulære bachelorstudenter anledning til å søke opptak på NHH, og instituttets

undersøkelser viser at studentene på dette programmet i større grad har interesser den veien. Vi gjør en innsats med å invitere profesjonsstudenter til møter for å høre deres syn på studiet, spore til sosialisering blant studentene og fortelle om fordelene ved dette programmet. Antall uteksaminerte økte fra 11 i 2019 til 12 i 2020. Prosentsatsen kvalifiserte med utveksling økte fra 9,1% til 41,72% i 2020. Studieproduksjonen for programmet gikk marginal ned i 2020.

Bachelorprogram i samfunnsøkonomi (BASV-SØK)
Som med alle program er vi mest opptatt av hva som skjer mellom 2. og 3. semester, hvor frafallet er stort. Tiltak vi gjennomfører kan sorteres i to kategorier: Bedre tilbud i 3.-6. semester (fagprofiler, bredere tilbud av valgemner) og forsøk med endringer på 1. semester (endret kurstilbud, mentorordning, fadderuke og sosialisering). Antall kvalifiserte gikk opp i 2020. 57 kandidater ble uteksaminert i 2019, mens det i 2020 ble uteksaminert 69 kandidater. Andelen med utveksling ligger stabilt på 23%. Studiepoengproduksjonen økte markant fra 9900 i 2019 til 12037 i 2020, en øking på 21 prosent.

Årsstudium i samfunnsøkonomi (ÅRSV-SØK)

Årsstudiet ligger ganske stabilt, men med en økning i antall studenter i inntak i 2020. Frafall og produksjon er omtrent som på BASV-SØK. Vi klarer i liten grad å friste disse studentene over på en grad hos oss (og enda færre går over til andre gradsstudier), og dette mener vi speiler at studentene har andre planer enn å ta flere år på universitetet eller ta en grad. Studiepoengproduksjonen økte markant fra 1460 i 2019 til 2310 i 2020, en økning på hele 58% for dette programmet.

Masterprogram i samfunnsøkonomi (MASV-SØK)
Et lavt antall fullførende ble i 2019 kompensert (maskert) av et stort antall profesjonsstudenter. Frafallet er likevel lavt, så spørsmålet er i stor grad ikke om, men når studentene fullfører. Vi bør igjen vurdere om vi skal sette i verk tiltak for større grad av fullføring på normert tid. I 2019 var det 10 uteksaminerte, og dette tallet økte med hele 50% til 15 i 2020. Studiepoengproduksjonen økte også markant, fra 1767 i 2019 til 2560 i 2020, en økning på hele 44%.

Oppsummert: Antall uteksaminerte og studiepoengproduksjonen har økt markant for programmene sett under ett fra 2019 til 2020. Kun profesjonsprogrammet var stabilt.

Studieportefølje

Planer for nedlegging, oppretting eller endring av studieprogram

Instituttet har valgt å legge ned bachelorprogrammet i Politisk økonomi, etter at Institutt for administrasjon og organisasjonsvitenskap trakk seg fra samarbeidet. Programstyret må vedta en overgangsordning for eventuelle gjenværende studenter etter siste vurderingssemester, som er vår 2023. Vi må altså tilby vurdering i de emnene som legges ned i ett eller to semester etter siste ordinære undervisningssemester. Dette arbeidet er nå igangsatt. Det mest problematiske emnet i så henseende er POLECON200, som gjennomføres som en kombinasjon av forelesninger og seminar, og som involverer flere foreleser både fra Institutt for økonomi og Institutt for administrasjon og organisasjonsvitenskap. Et alternativ er å tilby et erstatningsemne for POLECON200, og dette kan være for eksempel ECON220 Velferdsstatens økonomi. Dette emnet tilbys av Institutt for økonomi på høstsemesteret.

Instituttet starter opp med et nytt sivilingeniørprogram i IKT og økonomi (ITØK) fra høsten 2021 (https://www.uib.no/studier/MASV-IT%C3%98K). Studiet blir ledet og administrert av

Institutt for økonomi, og er utviklet i et samarbeid med Institutt for informasjons- og medievitenskap og Institutt for informatikk som partnere. Andre involverte institutter er Matematisk institutt og Institutt for fysikk og teknologi ved UiB. Finance Innovation-klyngen vil bli en sentral samarbeidspart. Instituttet har lagt ned enormt med arbeid for å få på plass studiet og finansiering av programmet, og har lagt ned store ressurser i markedsføring av programmet. Det har blitt opprettet et programstyre, ledet av professor Hans Hvide, og med representanter fra samarbeidende institutt.

Instituttet har hatt samtaler med JUS og PSYK om opprettelse av et EVU masterstudium for kommunale ledere, men det har ikke kommet noe konkret ut av dette arbeidet foreløpig.

Instituttet er også involvert i arbeid med å utvikle en nytt tverrfaglig studie i PPE (Philosophy, Politics and Economics). Det legges opp som et bachelorprogram, hvor studiet kan gi opptak til alle tre masterprogram innenfor filosofi, sam.pol. og samfunnsøkonomi. Det vil være et felles første år og så tre spesialiseringer. Det legges opp til det skal utvikles nye emner og ansettes personer på programmet. Foreløpig er dette på planleggingsstadiet.

Dimensjonering av studietilbudet

På bachelornivå er kapasiteten på de fleste kurs i praksis begrenset kun av kapasiteten på forelesningssalene. Vi skalerer opp seminarvirksomheten i tråd med størrelsen på kursene, og mener vi kan gi et godt tilbud så lenge det ikke blir trengsel i salene. Det betyr at vi fint tåler dagens størrelse på bachelor, profesjon, politisk økonomi og årsstudier, og gjerne kan ta flere studenter så lenge karakternivået er godt nok.

På masternivå har vi kapasitet til å fylle de 25 studieplassene vi har, men vi er meget bekymret for at vi ikke lenger kan holde vårt B/C-snitt, men må forholde oss til det nye, sentrale C-kravet. Vi har derfor jobbet målrettet for å få opp interessen for vårt masterstudium, men vi vil også meget klart hevde at grensen på 25 studieplasser må være absolutt så lenge karaktersnittet er under B/C. Både høsten 2019 og 2020 var laveste karakter for opptak 3.33, som i ihvertfall er bedre enn C (3). Antall søkere gikk opp fra 158 til 195 i 2020, og vi ga tilbud til 54 masterstudenter.

Søker og tilbudstall for Lokalt opptak

	ARSTALL											
	Studieplasser		Søkere		1.prioritet		1.prioritets-søker pr plass		Kvalifiserte 1.pri		Antall tilbud	
NSDNIVA	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020
M2 Master 2 år	25	25	158	195	132,0	175,0	5,3	7,0	66,0	62,0	56	54

(Hentet fra Tableau: Søker og tilbudstall for MASV-SØK 2019 og 2020)

Instituttet er i en presset situasjon når det gjelder å skaffe forelesere til alle emnene i de ulike programmene. Dette skyldes ikke minst at fire av våre professorer er blitt pensjonister i løpet av kort tid uten at vi foreløpig er kompensert for fullt ut for dette. Frikjøp av flere i staben bidrar i samme retning, men de skaffer til gjengjeld midler som gjør at vi kan kjøpe inn undervisningskrefter. Vi har inngått emeritus-avtaler med noen av de som har gått av med pensjon, og betaler dem for å fortsette med veiledning og undervisning. I tillegg har vi ansatt tre personer i 20% bistilling til å undervise i emner i henholdsvis makro på 200-nivå, matematikk på 100-nivå og investering og finans på 200-nivå. Høsten 2020 hadde vi i tillegg innleid en 100% u-lektor for å ha ansvar for ECON381 Praksisbasert prosjektarbeid. Ordningen med betaling av emeritus-staben og innkjøp av undervisere fungerer ok, men er avhengig av at tilgang på frikjøpsmidler, som er utenfor instituttets fulle kontroll, og at eksterne er villig til å bidra med undervisning. Våren 2021 er instituttet inne i en

rekrutteringsprosess, av både innstegsstillinger, post.doc. og stipendiater, som forhåpentligvis vil hjelpe på undervisningssituasjonen fra våren 2022.

Undervisningstilbudet høsten 2021 blir kritisk lav. Vi er bare i stand til å tilby tre valgemner på masternivå. Dette er lite siden mange av profesjonsstudentene tar masteremner før de begynner på masterdelen av studiet. En avtale med NHH hjelper på situasjonen, siden våre masterstudenter kan ta 30 studiepoeng på NHH som del av mastergraden ved UiB. Vi skulle også ønsket å ha et bedre undervisningstilbud på både 100- og 200-nivå høsten 2021.

Arbeid knyttet til studiekvalitet

- **Kontakt med arbeidslivet, inkludert praksis:** Instituttet har i likhet med tidligere år et eget praksisemne for profesjonsstudenter i samfunnsøkonomi (ECON381 Praksisbasert prosjektarbeid (20 sp)) som videreføres til høsten 2021. I ECON381 er det slik at *«Studentane gjennomfører eit prosjekt for den bedrifta/organisasjonen som er oppdragsgjevar. Prosjektet blir gjennomført som eit gruppearbeid med 3-6 studentar pr. gruppe, og blir dokumentert i form av ein prosjektrapport.»* (Hentet her: https://www.uib.no/emne/ECON381) Instituttet opprettholder også kontakten med tidligere studenter som deltar på rekrutteringsmøter og holder bedriftspresentasjoner for våre nåværende studenter. I den forbindelse har vi et godt samarbeid med Fagutvalget som har en egen «bedriftskomitè» som står for planlegging og gjennomføring av bedriftspresentasjonene. I likhet med 2019 har instituttet også oppfordret emneansvarlige og administrasjonen om å tilrettelegge for faglig relevante gjesteforelesere.
- **Etter- og videreutdanning:** Som vist til ovenfor, så har instituttet hatt samtaler med JUS og PSYK om opprettelse av et EVU-masterstudium for kommunale ledere, men det har ikke kommet noe konkret ut av dette arbeidet. HELØK610 Helseøkonomi (20sp) tilbys fremdeles som et etter- og videreutdanningstilbud.
- **Digital kompetanse og digitale ferdigheter som del av studieprogrammene:** I ECON340 Økonometri I, høsten 2020, ble det tilbudt oppstartskurs i Stata i starten av semesteret. I tillegg blir det gitt opplæring i Excel og Stata i ECON240 Økonometri og statistikk som det av undervisningsopplegget. Det jobbes også med å få integrert statistikkprogram som del av vurderingsgrunnlaget i ECON240 og ECON340. Det planlegges på sikt å splitte ECON240 i to nye emner, hvor det siste vil ha stort fokus på bruk av statistikkpakker som Stata og R.
- **Innovasjon og entreprenørskap:** Vårt nyutviklede program i ITØK ligger godt til rette for entreprenørskap og innovasjon, men også mer spesifikke emner vi tilbyr diskuterer relevante problemstillinger. På ITØK-programmet kombineres emner som matematikk, statistikk, fysikk, informatikk og informasjonsvitenskapelige med et stort innslag av økonomiemner. Programmet har utstrakt kontakt med næringslivet via Finance Innovation. Studentene kan spesialisere deg innen en rekke fagområder. Som en del av studiet vil studentene få praksis gjennom utplassering i næringslivet. Et eksempel på tema knyttet til entreprenørskap og innovasjon kan være overgangen til "ren" energi, som står sentralt i økonomifaget. Her vil tema knyttet til blant annet regulering av utslipp gjennom omsettbare kvoter, og tiltak for å fremme teknologisk utvikling gjennom økonomiske insentiver være sentrale. Dette er tema som tas opp i detalj i ECON210. Videre blir forhold knyttet til energimarkeder, og sammenhengen mellom disse fra et økonomisk ståsted, drøftet i emner ECON116, ECON316A, ECON316B. Forretningsmuligheter som dukker opp grunnet det "grønne skiftet" blir diskutert i ECON263 Bedriftsøkonomi for samfunnsøkonomer. Investeringsmuligheter (både fra et bedriftsøkonomisk og samfunnsøkonomisk ståsted) knyttet til energi blir omhandlet i ECON210 og ECON263, samt ECON261 Investering og finansiering.

Videre blir finansering av ny teknologi, blant annet gjennom «venture capital», drøftet i ECON364 Corporate Finance. Vi har også personer i staben som jobber med entreprenørskap og innovasjon, mer spesifikt oppstartsbedrifter, hvor resultatene fra forskningen har blitt dekket i Science, Wall Street Journal, og New York Times. Her er en artikkel som på en lettfattelig forteller om resultat fra prosjekt Hans Hvide har gjort på gründere. Artikkelen ble publisert i Magma høsten 2017 https://www.magma.no/in-spite-of-all-the-danger. Mye av denne tematikken er implementert i for eksempel ECON364 Corporate Finance. Det har blitt skrevet masteroppgaver på tematikken.

- **Utdanningsfaglig kompetanseheving i vitenskapelig stab:** I løpet av både våren 2020 og høsten 2020 arrangerte instituttet interne møter med opplæring innen eksamensløsningen Inspera og videotjenesten Kaltura, samt Zoom. Instituttet hadde lite erfaring fra tidligere med Inspera som eksamensløsning, men pga. korona ble det nødvendig med overgang til Inspera når eksamen ble nødt til å skje digitalt. Det var godt oppmøte på opplæringsmøtene, og det ble brukt mest tid på eksamensløsningen Inspera.

Særskilte tema for 2020/2021

Gjennomføring

- Fjorårets melding viste at instituttet planla å arrangere møte spesifikt for promotering av fagprofiler. Pga. koronapandimien falt dette møtet bort. Instituttet arrangerte orienteringsmøter via Zoom på starten av vårsemesteret 2021 for alle studenter tilhørende Institutt for økonomi på både bachelor- og masternivå. Møtet ble avholdt av instituttleder og studiekonsulent. På orienteringsmøtene ble det informert om de anbefalte studieløpene og instituttets fagprofiler. Representanter fra Fagutvalget presenterte seg. På møtet for studenter på bachelornivå deltok også emneansvarlige for vårens valgemner der hver enkelt gav korte introduksjoner av sine emner, hhv. ECON217, ECON218, ECON225, ECON263 og ECON264. Mentorordningen ble også presentert for bachelorstudentene.

  Mentorordning: Instituttet har iverksatt en mentorordning for førsteårsstudentene. Hovedoppgaven til mentor har vært 1) Studiesamtale (2*45 min i form av felles informasjonsmøte med alle studentene) og 2) Individuell veiledning (ca. 20-30 min), samt oppfølging av spørsmål på epost i løpet av semesteret. Høsten 2020 ble seminarlederne i ECON100 engasjert, og det var en person som gjennomførte de individuelle samtalene. Den personer ble også engasjert for å gjennomføre individuelle samtaler våren 2021. Høsten 2019 var det liten interesse for mentorordningen, og den ble lite brukt av førsteårsstudentene. Høsten 2020, derimot, var etterspørselen større. Det er naturlig at mentor jobber tett med studiekonsulent, spesielt på informasjonsmøtet og alt som har med informasjonsarbeid å gjøre.

  Mentorordningen er et lavterskeltilbud hvor studenter i ECON100 (høst) og ECON130 (vår) får oppfølging og tilgang til informasjon relevant for deres studiehverdag. Mentorordningen skal ikke dekke faglige spørsmål. Det er det seminarledere og emneansvarlige som skal være behjelpelige med. Tema for studiesamtale (2x45 min) var; studieløp, fagkombinasjoner, valgemner, utveksling, digitale ressurser, eksamen og praktiske ting relevant for studiehverdag (lesesaler, grupperom, studieveileder, studentombudet, studentorganisasjoner, plikter/ansvar som student m.m.). Det er laget en egen powerpointpresentasjon for dette formålet.

  Erfaring fra mentorordningen H2020: Fellesmøte/studiesamtale (2x45 min) var populært og studentene var aktive. Individuelle samtaler er basert på hva den enkelte lurer på utover det faglige; høst 2020 var det stor variasjon og pågang. Hovedsakelig opptatt av eksamen, studieteknikk, fagkombinasjoner og det som gikk på samarbeid

og kontakt med andre på studiet. Høsten 2020 bidro mentor også til koordinering av kollokviegrupper. Mentor gjennomførte en spørreundersøkelse høsten 2020.

- Årlig møte med profesjonsstudenter kull 2019 og 2020 torsdag 4. mars. Programstyreleder, studiekonsulent og erfarne profesjonsstudenter er med her.

Rekruttering

Rekruttering til bachelor- og profesjonsprogrammene:

- Nettmøte som del av Åpen dag: Tanken var å lage en digital versjon av det årlige Åpen dag-arrangementet med fysisk frammøte for elever i videregående skoler i Bergensområdet. Vi hadde et relativt omfattende program bl.a. med innslag fra tidligere og nåværende studenter m.m. Møtet var avertert på SV-fakultetets Åpen dag-nettsider. Oppslutningen var minimal, uten at vi kan gjøre rede for hvorfor oppslutning ikke var større.
- Vi følger opp med åpne, lavterskels- og lavkostnads nettmøter, i første omgang 8. mars (bachelor) og 10. mars (profesjon): Møtene starter med en kort innledning om studiet, etterfulgt av spørsmål/svar. Avertert på programnettsidene.
- Fagdag 3. mars -- rekruttering til masterprogrammet: Tidligere studenter forteller om jobb etter endte studier, nåværende student forteller om masteroppgave, presentasjon fra vitenskapelige ansatte.

Rekruttering til ITØK:

- Egne, omfattende rekrutteringstiltak, inkludert produksjon av video og egne web-kampanjer. Startet før jul, blitt fulgt opp av chat-kanaler og åpne webmøter (faglig representant som orienterer kort og deretter svarer på spørsmål). Det har blitt lagt ned et betydelig arbeid i rekruttering til den nye ITØK-programmet.
- I tillegg er ITØK en del av den pakken Try reklamebyrå har laget om diverse nye studieprogram ved UiB.

Studentaktive og varierte undervisnings- og vurderingsformer

I likhet med 2019 tilbyr de fleste emner på 100- og 200-nivå seminarundervisning for studentene. Instituttet arbeider med utviklingen og tilpasningen av forskjellige undervisnings- og vurderingsformer. Eksempler på emner med studentaktive undervisning- og vurderingsformer:

- **ECON122 Incentiver, politikk og åtferd (5 sp):** Dette emnet gikk første gang høst 2020. Emneansvarlig brukte aktivt et forskningsbasert kurs i artikkelformat der pensum besto av åtte forskjellige artikler fra ulike tidsskrift innen samfunnsøkonomi. Det ble også tilrettelagt for diskusjon i løpet av forelesningene og det ble gjennomført flere eksperimenter med studentene for å illustrere konsepter som ble gjennomgått på forelesning.
- **ECON127 Innføring i spel og strategiar (5 sp):** Seminarundervisning er obligatorisk som erstatning for obligatorisk oppgaveinnlevering. Seminarene har hatt oppgaver av tre forskjellige typer: A) Diskusjon av pensum som ikke er dekket på forelesning, B) Oppgaver basert på forelest pensum og C) Spill som studentene skal lage og evaluere selv.
- **ECON260 Næringsøkonomi og konkurransepolitikk (10 sp):** Vurderingsform er mappevurdering i form av en gruppeoppgave og en 4 timers skriftlig eksamen.

- **ECON264 Financial Technology (10 sp):** Vurderingsform er mappevurdering bestående av gruppeinnlevering av case-oppgave og 4 timers skriftlig eksamen.
- **ECON362A Digital Economics (5 sp):** Vurderingsform er mappevurdering bestående av to oppgaveinnleveringer og en 2-timers skriftlig eksamen.

Virkning fra og med 2021:

- **V2021: ECON351 Marked og moral (10sp):** Mappevurdering med samlet karaktervurdering basert på tre skriftlige oppgaver som teller likt i vurderingen. Oppgavene kan skrives alene eller i en gruppe på maks 3 studenter. Oppgavene kan leveres skriftlig eller som akademisk podkast innlevering.
- **H2021: ITØK101 Mikroøkonomi (10 sp):** Obligatorisk oppmøte på forelesning og seminar.

Undervisning under koronaepidemien

- For å tilby så mye fysisk undervisning som mulig (med særlig søkelys på 1. semesterstudenter) valgte instituttet å dele opp studentmassen i de største emnene hhv. ECON100, ECON140, ECON115, ECON115, ECON122 og ECON127 i forelesningsgrupper. Gruppekapasiteten ble tilpasset antall Korona-plasser på tildelte forelesningsrom og ble kalt gruppe A, B, osv. og en ekstra gruppe for kun digital undervisning. Hensikten med en gruppe for digital undervisning var for å frigjøre plass til studenter som ønsket fysisk undervisning. Det var markert i timeplanen for når gruppene hadde fysisk oppmøte. Når gruppen(e) ikke skulle møte fysisk på campus kunne studentene følge med på forelesning via videonotatfunksjonen i MittUiB.
- Videonotatløsningene har ikke fungert optimalt som en løsning for digital undervisning. Særlig har det vært et problem i forbindelse med tavleundervisning når opptakene er for utydelige til å kunne se hva emneansvarlig skriver på tavlen. Videonotatfunksjonen legger ikke opp til interaksjon mellom studentene og Zoom vil være den foretrukne formen framover generelt på instituttet. Noen foretrekker også Kaltura hvor man spiller inn forelesninger på forhånd. Tilbakemelding fra studenter viser også at Zoom er den mest foretrukne måten å undervise digitalt på.

Sluttevalueringsrapport Institutt for økonomi, UiB

Fag: **ECON100**
Foreleser: **Kjell Våge**
Semester: **Høsr2020**
Antall: **16**
Program: **Bachelor i samfunnsøkonomi**

Institutt for økonomi

Følgende skala ligger til grunn:

1 Lite godt
2 Nokså godt
3 Godt
4 Meget godt
5 Svært godt

Foreleser	**Snitt**	**Stavvik**	**Median**
Muntlig presentasjon	4,31	1,08	5,00
Bruk av tavle/overhead	3,76	1,35	4,00
Møter forberedt	4,76	0,56	5,00
Gir gode notater	4,25	1,18	5,00
Hovedinntrykk	4,25	1,00	4,00

Pensum			
Hovedinntrykk	4,06	1,03	4,00
Kursopplegg	4,00	1,12	4,00

Deg selv			
Synes kurset er interessant	4,06	1,09	4,00
Møter forberedt til forelesningene	3,35	1,00	3,00
Jobber med faget i grupper	2,88	1,36	3,00

Fremdrift i faget			
1: for sakte, 2: litt for sakte, 3: passe, 4: litt for fort, 5: for fort	3,65	0,70	4,00

Studenters kommentarer	**Antall**	**Andel**
Vanskelig å se tavle/overhead digitalt	3	18,8 %
Funker dårlig når tavlen brukes når man ser forelesningene på n	2	12,5 %
Mange ord på nynorsk jeg sliter med å skjønn	1	6,3 %
		0,0 %
		0,0 %
		0,0 %

Kommentarer rundt selvstudie	**Antall**	**Andel**
Kunne godt lagt ut foilene litt tidligere enn 5 min før forelesning	1	6,3 %

Føles som at det forventes at man har en del forkunnskap før dette kurset, noe man ikke nødvendigvis har. En del grunnleggende ting som ikke er blitt forklart godt nok.	1	6,3 %

Evalueringsrapport Institutt for økonomi, UiB

Fag: **ECON140**
Foreleser: **Per Manne**
Semester: **H19**
Antall: **63**
Program:

Institutt for økonomi

Følgende skala ligger til grunn:

1 **Lite godt**
2 **Nokså godt**
3 **Godt**
4 **Meget godt**
5 **Svært godt**

Foreleser	**Snitt**	**Stavvik**	**Median**
Muntlig presentasjon	3,94	0,76	4,00
Bruk av tavle/overhead	4,38	0,68	4,00
Møter forberedt	4,71	0,73	5,00
Gir gode notater	3,98	0,94	4,00
Hovedinntrykk	4,10	0,76	4,00

Pensum			
Hovedinntrykk	3,71	0,94	4,00
Kursopplegg	3,97	0,80	4,00

Deg selv			
Synes kurset er interessant	3,33	1,15	3,00
Møter forberedt til forelesningene	3,03	1,00	3,00
Jobber med faget i grupper	3,52	1,20	3,00

Fremdrift i faget			
1: for sakte, 2: litt for sakte, 3: passe, 4: litt for fort, 5: for fort	3,95	0,71	4,00

Studenters kommentarer

Jeg er veldig imponert over forelesningene og synes komplekse ting presenteres godt. Kurset bygger suksessivt opp viktige komponenter over tid, slik at det ikke blir for store hopp. Personlig har jeg tatt kurset mens jeg er i fulltidsjobb, og opplever at jeg har hatt godt utbytte av å følge forelesninger over nett og gjennomgått pensumbok (samt noe seminaroppgaver).
Obligatoriske oppgaver fikk meg til å jobbe jevnt igjennom hele semesteret.
Mitt eneste klagemål er at kapitlene 4, og 6.3, 5, 7, og 8 bør ha kommet etter hverandre siden de var relatert. Hadde gitt mer mening kronologisk.
Sliter med å holde følge, fører til at jeg mister motivasjon og får lite utbytte av forelesning.
Mye bedre enn i fjor.
Gode forelesninger og dyktig foreleser.

Veldig positiv at forelesningene blir filmet! Kunne tenkt at fremdriften var litt raskere slik at det ble bedre tid på slutten av semesteret til repetisjon. Det hadde også vært bra med flere, men mindre obliger, slik at man ble ""tvunget"" å jobbe med faget tidlig og samtidig få tilbakemeldinger på det man har gjort. Seminarene gav meg lite. Syns oppgavene var litt rare, og kunne heller sett at seminarene handlet mer om gjennomgang av oppgavene i plenum og ikke at man bare sitter stille sammen og jobber med dem og har en rask/overfladisk gjennomgang tilslutt.
Videoopptakene kunne gjerne vært lenger. Når sluttid er satt på forhånd fører det til at flesteparten av opptakene slutter før undervisningen. La gjerne det være en 5-8 minutters margin.
Kunne vært mer nøyaktig for hvert trinn man tar i utregningene. Dette skjedde litt for fort.
Forelesningene går fort fram, på godt og på vondt.
Ikke direkte relatert til forelesninger: Det hadde vært fint med noen frivillige, organiserte oppstartskurs for dem av oss som har glemt mye grunnleggende matematikk siden videregående.
Kurset er veldig vanskelig for dem som ikke har hatt matte før. Burde vært krav for å komme inn.
Syntes ikke foreleser formidler faget forståelig. Står ofte foran det han skriver på tavlen, og sier ikke hva han skriver, går dermed videre til neste ting, slik at det er vanskelig å følge med! Synes også det er litt dumt at ikke mellomregninger blir vist.
Er litt dårlige eksempler, går litt fort blir vanskelig å følge med.
Naturligvis mye pensum, vanskelig å få kommet ajour før forelesningene.

Samlet status

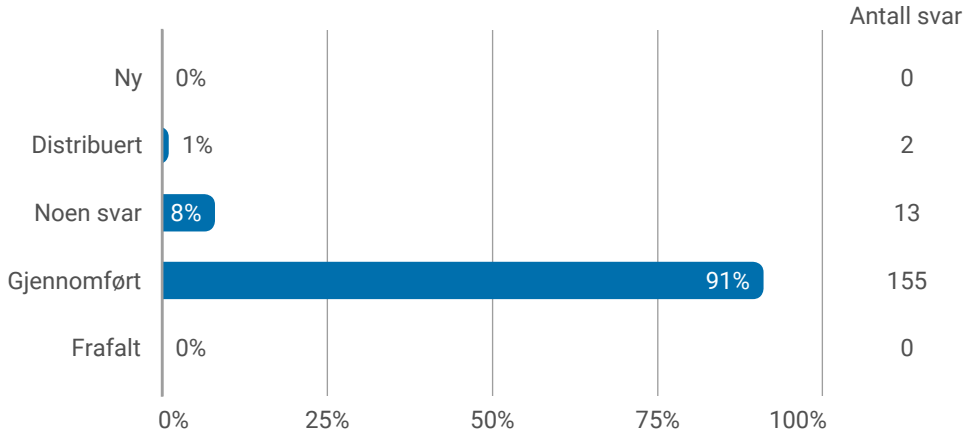

Hvilket kjønn er du?

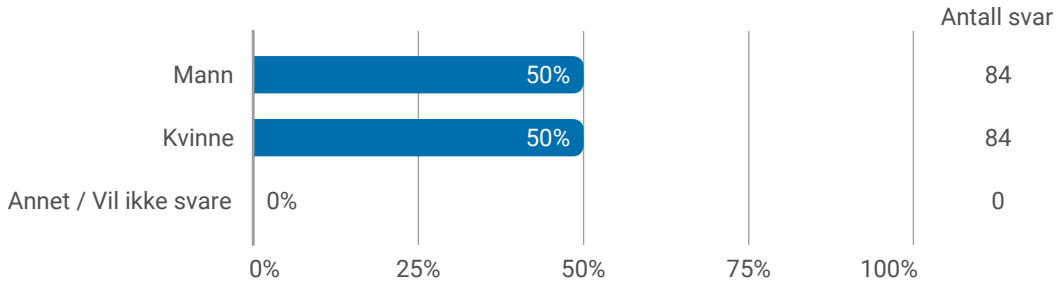

Bostedsfylke når du var 17 år

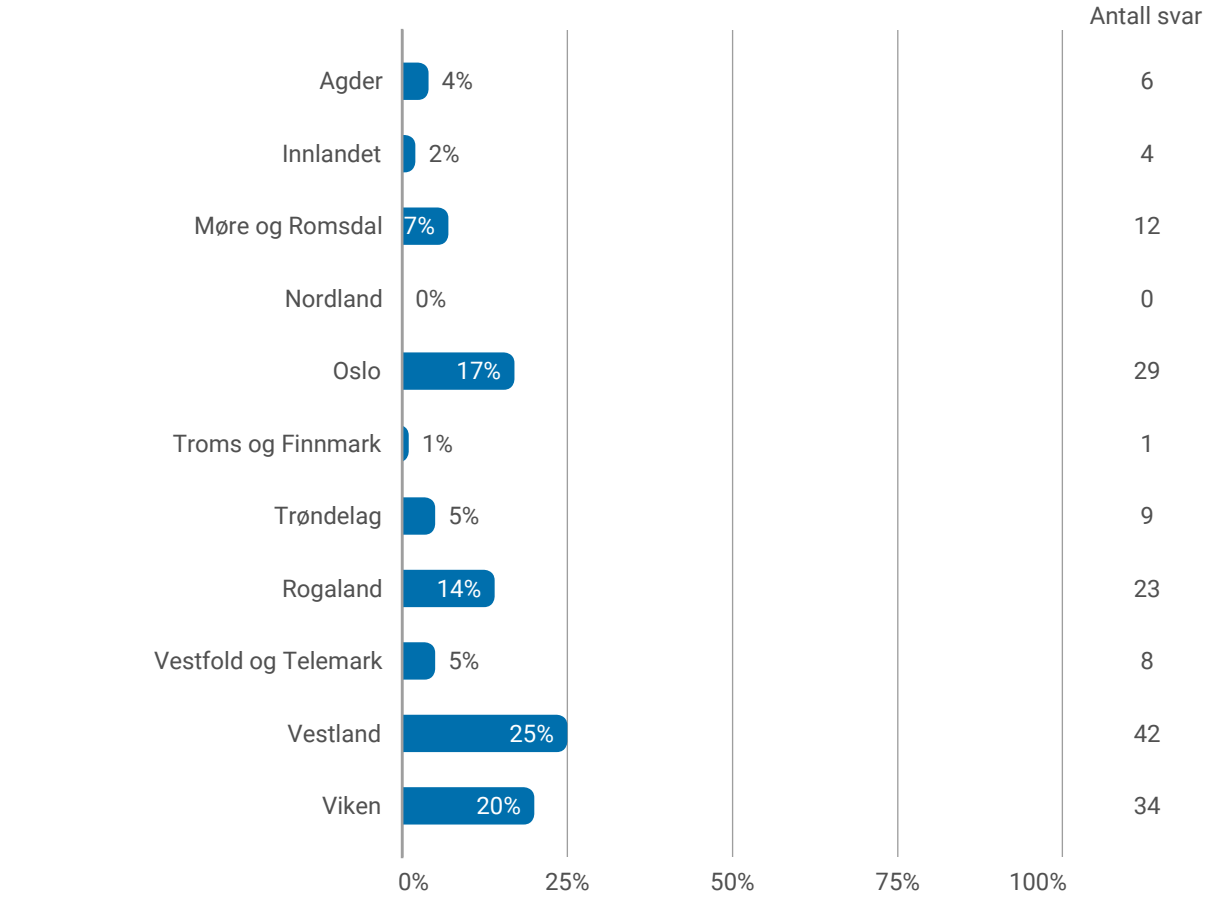

Hvilket studium går du på?

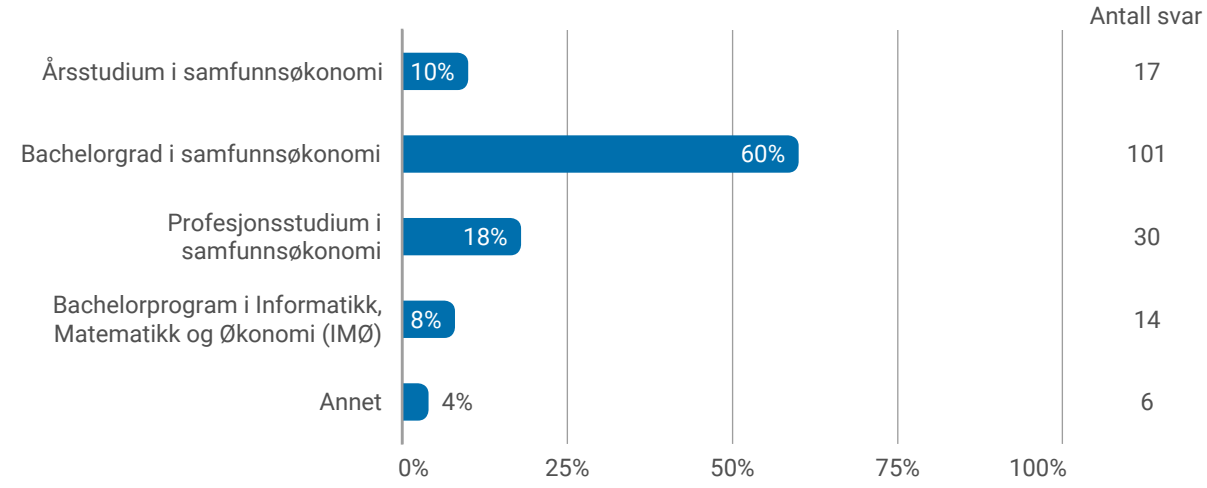

Hvor fikk du først kjennskap til studiet du går på?

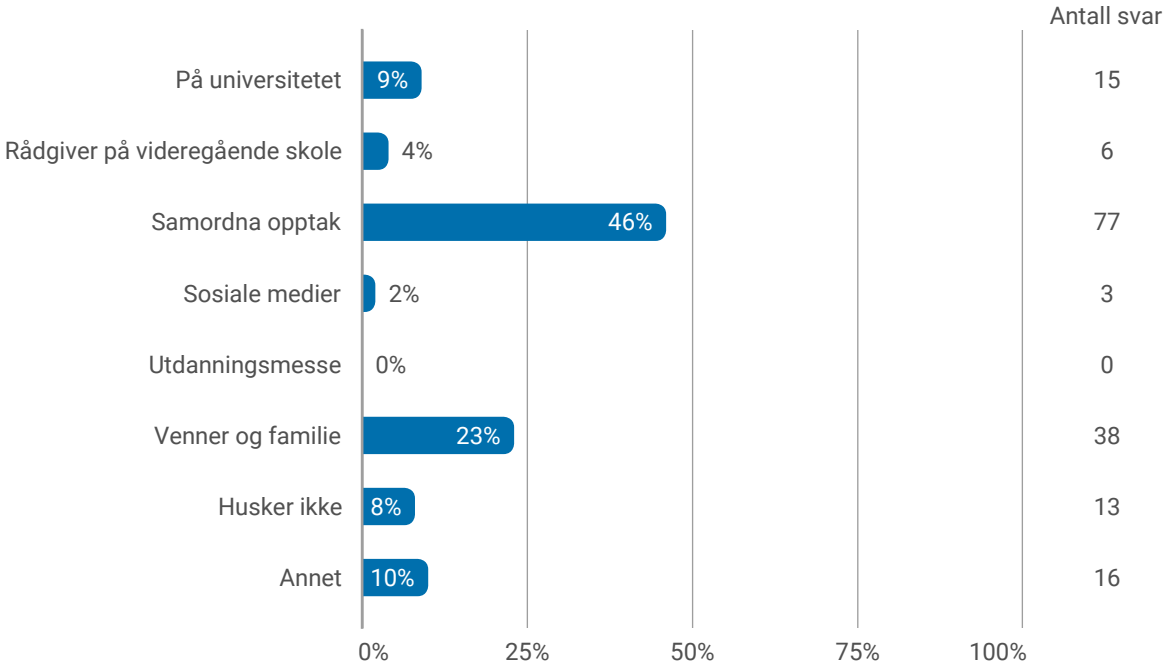

i) Hva er din gjennomsnittskarakter (uten tilleggspoeng av noe slag) fra videregående skole?

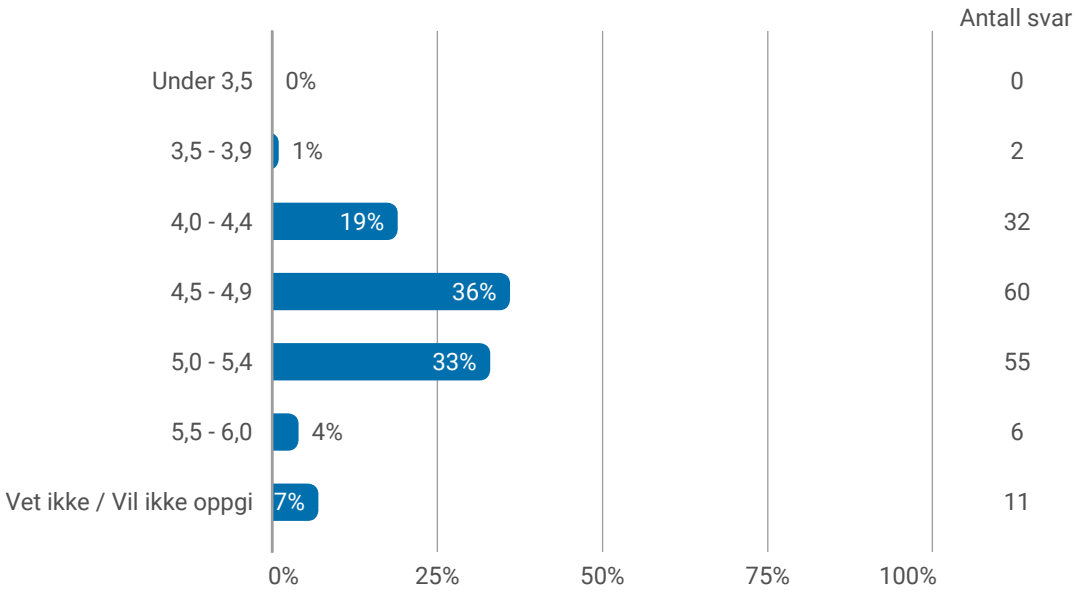

ii) Hvor mange konkurransepoeng (inkl. alle tillegg) hadde du ved start av høstsemesteret 2019?

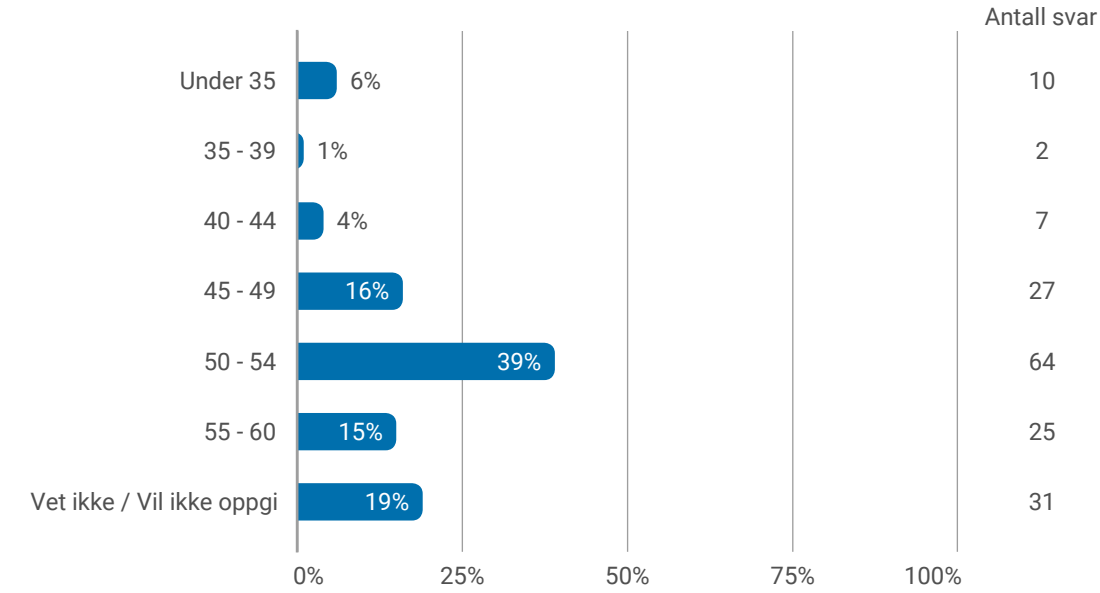

Hva var det mest avanserte kurset i matematikk du hadde på videregående skole?

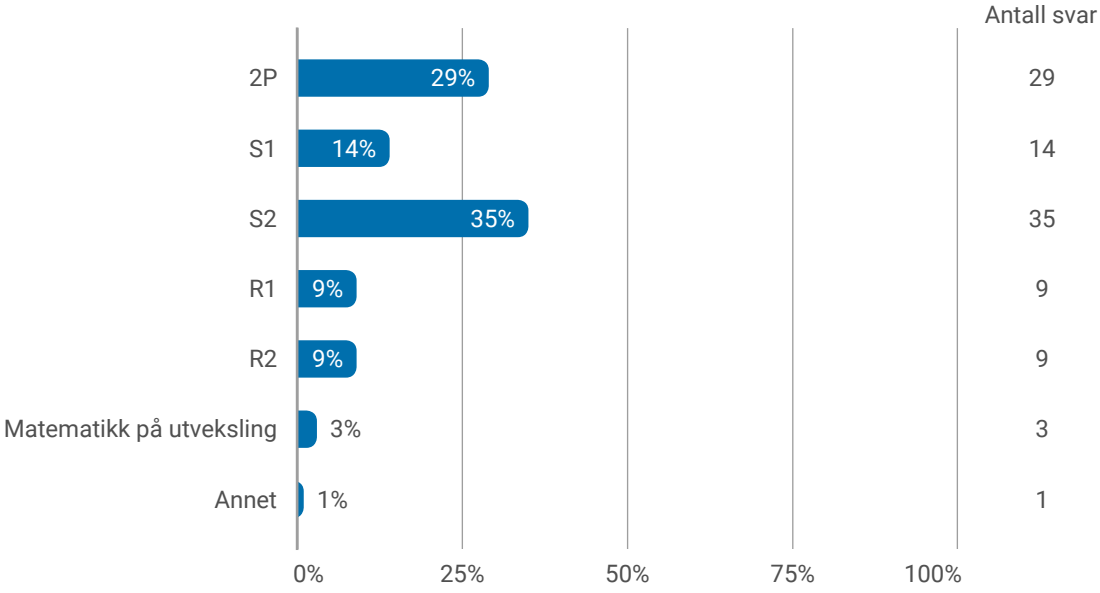

Hva var det mest avanserte kurset i matematikk du hadde på videregående skole?

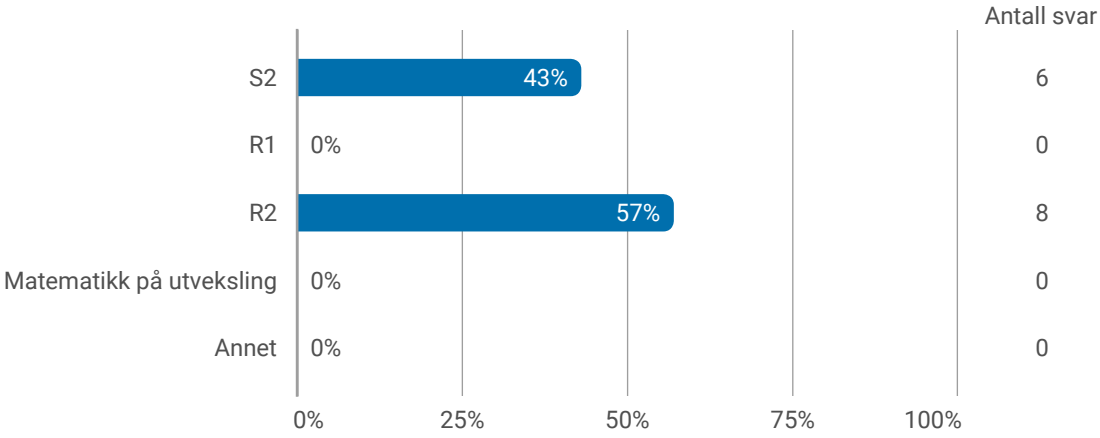

Hva var det mest avanserte kurset i matematikk du hadde på videregående skole?

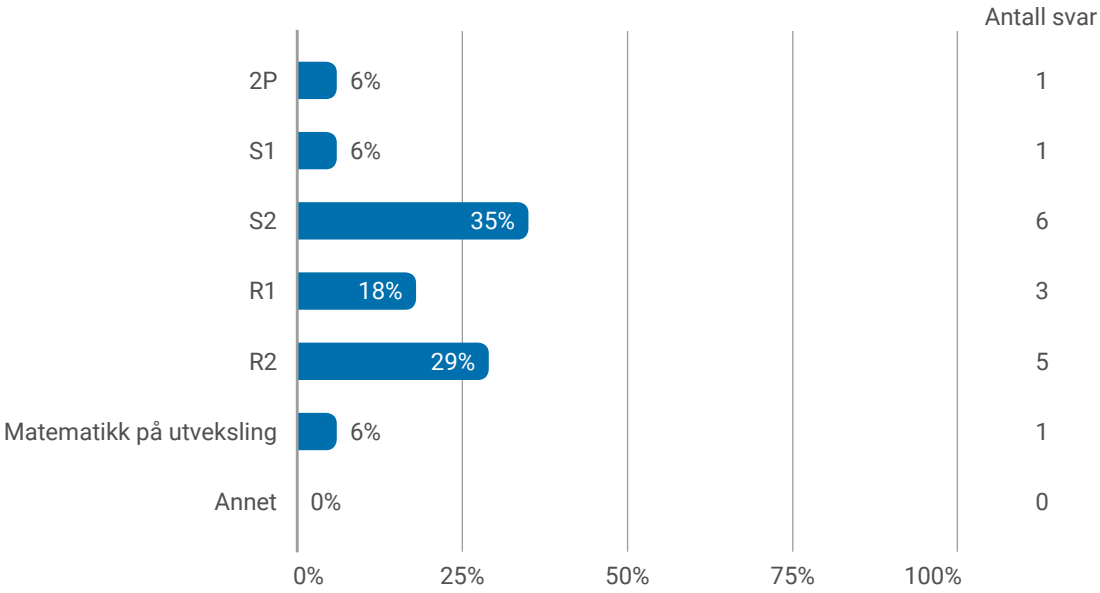

Hva var det mest avanserte kurset i matematikk du hadde på videregående skole?

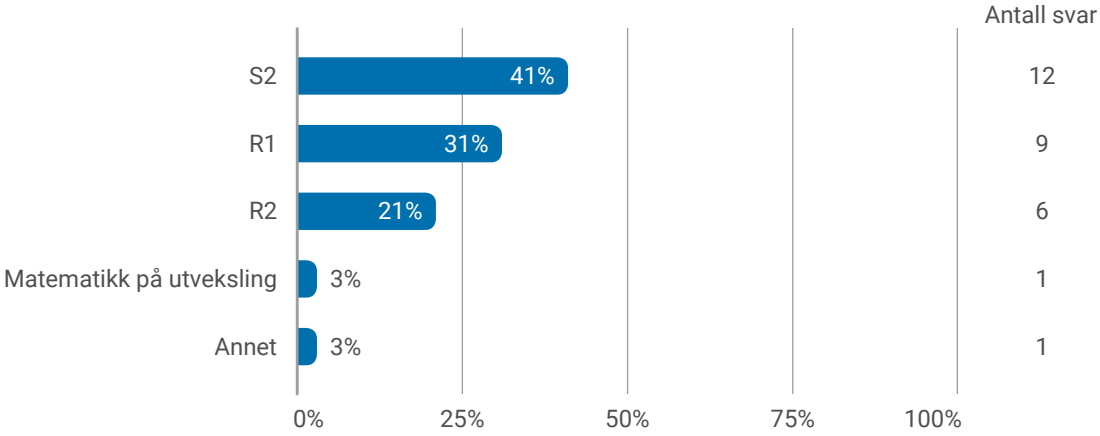

Hvilken karakter fikk du i matematikk-kurset fra forrige spørsmål?

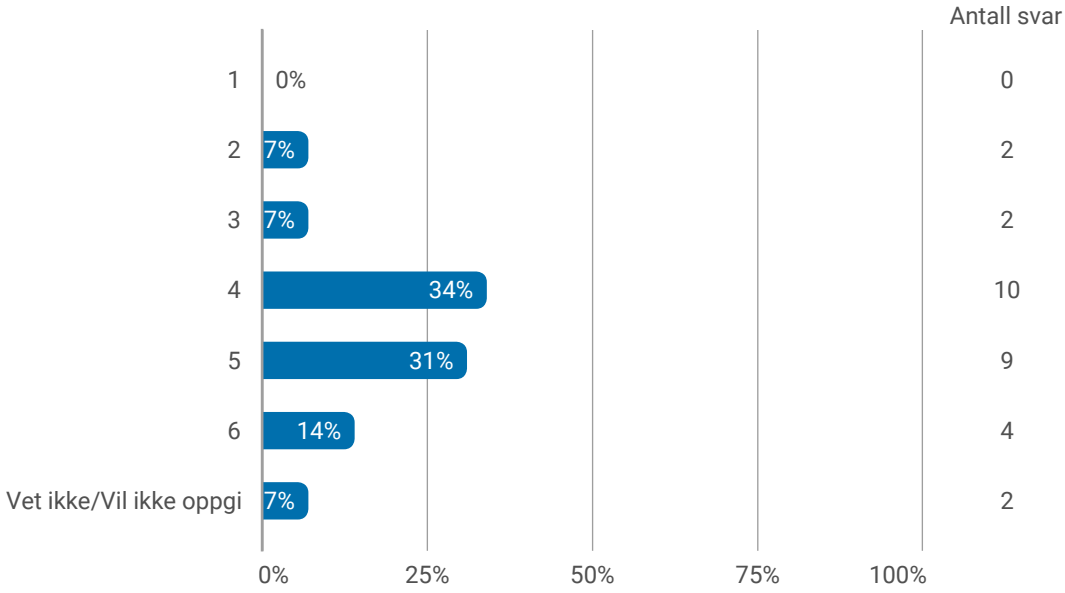

Hvor mange semestre har du vært registrert ved Institutt for økonomi/på IMØ (inkludert inneværende semester)?

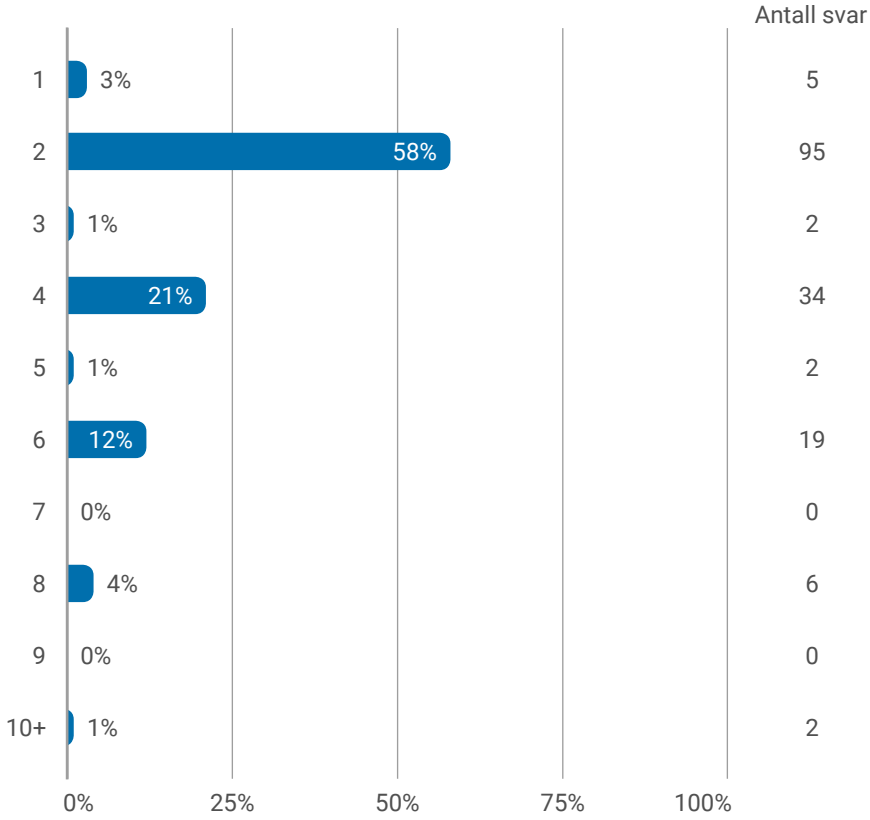

(i) Hvor mange eksamener i samfunnsøkonomiske emner har du avlagt forrige semester?

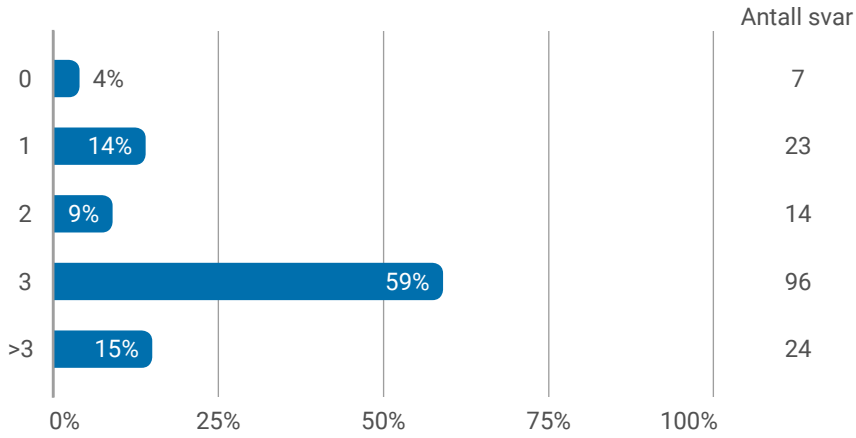

(ii) Hvilken karakter fikk du gjennomsnittlig på eksamener du avla forrige semester (Nærmeste hele karakter)?

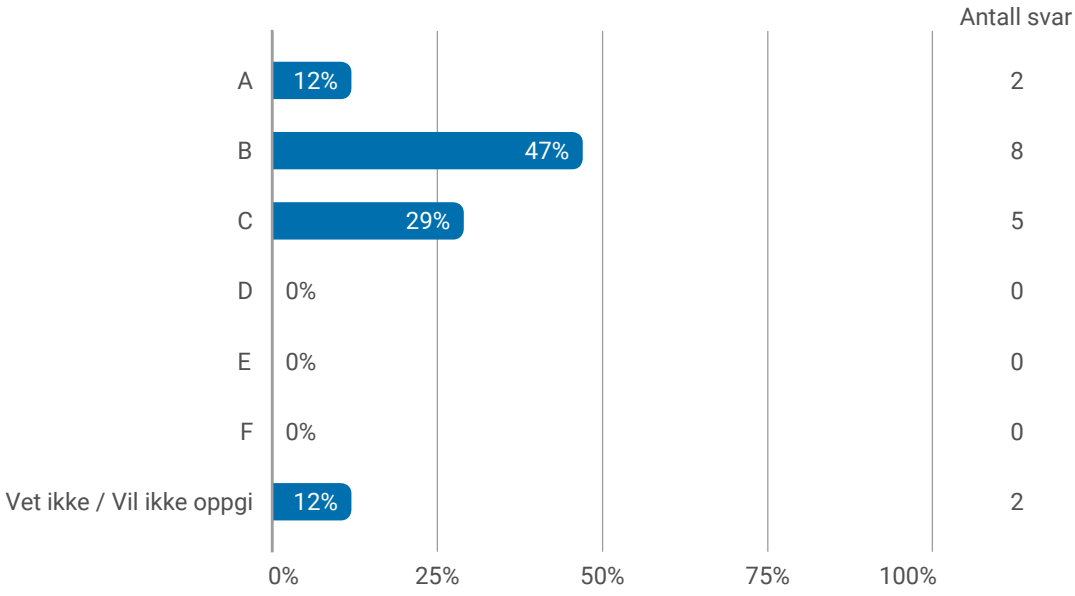

(ii) Hvilken karakter fikk du gjennomsnittlig på eksamener du avla forrige semester (Nærmeste hele karakter)?

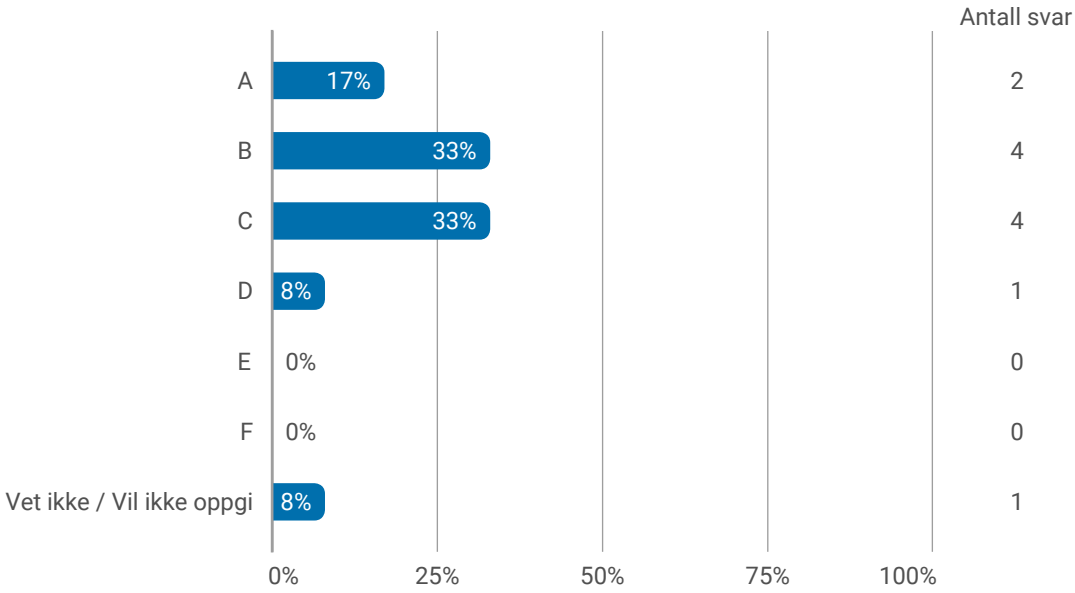

(ii) Hvilken karakter fikk du gjennomsnittlig på eksamener du avla forrige semester (Nærmeste hele karakter)?

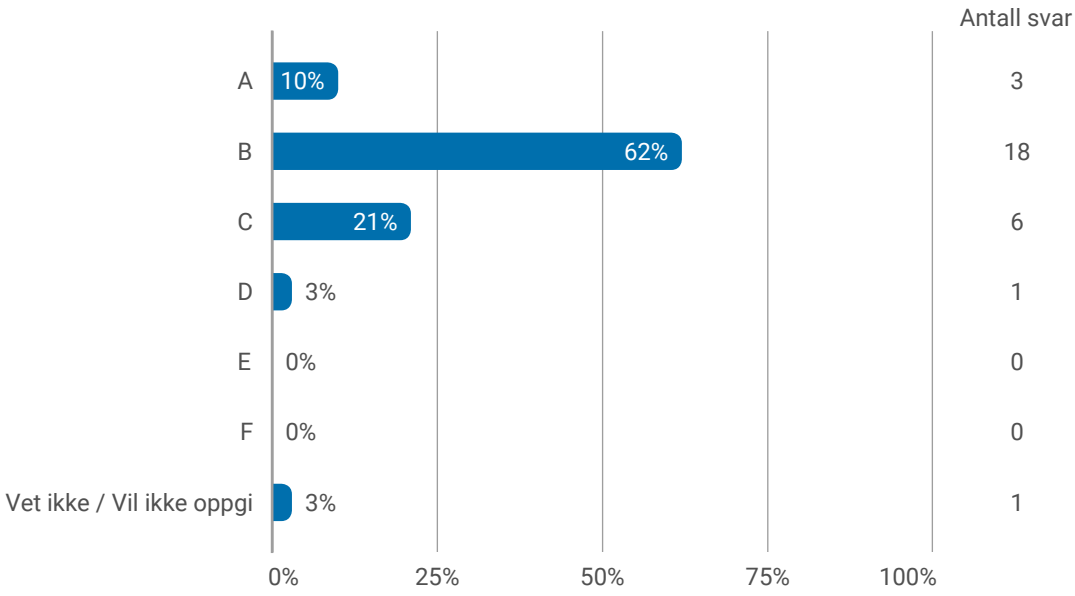

(ii) Hvilken karakter fikk du gjennomsnittlig på eksamener du avla forrige semester (Nærmeste hele karakter)?

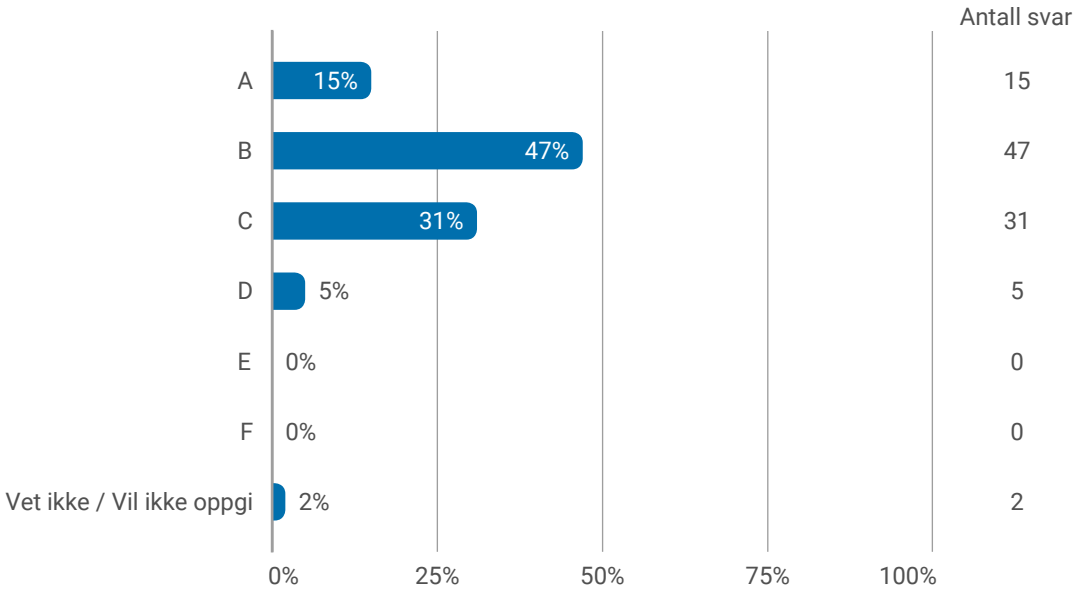

i) Hvilken påstand passer best for ditt valg av det studiet du går på nå?

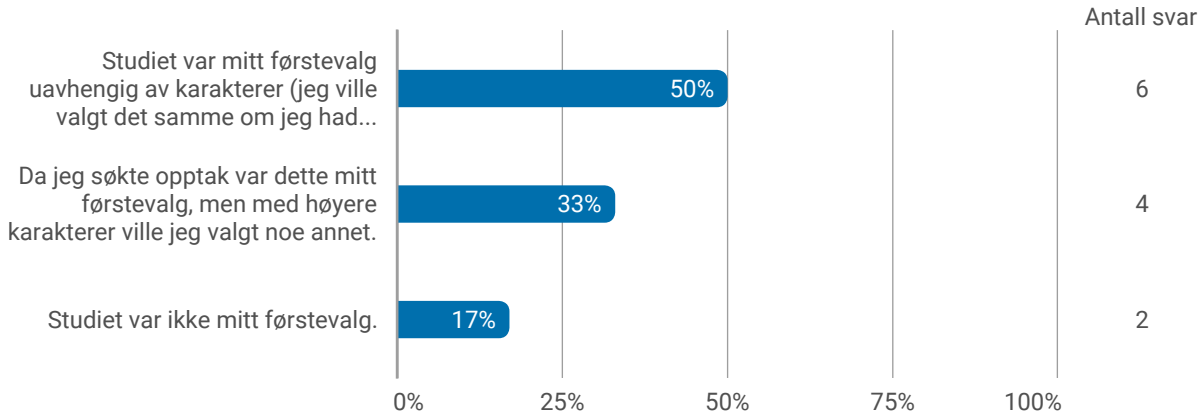

i) Hvilken påstand passer best for ditt valg av det studiet du går på nå?

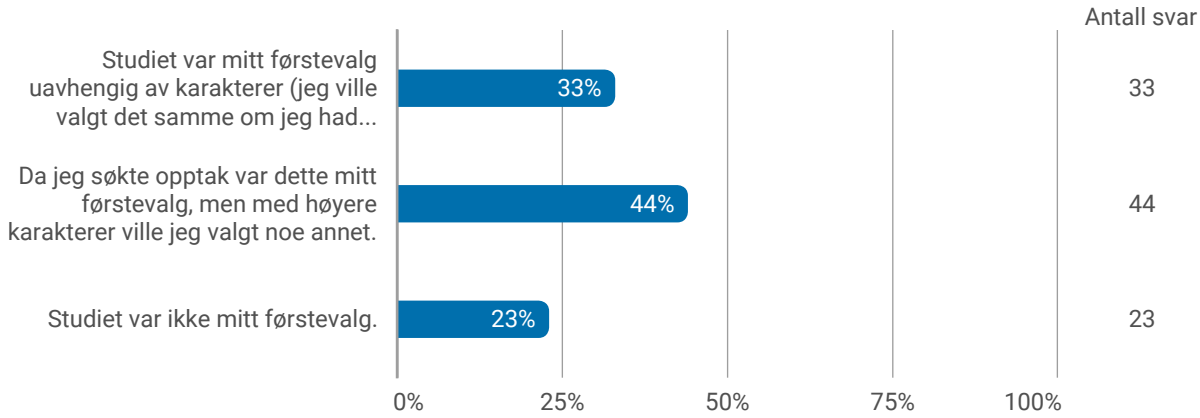

i) Hvilken påstand passer best for ditt valg av det studiet du går på nå?

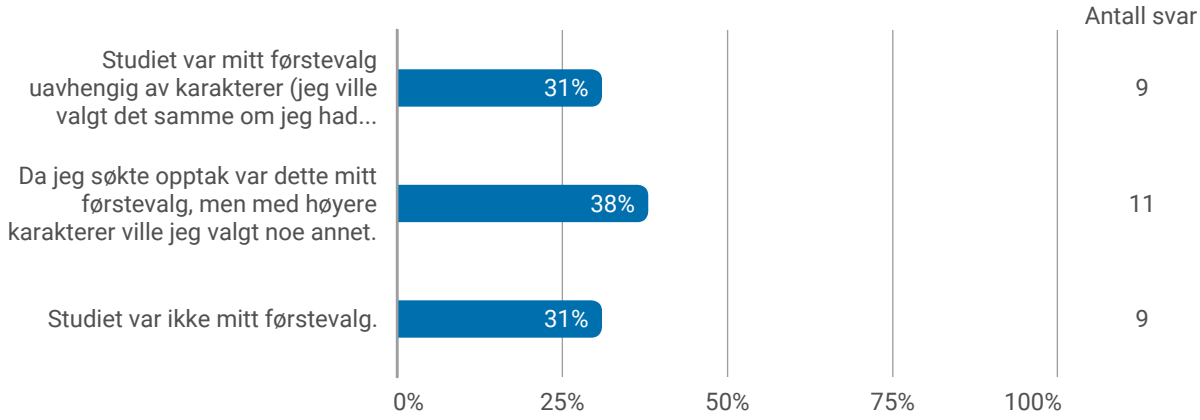

i) Hvilken påstand passer best for ditt valg av det studiet du går på nå?

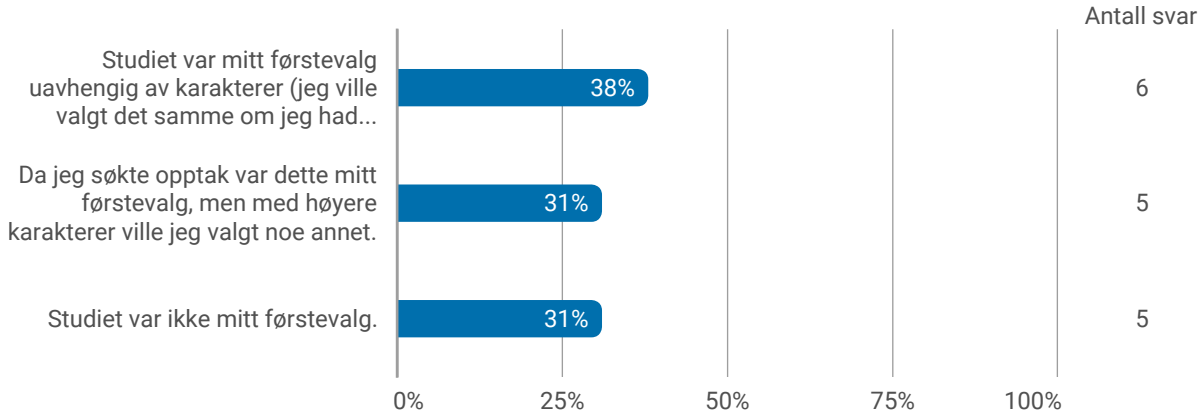

ii) Hva var ditt førstevalg/Hva ville du valgt dersom du hadde høyere karakterer

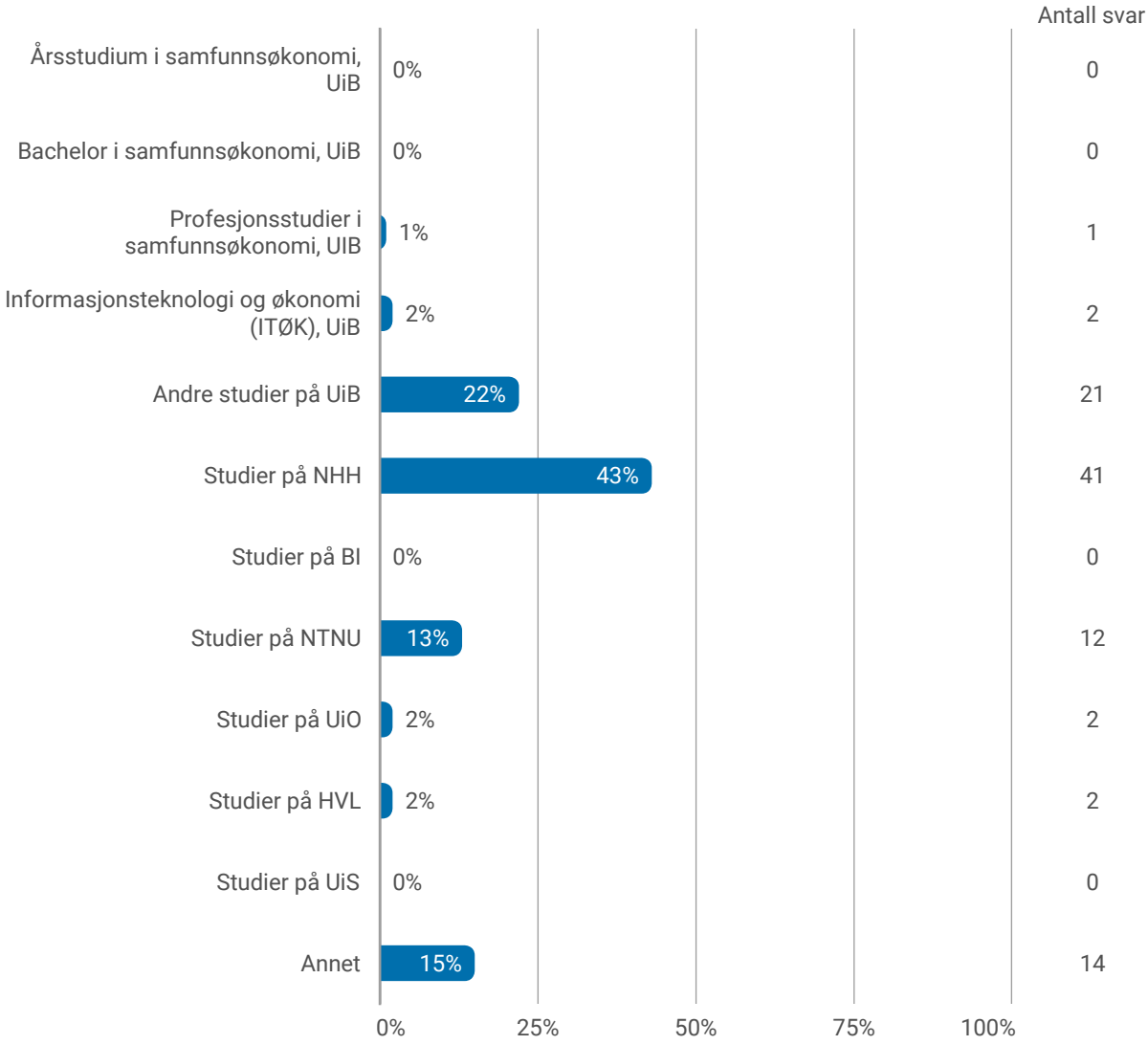

Hvilket type studium ved UiB

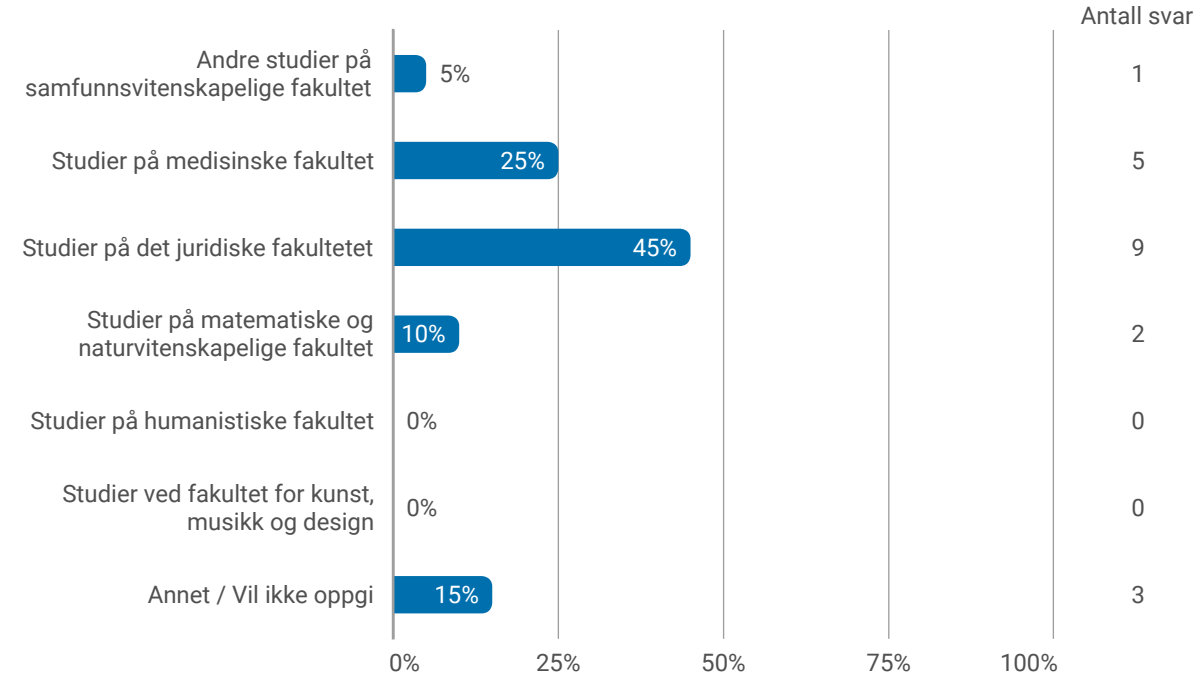

Hvilket type studium ved BI

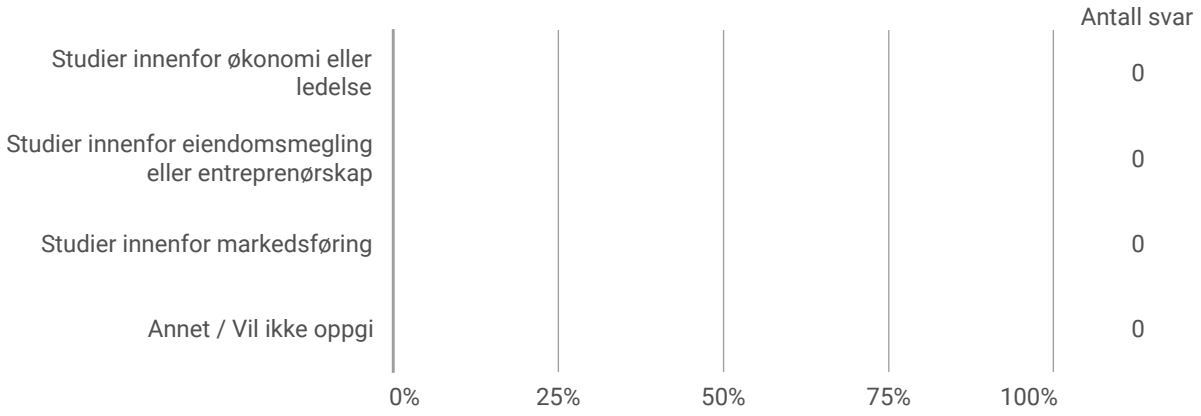

Hvilket type studium ved HVL

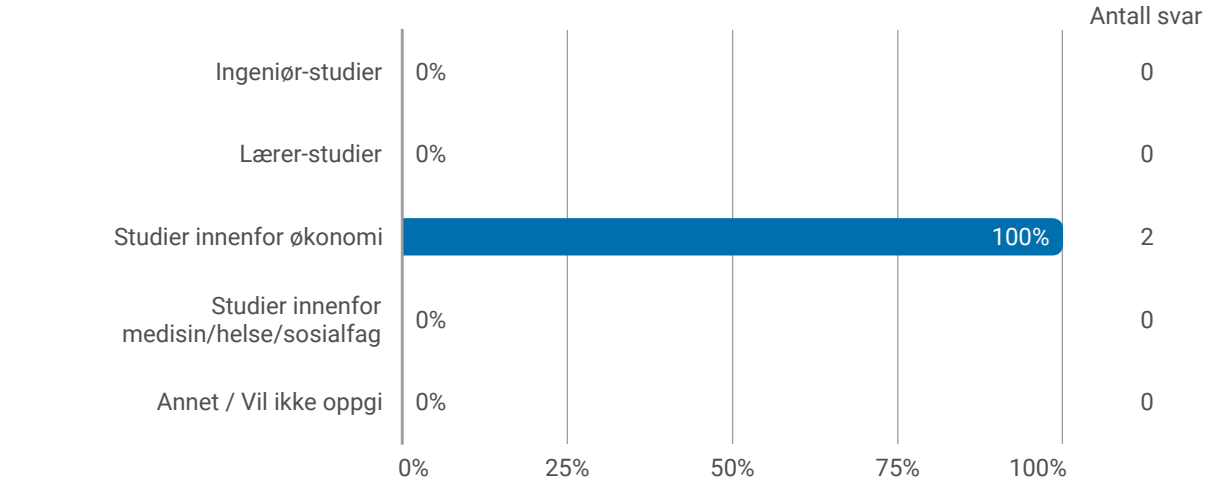

Hvilket type studium ved UiO

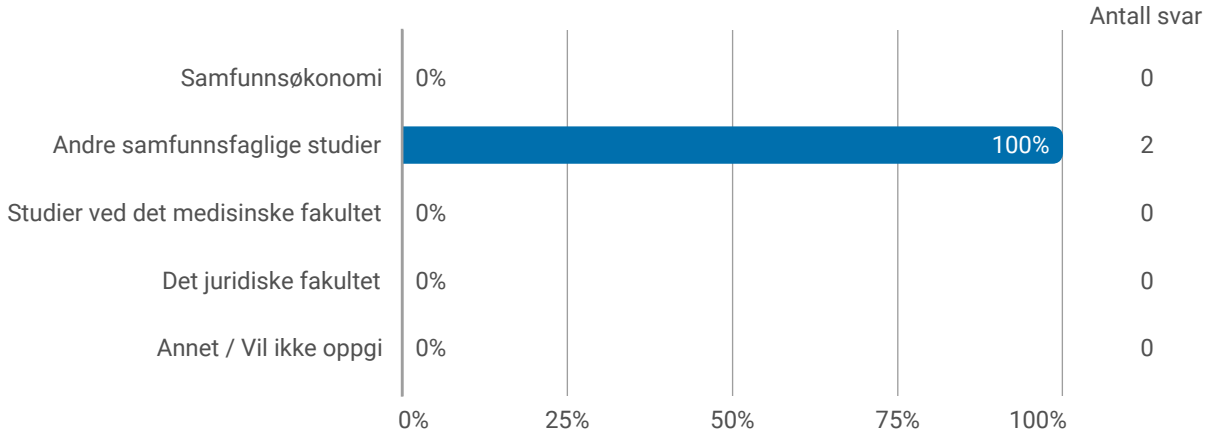

Hvilket type studium ved UiS

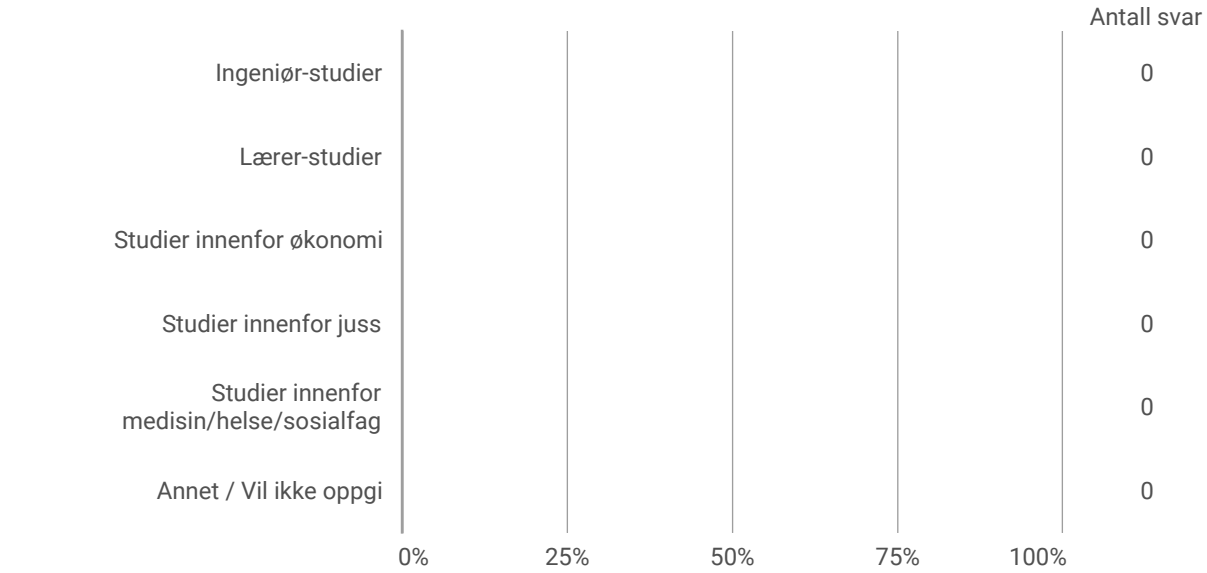

Hvilket type studium ved NTNU

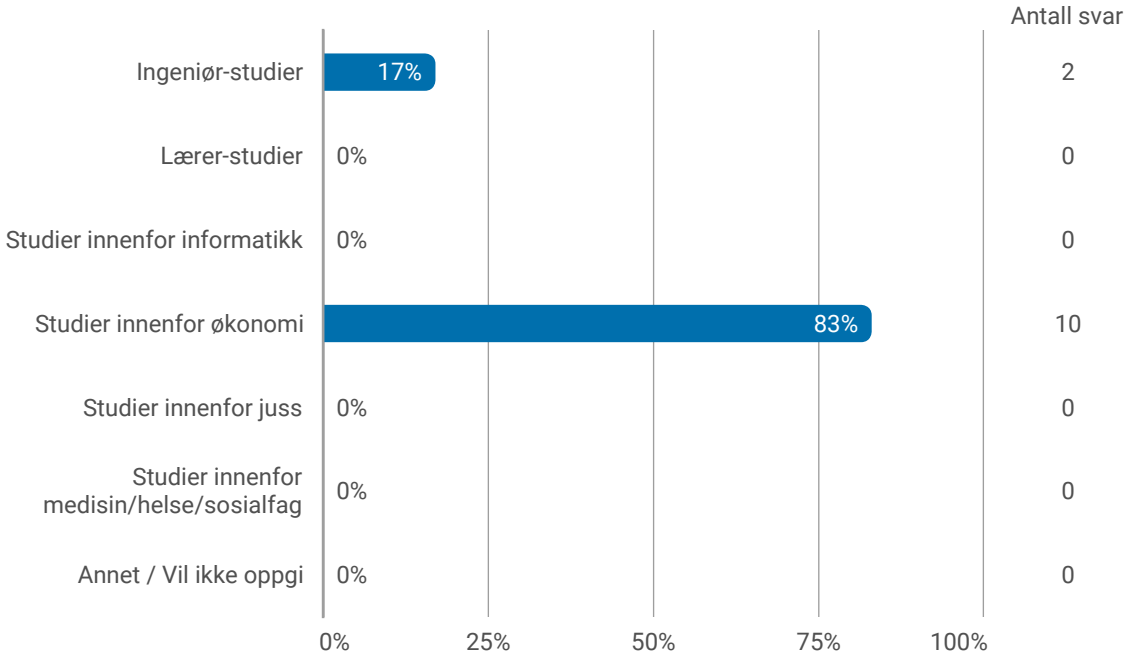

Hva ønsker du å gjøre fremover?

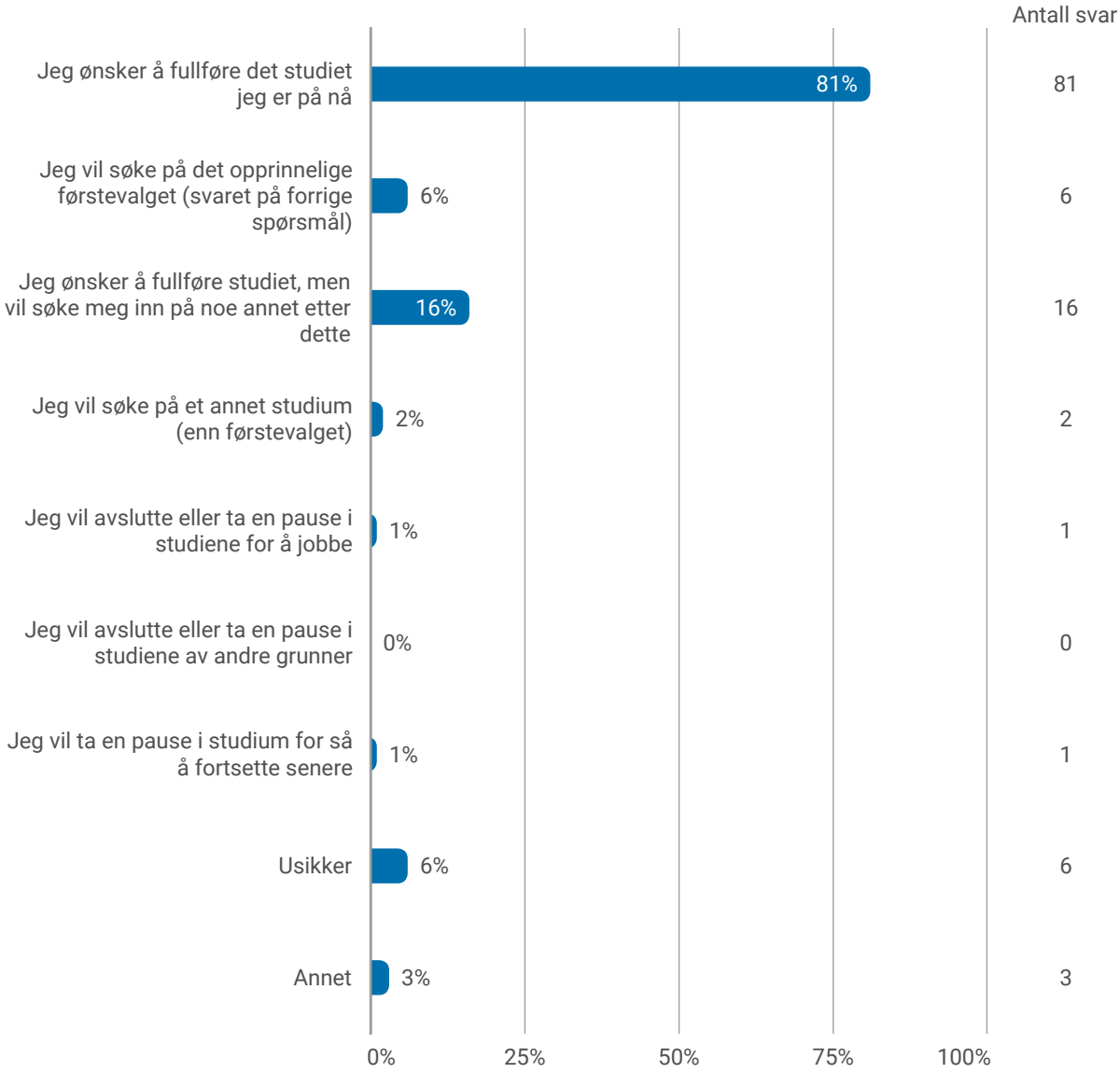

Hva ønsker du å gjøre fremover? - Annet
Vurdereer å ta en bachelor i noe annet etter økonomi
Muligens fortsette masterdelen av studiet i utlandet.
Jeg har allerede en bachelor fra før av og kommer til å gå videre til master neste år.

Hva ønsker du å gjøre fremover?

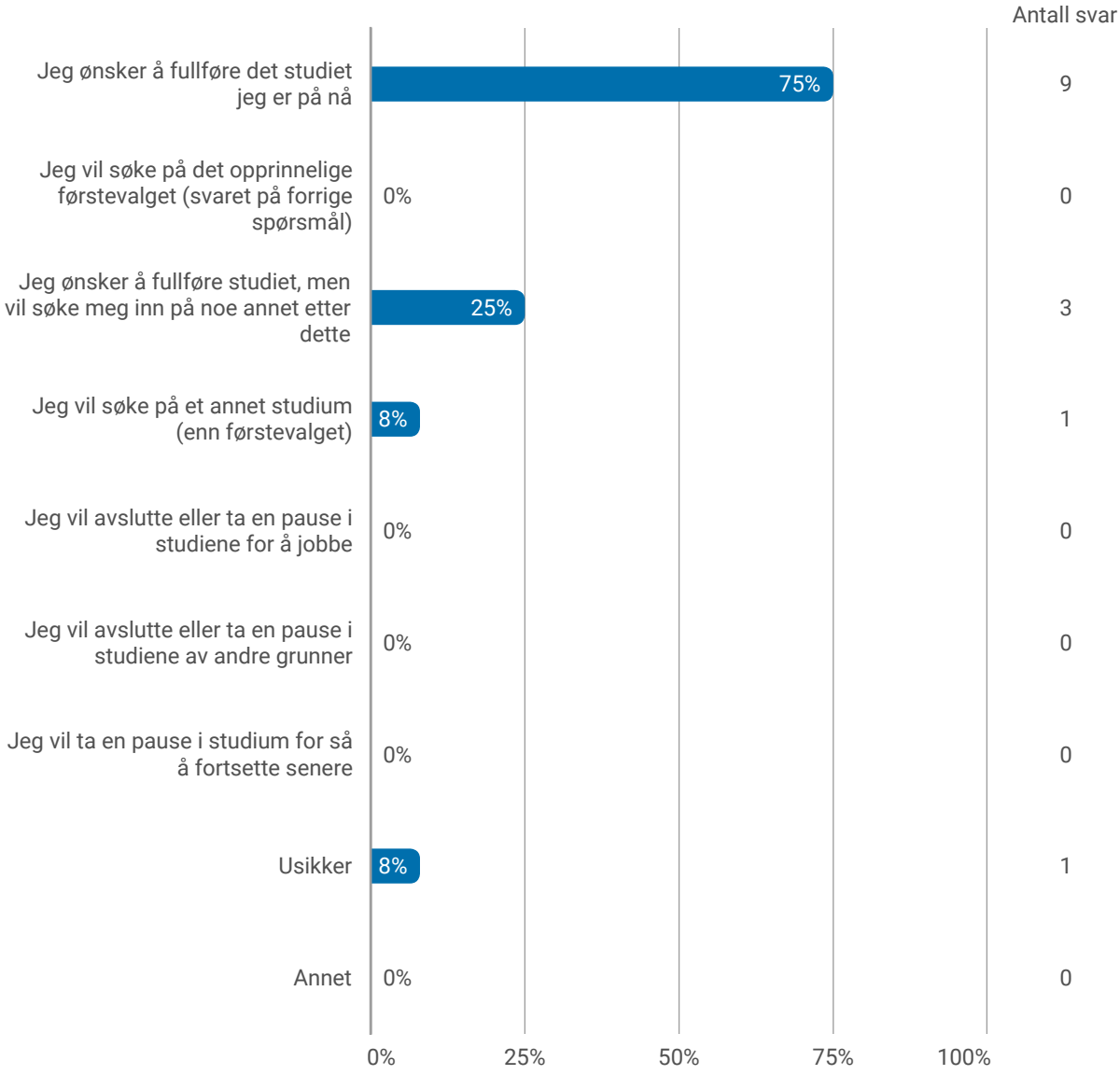

Hva ønsker du å gjøre fremover?

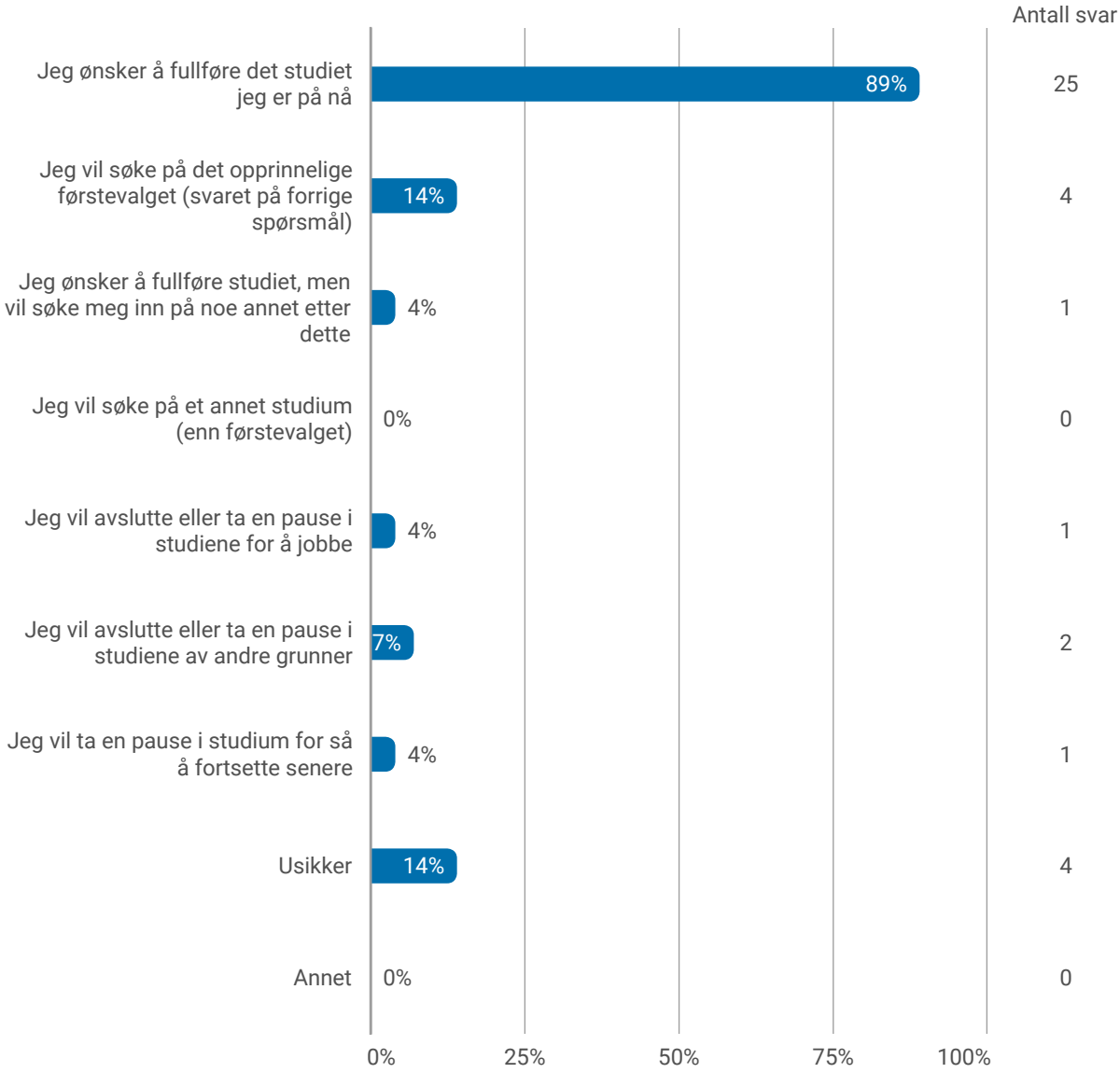

Hva ønsker du å gjøre fremover?

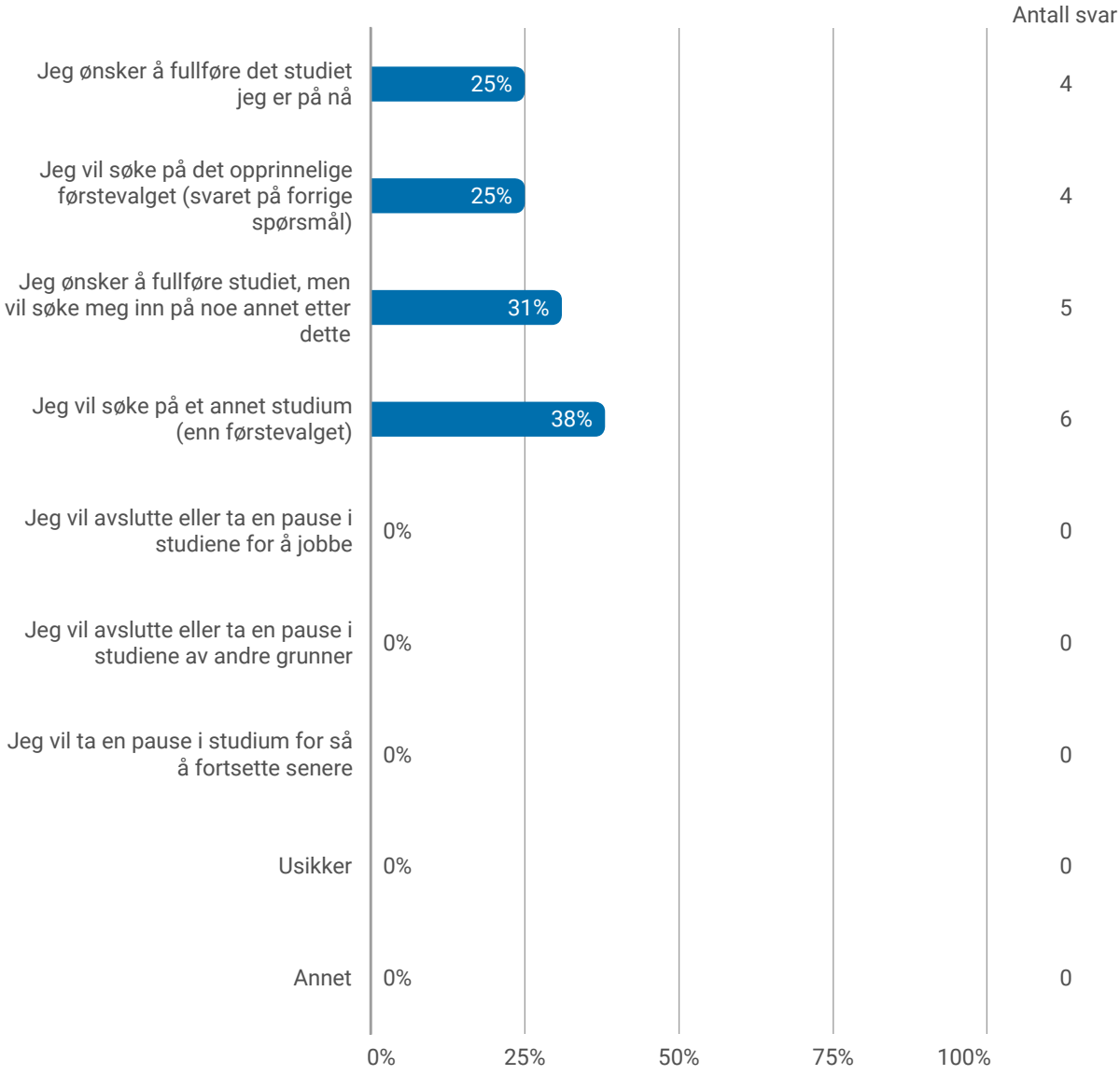

Hva var din hovedgrunn til å søke på årsstudiet fremfor bachelorgrad eller profesjon?

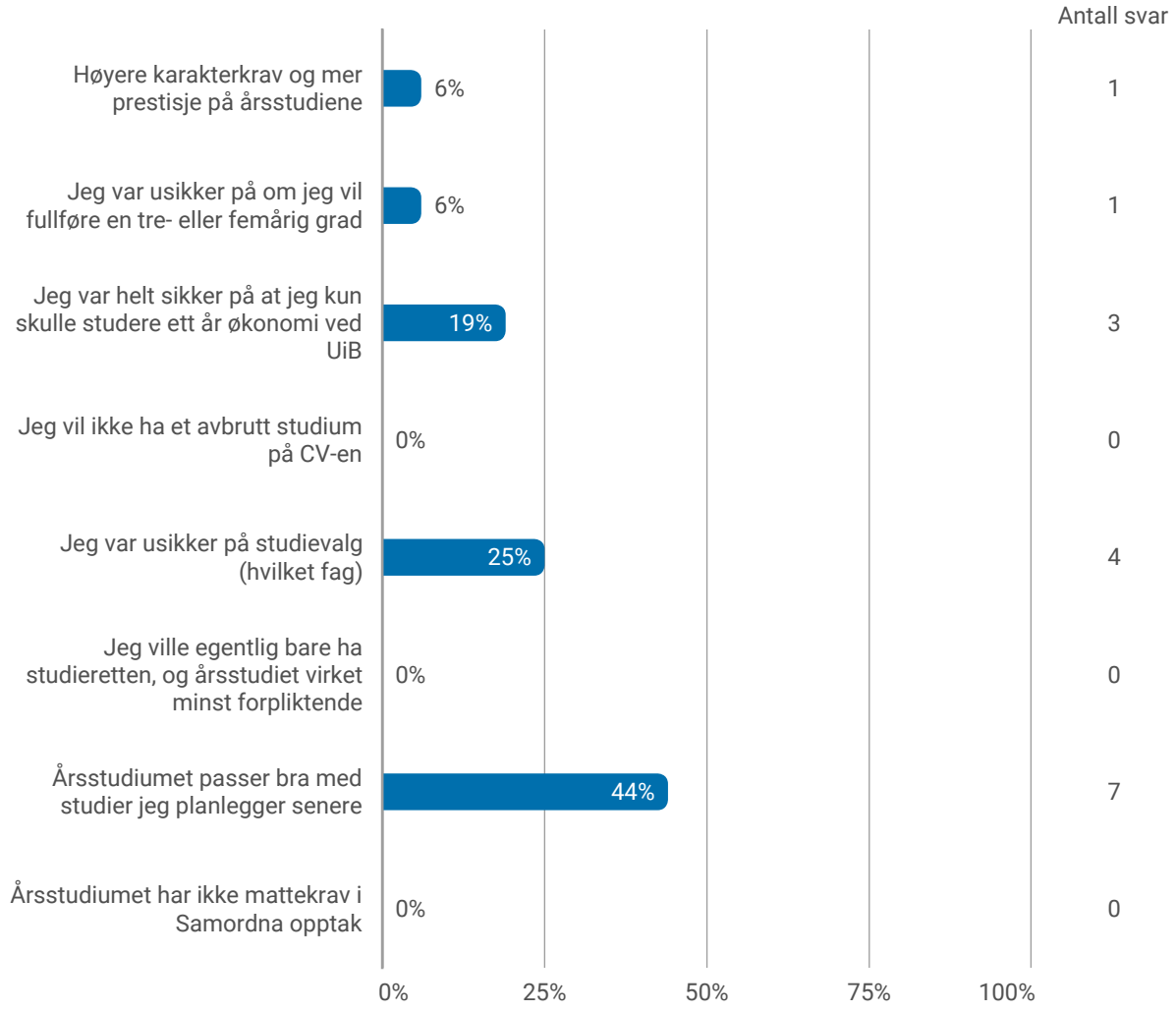

(i) Det faglige ved studiet du går på nå?

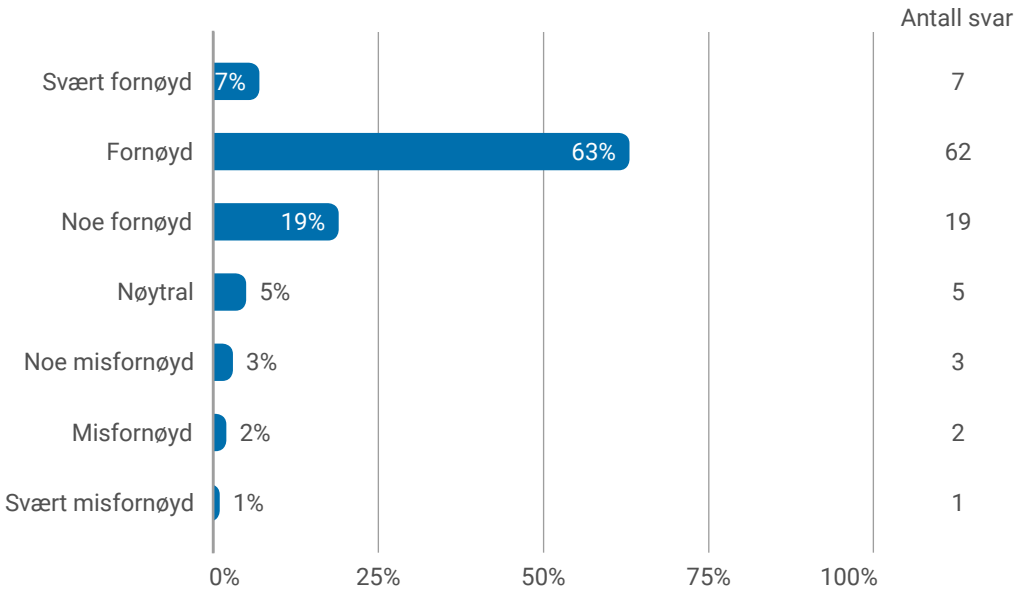

(i) Det faglige ved studiet du går på nå?

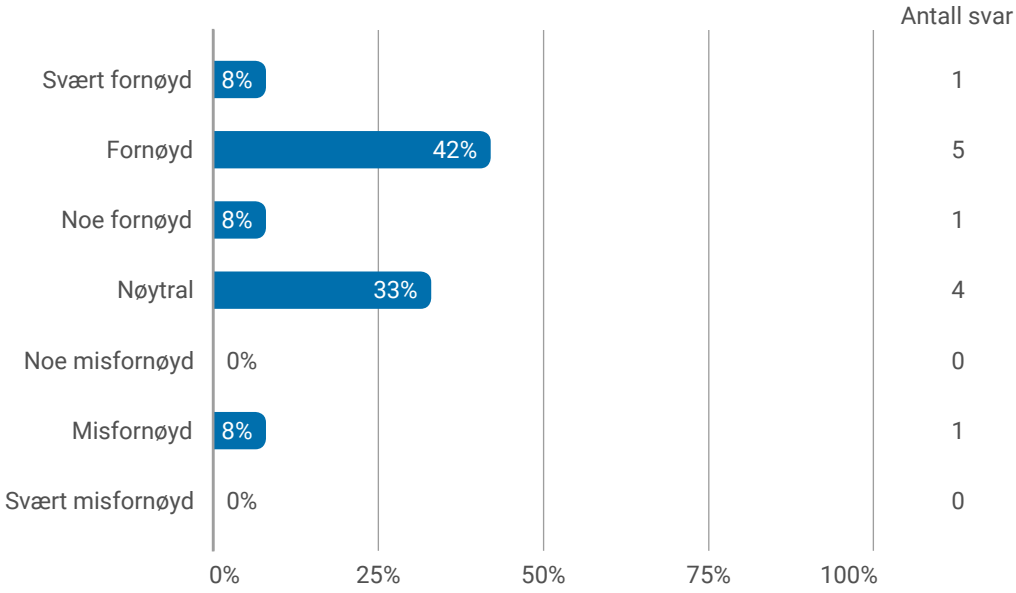

(i) Det faglige ved studiet du går på nå?

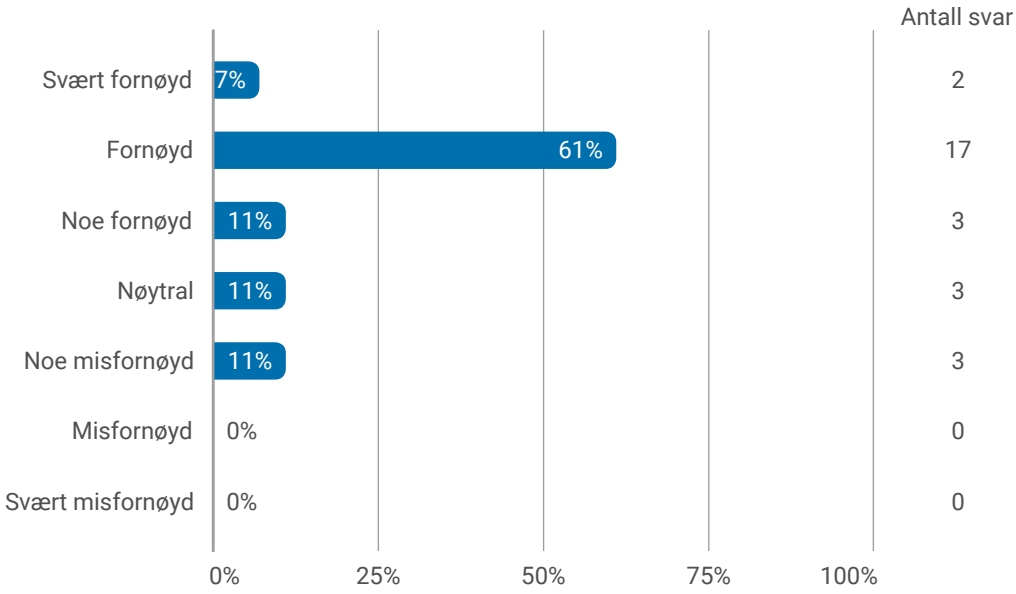

(i) Det faglige ved studiet du går på nå?

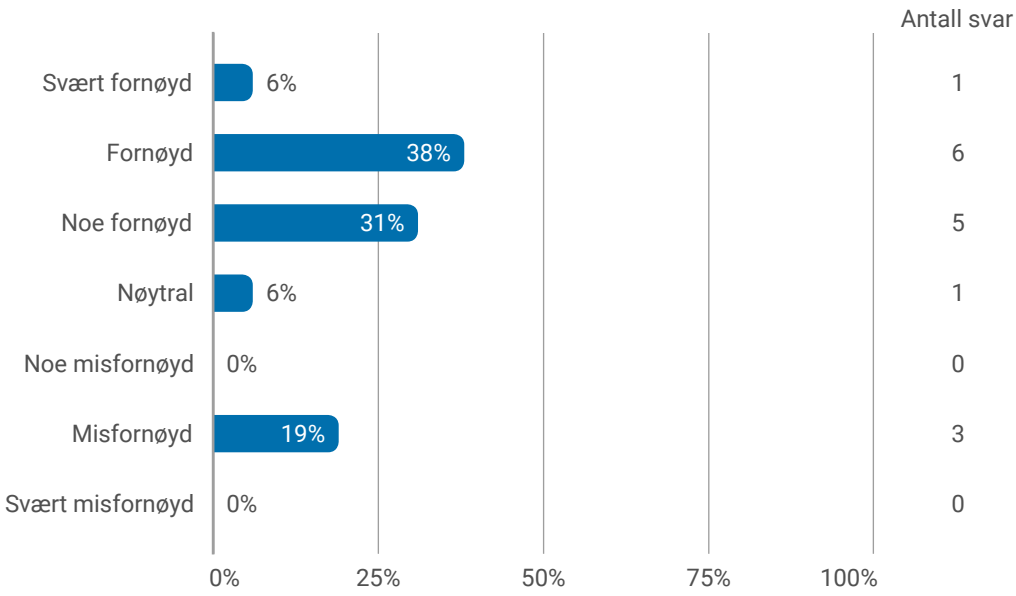

(ii) Det sosiale ved studiet du går på nå?

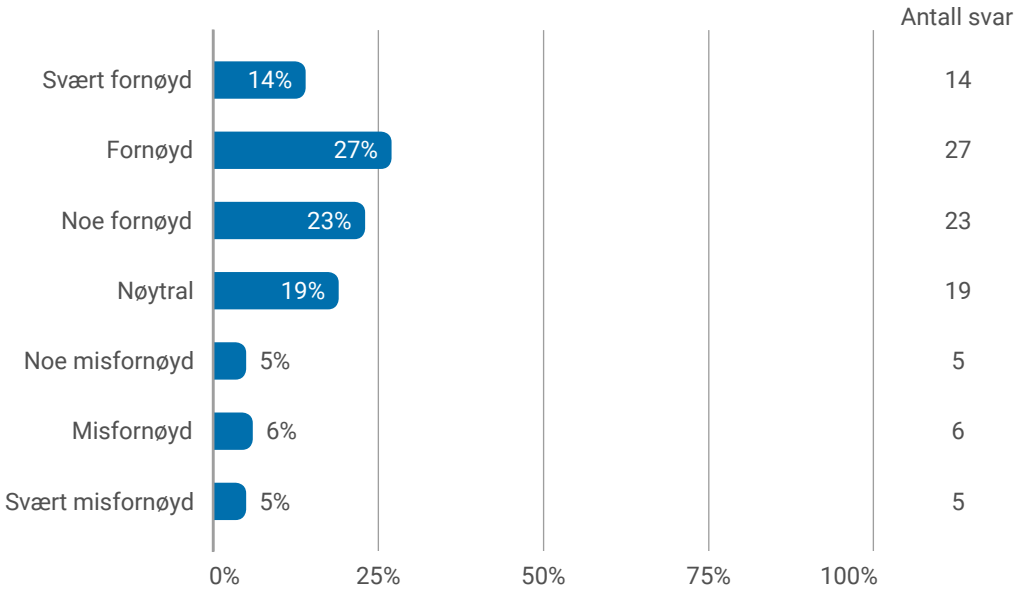

(ii) Det sosiale ved studiet du går på nå?

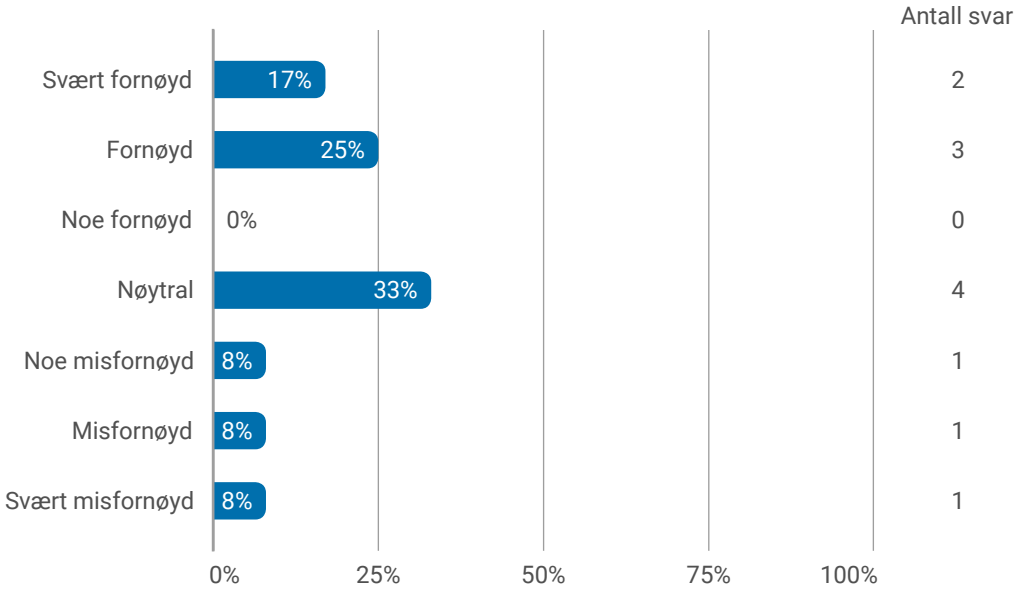

(ii) Det sosiale ved studiet du går på nå?

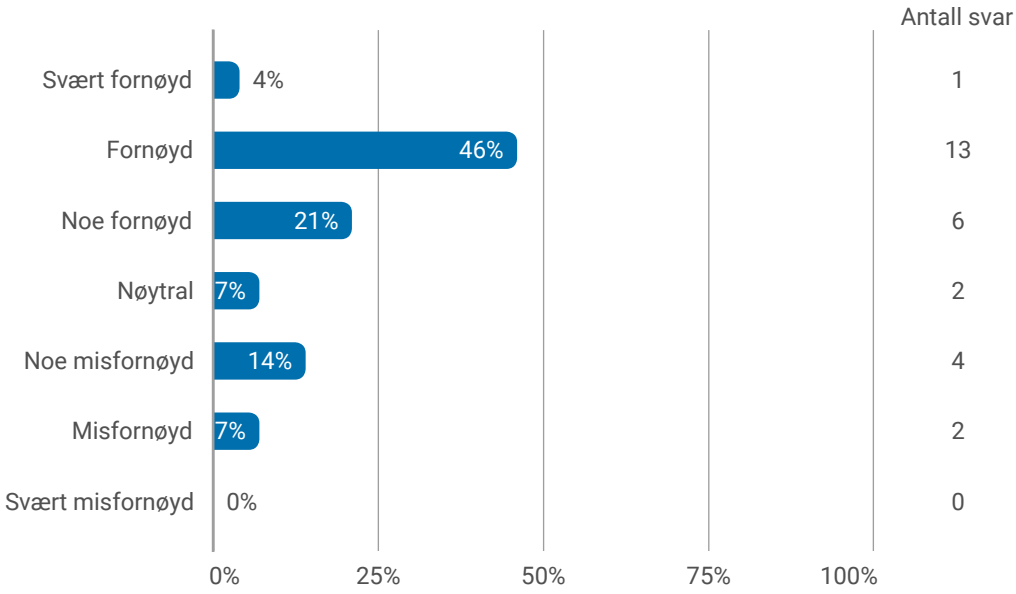

(ii) Det sosiale ved studiet du går på nå?

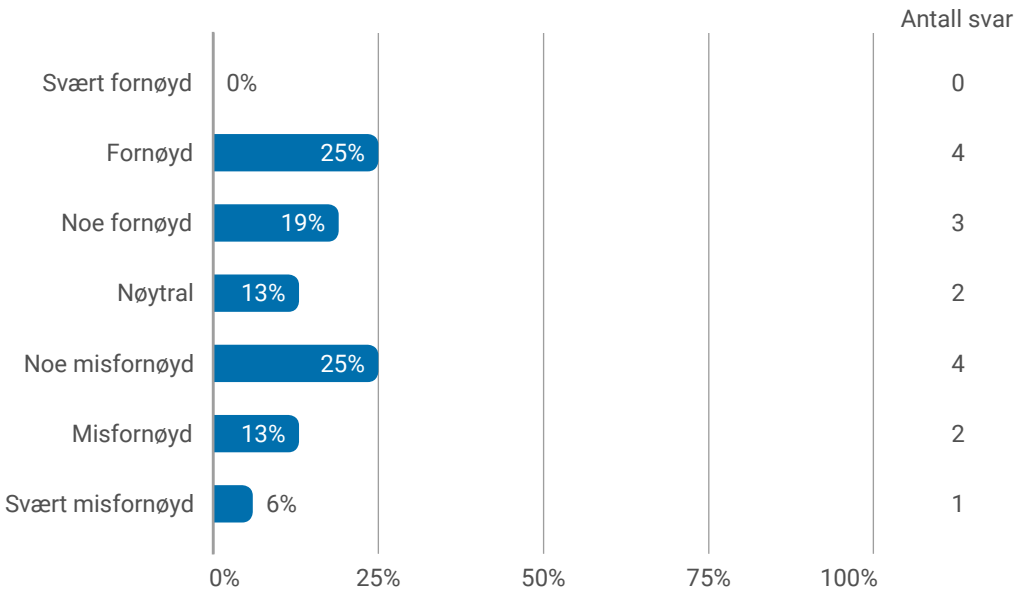

Finnes det noen måter du mener det sosiale eller det faglige på studiet kan bedres?
skru klokken tilbake og hap at corona ikke skjer
Veit ikkje
Ved å sette krav om matematikk R1 - kan man gå litt mer i dybden på de økonomiske modellene fra start.
Ved det faglige ønsker jeg at spesialiseringsfag med lite trykk kan bli byttet ut med mer ønskelige fag som for eksempel atferdsøkonomi eller mer makrofag. På det sosiale kunne det vært mulig å arbeide fra førsteåret for å åpne opp for et sosialt miljø for alle. Dette er nå gjort med fadderuke og lignende, men det må finnes måter en kan appellere for at flere studenter skal ønske å møte opp på sosiale arrangementer
Tøff matte 1. året Dårlig opplegg med splittelse i fadderuken
Tydligere info om fag muligheter og hva fagene går ut på helst et semester i forveien. Programeringsfaget for personer på det samfunnsvitenskapelige fakultetet gikk jeg glipp av fordi jeg ikke hadde sett mye informasjon om det. Ville likt at slike tilbud ble tydeliggjort for studentene.
Syntes med fordel at en del av pensumet kan oppdateres mer. Undervisningen kunne vært med dynamisk og større tilfelle av aktiv læring
Syntes det er veldig lite opplegg laget av SV-fakultet! For eksempel idrettslag osv
Syntes alt er bra egentlig
Synest at instituttet på ingen måte ivaretek bachelorstudentane sine på ein god nok måte. Dårleg oppfølging og tydeleg at ein ikkje kan forvente å bli "tatt på alvor" for ein startar på mastergrad. Dette gjeld særleg i emnet ECON290 der me skriv bacheloroppgåve. Rettleiarane yter det dei formelt skal, men opplegget frå instituttet er flaut dårleg. 25 min individuell veiledning per student totalt heile semesteret er berre ein illustasjon på kor lite me blir prioritert frå instituttet si side. Oppbygginga av studiet er også etter min meining veldig mangelfull. I så og sei alle bacheloremne instituttet tilbyr er hovudvekta på dei obligatoriske innleveringane matematiske utrekningar og reine økonomiske modellar. Det er heller ingen krav om eller opplering i god kildeføring og akademisk skriving. Ein står då utan nokon som helst forutsetning til å kunne skrive ei god bacheloroppgåve. Og ein står i alle fall ikkje att med noko som helst som minnar om eit godt grunnlag til eit eventuelt masterløp. Har oppfatta veldig mykje misnøye blant studentar på samfunnsøkonomi, særleg dette kullet som no skal levere bachelor. Eg, og mange med meg, ser på det som heilt uaktuelt å i det heiletatt søke mastergrad i samfunnsøkonomi ved UiB etter denne bachelorgraden. Dersom de vil ha høgare søkjartal på master er det på tide å ta studentane på alvor, også dei som "berre" tek bachelorgrad. Ein plass må me faktisk starte og det er faktisk her me legg grunnlaget for ein eventuell vidare karriere i akademia.
Siden mange av mine emner er i statistikk på MatNat er det i all hovedsak der problemet ligger, og da spesielt på en foreleser som jobber hardt for å holde undervisningen kun digital og som mangler kunnskap og evne om grunnleggende pedagogikk. Det er svært dårlig formidling av pensum, så hvis noe kan gjøres der er der så er mye gjort.
Profsøk er en spøk. Mangler differensiering fra bachelor/master. Høyt frafall - da man like greit kan bytte til bachelor, istedenfor å være bundet i 5 år. Må innføres flere avanserte fag slik at man skiller seg ut fra bacheloren. Samarbeid og samhold på tvers av kullene kan også forbedres, hvis instituttet tilrettelegger for dette.
Nei, det er bare jeg som er noe tilbakestående
Mye surr med det tekniske på uib. Til tider håpløst å se på livestream/opptak
Mer sosiale initiativ slik at man blir kjent med flere på kullet sitt
Mer praktisk anvendelse, flere gjester forelesninger. Mer ferdig videoer forklaringer så man slipper å bruke mye av tiden i selve forelesningen

Finnes det noen måter du mener det sosiale eller det faglige på studiet kan bedres?
Mer opplegg fra fakultet! Eksempel idrettslag osv
Mer fokus på at det er ok å delta muntlig i forelesning og mer deltakelse på seminarer. Kan bedre både sosialt og faglig. Legge ut seminaroppgaver i god tid før seminarer og forelesnubgsnotater i forkant av forelesning slik at de kan taes med til forelesning
Mer finans, som benytter seg av alle de forskjellige fagområdene IMØ er innom. For eksempel modellering av finans eller samfunnsøkonomiske problemstillinger ved bruk av python.
Mer felles arrangementer og lignende
Mer aktive mentorgrupper
Mentorordningen må bli bedre og det må være likt mellom mentorene hvor mye tid de bruker på gruppene sine. Noen har nesten ikke kontakt med gruppen mens andre møtes jevnlig.
Mener studiet er for dårlig satt opp forhold til hvor man kan søke seg videre etter endt grad.
Legge opp til mer seminar og måter å samarbeide på
Lage samarbeidsoppgaver, slik at man blir kjent med andre på tvers av faddergrupper. Arrangere faglunsjer. Egne leseplasser for de som studerer samfunnsøkonomi. Nå sitter alle spredt ut over hele Bergen.
Lage samarbeidsoppgaver, slik at man blir kjent med andre på studiet på tvers av faddergrupper. Arrangere faglunsjer. Ha egne leseplasser for samfunnsøkonomi, nå sitter alle spredt rundt om i Bergen.
I en del fag og emner opplever jeg at foreleserne går for langt i å repetere pensum fra tidligere kurs. Dette demotiverer meg da jeg kjeder meg i slike situasjoner og ikke opplever progresjon.
Går man glipp av fadderuka kan det være vanskelig å komme seg inn i en gjeng, sampol er veldig flinke på sosiale ting gjennom hele førsteåret
Gruppetimer evt.
Færre obligatoriske innleveringer. Dette så man i større grad kan legge opp studiene som en selv ønsker.
Flere studentfester
Flere store sosiale arrangementer
Flere sosiale ting for profesjon
Flere plasser på undergrupper som for eks. Tennis.
Flere linjeforeninger som er konkret for samfunnsøkonomi og ikke bare hele SV, da blir det lettere å bli kjent med flere fra studiet.
Faglig: Flere oppgaver ved hvert emne. professor i ECON110 er et godt eks. Også mer tilrettelegging for kollokviegrupper. Sosialt: Mer aktiv linjeforening og veldig viktig med eget område/ kantine. Eks fra jussen hvor folk samles mye mer og blir bedre kjent. Mye pga de har et eget bygg

Finnes det noen måter du mener det sosiale eller det faglige på studiet kan bedres?
Faglig skulle jeg ønske det var mer nærhet til foreleser og mer praktisk undervisning. Undervisningsformen vi har nå er ganske gammeldags.
Er ikke veldig opptatt av det sosiale på studiet så langt
Enkelte fag har lærebøker som er lite relevante/lite oversiktlige/rotete i forhold til fagets pensum.
Enda mer sosialt opplegg på veine av studiet, eventuelt lunsjer osv
Det står mest på meg selv, og at jeg ikke har tatt så mye intiativ til å bygge miljø på studiet.
Det kan arrangeres mer sosialt, sånn som kanonballturneringen på starten av forrige semester
Det har vært ingen mentorordning etter fadderuken, og UIB har veldig dårlige informasjonskanaler innen det sosiale.
Det faglige: For teoretisk, «utadert» pensum. Lite sammenheng med det praktiske. Føler generelt studenter ved Insitutt for økonomi sammenlignet med andre økonomistudenter ikke har peiling på hva som finnes i næringslivet og hvordan det vi lærer kan være nyttig. Flere fag som er lagt opp som ECON343 eller prosjekt/praksisfaget ECON381
Bli kjent-aktiviteter i alle emner på starten av semesteret, så man blir kjent med medstudentene sine
Bedre opplegg rundt forelesninger og samarbeid på tvers av fag. Får veldig lite ut av de fleste forelesninger og kunne like gjerne kun lest på egenhånd
Bedre opplegg og større samarbeid på tvers av fag. Noe føles veldig utdatert og trenger modernisering
Aktiver studenter mer under forelesning

Tradisjonell tavlebruk

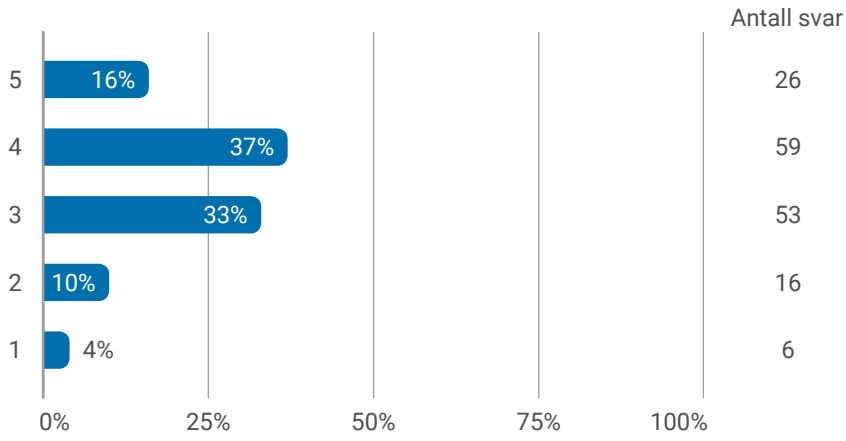

PowerPoint

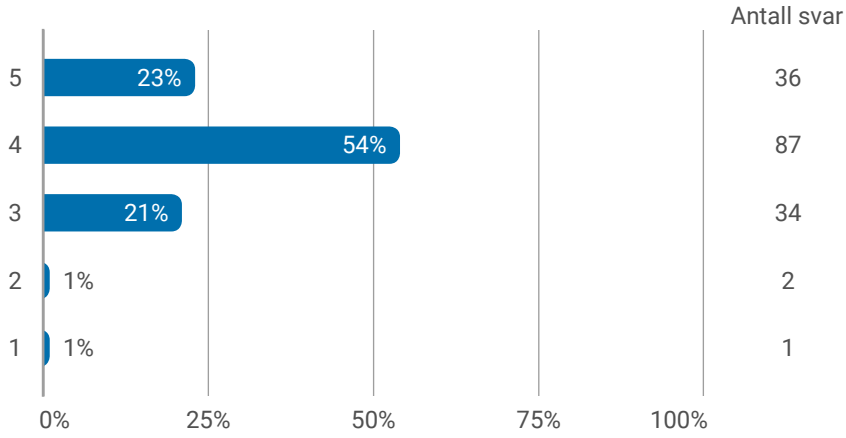

Elektronisk tavle / Surface (Foreleser bruker skjerm som tavle med PDF tilgjengelig etterpå)

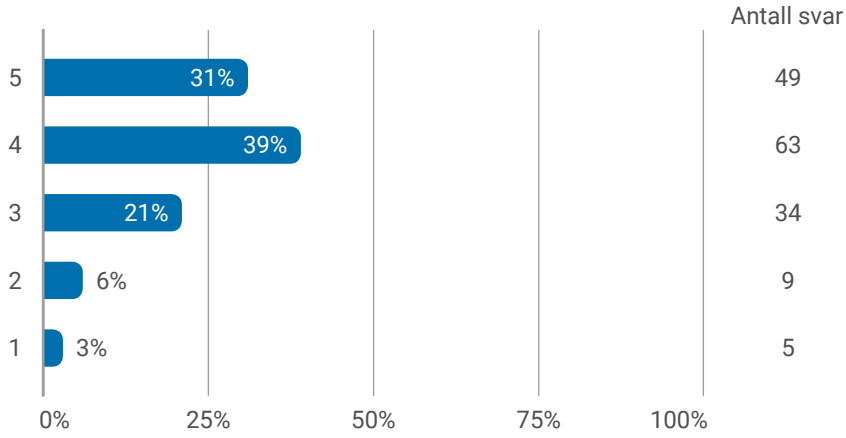

Hvilke av disse tiltakene, hvis noen, mener du er de viktigste for å forbedre studiet? Du har opptil to valg.

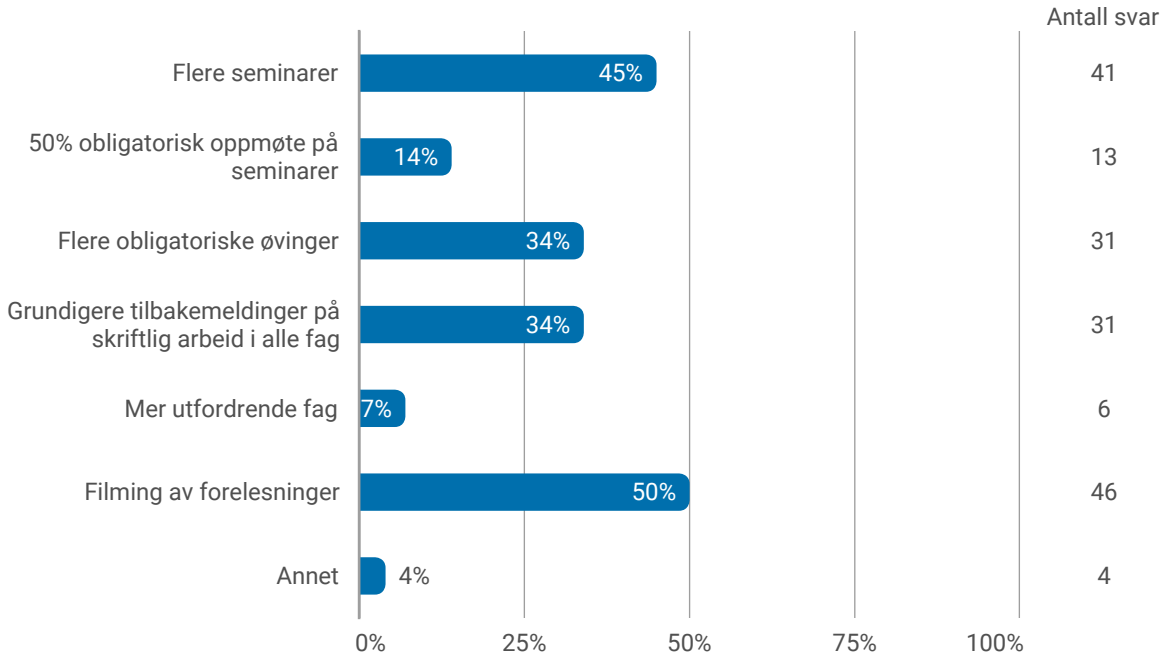

Hvilke av disse tiltakene, hvis noen, mener du er de viktigste for å forbedre studiet? Du har opptil to valg. - Annet
Samarbeidsoppgaver
I dag er det ingen Makro valgemner på bachelor det ville vært spennende å kunne ta flere makro fag
Arrangerte kollokviegrupper
Veldig mykje grundigare tilbakemeldingar. Samt leggje opp til at ein faktisk må levere to ganger dersom det ein har levert ikkje står til krava. Slik det er i dei fleste fag i dag blir absolutt alt godkjent så lenge ein har gitt det eit forsøk.

Hvilke av disse tiltakene, hvis noen, mener du er de viktigste for å forbedre studiet? Du har opptil to valg.

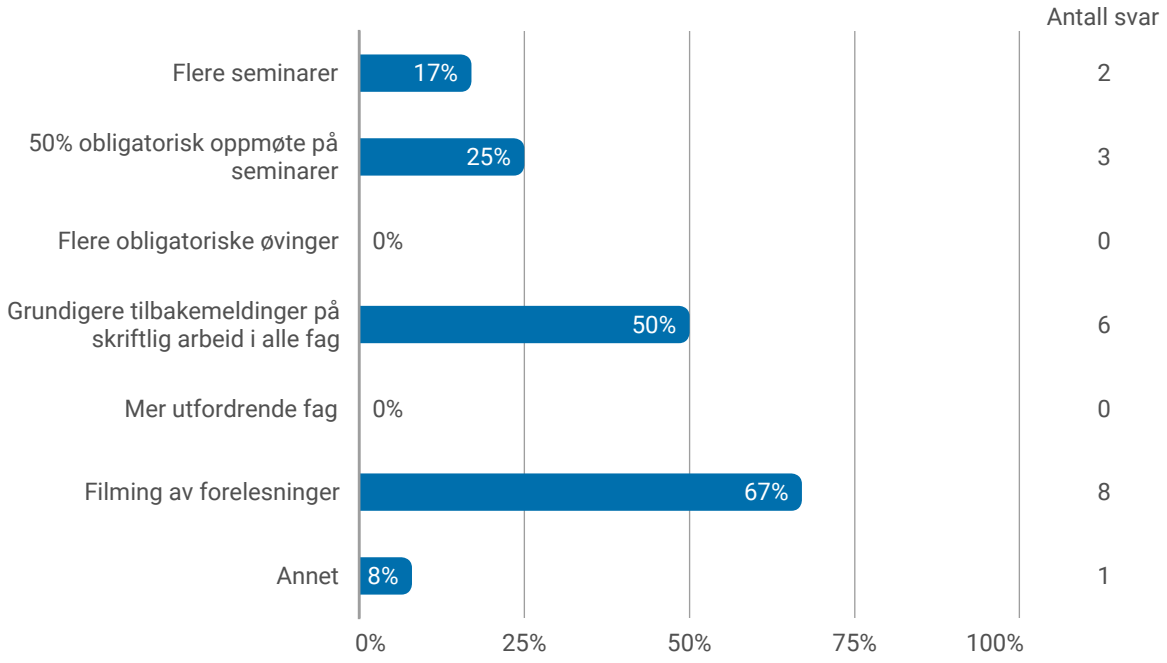

Hvilke av disse tiltakene, hvis noen, mener du er de viktigste for å forbedre studiet? Du har opptil to valg. - Annet
Rettledning til gode digitale kilder heller en. Filming av forelesning. Og ikke, mer eller mindre, men en balansert mengde med obligatoriske innleveringer, samkjørt av forelesere for å unngå å få alt på en gang.

Hvilke av disse tiltakene, hvis noen, mener du er de viktigste for å forbedre studiet? Du har opptil to valg.

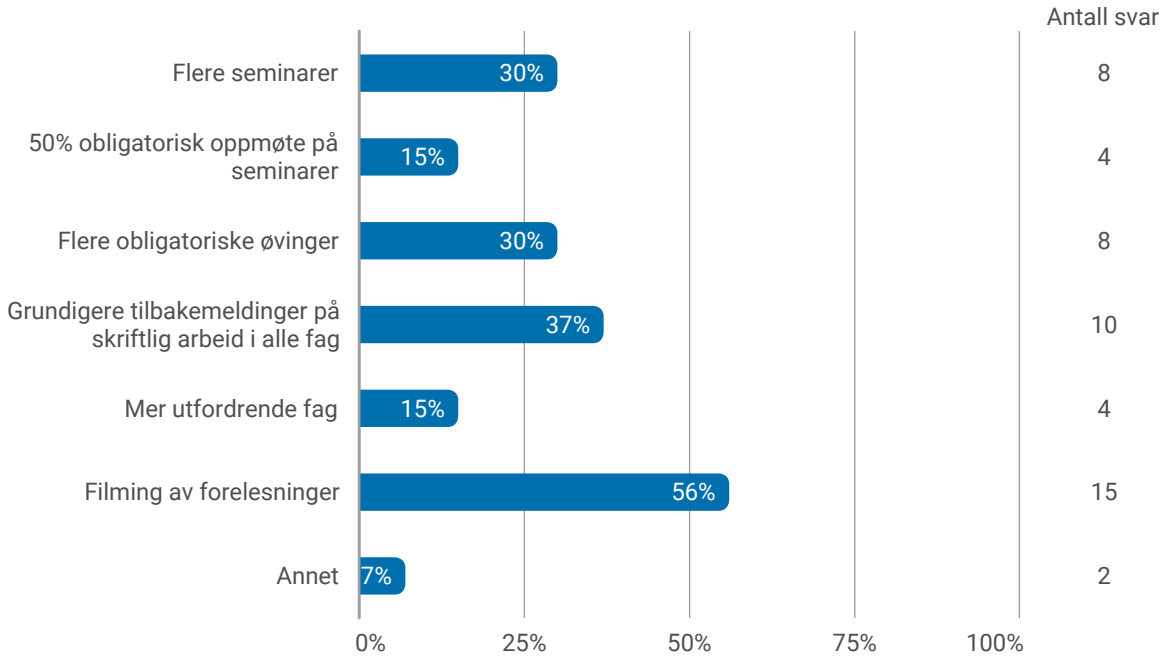

Hvilke av disse tiltakene, hvis noen, mener du er de viktigste for å forbedre studiet? Du har opptil to valg. - Annet
Færre obligatoriske greier.
For at alle skal bli inkludert mener jeg at det er viktig å fortsette å filme forelesningene som er. Når man har ADD eller ADHD er det av og til ikke mulig å følge med i forelesninger uansett hvor hardt man prøver. Men hvis det i tillegg er tatt opp, er det veldig greit å kunne spole tilbake og ta på pause når hodet ikke samarbeider. Har virkelig gjort studiedagen bedre:)

Hvilke av disse tiltakene, hvis noen, mener du er de viktigste for å forbedre studiet? Du har opptil to valg.

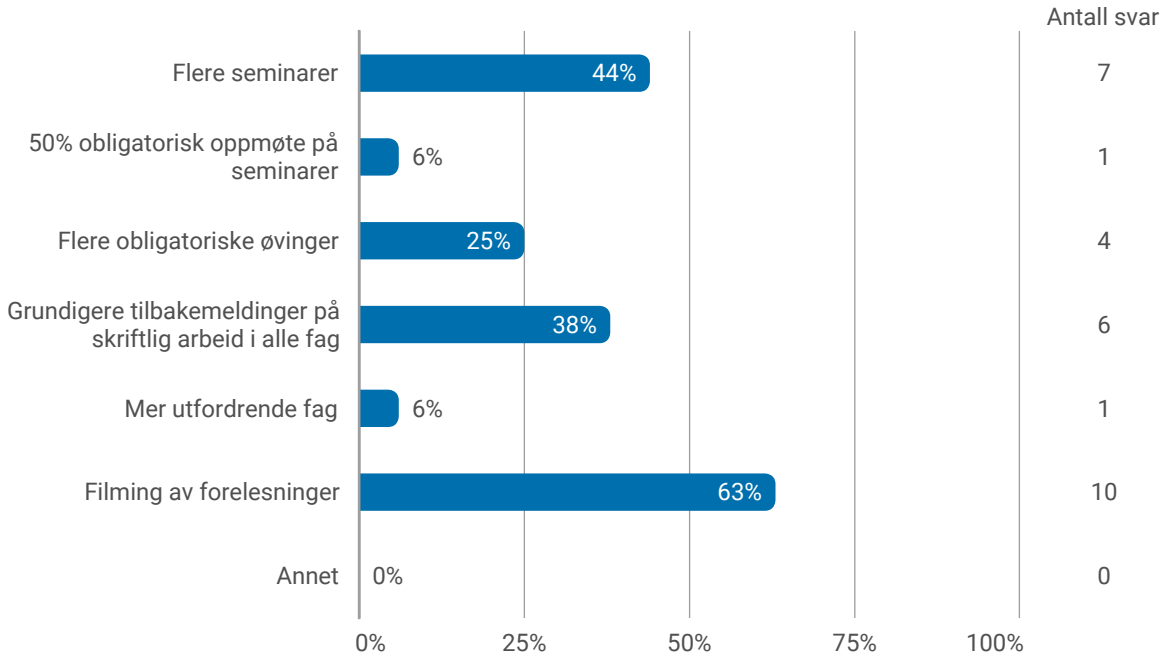

Har du vært med på mentorordningen satt opp til førsteårsstudenter?

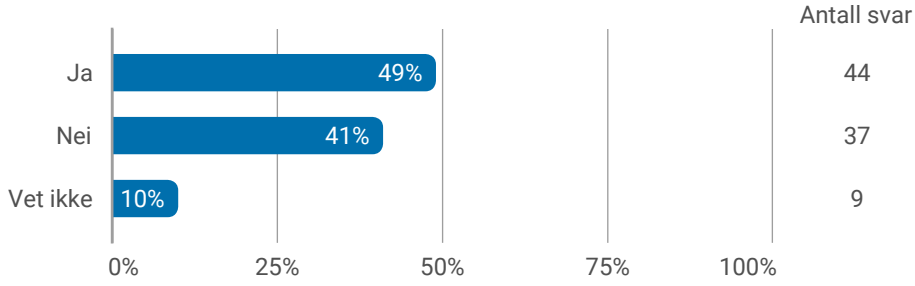

Foreslå gjerne tiltak for å forbedre mentorordningen
Vår mentor nå har ikke arrangert noen mentormøter eller lignende Kanskje mer tilstedeværelse
Vi har en mentor, men har ikke hatt noe opplegg i det hele tatt, så viktig med oppfølging av mentorene slik at de faktisk gjør noe
Skjedde ingenting, så mye kan forbedres
Nærere kontakt med mentor. Tilbudet min mentor har tilbudt har vært svært dårlig
Mer variert opplegg for flere typer personer, og bedre oppfølging.
Mer sosialt
Mer arrangement, ikke hatt koe led vår mentor
Mer aktivitet. Har kun vært et arrangement dette semesteret
Mer aktivitet. Gjøre tilbudene attraktive og gjøre det til en selvfølge og noe flere ønsker å være med på
Mentorer må ha nok tid til å faktisk gjøre ting med gruppen sin. Har vært veldig varierende. Noen møtes en gang i uka, mens andre har ikke møtt mentoren etter første uke. Det må forsikres om at mentorene som melder seg faktisk har tid til å være mentor.
Jeg syntes skillet mellom mentorordningen og fadderordningen må gjøres tydeligere fra starten av. Var vanskelig å differensiere i starten.
Ha mere møter for å snakke om fag, progresjon og hvordan man har det i student tilværelsen
Gjøre mer sosialt
Følte ikke jeg fikk noe utbytte av mentor ordningen. Hatte vært koselig om det hadde vært 1-2 samlinger iløpet av studie året hvor man fikk treffe mentor gjengen igjen. Dette kunne hjulpet på det sosiale da det er mange man ikke ser igjen etter fadderuken
Forklare bedre hva jobben/ansvaret til en mentor er.
Flere møter i løpet av studieløpet
Fleire aktivitetar
Det har kun vært et organisert treff av mentorer (quiz), så kanskje bare å møtes oftere

Instituttet vurderer å bytte ut MAT101 med ECON140 i studieplanen til profesjonsstudiet. I hvilken grad mener du det ville vært en forbedring/forverring?

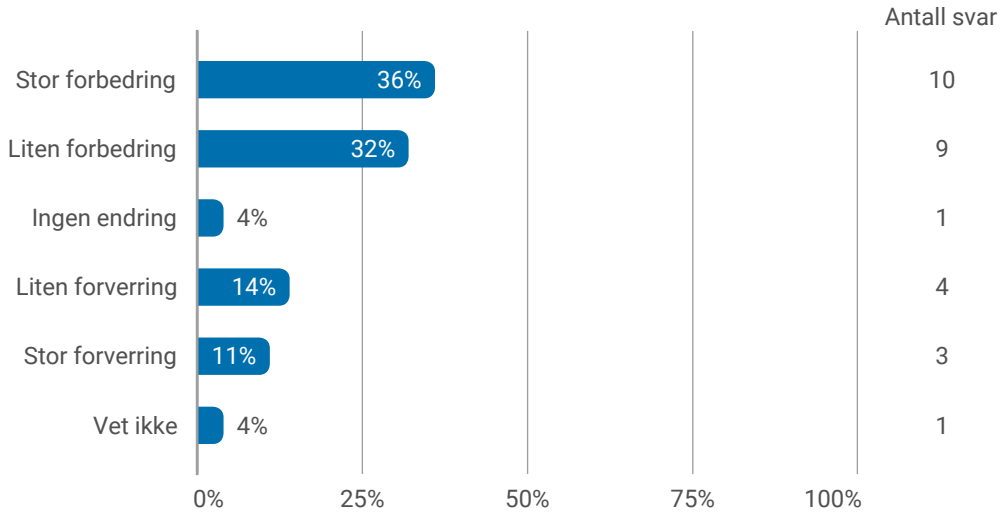

Ville du syntes dette var en forbedring eller forverring (relativt til et førstesemester hvor eneste endring er at ECON140 erstatter MAT101)?

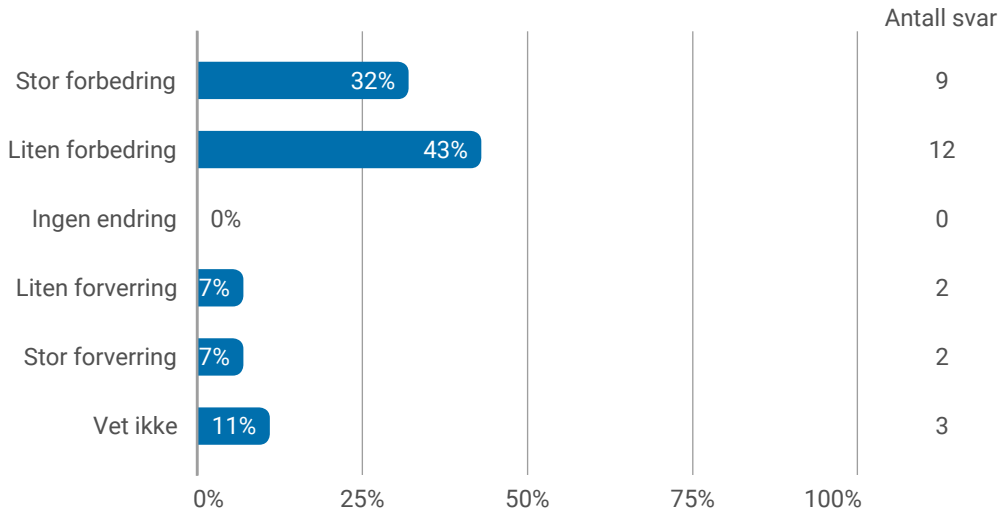

Hvis endringen beskrevet i forrige spørsmål gjennomføres, blir det også plass til et valgemne eller Innføring i programmering (DATA110) i andre semester. Ville du ønsket å ta DATA110 i andre semester?

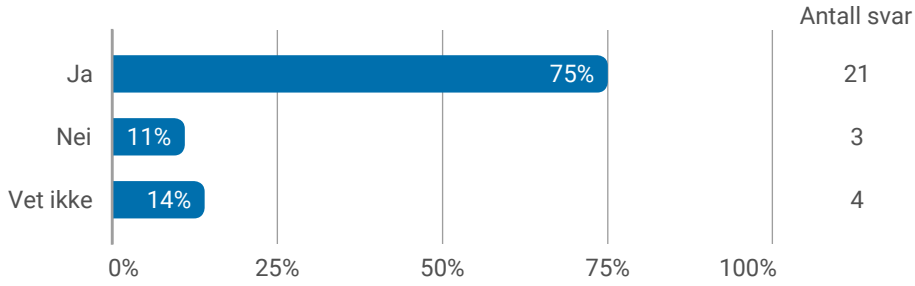

Om endringene beskrevet i de to siste spørsmålene var innført da du søkte, tror du de ville fått deg til å sette profesjonsstudiet i samfunnsøkonomi et annet sted på prioriteringslista når du søkte?

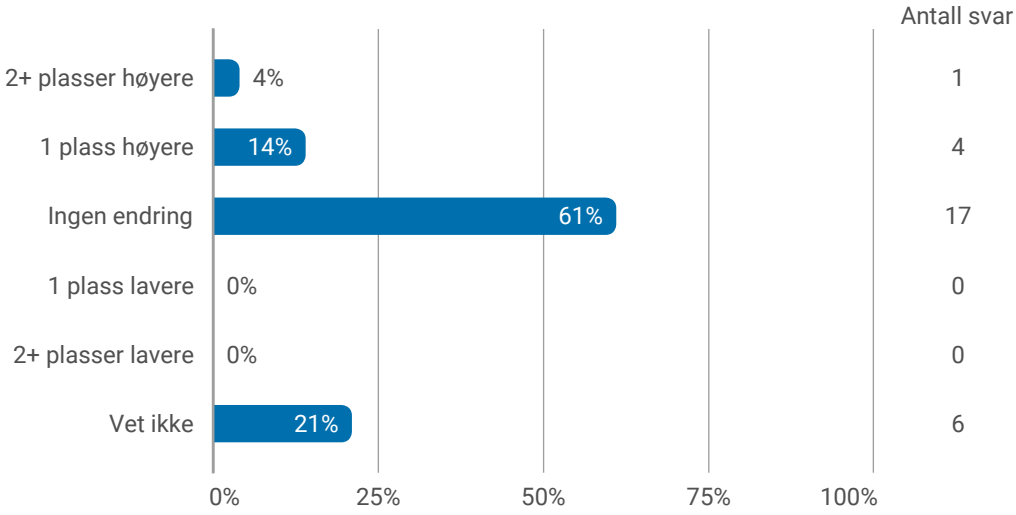

Hva tenker du om denne endringen fra ECON116 til ECON100?

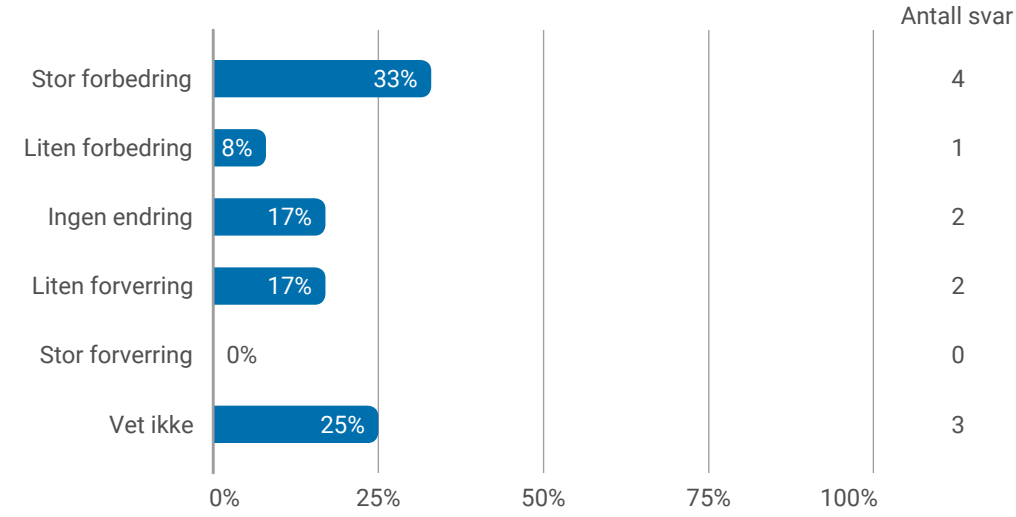

Om endringene beskrevet i siste spørsmål var innført da du søkte, tror du de ville fått deg til å sette IMØ høyere på prioriteringslista?

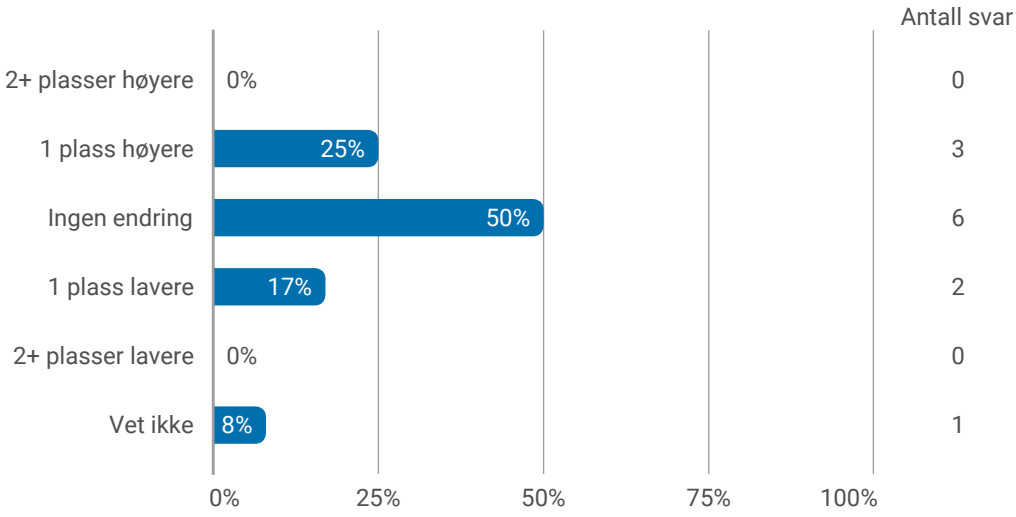

Til deg som planlegger å fullføre en bachelorgrad i samfunnsøkonomi eller IMØ ved UIB: Vil du søke opptak til mastergrad i samfunnsøkonomi ved UIB?

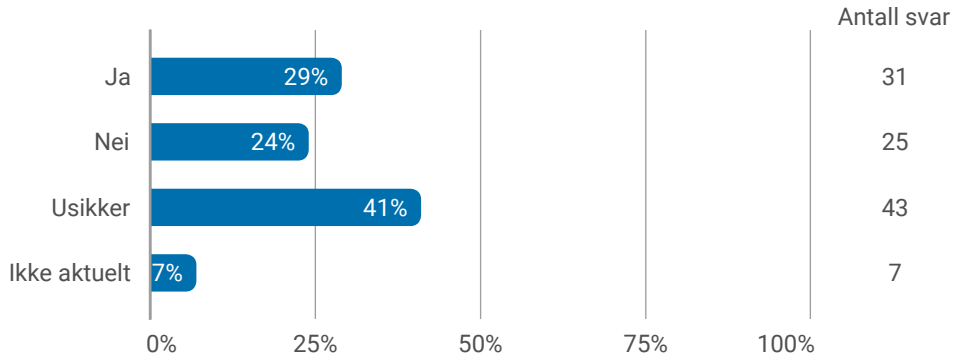

Du svarte "nei" eller "usikker", hvilken endring kunne fått deg til å søke opptak til mastergrad?
Økt motivasjon og informasjon om at det vil gjøres noen endringer i undervisningen ved institutt for økonomi
vil søke økonomi og adminstrasjon
bedre karakterer
Vil søke mastergrad i utlandet
Vil ikke bli i Bergen
Vet ikke
Vet ikke
Vet ikke
Utfra de 3 årene på bachelor i samføk har jeg fått inntrykket av at UiB har gitt opp å konkurrere med de andre bachelorgradene i økonomi man kan ta i Bergen og denne graden virker veldig nedprioritert. Ingenting får meg til å ville gå her lenger enn jeg må
Usikker.
Usikker, jeg ønsker heller å søke master i informatikk
Usikker
Større overgang og miljøskifte
Som nemnt har instituttet mykje å jobbe med på bachelornivå dersom de ynskjer å auke søkjartala til master. Å ikkje bli tatt på alvor, ikkje bli prioritert og ikkje i det heileteke få noko som helst form for oppfølging i løpet av ein bachelorgrad, gjer det ikkje lokkande å halde fram i dette løpet. Slik oppfølgjinga er i dag føler eg meg heller på ingen måte kvalifisert til å halde fram med mastergrad innanfor samfunnsøkonomi. Og dersom eit av argumenta dykkar er at det er for mange studentar på bachelor til å følgje dei ordenteleg opp, bør de verkeleg ta ein runde og kanskje vurdere å stramme inn opptakskrava også til bachelorstudiet. Hadde 10 av 10 ganger heller ville rissikere å ikkje komme inn på eit studie enn å sitje att med ein følelse av at ein ikkje på langt nær har den kompetansen ein skal ha etter endt bachelorgrad.
Skal ta starte på en helt annen retning etter endt bachelor. Hadde søkt master hvis ikke
Personlig føler jeg ikke at samfunnsøkonomi er relevant i kombinasjon med informatikk. Dersom studiet hadde mer praktiske økonomifag ville en mastergrad vært mer aktuelt.
Mindre regn i Bergen
Mer fokus/oppfølging på bachelorgrads studenter,
Jeg ønsker å ta en master innenfor et annet fagområdet, masteren i samfunnsøkonomi er ikke aktuell for meg på nåværende tidspunkt.
Jeg er oppvokst i Bergen, og kunne tenk meg å studere i en annen by til masteren
Jeg er glad i å flytte rundt, og vil gjerne oppleve en annen by etter at jeg er ferdig i Bergen.
Interessen ligger mer på ØKAD enn samfunnsøkonomi
Ingen, ønsker ikke bli samfunnsøkonom.
Har mer med livssituasjon å gjøre.

Du svarte "nei" eller "usikker", hvilken endring kunne fått deg til å søke opptak til mastergrad?
Har ikke lyst å bli i Bergen
Føler masterstudiet er for restriktivt. Ville ha likt å kunne dra på utvekslings i f.eks 3 semester, men pga at det er er forberedelsesemne til masteroppgaven på 10 stp som må tas ved UiB blir ikke det like aktuelt.
Fordi bachelorstudiet på Universitetet i Bergen med tanke på korona har hatt sine mangler, og dermed ønsker jeg ikke å binde meg opp til to nye år på studier når det er så mange andre steder som appellerer mer.
Forbedre mastergraden ved uib
Flere tilrettelagte leseplasser
En bedre oversikt for IMØ studenter om hvilke emner man må ha for å komme inn på denne masteren
Eg vil ta ei anna utdanning i tillegg til samfunnsøkonomi og vil heller utdanne meg vidare innanfor den andre studieretninga.
Det må være attraktivt, virker som andre studier, f.eks NHH, BI, utenlandske universitet er bedre å ha på CV-en enn 5 år på uib.
Det kommer hovedsakelig an på i hvilken grad jeg mestrer fagene ut studieløpet siden jeg har mulighet til å gå tilbake til statsvitenskap når jeg er ferdig siden jeg kom fra Admorg
Dersom det fantes en mastergrad som er en fortsettelse av IMØ kunne jeg gjerne tenkt meg å tatt masteren her
Bedre forelesere (pedagogiske egenskaper). Attraktive internship/avtaler.
Bare at jeg ble mer sikker på karrierevalg
At uib og norske samføk kursene blir så utfordrende at det matcher utlandet (krav til calculus matte etc)

Instituttet vurderer å endre førstesemester slik at det i fremtiden består av ECON100, ECON140 og ECON240. Undervisningen skal integreres tett, slik at emnene støtter opp om hverandre i så stor grad som mulig. Ville du syntes dette var en forbedring eller forverring relativt til ditt eget første semester?

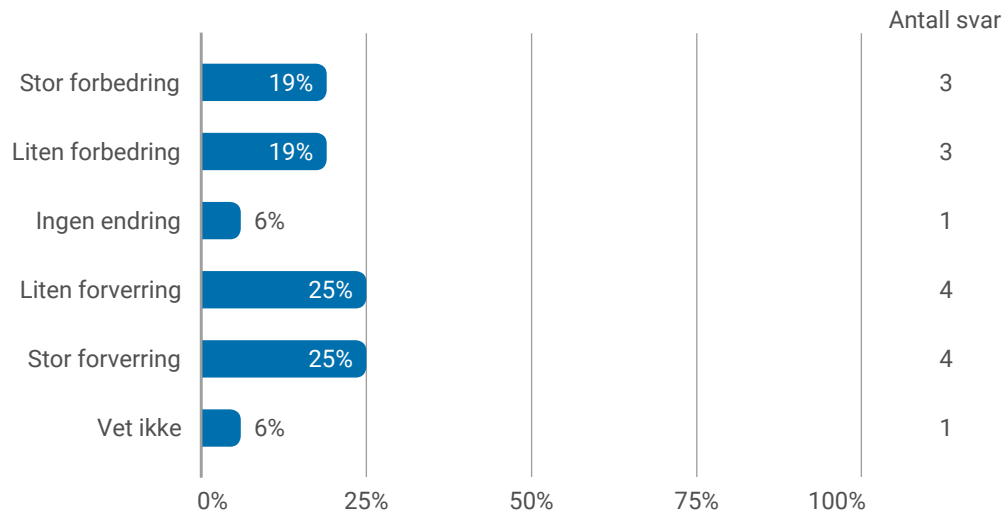

Hvis endringen beskrevet i forrige spørsmål gjennomføres, blir det også plass til et valgemne eller Innføring i programmering (DATA110) i andre semester. Ville du ønsket å ta DATA110 i andre semester?

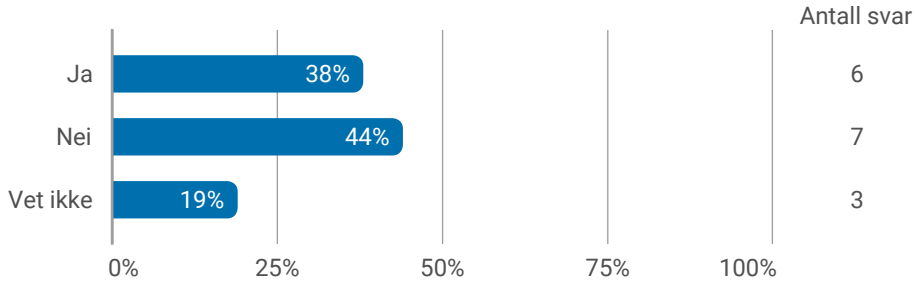

Om endringene beskrevet i de to siste spørsmålene var innført da du søkte, tror du de ville fått deg til å sette ditt nåværende studium høyere på prioriteringslista?

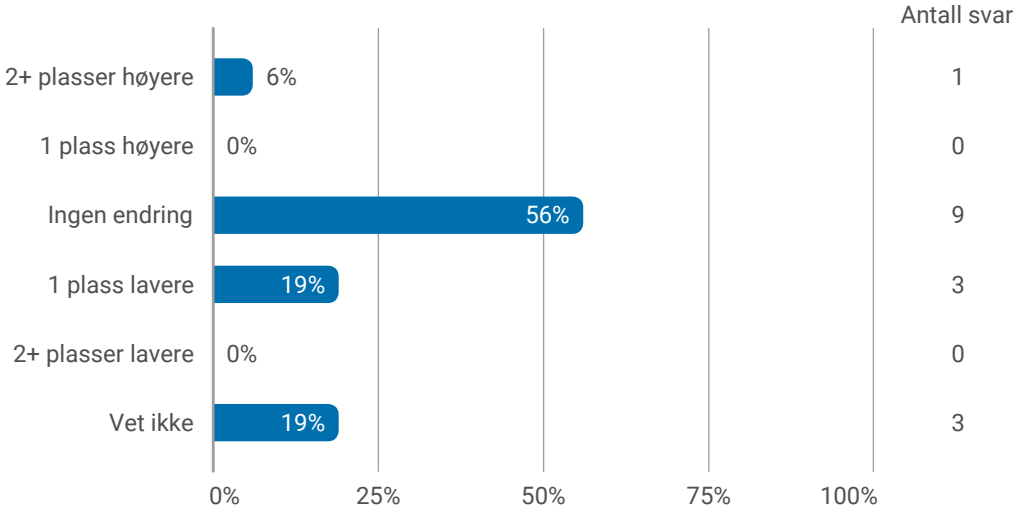

Instituttet vurderer å endre førstesemester slik at det i fremtiden består av ECON100, ECON140 og ECON240. Undervisningen skal integreres tett, slik at emnene støtter opp om hverandre i så stor grad som mulig. Ville du syntes dette var en forbedring eller forverring relativt til ditt eget første semester?

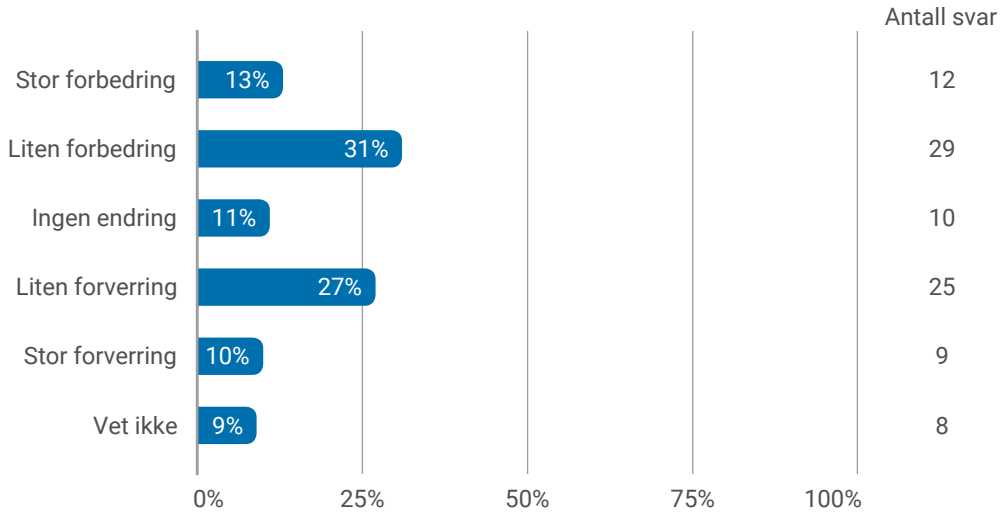

Hvis endringen beskrevet i forrige spørsmål gjennomføres, blir det også plass til et valgemne eller Innføring i programmering (DATA110) i andre semester. Ville du ønsket å ta DATA110 i andre semester?

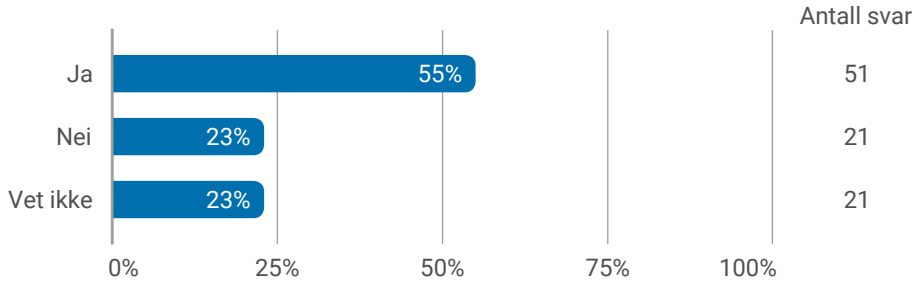

Om endringene beskrevet i de to siste spørsmålene var innført da du søkte, tror du de ville fått deg til å sette ditt nåværende studium høyere på prioriteringslista?

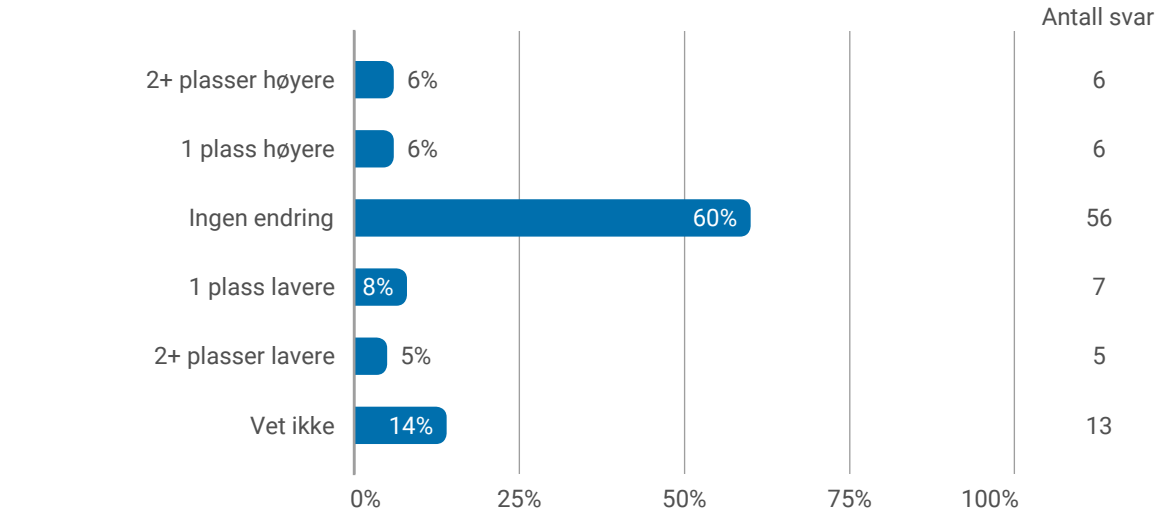

Hva ønsker du å gjøre etter du er ferdig som student?

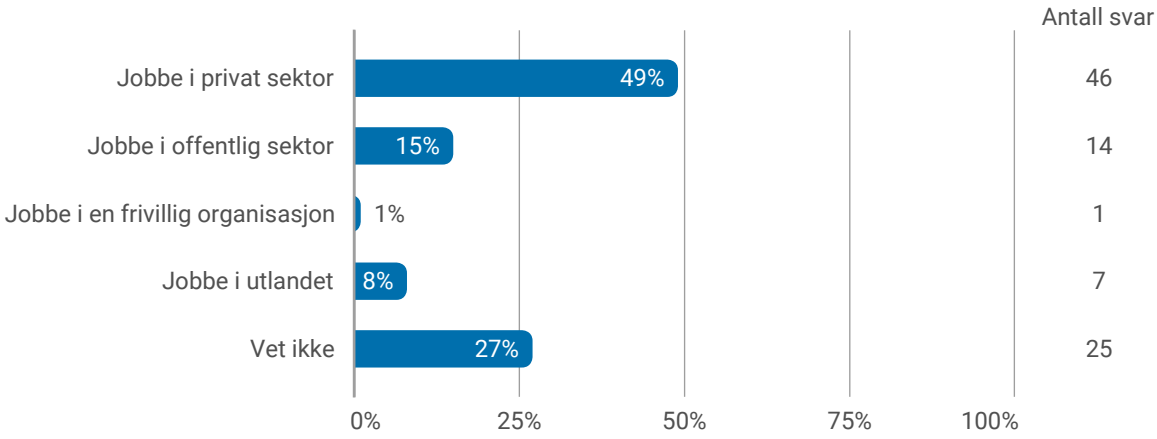

Hva ønsker du å gjøre etter du er ferdig som student?

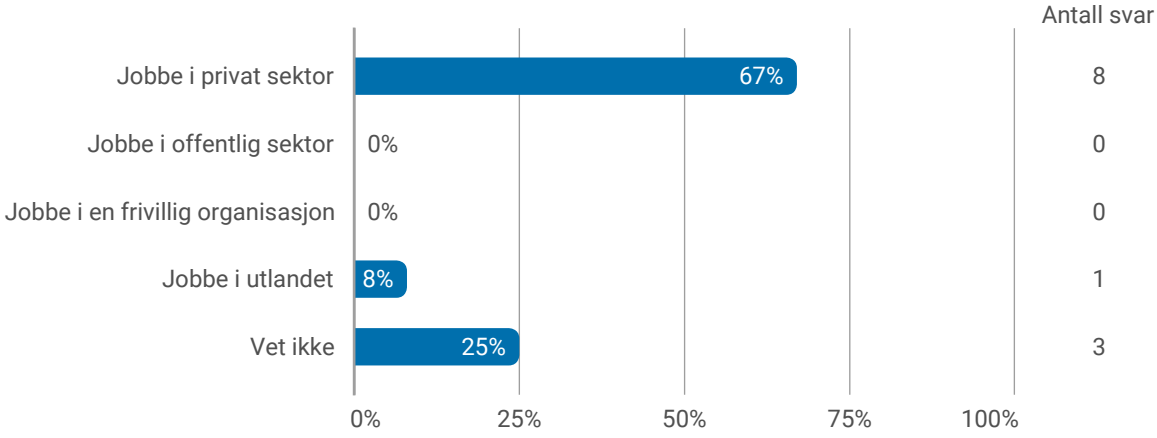

Hva ønsker du å gjøre etter du er ferdig som student?

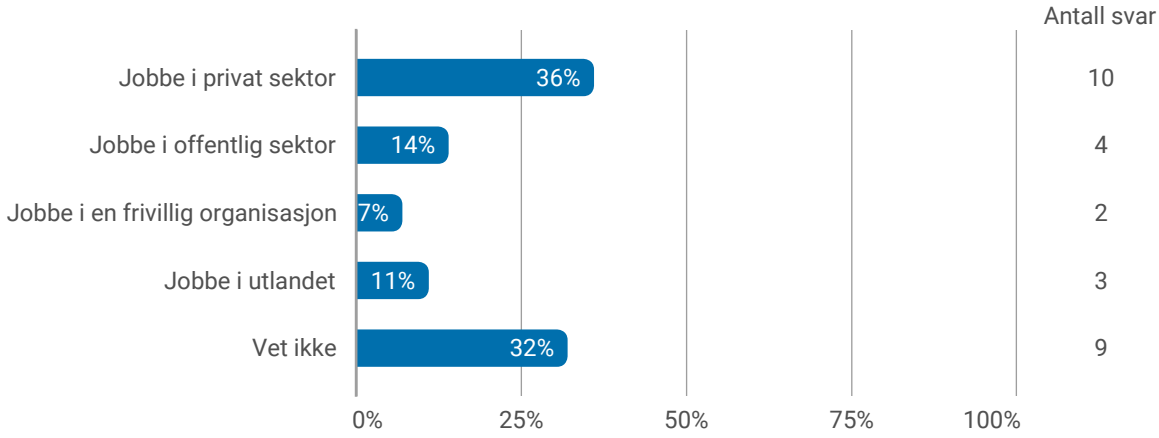

Hva ønsker du å gjøre etter du er ferdig som student?

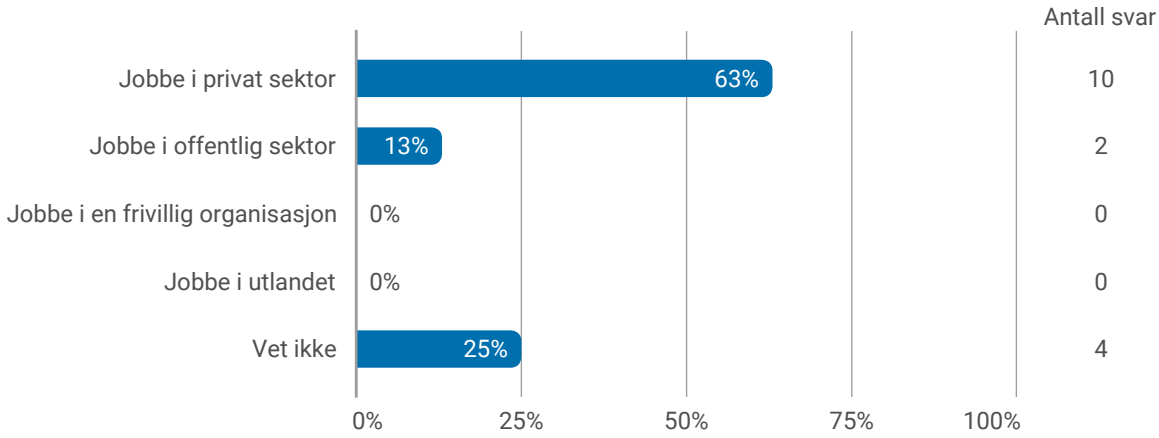

Fra: Marianne Bø Larsen
Til: Institutt for økonomi UiB
Emne: [alle.econ] Program Voss 27-28 April
Dato: torsdag 21. april 2022 08.12.30
Vedlegg: image001.png
image002.png

Program Voss 27-28 April

Wednesday April 27

08:29 The train departures from Bergen (small group work on digital teaching)
09:44 Arrival Voss and hotel Scandic Voss
10:15 Welcome and short status report (Tommy)
11:30 Lunch
12:30 Research - Publications (Julie)
13:30 Break
13: 45-15: 45 Presentations

13: 45-14: 15 Thomas: **Product consumer-ratings, labeling and externalities**
14: 30-15: 00 Anant: **Does Product Efficiency Choice Affect Pricing? Evidence from US Airlines.**
15: 15-15: 45 Marc: **Revolutionary Transition: Inheritance Change and Fertility Decline.**

16:00-17:00 Wine tasting (Park Hotel)
18:00 Dinner at the hotel

Thursday April 28

09:00 Restructuring of PROF and BA (Frode and Kjell)
09:30 Group work / discussion in groups
10:00 The groups summarize
10:30 Information channel for the department (Marianne)
11:00 Check out
11:30 Lunch
12:59 The train departures from Voss
14:40 Arrival Bergen
Best regards
Marianne

Marianne Bø Larsen
Adm. sjef / Det samfunnsvitenskapelige fakultet
Institutt for økonomi
Universitetet i Bergen
Phone: +47 55 58 62 06/ 992 15 423
uib.no

Innledning og motivasjon.

Instituttet tar fra tid til annen en gjennomgang av våre studieprogrammer og ser disse i sammenheng. Målsettingen vår er at vi skal ha et effektivt studietilbud med god kvalitet og som er tilpasset instituttets undervisingskapasitet.

Det er nå er god stund siden vi har foretatt en slik helhetlig gjennomgang og vi har nå gjort dette for BA- og PROF-programmene. Vi vil komme tilbake til MA-programmet på et senere tidspunkt. En komite bestående av programstyreleder, undervisningsleder og en student har jobbet med dette sammen med instituttleder. Bakgrunnen for gjennomgangen er følgende hovedmomenter:

1. Frafallet på PROF er høyt og vi har diskutert ulike løsninger for å få til bedre kullfølelse på programmet samt søke å få til et tilbud i programmering til disse studentene.
2. Frafallet på BA er også relativt høyt mellom 1 og 2 men også mellom 2 og 3 semester. Vi har derfor diskutert ulike løsninger for å få til større forståelse blant studentene for hvordan metodefagene (matematikk og statistikk/økonometri) spiller sammen med økonomisk teori.
3. Undervisningstilbudet vi gir og har forpliktet oss til framover medfører en ganske skjev fordeling av kurs mellom semestrene. I den grad vi klarer å bedre denne balansen gjennom enkle grep vil det være ønskelig, men i forslagene vi diskuterer under er dette underordnet.
4. Instituttet har et for stort undervisningstilbud ift staben vi har. Dette har vi løst med relativt omfattende innleie av forelesere. Uten tilførsel av mer midler vil ikke dette være bærekraftig på lengre sikt. Det er derfor et behov for å se på hvor vi kan få til besparelser gjennom å redusere på kurstilbudet uten at studentene vil føle at dette reduserer kvaliteten på studietilbudet vesentlig.

Med dagens drift og lagt til de nye kursene vi skal innføre fremover har vi en kursportefølje på 39 kurs, og som i normal drift krever tilsvarende 35 undervisningsressurser (blant annet fordi noen kurs er 5 ECTS). I tillegg kommer masteroppgaven, ECON290 (holdt av stipendiater), Polecon200 (snart nedlagt) og Polecon250 (snart nedlagt, integrert i ECON290). I normal drift fremover kalkulerer vi at vi i gjennomsnitt har 30-32 undervisningsressurser tilgjengelig per år.

Fordelingen av kurs på semester og valgemner/obligatoriske emner er som følger:

Nivå/semester	**Obligatoriske emner**	**Valgemner**	**Høst**	**Vår**
BA-høst	7	5	12	
BA-vår	6	4		10
MA-høst	5	6	11	
MA-vår	0	6		6
Sum	**18**	**21**	**23**	**16**

Dette innebærer en skjevhet på 23 kurs på høsten og 16 på våren. Under presenteres to tiltak A og B som vi anser som be beste for å løse de fire momentene som vi har listet over. Alternativene kan i prinsippet gjennomføres hver for seg eller sammen. Alternativ A er rettet inn mot moment 4 over og kan gjennomføres uten studieplanendinger. Alternativ B krever studieplanendringer og retter seg mot alle fire momentene over. Flere alternativer er vurdert, og appendikset beskriver tre av disse (X1-X3).

A. Tiltak uten å endre studieplaner

Studieplanene fra H23 med ECON244 ser slik ut, når bachelor + master ses ved siden av profesjon (ECON391, masteroppgaven, er utelatt). U=utveksling, V=valg

	Bachelor+ master				Profesjon	
ECON100	ECON140	V ECON		ECON100	MAT101	E.P.
ECON110	ECON130	ECON240		ECON110	ECON130	ECON240
ECON210	ECON230	ECON244		ECON210	ECON243	ECON244
U/V	U/V	U/V		U/V	U/V	U/V
U/V	U/V	E.P.		ECON310	ECON340	ECON230
ECON290	V ECON	V ECON		ECON290	V ECON	V ECON
ECON310	ECON330	ECON340		ECON381/ V ECON	ECON381/ V ECON	ECON330
V ECON	V ECON	V ECON		V ECON	V ECON	V ECON
ECON380	V ECON	V ECON		ECON380	V ECON	V ECON

Uten å endre studieplanene, kan vi kun redusere antall kurs ved å redusere antall valgemner. Dette kan i realiteten ikke gjøres første semester, hvor vi allerede har minimum – to emner å velge blant. Derimot er det flere muligheter på 200- og 300-nivå. Uten å gå gjennom detaljene, vurderer vi det som relativt uproblematisk å spare 3 valgemner på 200- og 300-nivå uten at dette betyr at studentene står igjen uten reelle valg. Deretter er det mulig å redusere ytterligere, men til tiltakende kostnader for studentene (vi vurderer tiltakene som sterkt problematiske over 4.5 kurs total besparelse).

B. Forslag til integrert førstesemester og videre tiltak for å gi plass til programmeringsemner (endringer i rødt)

	Bachelor+ master				Profesjon	
ECON100	ECON140	~~VECON~~ECON 240		ECON100	~~MAT101~~ ECON140	~~E.P.~~ECON240
ECON110	ECON130	~~ECON240~~ DATA110/ V ECON		ECON110	ECON130	~~ECON240~~DATA110/ V ECON
ECON210	~~ECON230~~DATA/V ECON/E.P.	ECON244		ECON210	ECON243	ECON244
~~U/V~~ ECON230*	U/V	U/V		~~U/V~~ ECON230*	U/V	U/V
U/V	U/V	~~E.P.~~ DATA/V ECON/E.P.		ECON310	ECON340	~~ECON230~~ E.P.
ECON290*	~~V ECON~~ U/V	~~V ECON~~ U/V		ECON290*	~~V ECON~~ U/V	~~V ECON~~ U/V
ECON310	ECON330	ECON340		ECON381/ V ECON	ECON381/ V ECON	ECON330
V ECON	V ECON	V ECON		V ECON	V ECON	V ECON
ECON380	V ECON	V ECON		ECON380	V ECON	V ECON

*: Dersom studenten ikke skal på utveksling, anbefaler vi ECON230 (Internasjonal makro) i fjerde semester og ECON290 (Bacheloroppgaven) i sjette. Dersom studenten skal på utveksling, flytter vedkommende ECON230 og ECON290 til samme semester (4. eller 6.).

Potensielle fordeler med denne ordningen er

1. Et integrert førstesemester (mer om dette på Voss)
2. Studenter på begge studieprogram får mulighet til å integrere DATA-emner i graden.
    a. Kan det gi oss fordeler ved rekruttering?
    b. Profesjon kan kun ta videregående programmeringsemner ved å flytte ex.phil. til et vårsemester (hvor kun eksamensversjonen tilbys), men det er plass og mulighet til dette.
3. Mulige besparelser ved å ikke må tilby valgemner i første semester.
    a. Reservasjon: Disse kursene tiltrekker seg en del studenter utenfra egne rekker, og hvis de to siste årene er toneangivende, vil den årlige kostnaden ved å legge ned ECON115/116 være 45.000/15.000 kroner i budsjettet (minus seminarkostnader) og ca. 0.19/0.07 stillinger i rekrutteringsmodellen.

Potensielle ulemper med denne ordningen er

1. Første semester blir for metodetungt for enkelte studenter?
2. Mindre valgfrihet for bachelor

3. Om DATA110 ikke skal være obligatorisk, bør vi tilby valgemner som kan tas 2. semester, hvor studentene har begrenset mikro- og makrobakgrunn.

Utvekslingsstudenter har ikke ECON230 før ECON290, og kan dermed ikke dra nytte av ECON230 i ECON290 på samme måte som andre studenter. Et kjapt overslag fra dette år tilsier at dette ville vært en ulempe for rundt 20% av studentene på ECON290, uten at vi vet noe om i hvilken grad denne gruppen er over- eller underrepresentert blant utvekslingsstudentene.

Andre virkninger (uten åpenbart fortegn)

1. IMØ har ECON116 i sin studieplan, og hvis ECON116 legges ned, må IMØ-studentene ha ECON100 isteden. Det må vurderes hvordan dette passer inn når ECON100 er integrert med ECON140 og ECON240.
2. Førsteåret er helt likt for bachelor og profesjon. Vi ser for oss at profesjon bør ha egne obligatoriske krav (oppmøte, oppgaver) i ECON140, på linje med det de har i mange andre fag for å holde på en viss differensiering og nivåforskjell. Det er også mulig å gi profesjon en annen kurskode i ett eller flere fag, som dermed også gir mulighet for forskjellige vurderingsformer (men de kan fortsatt følge samme forelesningsrekke). Om likheten mellom profesjon og bachelor er en fordel eller en ulempe, kan diskuteres. Det kan redusere kullfølelsen blant profesjon, men samtidig kan det også styrke studiet gjennom at frafall på profesjon føles mindre overveldende (blant andre mener programsensor at vi bør integrere profesjon tettere med bachelor).

Appendix. Noen andre tiltak

X1. Bytte **ut valgemner på 100-nivå med E.P for bachelor, bytte ut MAT101 med ECON243 for profesjon (tiltakene kan også innføres separat)**

Planen blir da kun marginalt endret fra nåværende, se under i rødt.

	Bachelor+ master				Profesjon	
ECON100	ECON140	~~V ECON~~ E.P.		ECON100	~~MAT101~~ECON243	~~E.P.~~INFO132/STAT100
ECON110	ECON130	ECON240		ECON110	ECON130	ECON240
ECON210	ECON230	ECON244		ECON210	~~ECON243~~ECON230	ECON244
U/V	U/V	U/V		U/V	U/V	U/V
U/V	U/V	~~E.P.~~ V ECON		ECON310	ECON340	~~ECON230~~E.P.
ECON290	V ECON	V ECON		ECON290	V ECON	V ECON
ECON310	ECON330	ECON340		ECON381/ V ECON	ECON381/ V ECON	ECON330
V ECON	V ECON	V ECON		V ECON	V ECON	V ECON
ECON380	V ECON	V ECON		ECON380	V ECON	V ECON

Tiltaket gir igjen mulighet til å spare ressurser på valgemner i første semester, som diskutert under tiltak B over. Endringene for IMØ er de samme som i tiltak B (ECON100 erstatter ECON116 hvis sistnevnte legges ned eller flyttes).

Endringen innebærer en reduksjon av 10 studiepoeng ren matematikk totalt sett, da profesjon starter med ECON243 og aldri har MAT101. ECON243 er mulig å ta for bachelor i stedet for ECON140 i dag også, og gir profesjon et økonomi-relevant matematikkemne med en gang (erstatter MAT101). Dette gir profesjon innføring i Lagrange, noe som savnes fra MAT101 i dag (dette kan dog isolert sett også ordnes ved å gi profesjon ECON140 i stedet for MAT101). På den annen side vil det mest relevante matematikkemnet for masternivå være unnagjort allerede første semester, som kan vise seg å bli en ulempe.

ECON243 må sannsynligvis legges tettere på ECON140, noe som gjør at det er vanskelig å rettferdiggjøre at det ikke er studiepoengsreduksjon mellom disse emnene (det er ingen slik reduksjon i dag). Men med f.eks. så lite som 2.5 poengs overlapp, kan vi vurdere å tilby et tilleggslesekurs i matematikk, hvor studentene skriver en oppgave og får bestått/ikke bestått. Dette antas å være progressivt vanskeligere jo større overlappet må være. Alternativt må studentene få beskjed om å velge ECON243 fremfor ECON140 første semester dersom de ønsker mer inngående matematikkunnskaper og ikke vil ha problemet med overlapp senere.

INFO132, Innføring i programmering, og STAT100, Introduksjon til Data Science med R, er begge kurs med adgangsbegrensning. Det må derfor undersøkes om våre studenter kan få

opptak i disse kursene. INFO132 tilsvarer DATA110, og gir mulighet for studentene å ta videre DATA-emner, men det er ikke mulig å plassere det inn i studieplanen uten å flytte E.P. til et vårsemester.

En fordel med dette opplegget er at ECON230 kan flyttes tilbake til tredje semester.

X2. Integrert førstesemester, versjon uten ECON140 på profesjon

	Bachelor+ master				Profesjon	
ECON100	ECON140	~~VECON~~ECON 240		ECON100	~~MAT101~~ ECON243	~~E.P.~~ECON240
ECON110	ECON130	~~ECON240~~ DATA110/ V ECON		ECON110	ECON130	~~ECON240~~DATA110/ V ECON
ECON210	~~ECON230~~DATA/V ECON/E.P.	ECON244		ECON210	~~ECON243~~DATA/V ECON/E.P.	ECON244
~~U/V~~ ECON230*	U/V	U/V		~~U/V~~ ECON230*	U/V	U/V
U/V	U/V	~~E.P.~~ DATA/V ECON/E.P.		ECON310	ECON340	~~ECON230~~ DATA/V ECON/E.P.
ECON290*	~~V ECON~~ U/V	~~V ECON~~ U/V		ECON290*	~~V ECON~~ U/V	~~V ECON~~ U/V
ECON310	ECON330	ECON340		ECON381/ V ECON	ECON381/ V ECON	ECON330
V ECON	V ECON	V ECON		V ECON	V ECON	V ECON
ECON380	V ECON	V ECON		ECON380	V ECON	V ECON

Dette er helt likt tiltak B for bachelor, men profesjon går rett på ECON243 i første semester, som diskutert i X1. Fordelen for profesjon er her at de får dedikert plass til videre DATA-kurs i tredje semester, ulempene er de samme som i tiltak X1.

X3. Fjerne ECON100

Dette er «Oslo-modellen» for første semester.

	Bachelor + master				Profesjon	
~~ECON100~~ECON110	ECON140	~~V ECON~~ ECON130		~~ECON100~~ECON 110	MAT101/ECON 140	~~E.P.~~ ECON130
~~ECON110~~DATA 110/V ECON	~~ECON130~~ ECON230	ECON240		~~ECON110~~ DATA110/ECON 243*/ V ECON	~~ECON130~~ ECON230	ECON240
ECON210	~~ECON230~~E.P.	ECON244		ECON210	~~ECON243~~ V DATA /V ECON/ E.P.	ECON244
U/V	U/V	U/V		ECON 243*/U/V	U/V	U/V
U/V	U/V/V DATA	E.P.		ECON310	ECON340	~~ECON230~~ E.P. /V DATA/ V ECON
ECON290	V ECON	V ECON		ECON290	V ECON	V ECON
ECON310	ECON330	ECON340		ECON381/ V ECON	ECON381/ V ECON	ECON330
V ECON	V ECON	V ECON		V ECON	V ECON	V ECON
ECON380	V ECON	V ECON		ECON380	V ECON	V ECON

*: Profesjonsstudenter som vil ha utveksling i fjerde semester (åttende semester er også tilgjengelig), må ta ECON243 i andre semester (kurs flyttet), og mister da muligheten for spesialisering i DATA.
Fordelene her er både at begge løp får mulighet til DATA110, og at begge løp også har plass i planen til videre DATA-kurs. Profesjon kan samtidig beholde to matematikkurs (hvor det første er enten MAT101 eller ECON140).

Vi ser for oss at frafallet av ECON100 kan måtte innebære en omlegging i ECON110 og ECON130. Vi har tidligere hatt utfordringer med å kjøre ECON110 parallelt med ECON140.

For IMØ sin del vil det her kreves en helt ny studieplan, siden ECON130 skifter semester og både ECON100 og ECON116 forsvinner. Det er ikke vurdert nærmere om dette vil være praktisk mulig.

5 University of Bergen (UiB)

The University of Bergen (UiB) was formally established in 1948, but the origin of the university can be traced back to 1825 when the Museum of Bergen was founded. UiB is a comprehensive university, organised in seven faculties. Economics has its own department, which was established in 1977.

Study programmes included in the evaluation:

- BA Economics
- BA Political Economy
- MA Economics (120 ECTS, 2 years)
- MA Economics (300, ECTS, 5 years)
- PhD Economics

University of Bergen, Faculty of Social Science, Department of Economics (UiB)					
Study programmes included in the evaluation:		BA Political Economy	BA Economics	MA Economics (120 ECTS, 2 years)	MA Economics (300, ECTS ,5 years)
Student population	Number of enrolled students, first year (2017)[30]	32	141	16	28
	Share of female students, total (2017)[31].	34,0	38,2	49,0	47,0
Admission data	Number of study places per year (2017)[32].	20	99		22
	Number of qualified first choice applicants (2017)[33].	36	216		26
	Grade points (2017)[34]	42,2	43,2		45,4
Output	Completion rates at standard time (%, 2014-2016)[35] Per study programme: Average: 37,3		41,4	42,0	13,2

[30] Students who actually started their studies in 2017 after being offered a study place. Data from Database for Statistics on Higher Education (DBH): http://dbh.nsd.uib.no/.
[31] Data from DBH: http://dbh.nsd.uib.no/.
[32] Norwegian: Planlagte studieplasser. Data from The Norwegian Universities and Colleges Admission Service (NUCAS): http://www.samordnaopptak.no/info/om/sokertall/sokertall-2017/.
[33] Data from NUCAS: http://www.samordnaopptak.no/info/om/sokertall/sokertall-2017/.
[34] Grade points for the primary certificate quota (Norwegian: ORDF). Grade points are the average of all number grades multiplied by 10. Bonus points may be added, e.g. for science and foreign languages. See full explanation here (Norwegian only): http://www.samordnaopptak.no/info/opptak/poengberegning/index.html. Data from NUCAS: http://www.samordnaopptak.no/info/om/sokertall/sokertall-2017/.
[35] Data from DBH: http://dbh.nsd.uib.no/.

	A+B grade percentage (2017)[36]	27,6	36,5	59,5	46,9

5.1.1 Study programmes, organisation and resources

Currently the University of Bergen offers four programmes in economics. Bergen has two bachelor programmes in economics, a BSc in economics and a BSc in political economy. At the master level, Bergen offers a two-year master programme (120 ECTS) and a five-year integrated master's degree in economics (300 ECTS).

According to the department's self-assessment report, the department consists of 18 tenured professors and associate professors. Additionally, a number of assistant professors and postdocs are employed at the department. As stated on the department's website, the programme builds on the department's core areas of research competence in game theory, incentive theory and microeconometrics.

The panel notes that it may be potentially challenging to offer four programmes with the current size of the staff. Courses in the BSc and MSc programmes are joint with courses in the integrated programme, which allows for economies of scale. Furthermore, the panel thinks that there may be opportunities for cooperation with NHH, e.g. by offering joint courses or by the two institutions cooperating in offering a particular specialisation.

5.1.2 Initial competence

The panel is not familiar with the grading system in Norway, which makes the evaluation of the entry requirements difficult. Inferred from the provided information, grade point entry scores at the UiB bachelor program is a bit lower than the entry scores at the NTNU and UiO BA programs. The grade point entry score for the integrated master programme is a bit higher than for the BA program, but here too the entry score is lower than the entry score at the NTNU MA program. The department uses different minimum scores for entry and has higher math requirements for the integrated master than for the bachelor. This might reflect an ambition to try attracting more qualified students to the integrated master program.

According to the self-assessment report, the department finds that many of its bachelor students lack a sufficient background in mathematics. Due to an identified need for a greater focus on basic math skills as a prerequisite for studying economics, the department has enhanced its teaching in mathematics in the first semester of the BA programme. Moreover, the department is considering stricter formal requirements in math.

The panel suggests that it may be worthwhile having specific entry requirements regarding the mathematics level from high school (videregående skole), which are required from new students and which are applied in other economics programmes. Furthermore, placing math in the first semester

[36] All A and B grades as a percentage of all grades given at the study programme. Data from DBH: http://dbh.nsd.uib.no/.

seems like a good idea in order to improve the math level of students admitted to the programme and for emphasising that math is important from the very beginning of the study.

5.1.3 Programme design

All four programmes consist of a mix of mandatory and elective courses. Most courses are worth 10 ECTS, implying that students take three courses per semester.

The bachelor programme

The BSc programme in economics is a three-year programme. The structure of the BSc programme favours a less technical course mix than the bachelor part of the five-year programme. Apparently, a BSc student can structure his/her studies in order to obtain the same degree as students enrolled in the integrated programme. However, a student cannot move from the BSc to the integrated programme, if he or she desired to do so.

The core elements of the bachelor programme consist of a basic introduction to economic principles, a 10 ECTS math course, and a statistics/econometrics course of 10 ECTS (statistics and mainly some OLS). Students take microeconomics courses of 2 x 10 ECTS by a basic microeconomics course and ECON210, which is a course on public finance and behavior. Students obtain a macroeconomic qualification by attending 2 x 10 ECTS courses, including basic macroeconomics and ECON 230, which is a course on macroeconomics and international economics. Furthermore, students choose between seven elective courses in economics (of which they typically need three or four to complete their BSc), and the fifth and sixth semester allows for total freedom regarding the choice of courses, which implies that 60 ECTS can be in non-economics courses. The bachelor study concludes with a project amounting to 10 ECTS credits.

The statistics/econometrics course is the only mandatory econometrics course of the bachelor programme. The panel considers the mandatory coursework in statistics and econometrics less demanding than what is common in other comparable economics bachelor programmes in Europe.

The master programme

The first semester of the MSc programme consists of three compulsory courses each (each 10 ECTS): microeconomic analysis, macroeconomic analysis, and econometrics. There are five elective courses in economics (each 10 ECTS) in the second and third semester. The department offers a variety of courses in economics, which the students can choose from. In the third semester, the programme offers a mandatory preparatory course for the master's thesis (10 ECTS). In their fourth semester, students write their master's thesis (30 ECTS).

The panel considers the preparatory course for the thesis a good means for preparing students for writing a thesis and it may also be valuable experience for a later research career.

The integrated master programme

According to information from the department, the main motivation for the five-year integrated master was to create an "elite" programme for better-qualified and motivated students.

The structure and expected learning outcomes of the last two years of the five-year integrated master programme is similar to the two-year programme.

The main difference between the three + two programme and the integrated programme is that the integrated programme includes two level 300 courses in the fifth semester. Thus, the students (enrolled in the integrated programme) attain a higher academic level sooner than in the three + two programme. Yet, the three + two students also have the possibility to choose elective courses on a technically high level in their fifth semester, which are in accordance with the course content of the integrated programme.

The panel questions UiB's choice of offering both the integrated programme and the three + two programme as parallel programmes. The five-year programme is slightly more ambitious in its course content and is regarded more prestigious. Also, students who start in the regular bachelor programme, but decide to choose courses consistent with the integrated programme, can do so, but without the additional benefit of getting a 5 year integrated degree. This appears to have a signaling effect, marking a distance from the more prestigious integrated programme. The panel suggests that UiB aligns its programmes with the Bologna agreements, thus having separate bachelor and master studies, but with an option of following bachelor and master course sequences with a more ambitious content.

Moreover, the panel recommends that UiB offers specialisations within the master programme, which could help students to develop a profile, e.g. in macroeconomic policy, finance, or applied microeconom(etr)ics, consistent with the research strengths of the department.

5.1.4 Teaching and assessment methods

The self-assessment report states that the department emphasises the importance of applying different kinds of teaching methods.

According to the pedagogical quality report that was prepared for this evaluation, the UiB programme favours courses taught in the form of lectures or seminars. Furthermore, written exams are the common form of assessment of learning, while writing assignments, which facilitates academic feedback, is used to a certain extent. Students seem to demand more of this type of learning according to Studiebarometeret.

Furthermore, the pedagogical quality report discusses the department's interpretation of "research based teaching", which seems to favour the (widespread) idea that this is teaching that is updated on the research frontier. However, alternative interpretations include the idea of developing teaching activities that teach students to think like a researcher. This idea is e.g. supported by a number of articles in a recent special issue of *The Journal of Economic Education* and in *American Economic Review,* which evaluate the experiences in the top 30 liberal arts colleges and top 30 national universities in the US.[37]

[37] See several articles in special issue in *The Journal of Economic Education*, 2017, 48(4); and Hoyt, G.M., & K.M. McGoldrick (2017): Promoting Undergraduate Research in Economics. *American Economic Review: Papers and Proceedings*, 107(5):655-659.

Teaching that teaches students to think in a researcher-like manner is not central in UiB's economics programmes, which may also explain the students' assessment of teaching quality in Studiebarometeret.

Overall, the pedagogical report emphasises that the pedagogical quality of the economics programmes at UiB is very good.

5.1.5 Educational competence

The department reports that UiB offers courses and workshops on teaching methods. Information on these courses is provided to faculty members. Although the courses reportedly are well attended, even by senior faculty members, there are no mandatory activities for experienced teachers. However, there is a programme for university pedagogy, which employees have to complete within two years after hire.

Moreover, the department reports that it has developed new teaching formats in order to strengthen the quality of teaching and learning in recent years. Hence, the staff has adopted new teaching methods and more student active learning forms in several courses. These new methods are directed towards activities that require the students to be more active in class and where video material is applied in teaching.

The department's self-assessment report states that teaching is an important part of the job interview conducted by the head of department and faculty members. The department recognizes that teaching qualifications have relative little impact on career paths, except perhaps when moving from one institution to another. In terms of evaluations for promotions, the department states that some value is attached to teaching qualifications. However, greater value is ascribed to research and research quality.

High quality in teaching is honoured by an annual prize for teaching excellence. The UiB is in the process of developing a programme for excellent teaching, which allows for a significant pay rise for selected staff members. However, the recent focus on teaching does not seem to have any impact on the promotion from assistant professor to associate professor or from associate professor to full professor.

5.1.6 Achieved learning

All courses are subject to student evaluations by the students, which are usually carried out at mid-term and by the end of each course. The head of department receives the evaluation results each semester and the results are public. The response rate is 40-50 percent, which is reasonable by comparison with programmes internationally. The students generally show great satisfaction with the academic level and employment opportunities after graduation (grades 3.5-4.0 on a scale from 1 to 5 in Studiebarometeret), but are less impressed by their achieved skills and competencies in terms of research and project work, oral communication skills and innovative thinking (grades below 3.0).

5.1.7 Internationalisation

At UiB, most courses are taught in Norwegian. This allows for relatively few possibilities to accommodate international students in the programme. The department reports that all programmes emphasise benefits of studying abroad, and the department has 29 Erasmus-agreements. UiB also receives many students from abroad through Erasmus. It is not clear from the information we received which courses these students attend. However, according to UiB's webpage, that five ECON-courses are apparently taught in English and thus available for exchange students.

In terms of internationalisation, the department benefits from its strong network of international postdoctoral researchers who contribute to teaching.

The fact that most courses in the integrated master program are in Norwegian seems to be at odds with the idea of the integrated master programme being the "elite" programme. The panel wonders if the five-year integrated programme may obstruct achieving stronger internationalisation. That may be another cost of the integrated system.

The panel had liked more information on the number of outgoing and incoming students, in order to provide a more qualified assessment of internationalisation at UiB.

5.1.8 Relevance

The economics programme at UiB is a classical high-quality economics programme that trains students in core competencies in economics. UiB reports that while employment numbers show that around 50 percent of the BSc candidates have a relevant job two years after graduation, 83 percent of the MSc candidates have a relevant job two years after graduation. Thus, there seems to be a limited job market for bachelor candidates, whereas employment options are considerably better for MSc candidates. Even so, an employment rate of 83 percent two years after graduation does not strike the panel as particularly impressive, given the low unemployment rates in Norway.[38]

The panel wonders whether candidates who continue in a PhD programme are considered as being employed or as students, and whether PhD studies can explain the fairly low employment rate. Another potential explanation may be that employment through the international labour market is not registered in the data.

Internships seem to be part of the integrated programme, but not the two-year MSc programme. One solution to increase internships is to grant ECTS for them. The panel wonders why internships are valued differently in the MSc and the integrated master programme.

Furthermore, the panel had liked to learn in which sectors candidates get their (first) job, to what extent the international labour market is accessible for graduates, and whether international students stay in Norway to work after having completed their studies.

A means of ensuring that courses taught remain relevant for the labour market is having regular dialogue with employers. If this kind of dialogue does not already exist, the panel suggests that UiB establishes a panel or advisory board of employers or former students (alumni network) that can advise on appropriateness and relevance of programme.

5.1.9 Educational leadership

The educational leadership of the economics programmes at UiB is organised in a way that resembles many other economics departments. The head of department, who is elected for a four-year period, runs the department's daily business together with a deputy chair and an administrative employee. An extended leader group also includes a staff member responsible for teaching.

[38] It is to be noted that the question asks about *relevant* jobs, so the low score may be consistent with a substantial part of students finding good jobs outside their discipline of study.

The panel finds it a bit peculiar that the staff member responsible for teaching is apparently not directly involved in the department's daily business as a director of studies.

The department also has an elected council. The department organises its discussions on teaching quality through the department board and an education panel. In addition, a panel of elected students, the *Fagutvalget*, is responsible for all student matters at the department.

5.1.10 Overall assessment of UiB

The University of Bergen has a number of very attractive features. Its location turns it into a well accessible university in one of the economically vibrant places in Scandinavia. The size of the programmes is highly viable. Its proximity to NHH is attractive and adds to the vibrant academic atmosphere in the city and the university. Also, the links to research institutes seem to be well developed. The department is strong with internationally recognized scholars, a good reputation and a vibrant research environment. The international mobility of students is relatively high.

Given these positive assets, we are surprised that most courses are still offered in Norwegian (with an option perhaps of changing to English if international students attend the class). This constrains internationalisation amidst otherwise favourable conditions for further improvements. In addition, the seemingly limited focus on (applied) econometrics came as a surprise, not least because of the research reputation of the university. We also find it surprising the department offers an integrated five-year programme (as in other Norwegian economics departments) which is a peculiar legacy from the past in our view (see also Chapters 8 and 9).

Based on the provided material, we detected limited evidence of innovation in education. We would expect a top Norwegian economics department to also lead in teaching innovation and to continuously reflect on ways to improve and adjust the programmes for new generations of students and with regard to changing societal demands. Moreover, we have the impression that the size of tenured staff is small relative to the size of the programmes, and we imagine that the university may face some problems regarding offering its staff competitive salaries.

We see a clear potential to further strengthen the links between the university and the industries in the region. In addition, an enhancement of the cooperation with NHH appears possible and mutually beneficial. (In the panel's view, it was unfortunate not to include NHH in this evaluation was unfortunate). Finally, the department should carefully think about strengthening the academic leadership in the programmes and shifting it from a focus on process to a stronger focus on content. Programme directors with a clear mandate to improve the quality and content of educational programmes are important and necessary drivers of change and can add to further strengthening the quality of the programmes that are offered.

REFERAT
INSTITUTTRÅDSMØTE 31 08 2021 – INSTITUTT FOR ØKONOMI

Deltakere: Kjell Erik Lommerud, Astrid Louise Grasdal, Eeva Mauring, Rune Jansen Hagen, Halvard Sandvik Jansen, Amanda Kvarven, Brith Å. Sætre, Ole Kastdalen, Ingvild Hagen Lindalen, Julie Riise, Tommy Ståhl Gabrielsen (Leder Instituttrådet).
Marianne Bø Larsen (sekretær)

Tid: Tirsdag 31 august, kl. 13 15
Sted: Instituttet 3 etg, Lunchrommet

Saksliste med referat:

I Innkalling og dagsorden

Ingen kommentarer til innkalling og dagsorden, ingen saker til eventuelt.

II Orienteringer

a) Personal
b) Søknadstall studier H2021
PP-presentasjon ettersendt

III Saker

SAK 11/21 Møteplan Instituttrådet høst 2021 og vår 2022

Vedtak:
Instituttrådet ved Institutt for økonomi slutter seg til forslag til møteplan for høst 2021 og vår 2022

SAK 12/21 Studieplanendringer

Vedtak:
Instituttrådet ved Institutt før økonomi slutter seg til vedlagte foreslåtte studieplanendringer i ECON218, ECON240, ECON351 og ECON264

Postadresse
Postboks 7800
5020 Bergen

Telefon 55 58 00 00
postmottak@uib.no
Internett www.uib.no
Org no. 872 789 542

Institutt for økonomi
post@econ.uib.no
Telefon 55589200
Telefaks 55589210

Besøksadresse
Herman Fossgt. 6
Bergen

Referent
Marianne Bø Larsen

SAK 13/21 Nytt emne i økonometri og empirisk analyse

Vedtak:

Instituttrådet ved Institutt for økonomi slutter seg til forslaget om innføring av nytt obligatorisk økonometriemne på bachelornivå

IV Eventuelt

Ingen saker

Tommy Staahl Gabrielsen
instituttleder

Marianne Bø Larsen
administrasjonssjef

UNIVERSITETET I BERGEN
Institutt for økonomi

3-årlig emneevaluering for ECON140

Beskrivelse av emnet	
Studiepoeng	10
Undervisningssemester	HØST
Eksamensform	Mappeevaluering
Undervisningsform	Forelesninger + seminarer
Obligatorisk arbeidskrav	Individuell innleveringsoppgave
Emneansvarlig/ansvarlig for evaluering av emnet	Per Manne

Vurdering av emnedesign i forhold til mål og resultater

Gjør rede for og gi en vurdering av hovedfunn fra de årlige emneevalueringene
Jeg har vært emneansvarlig for dette emnet siden 2018.

Opplegget høsten 2019 var i hovedtrekk det samme som i 2018, men studentenes prestasjoner til eksamen var ikke gode. Vurderingen som ble gjort var at opplegget ikke så ut til å fungere så godt for de svakere studentene. Det ble bestemt å gjøre noen endringer, blant annet i vurderingsform, som nå er mappevurdering med en flervalgsprøve (20 %) og en skoleeksamen (80 %).

Høsten 2020 ble preget av pandemien, med begrensninger på fysisk oppmøte. Arbeidet med å finne akseptable praktiske løsninger for gjennomføring av undervisning dominerte semesteret. Blant annet ble alle fysiske forelesninger dette semesteret dublert. Også høsten 2021 var preget av pandemien, med praktiske konsekvenser for gjennomføring av både plenumsundervisning og gruppeundervisning. Også studentenes arbeidsforhold utenom undervisningssituasjonen har vært vesentlig annerledes under pandemien. Selv om det er gitt et fullverdig undervisningstilbud så er det vanskelig å vurdere hvor vellykkede de planlagte endringene i emnet har vært, når de blir fullstendig overskygget av andre forhold.

Eksamensresultatene er noe svakere i 2019 enn i tidligere år. Til sammen 16,4 % fikk A eller B, og strykprosenten var 25,8 %. Høsten 2020 og 2021 ble avsluttende eksamen, som teller 80 % av karakteren, omgjort til hjemmeeksamen på grunn av smittesituasjonen og mangel på eksamenslokaler under pandemien. Eksamensresultatene er dramatisk bedre enn i tidligere år. Andelen A og B er 34,9 % i 2020 og 47,7 % i 2021, mens strykprosenten er henholdsvis 7,1 % og 7,8 %. Det er ikke mulig å forklare denne endringen fra 2019 og tidligere med ny vurderingsform eller med oppgavenes vanskelighet. Omgjøringen til hjemmeeksamen må være den viktigste faktoren her. Studentene har hatt alle skriftlige og digitale hjelpemidler tilgjengelig under hjemmeeksamen, spesielt har mange studenter gjort bruk av GeoGebra. Omfanget av regelstridig samarbeid er umulig å anslå, men man må anta at det har forekommet.

Gjør rede for og gi en vurdering av hovedfunn fra studentevalueringene
Merk: studentenes svarprosent falt fra 39,6 i normalåret 2019 til henholdsvis 11,8 og 12,1 i pandemiårene 2020 og 2021. Spørsmålene er også endret i skjemaet fra 2021, sammenlignet med de to foregående årene.

Studentenes evaluering er noe fallende over 3-årsperioden; for eksempel blir *Hovedinntrykk* av foreleser evaluert til 4,10 i snitt i 2019, men 3,61 i snitt i 2021. Tilsvarende faller *Bruk av tavle/overhead* fra 4,38 i 2019 til 3,65 i 2021. Min opplevelse er at forelesningene er gjennomført i stor grad på samme måte de tre årene, men de tekniske utfordringene var vesentlig større i pandemiårene 2020 og 2021, med dårlige tavleløsninger i Salem og Aulaen, og mye større grad av digital undervisning.

Gjennomgående vurderer studentene fremdriften som *fort* (evaluering 3,95 i snitt i 2019 og 4,10 i 2020), og dette blir også kommentert av flere i frikommentarfeltene. Dette har jeg forståelse for, særlig tatt i betraktning den store forskjellen i studentenes faglige bakgrunn.

Seminarlederne får svært gode evalueringer i 2021. Jeg har ikke data for 2019 eller 2020, men har ingen grunn til å tro at det var annerledes da. Seminarene gir god mulighet til å få repetert stoff og å få oppklart misforståelser, og kan gi gode læringsopplevelser.

Oppsummering av andre evalueringer av emnet (f.eks. fra programsensorrapport)
Jeg kjenner ikke til at det har vært andre evalueringer av emnet.

Beskrivelse av videreutvikling av emnet

Beskriv endringer som har blitt gjennomført eller som planlegges gjennomført siden forrige emneevaluering.
(Jeg går ut fra at «forrige emneevaluering» betyr forrige 3-årlige emneevaluering, ikke forrige årlige emneevaluering.)

Læreboken ble skiftet ut i 2018, fra Sydsæter til Dovland/Pettersen, som jeg oppfatter som mer velegnet for dagens studenter.

Vurderingsordningen er lagt om til mappeevaluering fra og med høsten 2020, bestående av en flervalgsprøve (20 %) og en skriftlig eksamen (80 %). På grunn av pandemien har den skriftlige eksamensdelen vært gjennomført som hjemmeeksamen, med alle hjelpemidler. Vurderingsordningen har dermed ennå ikke vært gjennomført som opprinnelig planlagt, og det er derfor vanskelig å evaluere hvordan den har fungert.

Det har vært arbeidet med å lage et fastere opplegg, hvor studentene får mer detaljerte anvisninger om hvordan de kan arbeide gjennom semesteret. Dette arbeidet vil fortsette, med spesiell fokus på studenter med svak bakgrunn.

UNIVERSITETET I BERGEN
Institutt for økonomi

Relevante dokumenter:

- Emnebeskrivelse: https://www.uib.no/emne/ECON140
- Pensumliste: https://bibsys-d.alma.exlibrisgroup.com/leganto/readinglist/lists/8020380510002207?institute=47BIBSYS_UBB&auth=SAML
- Gjennomføringsfakta (2019-2021):
    - To filer: «Emnegjennomføringslister» og «karakterfordeling»
        - NB! I «Emnegjennomføringslister» refererer kolonne 2-6 til:

Antall Kandidater	Antall kandidater bestått strøket	Bestått kandidater	Antall kandidater strøket	Strykprosent kandidater	Snittkarakter

- Studentevalueringer: Se vedlagt fil(er)
- Egenevalueringer: Se vedlagt fil(er)

UNIVERSITETET I BERGEN
Institutt for økonomi

Studieavdelingen

Referanse
2020/1373-LIGY

Dato
01.12.2020

Evaluering av forsøksordning med skjerpet opptakskrav for BASV-SØK og BASV-POLØK på Institutt for økonomi, UiB

Høsten 2019 innførte Institutt for økonomi en forsøksordning med skjerpet opptakskrav for bachelorprogrammene i samfunnsøkonomi (BASV-SØK) og politisk økonomi (BASV-POLØK). Skjerpelsen består i at det nå kreves karakteren 4 eller bedre i et (ikke-vektet) gjennomsnitt av 1P- og 2P-matematikk fra videregående for å være kvalifisert til opptak på nevnte programmer.

Bakgrunnen for innføring av ordningen var vårt klare inntrykk av at studentene med svakest matematikkbakgrunn slet med å tilegne seg kunnskap i matematikktunge fag på bachelorstudiet. En skjerping av kravene har altså til hensikt å bedre student-kvaliteten og -gjennomstrømningen. I instituttets søknad til fakultetet presiseres det at «mattekrav ikke vil bety at vi tar inn færre studenter, men at det generelle karakterkravet går noe ned (usikkert med hvor mye).»[1]

I brev av 20.12.2019, ref. 2019/2785-HIRO, blir Institutt for økonomi informert om at Kunnskapsdepartementet «… ber om at forsøksordningen med skjerpet opptakskrav […] evalueres. Målsettingen med evalueringen er å vurdere om ordningene har hatt ønsket effekt.»

Vi deler departementets syn på behovet for å evaluere denne typen tiltak og er spent på om det vil få ønsket effekt. Med ønsket effekt mener vi følgende:

- Bedre matematikk-ferdigheter hos søkerne.
- Bedre karakterer og mindre frafall hos BASV-SØK- og BASV-POLØK-studentene, særlig på de matematikk-tunge kursene tidlig i studiet, f.eks. 1.-semesterkurset ECON140 Matematikk for økonomer, men også videre i bachelor-programmene.
- Flere avlagte studiepoeng så langt i studiet, dvs. fra høst 2019 til i dag.
- Opprettholdelse av antall søkere og på lengre sikt heving av søkerkvaliteten.

En faglig velfundert evaluering søker å finne de *kausale* virkningene – i vårt tilfelle om innføring av skjerpede opptakskrav er *årsaken til* eventuelle endringer i de utfallene vi har

[1] Det generelle karakterkravet går ned hvis skjerpet karakterkrav i matematikk fører til betydelig færre søkere, slik at gjennomsnittskarakteren for siste tilbudte plass faller (gitt at vi skal ta inn minst like mange som før skjerpingen).

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ePhorte

Institutt for økonomi
Telefon 55589200
post@econ.uib.no

Postadresse
Postboks 7802
5020 Bergen

Besøksadresse
Fosswinckels gate 14
Bergen

Saksbehandler
Linnin Gyberg
55589226

listet opp ovenfor. Dette er en krevende øvelse, som stiller store krav til både data og design. UiB har gode data for søker-, tilbuds- og oppmøtetall brutt ned på programnivå. Vi har også meget detaljerte opplysninger om framdrift (tidsbruk og karakterer) brutt ned på enkeltemner, samt gjennomstrømming og fullføring. Tilsvarende opplysninger finnes langt tilbake i tid (noe varierende alt etter hvilken opplysning det er snakk om). Så langt ligger det til rette for en analyse i form av sammenligning av utfall før og etter innføring av skjerpede opptakskrav.

Det avgjørende *hinderet* for å kunne gjennomføre en slik analyse, er at UiB mangler opplysninger om søkernes matematikkbakgrunn fra videregående skole. Fra Tableau har vi tilgang til søkernes gjennomsnittskarakter fra videregående, *men ikke karakterer i enkeltfag, inkludert matematikk, og ikke hvilken linje/form for matematikk (i denne sammenhengen er nøkkelinformasjonen P-matte eller ei).*

Lokalt har UiB tilgang til enkeltkarakterer fra videregående kun for 1. prioritetssøkere, som utgjør anslagsvis 50-60 % av de studentene vi tar opp. Komplette opplysninger finnes i Nasjonal vitnemålsdatabase (NVB), som administreres av Samordna opptak. Fra Studieadministrativ avdeling (SA) ved UiB har vi fått opplyst at det teknisk sett er mulig å koble alle våre søkere mot elektronisk videregående-vitnemål, enten via Samordna opptak eller via SSB, men dette er en relativt omfattende prosedyre som trolig krever vurdering av personvernkonsekvenser etter DPIA-retningslinjene. Et viktig neste moment er at selv med komplette data ville vi stått overfor et analyseutvalg som er alt for lite for en statistisk evalueringsanalyse:

- Vi tar opp rundt 120 søkere til BASV-SØK og rundt 25 til BASV-POLØK årlig. En (for oss) ukjent andel av disse har P-mattebakgrunn; vi har grunn til å tro at de utgjør langt under halvparten.
- De nye opptakskravene har bare vært gjeldende siden 2019. Det betyr at 2019-kullet har tilbakelagt to semestre og er i gang med sitt tredje. 2020-studentene er i gang med sitt første semester, men eksamens- og gjennomstrømmingsresultater foreligger ikke for disse.
- Koronapandemien og medfølgende smittevernhensyn fikk som kjent store konsekvenser for avvikling av eksamen på videregående i vår, og for undervisningen ved UiB i høst. Vi kan heller ikke se bort fra at det har påvirket søkerstrømmen til de forskjellige fagene. 2020-kullet er altså til de grader et unntaks-kull, som det – inntil videre, siden vi nå står midt oppi disse hendelsene – er umulig å korrigere og kontrollere for i en statistisk analyse.

Dette tilsier at vi har alt for få studenter og – framfor alt – alt for kort observasjonsperiode til å gjøre oss håp om å finne ut om skjerpede opptakskrav har hatt noen virkning.[2] Antall søkere, antall oppmøtte studenter, karakterer, fullføringsgrad, osv. er sammensatte størrelser som varierer betydelig fra semester til semester. Det vil være forhastet – og i verste fall villedende – å konkludere med at den relativt beskjedne skjerpelsen i opptakskrav skulle ha forårsaket det vi måtte observere av endringer på BASV-SØK og BASV-POLØK for denne studentgruppen i 2019 og høstsemesteret 2020. Vi vil gjerne komme tilbake med en grundigere evaluering når datagrunnlaget tillater det.

---

[2] Ideelt sett vil et vitenskapelig basert design for evaluering av denne typen tiltak også kreve at det finnes en form for *sammenligningsgruppe*: et utvalg av studenter med samme valgmuligheter, karakterskala, osv. fra videregående og hvor mattekarakteren fra videregående presumptivt har samme betydning for gjennomføring av laveregrads samfunnsøkonomistudier, men som *ikke* ble eksponert for den skjerpingen i opptakskrav som her diskuteres. I så fall ligger analysen til rette for en såkalt differanse-i-differanse-analyse, hvor man sammenligner (i) to grupper – tiltak og kontroll – (ii) før og etter tiltaket. Våre årsstudium-studenter, ÅRSV-SØK, har potensiale til å fungere som en slik kontrollgruppe, noe som vil bli fulgt opp i den framtidige evalueringen.

Hva vi kan gjøre i denne omgangen, er å presentere deskriptiv statistikk for utfallene vi kommer til å bruke når datagrunnlaget er til stede. Selv om vi ikke er i stand til å skille ut den gruppen som har fått skjerpet opptakskrav, er det av en viss interesse å sammenligne alle studentene – de som omfattes av tiltaket og de som ikke gjør det – på de to aktuelle studieprogrammene før og etter innføring av reformen. Dette har selvsagt ikke den samme verdien som en komplett evalueringsanalyse, men kan gi en pekepinn på aktuelle trender. Vi sammenligner utviklingen i søkertall og gjennomsnittlig karaktergrense fra videregående for perioden 2016-2020, altså tre år før og 2 år etter innføring av skjerpede opptakskrav. Som indikator på studieprestasjoner etter opptak, ser vi på gjennomsnittlig strykprosent og karakterer fra de obligatoriske emnene det første året av bachelorstudiet 2016-2020 (når dette er tilgjengelig). Endelig rapporterer vi studiepoeng-produksjon pr. student fra og med 1. semester og så langt vi har observasjoner for 2016-2019-kullene.

BASV-SØK SAMFUNNSØKONOMI. Data fra Tableau

Oversikt over søkertall

	Søkere	1.prioritet	% Difference in 1.priorit..	Kvalifisert	Fått tilbud (NOM)	Svart ja	Møtt	Registrert	% Difference in Registre..
2016	1,719	204		1,602	200	123	112	106	
2017	1,827	232	13.73%	1,719	231	123	104	102	-3.77%
2018	1,610	159	-31.47%	1,523	211	130	104	104	1.96%
2019	1,454	151	-5.03%	1,232	240	136	109	108	3.85%
2020	1,700	195	29.14%	1,455	256	154	123	123	13.89%

Prosentvisøkning i søkertall fra første valgte år

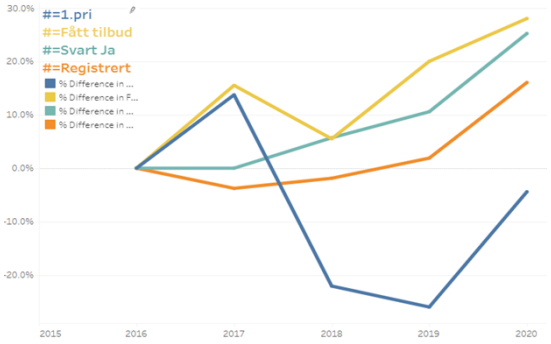

Prosentvis endring i median snittkarakter fra første valgte år

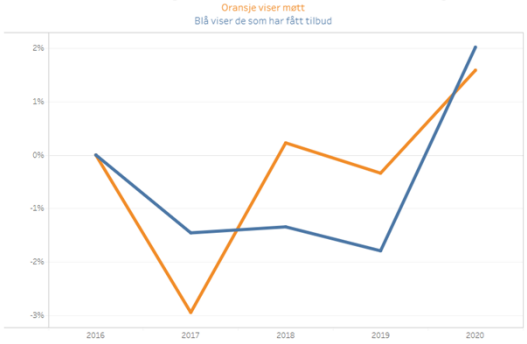

ECON140 Matematikk for økonomer

Emnegjennomføring oversikt pr år

ARSTALL	Antall kandidater	Antall kandidater be..	Bestått kandidater	Antall kandidater st..	Strykprosent kandidater	Snittkarakter
2016	147.0	113.0	85.0	28.0	24.8%	3.6
2017	213.0	169.0	141.0	28.0	16.6%	3.3
2018	109.0	74.0	54.0	20.0	27.0%	3.2
2019	129.0	104.0	79.0	25.0	24.0%	2.5

ECON110 Mikroøkonomi

Emnegjennomføring oversikt pr år

ARSTALL	Antall kandidater	Antall kandidater be..	Bestått kandidater	Antall kandidater st..	Strykprosent kandidater	Snittkarak
2016	134.0	93.0	84.0	9.0	9.7%	2.9
2017	117.0	87.0	78.0	9.0	10.3%	3.2
2018	105.0	81.0	71.0	10.0	12.3%	3.3
2019	94.0	73.0	70.0	3.0	4.1%	3.0
2020	141.0	122.0	117.0	5.0	4.1%	3.1

ECON130 Makroøkonomi

Emnegjennomføring oversikt pr år

ARSTALL	Antall kandidater	Antall kandidater be..	Bestått kandidater	Antall kandidater st..	Strykprosent kandidater	Snittkarakter
2016	141.0	112.0	87.0	25.0	22.3%	2.7
2017	126.0	100.0	69.0	31.0	31.0%	2.9
2018	112.0	81.0	76.0	5.0	6.2%	2.9
2019	93.0	76.0	64.0	12.0	15.8%	3.3
2020	154.0	125.0	117.0	8.0	6.4%	3.8

Studiepoeng pr student

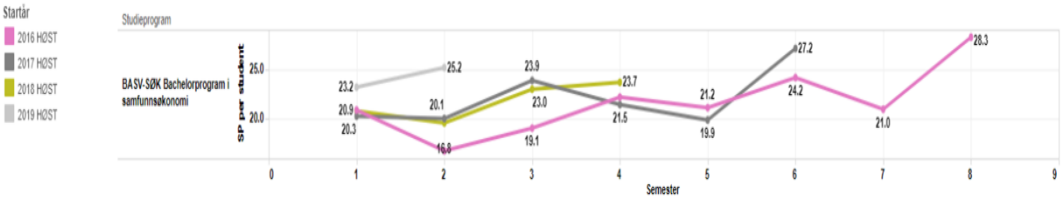

BASV-POLØK POLITISK ØKONOMI. Data fra Tableau.

Oversikt over søkertall

	Søkere	1.prioritet	% Difference in 1.priorit..	Kvalifisert	Fått tilbud (NOM)	Svart ja	Møtt	Registrert	% Difference in Registre..
2016	602	49.0		547	67	42	36	36.0	
2017	599	37.0	-24.49%	559	60	36	32	31.0	-13.89%
2018	642	50.0	35.14%	606	53	23	21	21.0	-32.26%
2019	450	27.0	-46.00%	357	43	22	21	21.0	0.00%
2020	498	28.0	3.70%	417	53	28	25	25.0	19.05%

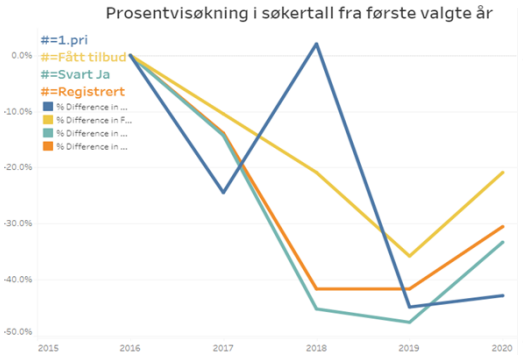

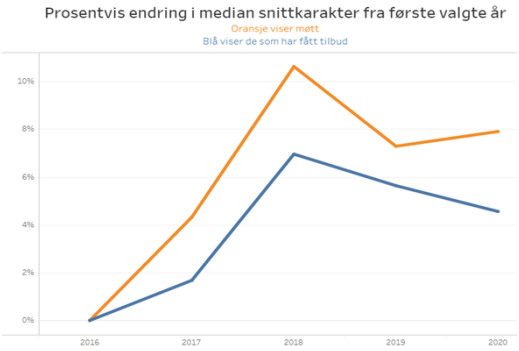

ECON140 Matematikk for økonomer

Emnegjennomføring oversikt pr år

ARSTALL	Antall kandidater	Antall kandidater be..	Bestått kandidater	Antall kandidater st..	Strykprosent kandidater	Snittkarakter
2016	13.00	10.00	10.00	0.00	0.0%	2.80
2017	57.00	39.00	27.00	12.00	30.8%	2.89
2018	25.00	16.00	13.00	3.00	18.8%	3.08
2019	25.00	20.00	14.00	6.00	30.0%	2.64

ECON110 Mikroøkonomi

Emnegjennomføring oversikt pr år

ARSTALL	Antall kandidater	Antall kandidater be..	Bestått kandidater	Antall kandidater st..	Strykprosent kandidater	Snittkarakter
2016	11.00	7.00	7.00	0.00	0.0%	1.86
2017	28.00	20.00	20.00	0.00	0.0%	2.65
2018	27.00	22.00	19.00	3.00	13.6%	2.95
2019	17.00	15.00	14.00	1.00	6.7%	3.29
2020	21.00	16.00	15.00	1.00	6.3%	3.07

ECON130 Makroøkonomi

Emnegjennomføring oversikt pr år

ARSTALL	Antall kandidater	Antall kandidater be..	Bestått kandidater	Antall kandidater st..	Strykprosent kandidater	Snittkarakter
2016	13.00	11.00	9.00	2.00	18.2%	2.33
2017	26.00	20.00	12.00	8.00	40.0%	2.08
2018	28.00	23.00	19.00	4.00	17.4%	2.26
2019	17.00	15.00	12.00	3.00	20.0%	3.75
2020	22.00	16.00	16.00	0.00	0.0%	3.50

Studiepoeng pr student

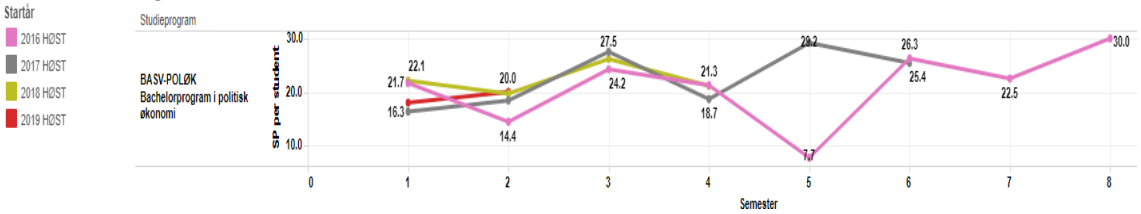

Når det gjelder **søkertall og søkerkvalitet**, vil vi trekke fram følgende:

- BASV-SØK hadde en svak nedgang i antall søkere totalt fra 2018-2019, men en kraftig oppgang fra 2019-2020. Skjerpede opptakskrav synes i utgangspunktet ikke å ha skremt bort søkere fra dette programmet.
- BASV–POLØK gikk derimot kraftig tilbake (hele 46% blant førsteprioritets-søkerne) fra 2018 til 2019 og er mer eller mindre blitt liggende på dette nivået i 2020. Skjerpede opptakskrav kan selvsagt ha bidratt til dette.
- Andelen *kvalifiserte* søkere, dvs. den andelen som konkurrerer om studieplassene, er betydelig lavere i 2019 og 2020 (rundt 85%, mot ca. 95% i tidligere år for begge programmene). Dette er rimelig å tilskrive det skjerpede matematikk-kravet.
- For POLØK sin del er antall studenter som møtte til studiestart, i motsetning til antall søkere, uendret fra 2018 til 2019 og litt høyere i 2020. *Andelen* som møter opp av de som har fått tilbud om plass, er derfor betydelig *høyere* enn foregående år. En mulig tolkning er at ordningen har gitt færre søkere, men at de som søker, i større grad er kvalifisert *og* motivert til å ta fatt på studiet – men dette er en spekulasjon fra vår side.
- En observasjon som trekker i samme retning, er at karakternivået for de frammøtte på POLØK, målt som median snittkarakter fra VGS, bare går litt ned i 2019 til tross for betydelig lavere søkertall. (Fra 2019 til 2020 er det kun små bevegelser i både søkertall og karakternivå fra vgs.)
- Antall frammøtte studenter på SØK var relativt stabilt fra 2018 til 2019, men økte betydelig fra 2019 til 2020. Andel frammøtte er også relativt stabilt.
- Karakternivået for de som møtte til studiestart på SØK var noenlunde uendret fra 2018 til 2019, men steg markant fra 2019 til 2020.

Status for bachelorprogrammene i samfunnsøkonomi og politisk økonomi i 2020 er at både søkertall og karakterer fra VGS peker i riktig retning. Vi har selvsagt ikke grunnlag for å konkludere med at skjerpede opptakskrav har bidratt til dette, men det kan i det minste slås fast at skjerpede opptakskrav ikke har stått i veien for bedring i både søkertall og kvalitet, særlig for SØK sitt vedkommende.

Resten av den deskriptive statistikken på de to foregående sidene viser **resultat etter opptak: Snittkarakterer og strykprosent** på relevante kurs, og studiepoengproduksjonen så langt i studiet. Siden det ikke foreligger resultat for 2020-kullet, har vi kun 2019-kullet å bygge på:

- Det knyttet seg selvsagt stor spenning til karakternivået og strykprosenten på introduksjonskurset i matematikk (ECON140) høsten 2019. Dette var første korsveien der vi, hvis tiltaket virket etter intensjonen, kunne håpe på bedrede resultatet. Særlig har vi vært bekymret over strykprosenten, hvor antakelsen har vært at den i stor grad tilskrives studenter med svak matematikkbakgrunn fra VGS. Strykprosenten gikk riktignok noe ned på SØK (fra 27 til 24 %), men den steg kraftig på POLØK (fra ca. 19 til 30 %)[3] etter skjerpede opptakskrav. Vi minner nok en gang om at dette selvsagt kan skyldes andre forhold (oppgavesettene er aldri de samme fra år til år, ei heller ekstern sensor, osv.)
- Snittkarakteren falt betydelig fra 2018 til 2019. Dette harmonerer dårlig med skjerpede opptakskrav for (en andel av) studentene.
- Motivasjonen bak skjerping av opptakskravet i matematikk var å sørge for at studentene ble bedre forberedt til å mestre matematikken på studiet. Dette gjelder også de øvrige emnene, hvor matematikk er et viktig verktøy. Vi presenterer derfor karakterer og strykprosent på de to obligatoriske kursene i vårsemesteret 2020: ECON110

[3] Merk at antall observasjoner her er spesielt lavt og statistikken derfor tilsvarende erratisk. Til grunn for 2019-observasjonen er det bare tre studenter, f.eks.)

Mikroøkonomi og ECON130 Makroøkonomi. Merk først at antall kandidater oppe til eksamen i disse emnene på BASV-SØK har steget med ca. 60% fra 2019 til 2020. Vi ser likevel ingen forverring i ECON110, hverken når det gjelder strykprosent eller snittkarakter. I ECON130 ser vi endatil lavere strykprosent og bedret snittkarakter.
- Bildet på BASV-POLØK er noenlunde det samme, selv om økningen i kandidater er mindre: Stabile resultater i ECON110 og betydelig redusert strykprosent i ECON130.

Figuren nederst på de to foregående sidene viser **studiepoengproduksjonen** i inntil åtte semestre etter oppstart. Det sier seg selv at de kullene vi vet minst om, er de som startet etter omleggingen i opptakskravet; for 2020-kullet har vi ingen informasjon i så måte, og for 2019-kullet bare to semestre.
- Vi ser en gledelig økning i studiepoengproduksjonen for SØK-studentene. Sammenlignet med de tre foregående kullene, ligger de klart over.
- POLØK-studentene startet ut lavere enn snitt for de fire siste kullene, men i sitt andre semester produserte de flest studiepoeng av alle (sammen med 2018-kullet).

Vi konkluderer med at også snittkarakterer, strykprosent og studiepoengproduksjonen på de to bachelorprogrammene peker i riktig retning.

Dette er så mye vi kan si uten å kunne identifisere tiltaksgruppen (elever fra videregående med P-matte, før og etter innføring av karakterkrav). De indikatorene vi har presentert her, med unntak av resultatene på ECON140-emnet, viser i grove trekk en positiv utvikling fra 2018 av. Vi har vært meget forsiktige med å hevde at dette er en utvikling som, helt eller delvis, kan tilskrives reformen. Men den gunstige utviklingen kan sies å være i overensstemmelse med de effektene vi ønsket å oppnå når vi gjorde opptakskravene strengere.

Institutt for økonomi er innstilt på å fortsette ordningen med karakterkrav for søkere med P-matte. Hvis så skjer, imøteser vi at det da vil bli mulig å gjennomføre en fullskala evalueringsanalyse av tiltaket.

Vennlig hilsen

Tommy Staahl Gabrielsen
instituttleder

Linnin Gyberg
førstekonsulent

UNIVERSITETET I BERGEN
Institutt for økonomi

REFERAT
INSTITUTTRÅDSMØTE 07 06 2022 – INSTITUTT FOR ØKONOMI

Deltakere:
Tommy. S. Gabrielsen (Julie Riise), Astrid Grasdal, Eeva Mauring, Rune J. Hagen, Linda Östergren, Halvard S Jansen, Brith Å. Sætre, Carsten T Mannes.

Marianne B. Larsen (sekretær)

Saksliste med referat:

I Innkalling og dagsorden

Ingen kommentarer til innkalling og dagsorden, ingen saker til eventuelt.

II Orienteringer

Gjennomgang av nyrekrutteringer og status

KD planlegger å etablere et etter- og videreutdanningsprogram for departementsansatte. Institutt for økonomi er en aktuell leverandør inn i programmet, Tommy sender ut info om dette til staben for innspill.

III Saker

SAK 06/22 Møteplan for instituttrådet H22 og V23

***VEDTAK**: Instituttrådet ved Institutt for økonomi ber om at tidspunktet endres som følge av undervisningskollisjon. Undervisningsplan sjekkes av for å sikre høyest mulig deltagelse i instituttrådet. Ny møteplan for H22 og V23 sendes deretter ut på sirkulasjon til instituttrådet.*

SAK 07/22 Nye ettårige representanter til instituttrådet - Gruppe B

***VEDTAK**: Instituttrådet ved Institutt for økonomi slutter seg til nominasjonskomiteen sitt forslag til følgende kandidater fra gruppe B til instituttrådet for perioden 01.08.2022 – 01.08.2023:*

- *Fast representant - Stipendiat John Sæten Lilletvedt*
- *Fast representant - Stipendiat Linda Margareta Östergren*
- *Vara - Postdoktor Anantha K. Divakaruni*

Postadresse
Postboks 7800
5020 Bergen

Telefon 55 58 00 00
postmottak@uib.no
Internett www.uib.no
Org no. 872 789 542

Institutt for økonomi
post@econ.uib.no
Telefon 55589200
Telefaks 55589210

Besøksadresse
Herman Fossgt. 6
Bergen

Referent
Marianne Bø Larsen

SAK 08/22 Budsjettinnspill 2023

***VEDTAK**: Instituttrådet ved Institutt for økonomi vedtar Budsjettinnspill 2023 – Institutt for økonomi*

SAK 09/22 Studietilbud av god kvalitet tilpasset instituttets undervisningskapasitet

Saken ble diskutert på instituttseminaret på Voss (jfr. vedlagt notat). En viktig del av omleggingen som ble diskutert var å lage et integrert førstesemester for BA og PROF programmene bestående av ECON 140, 100 og 240. Instituttledelsen ønsker instituttrådets tilslutning til å utrede dette videre

***VEDTAK:** Instituttrådet ved Institutt for økonomi slutter seg til videre utredning av instituttets arbeid med å sikre studietilbud (BA- og PROF-programmene) av god kvalitet tilpasset instituttets undervisningskapasitet*

IV Eventuelt

Ingen saker

Referatet er sendt på sirkulasjon til instituttrådet med merknadsfrist

Tommy Staahl Gabrielsen
instituttleder

Marianne Bø Larsen
administrasjonssjef

Tilknytning til arbeidslivet

I hvilken grad opplever du det følgende?

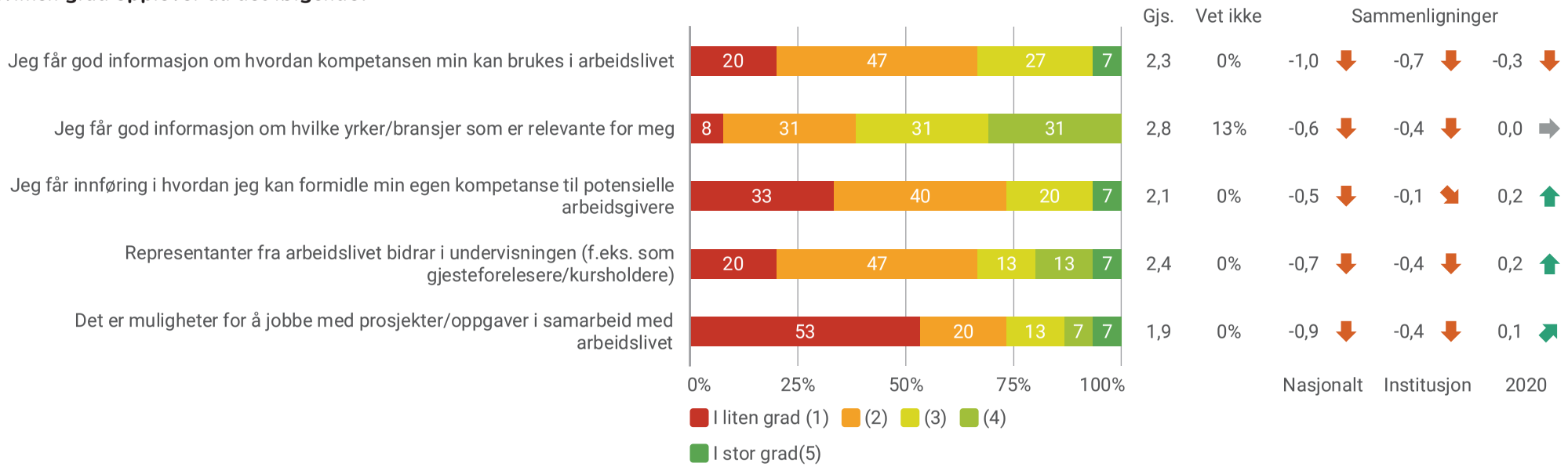

FORDYPNING PÅ BACHELORNIVÅ

Anbefalte fagprofiler i samfunnsøkonomi

Instituttet har satt sammen to anbefalte fagprofiler for deg som ønsker en tydeligere fordypning i samfunnsøkonomi. Det er valgemnene i 6. semester, og de frie studiepoengene i 4. og 5. semester som kan benyttes til å bygge en fagprofil.

- «**Velferd og politikk**» er anbefalt for studenter som sikter seg inn mot å jobbe i offentlig sektor
- «**Bedrift, strategi og marked**» er anbefalt for studenter som sikter seg inn mot å jobbe i privat sektor

Listen over emner vil bli løpende oppdatert og kan derfor endre seg

over tid, men vil alltid bestå av emner som naturlig hører sammen innenfor de to profilene. Du kan velge fordypning etter eget ønske, og du kan kombinere emner på tvers av profilene.

Ønsker du en innføring i programmering som del av din bachelorgrad anbefaler vi DATA110. Mange arbeidsgivere vil verdsette kombinasjonen av økonomi og kunnskaper om programmering.

	Velferd og politikk
Høst	ECON222- Velferdsstatens økonomi ECON243 - Videregående matematikk og optimering ECON260 - Næringsøkonomi og konkurransepolitikk
Vår	ECON217 - Challenges of Global Poverty ECON218 - Næringsstruktur og internasjonal handel/ ECON225 - Politisk økonomi: økonomiske perspektiver DATA110 - Innføring i programmering

	Bedrift, strategi og marked
Høst	ECON243 - Videregående matematikk og optimering ECON260 - Næringsøkonomi og konkurransepolitikk ECON261 - Investering og finansiering I
Vår	ECON218 - Næringsstruktur og internasjonal handel ECON263 - Bedriftsøkonomi for samfunnsøkonomar ECON264 - Financial Technology DATA110 - Innføring i programmering

SPØRSMÅL?

Kontakt studieveileder på e-post:
studieveileder@econ.uib.no

eller book time til veiledning

Referat fra samarbeidsmøte mellom Fagutvalget – Institutt for økonomi

Tid: Onsdag 19. januar 2022, kl. 12 00 – 13 00
Til stede: Carsten Mannes, Sara Eline Næss Olsen, Tommy S. Gabrielsen, Julie Riis, Frode Meland, Ingvild Lindalen, Marianne B. Larsen

Samarbeidsmøtenes formål: Løse utfordringer og fremme aktiviteter som understøtter en god studiehverdag for instituttets studenter

Dagens agenda og mål (sendt ut i forkant), referat lagt inn med rødt:

Dagens agenda og mål:

Ledergruppen ved Institutt for økonomi (IFØ) inviterer til idemyldring knyttet til tildeling fra Kunnskapsdepartementet (KD) for våren 2022. Tildelingens formål er å understøtte **faglige tiltak som sikrer økt progresjon, motvirker frafall og sikrer studentene faglig tett og god oppfølging**. Sammen skal vi finne gode og realistiske tiltak som understøtter tildelingens formål.

Vedlagt i møteinnkalling:

Budsjett 2022 - Bevilgning til midler for tiltak til oppfølging av studentene (2021/6333)

- Orientering fra Tommy:
  - **På bakgrunn av FHI sine siste nasjonale tiltak har UiB justert sine koronatiltak – status**: Endringen gir seg utslag i et mål om mest mulig fysisk tilstedeværelse både når det gjelder undervisning og seminargrupper fra og med 24 januar. Instituttet jobber med å understøtte dette, men romkapasiteten ved UiB er en utfordring for alle (koronakapasitet). Instituttet vil under alle omstendigheter tilby et digitalt tilbud fram til 1 februar, deretter ny vurdering. FU var enig i at mellom digitalt og fysisk tilbud er fysisk å foretrekke. Tommy ga status på arbeidet for å få dette til, og hva det innebærer for studentene.
  - **Eksamensform vedr. våren -22 e**r fortsatt ikke fastsatt. FU fremhevet at forutsigbarhet er det viktigste – helst så tidlig avklaring i semesteret som mulig. Tommy holder i den, FU kan også ta kontakt hvis spørsmål eller behov for avklaring.

- **IDEMYLDRING – KORONAMIDLER:**

Følger opp	Foreslåtte tiltak
FU v. Sara Eline og Carsten	Invitere gjesteforelesere (kan også invitere studenter mot vederlag, men obs understøtte formålet med tildeling): - Seminarserie med dagsaktuelle og arbeidslivsrelaterte problemstillinger? - Gjesteforelesere kan også inngå i eksisterende undervisning (ta kontakt med emne ansvarlig) - Temaseminar? - Debattseminar? Digitalt eller fysisk? Begge deler ok, tenk hensiktsmessig

Frode og Ingvild	Orakeltimer/seminarer: - Ansatte seminarledere som har respondert at de ønsker utvidet stillingsbrøk og kan ta på seg ekstra veiledening - Gå direkte på dyktige masterstudenter og spørre om mulighet for å ta faste (ukentlige) orakeltimer (spesielt innenfor fag man ser behov for tettere oppfølging) Frode sender ev. forespørsel til emneansvarlige på Master om potensielle kandidater - Gå direkte på potensielle studenter og få dem til å holde hnte-seg.inn-time (repetisjoner) etter vinterferie, påskeferie, annet

Referatet sendes på sirkulasjon blant møtedeltagerne

Forslag for bruk av koronamidler (arbeidslivsrelevans)

Sara Eline og Carsten

Seminarserie

-Vil helst ha opplegget fysisk.

- Begrenset tidsperiode
    - Forslag: Hver andre torsdag f.o.m 24 februar til 21 april
    - Kaffe og kjeks til tilhørere. Quiz el. i etterkant av seminaret der vi deler ut kinobilletter eller andre gaver.
        - For å få bedre oppmøte.

Tentativ plan:

24. feb	Kraftpriser	Victor Norman (https://www.dn.no/med-egne-ord/energi/strompriser/olje-og-gass/kronikk-hurra-for-stromprisene/2-1-1111156)
10. mars	Covid-19 , pandemihåndtering	Steinar Holden
24. mars	Økonomiske problemstillinger ved «Det grønne skiftet»	Kjell Erik Lommerud(?)
7. april	Hvitvasking	Karoline Steffensen (Avdelingsleder DnB KYC)
21. april	Sirkulærøkonomi	Tor Haugnes
5. mai	Delingsøkonomi, eller et annet tema	Helle Stensbak

- Steinar Holden er kanskje vel optimistisk at har tid og at det lar seg gjøre, men hadde vært veldig kult. Om ikke finnes det flere andre som kunne tatt hans plass.
- Ser for oss omtrent 2000-5000kr i honorar per seminar
- Venter på svar fra flere av foredragsholderne
    - Victor Normann og Kjell Erik Lommerud har vi ikke kontaktet.
- Mulig vi kutter en eller flere av foredragsholderne.

Budsjett

Totalt opp mot 35.000kr i honorar til foredragsholdere.
Opp mot 7.500kr i gaver / «lokkemidler»
Totalt 42.500kr
-Veldig vanskelig å kalkulere kostnader nøyaktig så tidig i planleggingen.

Annonse for arrangement 17. mars

UNIVERSITETET I BERGEN
Institutt for økonomi

Referat fra møte med undervisningsutvalget

Dato: 26.08.2020
Sted: Zoom 10:30 – 11:30
Til stede: Frode Meland (undervisningsleder), Tommy Staahl Gabrielsen, (instituttleder) Aksel Haukom (studentrepresentant for politisk økonomi) Elida Gurandsrud (studentrepresentant for profesjon), Anja Jugo (studentrepresentant for master) og Hedda Dirdal (studentrepresentant for bachelorstudenter i samfunnsøkonomi),
Referent: Linnin Gyberg (studiekonsulent)

Innkallingen godkjennes.

1) Emneplanlegging/studieplanendringer
2) Undervisningsplan for våren 2021
3) Eventuelt

Meland orienterer om sakslisten og gjennomgår listen over emner som skal gå våren 2021. Meland viser til endringer i emnene ECON240, ECON263, ECON264, ECON316A and ECON316B som skal tre i kraft våren 2021 og opprettelse av nye emner henholdsvis ECON351 Marked og moral (10stp) og ECON327 Game Theory (10 stp).

Ingen øvrige kommentarer til endringene fra studentrepresentantene.

Meland opplyser om at kull 2020 er siste kullet i politisk økonomi før nedleggelse. Meland og Gabrielsen viser til at POLECON200 vil være tilgjengelig for de studentene som følger normal studieprogresjon.

Haukom ønsker klarhet i hva som vil skje med studenter som blir forsinket i studieløpet og hvilken garanti instituttet kan gi dem. Frode og Tommy svarer med at dette skal undersøkes nærmere og gis tilbakemelding på etter avklaring.

Meland orienterer om at ECON240 skal etter planen tilbys siste gang våren 2021. Planen er at ECON240 skal bli erstattet av to nye emner. Dette vil påvirke kull 2021 og ikke nåværende studenter. Begrunnelsen for endringen er metodestyrking.

Eventuelt
Studentrepresentanter fra samfunnsøkonomi viser til sine erfaringer med ECON264 og ønsker veiledning underveis i semesteret i forbindelse med mappevurderingen framfor veiledning på slutten av semesteret.

Dirdal kommenterer det digitale tilbudet og viser til problematikken med løsningen og understreker at det er nødvendig for studentene med et bedre digitalt tilbud enn det som er i dag. Gabrielsen orienterer om at vi er klar over problemene og at IT-avdelingen jobber med forbedring av kvaliteten.

Gabrielsen understreker at vi ikke kan garantere at den digitale løsningen vil fortsette videre og at under vanlige omstendigheter så er det emneansvarlig som selv tar en pedagogisk vurdering på om det er hensiktsmessig for læringsutbytte i det aktuelle emnet med opptak eller strømming. Gabrielsen viser også til at vi ikke kan garantere at den digitale forelesningen vil fortsette når Korona-pandemien er over og dette er en unntakstilstand.

Bakgrunnen for det er at instituttet ønsker at flest mulig studenter skal delta fysisk på forelesning for best mulig læringsutbytte.

Studentrepresentantene stiller spørsmål om det vil bli fysisk oppmøte ved eksamen eller ikke. Gabrielsen svarer med at instituttet venter på avklaring angående dette og understreker at mye kan endre seg under Korona.

Haukom viser til kollisjon i eksamen mellom ECON140 og ECON230 og understreker at studentene ønsker en endring av eksamensdatoer for å unngå kollisjon. Dette på bakgrunn av at det var høy strykprosent i ECON140 høsten 2019 og flere ønsker å ha muligheten til å forbedre resultatene. Gabrielsen og Meland svarer med at instituttet er bevisst over situasjonen og jobber med saken.

REFERAT FRA MØTE MED FAGUTVALGET
INSTITUTT FOR ØKONOMI

Tid: Mandag 19. april 2021, kl. 12 00 – 13 30
Til stede: Ingvild H. Lindalen, Ole Kastdalen, Tommy S. Gabrielsen, Brith Å. Sætre, Marianne B. Larsen

Agenda:

- **Gjennomgang av Studentundersøkelsen vedr. studiesituasjon V2021 (vedlagt)**
- **Innspill til diskusjon og ev. videre tiltak**
- **Tiltak/oppfølging med rødt**

Hovedfunn fra studentundersøkelsen (presentert v. Ole Kastdalen), oppsummering av diskusjon og ev. tiltak med rødt under aktuelt punkt:

- Digitale forelesninger/undervisning var blitt vesentlig bedre (spesielt streaming/opptak ble tatt godt imot av studentene)
  FU hadde ønske om at opptak/streaming skulle innføres ved en normalsituasjon også. Dette en aktivitet som kan iverksettes ved tilretteleggingsbehov, og måle må være nettopp at studentene skal samles i forhold til felles aktiviteter og undervisning. Studentene må ta dette med den enkelte foreleser hvis behov
- Digitale seminarer fungerte mindre bra
  FU ønsket at det skulle komme klarere og mer tydelig fram at oppgaven skulle være gjennomført av studentene i forkant av seminaret, og at seminaret bør handle om diskusjoner rundt oppgaveelementene. **Tiltak: Høstens seminarkoordinator og seminarledere tar i begynnelsen av august en gjennomgang i forhold til dette med undervisningslederne (Marianne følger opp)**
- Studentene savner å være mer til stede på campus
- Studentene ønsker større forutsigbarhet i forhold til undervisning ved ulike smittenivå, samt oppdatert informasjon om leseplasser og bibliotekets åpningstider
  Spesielt viktig med enhetlig informasjon og beredskap under pandemi, dette er tilstrekkelig ivaretatt gjennom UiB sin varsling til studentene på SMS med henvisning til UiB sin koronaside. Her står all nødvendig informasjon vedr. leseplasser og åpningstider. UiB sin kommunikasjon har blir vesentlig bedre enn ved oppstart pandemi
- Informasjon om fusk bør kommuniseres bedre ovenfor studentene
  Tiltak: IFØ sin studiekonsulent skal få lagt FUSK- brosjyren ut på hensiktsmessig side på MittUiB (Wenche Iversen følger opp)

Annet punkt som FU tok opp:

- Krav om 15 minutter ekstra tid på eksamen for å demme opp for det praktiske ved innlevering (konvertering til pdf-filer, oppsett bilder etc)
  Tiltak: Eksamenskonsulent sjekker av hvorvidt det er mulig å få innført dette H2021 (Brit Å. Sætre)

Referatet er sendt på sirkulasjon blant møtedeltagerne

Punkter relatert til spørreskjema om studiesituasjon V21

Hvilken grad tar du?

77 svar

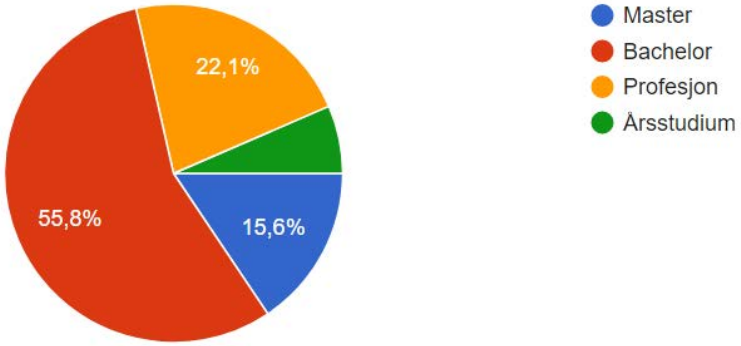

På hvilket studieår er du på nå?

77 svar

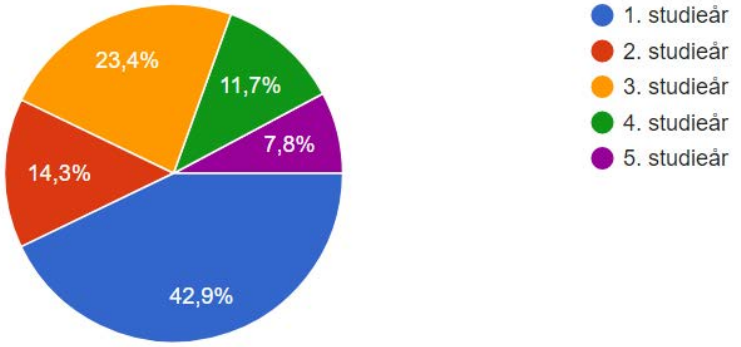

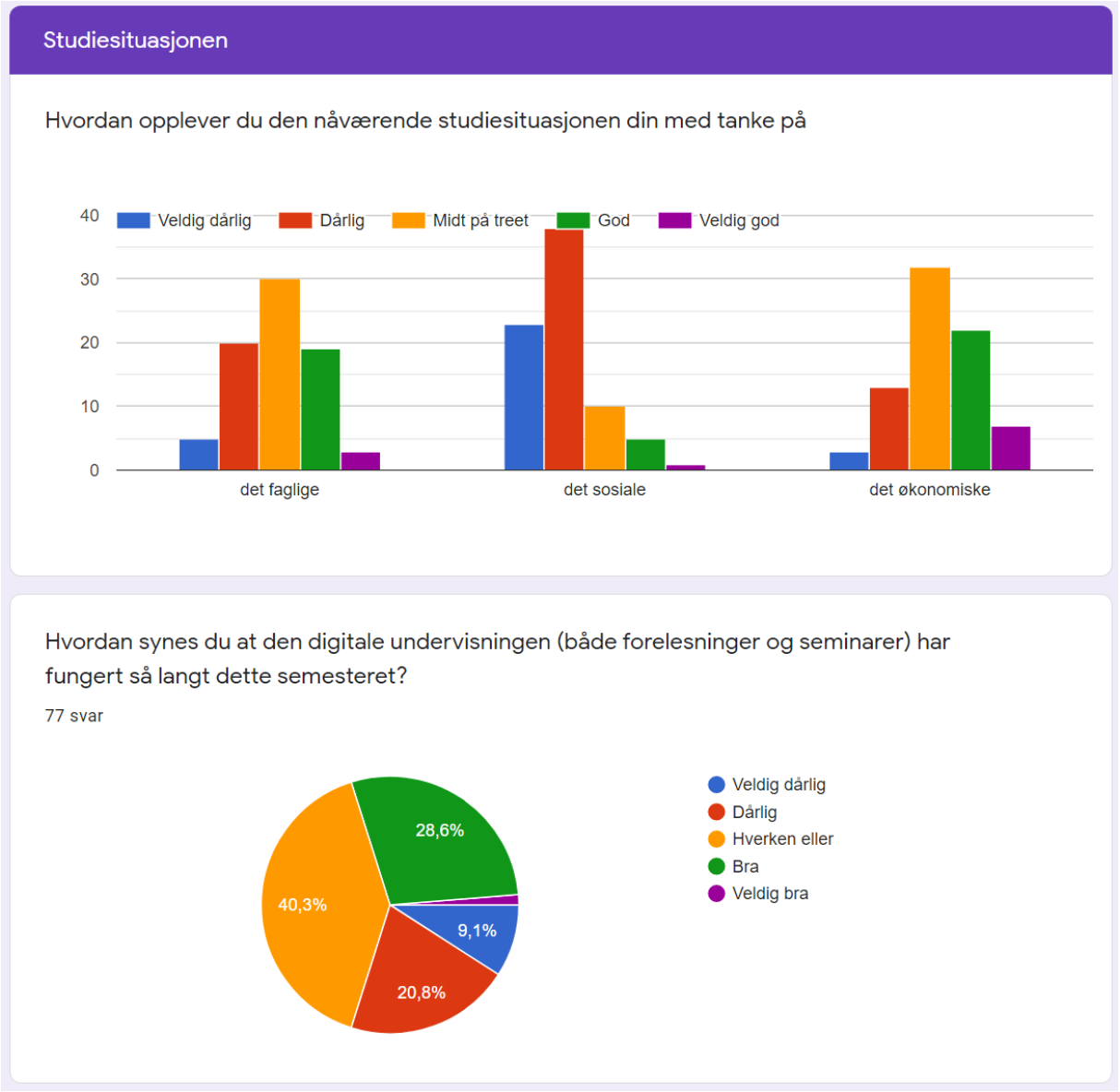

Spørsmål: Har du noen kommentarer angående den digitale undervisningen?

Blått er kommentarer fra oss (FU)

Svar fra studentene:

- Jeg synes forelesningene er ganske bra, og at de har blitt mye bedre enn forrige semester! Seminarene får jeg mye dårligere læringsutbytte av.
- Imponert over nivå og pedagogiske gjennomganger
- Forelesningene fungerer greit og foreleserne er veldig flinke til å tilpasse seg. Også et pluss at det ligger opptak slik en kan se dem om igjen og få med seg alt. Seminar derimot er det verre med, fungerer veldig dårlig for min del. Det er også vanskelig å være strukturert nok å holde tempo opp mot progresjon i fagene.
- Ønske om mest mulig fysisk. Særlig seminar har virkelig mistet læringsutbyttet. Dette er noe som bør tas opp med samtlige seminarledere, nå etter det tredje semester med

nedstengelser. Det er ikke nok at vi blir plassert i breakout-room eller at seminarleder raser gjennom et forhåndskrevet løsningsforslag. Læringsutbyttet har fallt betraktelig.

–Gjennomgående misnøye med digitale seminarer

- Supert med opptak
- Håper at man fortsetter med videoforelesninger, da dette er noe jeg har fått mye ut av. Dette kan gjelde opptak fra zoom-forelesninger, fysiske forelesninger eller videoer som foreleser lager. Når det kommer til opptak av fysiske forelesninger, så håper jeg kvaliteten på dette øker når det er mulig. Der er det ofte vanskelig å se hva som er skrevet på tavle, høre hva foreleser sier osv.
- Jeg foretrekker videoforelesninger fremfor alt. Der kan man få med seg pensum i eget tempo, og det er enklere å holde fokus gjennom hele forelesningen i og med at man kan ta pauser når det passer. Zoomforelesninger er noe jeg virkelig ikke liker, der føler jeg det ofte går for fort, er "vanskelig" å ta notater fort nok, og det er lett å falle av.

-Studentene setter pris på at det blir gjort opptak slik at man kan se forelesningene i ettertid

---

- Hater digital undervisning
- Blir veldig fjernet fra alle andre aktiviteter enn fagene når en ikke er på campus.
- Det er som det er, men læringsutbyttet er ekstremt lite når det er digitalt.
- Mister læringsutbytte når du ikke snakker til et ansikt (få med kamera på på zoom) og konsentrasjonsevnen er dårligere!

-Gjennomgående at studentene savner å være fysisk på campus.

- Vanskelig å følge med i digitale forelesninger, breakout rooms er overbrukt og er ikke en substitutt for det sosiale
- Det kan være litt variasjon mellom de tekniske løsningene som brukes, som digitale tavler eller bare slides. På noen kurs fungerer breakout rooms godt på andre dårlig. For diskusjoner er breakout rooms godt men ikke når ting beginner på bli teknisk som krever figurer og ligninger.
- Mange forelesere som snakker veldig fort så blir umulig å følge med. -Viktig å stille spørsmålet om studentene fikk med seg det som nettopp ble gjennomgått. Flere forelesere som er flinke til dette. Gjerne oppfordre til å be foreleser om å repetere direkte til foreleser på Zoom. Det må kunne forventes av oss studenter at vi faktisk melder fra om vi ønsker repetisjon av stoff.

- Oppløsningen på videoforelesningen er ofte veldig dårlig, så det blir vanskelig å lese matematikk fra tavler. Burde kanskje ha 1080p istedet for 720p, eller få bedre tavler.
- Forelesningene fungerer greit og foreleserne er veldig flinke til å tilpasse seg. Også et pluss at det ligger opptak slik en kan se dem om igjen og få med seg alt. Seminar derimot er det verre med, fungerer veldig dårlig for min del. Det er også vanskelig å være strukturert nok å holde tempo opp mot progresjon i fagene.

-Det burde være felles retningslinjer at foreleser ikke skal stå fremfor en tavle å utlede formler osv. når forelesningen skal være digital, med mindre opptaket er av svært høy kvalitet. Dette med utledninger og grafisk fremstilling av modeller må da skje på skrivebrett eller lignende.

Spørsmål om eksamen

Hvordan opplevde du vanskelighetsgraden på høstens eksamener sammenlignet med tidligere eksamener du har tatt ved institutt for økonomi?

77 svar

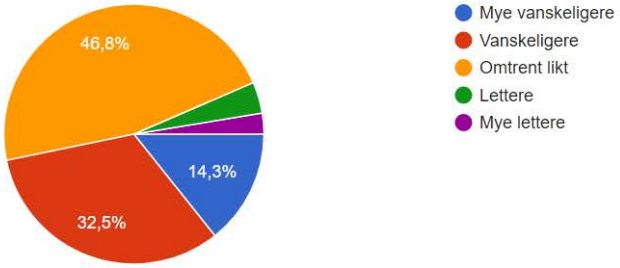

Det var tatt høyde for at man skulle ha tid til det praktiske rundt selve innleveringen av eksamen i emnene mine.

77 svar

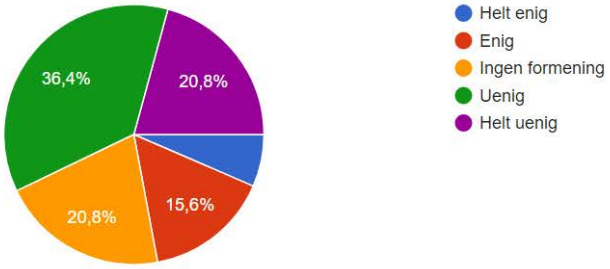

Hvilken evalueringsform ville du foretrukket dette semesteret?

77 svar

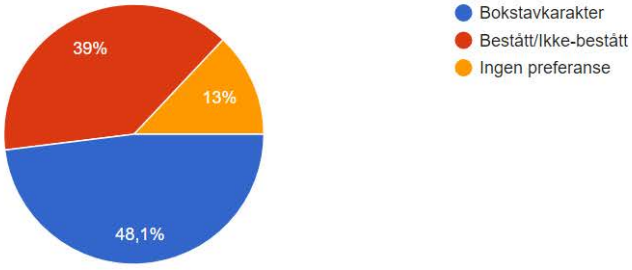

Spørsmål: Har informasjonen fra UiB eller instituttet manglet eller vært uklar? Hvis ja, hva?

Svar fra studentene:

Det har vært litt forvirrende til tider om forelesninger skal være fysiske eller ikke. Måtte selv spørre foreleser for å få oppklart om vi skulle møte fysisk til neste forelesning siden jeg ikke skjønte beskjed

fra universitet. Burde også vært bedre beskjeder på når vi stenger ned om hvilke klokkeslett og dager man kan hente ting man har latt ligge på lesesal.

Jeg savner forutsigbarhet i forhold til fysisk undervisning, søking om leseplasser og faglige muligheter hvis man ikke klarer å holde tritt med undervisningen.

UIB og instituttet har gitt god informasjon. Men der er av varierer grad fra emne til emne. Noen professorer formidler ikke beskjeder eller hvordan de ser for deg at emnet utvikler seg gitt situasjonen.

-Litt sent nå, men dette burde vært gitt som retningslinjer/beskjed om hvordan undervisningen vil bli fysisk/digital ved ulike smittesituasjoner. Studentene ønsker generelt mer forutsigbarhet.

Informasjon angående master. Jeg var med på møtet om master, men jeg synes det burde informeres mer, oftere og rett og slett "reklameres" for master i samfunnsøkonomi på UiB. Per dags dato opplever jeg det ikke som at det er tilfellet.

-Har dere noen tanker rundt dette?

<u>Ting som går på mangel på informasjon og/eller informasjonsflyt:</u>

Jeg savner informasjon om hvilke koronatiltak som gjelder ved UiB. -Dette problemet ligger på høyere nivå.

Ja, var ganske dårlig informasjon om hva som kunne blitt sett på som fusk og ikke. Virket ikke som noen av foreleserne eller seminarlederne visste hva man skulle skrive opp som kilder eller ikke, og det gjorde at det var et helt nytt stress element på eksamen siden man ble ganske redd for å skrive noe som var for likt læreboka eller skrive noe som var for likt en egen tidligere oppgave. -Det burde informeres bedre om hva som regnes som fusk og ikke, samt om man må vise til kilder på eksamen.

Jeg savner informasjon om hvor det er åpne leseplasser. -Dette med info om leseplasser rundt omkring på fakultetet er et gjennomgående behov. Det samme gjelder bibliotekets åpningstider. Dette kan instituttet orientere om på mittuib, kunne også vært en fellespost som kom fra fakultetet.

Var vanskelig for meg som ny student å finne frem til oppdaterte timeplaner, pensumliste og eksamensinfo i starten av begge semestrene. Var mye usikkerhet rundt dette. -Denne informasjonen burde legges ut som en kunngjøring i starten av hvert semester.

Eksamensrelaterte punkter fra studentene

- Min mening er at undervisningskvaliteten går ned slik den digitale undervisningen er nå, og at utbyttet for oss studenter er lavere.
- Jeg vet ikke hvilken evalueringsform vi får, eller når dette avgjøres.

- Det har vært altfor lett å jukse på eksamen, som gjør at studenter som IKKE jukser må konkurrere med karakterene til dem som jukser. Det er vanskelig å si om bestått/ikke bestått hadde vært en løsning på denne problemstilling, men det kunne vært med på å avlaste studenter i noen fag i det minste. Jeg forstår at man ikke kan ha en halv grad med kun bestått/ikke bestått på vitnemålet, men det er særdeles lite motiverende å studere opp mot andre som jukser. Jeg stiller meg også kritisk til om dette er et problem vi studenter skal løse eller om vi rett og slett burde kreve mer av instituttet. Vi burde kanskje bli flinkere til å motivere oss selv, men jeg syntes definitivt instituttet burde gjøre en bedre jobb med å fjerne akademisk uærlighet. Juks på eksamen er vel tross alt noe av det mest alvorlige man som student kan finne på rent akademisk, men jeg får ingen inntrykk per dags dato at instituttet oppfatter dette som et problem. De eneste som taper på opplegget slik det er nå, er ærlige studenter, eller dem som ikke har et sosialt nettverk sosialt nettverk som gjør det mulig p jukse. Jeg føler derfor at instituttet IKKE har vært tilstrekkelig til stede og altfor passive i denne perioden.

- Syns det er merkelig at man får en bokstav-karakter på mattelignende-eksamener. De personene som har mattekyndige folk rundt seg får, etter egen observasjon, de beste karakterene.

- Jeg syns instituttet burde revurdert eksamensformen. Det blir feil å flytte formatet til en skoleeksamen hjem, siden en eksamen hjemme har helt andre rammer og forutsetninger. Dere kunne vurdert en mer tradisjonell hjemmeeksamen, innleveringer eller gruppearbeid. Format som er mer rettferdig for en eksamen hjemme.

-Spørsmål: Dette er det første semesteret med kun digital undervisning. Studenter melder om dårligere læringsutbytte og mulighet for juks på eksamen. Hva er deres tanker om;

(1) Evalueringsform, bokstavkarakter vs. bestått/ikke bestått. Betinget opptak gjelder også kommende opptak til master, vi mener at dette svekker argumentet om at man kan bli forsinket i utdanningsløpet (krever mer enn karakteren E for å få bestått) dersom man nytter bestått/ikke bestått.

(2) Vil det forventes like mye på eksamen dette semesteret sammenlignet med sist semester, som var en blanding mellom digitalt og fysisk?

REFERAT FRA SAMARBEIDSMØTE MED FAGUTVALGET VED INSTITUTT FOR ØKONOMI

Tid: Onsdag 12. mai 2021, kl. 15 00 – 16 00
Til stede: Ingvild H. Lindalen, Ole Kastdalen, Tommy S. Gabrielsen, Arild Aakvik, Marianne B. Larsen

Formål med møtet:

Institutt for Økonomi (IFØ) har i forbindelse med pandemien fått bevilget kr 293 000 til tiltak som skal fremme godt og inkluderende læringsmiljø.

Målsettingen med tildelingen er å understøtte at alle studenter skal få tilgang til kollokvie-/seminargrupper og andre faglige aktiviteter. Tiltak i forbindelse med tildelingen kan eksempelvis være økt antall seminargrupper og/eller flere læringsassistenter. Tildelingen kan også prioritere enkelte studentgrupper, eksempelvis første- og andreårsstudenter, eller studenter på spesielt krevende utdanninger med økt frafallsfare. Så langt der er mulig skal midlene brukes våren 2021, men for IFØ er det mest realistisk at midlene blir anvendt høsten 2021.

Fagutvalget (FU) v. leder og nestleder ble invitert til et møte for at vi sammen skal finne gode tiltak som understøtter tildelingens formål. I møteinvitasjon kom formålet med møtet fram.

På møtet ble følgende tiltak som understøtter formålet foreslått:

1. Ønske om å ansette flere seminarledere slik at hver seminarleder kan ha ansvar for færre grupper – dette vil sikre
    a. at det blir enklere for seminarleder å se hver enkelt student og å følge dem opp (reduserer frafall)
    b. at seminarleder får frigitt mer tid til forberedende seminararbeid, samt oppfølgende arbeid i etterkant (hever kvalitet og øker brukervennlighet)
    c. at seminarleder har større mulighet til å øke antall seminarer fra 4 til 5, 6. Kanskje noen av seminarene kan kortes ned. NB! Viktig at totaltiden med seminarer forblir den sammen eller øker (bidrar til å gjøre mer treffsikker og relevant, skaper større kontinuitet)
    d. at seminarleder kan ha åpne, uformelle treffpunkt/arena hvor studentene kan droppe inn å stille enkle faglige spørsmål og/eller komme med innspill til fremtidige seminartema (øker relevans og svarer på studentenes behov)

Utover dette kom følgende innspill (side notes):

- Behov for å heve digital kompetanse hos enkelte forelesere
- Mer faglige aktiviteter (flere gjesteforelesere, flere faglige aktiviteter eks. «statsbudsjetthøringen»)

Referatet er sendt på sirkulasjon blant møtedeltagerne

Studiekvalitetsmeldingen 2021

UNIVERSITETET I BERGEN
Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Innhold

1. Oppfølging av fakultetets studiekvalitetsmelding for 2020 2
2. Hovedkonklusjoner fra fakultetenes dialogmøter 2
3. Studiekvalitetstiltak på instituttene 3
4. Emne- og programevaluering i 2021 4
5. Gjennomføring 5
6. Studieportefølje 6
Planer for nedlegging, oppretting eller endring av studieprogram 6
Dimensjonering 8
7. Rektoratets tema 9
Forskningsbasert utdanning 9
Digital grunnkompetanse og bredde 10
Lektorutdanningen 10
Oppfylling av bachelorplasser 11
Hvordan kan andelen masterstudenter i toårige masterprogram økes? 12

Studiekvalitetsmeldingen for Det samfunnsvitenskapelige fakultet gir en overordnet vurdering av utdanningsaktiviteten i 2021, og oppsummerer tiltak for utvikling av utdanningskvaliteten og oppfølging av universitetets satsingsområder.

1. Oppfølging av fakultetets studiekvalitetsmelding for 2020

Pilot for mentorordningen: Fakultetet startet våren 2021 en pilot for en sentralt koordinert mentorordning for alle instituttene. De nye studentene som ble tatt opp høsten 2021 inngikk i den nyutviklede mentorordningen, og fakultetet ansatte 57 mentorer for å følge opp studentene. Noen utfordringer med opplegget blir fulgt opp i planleggingen av mentoropplegget for kullet høsten 2022, blant annet knyttet til lav deltakelse på digitale samlinger med Sammen og formatet på samarbeidet med instituttene. Fakultetet har blant annet hatt møter med studentorganisasjonene for å få innspill til videreutvikling av ordningen. Ordningen skal evalueres i 2022.

Seminar om vurderingsformer: Stortinget vedtok våren 2021 en endring i universitets- og høyskoleloven slik at det ble krav om to sensorer ved alle eksamener som karaktersettes A-F. Endringen skulle iverksettes fra og med høsten 2022. I lys av dette inviterte fakultetet instituttene til et seminar hvor vi i fellesskap kunne diskutere hvordan vi kunne håndtere kravet om to sensorer uten at det ville gå på bekostning av undervisning og formativ vurdering. Fakultetet ba instituttene vurdere sine vurderingsformer med tanke på en slik omlegging. Iverksettelse av endringen ble så i januar 2022 utsatt inntil videre. Fakultetet ser allikevel nytten av et slikt seminar og vil fortsette å se nærmere på våre vurderingsformer.

Kartlegging av motivasjon for å rekruttere til master: Fakultetet gjennomfører våren 2022 en undersøkelse om studentenes videre planer etter avlagt bachelorgrad. Undersøkelsen går til alle studenter som planlegger å fullføre en bachelorgrad i løpet av semesteret. Undersøkelsen skal både gi fakultetet informasjon om hva som motiverer studentene til å velge et masterprogram ved UiB, og hva som eventuelt er bakgrunnen for at studentene ikke velger å gå videre på master, eller ønsker å ta master ved et annet universitet eller høyskole. I tillegg ber vi respondentene gi tilbakemelding på hvordan vi bedre kan informere om mastertilbudet ved UiB. Målsettingen for undersøkelsen er å bedre rekrutteringen av egne studenter til våre masterprogram både med tanke på målrettethet og eventuelt behov for profilering av eksisterende mastertilbud.

Oppstart av nye studieprogram: Det integrerte lektorprogrammet i sosiologi, bachelorprogrammet i kunstig intelligens og det integrerte masterprogrammet i informasjonsteknologi og økonomi hadde første opptak høsten 2021. Alle de tre programmene oppnådde høye søkertall og høy karaktergrense for opptak.

2. Hovedkonklusjoner fra fakultetenes dialogmøter

Dialogmøtene med instituttene ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet ble gjennomført i april og mai 2022. I møtene tok fakultetet og instituttene opp saker knyttet til det aktuelle fagmiljøet. Oppsummeringene av samtalene vil bli publisert i UiBs kvalitetsportal.

I dialogmøtene ble blant annet følgende tema diskutert:

- Videreutvikling av eksisterende studieprogram, blant annet Master's Programme in Public Administration, masterprogrammene i geografi og bachelorprogrammet og profesjonsstudiet i samfunnsøkonomi.

- Muligheter for forbedring og utvikling av studiekvalitetsarbeidet ved instituttene.
- Utfordringer med bruk av GIS-programvare i tredjepartsportalen ved Institutt for geografi.
- Rekruttering av studenter til bachelor- og masterprogram ved fakultetet.
- Opptak og overbooking knyttet til dimensjonering av emnetilbud og undervisningsaktiviteter, blant annet knyttet til masterprogrammet i sammenliknende politikk.
- Ressurstilgang i forbindelse med undervisning og studentaktivitet, særlig knyttet til programmene i informasjonsvitenskap og de praktiske mediefagene (MCB).
- Mulige samarbeid med VIS om hvordan innovasjon kan inngå i utdanningene.
- Administrativ oppfølging av etter- og videreutdanningstilbud på fakultetet.
- Tiltak for å øke studentenes opplevelse av arbeidslivsrelevans, blant annet på Institutt for sosialantropologi.
- NOKUT-tilsynet og valget av bachelorprogrammet i samfunnsøkonomi som programmet som inngår fra Det samfunnsvitenskapelige fakultet
- Videreføring av digital undervisning ved Sosiologisk institutt.

3. Studiekvalitetstiltak på instituttene

I sine studiekvalitetsmeldinger går de fleste instituttene inn på tiltak for å heve studiekvaliteten som de har arbeidet med i løpet av det siste året. Instituttene opplever i stor grad at tiltakene for oppfølging av studentene som ble innført under korona har vært verdifulle og de ønsker å videreføre disse. Her er noen andre eksempler på studiekvalitetstiltak som instituttene arbeider med:

Styrke seminarundervisningen
Ordningen med to fulltidsansatte undervisningsassistenter ved Institutt for geografi har blitt videreført. Dette har fungert godt og har styrket særlig seminarundervisningen. Også Sosiologisk institutt har arbeidet videre med å forbedre kvaliteten på seminarundervisningen.

Arbeidslivsrelevans
Ved Institutt for informasjons- og medievitenskap vil de videreutvikle tilknytningen til arbeidslivet både på bachelor- og masternivå, blant annet gjennom å arrangere bransjeseminar og involvere bedrifter mer i masteroppgaver og som bi-veiledere. Fra høsten 2021 har instituttet fått tilført ekstra støtte til tilbudet om arbeidslivspraksis på masternivå for mediestudenter. Ved Institutt for geografi skal de bruke utdanningsstrategiske midler til å gjennomføre fysiske arrangementer med fokus på arbeidslivsrelevans.

Undervisnings- og læringsformer
Institutt for geografi planlegger å videreføre prosjektet med GIS-orakel for studenter på kursene i GIS. GIS-orakelet er en studentmedarbeider med god kompetanse på GIS som gir støtte til studenter som lærer GIS på bachelornivå. Institutt for sosialantropologi har på ett emne innført en ordning der medstudenter vurderer hverandres obligatoriske oppgaver som del av en helhetlig plan for studentaktiv læring i bachelorprogrammet. De har også begynt med mer prosjektorientert gruppearbeid i to bacheloremner, der studentene også kan gjennomføre mindre feltarbeidsøvelser og bruke ulike typer presentasjonsformer.

Undervisningsplanlegging
Ved Institutt for geografi satte de høsten 2021 opp en undervisningsmatrise for 3. semester på bachelorprogrammet for å unngå kollisjoner mellom undervisningsaktiviteter og innleveringer i kursene som inngår. Dette har bidratt til jevnere arbeidsbelastning og instituttet arbeider videre med utfordringer med oppbygging av kursene som har kommet frem som resultat av dette arbeidet. Ved Institutt for informasjons- og medievitenskap har de opprettet undervisningsgruppe for å samkjøre programrådene og undervisningstilbudet på en bedre måte. De har også videreført kartleggingsarbeidet av instituttets emnetilbud for å se på muligheten for økt samarbeid på tvers av programmene.

Studentaktivitet- og involvering
Institutt for sosialantropologi tilrettelegger for en rekke faglig-sosiale møtepunkter for studentene og flere i samarbeid med studentorganisasjonen. Det er blant annet fagtreff på tvers av kullene, møte med undervisningsassistenter og fagutvalg før eksamen, filmvisninger, podkast, Antrosnakk (også kalt «antropologisk fritidsklubb»), og skrivekollektiv. Ved Institutt for administrasjon og organisasjonsvitenskap ser de på muligheten for større variasjon i måten de gjennomfører studentevalueringene på, og vurderer å bruke fokusgruppe, samt å løfte frem tidligere evalueringsresultater i begynnelsen av forelesningsrekken for å synliggjøre hvordan evalueringene følges opp.

4. Emne- og programevaluering i 2021

Ekstern fagfelleevaluering av studieprogrammene: Fagfellene som var oppnevnt for perioden 2018-2021 skulle etter planen levere sine siste evalueringsrapporter innen 1. mars 2022. Totalt har det blitt levert rapporter for 16 av totalt 32 program. 10 av studieprogrammene har meldt inn at den eksterne fagfellen har fått utsatt frist (pr. 9. mai 2022). Fakultetet følger opp de instituttene som ikke har en plan for innlevering av rapporten. Evalueringsrapportene skal behandles i undervisningsutvalgene/programstyrene ved instituttene og så publiseres i Studiekvalitetsbasen.

Evaluering av emner: Instituttene utarbeider emneevalueringer minst hvert tredje år basert på studentevalueringer og årlige egenevalueringene fra emneansvarlige. Emnerapportene skal publiseres i Studiekvalitetsbasen. Instituttene melder inn sin plan for emneevaluering til fakultetet årlig, og denne publiseres så på fakultetets nettsider. Instituttene meldte i 2020 inn at rundt 110 emner skulle evalueres i løpet av 2021. Flere av emneevalueringene (56 stk) er publisert i UiBs Studiekvalitetsbase, samt i overkant av 100 egenvurderinger av emner (pr 9. mai 2022).

Tilbakemeldinger og tiltak: Instituttene oppgir i sine studiekvalitetsmeldinger punkter de vil trekke frem fra programsensorrapportene og studentevalueringene og deres planer for oppfølging. Ett institutt oppgir at de ikke har gjennomført evalueringer som planlagt på grunn av korona i 2021, men at de har lagt en plan for å komme à jour igjen fra og med våren 2022.

Reakkreditering av studieprogram: I tråd med revidert plan for reakkreditering av studieprogram ved fakultetet, leverte fire institutter evalueringsrapporter for studieprogram i 2021. Evalueringene av bachelorprogrammene i sosialantropologi, medie- og interaksjonsdesign, sosiologi og TV-produksjon blir behandlet av fakultetets

studiekvalitetskomité i løpet av vårsemesteret 2022. Komitéen holder på å ferdigstille sitt arbeid og leverer sin innstilling om reakkreditering til fakultetsstyret i juni 2022.

5. Gjennomføring

Det samfunnsvitenskapelige fakultet utarbeider hver vår en egen rapport med resultatdata for studieprogrammene fra det foregående kalenderåret. Hovedfunn for 2021 er:

- Antall registrerte studenter på fakultetet øker.
- Vi fyller studieplassene våre på alle bachelorprogram.
- Vi fyller ikke helt studieplassene på de 2-årige masterprogrammene.
- Antall utreisende utvekslingsstudenter er fremdeles nesten halvert i forhold til før pandemien (101 utreisende).
- Antall innreisende utvekslingsstudenter øker i forhold til 2020 (284 innreisende).
- Antall bachelorkandidater øker for tredje år på rad (615 kandidater).
- Antall masterkandidater øker betydelig i forhold til 2020 (235 kandidater).
- Antall ph.d.-kandidater øker litt, til cirka samme nivå som før pandemien (22 kandidater).
- Studiepoengproduksjonen øker både totalt og per student (2877 årsenheter totalt).

Antall registrerte studenter totalt på fakultetet har økt over flere år. Høsten 2016 hadde vi 3509 registrerte studenter, mens vi høsten 2021 hadde vi 4275 registrerte studenter. Økningen i antall studenter de siste tre årene må til dels sees i lys av at fakultetet har fått tilført nye studieplasser.

Samlet ser vi at de gjennomsnittlige karakterpoengene til søkerne til fakultetets studieprogram øker, eller er tilnærmet lik, sammenlignet med opptaket høsten 2020. Det nye studieprogrammet i informasjonsteknologi og økonomi har den høyeste gjennomsnittlige karakterpoengsummen med 51,72. Det er en målsetting ved fakultetet å øke inntakskvaliteten ytterligere.

Totaltallene for avlagte grader i 2021 viser at fakultetet totalt har hatt en økning på 80 bachelor- og masterkandidater, fra 788 i 2020 til 868 i 2021. Disse totaltallene inkluderer etter- og videreutdanning. Økningen i antall kandidater har dermed fortsatt utover i pandemien. Økningen i antall avlagte grader har vært størst på masternivå, med en økning på 60 avlagte 2-årige mastergrader fra 175 i 2020 til 235 i 2021.

Studiepoengproduksjonen for instituttene samlet på SV-fakultetet har økt hele perioden 2017 til 2021. Økningen har vært spesielt stor de siste to årene, med en økning på henholdsvis 256 årsenheter i 2020 og 229 årsenheter i 2021. Det ble produsert totalt 2877 årsenheter ved fakultetet i 2021. Dette reflekterer til en viss grad at antall studenter på fakultetet har økt i samme periode.

Antall studenter på fakultetet har som nevnt økt over flere år, men det har likevel vært en økning i antall studiepoeng per student fra 44,32 studiepoeng per student i 2017 til 48,7 i 2021. Den største økningen i antall studiepoeng de siste årene har dermed vært under pandemien. Det blir interessant å følge med på utviklingen under mer normale forhold. Et klart flertall av instituttene har hatt en økning i antall studiepoeng avlagt per student, og alle

har med god margin passert målsettingen om å heve antall studiepoeng per student til minimum 45 studiepoeng per student.

6. Studieporteføljе

Planer for nedlegging, oppretting eller endring av studieprogram

Oppretting av studieprogram

Det er ikke meldt inn planer om oppretting av noen nye studieprogram ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet i 2022. **Nordic Master in Migration and Integration**, som er et samarbeid mellom Institutt for sosialantropologi og Roskilde Universitet, med bidrag fra Institutt for informasjons- og medievitenskap, Institutt for sammenliknende politikk, Sosiologisk institutt og IMER Bergen, ble formelt opprettet i 2021, men skal ikke ha oppstart før høsten 2023. Programmet skal ha ca. 40 studenter og vil rekruttere internasjonalt.

Masterprogram for kommunale ledere (EVU), der Institutt for økonomi og Institutt for administrasjon og organisasjonsvitenskap bidrar, har hatt oppstart av enkeltemner i 2021, mens opptak til masterprogrammet som helhet vil skje fra høsten 2022. Dette programmet ble også opprettet i 2021.

Nedlegging av studieprogram

Det er ikke meldt om nedlegging av noen studieprogram ved fakultetet i 2022.

Planer for utvikling av nye studieprogram/-tilbud

- **Erfaringsbasert masterprogram i undersøkende journalistikk (EVU):** Institutt for informasjons- og medievitenskap utvikler et erfaringsbasert masterprogram for journalister og noen av emnene har hatt oppstart høsten 2021 og våren 2022.
- **Masteremne knyttet til MediaFutures**: Institutt for informasjons- og medievitenskap har startet utredning av muligheten for å opprette et tverrfaglig mastertilbud (emne) knyttet til MediaFutures – Forskningssenter for ansvarlig medieteknologi og innovasjon (SFI).
- **EVU-tilbud i retorikk og strategisk kommunikasjon:** Institutt for informasjons- og medievitenskap skulle etter planen hatt oppstart på en pilot for et videreutdanningstilbud i retorikk og strategisk kommunikasjon høsten 2022. På grunn av utfordringer med finansieringen er piloten utsatt til 2023.
- **Masterprogram i spillstudier** («game studies»): Initiativet er et samarbeid mellom forskningsmiljøer innenfor dataspillforskning ved Institutt for informasjons- og medievitenskap og Digital kultur (HF). Planene for oppretting av programmet er foreløpig lagt på is ved HF, men instituttet ønsker å utrede muligheten for å opprette et slik tilbud videre.

Det er ikke meldt inn noen videre planer for utvikling av Masterprogram i kognitiv vitenskap eller Bachelorprogram i politikk, filosofi og økonomi (PPE), som begge ble omtalt i Studiekvalitetsmeldingen for 2020.

Endring av studieprogram

I forlengelse av det sykliske evalueringsarbeidet arbeider instituttene kontinuerlig med å videreutvikle og forbedre sine studieprogram. Noe av det konkrete endringsarbeidet som kommer frem i instituttenes studiekvalitetsmeldinger, er:

- **Fagmiljøet i systemdynamikk** har lagt til rette for et heldigitalt utdanningsløp på Masterprogram i systemdynamikk. Alle vurderingsformer ved programmet skal nå være digitale (hjemmeeksamen, prosjektinnleveringer), og muntlige eksamener og presentasjoner blir gjort over nett for studenter som ikke kan være til stede fysisk.
- **Institutt for geografi** har over en periode diskutert innretningen på masterprogrammet, som i dag har tre hovedretninger, samfunnsgeografi, naturgeografi og miljø- og landskapsgeografi. På bachelorprogrammet tilbydde instituttet *GEO260 Praksisemne i geografi* for første gang høsten 2021 og de vil gjøre noen mindre justeringer i omfanget på praksisrapporten før neste undervisningssemester. I tillegg oppretter de i 2021 to nye EVU-kurs, *GEO660 Samfunnsplanlegging og rolleforståelse i komplekse plansituasjoner* og *GEO-SD662 System Dynamics Modelling and Analysis*.
- **Institutt for informasjons- og medievitenskap:** Instituttet er ansvarlig for to emner i DIGI-pakken, som er et emnetilbud om grunnleggende digital kompetanse for alle studenter ved UiB, utviklet på oppdrag fra rektoratet. Emnene tilbys for første gang høsten 2022. Ellers har instituttet gjort endringer i studieplanen for bachelorprogrammene i TV-produksjon og journalistikk, blant annet med omlegging av innføringsemnene. Også for bachelorprogrammet i kognitiv vitenskap er det gjennomført mindre endringer i spesialiseringen, og de forbereder nå å tilpasse programmet en endring i emnetilbudet ved Det humanistiske fakultet.
- **Institutt for sammenliknende politikk:** Instituttet har utviklet tre nye emner i 2021 og 2022 på bachelor- og masternivå og med både interne forelesere og gjesteforelesere. Arbeidet med å gjennomgå og endre Bachelorprogram i europastudier har på sin side blitt noe utsatt på grunn av pandemien, og instituttet opplever også at det er ekstra tidkrevende å endre på tverrfaglige program. Sammen med Institutt for administrasjon og organisasjonsvitenskap planlegger instituttet å utvikle et tilbud om statsvitenskap som fag nr. 2 i lektorprogrammene på Det humanistiske fakultet, men de understreker at dette forutsetter tilføring av ressurser. Når det gjelder EVU-tilbudet, så melder instituttet at endringen i egenbetalingsforskriften, samt mangelen på dedikerte administrative ressurser til EVU, kan gjøre at tilbudet må reduseres eller legges ned.
- **Institutt for sosialantropologi:** Instituttet er i ferd med å utvikle et metodeemne på bachelornivå som kan tas som frie studiepoeng. Emnet vil også inkludere fokus på hvordan antropologisk metode kan benyttes utenfor akademia. Et slikt emne kan bidra til å bevisstgjøre studentene knyttet til fagets arbeidslivsrelevans og kan gi studentene flere overførbare ferdigheter.
- **Sosiologisk institutt:** Instituttet har arbeidet med å forbedre emnene og emnestrukturene for emnene som inngår i masterprogrammet, for å styrke både innhold og den indre sammenhengen mellom emnene.
- **Institutt for administrasjon og organisasjonsvitenskap:** Instituttet fikk i 2021 tilført flere vitenskapelige stillinger og fikk også flere store forskningsprosjekter, noe som har dannet utgangspunktet for en større utviklings- og endringsprosess både på forsknings- og utdanningssiden. Blant annet har fagmiljøet satt i gang en større reform av Master's Programme in Public Administration (MPA), de har utviklet to nye emner på 200-nivå, og de har startet arbeidet med å utvikle et fagtilbud til lektorprogrammene ved Det

humanistiske fakultet, som på sikt kan utvikles til en egen retning i lektorprogrammet/et eget lektorprogram (se også Institutt for sammenliknende politikk).

- **Institutt for økonomi:** Etter endringene i Studieforskriften har instituttet gjort innføringsemnet i bachelorprogrammet obligatorisk for alle studenter. I tillegg har de styrket metodeundervisningen med et nytt emne fra kull høst 2022. Instituttet planlegger også å gjøre større endringer i både bachelorprogrammet og profesjonsstudiet i samfunnsøkonomi, for å tilpasse seg budsjettsituasjonen, lage et mer helhetlig førstesemester og for å inkludere det åpne programmeringsemnet DATA110 i studentenes utdanningsplan.

Dimensjonering

Institutt for geografi melder at det er stort press på undervisningsressursene ved instituttet, men at noen nyansettelser i 2021 vil kunne avhjelpe denne situasjonen noe. Likevel vil undervisningstilbudet fortsatt være sårbart i forhold til fravær, forskningsterminer og tilgjengelige stipendiater med pliktarbeid. Dette gjelder både tilbudet i geografi, men også særskilt gruppen for systemdynamikk, som kun har tre fast vitenskapelig ansatte og et fullt masterprogram med ni kurs og et solid antall studenter.

Også ved **Institutt for informasjons- og medievitenskap** melder de om stort press på undervisningsressursene. De har hatt stor vekst de siste årene, og opplever at fakultetets budsjettmodell ikke i stor nok grad tar høyde for hvor ressurskrevende teknologi- og profesjonsfagene er. Noe kan også skrives til vitenskapelige stillinger som er utlyst og enda ikke besatt, og også til noe misforhold mellom mengden undervisningsaktiviteter og tilgjengelige undervisningsressurser. Instituttet melder også om utfordringer med ustabilt teknisk utstyr og manglende IT-støtte på MCB.

Institutt for sammenliknende politikk melder at studietilbudet er godt dimensjonert i forhold til undervisningsressursene, men at det er større press på sensur- og veiledningssiden. Opptaket ble redusert noe i 2021 for å ta høyde for et bortfall av flere undervisningsressurser fra staben etter overføring av 5 stillinger til Institutt for administrasjon og organisasjonsvitenskap, men instituttet ønsker på sikt å øke dette igjen ettersom nye stillinger kommer til.

Institutt for sosialantropologi melder at det har vært en tydelig vekst i antall aktive bachelorstudenter de siste årene, og at dette har skjedd samtidig som instituttet i en periode har hatt færre årsverk i førsteamanuensis- og professorstillinger. Undervisningsbelastningen lar seg allikevel håndtere ved hjelp av midlertidig ansatte. Instituttet har svært god erfaring med undervisningsassistenter i fulle stillinger.

Sosiologisk institutt gir tilbakemelding om at dimensjoneringen av opptak og undervisningstilbud er bra, men at det har vært nødvendig å nedjustere antall valgemner som tilbys hvert semester på bachelorprogrammet, fordi det er færre personer i rekrutteringsstillinger ved instituttet enn ønsket.

Institutt for administrasjon og organisasjonsvitenskap gir også tilbakemelding om at dimensjoneringen av undervisningstilbud og -ressurser fungerer bra, men påpeker at det er noe ujevn arbeidsfordeling i staben knyttet til blant annet størrelsen på emner, nyansatte som ikke snakker norsk, frikjøp og forskningsfri, og omfanget av undervisningsaktiviteter. Instituttet diskuterer internt behovet for en policy knyttet til forholdet mellom frikjøp og

undervisning, og har også igangsatt et arbeid for en mer systematisk tilnærming til arbeidsplikten til ph.d.-studenter og postdoktorer.

Ved **Institutt for økonomi** arbeider de med å tilpasse antall emner med tilgangen på undervisningsressurser. De bruker i dag flere eksterne forelesere, men ønsker å ha en mer bærekraftig undervisningsplan.

7. Rektoratets tema

Forskningsbasert utdanning

På hvilken måte, og i hvilket omfang eksponeres studenter for forskning i deres fagområder og involveres i forskningsarbeidet som foregår i fagmiljøene?
Fagmiljøene gir tilbakemelding om at studentene eksponeres for forskningen i fagmiljøet, både gjennom at aktive forskere bidrar i undervisningen, og gjennom at forelesernes forskning er del av emneinnholdet. Studentene involveres også i forskning og innovasjon gjennom feltkurs og feltarbeidsøvelser (på ba- og ma-nivå), bruk av caseoppgaver, og gjennom at emner er knyttet til pågående forskningsprosjekter og/eller forskningsgrupper. Særlig på masternivå involveres ofte studentene i pågående forskningsprosjekter, både gjennom metodekurs og i prosjektutvikling, og de får drive egen forskning når de utvikler og gjennomfører sine egne masterprosjekter. Ved noen institutter knyttes studentene til forskningsgrupper når de arbeider med masteroppgaven og/eller gjennom obligatoriske seminaraktiviteter. Institutt for sammenliknende politikk melder også at de jevnlig tilbyr emner som er knyttet direkte til eksternfinansierte prosjekter. Institutt for sosialantropologi har et eget emne som er eksplisitt utformet for å gi studentene kjennskap til forskningsfronten innenfor ulike tema, og de tilbyr også sommerskole i forskningsmetoder i Georgia der studentene utfører feltarbeidsprosjekter med georgiske studenter. På Institutt for administrasjon og organisasjonsvitenskap er det tett sammenheng mellom forskergruppene og valgemner på både bachelor- og masternivå.

Har fakultetet planer om å styrke studentenes involvering i forskning?
Fakultetet ønsker å styrke masterutdanningene, og ønsker blant annet å se på mulighetene for å knytte masterprogrammene tettere til de store forskningsprosjektene. En side ved dette kan være å sikre at de som har eksternfinansierte prosjekter deltar i undervisningen ved instituttene. Det er i tillegg en målsetting på fakultetet å tilrettelegge for bruk av felles undervisningsinnhold og -ressurser på master- og ph.d.-nivå.

Har fakultet arbeid og planer for involvering av studenter i forskningsbasert innovasjon?
Forskningsbasert innovasjon er sentralt ved Institutt for informasjons- og medievitenskaps studietilbud i Media City Bergen. Studieprogrammene i medie- og interaksjonsdesign har et eksplisitt fokus i utvalgte emner i innovasjonspedagogikk, en tilnærming til problembasert læring som gjør studentene i stand til å integrere innovasjonstenking i sine prosjekter. Et masterkurs knyttet til fakultetets senter for forskningsbasert innovasjon MediaFutures, er også under planlegging. Institutt for geografi tilbyr i 2022 sitt emne i innovasjon og bærekraft (CET201) for tredje gang. Emnet fikk fakultetets studiekvalitetspris og Ugleprisen i 2021. Tilbudet har så langt vært finansiert gjennom midler fra universitetet sentralt og fakultetet, og

videreføring av emnet er avhengig av tilføring av ressurser. Fakultetet har hatt et møte med VIS og ønsker å knytte dem på kursutvikling innen forskningsbasert innovasjon.

Digital grunnkompetanse og bredde

Hvilke planer har fakultetet for at studenter kan benytte seg av tilbud om opplæring i digital forståelse, kunnskap og kompetanse på en måte som gagner utdanningsløpet sitt? Tilrettelegger fakultetet generelt for at studenter har valgfrie emner i studieprogrammene sine slik at de kan ta emner fra andre fagområder, gjerne fra andre fakultet?
Ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet har de aller fleste bachelorprogrammene frie studiepoeng, ofte 60 studiepoeng, som studentene kan bruke til å skaffe seg kompetanse utover fordypningsfaget.

Fakultetet vil arbeide for at DIGI-tilbudet blir kjent for våre studenter, slik at de kan velge dette som del av sine frie studiepoeng. I tillegg har Institutt for informasjons- og medievitenskap utviklet en egen DATA-pakke som er tilgjengelig for alle studenter. Pakken består av emner på 10 og 5 studiepoeng, som tar for seg henholdsvis programmering, databaser, strukturerte data, rå-data og datasett (totalt 30 studiepoeng). Disse emnene skal gjøre studentene i stand til å hente inn og bruke digitale data på effektive måter, hever studentens digitale kompetanse og øker utdanningenes arbeidslivsrelevans. Institutt for økonomi planlegger å inkorporere DATA110 som del av sitt bachelorprogram og profesjonsstudium.

Ser fakultetet dette som nyttig og verdifullt i sine utdanningstilbud og for arbeidslivsrelevans?
Flere fagmiljøer ser på utviklingen av en digital grunnpakke som et verdifullt komplement til sine utdanningstilbud og trekker særlig frem at dette kan bidra til å styrke utdanningenes arbeidslivsrelevans. Fagmiljøet i informasjonsvitenskap påpeker at det er en viss grad av overlapp med ordinære emner som gjør at DIGI-emnene ikke egner seg for alle studenter.

Institutt for informasjons- og medievitenskap og Institutt for administrasjon og organisasjonsvitenskap foreslår også tema for videre utvikling av tilbudet: tekstbehandling (markdown, latex), grunnleggende nettutvikling (html, css), generelt hvordan vi kan bruke internett til å tilegne oss nye digitale ferdigheter, digitalisering i forvaltningen, eller et tilbud med utgangspunkt i kjernefasiliteten for digital samfunnsvitenskap ved UiB (DIGSSCORE). Noen av instituttene melder at de gjerne kunne blitt involvert i utformingen av DIGI-emnene for å sikre større relevans for sine studenter.

Lektorutdanningen

På hvilke måter planlegger fakultetet å arbeide for at omorganisering av lektorutdanningen ved UiB skal lykkes? Hvilke utfordringer og muligheter diskuteres ved fakultetet?
Fakultetsledelsen ser harmonisering av programmene på tvers av fakultetene som viktig og nødvendig, og understreker også at det er viktig at det tas hensyn til kollisjonsproblematikken i arbeidet med redesign av lektorprogrammene. Fakultetet ser også frem til at det nye

Lektorsenteret kommer i gang, og opplever at de også vil ha en viktig rolle i å støtte opp under synliggjøringen av lektortilbudene ved UiB.

Sosiologisk institutt hadde første opptak til det integrerte lektorprogrammet i sosiologi høsten 2021. Søkertallene til programmet var svært gode og også karaktergrensen for opptak. Instituttet har fått innvilget ekstraordinære midler til stillinger for å kunne igangsette programmet; en førsteamanuensis, en lektor (50% stilling) og en studiekonsulent (50% stilling).

Fordi det nye lektorprogrammet kun har studenter i første år av programmet, er det foreløpig ikke mulig å peke på alle de utfordringer som studentene og fagmiljøet vil oppleve når programmet er i full drift. På bakgrunn av erfaringene så langt melder Sosiologisk institutt at de ser positivt på omorganiseringen av lektorutdanningen, og trekker særlig frem mulighetene for å ha didaktikk og praksis i samme semestre, samkjøring mellom fakultetene slik at studentene får et friere valg av sitt andre fordypningsfag, og muligheten for å forlenge første praksisperiode. Av utfordringer nevner de at de er kritiske til rene profesjonssemestre, vedvarende kollisjonsproblematikk, og mulige ressursutfordringer i overgangen til et redesignet program.

Oppfylling av bachelorplasser

Vi ber om innspill på hvilke vurderinger fakultetet gjør seg når det gjelder antall studenter vs. antall studieplasser. Klarer fakultetet å fylle opp alle studieplassene? Utdanner fakultetet flere studenter enn man har studieplasser til? Går denne praksisen i så fall på bekostning av studiekvalitet, læringsmiljø og andre områder som tid til forskning og prosjektsøknader? Planlegger eller ønsker fakultetet å endre praksis når det gjelder overbooking?
De fleste av instituttene gir tilbakemelding om at de har hatt godt utbytte av overbookingen, da dette demmer opp for frafallet som skjer i andre og tredje semester og gjør det mulig for instituttene å fylle sine studieplasser på en god måte. Samtidig er det viktig for fagmiljøene å holde poenggrensen til søkerne på et rimelig nivå og at dette veies opp mot ønsket om å fylle studieplassene. Instituttene opplever at umotiverte studenter krever ekstra mye ressurser og bidrar til å senke studiekvaliteten. Overbooking skaper i noen tilfeller også utfordringer med kapasiteten på kursene og oppfølgingen, særlig de som inngår i det første året, og knyttet til sensur og veiledning.

Enkelte fagmiljø melder at overbookingen har vært mer problematisk, og da primært Institutt for informasjons- og medievitenskap. De gir tilbakemelding om at de har fått flere studenter enn de har kapasitet til å følge opp og at kvalitet og forskningstid ikke kan opprettholdes uten flere undervisningsressurser. Institutt for sosialantropologi melder også at de ikke ønsker å fortsette praksisen med overbooking.

Opptaket til masterprogrammene har litt andre utfordringer enn bacheloropptaket. Her er det større usikkerhet med tanke på møtt-tallene, siden det er mulig å søke og takke ja til opptak mange steder samtidig. Et nasjonalt masteropptak vil kunne bidra til å løse noen av utfordringene knyttet til dette.

Fakultetet opplever at vi har tett og god dialog med fagmiljøene om opptaket og i hvor stor grad vi skal overbooke og hvilke møtt-tall vi kan forvente. Det er samtidig noe uforutsigbarhet

i antallet ja-svar og antall møtt, som bidrar til å gjøre det vanskelig å forutse og planlegge opptaket etter instituttenes ønsker og forventninger.

Fakultetet vil videre påpeke at vi finner det uheldig at fokus på å fylle studieplassene og tid til forskning settes opp mot hverandre i bestillingen til årets studiekvalitetsmelding. Fakultetet kjenner seg heller ikke helt igjen i fremstillingen i bestillingen, der det vises til at antall studenter i dag er høyere enn det UiB har basisfinansiering for. Vi bestrider ikke dette, men i arbeidet med opptakene tar vi utgangspunkt i opptaksrammene vedtatt av universitetsstyret. Som grunnlag for innmelding av fakultetets opptaksrammer har fakultetet årlig dialog med instituttene om opptak og gjennomføring. Disse opptaksrammene er utgangspunktet for fakultetets dimensjonering av opptaket. Fakultetets resultatrapportering viser at det ikke uteksamineres flere kandidater enn det antallet studieplasser som fremkommer i disse opptaksrammene. Ved en omregning av opptaksrammene/studieplassene til årsenheter studiepoeng er også disse høyere enn de avlagte antall årsenheter studiepoeng på studieprogrammene samlet. Dette til tross for en betydelig vekst i antall avlagte studiepoeng de siste årene.

Hvordan kan andelen masterstudenter i toårige masterprogram økes?

Vi ber om at fakultetene vurderer hvilke tiltak som er aktuelle for å øke antall kvalifiserte søkere til masterstudiene, og andelen av søkere som faktisk møter til studiestart.
Det er en viktig målsetting for fakultetet å øke antallet kvalifiserte søkere til masterstudiene, og instituttene har spilt inn følgende tiltak:

- Gjennomføring av informasjonsmøter og/eller prosjektpresentasjoner i forkant av søknadsfristen
- Presentasjon av pågående masterprosjekter på instituttets nettsider
- Bedre studentenes tilgang til informasjon om karrieremuligheter og arbeidslivsrelevans.
- Lage bedre og mer tilgjengelig informasjon om masterprogrammene på nettsider og i sosiale medier
- Skaffe kunnskap om program ved andre universiteter og høyskoler som kvalifiserer til opptak på våre masterprogram
- Drive mer målrettet rekruttering av studenter fra andre institusjoner
- Tilby masterprogrammene på engelsk

I tillegg har fakultetet ansatt studentambassadører som skal bidra til å nå frem til potensielle søkere gjennom sosiale medier og i andre fora.

Instituttene vil gjerne ha flere søkere til sine masterprogram, men er også opptatt av at søkerne har et godt nok faglig nivå. Flere av fagmiljøene mener at karakteren C som laveste karaktersnitt for opptak er for lavt, og ønsker å ha mulighet til å kreve et høyere karaktersnitt for sine program.

Det blir også påpekt fra instituttnivå at finansieringsordningen ikke i stor nok grad tar høyde for ressursbruken knyttet til masterstudentene, som krever mye mer individuell oppfølging enn en bachelorstudent. Dette begrenser instituttenes mulighet til å øke opptaket til master.

Kan noen av kvalifikasjonskravene erstattes med obligatoriske emner i starten av programmet?
Instituttene melder at de ikke ønsker å erstatte kvalifikasjonskravene for opptak til masterprogrammene med obligatoriske emner. De understreker at det er avgjørende for

gjennomføring av mastergraden at studentene har den nødvendige kunnskapen før oppstart og kan vise til gode resultater på de nødvendige fordypningsemnene. De opplever også at masterprogrammene ikke har plass til å legge til ytterligere emner som skal gi studentene mer grunnleggende kompetanse. I enkelte fagmiljø kan det allikevel være aktuelt å se på kvalifikasjonskravene og utrede hvorvidt disse kan utvides noe mot nærliggende fagområder og mer tverrfaglige bachelorutdanninger.

Hvilke praksiser og planer har fakultetet når det gjelder masteravhandlinger på 60 stp og 30 stp?
Hovedtyngden av fakultetets masterprogram har en 60 sp masteroppgave, men det er også fagmiljø som har gått over til 30 sp oppgave og fagmiljø som diskuterer en slik overgang. Valget av størrelse på masteravhandling er en vurdering som må skje i fagmiljøene, og er ikke løftet som en sak på fakultetsnivå.

NHH Høgskulen på Vestlandet sammen UNIVERSITETET I BERGEN IDEAS2EVIDENCE

Rapport 01:2021

Kandidatundersøkelsen 2020

Fra studier til jobb på Vestlandet

Asle Høgestøl

Olav Bjørnebekk

Lisa Knatterud Wold

Kandidatene fra Universitetet i Bergen

Tilpasning på arbeidsmarkedet

- 84 prosent av UiB-kandidatene er veltilpassede på arbeidsmarkedet, en forbedring på 7 prosentpoeng sammenlignet med 2018-undersøkelsen.
  - Andelen som er arbeidsledig, jobber ufrivillig deltid eller oppgir å ha ikke-relevant jobb, er langt lavere enn i 2018 og 2016:
    - 3 prosent er arbeidsledige.
    - 5 prosent arbeider ufrivillig deltid.
    - 10 prosent har ikke-relevant jobb.
- En sentral forklaring på denne utviklingen er stadig høyere grad av veltilpasning hos realistene. I 2016-undersøkelsen svarte 31 prosent av kandidatene fra Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet, at de ikke hadde relevant jobb. Dette falt til 23 prosent i 2018-undersøkelsen, og videre til kun 7 prosent i årets undersøkelse.
- Gradsnivå er fortsatt en viktig faktor for sannsynligheten for å få relevant jobb. Mens 69 prosent av bachelorkandidatene har relevant arbeid, gjelder dette 93 prosent av masterkandidatene og så godt som alle med 6-årig profesjonsutdannelse.
  - Forskjellene mellom kandidater med henholdsvis bachelor- og mastergrad er spesielt utpreget på de disiplinfaglige utdanningsløpene. Mens hele 98 prosent av masterkandidatene fra Det humanistisk fakultet oppgir å ha relevant jobb, er tilsvarende andel hos bachelorkandidatene 53 prosent. Samme tendens gjør seg også gjeldende hos kandidater fra Det samfunnsvitenskapelige fakultet.
  - Det er samtidig viktig å påpeke at vi ser en positiv utvikling for bachelorkandidatene i årets undersøkelse. Andelen med relevant arbeid har økt med 15 prosentpoeng siden 2018 for denne gruppen.

Sektor og jobbsøking

- 59 prosent av UiB-kandidatene arbeider i det offentlige.
  - Det er imidlertid klare forskjeller mellom fakultetene. 73 prosent av kandidatene fra Det medisinsk-odontologiske fakultet arbeider i offentlig sektor, mot 45 prosent av kandidatene fra Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet og 41 prosent av kandidatene fra Fakultet for kunst, musikk og design
- UiB-kandidatene starter tidlig med jobbsøking: 62 prosent begynte å søke jobb før eller i løpet av siste semester. I tillegg fikk 10 prosent jobb uten å søke.
  - Kun 2 prosent ventet mer enn 4 måneder etter uteksaminasjon med å starte jobbsøkingsprosessen
- 12 prosent av kandidatene oppgir at de har sendt mer enn 50 jobbsøknader
- Den klart viktigste faktoren for UiB-kandidatene når de søker jobb, er at den potensielle arbeidsplassen har et godt arbeidsmiljø.

Hjerneflukt og hjernegevinst

- Vestlandet er den viktigste geografiske rekrutteringsarenaen for Universitetet i Bergen. 62 prosent av kandidatene bodde i ett av de tre vestlandsfylkene før de begynte å studere.

- 44 prosent av kandidatene bodde i Vestland fylke før studiene. På undersøkelsestidspunktet arbeidet 51,3 prosent i dette fylket, en netto tilvekst på 7,3 prosentpoeng.
- Oslo har den største nettotilveksten av kandidater fra Universitetet i Bergen, med en nettogevinst på 9,5 prosentpoeng.
- 88 prosent av kandidatene oppgir å ha fått arbeid på stedet de ønsket.

Studietiden

- Det viktigste argumentet for å velge profesjonsstudium, er jobb/yrkesmuligheter etterpå. 88 prosent av profesjonskandidatene fremhever dette argumentet som bestemmende.
- Fagkombinasjonen i bachelorgraden påvirker i liten grad masteroppgavens problemstilling.
- Mange UiB-kandidater mener at valgene de tok i løpet av studiene har fått konsekvenser for jobb etterpå. Dette gjelder spesielt for kandidater fra Det psykologiske fakultet.
- I vurderingen av ferdigheter kandidatene har tilegnet seg fra studiene, er det en klar tendens til at faglighet vurderes høyt, mens mer praktiske arbeidslivsrettede ferdigheter, som evne til å knytte kontakter, administrere oppgaver og samarbeidsevner, vurderes forholdsvis lavt. De færreste svarer at de har tilegnet seg digitale ferdigheter gjennom studiet.
- En klar majoritet av kandidatene opplever at utdanningen har gitt dem de ferdighetene de trenger for å mestre jobben sin.
- Kandidatene har et tydelig ønske om mer praksis i løpet av studiet sitt.
    - Dette gjelder spesielt for juristene. 87 prosent av kandidatene fra Det juridiske fakultet skulle ønske at de hadde mer praksis i studiet.
- 54 prosent av kandidatene ville valgt samme studium på nytt dersom de skulle begynt å studere i dag.
    - Ytterligere 12 prosent ville valgt samme studium, men med en annen fagkombinasjon.
    - 19 prosent av kandidatene fra Det samfunnsvitenskapelige fakultet ville *ikke* valgt samme studium på nytt, og ytterligere 21 prosent er usikre.
- Situasjonen på arbeidsmarkedet er en sentral forklaring på hvorvidt man ville valgt samme studium på nytt eller ikke.
    - Mens kun 9 prosent av kandidatene *med* relevant jobb svarer at de ville valgt et annet studium om de skulle begynne å studere i dag, ville 36 prosent av kandidatene *uten* relevant jobb valgt annerledes.
- En femtedel av kandidatene vurderte å slutte før fullførte studier.
- 83 prosent av kandidatene arbeidet under studietiden.
    - Andelen som arbeidet under studietiden, er imidlertid betydelig lavere hos kandidater fra Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet – kun 73 prosent.
- Forholdsvis få kandidater har hatt studierelatert kontakt med arbeidslivet gjennom valgfri praksis, oppgavesamarbeid eller trainee/internship-stillinger under studietiden.
    - Kontakten med arbeidslivet opprettholdes primært gjennom obligatorisk praksis, eller arbeid ved siden av studiene.

Referat fra dialogmøte med Institutt for økonomi

Dialogmøtet ble gjennomført mandag 2. mai 2022. Deltakerne var instituttleder Tommy Staahl Gabrielsen, undervisningsleder Frode Meland, leder for programstyret for bachelor- og masterprogrammet i samfunnsøkonomi Espen Bratberg, administrasjonssjef Marianne Bø Larsen, student Nikolay Sokrates Gjerstad Langslet, visedekan for utdanning Kristine Jørgensen, studiesjef Kirstine Kolsrud og seniorrådgiver Hilde Marie Rognås (sekretær).

Fakultetet ga instituttet gode tilbakemeldinger på arbeidet med studiekvalitet som foregår ved instituttet. Følgende tema ble tatt opp i møtet:

- **NOKUT-tilsynet**
  Bachelorprogrammet i samfunnsøkonomi har blitt valgt ut til NOKUT-tilsynet av UiBs system for studiekvalitet og instituttet tar dette til etterretning. Instituttet opplever at de arbeider jevnlig og mye med utvikling av studiekvalitet, og gjennomførte blant annet nylig et seminar der dette var tema. Samtidig har det vært noen utfordringer med evalueringsarbeidet de siste året knyttet til utskiftinger i administrasjonen. Dette er instituttet nå i gang med å rydde opp i.

  Instituttet gir også tilbakemelding om at de opplever at det er mye byråkrati rundt studiekvalitetssystemet. Samtidig gir de også tilbakemelding om at noen av justeringene som har blitt gjort i UiBs systembeskrivelse har vært hensiktsmessige. De er positive til den skriftlige studiekvalitetsmeldingen som har lang tradisjon ved fakultetet og melder også at egenvurderingene er et godt bidra til emneutviklingen. Også reakkrediteringsprosessen ga en anledning til å gjennomgå programmet helt overordnet og opplevdes slik som nyttig. De 3-årige emneevalueringene og årlige programevalueringene føles derimot overflødige og bidrar til at det blir for mange evalueringsdokumenter som i liten grad gir oversikt. Fakultetet understreket på sin side at det her er viktig å finne gode, praktiske løsninger på hvordan vi skal gjøre dette arbeidet.

- **Endringer i BA og PROF**
  Instituttet skriver i Studiekvalitetsmeldingen at de planlegger endringer i sine studieprogram for å møte den fremtidige budsjettsituasjonen. På spørsmål om dette arbeidet beskrev instituttet hvordan de har gjennomgått programmene med tanke på frafallsproblematikk, studentens ønske om programmeringskurs, og undervisningsmengden på instituttet.

  Når det gjelder frafall ser instituttet særlig på førstesemesteret på bachelorprogrammet og hvordan emnene som inngår i større grad kan integreres og gi et enda bedre utgangspunkt for videre studier. Dette prosjektet fikk også støtte fra studentrepresentanten.

  Når det gjelder programmeringskurs, så er dette et ønske fra studentene ved instituttet, særlig de som går på profesjonsstudiet (integrert masterprogram i samfunnsøkonomi). Her ser instituttet nærmere på å bruke DATA-emnene ved Institutt for informasjons- og medievitenskap som del av sine program.

  Instituttet bruker mye ressurser på undervisningsassistenter, forelesere fra andre institusjoner o.l., samtidig som inntektene til instituttet har gått noe ned de siste årene. Dette gjør at de nå vurdererer å justere ned kursmengden noe, for eksempel ved å fjerne noen valgemner.

  Fakultetet problematiserte kort utfordringene med gjennomføring på profesjonsstudiet, som har noe dårligere resultater enn instituttets øvrige program. De knytter noe lave kandidattall til

frafall til NHH og også utfordringer med å bygge kullfølelse. Dette har vært en utfordring lenge, og instituttet fortsetter å arbeide med dette.

- **PPE**
  Instituttet meldte i sin Studiekvalitetsmelding at de opplevde at fakultetet hadde avsluttet arbeidet med et nytt studieprogram i PPE. Dette tok fakultetet opp for å undersøke nærmere hva som var bakgrunnen for dette. Instituttet utdypet da at det var gjort flere forsøk fra dem for å holde arbeidet med det nye programmet gående, men at fakultetet i for liten grad har gitt garantier for at det vil bli satset på et slikt program. Instituttet ønsker ikke å sette i gang med et utredningsarbeid før de har fått en garanti om satsing fra fakultetets side, særlig knyttet til støtte for å søke om nye studieplasser. Instituttet og fakultetet vil fortsette diskusjonen rundt dette. Signalet fra UiB-ledelsen når det gjelder studieplasser kan tyde på at det ikke vil bli tildelt nye studieplasser med det første, men fakultetet oppfordrer instituttet til å fortsette å jobbe med et slikt tilbud.

- **Utdanningsstrategiske midler**
  Instituttet ønsker at de utdanningsstrategiske midlene skal fordeles til instituttene, slik at de kan bruke disse på tiltak etter egne prioriteringer og så rapportere på bruken. De foretrekker denne løsningen fremfor slik det er i dag, da instituttene må søke om midler til konkrete prosjekter.

UNIVERSITAS
BERGENSIS

Fagfellerapport for 2021 for
Institutt for økonomi, Universitetet i Bergen

Tore Nilssen

14. januar 2022

1. Bakgrunnsinformasjon

Dette er en fagfellerapport for Institutt for økonomi ved Universitetet i Bergen. Den følger i grove trekk malen for fagfellerapporter som finnes i «Programevaluering av ekstern fagfelle», utgitt av Det samfunnsvitenskapelige fakultet ved Universitetet i Bergen. Den ligger også tett opp til «Fagfellerapport for 2020», levert for et år siden, og det vil refereres til den forrige rapporten underveis.

Rapporten gjelder situasjonen i 2021 og omhandler tre ulike studieprogram:

- Samfunnsøkonomi, bachelor
- Samfunnsøkonomi, master
- Samfunnsøkonomi, profesjon

I år legges det særlig vekt på profesjonsstudiet, etter avtale med Institutt for økonomi.

Fjorårets rapport handlet særlig om emner i mikroøkonomi. Fokuset er denne gangen på obligatoriske emner i makroøkonomi, særlig følgende emner:

- ECON100 – Innføring i samfunnsøkonomi

  Dette emnet utgjør samfunnsøkonomi-varianten av Examen facultatum (Ex.fac.). Det gir en enkel innføring i samfunnsøkonomi. Det skal vel også ha et element av dannelsesfag, siden det er et Ex.fac.-emne, men dannelseselementet synes ikke å være veldig fremtredende slik emnet gjennomføres nå. Emnet omhandler både mikroøkonomi og makroøkonomi, som navnet antyder. Det er med her fordi det er studentenes første møte med makroøkonomi, bortsett fra for de studentene som velger en annen Ex.fac.-variant.

- ECON130 – Makroøkonomi

  Dette emnet gir en innføring i makroøkonomiske begreper og sammenhenger. Her lærer man om nasjonalprodukt, privat og offentlig konsum, sparing, investeringer, eksport og import, og om hvordan disse størrelsene kan påvirkes gjennom offentlig finanspolitikk og pengepolitikk. I kurset gjennomgås sentrale keynesianske modeller, og man diskuterer inflasjon og forventninger til inflasjon.

- ECON230 Internasjonal makroøkonomi

Dette emnet fortsetter fra ECON130 og tar særlig for seg hvordan analysen endres dersom man antar at den offentlige politikken påvirker valutakursen. Videre ser man på kjøpekraftsparitet, internasjonale kapitalmarkeder, optimale valutaområder, internasjonale pengesystemer og internasjonal inntektsfordeling.

- ECON330 Makroøkonomisk analyse

Dette emnet tilbyr avansert analyse av makroøkonomiske problemstillinger som ulikhet, konjunktursvingninger, arbeidsledighet og inflasjon. I kurset gjennomgås vekstteori, keynesiansk og ny-keynesiansk teori og realkonkunkturteori.

I arbeidet med rapporten har jeg hatt samtaler med følgende personer:

Fra instituttledelsen:

- Espen Bratberg, leder for programutvalget for de tre studieprogrammene
- Arild Aakvik, undervisningsansvarlig

Emneansvarlige for undervisningen i de fire emnene:

- Kjell Vaage (ECON100)
- Kjell Erik Lommerud (ECON130)
- Dag Lønning (ECON230)
- Oddvar Kaarbøe (ECON330)

Studenter:

- Johanne Bakken (bachelorstudiet)
- Sigurd Østmo (bachelorstudiet)
- Mads Mikalsen (profesjonsstudiet, på bachelornivå)
- Carsten Mannes (masterstudiet)
- Johanne Hoff (masterstudiet)
- Emma Samuelsen (masterstudiet)

På grunn av korona-pandemien var det heller ikke denne gangen mulig å gjennomføre et besøk til fagmiljøet. Derfor ble alle møtene og intervjuene gjort ved hjelp av Zoom. Endringen fra fysiske møter til zoom-møter fikk dessverre den konsekvensen at de fleste studentene på profesjonsstudiet som Institutt for økonomi hadde avtale med, ikke kunne være med i samtaler med meg på grunn av kollisjoner med undervisningsaktiviteter. Jeg mener samtalene med studentene var nyttige likevel, også når det gjelder vurderingen av profesjonsstudiet, selv om det ville ha vært enda bedre om flere profesjonsstudenter hadde hatt anledning til å være med.

I arbeidet med rapporten har jeg hatt nytte av møtene nevnt over, i tillegg til tilgang til informasjon om studiene tilgjengelig på UiBs nettsider og ytterligere informasjon jeg har mottatt fra Institutt for økonomi.[1] Nedenfor bruker jeg intervjuene og bakgrunns-informasjonen til å vurdere studieprogrammene og emnene.

[1] Men jeg har ikke fått tilsendt informasjon fra 2021 for andre relevante emner enn ECON130, siden disse andre emnene er høstemner.

2. Evaluering av studieprogrammene

Som nevnt handler denne rapporten om tre av studieprogrammene ved Institutt for økonomi: bachelor-, master- og profesjonsstudiet i samfunnsøkonomi. Jeg vurderer ikke årsstudiet i samfunnsøkonomi.

Jeg vil stort sett vurdere de tre studieprogrammene samlet, men vil også trekke frem momenter som ikke gjelder alle tre likt.

Faglig innhold

Sist diskuterte jeg det faglige innholdet på studieprogramnivå. Den diskusjonen er fremdeles gyldig, og jeg har ikke noe å tilføye. Jeg diskuterte også rimelig grundig undervisningen i mikroøkonomi og går ikke inn på den her. Undervisningen i metode vil trolig bli tema i en fremtidig rapport.

Makroøkonomisk undervisning starter i ECON100, der dette utgjør en del av emnet, sammen med mikroøkonomi og mer dannende tema, som er nødvendig siden dette er et ex-fak-emne. Makroøkonomi utgjør dermed antagelig neppe mer enn en tredel av emnet. Siden makroøkonomi er den delen av faget som oftest dukker opp i media, egner det seg godt i ECON100. Institutt for økonomi diskuterer hvorvidt ECON100 skal legges om for å gi plass til programmering, i hvert fall for profesjonsstudentene. Dette vil trolig føre til enda mindre makroøkonomi i emnet enn nå. Jeg kommer tilbake til behovet for programmering i oppsummeringen av rapporten.

De to neste emnene i makroøkonomi er ECON130 og ECON230. De er ganske likestilte i vanskelighetsgrad og kan grovt sett sies å omfatte makroøkonomi i en lukket, hhv. åpen økonomi.

Det siste makrokurset er ECON330, som undervises på masternivå. Her økes vanskelighets-graden relativt til de to foregående kursene.

Etter mitt syn dekker de tre makro-kursene det stoffet som bør dekkes i en sekvens av makro-kurs. Tradisjonelle emner dekkes i bachelor-kursene ECON130 og ECON230, mens mer moderne emner, inkludert vekstteori, ny-keynesiansk teori og realkonjunkturteori, dekkes i masteremnet ECON330. Instituttet har en utfordring i at det så godt som ikke finnes aktive forskere i makroøkonomi blant staben. Dette er for tiden løst på flere måter. ECON130 og Lommerud er trolig instituttets beste kombinasjon av emne og foreleser, til tross for at han ikke selv forsker på makroøkonomi. ECON230 dekkes av en ekstern foreleser, en situasjon instituttet nok ikke kan unngå. Men den ville ha vært bedre dersom man beholdt emneansvaret for emnet hos den faste staben ved instituttet, slik at man har bedre kontroll på emnets utvikling og sammenhengen mellom de obligatoriske emnene i studiene. Jeg anbefaler derfor at instituttet finner en løsning der emneansvaret i ECON230 legges til noen i den faste staben.

Som i fjor mener jeg at masterstudiet har et godt tilbud av valgfrie masteremner. For profesjonsstudiet er utvalget trolig litt for lite. Disse studentenes behov for masteremner er

større, siden de starter med å ta masteremner tidligere. Den anbefalte studieplanen for profesjonsstudiet tilsier to valgfrie bacheloremner i det sjette semesteret.[2] Dette bør endres, for profesjonsstudenter i sjette semester kan gjerne oppmuntres til å søke seg mot masteremner.

Det ser ut som det er nødvendig med flere valgfrie emner på bachelornivå. Studentene sier de er spesielt interesserte i makrorettede valgemner. For valgemner er ikke behovet for å beholde emneansvaret hos instituttledelsen like stort som ved obligatoriske emner. Dermed kan man prøve å rekruttere eksterne forelesere. Parallelt kan man gjøre en innsats for å gjøre utveksling med andre læresteder i Bergen lettere for instituttets studenter. Her bør det være mulig å starte opp eller fornye samarbeid med NHH, HVL og BI-Bergen.

Studentene er opptatt av studiets arbeidslivsrelevans. Det er vanskelig for studentene å innse at det beste svaret på arbeidets behov noen år frem i tid er de grundige metodene de lærer i studiet, når arbeidslivet samtidig legger ut om sine umiddelbare behov for å løse de problemene vi har i dag. Men et enkelt virkemiddel for å synliggjøre arbeidslivsrelevansen kan være å øke bruken av gjesteforelesere fra nærings- og samfunnsliv. Når det gjelder den makroøkonomiske undervisningen, bør det være mulig å finne gjesteforelesere i Finans-departementet, Norges Bank og ulike store bedrifter og næringslivsorganisasjoner.

En annen mulighet for å øke arbeidslivsrelevansen er å innføre et praksisemne eller lignende i bachelorstudiet. Men praksis-emner blir fort ressurskrevende, særlig på administrasjonssiden. Så instituttet bør tenke seg nøye om før man går i gang med et slikt praksisemne.

Frafall

Både bachelorstudiet og profesjonsstudiet opplever store frafall. Og frafallet er særlig stort i løpet av det første året. Andelen av de som møtte opp til semesterstart ved første semester, som fremdeles var med ved semesterstart ved tredje semester, altså etter ett år, var i gjennom-snitt 60% for bachelorstudiet for oppstartsårene 2016-2020.[3] Det tilsvarende tallet for profesjonsstudiet var 58%. Som man ser, gjør profesjonsstudiet det litt dårligere, men hele forskjellen kommer tilsynelatende fra 2019-kullet, der kun 42% møtte opp til høstsemesteret 2020. Og frafallet fortsetter for profesjonsstudiet utover det første året. For oppstartsårene 2013-2018 var i gjennomsnitt 41% av de som møtte opp til oppstart ved det første semesteret, fremdeles med ved semesterstart i det sjuende semesteret, altså etter tre år. Dette er naturlig nok litt gamle tall, men det indikerer at frafallet i profesjonsstudiet fortsetter utover det første året. Det store frafallet betyr også at det i absolutte tall ikke er mange igjen, siden kullene i profesjonsstudiet ikke er veldig store. I kullet med det største frafallet ved det syvende semesteret, de som startet studiet i 2016, var det 7 studenter igjen høsten 2019 av de 22 som startet opp i 2016, en andel på 32%. Med så små tall er det vanskelig å lage en egen kullfølelse for profesjonsstudiene. (For ordens skyld: i det beste året jeg har undersøkt, var det av de 35 som startet på profesjonsstudiet i 2018, 16 studenter igjen etter tre år i 2021.)

Instituttet jobber godt med å finne ut årsakene til det store frafallet for både bachelorstudiet og profesjonsstudiet. Det er viktig at dette arbeidet fortsetter, bl a ved å sende ut spørre-undersøkelser til tidligere studenter som valgte å avslutte studiet før de var ferdige.

[2] Samfunnsøkonomi, profesjon, 5 år | Universitetet i Bergen (uib.no).
[3] Grunnlagsmaterialet for disse tallene er også denne gangen tatt ut fra Tableau.

Jeg viser ellers til diskusjonen min av frafall i den forrige rapporten.

Pensum

Emnene i makroøkonomi på bachelor, ECON130 og ECON230, bruker Steinar Holdens lærebok. Det er et godt valg. Men det er ikke klart for meg hvorfor ECON130 har ekstra mange forelesninger og bruker en så stor del av Holdens bok, annet enn at faglæreren på ECON130 ønsker å ha det på den måten. Argumentet om at mange studenter kun tar dette ene makroøkonomi-emnet og alle trenger de seksten første kapitlene av Holdens bok, er ikke godt, siden både ECON130 og ECON230 er obligatoriske for både bachelor- og profesjons-studenter. Å legge opp emnene av hensyn til studentene på årsstudiet, som ikke tar ECON230, virker ikke hensiktsmessig. På den andre siden er det opplagt et viktig moment hva instituttets beste foreleser ønsker.

Når det gjelder ECON230, nevnte studentene jeg snakket med, en modell som var utviklet av faglæreren selv, og formodentlig skrevet ned i et eget notat. Notater skrevet av faglærer bør generelt unngås, bortsett fra der øvrig pensum utdypes og diskuteres. Enda verre blir det når notatet ikke er listet opp som pensum. (For ordens skyld: Min skepsis gjelder ikke artikler skrevet av faglærer og publisert i anerkjente vitenskapelig tidsskrifter med reelle fagfelle-vurderinger. Men også disse må på pensumlisten.)

Pensum i ECON330 er det som virker å være en hensiktsmessig lærebok. Studentene forteller at spranget er veldig stort fra bachelor til master, dvs fra ECON130/230 til ECON330. Det spranget bør ikke dempes ved å velge et enklere pensum i ECON330, men heller ved å gå gjennom pensum i bachelorkursene for å se om de bedre kan forbedre studentene på ECON330. Den beste måten å gjøre dette på er etter min mening å innrette undervisningen i generell likevekt i mikroøkonomiemnet ECON210 på en slik måte at emnet gir en god forberedelse til makroøkonomi på masternivå i ECON330.

Undervisnings- og vurderingsformer

Jeg skrev en del om dette i min forrige rapport, og jeg har ikke så mye å legge til. Så lenge koronaen pågår, må man finne løsninger, selv om de kanskje bare vil være midlertidige.

Jeg vil gjerne gjenta min oppfordring fra i fjor om å se på hvordan seminarundervisningen kan revitaliseres, slik at studentene stiller forberedt til seminarene og man slipper å bruke tid i seminaret på at forberedelsene gjøres.

Når det gjelder evalueringsformer, er det viktig å tenke over hvordan eksamen skal gjøres korona-kompatibel. Det betyr for eksempel at spørsmålene må bli annerledes med en skole-eksamen enn med en åpen-bok hjemme-eksamen. Det er også viktig å diskutere spørsmålsformen i undervisningen, særlig i seminarene, slik at den ikke kommer som en overraskelse på eksamen. Etter hvert vil tosensor-ordningen ramme sektoren. Det er viktig å være forberedt her og tenke gjennom hvordan den kan gjennomføres uten å stjele for mye ressurser. Det er ikke i studentenes interesse verken å innføre flervalgseksamen i stor stil eller å redusere undervisningen for å få råd til evaluering.

Særbehandling av profesjonsstudiet

I forrige rapport brukte jeg mye plass på å diskutere dette temaet. Jeg skal ikke gjenta alt her. Etter mitt syn er bachelor/master og profesjon tilstrekkelig forskjellige ved at profesjons-studiet er et 5-årig masterstudium der studentene kan ta masteremner allerede i 3. eller 4. semester. Det er ikke noe poeng å gjøre de to studiene enda mer forskjellige ved ulike spesialordninger for profesjonsstudentene. Men fordi de begynner så tidlig å ta masteremner, er det lurt av instituttet å ha et praksisemne forbeholdt profesjonsstudiet, ECON381; dette er i motstrid med det jeg skrev i fjor.

En særbehandling av profesjonsstudiet som fremstår som direkte kontraproduktiv, er at disse studentene tar matematikk-emnet MAT101 i det første semesteret i stedet for ECON140. Dette gjør at de har for liten bakgrunn i det vi kan kalle økonomi-matematikk. Det gjelder både hvilke deler av matematikken som dekkes, og hvilke anvendelser som diskuteres. For eksempel dekkes ikke Lagranges metode i MAT101. Disse studentene tilbys riktignok et minikurs i Lagranges metode i forbindelsen med mikroøkonomiemnet ECON110 i semesteret. Men dette virker ikke å være et tilstrekkelig botemiddel. Jeg vil foreslå at MAT101 byttes ut med ECON140 for profesjonsstudentene. Siden disse studentene har en sterkere bakgrunn i matematikk fra videregående enn bachelorstudentene, bør dette suppleres med at de får særbehandling i form av for eksempel en egen seminarrekke forbeholdt dem. Det er sannsynlig at en slik omlegging vil redusere frafallet det første året på profesjons-studiet. Den vil også gjøre disse studentene bedre forberedt for resten av økonomistudiet.

Bortsett fra disse tankene om ECON381 og MAT101 står mine kommentarer fra i fjor ved lag. Det er fremdeles behov for å se på om en reduksjon i forskjellene mellom bachelor-studentene og profesjonsstudentene vil kunne øke studiekvaliteten for begge grupper av studenter. Å likestille de to studentgruppene i det daglige studielivet vil gjøre det mulig å få en kullfølelse for alle studentene i et kull, noe som etter min mening er viktigere enn å lage en kullfølelse for en liten gruppe profesjonsstudenter.

Dersom instituttet insisterer på at forskjellsbehandlingen av de to studiene er nødvendig, foreslår jeg at man tenker gjennom om man skal legge ned profesjonsstudiet og fordele studieplassene derfra på bachelor- og masterstudiene. Dette vil fjerne behovet for å forskjellsbehandle profesjonsstudentene og bachelorstudentene, og man kan konsentrere instituttets knappe ressurser på færre studier og dermed kanskje stå bedre i stand til å tilby valgemner.

3. Fire emner i makroøkonomi

Som nevnt allerede er denne vurderingen konsentrert om de fire kursene ECON100, ECON130, ECON230 og ECON330. Det første omfatter delvis makroøkonomi, de tre andre omfatter bare makroøkonomi.

3.1. ECON100 Innføring i samfunnsøkonomi

Dette emnet inneholder både mikroøkonomi og makroøkonomi. Emnet utgjør Examen facultatum (Ex.fac.) og kan erstattes med et annet Ex.fac.-kurs for studentene på bachelor-studiet, men ikke for dem på profesjonsstudiet.

Jeg skrev mye om dette emnet sist og skal ikke gjenta det her. Makroøkonomi har en liten del av dette emnet. Planlagte omlegginger av ECON100 kan føre til at denne delen reduseres ytterligere. Instituttet bør diskutere om det er mulig med så lite makroøkonomi i ECON100 uten at det går utover studiekvaliteten i de kommende makroemnene i studiet. Det er dessuten også et behov for å se om pensum kan angis mer presist, siden pensumboken er veldig ordrik.

3.2. ECON130 Makroøkonomi

I makroøkonomi finnes en lærebok på norsk som er fullt på høyde med engelske lærebøker. Og det er selvsagt denne som brukes ved Institutt for økonomi, som har valgt å ha kun norske lærebøker på bachelorstudiet.

Dette emnet fremstår som en stor suksess. Det eneste problemet er at oppdelingen av stoff mellom dette emnet og det neste ikke er perfekt, som nevnt allerede. Det betyr at arbeids-mengden er stor, men det kompenseres av at foreleseren er dyktig.

Karakterene i ECON130 er jevnt over gode og har vært det i flere år. I 2021 legger jeg merke til et overskudd av karakteren A i forhold til normalfordelingen; dette er det eneste av de fire emnene der jeg har informasjon fra 2021, siden de andre er høstemner. Det tyder på at studentene liker emnet og bruker mye tid og ressurser på det. Og tid og ressurser bruker jo også foreleseren, og dermed instituttet.

3.3. ECON230 Internasjonal makroøkonomi

Dette emnet er på mange måter fortsettelsen på ECON130. Men mens det i undervisningen i mikroøkonomi er en utvikling fra det første emnet ECON110 til det neste ECON210, er disse to emnene i makroøkonomi mer likestilte tematisk: de tar opp forskjellige emner innen fagfeltet uten at ECON230 på samme måte bygger på ECON130. Det sees bl a ved at læreboken er den samme i de to kursene. En veldig god bok er for omfattende for ett emne og fordeles derfor over to emner.

Det går an å stille spørsmål om hvordan stoffet i Holdens lærebok fordeles på de to kursene, som nevnt over. Men man bør kanskje også ha en diskusjon om hva man vil ha inn i dette emnet utover å gjøre ferdig Holdens bok. Studentene forteller f eksempel om en modell utviklet av faglærer som ikke står nevnt i pensum, og da kan den vel ikke gis til eksamen.

Karaktersnittet har ligget jevnt rundt C de siste årene for bachelorstudentene, litt høyere for profesjonsstudentene. Dette snittet er det ingenting å si på.

3.4 ECON330 Makroøkonomisk analyse

Dette er det obligatoriske emnet i makroøkonomi på masternivå. Det bygger på ECON130 og ECON230. Pensum er en engelskspråklig lærebok skrevet av danske forskere.

Emnet går gjennom moderne tema i makroøkonomi, slik som ny-keynesiansk teori, realkonjunkturteori og vekstteori. Til dette stoffet trengs ganske avanserte metoder, og emnet er derfor krevende. Dette er en utfordring for studentene. Men heller enn å gjøre emnet enklere bør man prøve å gjøre studentene bedre forberedt til dette stoffet gjennom å styrke emnene i bachelorstudiet, både innen mikro- og makroøkonomi.

En mulig vei for å utvikle ECON330 kunne være å koble emnet opp mot tema der instituttet har lærekrefter. I så måte skulle koblingen mellom makroøkonomi og finans være noe man burde se nærmere på. Dessuten bør man ta tak i behovet for gjesteforelesere. Det er ikke minst i emner med stor bruk av avanserte metoder at studentene trenger å kjenne igjen metodenes anvendelser i virkelige problemstillinger.

Emnet har gjennomgående gode karakterer, med et snitt over C for profesjonsstudentene, litt under C for masterstudentene.

4. Oppsummering

Denne rapporten er basert på samtaler med studenter, de ulike faglærerne i de obligatoriske emnene i makroøkonomi og undervisningsledelsen ved instituttet.

Som i fjor anbefaler jeg å utjevne noen av forskjellene mellom profesjonsstudentene og de andre studentene. Det er nødvendig for instituttet å redusere frafallet, særlig blant profesjons-studentene. Å gjøre forskjellen mellom studentgruppene mindre kan være et godt tiltak. Særlig vil jeg fremheve behovet for at profesjonsstudentene tar ECON140 i stedet for MAT101. Også tiltak som skaper fellesskap mellom alle studentene som har startet samtidig, bør vurderes. Det kan være gode grunner for å ha tiltak som spesielle seminarer forbeholdt profesjonsstudentene. Men de har den ulempen at de ikke skaper fellesskap for alle studentene, og de bør derfor brukes med måte. I motsetning til i fjor mener jeg at praksis-kurset ECON381 bør beholdes og forbeholdes profesjonsstudentene. Dersom instituttet mener det forskjellene mellom de to studiene er viktige for å kunne begrunne å ha et eget profesjonsstudium, bør man se nærmere på om profesjonsstudiet bør nedlegges og ressursene som brukes til det overføres til bachelorstudiet og masterstudiet.

Instituttledelsen bør ta sterkere styring over utviklingen av de obligatoriske emnene. Dette er en anbefaling jeg også var inne på i fjorårets rapport. Det er forståelig at selve undervisningen av et obligatorisk emne settes bort til noen i bistilling eller, som vi diskuterte i fjor, til en postdok. Men dette må kunne gjøres uten å slippe taket i emneansvaret. Instituttet bør diskutere måter å administrere emneansvar på som tar hensyn til instituttets behov for kontroll med emnenes innhold og sammenheng på den ene siden og behovet for å ta i bruk

forelesningskrefter utenfor den faste staben på den andre siden. Her hører det også med at emneansvaret er i ferd med å forandre seg i hele sektoren og er mye mer arbeidskrevende enn det var før, ettersom stadig nye administrative oppgaver legges inn i denne funksjonen.

Jeg opprettholder anbefalingen fra i fjor om å revitalisere seminarundervisningen, selv om jeg ser at obligatoriske seminarer kanskje ikke er veien å gå.

Institutt for økonomi er inne i en diskusjon om hvordan tilby studentene programmering. Jeg mener den beste måten å gjøre det på er å legge om det første statistikkemnet slik at det gir plass til at studentene lærer et statistisk programsystem, for eksempel R, som gjør dem i stand til å simulere data, gjøre statistiske beregninger og lage grafiske beskrivelser av data.

Og endelig foreslår jeg økt bruk av gjesteforelesere i flere emner på instituttet, men i denne sammenhengen særlig i de makroøkonomiske kursene. Man bør også ellers se nærmere på hvordan man kan gjøre studienes arbeidslivsrelevans mer synlig for både studentene og arbeidslivet.

Anbefalinger jeg kom med i fjor, som jeg ikke har moderert ovenfor, står fortsatt ved lag.

Med dette avslutter jeg årets rapport til Det samfunnsvitenskapelige fakultet. Selv om den er kommet i stand etter samtaler med folk ved Institutt for økonomi, står jeg igjen alene ansvarlig.

Fagfellerapport for 2020 for
Institutt for økonomi, Universitetet i Bergen

Tore Nilssen

13. januar 2021

1. Bakgrunnsinformasjon

Dette er en fagfellerapport for Institutt for økonomi ved Universitetet i Bergen. Den følger i grove trekk malen for fagfellerapporter som finnes i «Programevaluering av ekstern fagfelle», utgitt av Det samfunnsvitenskapelige fakultet ved Universitetet i Bergen. Et avvik fra denne malen som det er verdt å bemerke, er at diskusjonen om evalueringsformer, som malen legger særlig vekt på, gjøres i den generelle diskusjonen av studieprogrammene, og ikke i diskusjonen av det enkelte emnet. Tilsvarende er det ikke en egen oppsummering om evaluering – den oppsummeringen kommer sammen med den generelle oppsummeringen.

Rapporten gjelder situasjonen i 2020 og omhandler tre ulike studieprogram:

- Samfunnsøkonomi, bachelor
- Samfunnsøkonomi, master
- Samfunnsøkonomi, profesjon

Fokuset er denne gangen på obligatoriske kurs i mikroøkonomi, særlig følgende kurs:

- ECON100 – Innføring i samfunnsøkonomi

  Dette kurset utgjør samfunnsøkonomi-varianten av Examen facultatum (Ex.fac.). Det gir en enkel innføring i samfunnsøkonomi. Det skal vel også ha et element av dannelsesfag, siden det er et Ex.fac.-emne, men dannelseselementet synes ikke å være veldig fremtredendeg slik emnet gjennomføres nå. Kurset omhandler mer enn mikroøkonomi, som kursnavnet antyder. Men jeg tar det med her siden det er studentenes første møte med mikroøkonomi, bortsett fra de studentene som velger en annen Ex.fac.-variant.

- ECON110 – Mikroøkonomiske grunnomgrep og marknadsteori

  Dette kurset er det første kurset der studentene introduseres for mikroøkonomisk analyse.

- ECON210 – Velferd og økonomisk politikk

  Her fortsetter man fra ECON110 og gir studentene en innføring i velferdsteori og skattlegging.

- ECON310 – Mikroøkonomisk analyse

  Dette er det obligatoriske kurset i mikroøkonomi på masternivå.

Det er sannsynlig at neste rapport vil konsentrere seg om andre kurs, i makroøkonomi og/eller i empiriske metoder.

I arbeidet med rapporten har jeg hatt samtaler med følgende personer:

Fra instituttledelsen:

- Espen Bratberg, leder for programutvalget for de tre studieprogrammene
- Arild Aakvik, undervisningsansvarlig
- Frode Meland, tidligere undervisningsansvarlig

Fra instituttadministrasjonen:

- Linnin Gyberg

Fagansvarlige for undervisningen i de fire kursene:

- Kjell Vaage (ECON100)
- Julie Riise (ECON110)
- Hans K. Hvide (ECON210)
- Thomas de Haan (ECON310)

Studenter:

- Hedda Dirdal (bachelorstudiet)
- Ole Kastdalen (bachelorstudiet)
- Jens Christian Brunstad (profesjonsstudiet, på masternivå)
- Anja Jugo (profesjonsstudiet, på masternivå)

Det mangler studenter fra det toårige masterstudiet. Det skyldes ikke at instituttadministrasjonen ikke prøvde å rekruttere studenter derfra, men heller at studenter trakk seg kort før intervjuavtalen. At jeg ikke har hatt samtaler med masterstudenter, er ikke perfekt, men det skulle heller ikke være et stort problem, siden de to profesjonsstudentene er på masternivå.

På grunn av korona-pandemien var det ikke mulig å gjennomføre et besøk til fagmiljøet. Derfor ble alle møtene og intervjuene gjort ved hjelp av Zoom.

I arbeidet med denne rapporten har jeg hatt nytte av møtene nevnt over, i tillegg til tilgang til følgende kilder:

- Informasjon mottatt fra instituttet om
    - snittkarakterer i ulike fag.
    - frafall i studiene, fra Tableau.
- «Programevaluering BA samfunnsøkonomi H2015-H2020»[1]
- Informasjon om studiene og emnene tilgjengelig på UiBs nettsider.

Nedenfor bruker jeg intervjuene og bakgrunnsinformasjonen til å vurdere studieprogrammene og emnene. Jeg er kort der det ikke er så mye å kommentere.

[1] Denne evalueringen mottok jeg veldig sent, og den har dermed i praksis ikke hatt noen betydning for utforming av denne rapporten. Jeg tror ikke det er noe stort problem.

2. Evaluering av studieprogrammene

Som nevnt handler denne rapporten om tre av studieprogrammene ved Institutt for økonomi: bachelor-, master- og profesjonsstudiet i samfunnsøkonomi. Jeg vurderer ikke årsstudiet i samfunnsøkonomi. Jeg vurderer heller ikke bachelorprogrammet i politisk økonomi, som har et eget programstyre og dermed sin egen kvalitetssikring. Programmet er dessuten i ferd med å bli avviklet.

Jeg vil stort sett vurdere de tre studieprogrammene samlet, men vil også trekke frem momenter som ikke gjelder alle tre likt.

Læringsmål

Beskrivelse av læringsmål på studieprogramnivå er en vanskelig sjanger, for disse læringsmålene ser ofte mer ut som reklametekster for å trekke folk til studiet. I beskrivelsene av bachelorstudiet og profesjonsstudiet står følgende: «Faget gir deg ein metode til å forstå og analysere komplekse samfunnsutfordringar. Som student vil du tileigne deg verktøy og ferdigheter som kan brukast til å til å analysere eit breidt spekter av tema, frå finansiering av bedrifter til utforming av økonomisk politikk.»[2] Hvis vi ser bort fra at dette er dårlig nynorsk og også kunne trenge annen språkvask, gir det begrenset kunnskap om læringsmål. Det burde i det minste stå noe om hvilke verktøy det er snakk om (f eks. verktøy basert på matematikk, spillteori, statistikk, eller lignende formuleringer).

Faglig innhold

Alle de tre studieprogrammene ser ut til å ha en god faglig sammenheng. Studentene jeg har snakket med, sier de savner flere valgemner. Det er mulig å være enig med dem i at det ikke er mange valgemner i studiet. Men samtidig er det sånn at utvalget av valgemner må reflektere den vitenskapelig staben som er tilgjengelig. En mulighet som bør vurderes, og som ikke setter store krav til egen stab, er å tillate at studentene tar emner ved andre fakulteter ved Universitetet i Bergen.[3] Et konkret forslag er å vurdere å tillate at masterstudenter i samfunnsøkonomi tar bacheloremner i realfag som matematikk, statistikk og informatikk.

Jeg skal nedenfor gå inn i mer detalj om den faglige sammenhengen innen undervisningen i mikroøkonomi. Når det gjelder de to andre hovedbolkene i studieprogrammene, makroøkonomi og empirisk metode, ser det greit ut, og jeg har ingenting å bemerke nå. Mer detaljerte diskusjoner av makroøkonomi og empirisk metode får eventuelt følge i en senere rapport.

[2] Samfunnsøkonomi, bachelor, 3 år | Universitetet i Bergen (uib.no), Samfunnsøkonomi, profesjon, 5 år | Universitetet i Bergen (uib.no).

[3] Instituttet har i dag et samarbeid med Norges Handelshøyskole som innebærer eksamensrett for studenter ved disse studieprogrammene ved UiB for en del emner ved NHH. Et praktisk problem som begrenser verdien av dette samarbeidet, er at hvert emne ved NHH gir 7,5 studiepoeng. Det fins ikke noen god oversikt over hvor mange studenter ved UiB som benytter seg av denne muligheten. Men antallet er trolig lavt.

I en diskusjon av sammensetningen av undervisningen i mikroøkonomi er det (minst) to dimensjoner – den ene er teori versus anvendelser, den andre er ny-klassiske versus «moderne» tema; jeg setter moderne i anførselstegn siden disse temaene har vært i faget lenge og ikke egentlig er moderne lenger. Instituttet ligger veldig tett på det som nok er det vanligste: mye ny-klassisk teori. Min mening er at anvendelser kan vente til valgemnene senere i studiet, bortsett fra vanlig anskueliggjøring av stoffet. Derimot er det viktig at studentene får et grunnlag for å forstå de beslutningsproblemene individene faktisk står overfor. Da er det feil å legge ensidig vekt på perfekte markeder, og vi må lære dem at vi økonomer har verktøy for å forstå strategisk atferd, atferd under usikkerhet, og atferd når en selv og/eller omgivelsene er preget av ulike former for begrenset rasjonalitet. Slik det er nå, vet studentene, når de kommer til ECON310 på masternivå, veldig lite spillteori, og de er ukjent med Bayes' regel. Dette er ikke bare snakk om å skape plass i ECON310 til viktige tema som ikke dekkes i dag, men også å sørge for at bachelorgraden i seg selv gir kandidatene en idé om hva økonomer faktisk arbeider med og er opptatt av.

Både profesjonsstudiet og masterstudiet har etter min mening et godt tilbud av valgfrie masteremner.

Frafall

Både bachelorstudiet og profesjonsstudiet opplever store frafall. Og frafallet er særlig stort i løpet av det første året. Andelen av de som møtte opp til semesterstart ved første semester, som fremdeles var med ved semesterstart ved tredje semester, altså etter ett år, var i gjennomsnitt 59% for bachelorstudiet for oppstartsårene 2015-2019.[4] Det tilsvarende tallet for profesjonsstudiet var 60% – men her er det særlig det siste opptaksåret i statistikken, 2019, som trekker ned: fra kullet på 19 som begynte i 2019, var det bare 8 som møtte ved semesterstart høsten 2020; hvorvidt dette er en effekt av koronaen, vites ikke.

En sannsynlig teori om årsaken til frafallet på profesjonsstudiet etter ett år er den konkurransen som instituttet opplever fra NHH. Det er tenkelig at mange som begynner på profesjonsstudiet, egentlig har ønsket en utdannelse ved NHH. Hvis de da kommer inn på NHH året etter, fremstår de som frafall ved UiB. Men det er viktig å fremheve at frafallet fortsetter på profesjonsstudiet også etter det første studieåret. Andelen av de som møtte opp til semesterstart ved første semester, som fremdeles var med ved semesterstart ved sjuende semester, altså etter tre år, var i gjennomsnitt 37% for oppstartsårene 2015-2017; og som antydet over var oppstartsåret 2019 på dette nivået allerede etter ett år: 42%. Det er sannsynlig at noen av studentene tatt opp på profesjonsstudiet kommer inn på NHH også senere enn etter ett år, sånn at konkurransen fra NHH kan forklare også noe av det sene frafallet. Men det er likevel rimelig å anta at noen av årsakene til det fortsatte frafallet i profesjonsstudiet utover det første året finnes i andre ting enn konkurransen fra NHH.[5]

For bachelorstudiet, som har svakere opptakskrav i matematikk enn profesjonsstudiet, kan frafallet kanskje skyldes studenter som ønsker seg vekk fra et studium i samfunnsøkonomi,

[4] Grunnlagsmaterialet for tallene jeg gir her og i neste avsnitt, er tatt ut fra Tableau.

[5] I perioden 2015-2019 var det 22 studenter ved profesjonsstudiet som ble overført til andre studier ved Universitetet i Bergen, ifølge tall fra Tableau. 15 av disse ble overført til bachelorstudiet i samfunnsøkonomi. Tallet 22 kan sammenlignes med antallet som ble tatt opp og møtte til første semesters undervisning i profesjonsstudiet samlet for de samme årene 2015-2019: 133 studenter. Dette underbygger påstanden om at det er mer enn konkurransen fra NHH som forklarer det store frafallet på profesjonsstudiet.

for eksempel fordi de finner ut at det likevel ikke passer med deres interesser og/eller bakgrunn, eller studenter som ønsker studier i samfunnsøkonomi, men ikke en hel bachelor. For den siste gruppen vil det nye årsstudiet kunne føre til redusert frafall på bachelorstudiet, men det gjenstår å se. Det kunne være interessant å se om frafallet i bachelorstudiet henger sammen med hvilken bakgrunn studentene har i matematikk. Det kan for eksempel være at et krav i bachelorstudiet om matematikk S1 fra videregående ville gi lavere frafall.

Pensum

Når det gjelder pensum, er informasjonen jeg har fått fra instituttet, at faglæreren har stor frihet i valget av pensum, eller i hvert fall at faglæreren har hatt stor frihet inntil nylig. Dette kan være greit i valgemner, særlig valgemner på masternivå; selv om instituttet jo like fullt må sørge for at valgemnene ligger tilstrekkelig unna hverandre i tema. Men i obligatoriske emner er dette en farlig vei å gå. I emne-sekvensen i mikroøkonomi, som er fokus i denne rapporten, er det viktig at man har en plan om hva som skal inngå i det enkelte emnet i sekvensen, sånn at man unngår at viktig stoff ikke blir undervist, og sørger for at stoff ikke dekkes av flere emner, og ikke minst at stoffet kommer i riktig rekkefølge, sånn at basis-stoff kommer først, osv.

For alle emner, valgfrie eller ikke, er det viktig at pensum og læringsmål stemmer overens. Store endringer i pensum vil ofte bety at det også må gjøres endringer i læringsmålene i emnet. En omfattende pensumendring i ECON100 for et par år siden, uten en tilsvarende endring i læringsmålet for emnet, er et eksempel på at dette ikke alltid er gjort skikkelig på instituttet.

Undervisnings- og vurderingsformer

Undervisnings- og vurderingsformer er to tema som går litt over i hverandre. Koronaen har gitt alle noen utfordringer her, men også noen muligheter, og det er vanskelig nå å overskue alle konsekvensene for fremtidig undervisning og vurdering som koronaen vil gi. Jeg vil her trekke frem noen momenter som ikke er veldig korona-relaterte.

En typisk eksamen i samfunnsøkonomi ved UiB synes å være en firetimers skole-eksamen på papir der hovedvekten legges på å gjengi modeller og analysemetoder fra pensum. Jeg har egentlig ingen store innsigelser mot dette. Det er imidlertid naturlig at fremtidige eksamener mer og mer blir digitale – fortrinnsvis i et eksamenslokale, sånn at sjansene for juks minimeres. Det kan også være at eksamen i større grad skal utfordre til anvendelser, sånn at man i større grad belønner forståelse fremfor evne til pugging. Dette kan muligens gjøres ved å lage åpen-bok-eksamener, kanskje som hjemme-eksamener over et døgn eller to hver. Men det er viktig at studentene blir godt trent i en slik alternativ eksamensform før dette settes i verk.

Det kan også vurderes om man skal gå over til ulike former for mappe-evaluering, f.eks. obligatoriske innleveringer som teller i sluttkarakteren, eller som må bestås for å kunne ta eksamen. Eksempler på dette finnes allerede blant valgemner på bachelornivå: ECON260 Næringsøkonomi og konkurransepolitikk har en innlevering som teller i sluttkarakteren, og ECON261 Investering og finansiering I har tre eksamener i løpet av semesteret.[6] I tillegg har

[6] Næringsøkonomi og konkurransepolitikk | Universitetet i Bergen (uib.no), Investering og finansiering I | Universitetet i Bergen (uib.no).

masterkurset ECON310, som vi kommer tilbake til nedenfor, en eksamen med krav om bestått uten karakter i løpet av semesteret, i tillegg til den vanlige avsluttende eksamenen.

En fordel med mappe-evaluering er at studentene får tilbakemelding i løpet av semesteret om hvordan de ligger an. Noen av studentene jeg har snakket med, legger også vekt på den fordelen at arbeidskrav i løpet av semesteret fører til jevn innsats og færre skippertak. Dessuten vil mappe-evaluering gi studentene flere sjanser til å påvirke den endelige karakteren, slik at ikke alt står og faller på en enkelt eksamen. Ulempen med mappe-evalueringer er at de er administrativt kostbare. Det finnes også flere fordeler og ulemper med mappe-evaluering enn de jeg har nevnt her. Det kunne uansett være en idé å utrede avveiingen mellom nytte og kostnader ved mappe-evaluering nærmere.

Når det gjelder undervisningsformer, har jeg ingen innvendinger mot det som gjøres på instituttet, slik jeg forstår det. Det er f.eks. en evig diskusjon hvorvidt tavle-undervisning er bedre enn lysark (ofte kalt PowerPoint, selv om det selvsagt kan gjøres uten bruk av en spesiell programvare). Det går saktere med tavle, og man rekker derfor over mindre stoff i forelesningene, men det reduserte tempoet gjør at studentene får med seg mer av det som gjennomgås. Jeg ser ingen grunn til å mene at det ene er bedre enn det andre. Andre spørsmål man kan diskutere, som kommer ut av erfaringene under koronaen, er hvorvidt vi er tjent med forelesninger på 2x45 minutter, og om vi skal fortsette med digitale elementer i undervisningen også etter at koronaen er overstått. Disse diskusjonene kommer, men det er for tidlig å gå inn på dem her.

Derimot er det grunn for instituttet allerede nå å tenke over seminarundervisningen sin. Mitt inntrykk er at mange seminarer gjennomføres som oppgaveløsningssesjoner, der studentene kommer uforberedt til seminaret og sitter i seminaret og løser oppgaver, mens seminarleder går rundt og hjelper til, før hen til slutt raskt går gjennom riktige svar. Dette er en fin undervisningsform, men for meg er dette ikke seminarundervisning. For dette kan organiseres i et stort auditorium som et alternativ til en regulær forelesning, gjerne med en hjelpelærer i tillegg til den regulære foreleseren for å rekke rundt i en stor gruppe studenter i auditoriet.

Egentlige seminarer bør stille krav til deltagerne. En mulighet er å ha obligatorisk fremmøte, slik f.eks. seminarene i ECON210 i dag er obligatoriske for profesjonsstudentene. Videre kan man stille krav ikke bare om oppmøte, men om at den fremmøtte skal stille med et løsningsforslag. Den beste løsningen på seminarutfordringen er mest sannsynlig noe jeg ikke har tenkt på ennå. Men det er viktig at instituttet tenker gjennom hvordan man kan utnytte seminarene bedre enn det som gjøres nå i enkelte av emnene. For seminarene er, når de brukes effektivt, glimrende måter å få studentene til å forstå pensum på, der farten settes ned i forhold til forelesningene, og der det helst er en annen enn foreleseren som bruker sin måte å forklare stoffet på. I en slik situasjon er det ikke et stort problem om seminaret får mer preg av forelesning enn det som er ideelt. Det kan også være at slike seminarer er en god kombinasjon med lysark-baserte forelesninger.

Også når det gjelder en nyorganisering av seminarene, kan det være behov for å se hen til kostnadene, ikke bare honorarer til seminarledere, men også administrative kostnader som vil følge av å gjøre seminarene obligatoriske.

Instituttet benytter seg av eksterne sensorer i alle de fire emnene som er i fokus i denne rapporten. Jeg vil derfor ikke diskutere karakterfordelingene i disse emnene.

Særbehandling av profesjonsstudiet

Et særtrekk ved Institutt for økonomi er at man gir studentene på profesjonsstudiene spesialbehandling på flere måter. Opptakskravene er ulike, ved at profesjonsstudiet krever enten matematikk R1 eller matematikk S1/S2 fra videregående, mens bachelorstudiet krever minst karakteren 4 dersom søkeren kun har matematikk 2P fra videregående, men ikke har krav om matematikk utover 2P. Profesjonsstudentene er pålagt å ta Ex.fac.-varianten for samfunnsøkonomi, ECON100, mens bachelorstudentene kan velge hvilken Ex.fac.-variant de vil ta.[7] Bachelorstudentene tar instituttets eget matematikk-emne ECON140, mens profesjonsstudentene tar et annet og mer avansert matematikk-emne ved Matematisk institutt: enten MAT101 eller MAT111. Instituttets videregående matematikk-emne, ECON243 Videregående matematikk og optimering, er obligatorisk for profesjonsstudentene, men er et valgemne for bachelorstudentene. Profesjonsstudentene har flere obligatoriske innleveringer og et ekstra seminar i hvert emne.[8] Profesjonsstudentene har et valgfritt 20 studiepoengs praksisemne som ikke er åpent for de andre studentene: ECON381 Praksisbasert prosjektarbeid. I tillegg til dette blir profesjonsstudentene singlet ut allerede i fadderuken ved at det er egne faddergrupper for dem. I flere emner de har sammen med de andre studentene, opprettes egne seminargrupper forbeholdt profesjonsstudentene. Og det kan være andre former for forskjellsbehandling som jeg ikke har fanget opp.

Gitt det store frafallet i profesjonsstudiet er det tvilsomt at denne investeringen i profesjonsstudiet lønner seg. For eksempel faller mye av den potensielle verdien ved egne seminargrupper og egne matematikk-emner bort når det etter et par år bare er en liten andel igjen av profesjonsstudentene. Antagelig burde man tvert imot blande de to studentgruppene i bachelorstudiet og profesjonsstudiet for å lage en kullfølelse for hele kohorten og på den måten prøve å redusere frafallet for de to studentgruppene samlet.

Alle studentene bør ha krav om ECON100 som Ex.fac.-emne; ved siden av å skape fellesskap ville dette tiltaket ha den fordel at man kan ta kunnskapene fra ECON100 for gitt i senere obligatoriske emner og dermed komme lenger, ikke minst i sekvensen av emner i mikroøkonomi.

Den ekstra obligatoriske innleveringen og det ekstra seminaret er noe profesjonsstudentene setter stor pris på, mens de andre studentene rapporterer at de savner ekstra innleveringer. Ved å fjerne særfordelene for profesjonsstudentene ser det ut som instituttet har et virkemiddel til å forbedre undervisningen for bachelorstudentene, skape samhold på tvers av den tross alt kunstige skillelinjen mellom dem og profesjonsstudentene, og på den måte skape mer læring og lavere frafall.

Det er fristende i tillegg å foreslå at det valgfrie praksisemnet ECON381 åpnes opp for studenter ved masterstudiet. Men så lenge emnet er på 20 studiepoeng, er det vanskelig å få plass til det blant frie emner på masterstudiet.

[7] Dette pålegget fremgår av studieplanen for studiet. Men i praksis virker det å være mulig for en student på profesjonsstudiet å søke om å få godkjent en annen Ex.fac.-variant.
[8] I noen emner får bachelor-studentene et tilbud om en ekstra innlevering, men den er altså ikke obligatorisk.

Koronaen

Året 2020 har selvsagt vært preget av koronaen, noe som har ført til mye digital undervisning. Studentene rapporterer om få problemer med denne overgangen, så det ser ut som instituttet har klart å takle denne utfordringen på en god måte.

3. Fire emner i mikroøkonomi

Som nevnt allerede er denne vurderingen konsentrert om de fire kursene ECON100, ECON110, ECON210 og ECON310. Det første omfatter delvis mikroøkonomi, de tre andre omfatter bare mikroøkonomi.

3.1. ECON100 Innføring i samfunnsøkonomi

Dette emnet inneholder både mikroøkonomi og makroøkonomi. Emnet utgjør Examen facultatum (Ex.fac.) og kan erstattes med et annet Ex.fac.-kurs for studentene på bachelorstudiet, men ikke for dem på profesjonsstudiet.[9]

Emnet er interessant fordi det bruker pensum fra CORE.[10] Da emnet skiftet pensum i 2019, ble det ikke gjort endringer i læringsmålene for emnet. Og etter den informasjonen jeg har fått, ble det heller ikke gjort endringer i de øvrige emnene, i hvert fall ikke i emnene i mikroøkonomi, som justerte for stoffet som kom inn i ECON100, og som ikke var der fra før. Det betyr at en viktig potensiell gevinst av omleggingen av pensumet i dette emnet går tapt. Det tyder også på at faglærerne får for stor frihet i utformingen av pensum i sentrale emner, i dette tilfelle et emne som er obligatorisk for en stor del av studentene.

Et argument mot å justere pensum i de andre emnene er at ECON100 ikke er obligatorisk for alle studentene. Dermed vil det være studenter i ECON110 som har bakgrunn fra et annet Ex.fac.-emne enn ECON100.[11] Men samtidig er det meningen at ECON100 skal ha et element av dannelsesfag, og det får man ikke med dagens pensum. Så noe må gjøres med dette emnet. Og da bør man se om læringsmålene trenger en revisjon.

Jeg skal ikke mene for mye om de enkelte emnenes fremtidige utvikling. Men jeg har allerede nevnt behovet for å se om ECON100 har tilstrekkelig med dannelsesfag. Jeg legger dessuten til, siden det er snakk om å legge om undervisningen i empiriske metoder i bachelorstudiet, at det ligger en mulighet i å ta inn sentrale poenger i empiriske metoder i dette innledningskurset, som gjør at det kan holde Ex.fac.-preget sitt. Ett eksempel er stoff om kausalitet.

Etter min mening er undervisningsformen i dette emnet adekvat. Pensum er stort, men det synes jeg er greit. Dermed synes jeg også at studentenes arbeidsmengde er passende.

[9] Som nevnt over er det mulig for en profesjonsstudent å omgå kravet om ECON100 ved å søke om unntak.
[10] CORE - Economics for a changing world (core-econ.org).
[11] I tillegg til bachelorstudentene og profesjonsstudentene ved Institutt for økonomi inngår ECON110 også i bachelorprogrammet Informatikk-matematikk-økonomi ved

Emnet har én obligatorisk innlevering. Jeg mener instituttet kan vurdere å gå opp i to obligatoriske innleveringer, siden stoffet i emnet spenner vidt.

Emnet er obligatorisk for profesjonsstudentene, eller i det minste tas det av så godt som alle profesjonsstudenter. At dette ikke gjelder for bachelor-studentene, gjør at studentene har ulik bakgrunn når de starter på ECON110. Dette igjen fører til forsinkelser i utviklingen av undervisningen i mikroøkonomi, som jeg har vært inne på tidligere. Instituttet bør enten kreve ECON100 også for bachelorstudentene, eller gjøre ECON100 til sterkt anbefalt forkunnskap for senere kurs, sånn at studenter som ønsker en annen Ex.fac. enn ECON100, selv tar ansvar for at de har disse forkunnskapskravene når de møter til ECON110 og det tilsvarende makroøkonomi-emnet.

Karaktersnittet ved eksamen i ECON100 har for bachelorstudentene de fleste av de siste årene ligget litt på nedsiden av C, med et spesielt svakt år i 2017, da snittet var midt mellom C og D. For profesjonsstudentene har karakterene vært betydelig sterkere, med flere av disse årene der snittet var nærmere B enn C. Jeg er usikker på hvor mye vi skal være opptatt av disse historiske karakterene, siden emnet har endret innhold siden 2019.

.

3.2. ECON110 Mikroøkonomiske grunnomgrep og marknadsteori

Dette er det første emnet i mikroøkonomi med formell analyse. Pensum er en god lærebok, av Riis & Moen, men det er ikke tvil om at det finnes bedre engelskspråklige bøker. Institutt for økonomi har gjort et valg om å bruke norske lærebøker på bachelorstudiet. Spørsmålet er om dette valget gir godt læringsutbytte. Det er også sånn at Riis & Moen er for ordrik, sånn at man kunne tjene på å gå over til en mer stringent anlagt lærebok – dette kan være viktigere enn språket boken er skrevet på. Et konkret forslag til en god lærebok på engelsk er *Intermediate Microeconomics with Calculus* av Hal R. Varian, som i motsetning til Varians andre lærebok for dette nivået inkorporerer matematisk analyse gjennom hele boken.

Det er en svakhet at det ikke er tilstrekkelig med spillteori i dette emnet, kun en liten bolk på slutten som blir litt hengende for seg selv. Som nevnt tidligere bør instituttet ta en gjennomgang av alle de obligatoriske emnene for å se om rekkefølgen av stoffet kan endres, og om noen tema kan nedtones. Etter min mening bør det være rikelig plass i bachelorstudiet til strategisk atferd, atferd under usikkerhet og atferdsøkonomi, og det stoffet må gjerne komme her i ECON110.

Som nevnt over består studentmassen i dette emnet dels av noen som har tatt ECON100 fra før, og noen som har tatt et annet Ex.fac.-emne. Dessuten kommer studentene til emnet med ulik bakgrunn i matematikk. Noe av den forskjellen er skapt av strengere opptakskrav til profesjonsstudiet, men forskjellen blir ytterligere forsterket ved at de samme profesjonsstudentene tar et annet og mer avansert matematikkemne enn bachelorstudentene. Et slikt emne vil alltid støte på utfordringer med en sammensatt studentmasse. Men her er noen av disse utfordringene skapt av instituttet og kan fikses på om man ønsker det.

Igjen har jeg ingen kommentarer til beskrivelsen av læreutbytte og undervisningsform. Også arbeidsmengden virker passe, selv om jeg noterer at studentene ønsker flere arbeidskrav.

Karakterene har vært jevnt over bedre her enn i ECON100 for bachelorstudentene de siste årene, særlig i 2017 og 2018 med snittkarakter en god del bedre enn C. Profesjonsstudentene har ligget på om lag samme snittkarakter som de har for ECON100, dvs nærmere B enn C.

3.3. ECON210 Velferd og økonomisk politikk

Dette er oppfølgeren til ECON110. Her er samlet teori for generell likevekt og velferdsteori, inkludert eksterne virkninger, fellesgoder og skattlegging. Pensum er det som virker som en fornuftig valgt amerikansk lærebok, gitt de læremålene man har valgt for kurset. Studentene melder om at de oppfatter stoffet som interessant og relevant.

En viktig avveiing her er om man skal ta inn avanserte metoder som er nødvendig for å forstå beslutninger som tas i virkeligheten, eller om man skal holde seg til det ny-klassiske og heller utforske anvendelser av dette. Dagens ECON210 gjør det siste, ved å f.eks. bruke en del tid på politisk økonomi. Mens dette for så vidt er viktig stoff, bør det undervises i et valgemne og ikke ta opp plass i et obligatorisk emne i mikro til fortrengsel for emner som strategisk atferd, atferd under usikkerhet, og atferd under begrenset rasjonalitet.

Karaktersnittet har ligget jevnt rundt C de siste årene, og her er det ingen særlig forskjell mellom bachelorstudenter og profesjonsstudenter. Dette karaktersnittet er det ingenting å si på. Men det at profesjonsstudentene nå er «nede» på samme karaktersnitt som bachelor-studentene, stemmer med en teori om at det er de beste studentene som faller fra profesjons-studiet.

Jeg har ingenting å si om undervisningsformen, bortsett fra den generelle diskusjonen lenger oppe om mer bruk av seminarer og innleveringer og mindre forskjellsbehandling av student-grupper. Arbeidsmengden fremstår som passe; men jeg nevner igjen at studentene ønsker flere obligatoriske innleveringer.

3.4 ECON310 Mikroøkonomisk analyse

Dette er hovedkurset i mikroøkonomi i masterstudiet. Det bygger på ECON210. I tillegg til en mer stringent fremstilling av deler av stoffet som er presentert tidligere, kommer det nå inn nye emner som beslutninger under usikkerhet, strategisk atferd, og asymmetrisk informasjon. Pensum er en amerikansk lærebok som virker å passe godt til emnets formål.

Det er mulig at emnet gaper over for mye, siden studieplanen til instituttet legger opp til at mange viktige og sentrale tema utsettes helt til dette emnet. Studentene jeg snakket med, var ikke særlig bekymret for dette. Men det er mulig at instituttet bør komprimere stoffet mer i de tidligere emnene i mikroøkonomi for å få plass til f.eks. spillteori og strategisk atferd, sånn at informasjonsproblemer kan dekkes i mer detalj i dette emnet. Dette ville også kunne ha en positiv effekt på valgemner på masternivå som bruker informasjonsøkonomi og spillteori. Men det kan også være at informasjonsproblemer, både beslutninger under usikkerhet og asymmetrisk informasjon, bør dekkes på bachelor-nivå.

Snittkarakteren har variert en del for ECON310 de siste årene for både master- og profesjons-studenter, med et snitt på rundt C som det beste. I likhet med ECON210 er det her altså ikke en særlig stor forskjell mellom profesjonsstudentene og de andre.

Dette emnet er spesielt i og med at det er en prøve som skal bestås uten karakter i løpet av semesteret, før den vanlige eksamenen til slutt. Dette høres ut som en velfungerende ordning, og det oppfyller studentenes ønske om oppfølging gjennom semesteret. Men samtidig må man være oppmerksom på de administrative kostnadene en slik prøve midt i semesteret medfører.

4. Oppsummering

Denne rapporten er basert på samtaler med studenter, de ulike faglærerne i de obligatoriske emnene i mikroøkonomi og undervisningsledelsen ved instituttet.

Mine anbefalinger er å jevne ut forskjellene mellom profesjonsstudentene og de andre studentene ved å fjerne noen av de ulike betingelsene som instituttet selv har innført for å skape forskjell mellom de to gruppene; se diskusjonen lenger oppe. Disse forskjellene ser ikke ut til å gi den gevinsten man hadde sett for seg. Ikke minst er frafallet fra særlig profesjonsstudiet så stort at en del av tiltakene som skaper forskjeller, fremstår som slag i luften.

Dernest foreslår jeg at man reviderer måten seminarene fungerer på, og at man prøver å ha flere seminarer i hvert kurs og vurderer å innføre obligatorisk oppmøte på seminarene. Man bør også vurdere å innføre to obligatoriske innleveringer for alle studentene i hvert av de obligatoriske emnene i mikroøkonomi som har vært i fokus her.

Videre foreslår jeg at enkelte deler av nyklassisk mikroøkonomisk teori og ulike anvendelser av den fortrenges fra bachelorkursene i mikroøkonomi (ECON110 og ECON210) til fordel for såkalte moderne teoretiske emner og anvendelser.

Endelig foreslår jeg at emnene avprivatiseres noe, særlig de obligatoriske emnene.

Å pålegge alle studenter, både profesjonsstudenter og bachelorstudenter, å ta ECON100 som Ex.fac.-emne vil hjelpe både til å utjevne forskjellene mellom de to gruppene med studenter og til å gi plass for nye emner i ECON110 og ECON210, siden stoff fra ECON100 da ikke trengs å gjentas senere; dette kommer riktignok an på hvordan den endelig formen på ECON100 blir. Med plass til nye emner i ECON110 og ECON210 åpner man for en revidering av ECON310 fordi man ikke lenger trenger å anta tilnærmet null forkunnskaper om f.eks. spillteori og beslutninger under usikkerhet.

Når det gjelder evalueringsspørsmål, er den viktigste beskjeden at instituttet bør se nærmere på ulike former for mappe-evaluering. Dette kan bli for kostbart å innføre for alle emnene på instituttet. Men det skulle være mulig å gjøre noe for de obligatoriske emnene.

Med dette avslutter jeg min rapport til Det samfunnsvitenskapelige fakultet. Dette har vært en lærerik prosess for meg – og jeg tror det også gjelder de jeg har hatt samtaler med ved Institutt for økonomi. Det har virket på meg som at alle vi som har vært involvert i

forarbeidet her, har hatt utbytte av å reflektere over viktige sider ved undervisningsopplegget ved instituttet. Men selvsagt står jeg alene ansvarlig for det endelige produktet.

Avtalen med fakultetet er at jeg skal gjøre denne jobben igjen om et år. Da dukker det nok opp nye spørsmål. Dessuten regner jeg med at noen av utfordringene som er diskutert her, da har opplevd en viss utvikling og kan sees på igjen.

Fagfellerapport for 2022 for
Institutt for økonomi, Universitetet i Bergen

Tore Nilssen

29. januar 2023

1. Bakgrunnsinformasjon

Dette er en fagfellerapport for Institutt for økonomi ved Universitetet i Bergen. Den følger i grove trekk malen for fagfellerapporter som finnes i «Programevaluering av ekstern fagfelle», utgitt av Det samfunnsvitenskapelige fakultet ved Universitetet i Bergen. Den ligger også tett opp til «Fagfellerapport for 2020» og «Fagfellerapport for 2021», som jeg har levert tidligere.

Rapporten gjelder situasjonen i 2022 og omhandler tre ulike studieprogram:

- Samfunnsøkonomi, bachelor
- Samfunnsøkonomi, master
- Samfunnsøkonomi, profesjon

I år legges det særlig vekt på masterstudiet, etter avtale med Institutt for økonomi.

De foregående rapportene handlet særlig om emner i mikroøkonomi og makroøkonomi. Fokuset er denne gangen på obligatoriske emner i metode, særlig følgende emner:

- ECON140 – Matematikk for økonomer

  Dette er innføringsemnet i matematikk i bachelorstudiet og tas normalt i det første semesteret. Studentene i profesjonsstudiet tar et innføringsemne som tilbys av Matematisk institutt, et tema som er berørt i tidligere rapporter. Emnet gir innblikk i de sentrale matematiske temaene for økonomistudenter. Pensum er en lærebok av Dovland og Pettersen som også er mye brukt ved andre læresteder.

- ECON240 – Statistikk og økonometri

  Dette emnet gir en innføring i sannsynlighetsregning, statistikk og økonometri og tas normalt i det andre semesteret. Emnet dekker de sentrale temaene som trengs for at studentene skal komme gjennom studiet. Pensum er en lærebok av Newbold, Carlson og Thorne.

- ECON243 – Videregående matematikk og optimering

  Dette emnet bygger på ECON140 og dekker mer avanserte matematiske emner. Det er obligatorisk i profesjonsstudiet, der det normalt tas i tredje semester. Det er ikke

obligatorisk i bachelorstudiet, og det er heller ikke nødvendig for opptak til masterstudiet. Pensum er en lærebok av Hoy og Livernois.

- ECON340 Økonometri I

  Dette er et økonometriemne på masternivå som går videre fra ECON240 og gir studentene metoder som trengs for å gjennomføre empiriske masteroppgaver. Det tas normalt i første semester i masterstudiet og i femte semester i profesjonsstudiet. Pensum er en lærebok av Stock og Watson.

Instituttet er for tiden inne i en diskusjon om en mulig omlegging av det første semesteret i bachelorstudiet. En slik omlegging vil kunne få betydning for metodeundervisningen. Jeg går ikke inn denne diskusjonen, siden endringene ikke er gjennomførte. Samtidig er det klart at gyldigheten av momentene mine avhenger av hvordan en slik omlegging vil bli seende ut.

I arbeidet med rapporten har jeg hatt samtaler med følgende personer:

Fra instituttledelsen:

- Espen Bratberg, leder for programutvalget for de tre studieprogrammene
- Frode Meland, fungerende undervisningsansvarlig

Emneansvarlige for undervisningen i metodeemnene:

- Per Manne (ECON140)
- Marco Goñi (ECON240)
- Lenka Fiala (ECON243)
- Astrid Grasdal (ECON340)

Studenter:

- Malin Vaule Gunnersen (2. år master)
- Eirik Fosnes (5. år profesjon)
- Johanne Irene Hoff Søgnen (2. år master)
- Tine Rød Myhre (1. år master)
- Ines Aloy-Lislerud (1. år bachelor)
- Christina Klokkehaug Hoftun (2. år bachelor)

Jeg har også snakket med Kjell Vaage, emneansvarlig for ECON341, og Bjørn Olav Johansen, emneansvarlig for ECON380.

Etter at jeg de to foregående årene var nødt til å gjøre møtene ved hjelp av Zoom på grunn av korona-pandemien, kunne jeg denne gangen gjennomføre et besøk til fagmiljøet. Takk til administrasjonen ved Institutt for økonomi som la til rette for besøket.

I arbeidet med rapporten har jeg hatt nytte av møtene nevnt over, i tillegg til tilgang til informasjon om studiene tilgjengelig på UiBs nettsider. Nedenfor bruker jeg intervjuene og bakgrunnsinformasjonen til å vurdere studieprogrammene og emnene.

2. Evaluering av studieprogrammene

Som nevnt handler denne rapporten om tre av studieprogrammene ved Institutt for økonomi: bachelor-, master- og profesjonsstudiet i samfunnsøkonomi, men denne gangen med spesiell vekt på masterstudiet.

Faglig innhold

I fjor skrev jeg at masterstudiet har et godt tilbud av valgfrie masteremner, mens tilbudet trolig er for lite for profesjonsstudiet. Situasjonen for masterstudiet er fremdeles slik, og studentene virker godt fornøyd med muligheten de har til å ta masteremner ved NHH.

I fjor rapporterte jeg at studentene er opptatt av studiets arbeidslivsrelevans. De er nok det også når de er masterstudenter. Samtidig er det flere studenter som gir uttrykk for verdien, også for jobbmulighetene, av å beherske fagets metoder. Og de gir uttrykk for at det er viktig nettopp å få tatt masteren for å kunne få interessante jobber.

Jeg har tidligere skrevet en del om problemene med frafall fra studiene. Disse problemene er ikke særlig store på masterstudiet, naturlig nok, så jeg går ikke nærmere inn på temaet her.

Pensum

Innføringsemnet i matematikk, ECON140, bruker en norsk lærebok som virker å være utviklet for å svare på det som regnes som det grunnleggende matematikkbehovet for studenter i økonomi. Her kan UiB dra nytte av arbeid som er gjort blant annet ved NHH og andre læresteder med økonomisk-administrative utdanninger. Det virker derfor som man har gjort et veldig fornuftig valg av pensum i dette emnet.

Når det gjelder ECON 240 og ECON243, har jeg ikke mange kommentarer til valgene av lærebok. Studentene virker godt fornøyde. De savner riktignok mer bruk av eksempler i undervisningen, og det kan skyldes at lærebøkene mangler gode eksempler. Men det bør det være mulig å korrigere med noen mindre justeringer i undervisningen uten å endre lærebok.

I ECON340 ser det ut til å være en veldig god match mellom lærebok og foreleser. Det følger datasett med boken, og teknikkene i boken utvikles ved hjelp av disse datasettene. Sammen med en dyktig og engasjert foreleser fører dette til stort læringsutbytte, virker det som.

Undervisnings- og vurderingsformer

Jeg gjentar min oppfordring fra de to tidligere rapportene om å revitalisere seminarundervisningen, slik at studentene stiller forberedt til seminarene og man slipper å bruke tid i seminaret på at forberedelsene gjøres. I instituttets svar til fjorårets rapport sier man seg enig i mine kommentarer, men det ser fremdeles ikke ut som noe blir gjort.

Man bør også legge til rette for eksperimentering i studentaktive læreformer. Det virker som for mange av emnene foreleses ved at modeller regnes gjennom i forelesning – også i de tilfellene der gjennomregningen er godt gjennomført i læreboken. Man bør vurdere å redusere denne formen for dobbeltarbeid. Eventuelt kan man tilby videoinnspillinger av utregninger av modellene som studentene kan se på før og etter forelesning, sånn at selve forelesningen kan

tilby mer interaksjon mellom foreleser og studenter. Slike studentaktive læreformer krever en del omlegginger i måten å tenke på for foreleserne. For å få til den nødvendige eksperimenteringen her, kan man tilby den som ønsker å prøve seg, driftsmidler, ekstra uttelling i timeregnskapet eller andre former for incentiver. Merk at jeg ikke foreslår en fullstendig omlegging av undervisningen, bare en forsiktig omlegging til et system med innslag av forhåndsinnspilte videoer og mer studentaktivitet i undervisningen. Dette er lærepunkter fra tiden med pandemi som godt kan tas med videre i tiden etter pandemien.

Også når det gjelder evalueringsformer, er det et visst potensial for å dra nytte av erfaringene gjort under pandemien. Særlig gjelder dette bruk av fysisk eksamen versus hjemme-eksamen. Hjemme-eksamen er mer utsatt for juks. Men samtidig har hjemme-eksamen noen fordeler ved at spørsmålene dreier over mot forståelse av metode-apparatet heller enn gjenfortelling av det studentene har pugget før eksamen. Det ideelle er en blanding av de to formene for spørsmål. Jeg har riktignok ikke klar noen resept på hvordan få til en slik blanding, men igjen bør erfaringene fra pandemien kunne hjelpe til å få i gang litt eksperimentering.

Et tema som dukket opp i samtalene jeg hadde ved UiB, og som berører både undervisning og evaluering, er obligatoriske innleveringer. De er ressurskrevende og vanskelige å administrere. Men instituttet bør ta en diskusjon om hva man kan oppnå ved for eksempel å øke fra en til to obligatoriske innleveringer i emner som i dag bare har én innlevering. Studentene jeg snakket med, var tydelige på at de ønsker en innlevering relativt tidlig i semesteret, sånn at arbeidsinnsats fra første dag innskjerpes. Det er mulig at dette er viktigere på bachelorstudiet enn på masterstudiet, siden masterstudenter generelt er mer skjerpet.

Obligatoriske innleveringer henger sammen med evalueringsspørsmålet fordi de kan brukes til å innføre mappeevaluering som et supplement til eksamen. Men ønsker om mappe-evaluering må balanseres mot de administrative kostnadene som følger med, bl.a. på grunn av studentenes adgang til å klage på underkjente innleveringer.

3. Fire metodeemner

Som nevnt allerede er denne vurderingen konsentrert om de fire emnene ECON140, ECON240, ECON243 og ECON340.

3.1. ECON140 Matematikk for økonomer

Dette er innføringsemnet i matematikk. Som jeg allerede har beskrevet, brukes en bok som er laget for dette formålet, skrevet på norsk av forfattere med erfaring fra denne typen undervisning. Her er noen punkter for videre drøfting av matematikkundervisningen.

Ekstern versus intern emneansvarlig. Dette er et obligatorisk emne, og det er uheldig at instituttet gir fra seg kontroll over emnet til en som har sitt arbeidsted utenfor UiB, og ikke en gang har kontortid ved instituttet. (Eksempel: han har ikke truffet seminarlederne.) Det kan

ikke være nødvendig med en matematiker til å forelese i dette emnet. Og det er uansett mulig å skille mellom emneansvarlig og foreleser.

Varierte forkunnskaper. Det er en utfordring for instituttet at studentene som tar dette emnet, har så ulik bakgrunn i matematikk. Løsningen er ikke å innføre krav til forkunnskaper, og det ville vel neppe blitt godkjent oppover i systemet heller. Utfordringen er i stedet å legge opp undervisningen for en variert studentgruppe. Å forelese for en tenkt gjennomsnittsstudent er trolig ikke tilstrekkelig. I stedet må man ha opplegg som treffer både de som er svake, og de som er sterke i matematikk. Et slikt variert opplegg er ressurskrevende, men det kan være verdt det. En mulighet er å innføre et forkurs i matematikk for svake studenter. Et slikt forkurs trenger ikke å ha noen eksamen, men kan brukes til å avdekke hvilke tema de svake studentene trenger for å klare ECON140.

I dette emnet brukes en såkalt *orakeltjeneste*. Dette innebærer at studenter som er interesserte i dette tilbudet, møter i et auditorium med en masterstudent og får anledning til å stille spørsmål. Dette tilbudet bør fortsette. Så vidt jeg skjønner, gis tilbudet nå kun tidlig i semesteret, før den ordinære seminarundervisningen kommer i gang. Instituttet bør utvide tilbudet til hele semesteret. Det er for eksempel ikke nødvendig kun å bruke emnets seminarledere til å drive orakeltjenesten.

Studentene forteller at stoffet de lærer i ECON140, brukes i for liten grad i emnene senere i bachelorstudiet. De nevner spesielt mikro-kursene, dvs. ECON110 og ECON210. De får derimot god bruk for det når de kommer til masterstudiet, dvs. i ECON310, men da har det gått tre år, og mye er glemt i mellomtiden. Hvis denne observasjonen er korrekt, er det flere måter å korrigere den på. Man kan legge om pensum i ECON140 og begrense seg til emner som i større grad blir brukt senere i bachelor-studiet. Men dette vil skape problemer for de nødvendige forkunnskapene i masterstudiet. Da er det bedre å endre undervisningen i ECON110 og ECON210, slik at bruken av matematikk der står mer i harmoni med det man lærer i ECON140. Jeg har ikke noen løsning på dette, men lanserer det som et diskusjonspunkt for instituttets undervisningsledelse.

For noen år siden var dette et av de mest populære emnene blant studentene. Noe må ha skjedd. For jeg ble nå fortalt at det denne gangen kom færre og færre studenter utover semesteret. Hvis denne historien er sann og undervisningsledelsen ved instituttet ikke var klar over den, er den en illustrasjon på at instituttet må skaffe seg mer kontroll over de obligatoriske emnene, inkludert ECON140.

3.2. ECON240 Statistikk og økonometri

I dette emnet gis en innføring i sannsynlighetsregning, statistikk og økonometri. Studentene er veldig fornøyde med dette emnet. De er veldig glade for den innføringen de får i bruk av STATA, og de er fornøyde med seminarundervisningen. Pensum ser ut til å være en velfungerende lærebok.

Det er ikke mye negativt å si om dette emnet. Som med ECON140 er det en utfordring at studentene har veldig variert bakgrunn i matematikk. Kanskje problemet er mindre her enn i

ECON140, siden det andre emnet kommer før dette og kanskje utjevner noen av forskjellene som finnes ved utgangen av videregående skole.

Det er en utfordring å putte sannsynlighetsregning i samme emne som statistikk, men det er trolig ingen annen måte å gjøre det på. Studentene bør kunne forstå hvordan individer tar beslutninger under usikkerhet, og hvordan denne usikkerheten påvirker deres handlemåte. Samtidig må de forstå den usikkerheten som er til stede i en statistisk undersøkelse. Det kan være at dette kurset legger for stor vekt på statistikkbruken av sannsynlighetsregningen og for lite på den mikroøkonomiske bruken. Her er nok UiB i godt selskap. Men jeg skulle ønske at emnet i det minste dekker Bayes' lov – selv om det nok mest sannsynlig ikke er noen undervisning i bachelorstudiet i analyse av så dagligdagse hendelser som beslutninger under usikkerhet, slik at Bayes' lov kan vente til masterstudiet.

Det planlegges enda et økonometri-emne i bachelorstudiet. Hvis dette gjennomføres, bør det kunne gi rom her i ECON240 for både Bayes' lov og annen sannsynlighetsregning av verdi for mikroøkonomisk analyse.

3.3. ECON243 Videregående matematikk og optimering

Dette emnet er kun obligatorisk for profesjonsstudentene. Det fortsetter fra ECON140 og går gjennom videregående emner innen matematikk relevant for økonomifaget. Pensum er en velkjent lærebok som passer for denne typen emne.

Det er åpenbart at masterstudenter vil stå bedre rustet dersom de har tatt dette emnet i løpet av bachelorstudiet. Spørsmålet er om de bør tvinges ved å gjøre emnet obligatorisk eller gjøre det til et opptakskrav for masterstudiet. Noen av studentene jeg snakket med, mente det. Samtidig er det viktig at det er rom for valgemner også i bachelorstudiet. Et alternativ til å gjøre emnet obligatorisk, er å legge litt matematikkundervisning inn i emnene i masterstudiet der det trengs. Et annet alternativ, som jeg allerede har vært inne på, er å skjerpe studentenes matematikkforståelse før de begynner på masterstudiet ved å ta matematikk mer i bruk i økonomiemnene i bachelorstudiet.

3.4 ECON340 Økonometri I

Dette emnet er trolig et av de mer velfungerende emnene på Institutt for økonomi. Pensum er en veldig god lærebok som baserer seg på datasett som følger med boken, og som utnyttes gjennom hele emnet. Foreleseren får også veldig gode skussmål fra de studentene jeg snakket med.

3.5 Masterstudiet

Årets rapport skal ha et spesielt fokus på masterstudiet. Derfor kommer her noen kommentarer om dette studiet.

Vanligvis kan man regne med at studentene på masterstudiet er en dedikert gjeng, siden de har valgt dette studiet etter å ha vært utsatt for samfunnsøkonomi i tre år allerede i bachelorstudiet. Men selv om utgangspunktet er godt, er det noen ting som kan påtales.

I mikro er spranget fra emnene på bachelorstudiet til det obligatoriske emnet ECON310 for stort. Den beste løsningen er trolig å gjøre emnene på bachelor, ECON110 og ECON210, litt mer avanserte enn de er nå. Studentene rapporterer, som nevnt over, at de savner mer bruk av det apparatet de lærte i ECON140, i disse emnene.

I makro, men antagelig også i andre emner i masterstudiet, er det for mye utregning av modeller og for lite plass til å diskutere implikasjoner av analysene. Det kan se ut som ECON330 kan ligge godt til rette for en mer studentaktiviserende tilnærming til undervisningen.

Valgemner i masterstudiet er viktige, særlig for studenter i profesjonsstudiet, som tar slike valgemner i større omfang enn masterstudentene. Avtalen UiB har med NHH, virker å fungere tilfredsstillende, og studentene virker fornøyde med at det finnes emner ved NHH som de kan ta. Men likevel kan ikke instituttet basere seg helt på NHHs tilbud.

Blant de valgfrie emnene er det naturlig å ha noen emner som forbereder studentene på å skrive empiriske masteroppgaver, siden de fleste studentene ender opp med slike oppgaver. Men det kan virke som det kan trenges en viss opprydning i disse emnene. Det er for eksempel vanskelig å skjønne at det må finnes masteremner som dekker enhver tenkelig empirisk metode en masteroppgave kan få bruk for. Dette virker spesielt relevant når moderne empirisk analyse virker mer rettet inn mot måter å tenke på enn mot spesielle teknikker.

Offisielt har masterstudiet en masteroppgave på 30 studiepoeng. Men samtidig har det et obligatorisk emne ECON380 Forberedelse til masteroppgaven, som gir 10 studiepoeng. Det betyr i praksis at masteroppgaven i dette studiet er på 40 studiepoeng. Dette er uproblematisk, selv om andre læresteder i samfunnsøkonomi velger å begrense seg til 30 studiepoeng for å gi plass til flere emner, først og fremst flere valgemner. Men det er viktig at de ti ekstra studiepoengene utnyttes godt. Det betyr at studentene bør være godt i gang med arbeidet når det tredje semesteret, med ECON380, er avsluttet. Slik jeg skjønner det, er arbeidskravet i ECON380, som gir godkjenning for emnet, kun en prosjektskisse. Med ti studiepoengs arbeid satt av i tredje semester skulle man tro at arbeidet med masteroppgaven ville være kommet lenger enn en skisse.

Relatert til det forrige poenget er informasjonsflyten i masterstudiet. Det er viktig at studentene informeres både før de begynner på studiet, og underveis om hva masterstudiet går ut på. Og den viktigste biten å informere om er masteroppgaven. Et konkret forslag er å arrangere et slags mobiliseringsseminar tidlig i andre semester for å få i gang studentenes refleksjoner om hva de skal skrive oppgave om. Et slikt seminar kan for eksempel gi eksempler fra tidligere masteroppgaver og/eller besøk fra offentlige etater eller næringsliv som presenterer tema de ønsker å få utredet i en masteroppgave. Og med ti studiepoeng allerede i tredje semester bør koblingen til en veileder ha kommet langt i løpet av det andre semesteret.

4. Oppsummering

Denne rapporten er basert på samtaler med studenter og faglærere, i tillegg til undervisningsledelsen ved Institutt for økonomi.

Dette er det tredje året jeg skriver en slik rapport, og jeg har nå vært gjennom alle tre studiene – bachelor, master og profesjon – og alle tre hovedsporene med obligatoriske emner – mikro, makro og metode. Inntrykket mitt gjennom disse tre årene er at studiene ved Institutt for økonomi er veldrevne. Men det er dermed ikke sagt at de ikke kan bli enda bedre.

Instituttet opprettholder studiene det har ansvar for, med knappe ressurser tilgjengelig. Noen ganger virker valgene som gjøres, som at man ikke tar tilstrekkelig inn over seg denne ressursknappheten. La meg nevne noen eksempler.

Det skjer for ofte at viktige obligatoriske emner overlates til eksterne lærekrefter, mens den faste staben har ansvar for valgemner. Det bør være motsatt. Akademikere er vanskelig å lede. Men her bør instituttledelsen ta kraftigere grep og sørge for at et godt tilfang av valgemner på både bachelor- og masternivå opprettholdes ved innleide lærekrefter, mens den faste staben har ansvar for de obligatoriske emnene. Dette kan være vanskelig å få til og krever at man griper inn mot de tilfellene som finnes av privatisering av undervisningen, der en emneansvarlig får for stor makt over både enkeltemners innhold og hele studiets utvikling.

Det er videre, som jeg også har sagt i de tidligere rapportene, nødvendig å se igjen på forskjellene mellom profesjonsstudentene og de øvrige. På masternivå, som jeg særlig har studert i år, virker det å være altfor liten sosial kontakt mellom masterstudenter og profesjonsstudenter, og dette kan gå utover kvaliteten på studiet.

Det virker som instituttet gjør mange fine grep for å holde oppe studiekvaliteten. Ett eksempel er det arbeidet som er i gang for å utvikle enda et økonometri-kurs på bachelornivå. Samtidig er det behov for å se nærmere på nye og mer studentaktive undervisningsformer. Alle nyvinninger krever ressurser, og noe må vike. Noen av mine forslag i denne rapporten, som for eksempel en ekstra obligatorisk innlevering i noen utvalgte emner, krever ytterligere ressurser. Kraftigere styring fra instituttledelsen kan være nødvendig for å få utløst de ressursene som trengs.

Anbefalinger jeg kom med i de tidligere rapportene, som jeg ikke har moderert ovenfor, står fortsatt ved lag.

Med dette avslutter jeg årets rapport til Det samfunnsvitenskapelige fakultet. Selv om den er kommet i stand etter samtaler med folk ved Institutt for økonomi, står jeg igjen alene ansvarlig.

ECON116, Miljø- og ressursøkonomi: Kurset har fokus på skriving og har mappeeksamen med tre elementer. Opp til studenter kan skrive sammen per oppgave, oppgaven kan også leveres som podcast. Kun én av oppgavene blir trukket ut til karaktervurdering (samme oppgaven for alle), som reduserer kostnadene/tidsbruken ved slik mappevurdering i et stort kurs.

ECON218, Næringsstruktur og internasjonal handel: Kurset har todelt undervisning, med forelesninger + omvendt undervisning gjennom seminarer.

ECON243, Videregående matematikk og optimering: Mappeevaluering med to elementer, midtveiseksamen (30%) og slutteksamen (70%).

I emner knyttet til empirisk analyse (ECON244, 340, 341, 343) inngår undervisning og øvelser i lab. I disse emnene er evnen til ikke bare å kjenne til grunnleggende metode, men også kunne gjennomføre en selvstendig analyse med et statistikkverktøy, en sentral del av læringsutbyttet. Det har skjedd en rivende utvikling de siste 20-25 årene, både når det gjelder metode og datatilgang. Metoder som var «cutting edge» tidlig på 2000-tallet er nå blitt «industristandard», og dette gjenspeiles i disse emnene.

ECON343, Empirisk forskningsdesign: Her blandes seminarer, forelesninger og studentpresentasjoner (obligatoriske). Vurderingsformen er hjemmeeksamen.

ECON351: Marked og moral. Her er det forelesninger, seminar og individuell veiledning, mens muntlig presentasjon av oppgave et obligatorisk krav og vurderingsformen er mappe med tre elmeenter (lysark til muntlig presentasjon 25%, hjemmeeksamen 1 (25%) og 2 (50%).

ECON360: Strategisk bedriftsadferd og markedsmakt: Foreleses hovedsakelig ved omvendt undervisning.

ECON381, Praksisbasert prosjektarbeid: Dette kurset er forbeholdt profesjonsstudentene og teller 20 studiepoeng. Her skriver studentene i grupper en rapport basert på en oppgave utarbeidet og presentert av en bedrift eller institusjon. Rapporten vil vanligvis også presenteres hos bedriften/instititusjonen. Rapporten har vurderingen bestått/ikke bestått.

I tillegg vil ECON342, Nytte-kostnadsanalyse bli tilbudt igjen fra 2025 etter et opphold. Her er det modulbasert undervisning med undervisningsdager med ulike temaer, rettledning og presentasjoner. Vurdringsformen er mapevurdering med fire elementer: Skriftlig arbeid i forbindelse med presentasjon (30%), et ytterligere skriftlig arbeid (20%), tilbakemelding på andres oppgaver (10%) og hjemmeeksamen (40%).

ECON260 har også en pause i 2024, men vil bli satt opp på planen igjen i 2025. Her er vurderingsformen mappe med to elementer (gruppeoppgave 40%, totimers skoleeksamen 60%).

I bachelor- og masteroppgavene (ECON290 og 391) får studenten anledning til å demonstrere gjennom et selvstendig arbeid at læringsutbyttet er oppnådd. Evne til å utarbeide en forskbar problemstilling og belyse den med relevant teori og metode er grunnleggende, og særlig i masteroppgaven

ECON290 finnes i to former, A og B. Den første er anbefalt av instituttet, og her får studentene individuell veiledning og gruppeveileding, og obligatoriske krav innbefatter muntlig presentasjon og opposisjon. Versjon B er uten veiledning og mest ment for studenter som ikke har anledning til å møte opp det gitte semesteret.

ECON116, Miljø- og ressursøkonomi: Kurset har fokus på skriving og har mappeeksamen med tre elementer. Opp til studenter kan skrive sammen per oppgave, oppgaven kan også leveres som podcast. Kun én av oppgavene blir trukket ut til karaktervurdering (samme oppgaven for alle), som reduserer kostnadene/tidsbruken ved slik mappevurdering i et stort kurs.

ECON218, Næringsstruktur og internasjonal handel: Kurset har todelt undervisning, med forelesninger + omvendt undervisning gjennom seminarer.

ECON243, Videregående matematikk og optimering: Mappeevaluering med to elementer, midtveiseksamen (30%) og slutteksamen (70%).

I emner knyttet til empirisk analyse (ECON244, 340, 341, 343) inngår undervisning og øvelser i lab. I disse emnene er evnen til ikke bare å kjenne til grunnleggende metode, men også kunne gjennomføre en selvstendig analyse med et statistikkverktøy, en sentral del av læringsutbyttet. Det har skjedd en rivende utvikling de siste 20-25 årene, både når det gjelder metode og datatilgang. Metoder som var «cutting edge» tidlig på 2000-tallet er nå blitt «industristandard», og dette gjenspeiles i disse emnene.

ECON343, Empirisk forskningsdesign: Her blandes seminarer, forelesninger og studentpresentasjoner (obligatoriske). Vurderingsformen er hjemmeeksamen.

ECON351: Marked og moral. Her er det forelesninger, seminar og individuell veiledning, mens muntlig presentasjon av oppgave et obligatorisk krav og vurderingsformen er mappe med tre elmeenter (lysark til muntlig presentasjon 25%, hjemmeeksamen 1 (25%) og 2 (50%).

ECON360: Strategisk bedriftsadferd og markedsmakt: Foreleses hovedsakelig ved omvendt undervisning.

ECON381, Praksisbasert prosjektarbeid: Dette kurset er forbeholdt profesjonsstudentene og teller 20 studiepoeng. Her skriver studentene i grupper en rapport basert på en oppgave utarbeidet og presentert av en bedrift eller institusjon. Rapporten vil vanligvis også presenteres hos bedriften/instititusjonen. Rapporten har vurderingen bestått/ikke bestått.

I tillegg vil ECON342, Nytte-kostnadsanalyse bli tilbudt igjen fra 2025 etter et opphold. Her er det modulbasert undervisning med undervisningsdager med ulike temaer, rettledning og presentasjoner. Vurdringsformen er mapevurdering med fire elementer: Skriftlig arbeid i forbindelse med presentasjon (30%), et ytterligere skriftlig arbeid (20%), tilbakemelding på andres oppgaver (10%) og hjemmeeksamen (40%).

ECON260 har også en pause i 2024, men vil bli satt opp på planen igjen i 2025. Her er vurderingsformen mappe med to elementer (gruppeoppgave 40%, totimers skoleeksamen 60%).

I bachelor- og masteroppgavene (ECON290 og 391) får studenten anledning til å demonstrere gjennom et selvstendig arbeid at læringsutbyttet er oppnådd. Evne til å utarbeide en forskbar problemstilling og belyse den med relevant teori og metode er grunnleggende, og særlig i masteroppgaven

ECON290 finnes i to former, A og B. Den første er anbefalt av instituttet, og her får studentene individuell veiledning og gruppeveileding, og obligatoriske krav innbefatter muntlig presentasjon og opposisjon. Versjon B er uten veiledning og mest ment for studenter som ikke har anledning til å møte opp det gitte semesteret.

Forkurs i matematikk is an online course for incoming economics students who want to review high school mathematics and statistics. The first half of the course closely aligns with the compulsory course Econ140 in the sense that Forkurs lectures provide the required background for Econ140 lectures in a given week. For example, in the week when Econ140 covers financial mathematics [geometric sequences applied to financial problems], Forkurs reviews basic sequence types, common formulas, and builds intuition for concepts such as compound interest.

The second half of the course provides the required background for Econ240 in the spring semester.

The content is delivered in video lectures combined with canvas quizzes, supplementary digital materials, and interactive in-person and online seminars.

The students' knowledge is evaluated using two assignments (one for each course part), and a final exam. Attendance is not required and credit points are not awarded.

Lenka Fiala,

PhD, course responsible for Forkurs

The Research Council of Norway

Evaluation of the Social Sciences in Norway

Report from Panel 2 – Economics

Evaluation
Division for Science and the Research System

The Research Council of Norway

Evaluation of the Social Sciences in Norway

Report from Panel 2 – Economics

Evaluation
Division for Science and the Research System

© The Research Council of Norway 2018

The Research Council of Norway
Visiting address: Drammensveien 288
P.O. Box 564
NO-1327 Lysaker

Telephone: +47 22 03 70 00
post@rcn.no
www.rcn.no

The report can be ordered and downloaded at
www.forskningsradet.no/publikasjoner

Graphic design cover: Melkeveien designkontor AS
Photos: Shutterstock

Oslo, June 2018
ISBN 978-82-12-03694-9 (pdf)

Innhold

Foreword 8
Executive summary 9
Sammendrag 10
1 Scope and scale of the evaluation 11
1.1 Terms of reference 12
1.2 A comprehensive evaluation 12
1.3 The overall evaluation process of the social sciences 14
1.4 Data and review process 18
1.5 The panel's comments on the evaluation 22
2 The context: Social Sciences and Economics in Norway 24
2.1 The research system 24
2.2 The research area of economics 28
3 BI Norwegian Business School 30
3.1 Economics at the institutional level 31
3.2 Research group: Asset Pricing and Investor Behavior 33
4 CICERO Center for International Climate and Environmental Research 35
4.1 Economics at the institutional level 36
5 CMI Chr. Michelsen Institute 38
5.1 Economics at the institutional level 39
5.2 Research group: Poverty 41
6 Frisch Centre 44
6.1 Economics at the institutional level 45
6.2 Research group: Energy and Environmental Economics 47
6.3 Research group: Labour Economics 48
7 Institute for Social Research 51
7.1 Economics at the institutional level 52
7.2 Research group: Work and Welfare 54
8 NHH Norwegian School of Economics 56
8.1 Economics at the institutional level 57
8.2 Research group: Centre for Empirical Labour Economics 59
8.3 Research groups: Law and Economics of Markets and Organisations and Centre for Industrial Organisation 61
8.4 Research group: Macroeconomics and Natural Resources 63
8.5 Research group: The Choice Lab 64
9 NINA Norwegian Institute for Nature Research 66

9.1 Economics at the institutional level 67
10 Nord University Business School 70
10.1 Economics at the institutional level 71
10.2 Research group: Transport and Logistics Research Group 73
11 Norwegian University of Life Sciences, Faculty of Social Sciences/Faculty of Landscape and Society 76
11.1 Economics at the institutional level 77
11.2 Research group: Environmental Governance 80
12 Norwegian University of Life Sciences, School of Economics and Business 83
12.1 Economics at the institutional level 84
12.2 Research group: Food Economics and Policy 86
12.3 Research group: Development, Land and Climate 88
12.4 Research group: Energy and Environment 89
13 Norwegian University of Science and Technology, Faculty of Economics and Management 91
13.1 Economics at the institutional level 92
13.2 Research group: Public Economics 94
14 NUPI Norwegian Institute of International Affairs 96
14.1 Economics at the institutional level 97
15 UiT The Arctic University of Norway, Faculty of Biosciences, Fisheries and Economics 100
15.1 Economics at the institutional level 101
15.2 Research group: Economics at BFE 103
16 Uni Research Rokkan Centre 105
16.1 Economics at the institutional level 106
16.2 Research group: Welfare and Health Economics 107
17 University of Agder, School of Business and Law 110
17.1 Economics at the institutional level 111
18 University of Bergen, Faculty of Social Sciences 113
18.1 Economics at the institutional level 114
18.2 Research group: Competition and Finance 116
18.3 Research group: Health Economics 118
18.4 Research group: Labour, Social Insurance and Family 119
19 University of Oslo, Faculty of Social Sciences 121
19.1 Economics at the institutional level 122
19.2 Research group: Equality, Social Organisation and Performance 124
19.3 Research group: Oslo Fiscal Studies 126
20 University of Stavanger, Faculty of Social Sciences 128

20.1 Economics at the institutional level 129
20.2 Research group: Laboratory for Research on Learning and Motivation 131
21 Overall Assessment of Economics 133
21.1 Profile, strength and weaknesses 133
21.2 Overall feedback 136
Reference list 137
Figure and table list 139
Appendices 140
Appendix A: Terms of reference 140
Appendix B: Overview of participating institutions, number of researchers and research groups 145
Appendix C: Institutional self-assessment, level 1 and level 2 147
Appendix D: Innmelding av forskergrupper 159
Appendix E: Research group self-assessment 163
Appendix F: Damvad Fact sheet for Economics 167
Appendix G: Output in scientific journals, Economics 169
Appendix H: Time frame for collected self-assessments and bibliometric data 170
Appendix I: Template for assessments of the units: institutions and research groups 172
Appendix J: Template for an assessment of the ten most important publications listed by the institutions 176
Appendix K: Template for an assessment of the publications of listed members at the research groups 177

Foreword

In 2017, the Research Council of Norway (RCN) appointed six panels to undertake a wide-ranging field evaluation of Social Sciences research in Norway. The panels comprised independent social scientists from a range of European countries. Each panel covered a specific research area within the social sciences. The panels worked from April 2017 until April 2018.

The Research Council commissioned the Nordic Institute for Studies in Innovation, Research and Higher Education (NIFU), Oslo, Norway, to provide scientific and project management support for all six panels. The NIFU team consisted of Mari Elken, Inge Ramberg, Vera Schwach and Silje Maria Tellmann, with Schwach as the head of the team.

Panel number 2 was responsible for assessing the research area of economics. It included eight members: Panel chair: Professor Eva Liljeblom, Hanken School of Economics, Finland; Professor Alfons Oude Lansink, Wageningen University & Research, Netherlands; Professor Tor Eriksson, Aarhus University, Denmark; Professor Tilman Brück, International Security and Development Center, Berlin, Germany; Professor Andreas Lange, University of Hamburg, Germany; Professor Christian Schultz, University of Copenhagen, Denmark; Professor Katharine Rockett, University of Essex, United Kingdom and Professor Thorvaldur Gylfason, University of Iceland, Iceland.

The panel was assisted by a scientific secretary, Research Professor Vera Schwach, NIFU.

Executive summary

Eighteen institutions were included in the evaluation of Economics; 14 of these units submitted a total of 23 research groups for review. The evaluation included university departments as well as researchers in Economics from independent research centres.

Research in Economics is conducted at a large number of units in Norway. There is considerable diversity in terms of both the size of the research groups and the conditions for conducting research. The panel found that the overall level of scientific production within the discipline in Norway is very good and well placed on the international stage.[1] Research quality in general is at a good or very good level, with some cases of outstanding performance. The increased focus on higher quality is a trend that pervades at all the institutions. The typical outlet is an international refereed journal, and a large part of these publications are co-authored with international researchers. Field journals are still the dominant outlet, but several institutions also frequently reach top-five journals in Economics or Finance. While the average quality of the output was good or better than good, in many cases, it was strongly skewed towards a few extremely productive researchers.

Recommendations from earlier evaluations have typically concerned raising the quality of academic research, improving recruitment policies and enhancing the structure and degree of formalisation of the PhD programme. Compared to previous evaluations, the panel found that the institutions seem to have addressed these recommendations remarkably well. Despite this progress, the panel still finds room for improvement in many smaller institutions as regards these issues; that is, research quality and productivity, the effectiveness and international attractiveness of the PhD programme, and international recruitment. Some, typically bigger institutions, were fully on a par with international recruitment policies (i.e. they regularly attend the international job markets to interview and hire new academic staff), whereas many only passively advertise positions internationally. Gender balance was an area of consistent concern in the reports, and the panel also typically found a sometimes severe imbalance in the units. Fortunately, gender balance appears to some extent to be a legacy issue, as evidenced by the typically better situation among younger researchers. The panel also found several cases of skewed age structures.

The panel notes that, to a much larger extent than the universities, the research institutes rely on external funding. This may affect their ability to carry out basic economic research of high quality. For smaller universities, the trade-off between teaching and research may have the same effect. Some institutions / research groups lack critical mass, which affects research quality and the quality of their PhD programmes.

[1] The aggregate bibliometric data show that, in terms of field-normalised citation scores, the research in Economics in the units in this evaluation during a recent time period (2014 to 2016) is on a par with corresponding research in the Nordic region, and 11 per cent above the OECD average.

Sammendrag

Evalueringen av faget samfunnsøkonomi omfattet 18 institusjoner. 14 institusjoner meldte til sammen inn 23 forskningsgrupper. Evalueringen omfattet institutter på universitene så vel som forskere i samfunnsøkonomi ved uavhengige forskningsinstitusjoner.

I Norge utføres samfunnsøkonomisk forskning ved mange enheter, noe som gir en betydelig variasjon i størrelsen på forskningsgruppene og i vilkårene for gjennomføring av forskningen. Panelet fastslo at den vitenskapelige produksjonen i faget samlet sett i Norge er svært høy og godt synlig internasjonalt.[2] Forskningskvaliteten er generelt god eller svært god, i enkelte tilfeller fremragende. Det økte fokuset på høyere kvalitet er en gjennomgående trend i alle institusjonene. Den typiske publiseringskanalen er et internasjonalt fagfellevurdert tidsskrift, og en stor del av disse publikasjonene er skrevet i samarbeid med internasjonale forskere. Selv om fagtidsskrifter fortsatt er den dominerende publikasjonskanalen, når mange institusjoner figurerer ofte opp til de fem viktigste tidsskriftene innen samfunnsøkonomi eller finans. Den gjennomsnittlige kvaliteten på publikasjonene var god eller mer enn god, men i mange tilfeller sto noen få, svært produktive forskere for en uforholdsmessig stor andel av publikasjonene.

Typiske anbefalinger fra tidligere evalueringer har dreid seg om å øke kvaliteten på akademisk forskning, forbedre rekrutteringspolitikken og styrke strukturen og graden av formalisering av ph.d.-programmet. Sammenlignet med tidligere evalueringer fastslo panelet at institusjonene ser ut til å ha tatt hensyn til anbefalingene i svært høy grad. Til tross for framdriften ser panelet at mange typisk mindre institusjoner fortsatt har forbedringspotensial, blant annet når det gjelder forskningskvalitet og produktivitet, ph.d.-programmets effektivitet og internasjonale tiltrekningskraft, så vel som internasjonal rekruttering. Enkelte typisk større institusjoner var fullt på høyde med internasjonal rekrutteringspraksis (altså at de regelmessig går aktivt ut på det internasjonale jobbmarkedet for å finne nye forskere), mens mange bare passivt utlyser stillinger internasjonalt. Kjønnsbalanse var en stadig tilbakevendende bekymring i rapportene, og panelet fant også at det typisk fantes en ubalanse, i noen tilfeller stor, i enhetene. Heldigvis ser kjønnsbalanse i noen grad ut til å være en tilbakelagt problemstilling, noe den gjennomgående bedre situasjonen blant yngre forskere viser. Panelet fant også flere tilfeller av skjev aldersstruktur.

Panelet legger merke til at forskningsinstituttene i mye større grad enn universitetene er avhengige av finansiering utenfra. Dette kan påvirke evnen til å gjennomføre grunnleggende samfunnsøkonomisk forskning av høy kvalitet. For mindre universiteter kan avveiningen mellom undervisning og forskning ha samme effekt. Enkelte institusjoner/forskningsgrupper mangler en kritisk masse, noe som påvirker forskningskvaliteten og kvaliteten på ph.d.-programmene deres.

[2] Aggregerte bibliometriske data viser at siteringsindeksen (fagfeltnormalisert) i for eksempel perioden 2014–2016 for den samfunnsøkonomiske forskningen i enhetene denne evalueringen omfatter, ligger på nivå med tilsvarende forskning i Norden og 11 prosent over OECD-gjennomsnittet.

1 Scope and scale of the evaluation

According to its mandate one of the central tasks assigned to the Research Council of Norway is to conduct field evaluations of Norwegian research, that is, reviews of how entire fields, disciplines/research areas and academic institutions are performing in the national and international context. They provide an outsider's view of the research area under evaluation, and provide feedback on its strengths and weaknesses. The conclusions form the basis for recommendations on the future development of the research under evaluation, and provide input on national research policy and funding schemes in Norway. Moreover, they are expected to provide insight, advice and recommendations that the institutions can use to enhance their own research standards.

This evaluation of Social Sciences (SAMEVAL) aims to:

- Review the present state of social science research in Norway.
- Form the basis for recommendations on the future development of research within the various fields of the social sciences in Norway.
- Provide insight, advice and recommendations for the institutions evaluated that can be used to enhance their own research standards.
- Expand the knowledge base used to develop funding instruments in the Research Council
- Provide input on research policy to the Norwegian Government.

This evaluation of the social sciences comprises six research areas: geography, economics, political science, sociology, social anthropology and economic-administrative research. The practice of field evaluation is long established in Norway. The Research Council has previously undertaken national, subject-specific evaluations of all nearly all research areas involved in the current evaluation, with one exception: economic-administrative research. This is the first time this area has been singled out as a separate subject for evaluation.

As a point of departure, to identify, select and classify the relevant research social science areas and the researchers involved in each of the areas, the Research Council of Norway categorised the areas of social sciences using the definitions used in the Norwegian Centre for Research Data's (NSD's) register of scientific publication channels. All institutions with social science research as part of their activities were invited to take part. The Research Council sent each institution an overview of the researchers' publication data (2013–2016) from CRIStin (Current Research Information System In Norway). The institutions made the final decision to include researchers in the evaluation, and to which research area panel. The Research Council decided that research groups in all research areas had to consist of at least five members. The researchers had to be employed by the institution as of 1 October 2016, and they could not be listed if they were included in other ongoing evaluations.

This evaluation is more extensive than previous subject-specific evaluations, both with regard to the number of research fields and researchers to be evaluated, and with regard to the breadth of source material to be taken into account. The evaluation includes a total of 3,005 social scientists. It involves 42 institutions in the social sciences, 27 of which are faculties /departments at the universities and university colleges, and 15 are units at publicly financed social science research institutes (see Appendix B). The review also comprises 136 research groups.

The current undertaking is more than a mere update of earlier reviews in the field of social sciences. It spearheads a new practice of field evaluation, taking the recent evaluation of the Humanities as its model. In doing so, it includes three new and innovative features. Firstly, in addition to assessing research areas at the national and institutional level, the evaluation includes reviews of formalised research groups. Societal relevance is a second new dimension, while the third new dimension is the interplay between research, teaching and education.

1.1 Terms of reference

According to the terms of reference from the Research Council (Appendix A), the overall aims of the evaluation of the research panels are to:

- review the scientific quality of Norwegian research in the social sciences in an international context;
- provide a critical review of the strength and weaknesses of the fields of research nationally, at the institutional level and for a number of designated research groups;
- identify the research groups that have achieved a high international level in their research
- assess the role of organisational strategies and leadership in promoting the quality of research, education and knowledge exchange;
- assess the extent to which previous evaluations have been used by the institutions in their strategic planning;
- investigate the extent of interdisciplinary research at the institutions and in the research groups;
- investigate the relevance and social impact of social sciences research in Norway in general and in particular its potential to address targeted societal challenges as defined in the Norwegian Government's Long-term plan for research and higher education;[3]
- review the role of the Research Council of Norway in funding research activities in the social sciences.

1.2 A comprehensive evaluation

The Research Council has undertaken national, subject-specific evaluations of nearly all research areas in the social sciences since the turn of the millennium. The evaluations have usually confined themselves to one or a limited number of institutions, disciplines or fields. An evaluation of *social anthropology* was carried out in 2011, covering a total of 9 units and 88 researchers. G*eographical research* was also evaluated in the same year, in 2011, based on an assessment of seven research environments including 57 researchers. *Sociological research* was evaluated in 2010, comprising 13 research units and 177 researchers. In 2007, the evaluation of *economic research* comprised 20 units selected by the Research Council, and encompassed a total of 345 persons. Finally, a review of *political science research* was conducted in 2002, comprising 19 units and 164 researchers.

Since 2010, the Research Council has launched evaluations that cover larger research fields. An earlier example of what can been seen as a new tendency was the comprehensive evaluation of the scientific fields of biology, medicine and healthcare in 2011.[4] This was followed by a broad review of the fundamental engineering sciences,[5] and, a few years later, the social science research institutes.[6] In

[3] Kunnskapsdepartementet (2014).
[4] RCN (2011).
[5] RCN (2015).
[6] RCN (2017d).

the context of the social sciences, the novel design for the evaluation of the Humanities is an important model for a new practice. A broad evaluation of the field of the Humanities in Norway started in 2016, and was finalised in June 2017.[7] As mentioned, the set-up for the present assessment of social sciences follows the design from the Humanities evaluation, where an assessment of the humanities' societal relevance and impact of research, and the interplay between research and education were new features.

1.2.1 Societal impact of the social sciences

The terms of reference for this evaluation expressly combine established practice with new practice. The requirement to assess the societal relevance and impact of research in their area is a novel assessment practice. It calls for explorative searches for the various forms and channels through which knowledge from social science research may be seen to impact on activities in various spheres and areas of society. In a broader perspective, this is a response to concern about the need to enhance the impact research has on society.

In addition to a general search for demonstrated societal impact of scientific activity, the terms of reference for the evaluation of social sciences were to be viewed in the context of the five thematic priority areas and one scientific ambition set out in the Norwegian Government's Long-term plan for research and higher education from 2014.[8]

The six priorities are:

- seas and oceans;
- climate, environment and clean energy;
- public sector renewal, better and more effective welfare, health and care services;
- enabling technologies;
- innovative and adaptable industry;
- world-leading academic groups.

The definition of, and model for, societal impact in the Research Council's evaluations is derived from the 2014 Research Excellence Framework (REF) in the United Kingdom. In the REF, societal impact is defined as: 'any effect on, change or benefit to the economy, society, culture, public policy or services, health, the environment or quality of life, beyond academia' (Research Excellence Framework (REF), United Kingdom, 2014).

1.2.2 The interplay between research and education

This evaluation includes another new feature in that it also investigates the links between research and education. This follows up an objective stressed in the above-mentioned Norwegian Long-term plan for research and higher education. The Long-term plan states that interaction between research, teaching and education should be taken more strongly into account in the policy for research and higher education. In line with this political objective, this evaluation of social sciences has focused actively on the connection between research and education. The political backdrop to this initiative was that the Norwegian Ministry for Education and Research had in 2014 encouraged the Norwegian Agency for Quality Assurance in Education, (hereafter NOKUT)[9] to explore possibilities for joint assessments of education and research.[10]

[7] RCN (2017).
[8] Kunnskapsdepartementet (2014).
[9] NOKUT (Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen) is an independent expert body under the Royal Norwegian Ministry of Education and Research.
[10] Kunnskapsdepartementet (2014b).

This political initiative has been followed up in two ways in the social sciences evaluation. Firstly, all the six research area panels were asked to take into account the interplay between research and education, including the impact of research on teaching. Secondly, three of the six research areas, namely sociology, political science and economics, were subjected to a 'pilot' evaluation, with a view to testing useful strategies and methods for an integrated education-research evaluation.

1.3 The overall evaluation process of the social sciences

The complete evaluation of the social sciences consisted of four elements: 1) three education panels, 2) six research panels, 3) an interplay panel for the combined evaluation of research and education, and finally, 4) a principal evaluation committee for the evaluation of all six social science research areas.

The work was divided into three phases, which partly overlapped.

In the first phase, the Research Council and NOKUT assumed responsibility for the research and education evaluations, respectively. Six research panels and three education panels worked independently. Each panel wrote an assessment report.

The six research areas were:
Panel 1: Geography
Panel 2: Economics
Panel 3: Political Science
Panel 4: Sociology
Panel 5: Social Anthropology
Panel 6: Economic-Administrative Research Area

In the second phase, NOKUT, in cooperation with the Research Council, took responsibility for a mixed education and research evaluation within three of the six research areas: sociology, political science and economics. The evaluation took the form of three different interplay panels: education and research in sociology, in political science and economics, respectively. Each panel consisted of two members.

In the third phase, the Research Council asked the chairs of the six research panels to form a general evaluation panel, this being the principal committee tasked with reviewing the six social science research areas as a whole. The panel wrote an assessment report.

Figure 1 visualises the overall structure of the evaluation of research and education in the social sciences.

Figure 1 Evaluation of social sciences in Norway, sections and work process

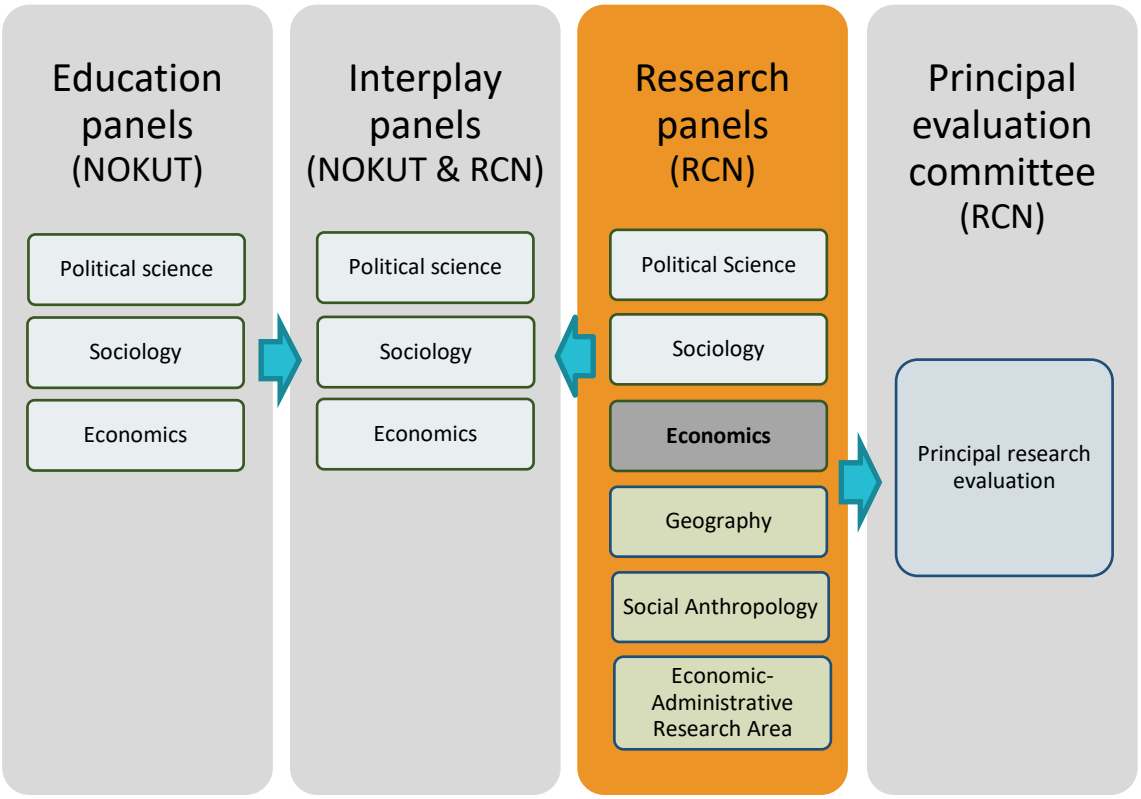

1.3.1 The six research areas: panels and process

Panels of international experts, mainly from the Nordic countries and Northern Europe, carried out the evaluations. Each research panel had from six to nine members; all the panels had the same terms of reference, and they used identical approaches and templates in their assessments. A common denominator for all the reviewers was the aim of evaluating research with respect to its scientific quality and relevance in the broad sense. The panels were put together to cover different sub-fields within each research area.

Panel

The eight members of the economics panel were:

- Panel chair: Professor Eva Liljeblom, Hanken School of Economics, Finland;
- Professor Alfons Oude Lansink, Wageningen University & Research, Netherlands;
- Professor Tor Eriksson, Aarhus University, Denmark;
- Professor Tilman Brück, International Security and Development Center, Berlin, Germany;
- Professor Andreas Lange, University of Hamburg, Germany;
- Professor Christian Schultz, University of Copenhagen, Denmark;
- Professor Katharine Rockett, University of Essex, United Kingdom;
- Professor Thorvaldur Gylfason, University of Iceland, Iceland.

1.3.2 The organisational units and entities

The evaluation of the six research areas embraced four levels as listed below and shown in Figure 2.

Please note that the primary objects of this evaluation are the researchers and their research groups. They constituted the research area within each institution, and are the primary object of assessment, not the institutions as such.

National research area

An overall national review of the state-of-the-art in the research area was a goal for the evaluation. Hence, the evaluation at the national level includes comparing the quality of Norwegian research with international scientific quality. In order to conclude on the national level, the panel drew on their evaluations of institutions, research areas within the institutions and research groups.

Institution

Institution refers to either an independent research institution/research institute or to the faculty level of a higher education institution (cf. Institutional self-assessment, p. 1, Appendix C). The aims of the reviews at the institutional level were to assess how the research area was constituted and organised at the institution, also including the institutional strategies pursued with a view to developing research performance and scientific quality.

Research area within the institution

A research area is defined as a research discipline corresponding to the area covered by a panel (cf. Institutional self-assessment, p. 4, Appendix C). The examination of research performance and scientific quality was intended to review the state-of-the-art and encourage further development of research and scientific quality. In addition, the evaluation of ongoing individual and collective work was intended to provide a national overview of the research field. This level will in several cases cut across organisational units, but the rationale is to highlight each discipline corresponding to the relevant panel (Ibid. p.1).

Research groups

The intention of including research groups was to enable peer reviews of research topics and scientific quality, and to evaluate the interaction between researchers who form a topical /theoretical/methodical-based group and the institutional level (i.e. the research area within the institution/institute).

In order to be defined as a research group in the evaluation of social sciences, the number of researchers had to fulfil four specified criteria. In addition to common work on a joint topic, the Research Council required: 1) that the group should perform research at a high level internationally, and be able to document it through a set of sub-criteria; 2) the group should have at least five members at least three of whom had to employed at the institution, and at least two of whom had to hold a tenured position; 3) the group had to have a specific intention/aim and an organisational structure, and it had to describe it according to the specifications listed in the matrix for the self-assessment report (cf. Research group self-assessment, Appendix E); and 4) the group should be registered in CRIStin (the Current Research Information System in Norway).[11] For more details, please see SAMEVAL. *Innmelding av forskergrupper* [in Norwegian], Appendix D, see also Research group self-assessment, Appendix E.

[11] CRIStin is a common, national system for registering scientific results and research activities. The members of CRIStin are the public research institutes, the universities and university colleges, and the public health trusts: www.cristin.no.

Figure 2 The organisational units and entities in the evaluation of social sciences

1.3.3 Criteria for the assessment

All six panels based their work on a uniform set of criteria against which they reported their findings.

National research area

- Organisation, leadership and strategy
- Follow-up of earlier evaluations
- Research cooperation/networking (nationally and internationally)
- Research personnel: including recruitment, training, gender balance and mobility
- Research production and scientific quality
- Interplay between research and education: impact on teaching
- Balance between teaching and research
- Societal relevance and impact
- Profile, strengths and weaknesses

Institution

- Organisation, leadership and strategy
- Institutional follow-up of previous evaluations
- Research environment
- Resources and infrastructure
- Research personnel, including recruitment, training, gender balance and mobility
- Research production and scientific quality
- Interplay between research and education
- Societal relevance and impact

The research area within the institution

- Organisation, leadership and strategy
- Institutional follow-up of previous evaluations

- Research environment (i.e. seminars, summer schools, guest lectures etc.)
- Resources and infrastructure
- Research personnel, including recruitment, training, gender balance and mobility
- Research production and scientific quality
- Interplay between research and education (including impact on teaching)
- Societal relevance and impact

Research groups

- Organisation, leadership and strategies
- Research personnel, including recruitment, training, gender balance and mobility
- Research production and scientific quality
- Networking
- Interplay between research and education: (if relevant) impact on teaching
- Societal relevance and impact: (if relevant) exchange of knowledge / cooperation with other private and public sector actors.

See Appendix J for information on how the criteria were implemented.

1.4 Data and review process

The evaluation draws on a comprehensive set of data. The Social Anthropology panel based its assessment on the written self-assessments submitted by the institutions and a qualitative assessment of the submitted publications. Further bibliometric data from the analysis by Damvad Analytics, Denmark commissioned by the Research Council, and further data on the funding of social science were used to contextualise and/or confirm the panel's qualitative evaluation. The panel chair met with the institutions, primarily to supplement and clarify information provided in the self-assessments.

Building from the bottom, the assessments of individual scientific output fed into the evaluations of the research groups and research area, while the self-assessment reports for the research groups fed into the institutional research evaluation and the assessment of the research area. The self-assessments from the institutions contributed to the assessment of the research area within the institution. The report on personnel and bibliometrics (publications) was considered at the research group level, the institutional level and national research area level. Societal impact cases were considered at the group and area level. The research area evaluations were used by the field panels to build a picture of national performance within the research field covered by the panel reports.

The panels also based their assessment on data on funding and personnel, as well as information from earlier institutional and disciplinary evaluations from the Research Council and policy documents from the Government.

See Appendix H for information on time frames for assessments and bibliometric data.

Institutional self-assessment reports

Reports were submitted by all the research-performing units. They included quantitative and qualitative information at the institutional level (called level 1 in the self-assessment template), and at the level of the disciplines/research areas corresponding to the panels (called level 2 in the self-assessment template).

The following were enclosed with the self-assessments report from each unit:

- A list of the 10 most important publications for each research area;
- A list of 10 dissemination activities;
- Societal impact cases for each discipline showing important dissemination and knowledge exchange results, (the impact cases were optional);
- An analysis of **s**trengths, **w**eaknesses, **o**pportunities and **t**hreats (a SWOT analysis)
- A form (number 2): Target audience for scientific publications;
- A form (number 3): Research matching the priorities set out in the Norwegian Government's Long-term plan for research and higher education and in other relevant policy documents;
- An overview of study programmes.

The templates for institutional self-assessments and publications are attached to the report as Appendices C and J.

Self-assessment reports for research groups

The institutions were given an opportunity to include research groups in the evaluation. The reviews by the research panels were based on self-assessments and other documentation. The data included quantitative data on group members and funding, qualitative information on various aspects of the research activities and CVs for all the members of the groups. In addition, each group had the option of submitting one copy of a scientific publication for each member included in the evaluation, as well as case studies of the societal impact of their research.

The template for research groups is attached to the report as Appendices E and K.

Societal impact cases

Reflecting the novel approach of including societal impact in the evaluation (cf.1.2.1), the institutions were invited to include case studies documenting a broader non-academic, societal impact of their research. Participation was optional.

Bibliometric report

The Research Council of Norway (RCN) commissioned an analysis of publications and personnel dedicated to social science research for the evaluation, https://www.damvad.com/uploads/Publications/Report%20%20Social%20Science%20in%20Norway%20v2.3.pdf.

DAMVAD Analytics conducted the analysis, mainly basing its work on data from the following sources: the Norwegian Centre for Research Data (NSD); the Current Research Information System in Norway (CRIStin) and the National Researcher Register for which NIFU is responsible. DAMVAD Analytics added bibliometric data from Elsevier's Scopus database and Google Scholar to enhance the analysis of the internationally published scientific material.

The RCN defined the framework for Damvad's analysis, and decided to include the following elements:

- The total scientific output within social science for Norway;
- The institutions involved in social science in Norway;
- The research personnel engaged in social science in Norway.

For an overview of the publishing in economics, please see appendix F: Damvad Fact sheet for economics.

Funding data

Data and information on financial resources and funding (cf. 2.2) are based on:

- Report on Science and Technology Indicators for Norway: (Norges forskningsråd, Det norske forsknings- og innovasjonssystemet – statistikk og indikatorer, Norges forskningsråd, Lysaker, 2016; https://www.forskningsradet.no/prognett-indikatorrapporten/Home_page/1224698172612
- NIFU, Norwegian Research and Development (R&D) statistics and indicators, https://www.nifu.no/en/statistics-indicators/nokkeltall/
- Research Council of Norway, The Project Databank, https://www.forskningsradet.no/prosjektbanken/#/Sprak=en.
- The Research Council of Norway, Social sciences research in Norway 2010–2016: Funding streams and funding instruments. Report submitted to the principal committee for the Research Council's evaluation of the Social Sciences (SAMEVAL), report for internal use by SAMEVAL evaluators (ref. page 1, first section) unpublished report, undated (2017): 11 pages.

In addition, section 2.2 draws on:

- The Research Council of Norway, *Report on Science and Technology Indicators for Norway 2017*, The Research Council of Norway, Lysaker, 2017; https://www.forskningsradet.no/prognett-indikatorrapporten/Science_and_Technology_2017/1254031943643

Other relevant publications provided by the Research Council

Earlier evaluations commissioned by the Research Council

- Relevant disciplinary evaluations (please see the reference list for details)
- The Research Council of Norway: *Evaluation of the Humanities in Norway. Reports from the panels and the principal evaluation committee.*
- *Evaluation of the Social Science Institutes. Panel Report, January 2017*, the Research Council of Norway, Lysaker.

National plans and strategies for research policy

- The Research Council of Norway, *Research for Innovation and Sustainability. Strategy for the Research Council of Norway 2015–2020*, 2015.
- Kunnskapsdepartementet, *Meld. St. 7 (2014–2015), Langtidsplan for forskning og høyere utdanning 2015–2024*, [The Royal Norwegian Ministry for Research and Higher Education, Long-term plan for research and higher education 2015–2024], 2015, [in Norwegian].

Official reports on the status of higher education:

- Kunnskapsdepartementet, Meld. St. 18 (2014–2015). *Melding til Stortinget*. *Konsentrasjon for kvalitet. Strukturreform i universitets- og høyskolesektoren*, 2015 [White paper, no. 18 (2014–2015), Concentration for quality. Structural reforms across the universities and university colleges, The Royal Norwegian Ministry for Research and Education, Oslo 2015] [in Norwegian].
- Kunnskapsdepartementet, *Tilstandsrapport for høyere utdanning 2017*, Rapport, 2017 [The Royal Norwegian Ministry for Research and Education, Status Report for Higher Education, Report, 2017] [in Norwegian].

1.4.1 Process and assessment tools

The Research Council set up 'SharePoint' (a Microsoft Office 365 program), and all background material and other data and documents were deposited there. The panel shared files and work in progress in SharePoint.

The Research Council commissioned Nordic Institute for Studies in Innovation, Research and Higher Education (NIFU), Oslo, Norway to provide scientific and project management support to the panels. Research Professor Vera Schwach acted as scientific secretary for the economics panel.

Panel meetings and work

The economics panel held three one-day meetings: in May and September 2017, and in January 2018. In addition, the panel chair of economics joined the other panel chairs for two one-day panel chair meetings, held in April and September 2017.

The chair carried out the interviews with the 18 institutions on behalf of panel during four days in late October 2017 (see section, meeting with the insitutions). The scientific secretary wrote minutes from the interviews. In between the meetings, the members were in contact through emails.

The panel divided the assessments and writing among the members. The secretariat took the main responsibility for providing fact sheets, as well as chapter one and chapter two of the report.

Assessment tools

In order to ensure that all the dimensions were covered, and to ensure a uniform evaluation across the six different research areas, the secretariat at NIFU provided the panels with assessment tools.

These were:

- A template for research and scientific quality: numerical grading, see Table 1 below;
- A template for assessments of the units: institutions and research groups, see Appendix I;
- A template for assessment of the ten most important publications listed by the institutions, see Appendix J;
- A template for assessment of the publications of listed members of research groups, see Appendix K.
- The panels used the following description as the basis for their scoring of scientific quality.

Table 1 Scientific quality, numerical scale

Scale	Criteria
5 Excellent	Original research at the international forefront. The unit has a very high productivity. The unit [the institution /research group] undertakes excellent, original research, and publishes it in outstanding international channels for scientific and scholarly publications. Its researchers present ongoing research regularly at recognised, international scientific conferences.
4 Very good	Research with a high degree of originality, and a scientific profile with a high degree of publications in high quality channels for scientific and scholarly publications. The unit has a high productivity. The researchers participate habitually at international scientific conferences. The research is decisively very relevant to the knowledge production in the field internationally.

3 Good	Research of a good international standard. The unit has an acceptable productivity, and contributes to the development within its field. The researchers participate at scientific conferences.
2 Fair	Research of an acceptable, but moderate standard. The productivity at the unit is modest, and with few original contributions to the field internationally.
1 Weak	Research of insufficient quality and with a meagre scientific publication profile. The productivity is low.

Meetings with the institutions

The panels supplemented the written documentation and data with information provided by the institutions in interviews. The meetings took place at Hotel Park Inn within walking distance of Gardermoen Airport, Oslo. The six panel chairs conducted the interviews. Each institution was interviewed individually. The panels had prepared the questions beforehand and sent the list to the institutions two weeks in advance. The lists contained both general and panel-specific questions. The interviews allowed for elaboration and discussion of issues of importance to the panel's assessments. The panel's secretaries took extensive minutes of the meetings. The minutes were shared with all panel members.

Fact checking by institutions

Institutions were given the opportunity to provide a fact check of the assessment texts after the panels assessments were completed. The check did not include the grades or final evaluations, as the institutions were asked only to correct any factual errors. New and updated information was not included.

1.5 The panel's comments on the evaluation

The panel wishes to give the following feedback on the design and organisation of this evaluation task:

On background material, data and process

Based on the material available and the way the interviews were conducted – at the institutional level, for many panels simultaneously, and with no site visits – the research groups were especially hard to evaluate.

The evaluation was largely based on publication data and the self-assessments; additional information such as citation measures would have improved the evaluation task. The late arrival of the bibliometric information means that it has not necessarily been fully utilised.

Bibliometrics

The panel notes the absence of comparable bibliometric and academic productivity data across institutions and research groups on a per capita basis over time. This absence of comparable data has made it harder to calibrate the grading of the institutions and research groups.

Furthermore, the panel notes that the bibliometric data provided concern the impact factors of the publication outlets, not the individual publications themselves. This is of some importance since there is no one-to-one correspondence between the average impact of a journal and the impact of the individual articles published in them. Citations, which are widely available, but which were not at hand here, are the standard measure for the impact of an individual researcher's research.

Societal impact

There is a need to clarify how to approach and measure societal impact. The panel appreciates the new attention given to societal impact, but notes that a definition and a corresponding measure of societal impact are not readily available. This panel therefore focused on the evaluation of academic impact, subject to the limitations noted above. The panel recommends that a future evaluation address the issue of the societal impact of the discipline of Economics in Norway. To be fruitful, however, this would require significant preparatory work by the economics community in Norway.

The evaluation of interdisciplinary research

For a disciplinary panel like this one, the evaluation of interdisciplinary work is difficult. Clear criteria for the evaluation of interdisciplinary research and/or a different composition of the panel would be needed to perform this task.

2 The context: Social Sciences and Economics in Norway

2.1 The research system

The Norwegian research and innovation system is divided into three levels: the political, the strategic and the performing level. At the political level, the system is characterised by notable pluralism, as all the ministries are in principle responsible for financing long-term and short-term public research and experimental development activity (R&D) within their areas of responsibility. This governing principle for responsibility is called the 'sector principle'. In practice, the R&D budgets are concentrated, as five ministries account for 85 per cent of public R&D expenditure. The Ministry of Education and Research alone allocates around 50 per cent of the total funding, and it is also responsible for coordinating national funding.

The second level is the strategic level, which includes the Research Council of Norway (and also an innovation agency, Innovation Norway); see more below. The Research Council fulfils functions that in many other countries are shared between a range of institutions at the second level. The same applies to the national innovation agency.

The third, performing level in the area of social sciences consists of a variety of institutions: universities, specialised universities and university colleges, as well as some private higher education institutions and nominally independent, public and private institutes. The institute sector is a common term for this group of units that is relatively heterogeneous in terms of institute size, profile and legal status. Overall, there are around 100 research institutions, about half of which are commonly referred to as research institutes. The group includes public oriented institutes and institutes that focus on private enterprise and carry out contract research for Norwegian and foreign companies, museums and hospitals (with the exception of university hospitals). The institute sector accounts for 23 per cent of the total national R&D. The institutions fall into three groups. First, the majority of the units (appr. 40) fall under the guidelines for governmental funding of research institutes and receive their core funding from the Research Council of Norway. With one exception, all the research institutes in this evaluation receive their core funding from the Research Council (for details see 2.1.1.). The second group consists of a few government research institutes, that receive their basic funding directly from a ministry. None of these government institutes is represented in this evaluation. The third group of institutions in the institute sector comprises about 40 private and public institutions, which to a greater or lesser extent perform R&D as part of their activity. Only one institution in this category is included in the evaluation of social sciences – the Norwegian Institute of Public Health (Folkehelseinstituttet).

The fifteen social research institutes included in this evaluation are mainly thematically oriented towards public management.[12] Their activities can be roughly divided into four thematic, partly overlapping areas: 1) international affairs and foreign relations; 2) environmental policy; 3) the economic foundation, structure and development of the welfare state, and 4) regionally based issues.

[12] RCN (2017): 37; https://www.forskningsradet.no/prognett-indikatorrapporten/Science_and_Technology_2017/1254031943643; For an extensive account of the social science institute sector, see RCN (2017b): 18–32.

2.1.1 National funding streams and instruments

The main funding streams of relevance to the evaluation of social sciences are: 1) funding for universities and university colleges with an integrated R&D component, and 2) funds allocated via the Research Council of Norway (see below).

The universities and university colleges receive a substantial proportion of their R&D budgets as core funding from the government ('general university funds'). The funding is closely linked to student numbers and teaching positions. In this, the growth of social sciences in the higher education sector reflects the large number of students taking subjects such as economics and education. The social sciences and humanities receive the highest percentage of basic funding among the research fields. In 2015, social sciences received around 76 per cent of their R&D expenditure as core funding, whereas the fields of engineering and technology and natural sciences received just below 60 per cent as basic funding in the same year.[13] Other sources of income include funding from the Research Council, the EU and other (national, Nordic and international) competitive funding bodies.

Research Council: core funding for public research institutes[14]

Unlike the universities, the research institutes rely heavily on a high share of external funding, through commissioned research and open competitions. As mentioned in section 2.1., the majority of these institutes fall under the guidelines for government funding of research institutes and receive their core funding from the Research Council. The Research Council administers the government core funding for all the 12 research institutes involved in this evaluation. The level of core funding varies from 6 per cent of turnover at the lowest, to 21 percent. On average, the funding is around 13 per cent for the units taking part in this evaluation.[15] The core grant consists of two parts: a fixed amount, and an amount determined by performance. To qualify for a core grant, the unit must:

- Undertake research of interest to Norwegian business and industry, government or society at large;
- Maintain disciplinary and scientific competence, demonstrated through scientific publications;
- Conduct research activities on a sufficient scale to permit the development of significant competence and research capacity within the organisation;
- Have a variety of sources of research income and compete in open national and international competitions for research funding;
- Not pay dividends or provide, either directly or indirectly, benefits to the owner or close stakeholders.

The performance-based part of the core grant is aimed at achieving a sound balance between scientific quality and societal relevance. The distribution of this part of the grant is based on four performance indicators, weighted on the basis of a relevance component:

- Commission-based income from national sources (45 per cent)
- Scientific publications, expressed as the number and level of scientific publications registered in the CRIStin database (30 per cent);
- Income from international sources (20 per cent);

[13] NIFU, FoU-statistikkbanken (NIFU, R&D statistics bank), 'Field of science. Source of funding. R&D expenditure, in million NOK, 2015; http://www.foustatistikkbanken.no.

[14] Technical term: Basic allocation to research institutes, cf. www.forskningsradet.no/eng, read 13.12.2017; Forskningsrådet, prosjektbanken.no, the core funding for all social research institutes was NOK 261.9 million in 2016, www.forskningsradet.no/prosjektbanken, read 14.12.2017.

[15] NIFU, FoU-statistikkbanken, (NIFU, R&D statistics bank), «Key figures for research institutes, Current income by category of funds», 2016, http://www.foustatistikkbanken.no

- The number of doctoral degrees awarded to staff or students who are funded more than fifty per cent by the institute (5 per cent).[16]

The Research Council and the competition for national funding

The research institutes rely heavily on external funding. A substantial part of their income is commission-based funding, mainly from the public administration, such as ministries and government agencies at the national level. In addition, the institutes and the universities compete for the same financial support from national (and Nordic) sources, and funding from the Research Council plays a significant role in the institutes' knowledge production. The Research Council provides funding for a wide range of activities, ranging from research infrastructure and networks to programmes, projects and centres of excellence. Here, the focus will be on selected funding schemes of general importance to the social sciences: networking, centres of excellence, independent projects (FRIPRO)/ basic research programmes; policy-oriented programmes ('handlingsrettede programmer') and large-scale programmes ('store programmer'). Compared with natural science, technology and medicine, the humanities and social sciences display a more stable pattern in terms of funding schemes.

Since 2002, research groups have been selected for funding for up to ten years through a targeted centres scheme. The first round concerned general, disciplinary and interdisciplinary centres of excellence. Subsequently, new types of thematic, specialised, targeted centres have been established., All the centres have the same aim, however: to promote research of high scientific quality. Social scientists have been part of some of these centres and many of the groups have been interdisciplinary within the social sciences, but also across other fields of science.[17] ESOP at the University of Oslo is one example. A spin-off effect has been the institutional initiatives, whereby universities have targeted existing research groups and established their own local groups and centres of excellence.

According to the RCN, there seems to have been a tendency recently to increase funding through large-scale programmes, especially in the fields of climate and energy research.[18] The large-scale programmes are important for the social sciences as a whole. The thematic programmes are the RCN's response to the government's, long-term political priorities: the seas and oceans; climate, environment and clean energy; public sector renewal, better and more effective welfare, health and care services; enabling technologies; innovative and adaptable industry, and world-leading academic groups (cf. 1.2.1).[19]

In 2016, social scientists at units in Norway received NOK 989 million from the Research Council (excluding core funding of the institutes);[20] 55.8 per cent (NOK 698.9 million) of the RCN support

[16] Research Council of Norway, "Public basic funding for research institutes", read 11.12.2018; https://www.forskningsradet.no/en/Public_basic_funding/1254010731867; NIFU, FoU-statistikkbanken, nøkkeltall for forskningsinstitutter [in Norwegian], www.nifu.no.

[17] Research Council of Norway, centres of excellence: https://www.forskningsradet.no/prognett-sff/SFF_I/1253978073056; https://www.forskningsradet.no/prognett-sff/SFF_II/1253978083956; https://www.forskningsradet.no/prognett-sff/SFF_III/1253978083961; https://www.forskningsradet.no/prognett-sff/Nyheter/Ti_nye_sentre_for_fremragende_forskning/1254025392105/p1224067001855: Centres for environment friendly Energy Research (FME), https://www.forskningsradet.no/prognett-energisenter/Om_sentrene/1222932140880.

[18] The Research Council of Norway, Social sciences research in Norway 2010–2016, unpublished report, undated (2017): 11 pages

[19] Kunnskapsdepartementet (2014).

[20] This description is an overview and includes funding for all areas and units defined as social sciences in Norway. It thus encompasses institutions and researchers not listed for this evaluation.

concerned programmes, while 11.5 per cent (143.7 million NOK) went to independent projects (FRIPRO). Researchers at the research institutes were involved in policy-oriented programmes to a larger extent than their peers at the universities, with 54 per cent (NOK 377.6 million) going to the research institutes, and 42.5 per cent (NOK 297 million) to the universities. A similar difference applies in relation to involvement in large-scale programmes: social scientists at the research institutes participated more often in large-scale programmes with national priority, especially in the fields of energy, climate, health and fish farming, than did their colleagues at the universities.

On the other hand, the universities received more funding from independent projects, NOK 77.7 million compared with NOK 45.5 million for the research institutes.

2.1.2 Internationalisation and international funding

The main sources of funding for research activities in Norway are national sources, but international funding has become more important in recent decades. This development is linked to a general trend towards internationalisation, which has been a hallmark of the Norwegian R&D system since the mid-1990s. Internationalisation is currently a notable dimension of the domestic R&D system. The indicators supporting this statement are many: at present, more than two-thirds of Norwegian scientific articles have a non-Norwegian co-author, compared with 17 per cent in the early 1980s. The number of Norwegian exchange students abroad has doubled since the mid-1990s, and the number of PhD students from abroad reflects the same trend. Twenty years ago, 10 per cent of doctoral degrees were awarded to foreign candidates, while in 2017 the percentage was 38.

From the mid-2000s, there has been a noteworthy increase in foreign R&D funding and strengthening of European research cooperation. In this context, the EU's research programmes have been an influential force. Until the Seventh Framework Programme (2007), the EU programmes were generally of limited scope, with the main emphasis on technology and applied research. Since 2007, budgets have increased significantly, due to the portfolio of programmes and a support mechanism that has embraced a wider set of topics and goals. The EU's programmes now include a broader range of research-performing units and areas – also social sciences. Hence, at present, the EU Framework Programme is an importance source of funding for many countries, Norway included. At the domestic level, a number of measures have been put in place to strengthen Norway's participation in the programmes. By June 2017, 1.81 per cent of the funds announced in Horizon 2020 (H2020) were awarded to researchers and institutions in Norway. The success rate is slightly below the official target of 2 per cent of total EU funding.

Among the seven Societal Challenges targeted by H2020, the fields most relevant to social scientists are the challenges: 'Europe in a changing world' (SC6) and 'Secure Societies' (SC7). In addition, challenges related to health and demographic change and to climate and environment are of relevance to social scientists. Within H2020, efforts are made to mobilise the disciplines of social sciences and humanities across the framework programme. The reason for this is that the perspectives of social sciences and humanities are seen as valuable in the development of interdisciplinary approaches to the European and global challenges. The Norwegian success rate within Societal Challenges was above the 2 per cent target. In June 2016, the success rate reached 2.6 per cent. According to the RCN, above average success rates in SC6 and SC7 indicate a clear engagement on the part of Norwegian social scientists in relation to these parts of the Societal Challenges. The results for the H2020 excellence schemes are below average, however.

2.2 The research area of economics

2.2.1 Institutions and numbers

Eighteen institutions are included in the evaluation of Economics; 14 of these units submitted a total of 23 research groups for review. See Figure 3, Table 2 and fact sheets for more information.

Figure 3 The units and numbers in economics

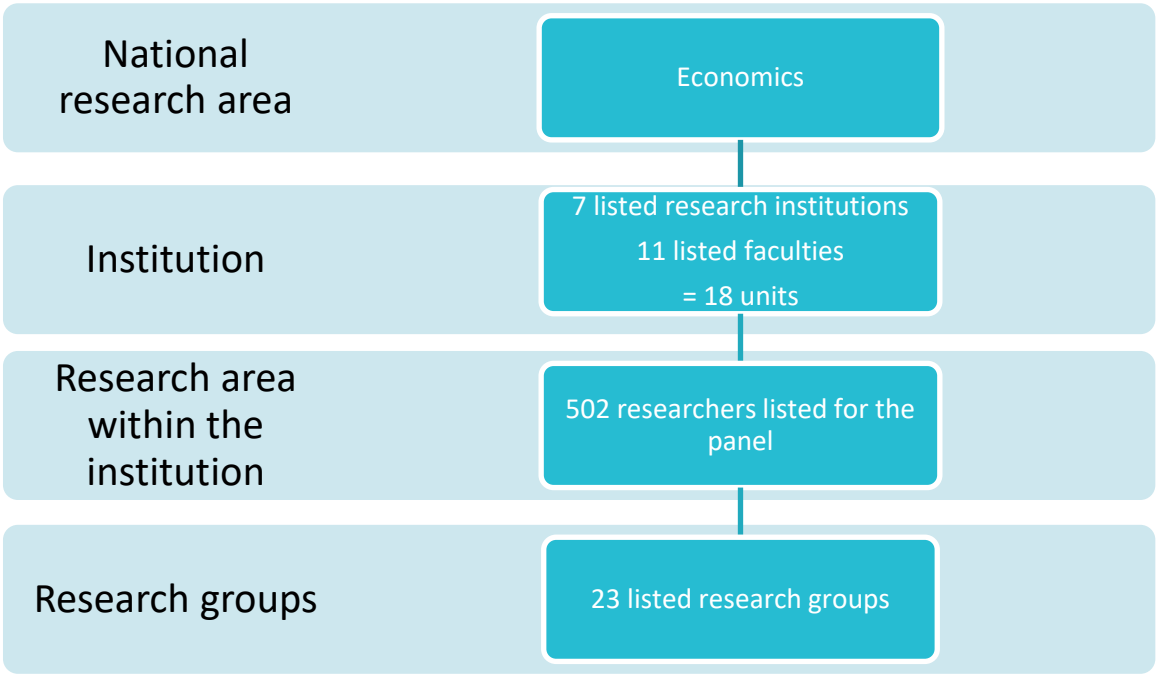

Institution	*Type of institution*	*Research groups*
BI Norwegian Business School	University	• Asset Pricing and Investor Behavior
Cicero - Center for International Climate Research	Research institute	
CMI Chr. Michelsen Institute	Research institute	• Poverty
Frisch Centre	Research institute	• Energy and Environmental Economics • Labour Economics
Institute for Social Research	Research institute	• Arbeid og velferd [Work and Welfare]
NHH Norwegian School of Economics	University	• Centre for Empirical Labour Economics • Law and Economics of Markets and Organisations and Centre for Industrial Organisation • Macroeconomics and Natural Resources • The Choice Lab
NINA Norwegian Institute for Nature Research	Research institute	
Nord University Business School	University	Forskningsgruppe i logistikk og transport ved Handelshøgskolen Nord universitet, [Transport and Logistics Research Group]
Norwegian University of Life Sciences, Faculty of Landscape and Society	University	• Environmental Governance
Norwegian University of Life Sciences, School of Economics and Business	University	• Food Economics and Policy • Development, Land and Climate • Energy and Environment
Norwegian University of Science and Technology, Faculty of Economics and Management	University	• Public Economics
NUPI Norwegian Institute of International affairs	Research institute	
UiT – The Arctic University of Norway, Faculty of Biosciences, Fisheries and Economics	University	Economics at BFE
Uni Research Rokkan Centre	Research institute	Welfare and Health Economics
University of Agder, School of Business and Law	University	
University of Bergen, Faculty of Social Science	University	• Competition and Finance • Health Economics • Labour, Social Insurance and Family
University of Oslo, Faculty of Social Science	University	• Equality, Social Organisation and Performance • Oslo Fiscal Studies
University of Stavanger, Faculty of Social Science	University	• Laboratory for Research on Learning and motivation

3 BI Norwegian Business School

BI Norwegian Business School was launched as an evening school in 1943. It developed into a comprehensive academic institution for business economics and management in the next decades. The school was certified as a specialised university institution in 2008, and was renamed BI Norwegian Business School in 2011.

BI Norwegian Business School

Units included in the evaluation of economics	- Dept. of Economics - Dept. of Finance
Other units of the institution	Dept. of Marketing, Dept. of Strategy and Entrepreneurship, Dept. of Leadership and organisational behaviour, Dept. of Communication and Culture, Dept. of Accounting, Auditing and Buisness Analytics, Dept. of Law and Governance

R&D expenditures and sources of funding (1000 NOK)

	2014	**2015**	**2016**
Funding of the institution			
Total expenditures	1 406 971	1 451 342	1 531 834
Types of funding			
Core funding from the Norwegian gov.	258 078	263 916	277 504
External funding, RCN	13 485	11 052	9 407
External funding EU	0	212	159
External funding, other sources	23 640	22 469	19 847

Listed researchers	42
Listed research groups	1
No. of researchers in listed research groups	7

Training, recruitment and academic positions

	2014	**2015**	**2016**
No. of PhD graduated at the institution per year			
Male/Female	3/1	1/1	2/1
Total per year	4	2	3
No. of positions announced / No. of qualified applicants per year			
PhD positions	12/243	12/19	17/348
Post.doc positions	3/5	0/0	3/9
Permanent positions	17/141	12/43	11/191

Education

Study programmes BA level
- Finance
- Siviløkonom

Study programmes MA level
- Finance
- Siviløkonom: Macroeconomics

Other
- MM in Financial Strategy
- Phd Programe in Finance

Source: The Research Council of Norway, Self-assessment report for the institution, 16/12960

3.1 Economics at the institutional level

BI Norwegian Business School is an internationally accredited 'Triple Crown' business school with approximately 20,000 students (2017) and an academic staff of 400. Within the area of Economics, 42 researchers at BI are included in the evaluation. The ten most important publications, and ten most important dissemination and knowledge exchange results during the last 5–10 years have been listed, but no explicit impact case is included.

3.1.1 Organisation, leadership and strategy

BI has separate departments for Economics and Finance, where the researchers subject to evaluation by this panel are presumably located. BI has a board, an international advisory board, a president, and heads of departments, i.e. a typical business school structure. There are also several centres associated with BI. BI's strategy is quality-driven and one of its stated goals is that at least four academic disciplines should be ranked among the top five in Europe. Instruments for reaching this are targeted work on recruitment and publication in highly ranked journals. The strategic plan requires a shift towards publication in journals on the ABS list in the next few years. BI also endeavours to be a preferred knowledge partner for business and the public sector, and a partnership programme has been launched in connection with this goal. The leadership structure seems to be strong, and the goals are clear and ambitious. Having 20,000 students and relying to a great extent on students' tuition fees while aiming to be a top European research institution is not an easy combination.

3.1.2 Institutional follow-up of previous evaluations

N/A due to lack of information from the institution.

3.1.3 Resources and infrastructure

BI's total R&D expenditure has been around NOK 1,400–1,500 million in the last three years. BI has a unique position in Norway in that it mainly relies on tuition fees to fund its basic activities. External funding constitutes around 2 per cent of its total expenditure (with very little from international sources). The infrastructure provided by the university seems to be very good, including a tailor-made building built in 2005. The databases are excellent and the Economics and Finance group also utilises a new experimental lab.

3.1.4 Research environment

Workshops are organised, and research visits are supported. The research group Asset Pricing and Investor Behavior organises many activities, especially through a centre in that research area. The research environment seems to be quite good.

3.1.5 Research personnel

The SWOT analysis for BI lists internationally leading researchers within some disciplines, such as finance, as one of its strengths. It is also stated that BI is increasingly competitive on the international labour market at postdoc and assistant professor levels. In Economics and Finance, the job markets organised in connection with international conferences are used for junior positions in particular, while senior academics are recruited internationally. Recruitment is research-driven, especially in Finance. The great focus on and success in recruitment is clearly a strength of this institution. BI seems to have the ability to pay more internationally competitive salaries as well, especially for top people in Finance, and a tenure track system is in place despite some regulatory obstacles. The age structure at the unit is also good.

BI has several separate PhD programmes, two of which are in Economics and Finance, respectively. PhD recruitment and the students' progress in the programmes seem to be very good. The candidates aim for international academic positions, as well as for positions in research institutions and financial institutions.

Approximately fifty per cent of the working hours of academic staff at BI are allocated for R&D activities. There are also positions that are devoted 100 per cent to teaching. The department heads can accept deviations from this, and the workload seems reasonable with respect to the time allocation for research. All full-time employees in scientific positions are entitled to apply for a one-year sabbatical every six years. Participation in competence development courses is encouraged, workshops are organised and research visits supported. There are incentives in place for publishing in high-level journals, using BI's own journal quality ranking, which is more restrictive than the national Norwegian one. These conditions and incentives appear to be very good.

BI has focused on increasing the proportion of female professors, and the trend is good. About 36 per cent of the PhDs who have graduated from the business school during the last three years have been female. Of research personnel (42) in Economics and Finance, however, only five are female. The panel encourages the unit to work harder towards a better gender balance, despite a poor supply of qualified female applicants, especially in areas such as Finance. Gender research is conducted at the unit.

3.1.6 Research production and scientific quality

The research areas of the group in Economics and Finance include labour markets, game theory, political economy, corporate governance and asset pricing, as well as methodological issues. The group is involved in a number of RCN and company-funded projects. In 2016, the group produced 53 scientific articles and gave 47 scientific presentations. During the years 2014 to 2016, according to the bibliometrics, the group has produced 62 Level 2 publications (1.45 per person), which is a very high number. The top-ten listed publications from the past 5–10 years include 6–7 papers dealing with financial topics, including five publications in the top-3 finance journals.

The research output appears to be rather unevenly distributed. The researchers in Economics have higher and more stable productivity in terms of quantity, and, with some exceptions, mainly publish in top field journals. The researchers in Finance, on the other hand, often publish in top journals, but have more uneven productivity in terms of quantity across researchers and over time. In both subjects, there are many researchers who have not published for quite some time. The strong focus on only top publications is a risky strategy that can bring success, but also failure, and may result in low overall productivity in such case. This is a risky strategy for young researchers in particular.

Assessment of scientific quality: 4 - very good

3.1.7 Interplay between research and education

All of BI's educational programmes are multidisciplinary and, a lot of research work is utilised in the courses that this unit participates in delivering. Students are engaged as assistants and used in lab experiments. The interplay seems to be at a good level.

3.1.8 Societal relevance and impact

At the business school level, only 39 per cent of the publications target an international academic audience. This seems not to be the case in Economics and Finance, where the focus is on the international research community, and where international publications dominate the CVs. Since the impact on the national academic audience is low, the group is seeking to improve its impact on

business and society through committee work, as well as participation in domestic seminars and conferences.

No impact case is included, but the examples that are provided and the knowledge dissemination listed in the self-evaluation indicate that a good amount of research of practical relevance is being conducted.

3.1.9 Overall assessment

Research production in general is on a very good level, and even excellent in certain areas, but it is unevenly distributed across individuals.

3.1.10 Feedback

- The institution is encouraged to take actions to reduce the heterogeneity of research production among its academic staff, and to work harder to achieve a better gender balance, despite the poor supply of qualified female candidates, especially in areas such as Finance.

3.2 Research group: Asset Pricing and Investor Behavior

3.2.1 Organisation, leadership, strategies and resources

The research group Asset Pricing and Investor Behavior grew organically based on a shared strength in publishing in top journals within the research area. A centre has been established to promote the area. There are eight members of this group. It has an informal structure, but the centre has a director who coordinates budgets and events. The goal is to publish leading-edge research in the very best scientific journals. The group mainly relies on internal funds from BI, which are at a good level. The self-assessment states that endeavours to secure external funding have not met with great success. However, the statistics show that a number of projects have obtained funding from either the RCN or private sources in Norway.

3.2.2 Research personnel

The group is actively involved in recruitment, selecting and interviewing candidates at international job markets. All recruitment is international, including the recruitment of PhD students. All PhD students are encouraged to spend six months to a year abroad, which they seem to do. Postdocs are encouraged to make shorter international stays. The aim is that all graduates from the PhD programme will be competitive in the international academic job market and find jobs in academia. Placement help is available.

The age structure of the research group is good, but the gender balance (no female) leaves room for improvement. The international dimension is excellent (five international researchers of eight).

3.2.3 Research production and scientific quality

The research group conducts research in the areas its members are interested in (a bottom-up approach), and it works on both theoretical and empirical finance. The research output is excellent in terms of both quantity and quality: all researchers have had a good publication record since 2007, and half of them report (among the three most important publications) publications in up to three top-3 Finance journals.

3.2.4 Networking

The group organises conferences and workshops to which international academics are invited. BI provides good funding for such purposes. Industry seminars are also organised. Individual researchers have networks of co-authors outside Norway. There is no formal collaboration with non-academic groups.

3.2.5 Interplay between research and education

The research group's members are actively involved in teaching courses in Finance, and have the same teaching duties as other researchers at BI.

3.2.6 Societal relevance and impact

As examples of knowledge dissemination, the institution's report mentions popular science publications, books, reports, media contributions etc. on asset pricing, but there is nothing more specific about this, and nothing explicitly about societal impact in the research group's report.

3.2.7 Overall assessment

The research is of an excellent international standard in terms of both quantity and quality.

Assessment of research group: 5 - excellent

3.2.8 Feedback

- The gender balance in the research group leaves room for improvement. The group should also consider taking a more systematic approach to societal impact.

4 CICERO Center for International Climate and Environmental Research

CICERO Center for International Climate and Environment Research was established in 1990. Cicero's mission is to conduct research and provide reports, information and expert advice about issues related to global climate change and international climate policy. It is an interdisciplinary institute with a focus on climate-related global environmental issues and international climate policy. The centre is located at Oslo Science Park.[21]

CICERO Center for International Climate Research							
Units included in the evaluation of economics	- CICERO Center for International Climate Research			Listed researchers		13	
				Listed research groups		0	
				No. of researchers in listed research groups		0	
Other units of the institution				***Training, recruitment and academic positions***			
					2014	**2015**	**2016**
				No. of PhD graduated at the institution per year			
				Male/Female	0/0	0/0	0/0
R&D expenditures and sources of funding (1000 NOK)				Total per year	0	0	0
				No. of positions announced / No. of qualified applicants per year			
	2014	**2015**	**2016**	PhD positions	0/0	0/0	0/0
Funding of the institution				Post.doc positions	0/0	0/0	0/0
Total expenditures	75 991	79 460	78 824	Permanent positions	0/0	1/21	0/0
Types of funding				***Education***			
Core funding from the RCN	11 026	11 414	11 923	**Study programmes BA level**			
External funding, RCN	36 832	43 351	47 652	-			

[21] NIFU, Instituttkatalogen [Norwegian Institute Directory), version, October 2017, 2017: 17–18. https://www.nifu.no/publikasjoner/institute-katalog.

External funding EU	6 320	4 199	455	**Study programmes MA level** -
External funding, other sources	20 746	22 526	21 734	**Other** Number of positions: CICERO had a total of 13 PhD's in 2012 of 69 man-years, therefore there has not been any new announcements in this period. In the beginning of 2017 we have a total of 4 PhD- students finalizing their PhD's, and will announce one this year, but no new announcements in economics.

Source: The Research Council of Norway, Self-assessment report for the institution, 16/12960

4.1 Economics at the institutional level

CICERO is a project-based, interdisciplinary research institute whose social science researchers from political science, geography, sociology, social anthropology and economics mostly specialise in Climate Economics, Climate Transition, and Climate Policy. Cicero has about 70 employees, and 13 researchers were listed for the evaluation of Economics.

4.1.1 Organisation, leadership and strategy

CICERO´s mandate is to produce and disseminate high-quality interdisciplinary research on climate change and climate policy through effective domestic and foreign partnerships with academics, as well as decision-makers in politics, government ministries, trade and industry, and civil society. CICERO is currently undergoing a reorganisation aimed, inter alia, at strengthening the thematic focus of its research, and it has responded well to earlier evaluations.

4.1.2 Institutional follow-up of previous evaluations

CICERO has responded to prior evaluations, e.g. by trying to increase its research collaboration with other institutions, and by trying to overcome the obstacles to researchers making longer international visits. CICERO is also endeavouring to further strengthen its international network. Thus, the response to previous evaluations seems to be good.

4.1.3 Resources and infrastructure

As a research institute without any students to teach, CICERO offers its staff an excellent research environment. Funded mostly by the Research Council of Norway (RCN), CICERO also attracts direct funding from the State as well as from the EU and other national and international funding sources. CICERO owns and operates high-performance computing equipment that is used for supercomputing in the natural sciences.

4.1.4 Research environment

CICERO´s research staff are engaged in extensive collaboration with highly regarded international researchers and research institutes across Europe, North America and other regions. Collaborative research is the norm. The overall research environment seems to be good.

4.1.5 Research personnel

Good mobility and career paths are in place. The career paths provide incentives for publishing in good journals, and are under further revision in 2017. Although there is no specific policy for international

recruitment, CICERO has recruited researchers from both Norwegian and international institutions. Although CICERO is not a PhD-granting institution, there are often PhD students among the staff, working both on their theses and on projects at CICERO (25% of their working time). The gender balance is well taken care of.

4.1.6 Research production and scientific quality

CICERO researchers publish in field journals in climate-related fields. Publication in leading environmental economics journals appears to be the exception. As such – and this is consistent with earlier recommendations – further strengthening of outlet quality might be possible, but this could also involve a trade-off against the applied outreach nature of the centre. The selection of research topics is reasonable, and CICERO has expertise in climate finance, policy instruments, adaptation, and climate-relevant behaviour. While none of this is unique at the international level, CICERO is well positioned to contribute to leading research in all these fields. Further focus on linking diverse climate policies to adaptation, as well as empirical work, are areas where outreach demands can be met and scientific quality can be strengthened. The bibliometric analysis indicates that the economists at CICERO produced 17 Level 2 journal articles (1.18 per person) from 2014 to 2016.

Assessment of scientific quality: 3 - good

4.1.7 Interplay between research and education

CICERO has no teaching programme. Even so, CICERO employs doctoral candidates who benefit from collaboration with CICERO´s research staff and sometimes find continued employment at CICERO after completing their doctoral studies elsewhere.

4.1.8 Societal relevance and impact

CICERO has the specific goal of informing policymakers and the public, in particular on climate change. As such, it puts much more emphasis on external communication than other research institutes.

CICERO contributes to the IPCC, to the Climate / European Climate Services Research Agenda, but it also impacts the national discourse on climate change issues.

CICERO issues a widely read weekly newsletter and it is quite active in social media, aiming to contribute to ongoing debates about climate issues and climate change. This activity is certainly relevant, and has a significant potential for social impact, which is difficult to assess, however.

4.1.9 Overall assessment

Given its mission, CICERO's research in Economics is on a good level, although, given CICERO's good position and the interdisciplinarity present at the institute and in the networks, it could be possible to reach even higher.

4.1.10 Feedback

- Economists on the research staff may wish to publish more of their climate-related research in general economics journals, as well as in interdisciplinary and specialised journals.

5 CMI Chr. Michelsen Institute

CMI Chr. Michelsen Institute is an independent development research institute located in Bergen. The institute was one of the first private institutes in Norway. Established in 1930, it was initially tasked with conducting independent research in natural and social sciences. CMI's research focuses on local and global challenges and opportunities facing low- and middle-income countries and their citizens. The institute's geographic orientation is towards Africa, Asia, the Middle East and Latin America.

CMI Chr. Michelsen Institute

Units included in the evaluation of ecomomics	CMI Chr. Michelsen Institute
Other units of the institution	

R&D expenditures and sources of funding (1000 NOK)			
	2014	**2015**	**2016**
Funding of the institution			
Total expenditures	91 048	93 804	90 227
Types of funding			
Core funding from the Norwegian gov.	14 905	15 077	15 662
External funding, RCN	23 499	30 555	24 755
External funding EU	0	73	69
External funding, other sources	55 434	47 284	51 281

Listed researchers	15
Listed research groups	1
No. of researchers in listed research groups	9

Training, recruitment and academic positions			
	2014	**2015**	**2016**
No. of PhD graduated at the institution per year			
Male/Female	-/-	-/-	-/-
Total per year	0	0	0
No. of positions announced / No. of qualified applicants per year			
PhD positions	-/-	1/60	-/-
Post.doc positions	1/8-	-/-	-/-
Permanent positions	1/50	3/135	2/93

Education
Study programmes BA level
Study programmes MA level
Other: Many of the positions at CMI are open to several disciplines.

Source: The Research Council of Norway, Self-assessment report for the institution, 16/12960

5.1 Economics at the institutional level

CMI is a multidisciplinary research institute dedicated to applied research on international development. CMI receives its core funding from the Norwegian Ministry of Foreign Affairs through the Research Council of Norway (RCN). About 15 per cent of its budget is core support. Research themes at CMI include anti-corruption, gender, governance, health, humanitarianism, development assistance, natural resources, poverty, private sector development, rights, and tax and public finances. Researchers at CMI are social scientists, primarily in the fields of anthropology, economics and political science. CMI employs appr. 70 people, 15 of whom are listed for the evaluation of Economics.

5.1.1 Organisation, leadership and strategy

As an independent institute, CMI has its own governance structure. It is led by a board, while day-to-day operations are headed by CMI's director. Internally, the institute currently has seven groups and one large donor-funded project on aid and corruption; these eight units are led by four research directors.

The institute's current five-year strategy is clearly formulated. It aims to be an internationally leading institute in its field, with a strong impact on policy and practice. The strategy does not state that the institute wishes to have an impact on the wider academic community.

5.1.2 Institutional follow-up of previous evaluations

The institute was evaluated in 2006 and in 2016/2017. These evaluations seem to have been positive for the institute, according to its own assessment in connection with the current review. The evaluations appear to have suggested further measures to raise the quality of academic output, which is something the institute appears to be taking seriously.

5.1.3 Resources and infrastructure

The institute is largely funded by external grants, which places a strong burden on academic staff. The self-assessment does not discuss issues relating to the internal division of the fundraising burden, but it does address the increased burden on staff who are reliant on a larger number of small projects.

The academic infrastructure appears to be sufficient, although strong concern is expressed by the institute about access to (online) publications. This is a structural concern that is probably shared by all small, independent research institutes in Norway and worth noting as a concern in the current overall evaluations. One immediate way to help overcome this constraint might be closer cooperation with Norwegian universities and, specifically, the use of students as research assistants (who are likely to have better online access than their institute-based supervisors).

Past evaluations and the current SWOT analysis of the institute suggest that its staff set store by its work environment. That is a valuable asset.

5.1.4 Research environment

The research environment at the institute is characterised by its topicality, its multidisciplinarity and its focus on Southern research partners. Another aspect is that, as an independent institute that does not award degrees, it does not a have basic source of income for its staff (in terms of teaching obligations). These factors all have implications for the business model and the performance of the institute.

5.1.5 Research personnel

Economics is one of several disciplines represented at the institute. In its own words, in Economics, the institute currently has 'eight full-time positions, one postdoc, one PhD student, and five part-time positions'. The largest research group employing Economists is the Poverty Group (see the separate report for that group). Recent hires in Economics have all been international, which has helped to increase diversity among the institute's economists.

5.1.6 Research production and scientific quality

The institute's economists publish in a range of journals, sometimes in leading field journals in development economics and development studies. There is some heterogeneity in the quality of the journals where papers are published, but, on average, the quality of economics papers is good to very good. (The top-ten papers presented by the institute were published in *Health Economics*, *International Business Review*, *Journal of Development Economics*, *Journal of Development Studies*, *Journal of Economic Behavior and Organization*, *Journal of Health Economics*, *Management Science, Science,* and *World Development*. The institute publishes relatively frequently in journals and almost exclusively in English. Its scientific impact relative to OECD countries is in line with the Norwegian average, as is its productivity in terms of Level 2 journal articles (with 0.64 Level 2 publications per researcher in Economics on average). From a narrow disciplinary Economics perspective, the quality of the research output is good by Norwegian standards. If this panel had judged the quality of the output from a 'development studies' perspective, we would have awarded a 4 (very good).

Assessment of scientific quality: 3 - good

5.1.7 Interplay between research and education

This does not really apply to the institute, although it does host some master's students. It seems that completing a master's thesis at the institute is an alternative entry route to standard employment at the institute, which may reduce the screening applied to such future staff.

5.1.8 Societal relevance and impact

The institute has an extremely relevant research agenda and it has a very high impact on the development debate in Norway and in the Global South. It is harder to judge whether it also has an impact on European or global policy debates – and whether it has an impact on the global research agenda among the community of scholars.

5.1.9 Overall assessment

The institute is a highly respected, independent research institute that pursues many interesting research questions, produces very good academic publications and has a well-known, strong societal impact through its work. In contrast to university-based research groups, however, its business model is more challenging. This will require constant attention to ensure that both the resource flow and the quality of its work remain in good shape.

5.1.10 Feedback

- These recommendations necessarily address the institute as a whole; it is nearly impossible to give strategic advice to a relatively small sub-group of staff at a relatively small research institute based on their disciplinary background.
- The institute has a topical research agenda, with a secondary emphasis on disciplinary orientation. This has some merits, especially as regards the relevance of the research agenda, but it may be risky in terms of maintaining disciplinary quality, especially as regards the

production of well-cited journal publications. Assuming that disciplinary excellence is a necessary (though not sufficient) condition for successful multidisciplinary work, it may be worthwhile to reconsider the structure of the institute's research agenda. One option would be to adopt a matrix structure with a 'topic-discipline' organisation. Matrix structures rarely work well in practice, however. Another option would be to aggregate the seven research groups into fewer but larger research areas, each with a topical, disciplinary and methodological alignment. The Economics group could then focus on livelihoods and well-being, which could easily include health (or health economics). It appears that dividing the management's attention between multiple teams and the resulting number of quite small teams could fail to generate the critical mass that is needed to secure substantial, long-term projects. Hence re-packaging the existing research agenda into a leaner structure could help to improve research and attract more research funds.

- Such an approach could also help to obtain research funds from outside the traditional 'development' sources. Climate change, migration, security, gender and other topics are all addressed at the institute and there are funding opportunities for them in Norway, in the EU and elsewhere, which do not require a primarily development lens.
- At the same time, the institute does not really seem to have a clear strategy concerning its methodological toolkit, including its data generation strategy. It may want to prioritise certain data collection activities, methods and approaches for its economists, facilitating strong internal learning and peer review.
- It is not very clear what the internal quality control procedures are – from internal peer review of draft publications to internal or external seminar series.
- Merging with other institutions in Norway or in Bergen would not solve any of the existing challenges. However, working more closely with local universities might help a lot. For example, it would be good to have more doctoral students based at the institute and to train them rigorously. The institute could also have a critical mass of staff to operate a paid master's programme, which would help to generate a flow of steady income.
- Staff selection should always be based on open competition and merit, including for students previously based at the institute. It is not clear if that is achieved in practice.
- Finally, there is a case to be made to national policymakers in Norway, namely that they should consider how to create a level playing field between university-based and institute-based research groups. The latter face a more uncertain and challenging funding environment despite their often highly relevant research agendas.

5.2 Research group: Poverty

The poverty group at CMI addresses drivers of (chronic) poverty and associated labour market and micro-finance topics. It is essentially an applied micro development economics group situated at a multidisciplinary topical research institute. Its leading peers include, for example, the Centre for the Study of African Economies in Oxford, IDS in Sussex, and the Center for Global Development in Washington, DC.

5.2.1 Organisation, leadership, strategies and resources

The poverty group at CMI was established in 2007 and appears to have been relatively stable in size and thematic orientation since then. During the period 2012–2016, the group's annual budget has averaged around NOK 5 million, all from external grants. The group does not appear to receive any core funding.

The group is a structural unit within CMI, with a leader who has scientific as well as personnel responsibility for the group. The group does not have any team-specific administrative or communications support, but draws on the common resources at CMI, like all units at CMI. The average grant size in the last five years has been around NOK 1 million, which is quite small.

5.2.2 Research personnel

The group includes about six economists and several part-time or affiliated researchers in economics and anthropology. One postdoc and one doctoral student are also part of the group. Of the six tenured staff, five are male, and five of the six tenured staff obtained their PhD degrees in Norway. There is some cross-group membership between the research group and other groups at CMI. There are clearly also fewer female researchers than male researchers affiliated to the poverty group overall. The gender balance of the team is thus poorer than the national average for Economics research in Norway.

5.2.3 Research production, scientific quality

The research agenda is clearly defined, but not overtly focused; it is quite a mainstream empirical research agenda in development economics with clear relevance to policy and practice.

The group meets monthly to discuss its work. The group states that it targets publication in leading field journals. The group mostly publishes in field journals, with some publications by its members being published in excellent development economics and development studies journals (e.g. *JDE, WD*). It seems likely that, with more attention to methodological foundations, the research output in development economics could be lifted to 4 (very good) in the long term.

Assessment of scientific quality: 3 - good

5.2.4 Networking

The group has various research partners in both the North and the South. A key strength is its long-term relationship with partners in the South, which can be very helpful in relation to both grant acquisition and research.

Locally and nationally, the group collaborates with other researchers at CMI (on interdisciplinary research) and with partners in Economics in Bergen and Norway. It is not quite clear how structured this cooperation is or if it is primarily based on personal relationships, but it involves joint projects, part-time positions, as well as joint research seminars at regular intervals.

5.2.5 Interplay between research and education

As CMI is not a degree-awarding institution, the main focus of teaching (or training) is on hosting and supervising master's students.

5.2.6 Societal relevance and impact

The work of the group is likely to be recognised by CMI's stakeholders in its partner countries, as the case study of Nepal indicates. In addition, CMI's reputation in the development field is likely to support the impact of research by this group. Since the research agenda of the group is externally funded, this should also help to generate impact. Beyond that, however, not much information is provided on how the group facilitates impact or how successful it has been.

5.2.7 Overall assessment

The poverty research group pursues an interesting and highly relevant research agenda around poverty and livelihoods, using applied economic methods. It has excellent networks in the Global

South. The group produces consistently good to very good research in journals and seems to make a valuable contribution to development discourses in Norway and in the countries where it conducts its research. The team is quite small and its focus on Economics at a multidisciplinary, mostly self-funded research institute is a strategic challenge. It is laudable that the group has recently focused its recruitment on increasing the diversity of its team.

5.2.8 Feedback

- To further strengthen the quality of the publications, and thereby also the societal impact of the work undertaken, it is suggested that the national and international research collaboration with excellent research partners in Norway and internationally be structured and deepened.
- The poverty team at CMI should have much to offer to other research partners; it should seek to increase its research exchanges with leading partner institutions (learning from the success of other social science institutes in Norway in this regard), to expand the number of international and female staff, to host more PhD students and to sharpen and deepen its methodological toolkit in applied development economics.
- To these ends, and recognising the small size of the team, the group may wish to formalise its local, national and international research and doctoral training collaborations, for example by joining an existing or jointly establishing a new PhD programme.
- Similarly, obtaining larger, more long-term research grants may help with the production of journal articles in higher-ranked journals in development economics.

6 Frisch Centre

The Ragnar Frisch Centre for Economic Research was established in 1999. It is an independent research institution founded by the University of Oslo. It conducts economic research in cooperation with the Department of Economics and other university departments, as well as with other research institutions. It supports education in Economics by financing and supervising students writing theses at master's and PhD level. Its research areas include labour market economics, the economics of education, environmental and energy economics, health economics and public economics.[22]

Frisch Centre

Units included in the evaluation of economics	- Frisch Centre
Other units of the institution	

R&D expenditures and sources of funding (1000 NOK)

	2014	**2015**	**2016**
Funding of the institution			
Total expenditures	38 562	47 373	35662
Types of funding			
Core funding from the RCN	1 348	1 816	2 295
External funding, RCN	29 706	35 166	28 711
External funding EU	1 449	979	80

Listed researchers	37
Listed research groups	2
No. of researchers in listed research groups	31

Training, recruitment and academic positions

	2014	**2015**	**2016**
No. of PhD graduated at the institution per year			
Male/Female	-/-	-/-	-/-
Total per year	-	-	-
No. of positions announced / No. of qualified applicants per year			
PhD positions	1/7	1/5	-/-
Post.doc positions	-/-	-/-	-/-
Permanent positions	-/-	1/11	-/-

Education

Study programmes BA level

-

Study programmes MA level

-

[22] NIFU, Instituttkatalogen [Norwegian Institute Directory), version, October 2017, 2017: 127–128. https://www.nifu.no/publikasjoner/institute-katalog.

External funding, other sources	6 363	5 343	5 306	**Other** The Frisch Centre is an independent research institute. As such, we do not offer a PhD education, but the centre does employ a substantial number of PhD students enrolled in PhD programs – typically at the Economics Department (UiO). The PhD positions are included in and largely financed by RCN grants, and centre researchers are typically either the main or secondary supervisor.

Source: The Research Council of Norway, Self-assessment report for the institution, 16/12960

6.1 Economics at the institutional level

6.1.1 Organisation, leadership and strategy

The Frisch Centre has a flat organisational structure with all researchers (20 FTE) reporting directly to the director. Although the centre has three thematic fields, these are not formally organised as research groups, since researchers may work across different groups. Despite some advantages of this organisation, such as flexibility for researchers to work in different thematic fields, the current organisational form could cause a loss of coherence and coordination within and between the thematic fields, especially since the thematic fields differ rather widely in terms of their domain of application. Some form of academic leadership of the thematic fields could enhance coherence and provide an incentive for scientific innovation. The three themes help to hedge against variability in funding opportunities within each thematic area, letting the centre rebalance and align researcher resources with funding opportunities. The themes do, however, offer limited economies of scope in research. In that case, there is reason to question whether this mix of themes is the optimal one for the centre.

The Frisch Centre predominantly depends on RCN funding and is not very well represented in international research consortia, such as those funded by the EU or ERA-NET. The dependence on RCN funding is also acknowledged as a weakness, and the expiry of RCN programmes is seen as a threat. Hence, the centre could benefit from internationalising its funding sources and opening up its scope to include international research projects.

The centre has financial incentives for publishing in high-quality, international, peer-reviewed journals and claims that this policy has been successful, pointing to a growing share of publications in Level 2 journals. Nevertheless, the management of the centre could introduce a wider set of research quality measures in addition to financial incentives, and it could do more to avoid quality decisions being left to individual researchers.

The organisational structure clarifies that the Frisch Centre hosts the CREE centre and that a large part of the research has been placed under CREE's umbrella. The benefits of CREE are not outlined in the report.

6.1.2 Institutional follow-up of previous evaluations

The centre partly followed up on the recommendations from the previous peer review; the financial incentives for publication and hiring a researcher from Sweden are among the main changes.

6.1.3 Resources and infrastructure

IT resources are the main resources mentioned. It is not clear whether there is sufficient administrative support for the researchers to conduct their research. The document suggests that the main support comes from a part-time deputy director and three other (IT, secretary and financial) staff members.

6.1.4 Research environment

There are weekly research seminars at Frisch, and bigger annual ones as well. Researchers can receive funding for participation in international conferences and seminars. The research environment is good, although the international networks do not seem to be large or formalised.

6.1.5 Research personnel

Almost all staff (except one) at the Frisch Centre are economists. The gender and age structures are not well balanced, with a clear underrepresentation of younger, female researchers, an imbalance that recent recruitments have attempted to address.

The research domain of energy and natural resources gives opportunities for interdisciplinary research, which may require future staff to be multidisciplinary in nature, or stronger cross-disciplinary collaboration networks.

The Frisch Centre offers good mobility prospects for young researchers, as the career path for researchers is determined by publication credits and project leader experience.

Being a research institution, the centre cannot offer a PhD programme of its own, but it does finance, provide infrastructure for and supervise PhD researchers enrolled at the University of Oslo. The centre does not have a clear policy for PhD researchers, such as guidelines for supervision and a vision setting out learning objectives for PhD candidates.

International mobility among researchers is facilitated through a sabbatical programme, that, on average, has been utilised annually.

6.1.6 Research production and scientific quality

The research community is rather small, with around 20 full-time equivalents, (15 of which are permanent positions). The publications submitted at the institutional level show that the researchers publish in good and sometimes very good Economics journals and field journals, such as the *Journal of Public Economics*, *Journal of Econometrics*, *The Economic Journal*, *Journal of Labour Economics*, *European Economic Review*, *The Energy Journal,* and *Health Economics*. The institution has managed to increase the share of Level 2 publications from 26 per cent in the mid-2000s to 38 per cent during the period 2014 to 2016. Historically, the institution has also had a good average number of international journal publications per researcher, e.g. around 0.66 Level 2 publications per researcher during the period 2014–2016. However, the research productivity seems to be very unevenly distributed among individuals and relies heavily on some very productive researchers that publish in highly ranked journals.

Assessment of scientific quality: 4 - very good

6.1.7 Societal relevance and impact

The institution does not present a strategy for dissemination, user involvement and knowledge exchange. The activities undertaken are more the result of initiatives taken by individual researchers than a deliberate policy on the institution's part. Some of the user involvement is obligatory under the terms of external funding, and is also not a policy of the institution itself. Even so, several researchers

at the institution do interact with policymakers and relevant user groups, such as the welfare authorities, and write columns and other popular science contributions.

The two impact cases concern a very relevant contribution to two ongoing policy debates. The impact cases show clear benefits for the Norwegian economy and the wellbeing of society. They are both recent. The institution makes interesting contributions to policy debates, and individual researchers are pursuing activities that can achieve societal impact. However, the institution does not have a strategy for achieving societal impact.

6.1.8 Overall assessment

The research projects cover topics on a wide range of current policy issues, such as energy, retirement, climate change and social services. This suggests a good link with the policy agenda. The research productivity and quality are on a very good level overall, but seem to be unevenly distributed.

6.1.9 Feedback

- The institution should develop a strategy for achieving societal impact.
- The institution is encouraged to take actions to ensure a less uneven distribution of productivity among researchers.

6.2 Research group: Energy and Environmental Economics

6.2.1 Organisation, leadership, strategies and resources

As a small institution, the Frisch Centre does not have a formalised organisation with separate research group leaders, so all researchers in the Energy and Environmental Economics research group report directly to the Frisch Centre director. The research group was established to exploit comparative advantages of three research institutions (the Frisch Centre, the Economics Department at UiO, and Statistics Norway). The group constitutes the core of the CREE centre, which has its own administration and board. However, it remains somewhat unclear to what extent the group adopts its own strategy (or whether this is done at some other level).

The group almost exclusively makes use of external funding; nevertheless, almost all the funding comes from the RCN or other Norwegian sources, while a relatively small part of the funding is obtained from outside Norway.

The group seems to be well aligned with the goals of the Frisch Centre, which also uses financial incentives to enhance the productivity and quality of the research. Moreover, the centre provides administrative support to the units to help them to acquire funds and pursue research.

6.2.2 Research personnel

The Frisch Centre hires research staff in relation to its financial capacity, which is conditional on the funds obtained for research projects. This suggests a relatively slow throughput of personnel, and, in particular, a low rate of hiring new staff. This might be a disadvantage, since new ideas brought in by new personnel will also be introduced at a correspondingly low rate. The age structure of the group also shows a remarkable imbalance, as researchers below the age of 40 are underrepresented.

The group has had a number of PhD students. While the Frisch Centre is not an educational institution, the centre finances, provides infrastructure for and supervises PhD students enrolled at the University of Oslo. The material provided suggests that there is a mentoring system whereby senior researchers act as supervisors. The group makes funds available for young researchers to spend time abroad at

another academic institution. However, not being an educational institution, the group does not have a clear PhD policy, which would be evidenced by a course programme for PhD students and a clear vision for PhD supervision and learning goals for PhD trajectories.

6.2.3 Research production and scientific quality

Evaluated overall, the group members have mostly published between one and two publications per year during the period 2007–2016. The most important publications from the CVs are often taken from highly ranked journals in the Economics discipline. The publications mentioned in the CVs of the group and the group's themes suggest an absence of interdisciplinary research. Given the research domain of energy and environmental economics, this points to an underutilised potential for collaboration with the technical sciences.

The overall quality of the group's research is definitely at or close to the international frontier, while the productivity of the group is more modest.

6.2.4 Networking

The group is integrated with the CREE centre, where it collaborates with Statistics Norway and the Department of Economics, University of Oslo. The group also interacts with users, which is a requirement for RCN-funded projects. The self-assessment claims collaboration with other scientific disciplines, although this was not apparent from the publications submitted to the panel.

6.2.5 Interplay between research and education

The group does not have any educational duties. Nevertheless, several members of the group contribute to master's programmes and PhD courses.

6.2.6 Societal relevance and impact

The group interacts with users of its research, mainly through the CREE centre's activities (its user groups, workshops etc.). It has not been clarified what is achieved through these interactions, nor has it been clarified whether the research is expected to produce benefits beyond academia. The scientific goals and strategy of the group also suggest a focus on scientific rather than societal relevance.

6.2.7 Overall assessment

The overall quality of research by this group is very good, but the productivity is modest. There also seem to be unutilised opportunities for interdisciplinary research. The age structure of the researchers is skewed and will need attention in the future. A strategy for societal relevance could be useful.

Assessment of research group: 4 - very good

6.2.8 Feedback

- The quality of research in this group is very good, but its productivity could be improved. There seem to be opportunities to foster interdisciplinary research. The age structure of the researchers needs attention in the years to come. An explicit strategy for societal relevance could also be developed.

6.3 Research group: Labour Economics

A small research unit affiliated to the University of Oslo, the Frisch Centre employs 20 full-time researchers specialising in three areas: empirical labour market studies, energy/resource/climate studies, and public sector and health economics studies.

6.3.1 Organisation, leadership, strategies and resources

The Frisch Centre has a simple organisational structure whereby researchers at the centre serve as director and associate director under the supervision of a board and a council. The aim of the centre is to pursue basic as well as applied research, and to contribute to the education of new researchers at the University of Oslo. The focus of the centre´s strategy is on high-quality, theory-informed empirical research on topics of relevance to public policy, including labour economics, and to maintain close contact with users.

6.3.2 Research personnel

Recruiting is done for the most part in Norway. However, external funding secured by the researchers themselves, including funding from the EU, is the financial mainstay of the centre. Researchers have a strong financial incentive to publish and to publish well, as individual pay rates are set on the basis of the research output of each researcher, judged, inter alia, by the ranking and impact factors of journals. No information is available on the spread of remuneration among centre staff compared with other comparable workplaces. There do not seem to be any particular issues with regard to gender balance or mobility.

6.3.3 Research production and scientific quality

Members of the centre regularly publish their work in high-quality general journals as well as field journals. The application of state-of-the-art statistical methods to large databases is a strong feature of the research output. Four of the self-selected, top-ten publications from the centre are in the area of labour economics.

6.3.4 Networking

Collaboration on research projects is mostly local, including long-standing relations with the University of Oslo and Statistics Norway. There is some collaboration with researchers abroad, but this is relatively uncommon.

6.3.5 Interplay between research and education

As a research institute, the centre does not offer formal PhD education, but it employs a number of students enrolled in PhD programmes elsewhere, mostly at the University of Oslo.

6.3.6 Societal relevance and impact

The Frisch Centre aims to be relevant for policymakers and other stakeholders. More than half of the ten submitted top dissemination and knowledge exchange results from the last 5–10 years concerned labour economics. Two researchers publish regular columns in two of the leading Norwegian newspapers, *Aftenposten* and *Dagens Næringsliv*, where they discuss research from the Frisch Centre, among other things.

6.3.7 Overall assessment

In terms of economic theory and empirical content, the Frisch Centre's labour economics research output remains of consistently high quality and policy relevance.

Assessment of research group: 4 - very good

6.3.8 Feedback

- International collaboration is modest and could be improved.

7 Institute for Social Research

The Institute for Social Research (ISF) is an Oslo-based, independent, interdisciplinary research institute founded in 1950. The institute has played an important role in the establishment and expansion of domestic social research. Its core areas are research on society, politics and working life. ISF's mission is to contribute to knowledge about the structure of society and social changes, to further develop academic competence and develop social science methods. The institute has a staff of appr. 60, of whom 12 researchers are included in the evaluation of Economics.[23]

Institute for Social Research

Units included in the evaluation of economics	- Institute for social research
Other units of the institution	

R&D expenditures and sources of funding (1000 NOK)			
	2014	**2015**	**2016**
Funding of the institution			
Total expenditures	43 113	57 501	59 022
Types of funding			
Core funding from the RCN	10 587	10 577	10 977
External funding, RCN	33 378	40 854	43 844
External funding EU	751	2 423	2 515

Listed researchers	12
Listed research groups	1
No. of researchers in listed research groups	12

Training, recruitment and academic positions			
	2014	**2015**	**2016**
No. of PhD graduated at the institution per year			
Male/Female	-/-	-/-	-/-
Total per year	-	-	-
No. of positions announced / No. of qualified applicants per year			
PhD positions	1/17	-/-	-/-
Post.doc positions	-/-	-/-	-/-
Permanent positions	3/20	8/50	4/22

Education

Study programmes BA level

-

Study programmes MA level

-

[23] NIFU, Instituttkatalogen [Norwegian Institute Directory), version, October 2017, 2017: 35. https://www.nifu.no/publikasjoner/institute-katalog.

External funding, other sources	29 430	26 693	29 507	**Other:** The Institute for Social Research is not organised along disciplinary boundaries and does not have strategies for employment that differs across disciplines. The numbers of positions above is therefore identical across the three panels the institute reports to.

Source: The Research Council of Norway, Self-assessment report for the institution, 16/12960

7.1 Economics at the institutional level

ISF is not an institution that grants degrees, but it has a handful of PhD students who are financed by external funds and supervised by ISF researchers. All researchers employed in a permanent position have a PhD degree.

7.1.1 Organisation, leadership and strategy

ISF has a board consisting of representatives of the Research Council of Norway and the University of Oslo, and of its own employees. There is a director, four research directors and two centre directors. Research is organised in four research groups, the themes of which are: work and welfare; equality, integration and migration; politics, democracy and civil society; welfare policy and politics. In addition, the institute has two cross-research groups, which receive basic funding from ministries and focus on gender equality and civil society and the voluntary sector, respectively.

Research is organised in projects, which can be carried out by one research group or span two or more groups. Projects vary in size and can be commissioned by ministries or directorates, but they can also be, and are, funded by the RCN or international research funds. The institute's overarching aim is to 'produce knowledge and understanding in areas that are significant for society'. Thus, the ambition is to combine social science research at a high level with societal impact. Striking a good balance between commissioned and research fund-financed research is important here. According to the October interview with the Institute, the current composition is roughly 50 per cent from the RCN, 12 per cent basic funding, and a third from commissioned work from ministries.

All economics researchers at ISF are organised in a single group: Work and Welfare, which carries out quantitative analyses of labour markets – broadly defined to also include education, welfare systems and migration – mostly based on rich Norwegian administrative registry (panel) data on firms and individuals. Furthermore, the group has been involved in developing and conducting large-scale surveys, such as the large and comprehensive workplace surveys that the group has conducted three times.

The themes covered by the research group are fairly broad and have changed over time, reflecting changes in the Norwegian labour market and labour and welfare policies. In addition to the traditional core themes – the functioning of labour markets and the consequences/effects of policies – active research topics include education, gender equality and migration.

The institute's strategy for 2016–19 emphasises the need to strengthen the international profile in terms of both publication and research funding. The three currently prioritised research areas are gender equality, civil society and migration. Since a considerable part of the activities is concerned with societal problems of special relevance to Norway and since, moreover, several projects are

commissioned by Norwegian ministries, this will to some extent reduce the possibility of recruiting researchers internationally.

7.1.2 Institutional follow-up of previous evaluations

In the past fifteen 15 years, ISF's research on social policy and sociology has been evaluated twice. In both cases, the evaluators expected to find more international publications on the work carried out. As a consequence, the number of internationally published articles and book chapters has steadily increased.

In addition, some larger and more specific research projects have been evaluated by their funding body: the RCN. However, it is not obvious that these evaluations have had a large impact on the institute as a whole, as the feedback received may have been project-specific.

7.1.3 Resources and infrastructure

In addition to conventional investments in infrastructure at social science research institutions, ISF has carried out several large-scale data collections, several of which concern political elections and candidates, voluntary organisations and participation therein, gender balance among executives, and extensive workplace surveys (similar to the British WERS).

7.1.4 Research environment

ISF collaborates with several external partners, and there is especially strong cooperation with the University of Oslo. Both partners have adjunct positions at each other's institution.

7.1.5 Research personnel

As mentioned above, researchers who have permanent positions, typically as senior researchers, all have a PhD degree. They can later apply for promotion to research professor according to rules and procedures developed by the Norwegian higher education authorities. These do not differ significantly from those used in promotion decisions at universities. Thus, the quantity and scientific quality of individual members' research production are important for their careers. It is worth noting that the institute has been quite successful in its implementation of a policy for gender balance among academic staff, 53 per cent of whom are female researchers.

7.1.6 Research production and scientific quality

Not all commissioned work will find its way into scientific publications, and that is not the intention. Which commissioned projects should lead to scientific publications is decided on a case-by-case basis. It is not clear from the self-assessment how much of the group's research is commissioned work and how much is basic or applied research funded by the RCN and other similar funding bodies. Thus, it is not a straightforward matter to judge the quantity of published research, since we do not have sufficient information about the time available to produce it. On the list of the ten most important publications from the group, most of the publications are from the last five years. This is presumably due to a recent increase in international publication. Another observation is that most of the top ten publications do not seem to be directly (sometimes, not even indirectly) related to commissioned work. The Economics group is relatively small, and could be vulnerable to employee turnover, especially among more senior researchers.

The average quality of the publication outlets is good; some of the more original papers are published in high-ranked journals and several of the articles containing applied welfare policy work have been published in *Scandinavian Journal of Economics*, which is a natural outlet. About 29 per cent of the publications are in Level 2 outlets, and the average number of Level 2 articles per person is 1.10.

Measuring the impact of the publications based on citations, we find, not unexpectedly, that the number of citations increases with seniority, and that the papers dealing with topics that are of interest beyond Norway's or Scandinavia's borders are cited significantly more often than the other papers. Research output from the gender equality research area has not been as successful in terms of its international publication record.

As an institute whose aims include carrying out research commissioned by ministries and informing national policymaking, a considerable part of the audience for its publications are not academics. In fact, ISF has two Norwegian language journals targeting a non-academic readership, one focusing on working life issues and another on social research more generally. The members of the Work and Welfare group have been active in editing the first of these journals, *Søkelys på arbeidsmarkedet*.

Assessment of scientific quality: 3 - good

7.1.7 Interplay between research and education

Not relevant because there are no teaching obligations.

7.1.8 Societal relevance and impact

The societal relevance and impact of the research performed by the economists at ISF is undoubtedly high. The case study on the influence of labour immigration on enrolment in vocational education programmes is a good example of this. Moreover, the survival of the group and the continuous flow of commissioned as well as Research Council-funded projects are further clear evidence of how the research group's work is valued by society. Competition in both 'markets' is strong and increasing.

7.1.9 Overall assessment

ISF shares with other largely government (RCN) funded institutes the problems associated with combining short-term funding with ambitions to produce high-quality research and to publish in highly competitive international outlets.

7.1.10 Feedback

- If higher research quality is the aim, the problem pointed out above needs to be addressed.

7.2 Research group: Work and Welfare

7.2.1 Organisation, leadership, strategies and resources

All Economics researchers at ISF are organised in a single group: Work and Welfare, which carries out quantitative analyses of labour markets – broadly defined to also include education, welfare systems and migration – mostly based on rich Norwegian administrative registry (panel) data on firms and individuals. Furthermore, the group has been involved in developing and conducting large-scale surveys, such as the large and comprehensive workplace surveys that have been carried out three times.

The themes covered by the research group are fairly broad and have changed over time, reflecting changes in the Norwegian labour market and labour and welfare policies. In addition to the traditional core themes – the functioning of labour markets and the consequences/effects of policies – active research topics include education, gender equality and migration.

7.2.2 Research personnel

Please see section 7.1.5 above.

7.2.3 Networking

As for ISF (ISF collaborates with several external partners).

7.2.4 Research production and scientific quality

Not all commissioned work will find its way into scientific publications, and that is not the intention. Which commissioned projects should lead to scientific publications is decided on a case-by-case basis. It is not clear from the self-assessment how much of the group's research is commissioned work and how much is basic or applied research funded by the RCN and other similar funding bodies. Thus, it is not a straightforward matter to judge the quantity of published research, since we do not have sufficient information about the time available to produce it. On the list of the ten most important publications from the group, most of the publications are from the last five years. This is presumably due to a recent increase in international publication. Another observation is that most of the top ten publications do not seem to be directly (sometimes, not even indirectly) related to commissioned work. The economics group is relatively small, and could be vulnerable to employee turnover, especially among more senior researchers.

The average quality of the publication outlets is good; some of the more original papers are published in high-ranked journals and several of the articles containing applied welfare policy work have been published in the *Scandinavian Journal of Economics*, which is a natural outlet. Measuring the impact of the publications based on citations, we find, not unexpectedly, that the number of citations increases with seniority and that the papers dealing with topics that are of interest beyond Norway's or Scandinavia's borders are cited significantly more often than the other papers. The gender equality research has not been as successful in terms of international publication.

As an institute that aims to carry out research commissioned by ministries and to inform local policymaking, a considerable part of the audience for its publications are not academics. In fact, ISF has two Norwegian-language journals targeting a non-academic readership, one focusing on working life issues and another on social research more generally. The members of the Work and Welfare group have been active in editing the first of these journals, *Søkelys på arbeidslivet*.

7.2.5 Societal relevance and impact

The societal relevance and impact of the research performed by the economists at ISF is undoubtedly good. The case study on the influence of labour immigration on enrolment in vocational education programmes is a good example of this. Moreover, the survival of the group and the continuous flow of commissioned as well as Research Council-funded projects are further clear evidence of how the research group's work is valued by society. Competition in both 'markets' is strong and increasing.

7.2.6 Overall assessment

The average quality of research by the research group is good – especially when the topic is international – as is its societal impact.

Assessment of scientific quality: 3 - good

7.2.7 Feedback

The gender equality part of this research group has not been as successful in terms of international publication as other parts of the group, and may need strengthening.

8 NHH Norwegian School of Economics

NHH Norwegian School of Economics is a business school inaugurated in Bergen in 1938. NHH was Norway's first business school, and, since its establishment, it has been a teaching and research institution with a focus on business administration.[24] Today, the school offers degrees at master's and doctoral levels, and although business administration remains a focal point, the school integrates broader economic perspectives in its teaching and research, partly with an emphasis on microeconomics.

NHH Norwegian School of Economics							
Units included in the evaluation of economics	- Dept. of Economics			Listed researchers		71	
				Listed research groups		4	
				No. of researchers in listed research groups		61	
Other units of the institution	- Dept. of Accounting, Auditing and Law - Dept. of Business and Management Science - Dept. of Finance - Dept. of Professional and Intercultural Communication - Dept. of Strategy and Management			***Training, recruitment and academic positions***			
					2014	**2015**	**2016**
				No. of PhD graduated at the institution per year			
				Male/Female	2/3	2/5	2/4
R&D expenditures and sources of funding (1000 NOK)				Total per year	5	7	6
	2014	**2015**	**2016**	***No. of positions announced / No. of qualified applicants per year[25]***			
Funding of the institution				PhD positions	4-5/15 (152)	4-5/9 (82)	4-5/13 (127)
Total expenditures	190 597	195 561	227 960	Post.doc positions	4/38 (181)	4/66 (454)	4- 5/13 (127)
Types of funding				Permanent positions	0/0	1/1	0/0
Core funding from the Norwegian gov.	160 738	161 481	188 064	***Education***			
				Study programmes BA level - Economics and Business Administration			

Source: The Research Council of Norway, Self-assessment report for the institution, 16/12960

[24] Bjørsvik, Elisabeth and Yngve Nilsen; *Norges handelshøyskole i 75 år, «En læreanstalt av høieste rang»*, Bergen, (Fagbokforlaget), 2011.

[25] NHH has defined shortlisted applicants as qualified applicants. The number of formally qualified applicants is higher.

8.1 Economics at the institutional level

8.1.1 Organisation, leadership and strategy

NHH Norwegian School of Economics is a large, publicly financed, specialised university (business school). Its resources are organised under six departments, two of which are Economics and Finance. Altogether, 71 researchers conduct research that is subject to evaluation by this panel. Six impact case studies, and 10 important publications from the last 5–10 years have been listed.

8.1.2 Institutional follow-up of previous evaluations

The institution has undergone considerable reorganisation since the last research evaluation. New systems that provide opportunities to improve and an annual review to monitor performance are joint methods of ensuring quality and a productivity floor. The main shortfalls in the previous report were PhD training, which has been followed up, but which is described very briefly and is thus difficult to evaluate, and recruitment, which has been addressed in two ways: funding supplements, and a networking strategy that appears to be succeeding in improving the visibility of the organisation.

NHH has an action plan for improving the gender balance, and there is evidence that, at junior levels, the balance is better. However, no women hold head/dean posts at NHH. The allocation, structure, and advertising of such posts could be investigated. There is a dedicated individual focus on gender equality, and incentives and recruitment have been adjusted, which has led to a modest increase to 30 per cent female members of the academic staff. The distance left to travel is significant, however.

8.1.3 Resources and infrastructure

Funding is stable, with some positive movement from some sources. Funding is being used directly to address identified shortfalls in recruitment, including a series of endowed professorships funded by the private sector. This is an excellent example of linking resources directly to challenges. Teaching and administrative workloads appear to be low, so that academic staff have a lot of time for research. Workflow and the grouping of work over the year to maximise 'quality' research time could help make the most of limited resources. There is evidence of diversity in funding sources, including the executive education spin-off funds. Excellent databases are available for use.

8.1.4 Research environment

Both NHH and the department provide financial support for the organisation of conferences and workshops, conference participation, travel to visit co-authors and stays abroad during research leave. There are seminars at both the departmental and research group level, with international researchers participating. The research environment seems to be very good in this sense.

8.1.5 Research personnel

The methods NHH uses to recruit internationally include not just advertising posts internationally, but also attending major international meetings (ASSA). The number of applicants per position is good. NHH mainly carries out internationalisation through networking. Adjunct scholars visit from abroad and are integrated into the department via co-authorship arrangements, co-supervision of PhD students, and kindergarten support for their children.

Research leave and well-developed opportunities to visit/collaborate abroad for staff at all levels (PhD to professor) are used to promote networking. Individual leadership structures are less clearly described than organisational structures, although these need to be linked in order to be effective. For example, while workloads are reduced for juniors, it is not clear how much direction is given to them

during this time; internal workshops are clearly detailed, but co-reading of grant applications and output is not.

External funding is used to support adjunct/associate professors and endowed chairs, since salary levels are identified as a major stumbling block to international recruitment. Non-salary support aimed at improving recruitment, such as dedicated research assistants, is not discussed. There are plans to implement the European Charter.

8.1.6 Research production and scientific quality

The quality of the output submitted to the review is excellent and represents the whole spectrum from theory to applied econometrics. experimental work and software.

The SWOT analysis identifies unevenness in productivity as a weakness and, indeed, not all members of staff feature in the listed output. The criteria for research leave and the time required to achieve a permanent post have been changed recently, and various quality incentives have been introduced, but the structure of mentoring, monitoring and PhD interactions are not detailed enough to judge whether all avenues of support and encouragement have been utilised.

Although the research groups and strategic priorities are broad and enable interdisciplinary work, interdisciplinarity is only modestly reflected in the output submitted and in the impact case studies. Rather, the overall output suggests that economics tools are being brought to bear on traditionally non-economic questions or institutions. The bibliometric analysis indicates that, from 2014 to 2016, the researchers in Economics produced 49 publications in Level 2 journals (0.79 publications per researcher).

Assessment of scientific quality: 5 - excellent

8.1.7 Interplay between research and education

The educational/administrative workload balance and level are good in the international context and should not be a barrier to recruitment. The PhD programme has many positive elements; however, there is little information on formal job market training and little detail about PhD graduates' career paths.

8.1.8 Societal relevance and impact

The quality of the impact case studies is varied, from summarising applied and potentially impactful work ('Girl Power'), to contributing to large bodies of literature that shape debate ('Early'), to well-defined but early work ('Tax Compliance'), to direct and measurable effects alongside a sound research base ('Fiscal', 'Media', and possibly 'SKS Tankers'). 'Media' is probably the most comprehensive and developed case study. The level of the submission shows a high overall level of impact for the institution.

There is a clear channel of impact, since a wide range of individual scholars take on non-academic offices and advisory roles, and some have close ties to the private sector. It would be interesting to see more information on how this involvement affects the education offered.

The research reflects the Norwegian Government's Long-term plan for research and higher education and H2020. It is clear from the impact case studies that members of staff are active contributors at conferences with varied audiences (such as the IEEE IEEM conference in the SKS Tankers case and the forums in the Media case, page 1). Seminars and networking also facilitate good dissemination.

8.1.9 Overall assessment

The quality of the institution is evident, in both output and impact. NHH has an action plan for improved gender balance and there is evidence that the balance is now better at junior levels; however, no females hold head/dean posts at NHH. The allocation, structure and advertising of such posts could be investigated. There is a dedicated individual focus on gender equality and efforts have been made in this area, but the distance left to travel is still significant.

8.1.10 Feedback

- The panel calls on the institution to continue its good work on addressing heterogeneity, to address the gender balance, and build structures and quality into the PhD programme.

8.2 Research group: Centre for Empirical Labour Economics

The Centre for Empirical Labour Economics (CELE) is a research group at NHH that has been growing gradually since the late 1990s. It started as a local group built around its current director, Kjell Salvanes, and some PhD students, and later developed by cooperating locally and gradually building up an international network of increasingly high quality. The research group consists of nine listed members, three of whom are PhD students, and nine affiliated researchers. Eighteen CVs and an impact case were included in the evaluation.

8.2.1 Organisation, leadership, strategies and resources

Originally, the idea was that CELE would apply microeconometric techniques to large panel data sets constructed from registers. Later, the focus was on labour markets, employees and firms. This was a quite broad agenda, and the breakthrough in international publishing came when the centre's members began to focus on two research themes: the impact of the family's human capital investments on offspring's labour market outcomes as adults, and the impact on productivity of restructuring firms and industries. CELE is a true success story of a research group built from the bottom up. CELE is currently led by a director.

CELE and its members have been very successful in obtaining external research funding, often including difficult-to-get funding for key infrastructure investments, such as the large data sets and their continuous improvement (servers, data engineers).

CELE is clearly one of the flagships at NHH, and it has consequently been chosen as one of its two Research Centres of Excellence. The centre is undoubtedly an important part of the school's strategy to be an internationally recognised research institution.

8.2.2 Research personnel

PhD students and junior researchers are essential inputs to the production of high-quality research. CELE has been successful in recruiting both these groups internationally, and they appear to be taken well care of. They are provided with very good resources and opportunities to become good researchers and develop their own research agendas. Doctoral students are encouraged to spend a year at one of the centre's excellent partner institutions, but they are not encouraged to cooperate with partners outside academia, which makes good sense, as this often narrows their scope and innovativeness.

8.2.3 Research production and scientific quality

The members of the centre have published over 20 articles in top general economics or top field journals, which is an excellent record for such a small research group. Many universities and research institutions have access to large longitudinal data sets, but cannot document corresponding success in international recognition of their work. One of the reasons for CELE's success is its use of a combination of administrative data and changes in institutions (including policies) to estimate the effects of changes during childhood or parental investments on the outcomes of the children during adulthood. Here, Salvanes and his co-authors have clearly been among the front-runners internationally. More recently, another innovative combination of administrative data and experimental data sets has generated additional research with considerable elements of novelty.

The research by CELE has not only found its way into internationally highly recognised journals, it has also, which is at least as important, been widely cited, which is evidence of its impact. Of the most cited papers by CELE in recent years, four have had more than 500 citations (and ten others have more than a 100 citations). The only potential weakness in the centre's publication record is that its distribution among members is heavily skewed; more precisely, papers with the director, Kjell Salvanes, as one of the key authors make up a large majority of the top publications (and citations). However, the group has been strengthened by one new senior position (Professor Katrine V Løken) and merged with The Choice Lab to form the FAIR Centre for Experimental Research on Fairness, Inequality and Rationality, which was awarded the status of Norwegian Centre of Excellence (SFF) in 2017.

8.2.4 Networking

Centre members participate actively in international conferences, workshops and on the boards of scientific organisations, and also spend time and resources on organising courses and workshops in Bergen (or elsewhere), mainly targeting doctoral students.

The group is still (at NHH) relatively small, but the centre has an equally large number of affiliated researchers, several of whom are internationally leading scholars in their sub-fields of labour economics and actively collaborate with the members of the centre. Cooperation with scholars at the University of Bergen has been extensive and fruitful.

8.2.5 Interplay between research and education

The members of the research group who hold regular positions at NHH teach at all levels, and the group has focused in particular on developing courses in labour economics. The interplay seems to be at a good level.

8.2.6 Societal relevance and impact

It goes without saying that the two research themes of the centre are among the key questions in social science. The research carried out by the members has attracted a lot of media attention, not only in Norway, but also in leading international newspapers and magazines, such as *The Economist*, *Newsweek* and *New York Times*. The case study provided, EARLY, is a case in point.

Furthermore, members of the centre have also been members of government committees, of the boards of Statistics Norway and Research Council of Norway, and have been invited to give advice to several Norwegian ministries.

8.2.7 Overall assessment

This is an excellent research group that also has a documented, excellent societal impact.

Assessment of research group: 5 - excellent

8.2.8 Feedback

- The research group relies heavily on the top publications of its leader. With respect to its continuation, its foundation needs to be broadened.

8.3 Research groups: Law and Economics of Markets and Organisations and Centre for Industrial Organisation

Law and Economics of Markets and Organisations (LEMO) and the Centre for Industrial Organisation (CIO) were established as formal research groups in 2014 to facilitate research collaboration, the organisation of conferences, seminars and teaching. Most members are joint members of the two groups, and the plan to strengthen ties and coordination further blurs the distinction between the groups. Each group has several focus areas. There are 21 listed members in all, and 7 affiliated members associated with other institutions in Norway and abroad.

8.3.1 Organisation, leadership, strategies and resources

Most members whose CVs are included identify their research group identity as both CIO and LEMO. The aims of the groups are classic and broad: excellence in teaching and research in their respective areas of expertise, where the areas of expertise of both groups are not only topical in the academic context, but also useful to policymakers and the business sector. The publications are published in mainstream economics outlets for the most part, with excellent international visibility and high-quality standards. The citations are not as numerous as one might hope, but this may be due to sub-specialty norms. The quality is somewhat varied, with some members producing at the very top of the profession and others publishing at a good field level.

The aims include the facilitation of research collaboration, organisation of conferences, seminars, and teaching in their areas of expertise. The groups' strategy is aligned with that of the institution. Law and Economics colleagues team up on selected outputs, evidencing interdisciplinarity, and membership extends to the disciplines of economics, management and finance. There is little evidence of a lack of intellectual cohesion, despite this spread.

Personal leadership is not as evident as the structures and (implicit) strategies in the report, although the quality of the core personnel is excellent and mentoring clearly takes place.

Norwegian sources contribute significantly to the groups' apparently good resourcing. There is no (explicit) resource strategy linked to the overall strategy, despite the importance of resources to the aims of the groups. The groups receive significant funding from private sources and the Norwegian Competition Authority, which gives it substantial means as well as diversifying funding sources. This information about funding is also indirect evidence of the impact of the work undertaken by the groups.

The main drivers of quality are ample and diverse: the time contributed by the institution to the groups, incentives to publish well (including bonuses), money to support international visits and collaboration, a critical mass of members at all levels, and an active teaching and conference portfolio. The groups have many channels of impact (advisory groups, government experts), some of them longstanding.

8.3.2 Research personnel

Private funding has been used to create an extra postdoc position and a professorship. This directly links funding and the aims of the groups, and is good practice: it enables the salary disadvantage that is usually faced by Europe to be overcome, at least in part. The university provides 40% of the positions for all permanent members except one (20%).

The groups have representatives across the age spectrum, so that mentoring and the longevity of the group are facilitated. On the other hand, all but two permanent members whose CVs were enclosed are male, with one female associate, one female PhD, and one female postdoc. There is little evidence of co-authoring of high-quality work with students (instead, this occurs with adjunct scholars) and little detail about mentoring arrangements. The groups have a significant international presence at all levels. PhDs, postdocs and academic staff are recruited internationally with some success. PhD students can be funded for stays abroad.

8.3.3 Research production and scientific quality

The research groups produce high-quality output; however, they also exhibit some heterogeneity. The quality of the outlets is evidence of the originality of the contributions, and the volume is relatively high for Economics. The groups communicate at many levels, from the highest international academic levels to policy and popular levels.

8.3.4 Networking

The groups exploit collaboration and internationalisation by inviting internationally renowned scholars to give seminars, conferences and workshops. Members also go on prolonged external stays to encourage co-authorship, of which there is ample evidence in the output. The benefit to students is not as clearly stated.

8.3.5 Interplay between research and education

The groups currently align teaching with their focus. Some members do not supervise or co-supervise PhD students, but most do. The courses listed are all in Economics, but many also integrate legal issues and institutions.

8.3.6 Societal relevance and impact

The intellectual focus of both groups is in an area of high public policy interest as well as academic interest, which is evident in the quality of the publication outlets as well as the number of non-academic posts held by members and the funding sources (such as businesses and the Norwegian Competition Authority). The case study (media) is of high quality, and provides evidence of a good level of achieved impact.

8.3.7 Overall assessment

These are two large groups, with a significant volume and quality of output.

Assessment of research groups: 4 - very good

8.3.8 Feedback

- The panel urges the groups to reflect on the spillovers from research to education;
- Remaining heterogeneity should be addressed;
- The gender balance should be addressed;
- The groups should reflect on the benefits of maintaining two separate identities, given the membership overlap.

8.4 Research group: Macroeconomics and Natural Resources

The research group Macroeconomics and Natural Resources (MACRO-RESOURCE) was started in 2015. Its main aim is to focus research, teaching and other activities on the analysis of macroeconomic performance, the management of natural resources, and the integration of natural resources sectors in the economy.

8.4.1 Organisation, leadership, strategies and resources

The research group has a leadership group comprising four members. Funding from the RCN and NHH has made it possible to recruit external postdocs as well as assistant professors to the group. The group also receives external funding from Statoil, which covers one full-time and two part-time positions. The main goal is to become a leading group in the research field of macroeconomics and natural resources, and to publish in leading general interest and top academic field journals. The group organises a regular seminar series featuring presentations by international researchers, as well as PhD workshops for students from the group and other Norwegian researchers.

8.4.2 Research personnel

A total of 15 NHH researchers, including PhD students, work in the field of macroeconomics and natural resources, one of four listed research groups in the Economics department. All four groups are of about the same size in terms of manpower. Recruiting is done internationally. There are a huge number of applicants for each PhD and postdoc position that becomes available. There do not seem to be any particular issues concerning the gender balance or mobility.

8.4.3 Research production and scientific quality

The members of the Macro Resource Group have produced several papers in top-rated journals; some of them are among the top ten publications by the institution, a sign of high quality. However, over the past few years under review, published research by members of the Macro Resource Group on macroeconomics and natural resources has perhaps not been as visible on the international research front as might be expected, given the importance of oil and hydroenergy to Norway and the worldwide admiration for Norway´s singularly efficient and egalitarian management of its natural resources from the outset. Even so, research and training appear to be closely connected in that the courses taught are infused with the research of the academic staff, who regularly hire postgraduate students as research assistants and occasionally co-author papers with them.

8.4.4 Networking

The research staff are well connected with high-quality collaborators across Europe and the United States. The group has co-hosted workshops, e.g. at the World Bank, with researchers from top universities presenting papers.

8.4.5 Interplay between research and education

The group is very actively involved in teaching at many levels. The interplay between research and teaching seems to be very good.

8.4.6 Societal relevance and impact

Two of the ten self-selected top dissemination and knowledge exchange results from the last 5–10 years are in the area of macroeconomics and natural resources. Several members of the group have published articles in *Samfunnsøkonomen*, for example, reaching out to the community of economists and other social scientists, as well as to the general public.

8.4.7 Overall assessment

The research quality is very good.

Assessment of research group: 4 - very good

8.4.8 Feedback

- There is room to further enhance research quality to reach the very top, especially given the potential research ideas stemming from Norway's efficient management of its resources.

8.5 Research group: The Choice Lab

The Choice Lab (TCL) is one of the leading research centres for experimental and behavioural economics in Europe and worldwide. It comprises a core group of NHH researchers and also boasts an outstanding network of international collaborators. Its primary focus is on experimental research, with a portfolio ranging from lab to field experiments. Its publication record and international visibility are outstanding.

8.5.1 Organisation, leadership, strategies and resources

TCL was formed around Alexander Cappelen and Bertil Tungodden, who also function as co-directors of the research group. Other core scholars and PhD students belong to the core group. The centre's international visibility is further enhanced by a network of international scholars, and by a series of internal and external meetings, seminars and research schools held in Bergen, at UC San Diego, and elsewhere. Combined with an international visitor's programme, TCL is a brand that is recognised internationally by scholars in the field and also by PhD students abroad.

TCL has the advantage of being the main research centre at NHH and having the capacity required to increase its international excellence. Its research targets are well aligned with NHH's goals. They are academically rewarding and applicable as policy advice. As such, the research centre is strategically well equipped to generate funding. The infrastructure provided by NHH is adequate, and a full-time research coordinator helps to generate and coordinate activities.

The group has a long and outstanding track record of externally funded projects (e.g. RCN, EU grants). It is in the final round of the RCN selection process for a Centre of Excellence.

NHH also provides internal funding. The infrastructure, including lab facilities and additional support appears to be excellent (mobile lab, IT support), although little detail is provided in the report.

8.5.2 Research personnel

Researchers at TCL are internationally recognised. In particular, the two co-directors are leaders in their field, as evidenced by numerous publications, and activities as editors and facilitators. The international network and regular PhD training activities at NHH and abroad both benefit NHH's PhD students and provide an excellent service to the community by being open to PhD students from other institutions worldwide. As such, the opportunities for PhD students are excellent. This includes the excellent international collaborators. Not much information is given, however, about how the involvement of international scholars is organised.

The recruitment strategy is adequate and is helped by the group's well-established international reputation. The report is silent on gender aspects. The gender structure would appear to have room for improvement.

8.5.3 Research production and scientific quality

The research is largely experimental and investigates individual and group decisions, including moral and risky contexts. The group is also known for making methodological contributions and enhancing the quality of experimental research by linking it with other empirical methods.

TCL has an outstanding track record in publishing at the highest level. It comprises both Economics and general science journals. While the leading researchers are typically involved, the publication record includes all members and junior members of the group.

8.5.4 Networking

The TCL research network is outstanding and visible internationally. It benefits both senior and junior members of the group, but also PhD students that do not belong to TCL. PhD students are required to spend one semester abroad, and support is given for attending international workshops and conferences, though the report does not provide details on the procedures.

The international network allows PhD students to collaborate with external experts inside and outside academia.

TCL also has links with other centres of excellence in Norway and with government agencies. The report is not precise about how these links are pursued and how they benefit junior researchers.

Given that TCL is prominently supported as a research hub at NHH, more details would be appreciated about how the excellence at TCL feeds into other fields at NHH. This includes interdisciplinary research, of which hardly any evidence is provided in the report.

8.5.5 Interplay between research and education

The research group's members are actively involved in teaching at BA, MA and PhD level. Guest lecturers are involved in PhD teaching. The interplay between research and education seems to be excellent.

8.5.6 Societal relevance and impact

The group's output is relevant at the societal level. The case study shows how experimental evidence can feed into an improved system to promote tax compliance. As such, TCL has already made an impact on policy. The strong (field) experimental focus of TCL should enable the interaction with other societal players outside academia to be strengthened without compromising its scientific quality and academic output.

8.5.7 Overall assessment

TCL is exemplary in how a strong research environment can generate international visibility and achieve excellent scientific and societal impact. The group's focus on field and lab experiments in combination with surveys (experiments) can be further strengthened. For future academic success, it can be recommended to improve the complementary theoretical foundation of research.

Assessment of research group: 5 - excellent

8.5.8 Feedback

- The panel encourages TCL to further strengthen its outreach into other fields to serve even better as a hub of excellence at NHH.

9 NINA Norwegian Institute for Nature Research

NINA Norwegian Institute for Nature Research is an independent research institute. It was founded in 1988 following the merger of the research section of the then Directorate for Nature Management and Økoforsk. NINA is an interdisciplinary institute that engages in long-term strategic research and commissioned, applied research to facilitate the implementation of international conventions, decision-support systems and management tools. NINA's head office is in Trondheim, and it has branch offices in Bergen, Lillehammer, Oslo and Tromsø, and five field stations. The institute has approx. 240 employees, of whom seven researchers are included in the evaluation of Economics.

NINA Norwegian Institute for Nature Research							
Units included in the evaluation of economics	- The Social and Economic Research Unit (SER) in NINA			Listed researchers			7
				Listed research groups			-
				No. of researchers in listed research groups			-
Other units of the institution				***Training, recruitment and academic positions***			
					2014	**2015**	**2016**
				No. of PhD graduated at the institution per year			
				Male/Female	-/-	-/-	-/-
R&D expenditures and sources of funding (1000 NOK)				Total per year	-	-	-
				No. of positions announced / No. of qualified applicants per year			
	2014	**2015**	**2016**	PhD positions	0/0	0/0	0/0
Funding of the institution				Post.doc positions	0/0	0/0	0/0
Total expenditures	27 000	28 500	29 500	Permanent positions	1/19	0/0	0/0
Types of funding				***Education***			
Core funding from the RCN	4 600	4 900	5 000	**Study programmes BA level**			
External funding, RCN	8 100	8 600	8 900				
External funding EU	1 400	1 100	600	**Study programmes MA level**			
External funding, other sources	12 900	13 900	15 000	**Other:**			

Source: The Research Council of Norway, Self-assessment report for the institution, 16/12960

9.1 Economics at the institutional level

NINA portrays itself as Norway's leading institution for applied ecological and natural resources research. The institute primarily carries out commissioned, applied research as well as some basic research. Services are thus provided for industry and the authorities. NINA focuses on multi- and interdisciplinary research, and also participates in European research programmes. NINA has about 240 employees, and it has experienced substantial growth in the last decade, although this applies to a lesser extent to the Social and Economic Research Unit (SER), which has 25 employees.

Within the area of Economics, seven researchers at NINA are included in the evaluation. One impact case study, ten most important publications, and five most important dissemination and knowledge exchange results during the last 5–10 years have been listed.

9.1.1 Organisation, leadership and strategy

NINA has an organisational structure that cuts across scientific disciplines. As such, SER comprises both economists and other researchers. A head of social and economic research has been in place since 2015. This organisational change has facilitated the consolidation of NINA-SER. Scientists work across disciplinary clusters, though no explicit organisational details are given for economists. NINA will endeavour to give more priority to the social sciences in future.

The SWOT analysis openly discusses the potential weakness of low core funding (15%) and the minor success currently enjoyed in EU funding applications. The relatively small number of scientists in SER is clearly a challenge. In particular, the geographical spread could represent a challenge to active cooperation on specific projects, although it could be useful for cooperation beyond NINA, since it has branches in major university cities. The same may apply to its covering many disciplines, as well as methods within disciplines. Economics appears to be concentrated in Oslo, however.

9.1.2 Institutional follow-up of previous evaluations

The previous evaluation recommended making more strategic use of resources for the scientific development of individual researchers, and to link them to the NINA's overall goals. Beyond new reporting policies, no details are given on how successful NINA has been in improving individual scientific quality.

9.1.3 Resources and infrastructure

According to the institutional self-assessment, NINA boasts a functional library, has good competence in GHIS analysis, good communication sections and a Norwegian-language refereed web journal. While all this is laudable, it also highlights the limited infrastructure for internationally visible research of high quality. The expenditure has been relatively stable over the last three years. The decline in funding from EU sources needs to be addressed.

The overall infrastructure provided by NINA appears to be adequate. The SWOT analysis indicates that the geographically scattered structure creates challenges in terms of attractiveness and costs.

9.1.4 Research environment

The report describes the goal of strengthening scientific expertise and increasing publication rates and quality, as well as increasing project funding through the RCN and EU. Secondly, the societal impact is to be strengthened. Beyond pointing to communication and the cooperative culture, no means are described for how to achieve these goals. One aspect appears to be strengthened cooperation with various other research centres. It might be useful to also specify enhancements within NINA.

Overall, the SER group faces strong competition from other research groups working on similar topics. The panel recommends strengthening the focus on interdisciplinary work. SER needs to find a better niche to exploit comparative advantages. At the moment, its international visibility appears to be limited. Strategies need to be developed to improve this standing. For example, a more visible international network and a visiting researcher programme can be recommended. The report gives no specifics on systems for supporting research collaboration or research stays abroad.

9.1.5 Research personnel

Recruitment typically focuses on recruiting researchers who already hold PhDs to permanent positions. NINA has only a few PhD students or postdocs funded through projects. More emphasis should be placed on how to enhance the academic path of these junior researchers. No evidence is given in the report about this. Recruitments at the international level are limited, but might be enhanced through better prospects of research stays or by creating links to doctoral programmes.

The gender balance appears to be satisfactory, with 33 per cent female researchers. A mentorship system for female researchers was implemented in 2010.

The report briefly describes the existence of a formal procedure for recruitment to permanent positions. No details are given on how active the recruitment efforts are.

9.1.6 Research production and scientific quality

There seems to be a strong focus on applied and problem-focused research, including decision-support systems. The focus is on development economics, water management, climate vulnerability, watershed services and forest biodiversity, ecosystem services valuations, and urban blue-green infrastructure. The applied focus could complement more academically oriented research centres. However, the panel wonders about the prospects for PhD students and attempts to also retain academic visibility. The publications are primarily linked to the projects, but do not include top field or more general interest journals. *Ecological Economics* appears to be the main outlet.

Assessment of scientific quality: 3 - good

9.1.7 Interplay between research and education

While there are no formal teaching obligations, several researchers serve as invited lecturers at universities and colleges. The panel agrees with the report's statement that better links to universities through adjunct/visiting professor positions could lead to improved academic visibility and also enhance the publication and career prospects of junior researchers at SER.

9.1.8 Societal relevance and impact

As the focus of NINA-SER is applied research, its knowledge transfer to society and decision-makers appears to be excellent. Dissemination plans are mentioned and included in all projects. The impact case study, however, remains at the descriptive level and only describes how valuation research can assess ecosystem services. It is less clear how knowledge about the nature value in Oslo's surroundings impacts actual policy. However, the valuation research can clearly be of direct use to decision-makers in the urban environment. In this sense, high societal relevance and impact are a strength of the institution.

9.1.9 Overall assessment

NINA-SER is spread across disciplines and methods, all with a rather applied focus. It has a good track record in services to society, but rather limited academic output. To a certain extent this is the result

of the topics covered by the research at the institution. However, to provide junior researchers with better prospects, and thereby also enable NINA to hire excellent PhD researchers, a better strategy seems necessary to link with universities and generate highly visible academic output.

9.1.10 Feedback

- The panel encourages the unit to establish affiliate/visiting positions to link with researchers at universities who will improve scientific quality.
- Furthermore, a more active recruitment strategy appears to be needed to ensure future research output.

10 Nord University Business School

Nord University was founded in 2016, following a merger between the University of Nordland, Nord-Trøndelag University College and Nesna University College. The University of Nordland had been established just four years before, following the merger of four university colleges in the region. The rectorate of the university is located in Bodø, but the university has nine different study locations across the northern part of the country.

Nord University Business School

Units included in the evaluation of economics	Nord University Business School
Other units of the institution	

R&D expenditures and sources of funding (1000 NOK)			
	2014	**2015**	**2016**
Funding of the institution			
Total expenditures	101 875	106 160	126 029
Types of funding			
Core funding from the Norwegian gov.	75 900	78 779	93 492
External funding, RCN	4 778	8 079	7 763
External funding EU	351	134	72
External funding, other sources	20 846	19 168	24 702

Listed researchers	11
Listed research groups	1
No. of researchers in listed research groups	8 (8CVs)

Training, recruitment and academic positions			
	2014	**2015**	**2016**
No. of PhD graduated at the institution per year			
Male/Female	3/5	1/4	0/2
Total per year	8	5	2
No. of positions announced / No. of qualified applicants per year			
PhD positions	6/14	5/16	14/49
Post.doc positions	3/5	4/22	1/5
Permanent positions	5/5	2/2	5/5

Education

Study programmes BA level

Økonomi og ledelse, Eiendomsmegling, Regnskap og revisjon, Informasjonssystemer, Trafikklærerutdanning, Årstudium økonomi og ledelse

Study programmes MA level

Business Management
Energy Management
Master in Business Administration

Other

The institution has recently been through two

				mergers; first between the University of Nordland and Nesna University College from 1.1. 2016, and then between the University of Nordland and Nord-Trøndelag University College from 1.1.2017. Campuses at Bodø, Steinkjer and Levanger.

Source: The Research Council of Norway, Self-assessment report for the institution, 16/12960

10.1 Economics at the institutional level

The Business School was previously part of Bodø University College, and its four-year educational 'siviløkonom' (civil economist) programme was started in 1985. In 1994, the school was approved for educating students on a six-year programme, and in 2000 for doctoral education. The school was awarded university status in 2011, and since 2017 has been a faculty in the merged institution called Nord University.

Within the area of Economics, eleven researchers at the Business School are included in the evaluation. One impact case study, ten most important publications, and ten most important dissemination and knowledge exchange results from the last 5–10 years have been listed.

10.1.1 Organisation, leadership and strategy

The Business School is one of the five faculties at Nord University, and its organisation is typical for a business school. It is led by a dean, and organised in four divisions. It also hosts two centres of strategic importance. All employees in scientific positions are assigned to one of the four rather broad (interdisciplinary) divisions. The leadership structure seems clear. The strategy sets goals that sound ambitious (to be a leading business school within prioritised areas); however, the particular focus on the Northern region takes some of the edge off its goals. The Business School lists a number of research fields and disciplines within which it aims to maintain its current national and international position. The panel understands how important it is for a business school to be on a good level in the major subjects required for a business degree. Even so, the strategy seems unnecessarily multifaceted and vague.

10.1.2 Institutional follow-up of previous evaluations

Prior evaluations have pointed to the need to strengthen academic competence in analytical topics in economics and business management. The institution has followed up this criticism in a good way by expanding the education and research community (recruiting at all levels within the targeted fields).

10.1.3 Resources and infrastructure

According to the institutional self-assessment, the total expenditure of the Business School has been increasing, from NOK 101.9 million (2014) to NOK 126 million (2016), with costs for research personnel being the fastest growing item. The share of external funding has been stable at around 25% to 26% per year. After government and public sources, funding from the RCN and private Norwegian sources jointly provide just over 10% of the total funding. Where there is room for improvement is the very modest share (less than 1% of the total funding) from international sources.

The infrastructure provided by the university seems to be adequate. The new locations and the geographically scattered structure present challenges in terms of operations, attractiveness and costs.

10.1.4 Research environment

There is a good system in place for supporting research collaboration, e.g. in the form of longer stays at other universities, undertaking editorial tasks, and hosting visiting researchers. Moreover, non-academic partners are involved in research activities in various roles. Participation in international conferences is encouraged through annual research allowances.

10.1.5 Research personnel

The recruitment of doctoral students seems to be going well, with a good number of applicants per year, and a considerable number of international applicants. The doctoral programme also seems to be progressing well, with an average of five graduates per year.

One weakness pointed out in the SWOT analysis is a reduction in staff with high formal competence after the recent merger. Recruitment to permanent positions seems to be difficult, with the number of applicants not exceeding the number of positions in any year. External professors are typically attracted to the Business School by part-time temporary positions. Recruitment is carried out by the Business School's management advertising positions nationally and internationally, i.e. using a rather passive approach. The panel encourages the Business School to put considerably more effort into international recruitment, with faculty involvement and holding interviews at international job markets. Internal qualification for scientific positions is encouraged through a recently introduced competence-raising programme, which is a plus. Evidence indicates that the internal career path works. Finance and accounting are mentioned as specific problem areas in recruitment, which is a global phenomenon, and will therefore require extra effort.

The regulations concerning working conditions at Nord University are currently under revision and one suggestion is that, for professors and associate professors, 5–10% of total working time will be allocated for administration, up to 40–50% of the remaining time for research, and the rest for teaching. Staff can apply for a sabbatical on full pay after working five years in a permanent position. These conditions seem to be attractive.

The Business School has a formalised gender policy. About 60 per cent of PhDs graduates during the last three years were female. Of the research personnel in Economics (11), two are female. Since about half of the researchers seem to be in their fifties or older, the age distribution is alarming. All researchers seem to be Norwegian/Nordic. The panel encourages the institution to put more effort into improving the gender, age, and diversity balance, within the bounds of teaching needs.

NORD has signed an agreement concerning the European Charter and Code, and its implementation in ongoing. The Business School awaits progress on NORD's part.

10.1.6 Research production and scientific quality

There seems to be a strong strategy-influenced push at NORD towards high-quality research, and a bonus system has been introduced to encourage publishing in peer-reviewed journals. The SWOT analysis points to the high *proportion* (about 30 per cent in 2016) of Level 2 publications at the Business School as a strength, but also to the recent reduction in research activity as a weakness. The large number of Level 2 publications (6) among the ten most important publications during the last 5–10 years is also mentioned as a strength. However, all but one of them were written by scholars who do not belong to the research group in Economics that is subject to evaluation by this panel. Roughly 60 percent of the publications at the Business School level target the international academic community, which is somewhat below what many of the institutions in this panel report.

According to the bibliometrics, from 2014 to 2016, the group in Economics produced six Level 2 publications (0.6 publications per person). Most of the research is on transport economics and is published in good field journals. The fact that a few, not recently graduated researchers (in the CVs for the FILT research group, which largely includes the same persons as this institution) report less than the required three publications since 2007 indicates that there is room for improvement in the quantity of research production. On the other hand, some of the researchers are quite active on a steady basis.

Assessment of scientific quality: 3 - good

10.1.7 Interplay between research and education

There seems to be a typical level of interplay between academic research and education at the Business School, especially in relation to students' thesis writing. PhD students are engaged in lecturing activities to develop their teaching skills.

10.1.8 Societal relevance and impact

The impact case indicates that the results of the research on transport economics at the Business School have in several instances significantly influenced policymakers' decisions about ferry fare systems, airport structures and passenger charges. This high societal relevance and impact is certainly a strength of the institution.

10.1.9 Overall assessment

The Business School unit in Economics focuses on transport economics, an area in which it has a good track record with high societal impact, but it is clearly under threat due to the combination of an ageing faculty and recruiting problems. Research production is uneven and leaves room for improvement in terms of both quality and quantity.

10.1.10 Feedback

- The panel finds the institution's overall strategy to be somewhat vague and too multifaceted.
- The institution works well on internal career development, but, to be truly successful, more emphasis on recruitment is needed, especially with the current age structure in mind.
- The panel strongly encourages the unit to switch to a more active international recruitment strategy with greater faculty involvement, in order to ensure future research quality and output, and to promote greater diversity.

10.2 Research group: Transport and Logistics Research Group

The Business School at Nord University has a long history of research on transport economics, and a group in transport and logistics emerged already during the 1990s. In 2004, parts of the research activity were organised as a subsidiary that also carried out contract research. The Transport and Logistics Research Group (FILT) found its current form in 2010. It consists of eight members, who are part of the team of 11 members conducting economic research at the Business School. One impact case study, eight publications, and eight CVs have been included.

10.2.1 Organisation, leadership, strategies and resources

FILT has an informal structure and no budget of its own. The formal leader is the division leader, and above him the dean. The overall goal is to produce research in leading peer-reviewed scientific publications. Projects are either initiated by the researchers or are tendered external projects. One

element of NORD's current strategy is to strengthen its national and international position in the field of transport economics, and this goal is mainly supported by the activities of FILT. Concrete goals are high-quality publications, and to develop and apply knowledge, and disseminate it to society and the business sector.

The targets are clear and fit FILT's track record and capabilities. However, some more formal leadership might facilitate the initiation of large externally funded projects, as well as the coordination of tendered projects / the project portfolio, especially now that externally funded projects are no longer (since 2015) run by a university subsidiary, but are managed by the division/FILT's researchers. The infrastructure provided by NORD seems adequate. The group has a great track record of externally funded projects. The Centre for High North Logistics, for which the Business School was assigned responsibility in 2016, seems to open great possibilities for further expansion and strengthening of the research group and its activities.

10.2.2 Research personnel

Since the researchers at FILT are largely the same persons as in the key group conducting research in Economics at the Business School, the same aspects as described for the institution also apply here.

The recruitment of doctoral students and their progress seem to be working very well in terms of applicants and graduation figures. Positions have also been funded externally, e.g. by local energy companies, and the Norwegian Public Roads Administration. However, FILT probably faces the same problem with recruitment to permanent positions as the institution itself. The panel urges the Business School and FILT to put considerably more effort into active (instead of rather passive) international recruitment, especially with the age structure (an average age of 55 years) of FILT in mind. The gender structure (13% female) and the diversity (zero members from abroad) of the research team also have room for improvement.

10.2.3 Research production and scientific quality

The FILT group conducts research on various aspects of transport economics. The research output consists of reports from contract research, scientific (mainly international) publications and also popular science articles. Most of the scientific papers are published in good field journals, with a few of the researchers also regularly publishing in Level 2 journals. The fact that a few, not recently graduated researchers report fewer than the required three publications since 2007 indicates that there is room for improvement of the quantity of research production. On the other hand, some of the researchers are quite active on a steady basis.

10.2.4 Networking

Research group members are encouraged to make study visits to develop external networks, and there are very good examples of networks with which the group has contacts or is part of. FILT also runs a seminar series. In general, this group seems to have very good networks with its international research field.

10.2.5 Interplay between research and education

The research group's members are very actively involved in teaching, and the Business School also offers special courses that are clearly linked to this unit's research area, such as courses in *Transport Economics and Logistics*, and in *Aviation Management.* The interplay between research and education seems to be exemplary.

10.2.6 Societal relevance and impact

As witnessed by the impressive body of contract research carried out by FILT (and the external funding of NOK 20 million during the period 2012–16), and the impact case provided, the research in transport economics at the Business School has major societal impact. In several instances, it has significantly influenced policymakers' decisions concerning ferry fare systems, airport structures and passenger charges.

10.2.7 Overall assessment

The FILT unit has a strong focus on transport economics, an area in which it has good international networks, and a good track record and high societal impact. It faces challenges due to its age composition. The research production of its current researchers is uneven and leaves room for improvement, in terms of both quality (more Level 2 journals) and quantity.

Assessment of research group: 3 - good

10.2.8 Feedback

- The panel encourages the unit to adopt a more active international recruitment strategy with greater faculty involvement, to ensure future research output and to promote greater diversity.
- A more formal leadership of the project portfolio might be beneficial.

11 Norwegian University of Life Sciences, Faculty of Social Sciences/Faculty of Landscape and Society

The Norwegian University of Life Sciences (NMBU) was originally established in 1897 as a specialised university institute for agriculture. The university is situated at Ås, about 30 kilometres south of Oslo. It was awarded university status in 2005 and, in 2014, it merged with the Norwegian School of Veterinary Science (NVH) and took its current name. It is currently organised in seven faculties. Since 2017, Noragric has been a department in the Faculty of Landscape and Society. Noragric, established in 1986, became a department within NMBU in 2005. Since 2014 and the merger with NVH, Noragric has been one of three independent departments, together with the Department of Economics and Business and the Department of Landscape Planning, in the Faculty of Social Sciences.

Norwegian University of Life Sciences, Faculty of Social Sciences (2014-2016)/Faculty of Landscape and Society (2017-)

Units included in the evaluation of economics	- Department of International Environment and Development Studies, Noragric
Other units of the faculty (institution)	

R&D expenditures and sources of funding (1000 NOK)			
	2014	**2015**	**2016**
Funding of the institution			
Total expenditures	34 436	25 887	23 391
Types of funding			
Core funding from the Norwegian gov.	14 134	15 359	14 594

Listed researchers	6
Listed research groups	1
No. of researchers in listed research groups	9

Training, recruitment and academic positions			
	2014	**2015**	**2016**
No. of PhD graduated at the institution per year			
Male/Female	-/1	1/-	-/-
Total per year	1	1	-
No. of positions announced / No. of qualified applicants per year			
PhD positions	0/0	0/0	0/0
Post.doc positions	0/-	0/0	0/0
Permanent positions	0/0	1/34	0/0
Education			
Study programmes BA level			

External funding, RCN	8 584	4 823	8 523	- International Environment and Development Studies -
External funding EU	0	4 880	3 827	**Study programmes MA level** - International Development Studies - International Environment Studies - International Relations
External funding, other sources	10 283	5 220	3 740	**Other:** Faculty of Social Sciences (2014–2016) Faculty of Landscape and Society (2017–)

Source: The Research Council of Norway, Self-assessment report for the institution, 16/12960

11.1 Economics at the institutional level

Noragric's ambition is to be 'a leading academic institution in creating and sharing knowledge in international environment and development studies through excellent critical education and research'. Six researchers from the area of Economics are included in the evaluation. One impact case study, the 10 most important publications, and 10 most important dissemination and knowledge exchange results from the last 5–10 years have been listed.

11.1.1 Organisation, leadership and strategy

Noragric is organised in four clusters (Climate, Agriculture and Development; Environmental Governance (ENGOV); Conflict, Human Security and Development; and Rights, Accountability and Power in Development), which have established research groups that are also subject to evaluation by SAMEVAL.

Research and education are intertwined. Several master's programmes and a bachelor's programme are offered. At present, there are three master's programmes – in International Environment Studies, International Development Studies and International Relations. The latter is the most recent. It was initiated together with the Norwegian Institute of International Affairs (NUPI) in 2010, while it is now offered independently by the department.

The organisational structure has undergone several profound changes in recent years. As such, it is somewhat problematic to comment on the plausibility and success of the current structure.

Similarly, the academic profile appears to have been influenced by frequent changes. The focus on international relations is relatively new, but it dates back to earlier studies on developing countries. The department's ambition to develop a globally oriented, interdisciplinary and dynamic research and learning environment is plausible. The department builds on a series of international connections and collaborations that also allow for interesting research projects and funding beyond the RCN and EU.

The major organisational changes in 2016 could pose challenges. While faculties are free to organise themselves, the governance structure appears to have been weakened. No heads of research and education exist anymore at the departmental level. The impact of centralisation on governance and the reportedly complex structure has yet to be seen. The university's primary justification for the reorganisation was to reduce the complexity of the governance structure by creating two levels (central and faculty) and fewer units (seven faculties). The board and leadership saw this as a leaner structure and a more appropriately sized leadership group at the central level. The faculty practices a dual language policy, while Noragric continues to use English as its working language. Given the international orientation and history of the unit, it seems questionable that the department has now

been integrated into a structure with less focus on English language use. If the dual-language approach is further pursued, funds will have to be secured to offer support etc. in both Norwegian and English. Focusing on English appears more reasonable, however, given the further internationalisation of the scientific environment.

11.1.2 Institutional follow-up of previous evaluations

Noragric participated in an evaluation of Norwegian Development Research commissioned by the RCN in 2007. At that time, it had 42 academic staff in development research, and 72% of 162 scholarly publications during the period 2001–2005 were classified as falling within development research. Noragric was recognised as one of the largest environments in the country. While the department has never limited its understanding of development studies to the Global South, after the 2007 evaluation, more attention was devoted to globalisation as a process that links the North and the South, the East and the West in new ways, particularly as regards global issues such as human-environment-security relations, climate change adaptation and mitigation, and international relations.

The department reacted to the report's recommendation of more critical, independent research by successfully strengthening its efforts to obtain research funds through open calls. Noragric has advocated that development research should have a distinct place in Norwegian research policy, not just in aid policy. The department also acted on the recommendation that development research is part of social sciences by prioritising recruitment from the social sciences, while maintaining interdisciplinary competence across ecological and agricultural sciences. To develop its own strength and build capacity nationally and globally, the department continued to expand and deepen its PhD programme and to offer post-doctoral research positions to the extent possible within the bounds of available university and project funds. On the whole, the unit seems to have reacted well to prior evaluations.

11.1.3 Resources and infrastructure

According to the institutional self-assessment, the department covers two-thirds of its expenditure through basic university funding. The remaining budget comes from external sources. The report mentions the importance of research time, which is secured though external income and university allocations. The emphasis on offering researchers enough time to conduct their research is laudable.

Library resources are reportedly underfunded, and rely on cross-financing through external funds. Permanent access is crucial to maintaining high research quality. The overall infrastructure provided by Noragric appears to be adequate.

11.1.4 Research environment

The department is organised in interdisciplinary research clusters and groups. The 'environmental governance', 'rights and power in development' and 'conflict, human security and development' clusters are mentioned in particular.

For environmental governance, theoretical contributions are given particular mention, while empirical research is carried out on natural resource management. In general, the research topics are highly relevant and interesting. Interdisciplinary approaches and methods are demonstrated in the education programmes, and in research projects in particular, and this is reflected in publications. Publication is primarily targeted at high-quality, interdisciplinary journals rather than disciplinary Economics journals. The organisational structure for interdisciplinary approaches remains unclear, as is the methodological mix. The publication strategy appears to focus on field journals, without reaching the

top levels or more general interest journals. While a publication strategy focusing on impact factor within the field is reasonable for established researchers, junior colleagues might benefit from more general recognition.

Given the research environment and the increasingly international recruitment, improvement in academic visibility should be possible in the near future. The excellence of research could be facilitated by offering adjunct/visiting professor positions to international scholars, as the department has done in development studies, political ecology and climate studies.

Scientific quality is promoted in accordance with the department's strategy for the period 2014–2018. It is followed up through a number of specific measures, including: cooperation on research applications and research projects; international networking and cooperation; internal peer review of proposals and publications; department seminars organised by clusters and project teams; university and department funds for research activities and participation in international conferences.; and participation in NMBU programmes supporting career development, including the talent programme.

The report mentions that research goals are pursued through academic debate and initiatives in interdisciplinary clusters. The panel wonders how excellence within the Economics discipline is secured – an issue that is primarily important for junior researchers.

11.1.5 Research personnel

Recruitment is based on competitive hiring processes with the emphasis on permanent associate professor positions. In addition, PhD students and postdocs are funded through projects and basic university funds. PhD students, postdocs and associate professors/professors are recruited though open, competitive, international recruitment. English-language advertisements are used and applications are managed in the standard Norwegian portal. In five recent (2014–2016) recruitments to permanent positions, all candidates were external. The thematic focus depends on strategic areas, staff plans, discussions in committees and educational needs. Considerations include interdisciplinary breadth and cooperation. Decisions to advertise positions depend on sufficient funding being available. The report indicates excellent recruitments in recent years, though no further details are provided on the hiring strategy. The report mentions that the department regularly welcomes visiting PhD students. All PhD projects involve extensive field research funded through the university, the Research Council or projects. Postdoc scholarships include an annual sum for research and other activities. Supervisors and mentors regularly support PhD candidates and postdocs in applying for funding for stays abroad. The budgets of associate PhD candidates from partner institutions in the Global South include field research based at their home institutions. The report does not mention any further measures for offering the institution's own PhD students or postdocs research stays abroad. More details should be provided about how to enhance the academic path of PhD and post-doctoral researchers. Are there any links to international doctoral programmes? Staff collaborate with other international PhD programmes through exchange programmes, guest lectures and by serving as committee members. The gender balance has been improved in recent years. However, the imbalance remains at the professorial level – 3 female, 12 male. NMBU has an Equality Committee to promote gender equality and address other issues of exclusion and inclusion.

11.1.6 Research production and scientific quality

The quantity of publications is high, whereas the quality could be further improved. More internationalisation may help to provide an excellent research environment that also facilitates the career development of junior researchers.

Assessment of scientific quality: 3 - good

11.1.7 Interplay between research and education

The split between research and teaching time for individual researchers appears to be standard. Research and education seem to be intertwined, with research output feeding into teaching activities. Three master's programmes and a PhD programme that includes courses are offered (a Thor Heyerdahl PhD Summer School was offered in recent years). Teaching activities by department members extend to offering courses abroad.

The report mentions research projects that master's students are involved in. The idea of forming teams of supervisors, PhD and master's students is interesting and it would be nice to see more details on how this is organised.

11.1.8 Societal relevance and impact

The focus is on a long-term plan within the area of climate, environment and clean energy. Research on this topic can certainly feed into policy as well as society in the more general sense. Dissemination strategies appear to be standard.

11.1.9 Overall assessment

Noragric has undergone major and frequent organisational changes. This has resulted in a reduced governance structure at the departmental level, which may pose challenges in future. Given the interesting research topics and success in acquiring external funds, further strengthening of academic quality and international visibility is recommended. While the quantity of publications is high, the quality could be further improved. More internationalisation could help to provide an excellent research environment that also facilitates the career development of junior researchers.

11.1.10 Feedback

- The panel encourages the unit to establish affiliate/visiting positions to link up with researchers at universities who can improve the scientific quality.
- Strengthening organisational support at the department level and more discretion in decision-making might be sensible.

11.2 Research group: Environmental Governance

The Environmental Governance (ENGOV) research group was established in 2009, but has a long history of research on environmental issues dating back to 1986. According to the report, ENGOV is the most productive research group at Noragric and among the most productive at NMBU. It takes an interdisciplinary approach to its research on, e.g., environmental governance, climate change, biodiversity loss, natural resources (food, energy, water), ecosystem services, and pollution at the local as well as the global level.

It comprises six permanent members plus PhD students working in the field. Several other researchers are also affiliated, but they are mainly PhD students, and no international, established scholars are affiliated to the group.

11.2.1 Organisation, leadership, strategies and resources

ENGOV's organisational structure is changing due to a reorganisation at NMBU. The future of ENGOV appears to be unclear. It is led by a cluster coordinator elected by members. The research clusters are informal and dynamic rather than having a formal structure, but they were represented on the Department Research Committee and remain fully represented on the Department PhD Committee, as well as partially represented on the Faculty Research Committee, which was established in 2017.

Researchers join clusters as full or associated members and contribute to processes such as reviewing publications and proposals, mandatory seminars by PhD candidates, organising events etc.

The purpose of the cluster is rather vague, according to the report. Its goal is to develop novel insights, publish and maintain a (international) network of researchers. The latter might be facilitated through a formal group setting, while both the former are standard ambitions for researchers.

No details are given on the strategies for achieving these goals. The publication strategies and the accompanying outreach are rather standard. Similarly, it remains unclear what ENGOV contributes to the general NMBU environment. It is stated that the interdisciplinary research is organised through projects involving extensive cooperation with international and national networks. Projects run by ENGOV staff rely to a great extent on external funding. Besides domestic sources, the group has been successful in acquiring funds from international agencies like UNEP and the World Bank.

11.2.2 Research personnel

The cluster does not appear to have discretion to make hiring decisions on its own, nor authority to employ permanent staff, while temporary staff cannot be employed beyond a four-year time horizon. The cluster relies to a large extent on PhD students (see other members). These and postdocs are financed by NMBU and through projects. The report does not provide details on PhD training and internationalisation strategies, though possible stays abroad for PhD students are mentioned.

The department's strategy for the period 2014–2018 bases professional development on creating 'teams with diverse and complementary professional competences and backgrounds and ensure the balance of gender, generations and geographic diversity'. The aim was to reach minimum 40% gender representation among both academic and administrative staff. In 2013, the department had a marked gender imbalance among professors (one female), and it has participated actively in the NMBU programme for gender equality support for new female associate professors. It has strengthened its emphasis on research (or sabbatical) leave as per the norm of every seven years in general, and every five years for female associate professors. Three female staff have attained professorships during the period 2013-2017 (and four men). Two female and three male permanent academic staff have been recruited during the period. The department and faculty promote gender balance among professors, e.g. through gender equality funds. The gender balance leaves room for improvement – no explicit strategy beyond the measures outlined in the institutional self-assessment are mentioned.

11.2.3 Research production and scientific quality

ENGOV conducts research on a variety of aspects of sustainable management of resources. Examples are REDD+, and global commons like water and soil or biodiversity. The research is published in reports to agencies and also in scientific journals. Among economics journals, *Ecological Economics* appears to be the highest ranked journal. The group has also published in top-ranked interdisciplinary journals like PNAS, GEC, Bioscience etc. While this publication output might be reasonable given the interdisciplinary nature of the research, more emphasis should be put on publishing in better ranked economics journals (e.g. top field journals like JAERE, JEEM, and beyond). Overall, the academic impact appears to be rather limited.

11.2.4 Networking

ENGOV has a good national and international network, which is described in the self-assessment. No details are given on how the collaborations work, while we note that it is mainly organised through project work.

11.2.5 Interplay between research and education

The research group members are very actively involved in teaching, and the norm is 40% of time devoted to teaching. Members of the group have led the master's programme in International Environmental Studies for many years, have organised international PhD summer schools and teach regularly abroad.

11.2.6 Societal relevance and impact

The societal impact is potentially large. The expertise of the group in the valuation of ecosystem services and payment schemes, as well as REDD+, is laudable and should lead to large demand from governmental agencies. This is witnessed by the case study, where the valuation of ecosystem services may have had an impact on the strategies of the World Bank and others, even though its direct influence may be hard to measure. The case study lists (too) many publications, but is lacking in high-level academic output. However, the research focus of ENGOV has the potential to significantly influence policymakers' decisions on ecosystem preservation policies. The mix of academic publications with a broad outreach is very good.

11.2.7 Overall assessment

ENGOV is well focused on its research topic. It has good international networks, and a good track record of societal impact. The academic output leaves room for improvement in terms of quality. This may be a limiting factor in relation to attracting PhD students of excellent quality who plan to pursue an academic career. Transmitting knowledge to agencies can be a major selling point of the group, however.

Assessment of research group: 3 - good

11.2.8 Feedback

- In order to have a successful future, the group needs to sort out its relevance and also produce high-level academic output. The threat resulting from the reorganisation at NMBU could also be dealt with more effectively if the academic profile is developed more clearly.

12 Norwegian University of Life Sciences, School of Economics and Business

The Norwegian University of Life Sciences (NMBU) was originally established in 1897 as a specialised university institute for agriculture. The university is situated at Ås, about 30 kilometres south of Oslo. It was awarded university status in 2005. In 2014, it merged with the Norwegian School of Veterinary Science (NVH) and took its current name. It is currently organised in seven faculties. Its School of Economics and Business has its roots in agricultural economics, a field that evolved gradually after 1945 to include more general applied economics, business administration, studies in entrepreneurship and innovation. The current School of Economics and Business was established In 2012, and it is now one of the seven faculties of NMBU.

Norwegian University of Life Sciences, School of Economics and Business			
Units included in the evaluation of economics	- School of Economics and Business		
Other units of the institution			
R&D expenditures and sources of funding (1000 NOK)			
	2014	**2015**	**2016**
Funding of the institution			
Total expenditures	55 661	46 400	51 992
Types of funding			
Core funding from the Norwegian gov.	42 361	44 720	48 582
External funding, RCN	6 559	3 323	6 340
External funding EU	0	580	816

Listed researchers	34		
Listed research groups	3		
No. of researchers in listed research groups	22		
Training, recruitment and academic positions			
	2014	**2015**	**2016**
No. of PhD graduated at the institution per year			
Male/Female	2/3	3/3	2/1
Total per year	5	6	3
No. of positions announced / No. of qualified applicants per year			
PhD positions	3/54 (5)	4/67(11)	4/67 (9)
Post.doc positions	-/-	1/18 (5)	-/-
Permanent positions	6/55(21)	-/-	2/26(10)
Education			
Study programmes BA level - Samfunnsøkonomi (Economics)			
Study programmes MA level - Economics			

External funding, other sources	4 562	5 304	3 011	**Other:** No. of positions: Numbers in () refer to candidates deemed sufficiently qualified and called for an interview.

Source: The Research Council of Norway, Self-assessment report for the institution, 16/12960

12.1 Economics at the institutional level

The School of Economics and Business is a separate faculty at NMBU and it has a staff of 31. The faculty is governed by a board consisting of the dean, several members of the academic staff and students. Day-to-day decisions are made by an executive committee consisting of the dean and the heads of administration, research and education. The latter two are also chairs of the research committee and the education committee, respectively. The tasks of the different governing bodies in the faculty are clearly defined and appropriate, given its size.

12.1.1 Organisation, leadership and strategies

In addition to the formal organisation of the faculty as a whole, there is an informal organisation for research and education. In the case of the research, the members of the faculty are divided among eight research groups according to research domain. The groups differ in terms of their activity levels and collaboration. Several of the research groups have thematic overlaps and it is therefore debatable whether dividing up the faculty into such a large number of very small units gives added value. It is not clear what objective is served by splitting up the faculty into such research groups.

The School of Economics and Business aims to be a leading institution in research and education in Norway within its profile, which builds on its earlier emphasis on environment, natural sciences, social responsibility and ethics. The size of the faculty might necessitate some modesty in defining ambitions. Nevertheless, within a fairly narrowly defined niche, the university could express more ambition, such as an ambition to be at the international forefront in defined domains. The faculty collaborates with a large range of universities on different continents; hence, a more ambitious aim does not seem far-fetched.

The university's strategies to achieve its aims seem appropriate, focusing on a mix of Norwegian and international academic partners, as well as a target group of national and international non-academic partners with which the university collaborates on research.

12.1.2 Institutional follow-up of previous evaluations

In the 2007 evaluation, the Department of Economics and Resource Management was commended for 'a large number of publications, also in international journals, although not that many in leading journals'. The School responded by making an effort to promote a publishing culture among all staff members, including publication in leading journals, an effort that has led to a significant improvement in the faculty´s research profile. The institution has followed up the previous evaluation by implementing a culture for publishing in peer-reviewed international journals. For the most part, researchers publish their work in field journals, including some leading journals, notably *Science*. The School also responded by, inter alia, recruiting a new professor in this area; the institution appointed a professor in energy economics following a recommendation in the previous review.

12.1.3 Resources and infrastructure

The main resources reported are subscription to the Thomson Reuters data base and the collection of several panel data sets from developing countries, in addition to a data set on job advertisements in Norway. The experimental lab has not been realised yet, but could be a great asset for the faculty. The allocation of resources is not overwhelming, although ICT support and administrative support are not included in the description.

12.1.4 Research environment

There are seminars with visiting researchers, typically twice a month, but there is very little information about the potential contribution of international visitors in Economics to these seminars and to the School of Economics and Business. The school itself seems to have decent international contacts. The panel encourages the institution to actively build stronger international networks and seminar activity.

12.1.5 Research personnel

Researchers are primarily recruited from Norway, but in many cases, they have a PhD from abroad. International recruitment has primarily been of postdocs and 'PhD-research fellows'. None of the researchers hired during the last eight years has a PhD from NMBU.

The recruitment pays due attention to gender aspects. The gender balance within the department is gradually improving.

Personnel, both PhDs and permanent staff, are actively encouraged to spend time abroad at another academic institution. The sabbatical system is also used effectively by permanent staff.

The faculty has a PhD programme that includes courses and the writing of a PhD thesis. The research committee has to approve the individual PhD training programmes. PhD students are also encouraged to spend time abroad, and many do so.

The document makes contradictory statements about the course workload. The self-assessment states that the course workload is evenly divided between the academic staff and suggests a load of 40 per cent of working time, which seems to be a normal course workload. The SWOT analysis, on the other hand, indicates that the teaching load is perceived as high (which is mentioned among the weaknesses).

12.1.6 Research production and scientific quality

There is a goal of 1.3 publication points per researcher, plus one PhD candidate graduating per year. That goal was reached in both 2015 and 2016, meaning that recent average productivity is good. The ten most important publications list journals such as *Science*, *World Development,* and Economics journals such as *Journal of Political Economy*, *European Economic Review*, and *Scandinavian Journal of Economics*. This indicates that the institution is able to publish in good, but generally not top, Economics journals. This is also evidenced by a relative low percentage (17 per cent) of articles in Level 2 journals. The productivity is good overall, with 0.62 Level 2 journal articles per researcher. The fields with the highest production appear to be development, environment, energy, and food economics. An analysis of the publications of individual researchers in Economics at the institution reveals that the production and quality is highly skewed, largely relying on a handful of very productive researchers.

Assessment of scientific quality: 3 - good

12.1.7 Interplay between research and education

The faculty is responsible for five Bsc-Msc programmes and one PhD programme. Apart from student involvement in the research, it is unclear whether the research feeds into the course programmes.

12.1.8 Societal relevance and impact

Although the faculty does not have a specific policy for achieving societal impact, it is clear that it has a tradition of doing more applied research for end-users, such as ministries, interest groups and companies. The faculty involves end-users in research projects from the outset and clearly sees positive spillover effects of this interaction, in terms of both the relevance and uptake of the research.

The impact case on tax policy clearly describes the impact of the research on tax behaviour and shows the different channels through which the impact has been achieved. The impact case on poverty and environment shows the scientific and societal impact achieved by the PEN project, which was coordinated by an NMBU professor, and where NMBU researchers also contributed to data management.

The list of Long-term plan projects provided in the self-assessment does not sufficiently clarify how the projects contribute to the plan. In most cases, only the name and size of the project have been given, but no information is provided on the exact topic of the research.

12.1.9 Overall assessment

This institution is able to produce research of good quality on average, typically published in field journals. However, the research productivity is highly skewed and relies on a few very productive researchers.

12.1.10 Feedback

The institution is encouraged to work on its recruitment policy (making it more international for permanent positions as well), and on incentives for more even research productivity. A strategy for societal impact might be helpful too, given the potential that lies in the very topical research areas at the institution.

12.2 Research group: Food Economics and Policy

The Food Economics and Policy research group at NMBU focuses on food economics and policy research on all parts of the food value chain and covers consumer research, as well as production and markets. Furthermore, part of the research focuses on developing methods for economic research.

12.2.1 Organisation, leadership, strategies and resources

The research profile is particularly broad given the relatively small size of the group, i.e. only five staff and two PhD students. The group's ambition to be among the leading groups in food economics and policy in Norway and to be an interesting partner for researchers in Norway and abroad, is modest. The group could be more ambitious and aim to be leading internationally, although this might require the group to narrow its focus. The group could achieve a more ambitious goal by setting up an affiliation programme with leading groups elsewhere in the world.

The group applies for external funding, mostly from Norway, and to some extent also from the EU and ERA-NET. The amount of external funding seems appropriate given the size of the group.

The institution provides adequate administrative support for the group in its execution of projects and by providing access to the broader set of PhD courses offered by the faculty.

The group is currently led by Frode Alfnes; the leadership is not heavily institutionalised, however, but rotates among staff members. The mechanism for decision-making within the group is unclear.

12.2.2 Research personnel

The group is unbalanced in terms of age and gender given that there are no young researchers (younger than 40) or female members among the permanent staff. The group has a regular inflow of PhD researchers, however, who have access to courses offered by the faculty and can enrol in the PhD programme run by NMBU. Most PhD researchers have spent several months at academic institutions abroad that are leading in the field.

12.2.3 Research production and scientific quality

Several of the permanent members of the group publish a sound number (around two–three) of articles in peer-reviewed journals per year; for some fewer than one per year. The articles submitted to the committee generally target leading international journals in the domain of food and agricultural economics, or interdisciplinary journals that rank highly in terms of their impact factor.

12.2.4 Networking

The group participates in a small number of international research projects. Moreover, its members collaborate with researchers from other groups at NMBU and other universities and institutes (e.g. NIBIO), and with food research institutions on the campus.

The research output of the group also demonstrates the outputs of the interdisciplinary collaborations through articles in interdisciplinary journals.

12.2.5 Interplay between research and education

The group contributes to several BA and MA-level programmes in Business and Economics at NMBU. Moreover, the staff contributes to the PhD course programme. It is not clear, however, to what extent the courses taught by the group cover its research domain. The teaching load of around 40% is sound and suggests a good balance for staff members.

12.2.6 Societal relevance and impact

The self-assessment provides no evidence of societal impact attributable to the research of the group, or of activities aimed at achieving societal impact.

12.2.7 Overall assessment

This is a very small group with a very broad profile in relation to its size, but with overall sound productivity and good research quality. The work of the group is published in disciplinary and interdisciplinary outlets, which is a logical choice given the profile. The group is generally well connected to international research networks.

Assessment of research group: 3 - good

12.2.8 Feedback

The panel recommends taking action to improve the age and gender structure of the group. The panel also recommends the group to strive for critical mass in its profile, either by narrowing the focus, or through closer collaboration with other groups at or outside NMBU.

12.3 Research group: Development, Land and Climate

The research group Development, Land and Climate (DLC) focuses on the intersection of theory and empirical analysis, at the overlap between social and natural sciences that are relevant to development. Topics in this research agenda include land use, climate-smart agriculture and poverty. This is closely aligned with the overall mission of NMBU, which emphasises research on various global challenges.

12.3.1 Organisation, leadership, strategies and resources

Development economics has a long tradition at the Economics Faculty (HH) at NMBU. The current research group on DLC was formed in 1999. Part of the DLC group now seems to have been merged into the newly established Land Tenure Centre at NMBU.

The current status of the group within the faculty and university is unclear. DLC seems to be a group that has emerged over time. It consists of a few senior staff who collaborate closely on joint projects on related themes. The group, while benefitting from some core funding for its senior staff and some of its doctoral students, is mostly funded by large-scale, long-term external funding. These grants help to maintain some impressive data collection efforts and many high-profile outreach activities.

12.3.2 Research personnel

The group includes two full professors, two associate professors, one post-doctoral researcher and around 11 doctoral students. Several PhD students appear to be funded by central NMBU core funds, while others are funded by a large-scale, long-term capacity development programme. With less than one-third female members, the gender balance leaves room for improvement. The group works closely with international research and development institutions, and the work has, for example, included associate positions and sabbatical stays. Hence, mobility appears to be very good.

12.3.3 Research production and scientific quality

The group's research is largely externally financed, with core funded time for core staff apparently helping to (cross-) subsidise the external grants. These grants have helped the team to collect an impressive number of datasets, which, in turn, have helped to define the publication agenda.

The group holds regular informal research meetings and co-hosts a fortnightly research seminar series with another team at NMBU.

Several members of the team publish in very good journals in the fields of development and agricultural economics. The scientific quality of the group as a whole is good.

12.3.4 Networking

The group has extensive research contacts with North American universities and, in particular, many collaborations with international organisations. It also has excellent contacts in selected countries in the Global South, where the group's researchers regularly conduct fieldwork and from where many doctoral students join the group.

12.3.5 Interplay between research and education

There is a development economics master's programme, as a specialisation within the Economics programme at the School of Economics and Business. The group's senior staff also teach basic courses in Economics and in research methodology.

12.3.6 Societal relevance and impact

The team has had repeated, high-profile, research-led policy impacts that have shaped debates in developing countries and at a global level. These impacts were achieved by pursuing long-term research agendas backed by complex data collection efforts that formed the empirical foundations for the policy-relevant research.

12.3.7 Overall assessment

This is a small but highly productive group with a clear and focused research agenda at the interface of social sciences and the environment. The group produces high-quality research findings and its work has high societal impact.

Assessment of research group: 3 - good

12.3.8 Feedback

- It is unclear what exactly the formal status of this group is. Should the university wish to formalise this group, then a long-term recruitment strategy at the senior level would help to ensure that its valuable work can be continued.

12.4 Research group: Energy and Environment

Within the School of Economics and Business at NMBU, the Energy and Environment Group (ENE) is one of eight small units, comprising six permanent members and seven PhD students of a total of 32 permanent staff and 32 PhD students in the eight units at the school.

12.4.1 Organisation, leadership, strategies and resources

As a small group, ENE is simply organised, with the leadership role rotating among the permanent staff members. Its aim is to be at the forefront of research on energy and environmental economics in Norway, and to make significant contributions to international research. The research focus of the group is on efficient and sustainable use of energy and natural resources, with the emphasis on the implications for human welfare and the environment, including climate change.

The 2007 evaluation (see 10.1.2) encouraged the department 'to strengthen its research in energy economics'. Hence, the School and the ENE group have been responsive to earlier recommendations.

12.4.2 Research personnel

The group consists of two professors, two associate professors, one postdoc, one adjunct professor and six PhD students. Several PhD students are funded by central NMBU core funds, while others are funded by a capacity development programme. The group works closely with international research institutions, and the work has, e.g., included sabbatical stays. Hence, mobility appears to be very good.

Recruiting is done for the most part in Norway. There do not seem to be any particular issues with regard to gender balance or mobility.

12.4.3 Research production and scientific quality

The two full professors in the group publish around five articles in peer-reviewed journals per year; while some other members publish fewer than one per year. The articles submitted to the committee generally target leading international journals in the domain of energy and resource economics or

interdisciplinary journals. Students, especially graduate students, are involved in staff research to a certain extent.

12.4.4 Networking

NMBU has exchange agreements with more than 93 universities worldwide, including six Nordic ones, 44 elsewhere in Europe, and eight in North America. In this spirit, the ENE group has extensive collaboration with researchers outside NMBU, both in Norway and abroad, and it is active in national and international networks and at conferences. One of the members of the group has participated in a series of EU projects, but all with rather small funding for NMBU.

12.4.5 Interplay between research and education

Teaching and research linked to environmental issues are an important part of NMBU's core activities. The researchers are actively involved in teaching at various levels. The interplay between research and education seems to be good.

12.4.6 Societal relevance and impact

The ENE group aims to make a difference for policymakers and other stakeholders in the energy sector and in environmental affairs, at home and abroad. Two of the ten self-selected top dissemination and knowledge exchange results from the last 5–10 years were contributed by members of the ENE group. Members of the group have published articles in *Samfunnsøkonomen*, for example, several articles on climate change aimed at engaging economists, other social scientists and the general public.

12.4.7 Overall assessment

This is a research group with good productivity and quality, mainly publishing in field journals.

Assessment of research group: 3 - good

12.4.8 Feedback

- A higher ambition level would be beneficial, especially given NMBU's focus.

13 Norwegian University of Science and Technology, Faculty of Economics and Management

The Norwegian University of Science and Technology (NTNU) was founded as a university in 1996 following a merger between six research and higher education institutions in the Trondheim area. In 2016, it merged with the university colleges in Gjøvik, Ålesund and Sør-Trøndelag, and became the largest university in Norway. NTNU is a comprehensive university with a technological emphasis and with research and training in nearly all disciplines and professions.

Norwegian University of Science and Technology, Faculty of Economics and Management			
Units included in the evaluation of economics	- Dept. of Economics (ISØ)		
Other units of the faculty (institution)	- NTNU Business School (HHS) - Dept. of International Business (IIF) - Dept. of Industrial Economics and Technology Management (IØT)		
R&D expenditures and sources of funding (1000 NOK)			
	2014	**2015**	**2016**
Funding of the institution			
Total expenditures	189 519	194 283	207 084
Types of funding			
Core funding from the Norwegian gov.	155 466	161 147	174 403
External funding, RCN	22 597	21 436	20 486
External funding EU	0	0	365

Listed researchers	17		
Listed research groups	1		
No. of researchers in listed research groups	7		
Training, recruitment and academic positions			
	2014	**2015**	**2016**
No. of PhD graduated at the institution per year			
Male/Female	2/0	5/1	0/0
Total per year	2	6	0
No. of positions announced / No. of qualified applicants per year			
PhD positions	1/9	-/-	4/19
Post.doc positions	-/-	1/13	-/-
Permanent positions	-/-	-/-	2/52
Education			
Study programmes BA level - Economics - Political Economy			
Study programmes MA level - Economics			

External funding, other sources	11 456	11 700	11 830	- Finance **Other:** NTNU established the Faculty of Economics and Management (ØK) 1 January 2017 with units from NTNU, Faculty of Social Science and Technology Management (SVT) and the University colleges in Sør-Trøndelag, Ålesund and Gjøvik. The faculty has four departments of various sizes.

Source: The Research Council of Norway, Self-assessment report for the institution, 16/12960

13.1 Economics at the institutional level

NTNU comprises eight faculties and the NTNU University Museum. NTNU established the Faculty of Economics and Management on 1 January 2017 based on units from NTNU, the Faculty of Social Science and Technology Management (SVT) and the university colleges in Sør-Trøndelag, Ålesund and Gjøvik. The faculty has four departments, one of which, the Department of Economics, reports to panel 2 and will be the subject of evaluation here. The academic staff consist of 15 persons from Trondheim and 2 from the Department of International Business in Ålesund. The assessment is based on the 15 researchers in Trondheim.

13.1.1 Organisation, leadership and strategy

The eight faculties at NTNU have a similar leadership model, with appointed leaders at all levels. The Faculty of Economics and Management is led by a dean and his/her vice-deans for research, education and continuing and further education. Each department has a department head. All members of the management team are appointed for fixed terms of four years.

NTNU is in an interim phase after the merger in January 2017 and has not yet developed a coherent strategy. Instead, each department relies on strategies developed in the past. As part of the merger, a 'merger platform' was developed, which mentions core values: 'NTNU aims to conduct free and independent development of knowledge and to protect and promote academic freedom. Researchers have the right to freedom in their choice of topic, method, implementation of research and publication of results. Creative, constructive, critical, respectful and considerate are NTNU's core values.' Furthermore, NTNU wishes to spearhead innovation, entrepreneurship and the commercialisation of technology. The Department of Economics developed a strategic plan for 2015–20 (before the merger was on the agenda). which included three priority areas for research: to increase the number of research groups at a high international level, strong involvement in NTNU's strategic research areas, and quality in all research.

The leadership structure seems to be fine, and the ambitions – as so far set out – seem sensible and ambitious.

13.1.2 Institutional follow-up of previous evaluations

In a previous evaluation, the Department Economics was encouraged to further develop its research strategy, including plans to strengthen its international profile, and to improve the quality of the PhD programme, as well as its recruitment policy. Since then, the institution has further increased its publication output in international journals, including two papers in a top-five journal. The number of international co-authorships has increased as well. There is increased focus on research quality, and incentives for it. Further work has also been done on the structure of the PhD programme, as well as on ambitions (ongoing activities) to recruit internationally.

13.1.3 Research environment

There is not much description of the research environment in the self-assessment. The Department of Economics values publication in quality outlets and has an incentive system that favours publication in prestigious journals. Staff are encouraged to participate in conferences and take sabbaticals. All staff regularly give presentations at international conferences in their field. It is possible to apply for one year's research leave every fifth year. There are regular research seminars with international visitors. There are many guest professors at the institution. The research is concentrated in three areas: public economics; natural resources, environmental and development economics; and, finally, macro and financial economics. Given the relatively small size of the department, this concentration in a few areas appears sensible from a research point of view with respect to creating critical mass. With a view to teaching, we might ask whether a broader portfolio would be better.

13.1.4 Resources and infrastructure

Good databases are available at the institution.

13.1.5 Research personnel

The Department of Economics currently has 14 permanent academic staff, 11 professors and 3 associate professors, while another two are on leave. The department also has one professor II, one postdoc and 12 PhD students. Associate and full professors have 45 per cent research time. The department tries to distribute the teaching load evenly among staff. The department's hiring strategy requires the most qualified person to be appointed, regardless of field. The department is open to international hires but at present has no international scholars among its permanent staff (but a process to recruit internationally is ongoing at the time of the self-assessment). Given the size of the department, we applaud the strategy. The SWOT analysis mentions various strengths and weaknesses that appear to be well described and sensible. A crucial issue seems to be to get the merged entities to work as a whole. The majority of researchers are male and the age distribution among permanent staff is relatively uniform.

13.1.6 Research production and scientific quality

During the period 2011–2016, the group has published 2 books, 14 book chapters and 99 journal articles. In total, 26% of the publications are on Level 2 (and this is also true for the journal articles). The group has produced two absolute top publications in top-five journals, and there are a number of top-field and second-tier, general interest journal publications. For a group of this size, this is a strong publication record. There are areas where the group is at the international research frontier. This is also reflected in the high number of Level 2 publications per researcher, 1.14 (cf. Appendix G-2)

Research production is in general on a very good level, and even excellent in certain areas, but it is quite unevenly distributed across individuals.

Assessment of scientific quality: 4 - very good

13.1.7 Interplay between research and education

The self-evaluation emphasises that all courses are taught by lecturers with a PhD who carry out research. The elective courses are related to the department's research fields. While this is good, it also brings into question the rather narrow focus of the department's research. The department itself touches upon the problem when it mentions that there can be problems matching students who want to write their master's theses on areas where the department does not do research.

13.1.8 Societal relevance and impact

The department engages in collaborations with ministries and Norges Bank and uses it research as the basis for writing reports and giving advice. The list of the ten most important dissemination and knowledge exchange results clearly demonstrates that the department is active in this respect and that its research is of societal relevance.

13.1.9 Overall assessment

The researchers in Economics at the institution publish in quite good and occasionally excellent journals, but there is considerable variation between individuals and research fields.

13.1.10 Feedback

The institution is encouraged to work further on an international recruitment strategy, and to strengthen its international networks.

13.2 Research group: Public Economics

The research group Public Economics was established gradually in the late 1980s and was fully established in the mid-1990s. It is based at the Norwegian University of Science and Technology. A number of PhD students and postdocs have been affiliated to the group over the years. The group's establishment was to a significant extent based on external funding, mainly from the Research Council and ministries.

The research group consists of seven members and two affiliated researchers. One impact case, seven papers and seven CVs have been included.

13.2.1 Organisation, leadership, strategies and resources

The research group is led by Professor Jørn Rattsø. The group's main scientific goal is to conduct high-quality research on state-local governments, educational economics and urbanisation. The aim is to publish the research in well reputed international outlets. Furthermore, it aims to conduct applied research of relevance outside academia. The group cooperates with several ministries. Group members have chaired government commissions. It also aims to contribute to the public debate.

The strategy is not very precise as regards management issues and the question of how research projects are chosen and managed, and how resources are allocated internally.

The group raises approximately NOK 10 million per year in external funding, about two-thirds from the RCN and one-third from other public sources, mainly ministries. There are no figures on the funding from NTNU.

13.2.2 Research personnel

Five out of the seven group members have previously been PhD students and/or postdocs attached to the research group. Most PhD students have been recruited from the master's program at NTNU. Increasing external recruiting is an ambition at NTNU. This is welcomed by the panel. Low geographical mobility in Norway has been a hindrance to external recruiting, but this may be about to change. Needless to say, it would be good for the group to expand through external – and even international – recruitment.

PhD students are typically initially involved in ongoing projects and will later develop their own projects. Funding is provided for longer stays (1–2 semesters) at foreign universities and research

institutions, including several leading institutions. PhD students are encouraged to publish internationally, but are also involved to some extent in projects for ministries etc.

The group members' average age is reasonably high. There are six males above the age of 50 and one female aged 40-50. There is thus room for improvement in both the age and gender balance.

13.2.3 Research production and scientific quality

The researchers in the Public Economics group have a good publication volume and quality, and typically publish in field journals, while some publish in top-field journals and most in lower-ranking journals. The group is quite focused on its area and its research has visibility. The group is doing well, but there is still room for improvement.

13.2.4 Networking

The group is well connected nationally as well as internationally. It has collaborators at Norwegian as well as foreign universities and it interacts with ministries and policymakers. A number of conferences and workshops are organised by the group, and international academics are invited. The members benefit from many existing international networks in the area. Funding is provided for participation in conferences, and postdocs are encouraged to go on international visits.

13.2.5 Interplay between research and education

Members of the group are tenured at NTNU and have regular teaching obligations (approx. 45% of their time). They therefore participate in the development of study programmes and courses. Most teaching by the group is in public economics. The researchers are therefore involved in the education of master's students and in PhD training.

13.2.6 Societal relevance and impact

The impact case shows that the research carried out is policy-relevant and has had societal impact.

13.2.7 Overall assessment

The research is on a good level in terms of both quantity and quality.

Assessment of research group: 4 - very good

13.2.8 Feedback

- The panel calls for a more targeted strategy. The age and gender balance of the research group leaves room for improvement.

14 NUPI Norwegian Institute of International Affairs

NUPI Norwegian Institute of International Affairs was established in 1959 by the Norwegian parliament, modelled on the Royal Institute of International Affairs, Chatham House.[26] NUPI is a government agency with special credentials and with core funding from the Research Council of Norway. NUPI carries out research and disseminates findings on global power relations, security policy, development issues, international economics and Norwegian foreign policy. NUPI has approximately 80 employees, of whom five researchers are included in the evaluation of economics.[27]

NUPI Norwegian Institute of International Affairs							
Units included in the evaluation of economics	- Norwegian Institute of International Affairs NUPI			Listed researchers			5
				Listed research groups			0
				No. of researchers in listed research groups			0
Other units of the institution				***Training, recruitment and academic positions***			
					2014	**2015**	**2016**
				No. of PhD graduated at the institution per year			
				Male/Female	1/3	1/-	1/1
R&D expenditures and sources of funding (1000 NOK)				Total per year	4	1	2
				No. of positions announced / No. of qualified applicants per year			
	2014	**2015**	**2016**	PhD positions	1/22	-/-	-/-
Funding of the institution				Post.doc positions	-/-	-/-	-/-
Total expenditures	95 005	99 569	112 203	Permanent positions	1/117	1/8	2/215
Types of funding				***Education***			
Core funding from the RCN	16 072	15 899	16 166	**Study programmes BA level**			
External funding, RCN	18 850	23 906	27 265				

[26] http://www.nupi.no/en/About-NUPI/Facts-about-NUPI/NUPI-s-history.

27 NIFU, Instituttkatalogen (Norwegian Institute Directory), version, October 2017, 2017: 91–92, https://www.nifu.no/publikasjoner/institute-katalog.

External funding EU	1 326	440	10 030	**Study programmes MA level**
External funding, other sources	50 940	55 969	46 998	**Other**

Source: The Research Council of Norway, Self-assessment report for the institution, 16/12960

14.1 Economics at the institutional level

Typically, each European country has one publicly owned research centre that benefits from its proximity to the government of the day and the networks that that entails. In Norway, this role has traditionally been played by NUPI. At the same time, NUPI now raises a large share of its funds through grants and has therefore carried out a major reorganisation to improve its fundraising, project management and research performance. Having said that, Economics is only one of several disciplines at NUPI, which pursues a topical research agenda. It is therefore challenging for this review to comment on its performance in Economics seen in isolation.

14.1.1 Organisation, leadership and strategy

The institute was established in 1959 by an act of the Norwegian parliament. It is 'owned' by the Norwegian Ministry of Education and Research. The institute is governed by a board and a director, and it has full autonomy, although the Ministry appears to set performance targets for the institute. It has about 80 staff members.

The aims of the institute are to conduct research and to provide policy advice. It has three research fields (security, defence and conflict studies; globalisation and development; international order and governance) and, within these fields, six research groups and some cross-cutting geographically defined research centres.

14.1.2 Institutional follow-up of previous evaluations

The institute appears to have been well evaluated recently by the Research Council of Norway. The institute also appears to have undergone a strong transformation in several respects, in terms of both its academic research profile and its internal management processes and policies. This seems to have strengthened its performance, as reported in the self-assessment.

14.1.3 Resources and infrastructure

The institute is largely grant-financed, with 15 per cent of its revenue being provided by the Government of Norway as a core grant.

According to the self-assessment, the equipment and infrastructure appear to be sufficient.

14.1.4 Research environment

It seems that the institute has initiated several good policies around internal feedback, quality control and peer reviews. An external evaluation (according to the self-assessment) notes that 'Its users are relatively content'. This appears to refer to the research staff.

14.1.5 Research personnel

The institute recruits internationally and across multiple disciplines. Given its topical research agenda, little evidence was provided on the disciplinary composition of its staff.

The institute seems to have started to improve its gender balance, increasing the share of female researchers from 20 per cent to 40 per cent during the period 2012–2016.

14.1.6 Research production and scientific quality

The top-ten Economics articles provided by the institute for this review were mostly written by four researchers at the institute. This suggests a very high concentration of economic expertise capable of publishing journal articles. The papers appeared in good field journals such as *World Development, Research Policy* and *The World Economy*.

Based on the data provided, the economists at NUPI appear to mostly publish journal articles and predominantly in English, though some book chapters and some Norwegian publications are also produced. According to the bibliometrics, the overall scientific impact (in terms of field-normalised citation scores) of the researchers in Economics at NUPI is below the Norwegian average in Economics. The mean number of papers in Level 2 journals in Economics is 1.0, which is good.

Assessment of scientific quality: 3 - good

14.1.7 Interplay between research and education

This does not apply to this institute except that it hosts some master's and doctoral students. The role of doctoral students could perhaps be revised and strengthened. The self-assessment talks somewhat technocratically about 'producing' PhD students.

14.1.8 Societal relevance and impact

As with many social science research units, the institute's research agenda is highly relevant in itself. While there is a lot of media engagement, i.e. dissemination activities, the ultimate impact (which is not the same as dissemination) seems to be the sum of many smaller contributions. The institute's agenda as a whole does not appear to contribute to new insights or stimulate public debates on its own – but the institute does appear to respond to requests for comments. Perhaps the societal contribution could be thought through and raised to another level as a strategic project.

It is not clear whether the institute also fulfils the function of Chatham House by providing a forum for open or behind-closed-doors policy debates.

14.1.9 Overall assessment

From the information provided, NUPI appears to be doing increasingly well. It seems to be implementing all the change processes required to improve its management and indicators. Yet the information provided does not help us to judge the overall quality of the research produced from a disciplinary point of view.

14.1.10 Feedback

- There is room for improvement as regards scientific quality.
- The role of doctoral students could perhaps be revised and strengthened.
- The 'owner's' role in setting the research agenda remains somewhat unclear. Given the low level of core funding provided, it is unclear whether a strong, quite operational role for the owner is best suited to the production of high academic quality. The Government may find that NUPI would produce higher quality academic work and even more strategic policy advice, if the Government reduced its influence on the institute's research agenda. We recommend that this option be considered in the interest of long-term academic quality.

- Finally, we have a recommendation for national policymakers in Norway, namely to consider how to create a level playing field between university-based and institute-based research groups. The latter face a more uncertain and challenging funding environment despite their often highly relevant research agendas.

15 UiT The Arctic University of Norway, Faculty of Biosciences, Fisheries and Economics

UiT The Arctic University of Norway was founded in 1972 as a comprehensive university for the Northern Norway. Over the past ten years, the university has undergone several mergers with university colleges in the region, and it is now the third largest university in Norway. The Faculty of Biosciences, Fisheries and Economics has its historical roots in fisheries economics. To boost fisheries economics and other fields of fisheries knowledge, a university college for fish and the fishing industry, then named Norges fiskerihøgskole (The Norwegian University College of Fisheries) was founded in 1972. Its section in Tromsø became linked to the new University of Tromsø. In 1988, the university college was reorganised and fully incorporated in UiT. During the last 30 years, the college has undergone a series of reorganisations. The current Faculty of Biosciences, Fisheries and Economics comprises three departments, of which two are part of this evaluation: the Norwegian College of Fishery Science and the School of Business and Economics.

UiT The Arctic University of Norway, Faculty of Biosciences, Fisheries and Economics							
Units included in the evaluation of economics	- The Norwegian College of Fishery Science - The School of Business and Economics			Listed researchers		18	
				Listed research groups		1	
				No. of researchers in listed research groups		16	
Other units of the faculty (institution)	- Dept. of Arctic and Marine Biology			***Training, recruitment and academic positions***			
					2014	**2015**	**2016**
				No. of PhD graduated at the institution per year			
				Male/Female	1/1	1/0	2/0
R&D expenditures and sources of funding (1000 NOK)				Total per year	2	1	2
				No. of positions announced / No. of qualified applicants per year			
	2014	**2015**	**2016**	PhD positions	¼	3/9	2/1
Funding of the institution				Post.doc positions	½	0/0	0/0
Total expenditures	370 984	390 383	449 663	Permanent positions	¼	1/3	2/4
Types of funding				***Education***			
Core funding from the Norwegian gov.	251 677	291 575	343 001	**Study programmes BA level**			

External funding, RCN	35 673	47 184	44 942	- Economics - Fishery and aquaculture science
External funding EU	3 033	7 794	5 595	**Study programmes MA level** - Economics
External funding, other sources	60 024	60 177	54 545	**Other**

Source: The Research Council of Norway, Self-assessment report for the institution, 16/12960

15.1 Economics at the institutional level

The Faculty of Biosciences, Fisheries and Economics at UiT The Arctic University of Norway has developed rapidly through mergers and reorganisations in recent years.

15.1.1 Organisation, leadership and strategy

In 2009, the original Norwegian College of Fishery Science (NCFS, est. 1972) became a department in the new Faculty of Biosciences, Fisheries and Economics, and a new School of Business and Economics at UiT was added to the mix. The Center for Economic Research (est. 2015) serves as an umbrella for several research sub-groups. Economic research at NCFS is concentrated in the Marine Resource Economics group that specialises in fisheries management, with the emphasis on sustainable use and development. The group (five professors, one postdoc and six doctoral students) aims for publication and conference participation in the international arena. Six research areas have priority: behavioural economics; industrial organisation; migration and labour markets; marine ecosystem services; fisheries management; and soon also aquaculture economics.

15.1.2 Institutional follow-up of previous evaluations

At the time of the previous evaluation, the unit of analysis was the Department of Economics and Management at the Norwegian College of Fishery Science, then a faculty at UiT. The economists evaluated in the current evaluation work at the new Fisheries College and Business School. The evaluation was positive, emphasising the fact that the department was branching out into new areas. On the negative side, the panel noted that little work had been published in the best journals (Level 2). One suggestion was to expand national and international cooperation. Since then, emphasis has been placed on recruiting international scholars with an established network, and a reward system for publishing has been introduced. More weight has also been given to building networks with the EU and the collaborative project University of the Arctic.

15.1.3 Resources and infrastructure

With an academic staff of five (three professors, two associate professors), the local research environment is small, well below what would constitute a critical mass. Even so, it is well connected through ambitious digital connections to libraries, in addition to excellent computing facilities. External funding constitutes a significant addition to regular state financing, and helps to support research assistance, data collection and visits by foreign scholars. A special unit helps academic staff with applications for research grants.

15.1.4 Research environment

Researchers work closely with colleagues at the University of Life Sciences (NMBU) at Ås who specialise in some of the same areas, and also with Scottish and other European colleagues.

15.1.5 Research personnel

Open positions are advertised internationally as well as in Norway. International mobility is encouraged, e.g. through sabbaticals for permanent staff. PhD students are encouraged to undertake longer visits abroad. There is a gender policy in place, and a project to enable more women to qualify for the professorial level. The gender balance is fair.

15.1.6 Research production and scientific quality

The faculty has published its research in a number of refereed academic journals, mostly specialised field journals of good and occasionally very good quality, rather than high-ranked general journals. The research group in industrial organisation often publishes in Level 2 journals. UiT's sabbatical system (which requires each researcher to earn 0.7 publication points per year) encourages researchers to produce at least one Level 1 journal publication per year, instead of pursuing a high-risk strategy that aims for top-ranked general journals. The bibliometric analysis indicates that the economists here produced 8 Level 2 journal articles from 2014 to 2016 (0.48 per person).

Assessment of scientific quality: 3 - good

15.1.7 Interplay between research and education

Teaching seems to be well connected with research through widespread use of models and examples taken from, e.g., the teachers' own research, especially at the master's level, and through student involvement in research projects.

15.1.8 Societal relevance and impact

Social relevance and impact are difficult to judge based on the information provided. The unit briefly lists some dissemination activities in the form of books, media contributions and work on committees, but no impact case is submitted.

15.1.9 Overall assessment

There is room for improvement in research productivity as well as quality. The percentage of Level 2 journals (20% during 2014 to 2016) and the productivity per person are rather low.

15.1.10 Feedback

In view of its small size, the faculty may wish to consider whether its six main areas of specialisation are sufficiently closely connected to create efficient cross-fertilisation.

15.2 Research group: Economics at BFE

The research group Economics at BFE consists of resource economists working at the Norwegian College of Fishery Science (NCFS) and economists from the School of Business and Economics. The documents and background material suggest that the group under evaluation does not actually operate as a compact unit, but has been constructed for the purpose of this evaluation.

15.2.1 Organisation, leadership, strategies and resources

The School of Business and Economics and the Marine Resource Economics group have different leaders and different thematic priorities, as shown by their activities and profile. Hence, this group seems to lack overall coherence and leadership.

The sub-groups at the School of Business and Economics and Marine Policy are led by Østbye and Aanesen. The two groups seem to act as two units that make their own strategic research decisions.

The research profile of the School of Business and Economics is a more general one and does not focus on a specific research domain. The group does not have external funding for its projects, as evidenced by the material provided.

However, the Marine Resource Economics group has positioned itself in a niche that follows logically from its location within NCFS. The group is also visible internationally, since it is successful in finding EU funding for its research in the domain of fisheries.

The strategy of the group seems to be well-aligned with the strategy of the home institution. The resources and infrastructural support provided by the university seem to be adequate.

15.2.2 Research personnel

The whole group has a balanced composition in terms of age and gender. Moreover, the group as a whole is able to benefit from a sound policy for career development. The supervision and mentoring of PhD candidates and young research fellows is well organised. PhD candidates are recruited internationally and are encouraged to spend time abroad. The PhD candidates enrol in a PhD programme run by the university.

15.2.3 Research production and scientific quality

The group publishes in disciplinary and interdisciplinary journals, with the latter mainly comprising environmental economics and marine research journals. The publication output reflects the interdisciplinary research collaborations of the MRE group. Overall, the vast majority of the researchers publish less than one journal article per year, with the notable exception of a few researchers whose output is far higher. The quality of the journals targeted by the group in the list of the most important publications is appropriate overall, i.e. they are generally the more important journals in the domain.

15.2.4 Networking

The Marine Resource Economics group collaborates more intensively with NMBU, and also with other universities abroad through its participation in EU research projects. The School of Economics and Business also has links to researchers abroad, but seems not to be connected to any EU-funded project.

15.2.5 Interplay between research and education

The group contributes to several BA and MA level programmes, with the main contributions being to Economics, with smaller contributions to Fishery Science and International Fishery Management at

UiT. Moreover, the staff contribute to the PhD course programme in Economics. The research of the group appears to be well-aligned with the courses taught by the group. The teaching and supervision load of around 48% is sound and suggests a good overall balance for staff members.

15.2.6 Societal relevance and impact

The group actively endeavours to achieve societal impact by involving non-academic partners, such as ministries and representatives of private enterprises, in its research. The self-assessment does not provide information about the actual impact achieved through the research of the group.

15.2.7 Overall assessment

The groups evaluated here are two separate groups, each with its own leadership and thematic priorities. The Marine Resource Economics group has a sound balance between disciplinary and interdisciplinary research and is well connected to international research networks. The School of Business and Economics has international connections, but lacks internationally funded research projects. For both groups, there is scope for improvement in research productivity and quality.

Assessment of research group: 3 - good

15.2.8 Feedback

- Given the relatively small size of both groups and their close vicinity, they might both benefit from closer collaboration. Such collaboration would require joint leadership and the development of a joint strategy.

16 Uni Research Rokkan Centre

Uni Research Rokkan Centre is a subdivision of Uni Research Ltd, which was founded in 1986, initially as a foundation owned by the University of Bergen. Uni Research Rokkan Centre is located in Bergen. The centre combines publicly funded scientific research and commissioned research.[28] From January 2018, Uni Research is part of the research company NORCE. NORCE consists of the research institutes Uni Research AS, Christian Michelsen Research AS, International Research Institute of Stavanger AS, Agderforskning AS and Teknova AS.

Uni Research Rokkan Centre

Institutional level (faculty)

Units included in the evaluation of economics	- Uni Research Rokkan Centre
Other units of the institution	

R&D expenditures and sources of funding (1000 NOK)

	2014	2015	2016
Funding of the institution			
Total expenditures	44 400	49 000	52 900
Types of funding			
Core funding from the RCN	4 272	4 699	5 083

Research area: economics

Listed researchers	6
Listed research groups	1
No. of researchers in listed research groups	6

Training, recruitment and academic positions

	2014	2015	2016
No. of PhD graduated at the institution per year			
Male/Female	-/-	-/1	-/-
Total per year	-	1	-
No. of positions announced / No. of qualified applicants per year			
PhD positions	-/-	-/-	-/-
Post.doc positions	-/-	-/-	-/-
Permanent positions	1/10	-/-	-/-
Education			
Study programmes BA level			

[28] Since 2003, Uni Research has been organised as a non-profit company, where the university is the main shareholder with 85 per cent of the shares. Uni Research has 440 employees in the fields of biotechnology, health, environment, climate, energy and social sciences. NIFU, Instituttkatalogen [Norwegian Institute Directory), version, October 2017, 2017: 139–140, https://www.nifu.no/publikasjoner/institute-katalog.

External funding, RCN	23 640	23 265	24 933	-
External funding EU	1 345	800	1 164	**Study programmes MA level** -
External funding, other sources	16 332	19 281	23 079	**Other**

Source: The Research Council of Norway, Self-assessment report for the institution, 16/12960

16.1 Economics at the institutional level

Uni Research Rokkan Centre describes itself as a multidisciplinary research institute that employs 65 researchers and has a budget of approx. NOK 50 million. Only six researchers are listed in the area of Economics.

16.1.1 Organisation, leadership and strategy

The centre is led by a research director. It relies almost exclusively (92 per cent) on external funding. The strategy is therefore focused on raising external funds. The research undertaken is mostly applied research. The centre's strategy is to develop into a leading national research institute and be on the frontline internationally. Furthermore, the centre wishes to be an attractive collaboration partner for others and contribute to knowledge in society. It pursues a multidisciplinary strategy where different topics of relevance to society are investigated. The topics are high on the current political agenda, such as public sector reforms, gender balance, migration, health services, welfare state issues and so forth. The strategy does not include basic research.

16.1.2 Institutional follow-up of previous evaluations

N/A due to lack of information from the institution.

16.1.3 Resources and infrastructure

The centre relies almost exclusively on external funding. Adequate research infrastructure seems to be in place.

16.1.4 Research environment

The research environment is a bit difficult to assess from the self-assessment. The number of economists is small, only five full-time researchers. The research is described as multidisciplinary. There is no description of seminars or conferences etc. The group collaborates with the University of Bergen, NHH and other groups; and it collaborates nationally and internationally.

16.1.5 Research personnel

The centre employs 65 researchers from various fields, including six economists. It does not educate PhDs, but employs PhDs in research projects. They are enrolled at the University of Bergen. On average, researchers spend 75 per cent of their time on research and the rest on securing projects and administration. Most researchers are recruited from the University of Bergen, but also from other Norwegian universities.

16.1.6 Research production and scientific quality

During the period 2011–2016, the whole group has published 1 book chapter and 35 journal articles; 43 per cent of the journal publications are in Level 2 journals, with 1.33 Level 2 publications per researcher (cf. Appendix G-2). However, we do not have figures for the six economists. Looking at the journals in which the group has published, there are not many Level 2 Economics journals on the list. Among the 10 most important publications submitted for review, there are two top field publications (with researchers from the University of Bergen) and some second-tier field and general interest publications. The scientific quality is good. The group does publish in good, but not excellent, international journals.

Assessment of scientific quality: 3 - good

16.1.7 Interplay between research and education

There is no teaching at the centre.

16.1.8 Societal relevance and impact

The centre's research is almost exclusively based on external funding and it has a very applied flavour. In many cases, the research appears to be relevant from a societal point of view. No impact case has been submitted. The centre has produced a number of research reports that appear to be relevant, and, in this sense, the research has impact. The research carried out does seem to have relevance and presumably some impact.

16.1.9 Overall assessment

The research is socially relevant and quite applied. Some of it also has a distinct multidisciplinary flavour. The best research is published in international journals, but there are no top publications. The productivity does not appear to be very high, which is not surprising in view of the small size of the group. Taking into account that the research is not exclusively economic, and therefore should not be judged from a strictly economic perspective, it is our assessment that the research is good overall.

16.1.10 Feedback

- The group of economists appear to be quite small given the focus area of the institution.

16.2 Research group: Welfare and Health Economics

The research group Welfare and Health Economics was established quite recently, in March 2012. It now includes six listed members. Nine additional associate members from various universities are affiliated. The original members were associated with the research programme 'Health Economics Bergen' financed by the RCN during the period 2001–2011. All members hold a PhD, while three are research professors.

16.2.1 Organisation, leadership, strategies and resources

The research manager is Karin Monstad. The group describes its interaction as informal, comprising project activity and group meetings where the focus is on relevant calls for proposals and project development.

The aim of the group is to conduct empirical research of a high standard that is publishable in highly regarded international journals. Whereas the empirical method and data requirements depend on the

question at hand, much research is done using quantitative methods on administrative data, where the group finds that Nordic researchers have an absolute advantage.

The group involves users and stakeholders and finds that this two-way exchange benefits both research and the users and stakeholders. The strategic aim is to contribute to the broader strategy of the Uni Rokkan Centre and to be a nationally leading research institute within the social sciences and humanities, to be an attractive partner for national and international research cooperation, and to contribute to knowledge about social organisation. It has a particular focus on healthcare and home care services, as well as welfare state issues.

It is a strategic goal to secure more long-term, and also international, funding. The group has participated in several Horizon 2020 applications. The centre is predominantly based on external funding. It cooperates with UiB in various ways, both on databases, library facilities and infrastructure in general.

16.2.2 Research personnel

The group applies to the RCN for PhD or postdoctoral positions as an integral part of research applications. Researchers can also be recruited through Uni Rokkan Centre. PhD students are typically enrolled at the University of Bergen. The group does not appear to have ambitions to recruit from other international (or national) institutions. Of the six listed members, two are female and four are male.

All full-time staff (five in total) have a PhD from Bergen (either NHH or UiB). One part-time employee (50%) has a PhD from the Lund University in Sweden. In this sense, mobility seems to be limited and it appears that the group could benefit from opening for more international (as well as other Norwegian) recruitment. The group's average age is relatively high; five are in the age group 50–59 and one in the age group 30–39.

16.2.3 Research production and scientific quality

The researchers in the group have a good publication volume and quality, and typically publish in field journals or second-tier general interest journals. Among the submitted publications, one is in a top field journal, while the rest are in field and second-tier journals.

16.2.4 Networking

The group organises conferences and workshops. Together with the University of Oslo and the University of Bergen, the research group hosts the annual National Conference on Health Economics, participants at which come from the health care sector, ministries and pharmaceutical firms and hospitals. The group collaborates with other groups at various international as well as Norwegian universities.

16.2.5 Interplay between research and education

The group's researchers have no teaching responsibilities, but some are affiliated to the University of Bergen.

16.2.6 Societal relevance and impact

The impact case concerns an experiment in voter mobilisation. While interesting in itself, it is somewhat unclear how large a societal impact the experiment had. While voting is an ingredient in a welfare state, it is perhaps also rather unclear whether it relates directly to the main strategic focus of the group, which the group itself states to be healthcare and home care services, as well as welfare

state issues. That said, the group's applied research does appear to be of relevance to society and some of it sheds light on important and policy-relevant questions.

16.2.7 Overall assessment

The research is on a good level in terms of quantity and quality.

Assessment of research group: 3 - good

16.2.8 Feedback

- Recruitment seems to be very local, and a more international orientation may be recommendable.
- Furthermore, while the quality of the group's research is good, there is still room for improvement in terms of producing top-field publications.

17 University of Agder, School of Business and Law

The University of Agder (UiA) was founded in 2007, when Agder University College was awarded university status. The former University College of Agder had been established in 1994, when six regional colleges merged into a university college. The university currently has two campuses in Southern Norway, in Kristiansand and Grimstad. The university has seven faculties, one of which is the School of Business and Law. The school is divided into three departments.

University of Agder, School of Business and Law

Units included in the evaluation of economics	- Dept. of Economics and Finance - Dept. of Management - Dept. of Work-life and Innovation
Other units of the faculty (institution)	- Dept. of Law

R&D expenditures and sources of funding (1000 NOK)			
	2014	**2015**	**2016**
Funding of the institution			
Total expenditures	64 054	77 142	85 239
Types of funding			
Core funding from the Norwegian gov.	57 461	63 741	75 462
External funding, RCN	3 917	2 048	2 120
External funding EU	0	0	0

Listed researchers	20
Listed research groups	0
No. of researchers in listed research groups	0

Training, recruitment and academic positions			
	2014	**2015**	**2016**
No. of PhD graduated at the institution per year			
Male/Female	1/-	1/-	2/-
Total per year	1	1	2
No. of positions announced / No. of qualified applicants per year			
PhD positions	0/0	3/8	0/0
Post.doc positions	0/0	0/0	0/0
Permanent positions	0/0	0/0	0/0

Education

Study programmes BA level

- Business administration
- Law
- Marketing and management
- Tourism management

Study programmes MA level

- Business administration
- Accounting and auditing
- Innovation and knowledge development

External funding, other sources	8 629	13 648	9 164	**Other :** The UiA School of Business and Law was established as a faculty with effect from 01.01.2015, earlier a part of the faculty of Economics and Social Sciences.

Source: The Research Council of Norway, Self-assessment report for the institution, 16/12960

17.1 Economics at the institutional level

The School of Business and Law at the University of Agder combines business studies, economics, law and related disciplines.

17.1.1 Organisation, leadership and strategy

The School of Business and Law consists of four departments, each with a head of department. Overall leadership is provided by a dean and a faculty director and a wider faculty board. There are a number of consultative processes and regular meetings to ensure appropriate information flows.

The faculty adopted a new strategy for the period 2017–2020 in late 2016. Different aims are formulated for the domains of research, education, outreach and work culture. The specific aims for the research domain include a commitment to research publications such as journal articles across all research centres, an improvement in the quality of research, and increased third-party funding of research.

17.1.2 Institutional follow-up of previous evaluations

Since the last evaluation in 2007, the school has changed its recruitment policy to focus on full and associate professors as a way of improving research quality – and it has also committed to improving publication quality.

17.1.3 Resources and infrastructure

About 80–90 per cent of all funding for the school is provided by the Government through a core grant, while around 3 per cent of its income comes from the Norwegian Research Council.

17.1.4 Research environment

While the school does not offer a PhD programme in Economics, it enables students to pursue a doctorate in Economics by collaborating with another institution on the necessary coursework. A separate PhD committee has been established to support policy and practice in this area.

According to the self-assessment, the school maintains three research centres with a focus on economics, namely (i) competition, networks and institutions, (ii) health economics, and (iii) real estate economics. They appear to be rather small.

17.1.5 Research personnel

The Economics Department has graduated four PhD students in the last three years, all of whom were men.

The gender balance in the Economics Department is very unequal. As there have been no recruitments in the last three years, there have been few opportunities to address this imbalance during this period.

17.1.6 Research production and scientific quality

According to the list of recent important publications in Economics in the self-assessment, the school has published in a number of field journals in the last ten years. The school has published between 8 and 15 Level 2 publications per year in the last four years.

Data provided by Damvad Analytics indicate that the vast majority of publishing researchers in Economics are men (only 2 of 17 listed staff are female). Publications are mostly in journals (53 papers) and in books (28 chapters). Only 15 per cent of the journal articles are published in Level 2 journals (0.47 per researcher). Correspondingly, only just over half of all papers are published in English. The mean number of Level 2 journal articles per person in Economics is 0.32, which is a low mean value in the national context. This is partly due, however, to the overall publication strategy at the School of Business and Law, which is to publish in high-ranking journals as described in the ABS Journal Guide at level 4*/4 and 3. Since the correlation between ABS level 3 and DBH level 2 is semi-strong, this may explain the low Level 2 percentage.

Assessment of scientific quality: 2 – fair

17.1.7 Interplay between research and education

The school describes some efforts to involve students in research projects. Teaching is clearly a core activity at this institution. We give the institution credit for involving students in research.

17.1.8 Societal relevance and impact

There are some links to local and regional firms and some members of staff engage in policy advisory activities.

17.1.9 Overall assessment

Since its recent establishment, the school appears to have introduced a number of relevant policies and practices to support better research, including in Economics. However, despite these laudable intentions, there are number of significant structural challenges that will make it difficult to achieve this aim quickly, or even at all. It seems that the majority of the funding is geared towards teaching and allows little scope for new recruitment, for example.

17.1.10 Feedback

- It remains unclear whether the university, despite the best intentions, has sufficient research capacity in Economics to reach a critical mass for good quality research. Its comparative advantage remains mostly in teaching.
- This also has implications for its doctoral training. The university may wish to consider discontinuing its doctoral training in Economics.

18 University of Bergen, Faculty of Social Sciences

The University of Bergen (UiB) was established in 1948, but its origins can be traced back to 1825 and the founding of Bergen Museum. The University of Bergen is a comprehensive university, organised in seven faculties. In 1970, the university established a Faculty of Social Sciences, including a complete higher education in Economics. The faculty currently consists of seven classical social science departments, one of which is the Department of Economics.

University of Bergen, Faculty of Social Sciences

Units included in the evaluation of economics	- Dept. of Economics
Other units of the faculty (institution)	- Dept. of Administration and Organization Theory - Dept. of Comparative Politics - Dept. of Geography - Dept. of Information Science and Media Studies - Dept. of Social Anthropology - Dept. of Sociology

R&D expenditures and sources of funding (1000 NOK)

	2014	2015	2016
Funding of the institution			
Total expenditures	315 308	325 321	340 822
Types of funding			
Core funding from the Norwegian gov.	269 519	270 769	275 476
External funding, RCN	31 451	34 521	36 741
External funding EU	1 681	6 656	7 525
External funding, other sources	12 646	13 377	21 080

Listed researchers	54
Listed research groups	3
No. of researchers in listed research groups	29

Training, recruitment and academic positions

	2014	2015	2016
No. of PhD graduated at the institution per year			
Male/Female	0/1	2/0	0/0
Total per year	1	2	0
No. of positions announced / No. of qualified applicants per year			
PhD positions	2/8	4/16	3/12
Post.doc positions	-/-	1/1	1/1
Permanent positions	-/-	1/2	1/11

Education

Study programmes BA level
- Bachelor's Degree Programme in Economics
- Bachelor's Degree Programme in Political Economy

Study programmes MA level
- 2-year Master's Degree Programme in Economics
- 5-year Integrated Master's Degree Programme in Economics

Other: One-year Programme in Economics

Source: The Research Council of Norway, Self-assessment report for the institution, 16/12960

18.1 Economics at the institutional level

There are about 3,500 students taking 15 bachelor's level and 15 master's level programmes, around 100 PhD students and 130 permanent academic staff. Of the latter, 18–20 are employed in the Department of Economics. Thus, both the faculty and the Economics department are medium-sized by Norwegian standards.

18.1.1 Organisation, leadership and strategy

The Faculty of Social Sciences has a fairly standard Scandinavian organisation, with an elected dean and department heads responsible for day-to-day management. The educational programmes receive advice from advisory boards, which are chaired by the vice-deans. Research is organised in research groups, the formal organisation of which varies. According to the most recent strategy plan for the Faculty of Social Sciences, the main goals are to increase participation in Horizon 2020 and to continue recent years' successful growth in external research funding. A stronger focus on talent development and international recruitment of staff at all levels are important elements in the strengthening of research efforts.

UiB has several centres that are key vehicles for international research collaboration. The three centres in social sciences are interdisciplinary and cover the following areas: development, health, and law and economics.

Research in economics and finance is carried out at the Department of Economics, which has 18–20 employees in permanent positions at full or associate professor level. In addition, the department has a few postdocs and doctoral students. Notably, a large proportion of the permanent positions are actually funded by external long-term grants. Microeconometrics and incentive and game theory are strong research areas. They are applied in fields such as labour, health, family and environmental and development economics. Research at the department is organised in four research groups: competition and finance; labour, social insurance and family; health; and behavioural environmental and development economics.

18.1.2 Institutional follow-up of previous evaluations

Some of the research groups that have members from Economics have been evaluated by the RCN, but there has been no previous evaluation of a unit comparable to the one at hand.

18.1.3 Resources and infrastructure

Teaching and administrative tasks are expected to account for a little over half of staff's working time, and the rest is available for research work. External funding can also be used to some extent to release researchers from teaching duties. Moreover, sabbaticals are available for tenured staff either in the form of one semester after three years or two semesters after six years. All in all, infrastructure and resources are in place, and the possibilities for research production are good.

One major infrastructure investment carried out at UiB is the Digital Social Science Core Facility, which integrates internet panels conducted at UiB with the Norwegian Citizen Panel and the Citizen Lab. The DIGSSCORE has been created to facilitate research in social sciences, and multidisciplinary research in particular. This is clearly an innovative initiative that is likely to become a valuable asset for the research community in Bergen.

18.1.4 Research environment

There are a number of internationally leading scholars in professor II positions (10-20% positions). Support mechanisms enable PhD students and postdocs to spend time abroad. There is a seminar

series, and also monthly PhD seminars, as well as joint workshops with the Norwegian School of Economics (NHH). The research environment appears to be good.

18.1.5 Research personnel

Roughly half of the permanent staff are in the age range 60–70 years and will consequently be replaced in the coming years. In a medium-size department that teaches full programmes in Economics, the recruitment of academic staff entails striking a balance between teaching needs and specialisation in research. Another balance that has to be struck is between hiring local and international staff, since a considerable part of the teaching requires Norwegian-language skills. The department is clearly well aware of these important considerations.

There is an ongoing debate on whether the Economics department at UiB should recruit from the international job market organised by the American Economic Association, but so far they have restricted their efforts to international networks and advertisements in Northern Europe. Central elements of the faculty's research policy are actions taken to promote a more gender balanced staff, international recruitment of both doctoral students and permanent staff, and incentives for PhD students and postdocs to spend time and work at research institutions abroad.

The University of Bergen is currently working on an application to be certified as adhering to the principles of the European Charter and Code.

18.1.6 Research production and scientific quality

As is commonplace nowadays, the aim of the faculty's research strategy is to carry out high-quality research, and to publish it in high-quality outlets. If high-quality research also means high societal relevance, or impact, publishing social science research in highly ranked journals is often hard because the editors are often from the scientific superpowers, especially the US but also the UK, where institutions, policies and sometimes also societal problems differ markedly from those in Norway.

In recent years, however, several members of UiB's Economics department, especially the younger researchers, have been able to publish work on highly socially relevant topics in some of the most prestigious journals in Economics and Finance. The research questions in these studies include: long-term effects of neonatal health, impact of improved publicly provided elderly care on the welfare of the elderly's offspring, consequences of changes to legislative rules for maternity leave, and the effects of commercialisation of innovation at universities on the quantity and quality of these innovations. These are, of course, societally relevant questions not only in, but also outside Norway. The researchers skilfully exploit the rich Norwegian registry data sets and analyse institutional changes to address them. As some of the most successful published work has been carried out by relatively young researchers, the future development and quality of the department's research looks very promising.

Overall, given the relatively modest size of the department and its research groups, the quantity and quality of the publications – also in terms of citations – are impressive. The quality of the research groups' output varies from good to excellent. Almost half of the publications are internationally co-authored. Not only have the researchers published in the very top outlets, but also at the next, highly competitive level, in top field journals and the like. Thus, 61 per cent are published in Level 2 outlets, and the number of Level 2 publications per person is 1.45.

18.1.7 Interplay between research and education

Teaching at UiB is research-based, and especially with respect to the elective courses at both bachelor's and master's level, the staff's research interests are heavily reflected in the menu of courses. The interplay between research and teaching is good.

18.1.8 S

18.1.9ocietal relevance and impact

Some of the publications mentioned above did not just receive attention from academia, but also from media and policymakers. In addition, members of the academic staff have also been active in advisory roles on energy and environmental policies and the renewal of the public sector.

18.1.10 Overall assessment

The researchers at this medium-sized institution have been able to publish their research in high-quality outlets in economics and finance in a commendable way, and the average research productivity is good.

Assessment of scientific quality: 4 - very good

18.1.11 Feedback

- The institution is encouraged to address the age and gender imbalance, as well as to increase efforts to expand international recruitment.

18.2 Research group: Competition and Finance

The Bergen Center for Competition Law and Economics (BECCLE) was founded in 2011. The purpose of BECCLE is to bring together researchers in competition analysis (lawyers and economists) at UiB and the Norwegian School of Economics (NHH). At the same time, the Department of Economics at UiB hired its first professor in finance. These events led to the formal creation of the Competition and Finance (CF) research group.

The research group consists of 11 members (3 of whom are PhD students) and 5 affiliated researchers. Seven of the members of the group are full-time tenured staff. One impact case, 15 papers and 16 CVs have been included in the evaluation.

18.2.1 Organisation, leadership, strategies and resources

The aim of CF is to bring together researchers working on economic studies of the private sector and to encourage joint work in the area. There are three focus areas: competition policy, finance (with the emphasis on start-ups and entrepreneurship), and trade unionism. These areas are of a temporary nature and are the result of bottom-up staff interests. The intention is to seek cohesion across the groups (details are lacking on how this will happen). The goal is to produce high-quality research that is also of interest to policymakers and the public, and also to develop research-based teaching in the area. The strategy might have been more precise and ambitious, and less fragmented in terms of the research area. UiB participates in knowledge clusters, of which BECCLE is one. All research groups have formal leaders.

The group is mainly funded by UiB through BECCLE, but it also has a good level of funding from the RCN and other sources. The aim is to improve research quality, and the group sees larger externally funded projects as the next step.

18.2.2 Research personnel

A major goal of CF is to recruit and develop junior researchers. One postdoc and four PhD students have been associated with CF so far. All of them have been internal hires (with a UiB background).

There is no comprehensive PhD programme at the department, so students take courses at other institutions, mainly abroad. PhD students are expected to spend one year abroad. The Norwegian Competition Authority is a typical employer for PhD graduates.

The panel encourages the research group to undertake international recruitment. The PhD programme would benefit from a more formal structure, which would also increase its international attractiveness, and promote a more ambitious placement policy. The age structure of the research group is reasonably good, while its gender composition (only one female) leaves room for improvement.

18.2.3 Research production and scientific quality

Most researchers in CF publish in good and strong field journals and show good productivity, while some publish in top-three journals (in the Finance subgroup, five top-three publications in a few years). Almost all recent publications have been in Level 2 journals, according to the Norwegian ranking. The junior researchers from CF (the fresh PhDs) also seem to do well – one has published in a good journal, and there are two resubmissions to a good and a top-three journal, respectively. One goal is to achieve a larger presence in the top-five journals in Economics as well (there is one publication from 2002, and a recent invitation to resubmit). CF seems to be on a good path, but more international recruitment might enhance goal attainment.

18.2.4 Networking

A main non-academic partner is the Norwegian Competition Authority, which is based in Bergen. The group also has solid ties to the Faculty of Law at UiB, and to relevant researchers at NHH. The group encourages its researchers to undertake visits abroad, and it organises research seminars and hosts workshops. BECCLE also funds some incoming researchers. BECCLE is a member of CLEEN, an important association of research units focusing on competition policy. This cooperation is aimed at joint organisation of conferences, workshops, data exchange, research visits and joint research. CF seems to have built good networks.

18.2.5 Interplay between research and education

CF organises PhD courses delivered by foreign visiting researchers, adjunct staff at UiB, and others, some in cooperation with NHH. The research group also participates fully in teaching activities at the Department of Economics. Research-based teaching activities have been developed in many areas. The interplay between research and teaching is on a good level.

18.2.6 Societal relevance and impact

The impact case shows that the research carried out has had societal impact, especially on policymakers in Norway. However, a lot of this seems to rely on a few researchers' achievements.

18.2.7 Overall assessment

The research is generally on a very good level in terms of both quantity and quality, and the trend is positive. The Finance subgroup has an excellent track record.

Assessment of research group: 4 - very good

18.2.8 Feedback

- The panel calls for a more targeted strategy and focus. The gender balance in the research group leaves room for improvement. A more structured doctoral programme, a more active international recruitment strategy, and structured efforts to develop junior members would probably be beneficial for the research group.

18.3 Research group: Health Economics

The research group Health Economics has a fairly long tradition at UiB. In the late 1990s, economists, together with researchers at the Uni Research Rokkan centre in medicine established Health Economics Bergen.

18.3.1 Organisation, leadership, strategies and resources

Health Economics at the Department of Economics is organised in a group, HERG, which cooperates with the research group working on labour, social insurance and family economics. The group leader is Professor Askildsen. He and Assistant Professor Riise, hold the two permanent positions in health economics.

The key topics of the health economics research group are the evaluation of policies and pricing practices in the healthcare sector, as well as the performance of healthcare professionals. The outcome variable in the empirical analyses is seldom health outcomes, which means that the joint interest with the LSIE group is somewhat limited.

18.3.2 Research personnel

The HE group is relatively small, but it is part of a larger local network primarily consisting of researchers in public health and primary care. Researchers have been recruited both internally and externally to this group. The health economics group has at least two professor II positions held by two internationally highly respected researchers. The self-assessment report claims that there is widespread collaboration between the health economics group and other units, but this is not very visible in the publication lists provided. The group composition is well balanced in terms of gender and age.

18.3.3 Research production and scientific quality

The volume of articles published by the research group is not very large. What there is, however, is of fairly high quality. Thus, there are a number of articles that have been published in the top field journals, such as *Journal of Health Economics*, *Social Science and Medicine* and *Health Economics*. The publication market in health economics is very competitive since it is a relatively large field and has a high share of young researchers who are pressed to publish as well as possible. Some of the work done by group members has also been published in journals such as *Journal of Public Economics*, *Journal of Economic Behavior and Organisation*, and *European Economic Review*, which are all quality outlets.

Health economics journals typically have relatively high impact factors, but individual articles published in them do not necessarily have as high an impact. The scientific impact of the HE group's publications, as measured by citations, is not very impressive. This could be because, although the articles are of good quality, the themes the group works on are only of interest to a small proportion of health economics academics.

18.3.4 Networking

The group has very good national and international networks, which its PhD training courses can draw on, and which provide opportunities to participate in international and interdisciplinary research projects. Other HERG members at the Economics department are not primarily health economists and the two permanent researchers in health economics have to teach standard Economics courses. This naturally limits the possibilities for specialisation.

18.3.5 Interplay between research and education

HERG contributes to teaching in Economics but also through an experience-based special master's programme in the HE area, formally organised under the Faculty of Medicine and Dentistry. The researchers are also engaged, for example, in tutoring master's students and PhD students. The research-education interplay appears to be on a good level.

18.3.6 Societal relevance and impact

The group leader, Askildsen, has advised public committees on financing healthcare systems, payment systems for specialised care and priority setting in health care. The group also has strong links with policymakers in the research domain.

18.3.7 Overall assessment

This is a well-balanced group, both in terms of age and gender, with strong connections to international and national research networks. The group has a very sound mix of publications in top journals in the general Economics domain and in top field journals. There is scope for further improvement in terms of research quality.

Assessment of research group: 3 - good

18.3.8 Feedback

- The group seems to be engaged in many activities, despite its very small size. The group cooperates with a similar group at the University of Oslo, HERO, both on research and on organising conferences and workshops. Perhaps more economies of scale and scope might be achievable through extended cooperation.

18.4 Research group: Labour, Social Insurance and Family

The research group on Labour, Social Insurance and Family (LSIF) originated with a small group of staff members at UiB's Economics department working on social insurance issues in the early 1990s, financed by the Ministry of Labour. The group has subsequently extended its scope to include a broader set of labour market topics and, more recently, also family economics research. The analyses carried out by group members are empirical and typically use register data and exploit institutions or changes therein to capture relationships of interest.

18.4.1 Organisation, leadership, strategies and resources

The LSIF group is led by Professor Vaage and appears to be fairly loosely organised. Its main joint activities are internal seminars and the organisation of national conferences on social insurance research. The group has been successful in attracting external funds, and, hence, as many as three of its permanent members, one postdoc researcher plus all PhD students are externally financed. Moreover, infrastructure in the form of large databases and their extension and maintenance is crucial to research of the type carried out by the group. LSIF has also been able to raise funding for these investments. This is all quite impressive.

In addition to permanent staff and doctoral students, other important contributors to the research by LSIF are adjunct professors who are leading scholars in their fields and are affiliated to good US universities. They visit Bergen regularly and actively participate in and contribute to LSIF projects. The network also includes other research groups working on related topics at NHH and the Uni Research Rokkan Centre (medicine).

18.4.2 Research personnel

LSIF plays an active role in obtaining external financing for PhD students and postdocs. PhD students are encouraged to spend time abroad and typically do so for one year. There is a strong group of foreign adjunct professors engaged by LSIF. The gender balance is fair.

18.4.3 Research production and scientific quality

As mentioned above, economic analysis of families has become an increasingly important part of the group's research agenda, in addition to the topics related to social insurance. Intergenerational mobility is another new area on which group members have done research in the last 10–15 years.

The volume of research, as measured by publications, has been quite stable over the period considered. Many of the articles have been published in field or general economics journals of good quality, and have also been well cited by other researchers. Notably, there is a trend towards higher quality in the publication outlets, and this trend can be expected to continue since the publications in top journals, which have been widely recognised both in Norway and internationally, but also outside academia, are mainly based on research carried out by younger members.

18.4.4 Networking

LSIF cooperates closely with other labour/social insurance/family researchers in the Bergen area, and also with other national users of register data such as the Frisch Centre, Institute for Social Research, and Statistics Norway. This collaboration includes joint workshops, joint PhD projects etc. As regards international collaboration, the extensive list of adjunct professors plays a key role.

18.4.5 Interplay between research and education

The tenured members of the group participate in teaching in Economics.

18.4.6 Societal relevance and impact

The case study, FAMILY, provided as part of the self-assessment report is an excellent example of research of very high quality, the results of which are important in informing family policy discussions and decision-making. In fact, this research has also attracted attention in policy circles outside Norway. At the same time, it seems as if there has been relatively little output from the cooperation with Uni Research in recent years.

18.4.7 Overall assessment

This group has a solid base in its stable scientific production, with a positive trend as regards quality. The area has great potential for the future.

Assessment of research group: 5 - excellent

18.4.8 Feedback

- The international cooperation through adjunct professors seems to produce results, but the group might consider additional ways to improve its international networks. In line with the recommendation for UiB as a whole, the panel encourages the group to go for international state-of-the-art recruitment.

19 University of Oslo, Faculty of Social Sciences

The Department of Economics at the University of Oslo (UiO) is the largest and oldest institute for economic research in Norway. Its history goes back to the establishment of the first university in Norway, The Royal Frederiks University in Christiania (now the University of Oslo) in 1811. During the nineteenth century, Economics was part of the Faculty of Law, and no independent study programmes in Economics existed. In 1963, Economics became a department in the new Faculty of Social Sciences. Today, the department offers bachelor's and master's programmes, and also a PhD programme that has around 40 students. The research subjects at the institute include economy and economic policy, econometrics, income, employment and welfare; resources, energy and environment; money, credit and finance; industry, market and competition, as well as behaviour, information and strategy and demography.[29]

University of Oslo, Faculty of Social Sciences

Units included in the evaluation of economics	- Dept. of Economics
Other units of the faculty (institution)	- Dept. of Sociology and Human Geography - Dept. of Social Anthropology - Dept. of Political Science - Dept. of Psychology - ARENA Centre for European Studies - TIK Centre for Technology, Innovation and Culture

R&D expenditures and sources of funding (1000 NOK)

	2014	**2015**	**2016**
Funding of the institution			
Total expenditures	516 013	519 699	594 049
Types of funding			

Listed researchers	85
Listed research groups	2
No. of researchers in listed research groups	30

Training, recruitment and academic positions

	2014	**2015**	**2016**
No. of PhD graduated at the institution per year			
Male/Female	6/4	5/7	¾
Total per year	10	12	7
No. of positions announced / No. of qualified applicants per year[30]			
PhD positions	3-4/20	3-4/8	3-6/5
Post.doc positions	2/200	-/-	1/80
Permanent positions	1/90	-/-	1/80
Education			

[29] www.sv.uio.no/econ/english/research.

[30] A qualified applicant for a PhD in economics needs to have a well-defined course portfolio from his/her master's. The number of qualified applicants is therefore limited. For postdocs, the only formal requirement is a PhD in economics. Moreover, these positions are advertised internationally as part of the international job market in January each year. For most applicants, we are one of twenty or so places applicants apply to. The number of qualified applicants should be interpreted in that light. Tenure track positions and permanent positions have some additional requirements. They are also advertised internationally and are more attractive than postdocs, which explains the high number of qualified applicants. For all the internationally advertised positions, many applicants eventually decline offers from us because they have at least one more attractive offer.

Core funding from the Norwegian gov.	407 822	441 167	460 585	
External funding, RCN	69 307	65 166	77 179	**Study programmes BA level** - Economics
External funding EU	9 527	17 965	24 203	**Study programmes MA level** - Economic Analysis (5 years) - Economic Analysis (2 years)
External funding, other sources	23 791	25 732	31 936	**Other:** Positions: from 2015 The Department has announced tenure track positions. 2015: Tenure-track Assistant Professor/Associate Professor – 3 Positions - 540 Applicants 2016: Tenure -track Assistant Professor – 1 position - 480 Applicants. Permanent position/tenure track Associate Professor – 1 position – 80 Applicants

Source: The Research Council of Norway, Self-assessment report for the institution, 16/12960

19.1 Economics at the institutional level

Within the area of Economics, 85 researchers at UiO are included in the evaluation. The ten most important publications, and ten most important dissemination and knowledge exchange results during the last 5–10 years have been listed, and five impact cases are included.

19.1.1 Organisation, leadership and strategy

The faculty is governed by a board, and headed by a dean. The faculty's main research aims are to encourage basic research as well as applied research, both theoretical and empirical, of high quality and relevance. It aims to be at the forefront of international research in some areas and leading in Europe in many others. The research environment acknowledges the importance of bottom-up research. Participation in public forums and debate is encouraged. The goals seem to be clear and ambitious.

19.1.2 Institutional follow-up of previous evaluations

The last evaluation of Economics (2007) identified the following challenges: strengthening research within the fields of specialisation, solving the recruitment problem, and improving the PhD programme. Since the evaluation, the number of publications in the best journals has increased, and there are now two formal research groups. International recruitment has had high priority and become the norm now. A tenure track system has been introduced. The PhD programme has seen a modest increase in the number of admitted students, and more courses are now offered by international guest scholars.

19.1.3 Resources and infrastructure

The faculty's R&D expenditure has increased to NOK 594 million (2016) and the proportion of external funding is 22 per cent, mainly from the RCN, but also some from international sources (EU). The databases are good.

19.1.4 Research environment

Mobility is encouraged for all permanent staff members, and there is extensive activity in terms of seminars and conference visits, as well as longer stays at other institutions. In Economics, there is an extensive guest researcher programme. The department also organises events aimed at communicating and exchanging scientific knowledge.

19.1.5 Research personnel

A tenure track system has been in place since 2016, and the faculty has recently refined the criteria for promotion. In Economics, three members of staff were hired in 2016, and one position has been advertised this year. The experience is very positive, with, for example, 600–700 applicants, many from top or well-respected international universities, for the recent tenure-track assistant professor position. Fifteen candidates have been invited to a job seminar. It seems that recruitment has clearly improved and now follows international standards in an excellent way.

The PhD programme lasts for three years and includes a course component worth 45 credits. The graduates are mostly employed by research institutes or in consulting, but an increasing number also go to the academic job market. A placement officer helps those aiming at the international market. All PhD students are encouraged to have a research period abroad. At the faculty level, there are also five exchange agreements including PhD students. The number of graduates in Economics has been around 10 annually, with a balanced gender composition. The PhD programme seems to be working very well.

The time allocated for research for academic staff is 47 per cent of annual working hours. Tenure-track assistant professors have one half of the standard teaching and administrative duties, while postdocs have even less than that. Academics over the age of 60 can also be granted less teaching and administrative duties. These conditions seem attractive. All permanent employees can be granted one year of research leave after six years of service (female researchers significantly more often). There are publication incentives in place through, e.g., the salary level, and top-up money for the department, but no bonus payments for individual publications. Participation in competence development courses is encouraged.

In line with UiO's employment policies, all hiring of new staff at the faculty is subject to moderate gender bias and it is stated that the aim is to achieve a balanced gender composition. Female researchers are encouraged to attend mentoring programmes, and are given priority in career building programmes at UiO. At the faculty level, 33 per cent of the professors, and 54 per cent of the PhD students are female. UiO lists the impending retirement of top researchers as one of its threats. In Economics, the age structure shows a good spread, and the proportion of female researchers is good (24 females of the 85 listed for the evaluation period).

19.1.6 Research production and scientific quality

The department's research areas include empirical microeconomics, environmental economics, welfare economics, macroeconomics and international trade. During the years 2014 to 2016, the institution has, according to the bibliometrics, produced 60 Level 2 publications (0.65 per person). All the ten most important publications during the last 5–10 years are Level 2 publications according to the Norwegian system, and include five FT-50 journal publications. Looking in more detail at the individual researchers' publishing activity, the productivity is mostly very good, and the outlets are either good field journals or top journals. The frequency of top publications is quite high and very nicely distributed across many researchers.

Assessment of scientific quality: 5 - excellent

19.1.7 Interplay between research and education

The research is important for teaching the department's courses. Students review research papers and their thesis work utilises research findings. Many also work as research assistants.

19.1.8 Societal relevance and impact

Participation in general public debate is encouraged. The five impact cases included demonstrate considerable societal impact in many areas. However, it seems as though the societal impact is created in a rather ad hoc way (a bottom-up strategy).

19.1.9 Overall assessment

This is an excellent institution that is, e.g., recruiting in accordance with international standards, has good career paths and incentives, an internationally attractive PhD programme, and a big enough staff to ensure critical mass in specific areas, resulting in excellent volumes of research output as well as excellent quality.

19.1.10 Feedback

- The panel encourages the unit to work further on achieving a good gender balance. The unit is on a very good path in this respect.

19.2 Research group: Equality, Social Organisation and Performance

The name of the research group Equality, Social Organisation and Performance (ESOP) indicates that the centre pursues a wide, but intellectually coherent empirical research agenda around themes that are of relevance to Nordic countries and beyond.

19.2.1 Organisation, leadership, strategies and resources

ESOP has had three lives: first, as an informal research group at the Department of Economics at the University of Oslo, then as a core-funded centre of excellence for ten years, from 2007 until 2016, and, most recently (but outside of the remit of this evaluation), as a centre under direct control of the department. This recent structural change means that this review comes at an awkward time. The record of accomplishment that can be observed was generated under Research Council funding – while the future will be a less generously funded and more 'normal' existence. The review below attempts to take account of this discontinuity.

The task of this research group is to coordinate and enhance the quality of research conducted by its members; it is not a top-down, unified management unit pursuing an explicit research agenda. This is in line with how the department and the faculty as a whole view the role of academic management at the university. The research agenda of the group is by definition policy-relevant. Having said that, research excellence appears to be the primary goal of the centre (and the department).

The group is governed by the board of the Department of Economics. It is not quite clear how much resources are provided to the group by the department/university as core resources after December 2016, and how large (in relative terms) the reliance on external grants will be in the new steady state.

19.2.2 Research personnel

The core research team has twenty members, of whom 15 are men and 5 are women. Only four core staff work full-time for the group, three of them men. Two more (male) staff members have 64% and 40% contracts with the group; all other staff devote between 10 and 25% of their time to the group. Some of these part-time core staff are not based in Oslo.

19.2.3 Research production and scientific quality

The quality of the group's research is excellent by any standard. Papers are regularly published in top-five journals and they touch on important issues in Economics and the real world alike.

19.2.4 Networking

The group is very well networked with European and North American researchers.

19.2.5 Interplay between research and education

Excellent research clearly shapes teaching in the case of this group. Perhaps because of the size of the senior team, less emphasis is placed in the documentation on the role of doctoral training and on doctoral students as researchers in their own right.

19.2.6 Societal relevance and impact

The research agenda is by its nature relevant to society. Perhaps less so as regards advising on specific social programmes or economic management, but in a wider, intellectual sense, it provides insights and ideas that promote a broader debate about what type of society is economically feasible or desirable. In that context, the Nordic model (whatever that is) provides much inspiration for the group's theoretical and empirical research. This works in part, since the group is quite large. The team can produce a critical mass of ideas, which, together, form a fascinating reading list for students of social change. In other words, the societal relevance is demonstrated less by individual research projects and more by the interwoven fabric of its constituent parts.

19.2.7 Overall assessment

The group is an excellent research centre by global standards. It is a pity that the Research Council funding could not be institutionalised. The particular attraction of the group, apart from the quality of its work, is its slightly eclectic and non-standard, but highly fruitful research agenda, which makes it stand out from the usual research centres at universities. Looking ahead, it will be a challenge to maintain coherence while raising substantial funds for untenured staff.

Assessment of research group: 5 - excellent

19.2.8 Feedback

- Academically, the implications of globalisation and technological change for development do not appear to have yet been fully absorbed. Placing more weight on 'development' as a research theme in the future may be an interesting option for the group – also in terms of attracting excellent international staff and students, and helping to further diversify its staff and student body
- In any case, future recruitment should aim to address the significant gender imbalance among senior, resident staff.

19.3 Research group: Oslo Fiscal Studies

The research group Oslo Fiscal Studies (OFS) was established in 2012 through a grant from the RCN. It is based on cooperation between the Department of Economics at UiO, Statistics Norway, and the Ragnar Frisch Centre for Economic Research. The unit has expanded by hiring new researchers, hosting visitors and developing networks, organising seminars and conferences, and by stimulating department staff to conduct research within the field of OFS.

The research group consists of nine members and two affiliated researchers. The nine members have employment percentages ranging between 100 per cent and 10 per cent (mostly below 50 per cent). One impact case, 11 papers and 11 CVs have been included.

19.3.1 Organisation, leadership, strategies and resources

OFS has the same board as the Department of Economics. There is a head of OFS, and an executive group of three persons in charge of running OFS. There is also an advisory scientific board. Research ideas mainly originate from the bottom up, but the leaders try to stimulate cooperation and to put together research teams / portfolios of projects. The leadership of OFS takes overall responsibility for planning. The organisation seems to be a working one, although the role of the board of the department is somewhat unclear.

The aim is to expand the volume and quality of research and teaching of public economics, and especially of tax analysis. Publishing in highly reputable journals and dissemination through domestic channels are encouraged. The funding comes about evenly from the RCN and the department. The strategy might have been more precise and ambitious.

19.3.2 Research personnel

Hiring is done by the department in accordance with UiO's procedures. The text mentions 'the closing down of OFS' and that those employed in tenured positions will then be fully funded by the department. Recruitment is international and active searching is used, e.g. through job market participation. In the case of the recruitment of adjunct researchers, OFS has in practice had greater autonomy. OFS has no PhD programme of its own, but participates in offering PhD courses, and also PhD supervision.

The age profile of the research group is reasonably high (for seven members listed in the summary material, the average age is between 50–59). The gender structure is male with one exception (a visiting researcher, 10 per cent). There is room for improvement in both the age and gender composition.

19.3.3 Research production and scientific quality

The researchers at OFS have a good publication volume and quality, and typically publish in strong international Level 2 scientific journals, even occasionally reaching a top one (the *American Economic Review*). The group is quite focused on its area and its research has high visibility.

19.3.4 Networking

Conferences and workshops are organised by OFS, and international academics are invited to participate. OFS's members benefit from many existing international networks in the area. Funding is provided for participation in conferences, and postdocs are encouraged to make international visits. There is also close cooperation with the national tax authority, and presentations at which practitioners participate. OFS is quite well positioned in this respect.

19.3.5 Interplay between research and education

One of OFS's objectives is to expand the volume and quality of teaching in public economics and tax analysis. The researchers are therefore involved in the education of master's students and in PhD training, and the amount of education offered in the area has expanded since OFS was created. The interplay between research and education seems to be on a very good level.

19.3.6 Societal relevance and impact

The impact case shows that the research carried out is policy-relevant and has had excellent societal impact, also internationally.

19.3.7 Overall assessment

The research is on a good level in terms of volume, and the quality is very good. This is a very small but very good and well-focused research group with some international links.

Assessment of research group: 4 - very good

19.3.8 Feedback

- The panel calls for a more targeted strategy. The age and gender balance in the research group leaves room for improvement. Because of its small size, the group is encouraged to network more with other researchers in this niche area (domestically/internationally) in order to create more critical mass.

20 University of Stavanger, Faculty of Social Sciences

The University of Stavanger (UiS) was founded in 2005, when Stavanger University College of Applied Sciences was granted university status. Recently, there has been a reorganisation process, and the university is currently organised in six faculties. The Faculty of Social Sciences has about 180 employees who work in two departments and at the Norwegian School of Hotel management.

University of Stavanger, Faculty of Social Sciences

Units included in the evaluation of economics	- UiS Business School
Other units of the faculty (institution)	- Dept. of Social Studies - Norwegian School of Hotel management - Dept. of Media, Culture and Social Sciences

R&D expenditures and sources of funding (1000 NOK)

	2014	**2015**	**2016**
Funding of the institution			
Total expenditures	168 731	180 566	197 351
Types of funding			
Core funding from the Norwegian gov.	155 439	169 810	188 984
External funding, RCN	7 984	12 984	10 178
External funding EU	4 512	2 182	4 605
External funding, other sources	10 887	13 349	11 605

Listed researchers	29
Listed research groups	1
No. of researchers in listed research groups	14

Training, recruitment and academic positions

	2014	**2015**	**2016**
No. of PhD graduated at the institution per year			
Male/Female	1/1	1/1	1/1
Total per year	2	2	2
No. of positions announced / No. of qualified applicants per year			
PhD positions	1/5	3/5	2/8
Post.doc positions	0/0	1/1	0/0
Permanent positions	½	1/3	0/0

Education

Study programmes BA level
- Tourism management, Hotel management, Auditing & accounting, Business administration, and Law

Study programmes MA level
- International service management, Business administration, accounting & auditing, and Executive master of service management and Executive MBA

Other: All these study programmes are multi- disciplinary, and includes courses from all areas of research conducted by the staff belonging to the economics panel

Source: The Research Council of Norway, Self-assessment report for the institution, 16/12960

20.1 Economics at the institutional level

20.1.1 Organisation, leadership and strategy

UiS is new as a university, taking its existing form only in 2004. This entails legacy issues in adjusting to becoming a unitary research-focused institution, and ensuring that continuing organisational and system changes do not create obstacles to surmounting this challenge. The report evidences a lot of good ideas, in part due to earlier RCN reports, but a well-articulated framework for drawing these ideas together is still evolving. For example, the link between on one side the strategies, funding, and research quality (which is currently incentivised at the individual level) and on the other the centres and the Research Area Programmes (RAP), could be strengthened. Interdisciplinarity, while a focus, appears to still be evolving as well.

20.1.2 Institutional follow-up of previous evaluations

The evaluation of Economics was held in 2007, and the follow-up has primarily focused on developing (interdisciplinary) research groups.

20.1.3 Resources and infrastructure

Research funding mainly comes from the RCN, with some budding funding from external sources and an adequate infrastructure in the form of the central research office and the research centres that can develop this further. The research areas are adequately connected to H2020 and LTP goals. The strategy for using these resources is less clear. For example, there is little link to specific actions that could improve international visibility: showing that funding is used efficiently to get the most quality and visibility out of a minimal input is not an emphasis here. Seed funding and dedicated administrative personnel are good additions that are addressed in the Lemon Lab report.

20.1.4 Research environment

There is very little documentation of seminars and other types of activities.

20.1.5 Research personnel

The report mentions heterogeneity, and there is evidence of this. While the outputs included in the report are outstanding, they are centred on a limited group of scholars. Where the latter hold joint appointments at other leading institutions that have their own methods of improving research and international visibility for their own benefit, it is difficult to isolate the contribution from Stavanger and for UiS to benefit from these successes.

Other than this, the general outlines of the posts are standard, with 40% time devoted to research. The gender balance seems to be in line with other Norwegian institutions and the institution has clear targets in this area.

While there is little discussion about PhD training in general, all PhD students and academic staff are encouraged to spend time abroad, and financial support for sabbatical leave is tied to this. While international recruitment is a goal, it is not clear that this includes attendance at large meetings such as the AEA. Similarly, it is not clear that PhD candidates are actively recruited abroad rather than simply making recruitment 'open' to international candidates. An action plan for the European Charter has been submitted.

There are no plans to recruit further in Economics, despite the area being a priority.

20.1.6 Research production and scientific quality

The research demonstrates the strength (from the SWOT analysis) of being innovative, and, by implication, meeting the standards of top journal publication. A wide variety of constituencies benefit from the research (also from the SWOT analysis), and there are some internationally excellent academic papers, many Norwegian-based papers, and some books and reports that could have wider dissemination.

The steps covering individual incentives and support, selected support for certain types of personnel, mentoring of new personnel, enhanced PhD training, and aligning RAPs to core topics in the department are intended to improve research quality and decrease heterogeneity, although it is too early to see an effect. Adapting to the ABS listing should also help to align internal standards with international standards of publishing quality. The bibliometric analysis indicates that the economists here produced 23 publications in Level 2 journals from 2014 to 2016 (0.99 publications per researcher).

Assessment of scientific quality: 3 - good

20.1.7 Interplay between research and education

A thorough statement on the interplay between research and teaching is a strength of the report. It is clear that learning is research-based from the outset, although it is less clear that original work in a BA thesis is required of all students. It is not clear why the MA and the BA theses are organised differently (for example, a presentation for one and not the other) or why inclusion in research projects is seen as superior to pursuing independent ideas in one's thesis. The measures under consideration for improving research-based learning are positive, but there is room for further measures.

20.1.8 Societal relevance and impact

Holding conferences and publishing popular articles forms the bulk of the dissemination activity. The conferences could be much more widely spread between staff, and much more frequent, with more impactful dissemination. There is little evidence of more than a vague tie to policy here. Measures to allocate extra budget funding for dissemination activities, and internal buyouts for impact work could improve relevance and impact. The Agder project shows good potential impact, but the volume of submitted impact case studies is low, so that the overall impact activity is hard to judge.

20.1.9 Overall assessment

The output is at the international forefront overall, with a high degree of originality and published in good, and even excellent, international channels for scholarly publication. Heterogeneity needs to be addressed, however, and impact needs to be spread more evenly between staff. Funding and impact levels have yet to realise their potential.

20.1.10 Feedback

- The panel urges taking steps to systematically consolidate the excellent ideas and energy of this institution, and to take an approach that improves quality across the board for all researchers, incentivises more impact and access to funding, and continues the good work on linking research and teaching.

20.2 Research group: Laboratory for Research on Learning and Motivation

The research group Laboratory for Research on Learning and Motivation (Lemon Lab) dates from spring 2017. It grew out of an informal subgroup of the Labour Economics group and has four permanent members. It focuses on learning and motivation in education and work, using field and lab experiments. The purpose of establishing the lab as a separate group is to narrow its focus, and improve funding, collaboration and dissemination, which are seen as necessary given the ambition to exploit the abundant opportunities.

As the group has such a brief track record as a separate entity at this point, we can only comment on its plans.

20.2.1 Organisation, leadership, strategies and resources

While the permanent members are all economists, the group is otherwise interdisciplinary, including a teaching spectrum that runs the gamut from human resources management to educational economics, a conference on behavioural economics that is held once a year, and evidence of interdisciplinary work in the impact case study. The spillovers to the rest of the institution are not clear in the report and can be strengthened.

Mari Rege and Ola Kvaloy lead the group and have high-quality and relevant research records and extensive contacts nationally and internationally. They take the lead in the support, mentoring, funding, and partnership context, although little evidence is provided to flesh this out. Both have a very good funding and partnership record by any measure.

The university's investment in data storage infrastructure is crucial and useful to the group, since it uses a large amount of sensitive data. The university has provided substantial support for Lemon Lab, including administrative personnel and seed funding, although this may have occurred during the group's informal phase. It is unclear from the report whether these resources are used to best advantage to further the aims of the group or the university.

There is little information linking discretionary resources to challenges. For example, while there are international mobility challenges, there is no mention of whether resources would improve this.

Overall, the successful implementation of Lemon Lab as an internationally recognised research institution may require continued and discretionary access to funding, both internally and from outside sources.

20.2.2 Research personnel

The group has a good gender balance and the female and professorial head of this group is exceptional. The group has a balance of PhD students (2 on full-time), postdocs (2 on full-time), temporary researchers (6 on 10% of full-time) and permanent researchers (4 on 50% of full-time, including the leaders), enabling individual attention to be given to mentoring, support for research efforts, and providing networking opportunities aimed at spreading the name of the group and its work.

The PhD completion rate is 100 per cent, although there is no information on where graduates end up. One paper was co-authored with the student's supervisor, a system that facilitates higher publication figures for permanent staff and potentially helps students to learn. Information on the method of supervision is lacking, but the supervisors are clearly capable.

The report indicates considerable scope for growth, but there is little evidence of how aggressively the group recruits internationally.

20.2.3 Research production and scientific quality

The group produces solid quantities of research of uniformly high quality. Publishing in the top journals is evidence of originality and of advancement of the discipline.

20.2.4 Networking

The lab has many national and international collaborators who are actively involved in the lab. It has also, for example, organised an annual behavioural economics workshop at the University of Stavanger.

20.2.5 Interplay between research and education

The submitted teaching hours suggest that teaching is not a heavy burden. International adjunct scholars teach and also co-supervise students, which should help to spread their knowledge and integrate them fully into the group and the university as a whole. Additional support such as childcare and housing could also help in this regard.

20.2.6 Societal relevance and impact

The potential impact is large: the projects are very applied, and the subject matter is relatively aligned with both the Horizon 2020 and Long-term plan for research in the public sector, renewal and wellbeing categories. In the submitted case study, it could be claimed that the study is underpinned by research. Clear beneficiaries and impact channels exist and the reach covers the gamut from local to international aspirations. The effect on education is potentially good. At the same time, the impact appears to be more potential than actual at present: the underlying research is not specified in any detail and research outputs as a result of the study have not yet appeared; an educational approach has not yet been adopted or shown to be effective.

20.2.7 Overall assessment

The group appears to be very ambitious and capable, with high-quality publications that are original and in the international sphere.

Assessment of research group: 4 - very good

20.2.8 Feedback

- The panel encourages the group to evolve its formal structure in a way that shows its contribution and enables the group to realise its ambitions.
- Recruitment appears to be limiting the potential of the group in terms of both work and funding.
- In other areas, the group needs to clarify how it uses its financial resources to best advantage to further its ambitions, and how it maximises its considerable positive spillovers within the institution and elsewhere.

21 Overall Assessment of Economics

Based on written material provided by the institutions and research groups, bibliometric statistics, as well as interviews, this panel has reviewed research in the area of Economics, conducted at Norwegian universities, business schools and independent research institutes, and their research groups participating in this evaluation. Before commenting on each of the unit's subject to this evaluation, the panel would like to make a few general observations about research in Economics in Norway, as well as about the institutional landscape in Norway within the area.

21.1 Profile, strength and weaknesses

Research in Economics in Norway is conducted in a large number of units, which exhibit considerable diversity in terms of the size of research groups as well as the conditions for conducting research. At one end, there are large universities with many researchers, and typically good conditions as regards funding, incentives and the time allocated for research. At the other end, there are smaller, more teaching-oriented universities where faculty size is also small, critical mass within domains is small, and teaching needs may limit the possibilities for conducting research. Among the independent research institutions, there is variation in the possibilities and time available for research that can lead to publication in top journals, because commissioned work mainly published in report form often constitutes the bulk of the workload. The aggregate bibliometric data show that, in terms of field-normalised citation scores, the research in Economics carried out by the units in this evaluation during a recent time period (2014 to 2016) is on a par with corresponding research in the Nordic region, and 11 per cent above the OECD average. Journal publications are the dominant academic outlet, with 88 per cent of total publications. Most institutions only contribute a small share of the total publications, but NHH and the University of Oslo reach two-digit shares, at 14 and 13 per cent, respectively, followed by BI, at 9 per cent. Next, we will report our general observations under several separate headlines, roughly matching those used in the individual reviews.

21.1.1 Follow-up of earlier evaluations

In general, the institutions seem to have addressed the recommendations from earlier evaluations remarkably well. Typical recommendations from earlier evaluations have concerned raising the quality of academic research, improving recruitment policy and enhancing the structure and degree of formalisation of the PhD programme. In many cases, we find significant improvements in recent years in research productivity and quality, international recruitment, recruitment policy (tenure track-type systems), as well as in improving the attractiveness of PhD programmes, especially for international students. Areas in need of strengthening have typically been subject to additional recruitment. In some cases, however, there was not enough detail about how the institution had addressed issues raised in prior evaluations (and about what those issues were) for the panel to make a judgement. Moreover, despite the progress, the panel still finds room for improvement in many typically smaller institutions as regards these issues; that is, research quality and productivity, the effectiveness and international attractiveness of the PhD programme, as well as international recruitment.

21.1.2 Research personnel

The panel found considerable variation in *recruitment policies* among the institutions. Some, typically bigger institutions, were fully on a par with international recruitment policies (i.e. they regularly go to international job markets to interview and hire new staff, and fly candidates in for additional job talks). For some institutions, international recruitment had a rather passive form (they merely advertise the position internationally and see what transpires). Finally, for others, the requirement to provide education in the Norwegian language, and perhaps also in more remote locations, seemed to limit

recruitment to graduates from a home university, and occasional supplementary contacts. Especially at some of the research institutes, there was concern about how to renew the skills of the institution (or group) in the face of what are often long-term relationships with individuals and where renewal largely takes place via the throughput of individuals in the system. While many institutions engage in extensive networking and training to ensure that current employees remained at the forefront of their field, some cited family life as a challenge in relation to external visits, and others cited international salary levels as barriers to hiring new personnel from outside. Many had an active visitor programme to bring researchers from abroad to Norway, but, in some of the reports, it was unclear whether skill transfer occurred during these visits or whether researchers were being brought in to bulk up outputs rather than to fully integrate them into the internal system. The reports contain very little information about efforts to place the institutions' own doctoral students in international or national job markets.

Gender balance and opportunity. Gender balance was an area of consistent concern in the reports, and the panel also typically found an imbalance, sometimes strong, to exist in the units. Gender balance is an acknowledged international problem, especially in certain areas within Economics and Finance. Fortunately, gender balance appears to some extent to be a legacy issue, with more gender imbalance in more senior roles and posts occupied by older individuals and a better gender balance in more junior roles occupied by younger scholars. Still, this issue needs attention here so that opportunities can be shown to be clearly available to any individual with the talent, desire, and energy required to undertake them. The use of role models and mentors as well as continuing support for all researchers who have care responsibilities, needs to remain a focus.

Age balance. The panel also found several cases of skewed age structures, where a large proportion of the researchers were approaching the end of their careers. Such an age structure naturally also offers opportunities for renewal, if successful recruitment takes place. The panel encourages all such units to engage in timely successor planning and invest in the recruitment process, so that new positions can be filled promptly by good (younger) candidates.

21.1.3 Research production and scientific quality

The panel found that the overall level of scientific production is very good and well placed on the international stage. Research quality in general is at good or very good levels, with some cases of outstanding performance. An increased focus on higher-quality journals (Level 2 in the Norwegian system) is a trend that pervades at all the institutions, and there are both salary level / tenure track incentives and separate personal monetary incentives in place for publishing at this level. The typical outlet is an international refereed journal, and a large share of these publications are co-authored with international researchers. Field journals are still the dominant outlet, but several institutions also frequently publish in top-five journals in Economics or Finance. While the average quality of the output was good or better than good, in many cases it was strongly skewed towards a few extremely productive researchers.

One of the most common and positive aspects of the report is the high ambition of all the institutions. Becoming a player on the international stage, while retaining the benefits for the local and national areas, is a common aim and reflects a balanced set of goals that can have well-diversified benefits for society as a whole. On the other hand, all institutions should not pursue the same goals. Hence some heterogeneity in goals, or the pursuit of comparative advantages, may also be called for. This applies especially to smaller universities, which may have a comparative advantage in teaching, and to the institute sector, which is not funded in the same way as the universities are.

21.1.4 Research cooperation/ networking

In general, we find that the institutions are typically very well linked to the international research community by means of seminars, visiting scholars (in/out), opportunities for PhD students to spend time abroad, and frequent participation in and organisation of international conferences and workshops. The use of international adjunct professors ('professor II', with a 20 per cent workload) seems to be a specifically Norwegian/Nordic feature that, in many cases, is used commendably in order to bring international expertise to the institution / research group. The funding situation seems to allow for several such positions, especially among the bigger institutions. Most academic institutions have a sabbatical system in place, often with a requirement for a period spent abroad, which also encourages international research contact. Such international research contacts are reflected in the large number of international co-authorships. However, we have some specific remarks concerning the research groups, and interdisciplinary work.

The *research groups* were mostly created bottom-up by the institutions. We found considerable variety within them. Some had a long history, whereas others were formed explicitly for this evaluation; some were quite focused and often with substantial intra-group cooperation, whereas others were quite broad and more just a collection of individuals.

The leadership and organisation of the research groups was often quite vaguely explained. In many units, parts of the research were *interdisciplinary*. For a disciplinary panel in Economics, it was a challenge to evaluate interdisciplinary research, but the panel has tried to take it into account as far as possible.

21.1.5 Interplay between research and education

While some interplay between research and education is clear in many reports, it is treated rather briefly in some reports as a natural result of having excellent researchers doing the teaching, so that students are potentially exposed to work at the frontier. Undergraduate or master's students' work as research assistants, thesis work, or PhD interaction with supervisors is also commonly mentioned.

It is not clear that this exploits the full potential of *research-led education*, which can also emphasise curiosity and creativity in the work required of students in their degree programmes as a means of acquiring a research-oriented mindset. At the undergraduate level, it is not clear whether many institutions have support for research paper writing and research project construction as part of their thesis training. It is also unclear whether all programmes require thesis work at the undergraduate level. However, a positive point is that most research groups do not 'buy out' their members full-time from teaching duties, which potentially enables strong researchers to interact with students at all levels.

21.1.6 Societal relevance and impact

A positive feature of the review is the inclusion of impact as part of the report, which broadens the relevance of the research done by academics in Norway. The panel found many interesting impact cases among the units, and we list a few of them in Appendix L. However, criteria still need to be developed for the evaluation of societal impact. The panel found that views of what constitutes impact vary among researchers: some focus on reporting dissemination rather than impact. It also seems that many institutions have only just begun to consider impact, resulting in a lack of a systematic approach. On the other hand, some institutions had made impact part of their strategy.

21.2 Overall feedback

In international comparison, the research in Economics in Norway is at a good or very good level, with some cases of excellent performance.

Among the weaknesses, the panel found that most institutions still have some distance to go to achieve truly active international recruitment and placement and further raise the average quality of research output in Economics, and a better gender balance.

The panel notes that, to a much larger extent than the universities, the research institutes rely on external funding. This may affect their ability to conduct basic economic research of high quality. For smaller universities, the trade-off between teaching and research may have the same effect. Some institutions / research groups lack critical mass, which affects research quality and the quality of their PhD programmes.

Reference list

Damvad Analytics (2017), *Social science research in Norway. Statistical analysis of publications and research personnel*, Copenhagen, Denmark, October 13, 86 pages.

Kunnskapsdepartementet (2014): [The Royal Norwegian Ministry for Research and Higher Education] *Meld. St. 7 (2014–2015), Langtidsplan for forskning og høyere utdanning 2015–2024*, [Long-term plan for research and higher education 2015–2024], Oslo: Kunnskapsdepartementet. Electronic version: wwwhttps://www.regjeringen.no/no/dokumenter/Meld-St-7-20142015/id2005541/.

Kunnskapsdepartementet (2014b): Det kongelige Kunnskapsdepartement to Nasjonalt organ for kvalitet i utdanning, 08.09.2014, Oppdragsbrev til NOKUT, Oppdrag 2 – Kombinerte fagevalueringer av utdanning og forskning; NIFU, project archive, G:\5 Prosjekter\12820777 Evaluering av samfunnsfag\SAMEVAL-prosjektet\UTDANNINGSEVALUERINGENE\NOKUT-tilsendte-dokumenter.

Kunnskapsdepartementet (2017): *Tilstandsrapport for høyere utdanning 2017, Rapport*, Kunnskapsdepartementet, Oslo 2017 [The Royal Norwegian Ministry for Research and Education, Status Report for Higher Education, Oslo 2017] [in Norwegian]

Meld. St.18 (2014–2015). Melding til Stortinget. Konsentrasjon for kvalitet. Strukturreform I universitets- og høyskolesektoren, Kunnskapsdepartementet, Oslo, 2015 [White paper, no. 18 (2014–2015), White paper to the parliament. Concentration for quality. Structural reforms across the universities and university colleges, The Royal Norwegian Ministry for Research and Education, Oslo 2015] [in Norwegian].

NIFU, FoU-statistikkbanken, nøkkeltall for forskningsinstitutter [in Norwegian], www.nifu.no.

NIFU, Instituttkatalogen [Norwegian Institute Directory), version, October 2017, https://www.nifu.no/publikasjoner/institute-katalog.

NIFU, Norwegian R&D statistics and indicators, https://www.nifu.no/en/statistics-indicators/nokkeltall/

Norges forskningsråd, Det norske forsknings- og innovasjonssystemet – statistikk og indikatorer, Norges forskningsråd, Oslo, 2016 [Report on Science and Technology Indicators for Norway], www.forskningsradet.no/prognett-indikatorrapporten/Home_page/1224698172612

The Research Council of Norway (=RCN), RCN (2011), Evaluation of Biology, Medicine and Health Research in Norway (2011). Report of the Principal Evaluation committee, Oslo, The Research Council of Norway.

RCN (2015), *Basic and long term research within Engineering Science in Norway – Report from the principal evaluation committee*, Oslo, The Research Council of Norway.

RCN (2015b), *Research for Innovation and Sustainability. Strategy for the Research Council of Norway 2015–2020*, Oslo, The Research Council of Norway.

RCN (2017), *Evaluation of the Humanities in Norway. Report from the Principal Evaluation Committee*, Oslo, The Research Council of Norway, (Evaluation, Division for Science), 77 pages.

RCN (2017b), *Evaluation of the Social Science Institutes. Panel Report, January 2017*, The Research Council of Norway, Lysaker.

RCN (2017c), *Report on Science and Technology Indicators for Norway 2017*, Oslo, The Research Council of Norway; https://www.forskningsradet.no/prognett-indikatorrapporten/Science_and_Technology_2017/1254031943643

The Research Council of Norway, Social sciences research in Norway 2010–2016: Funding streams and funding instruments. Report submitted to the principal committee for the Research Council's evaluation of the Social Sciences (SAMEVAL), report for internal use by SAMEVAL evaluators (ref. page 1, first section) unpublished report, undated (2017?): 11 pages.

Research Council of Norway, The Project Databank, read 11.12.2018 https://www.forskningsradet.no/prosjektbanken/#/Sprak=en project data.

Research Council of Norway, "Public basic funding for research institutes", read 11.12.2018; https://www.forskningsradet.no/en/Public_basic_funding/1254010731867.

Research Council of Norway, centres of excellence

https://www.forskningsradet.no/prognett-sff/SFF_I/1253978073056

https://www.forskningsradet.no/prognett-sff/SFF_II/1253978083956

https://www.forskningsradet.no/prognett-sff/SFF_III/1253978083961

https://www.forskningsradet.no/prognett-sff/Nyheter/Ti_nye_sentre_for_fremragende_forskning/1254025392105/p1224067001855

Centres for environment friendly Energy Research (FME) https://www.forskningsradet.no/prognett-energisenter/Om_sentrene/1222932140880

Research Excellence Framework (REF), United Kingdom, 2014, read 20.7.2017. http://www.ref.ac.uk/about/whatref/.

Figure and table list

Figure 1 Evaluation of social sciences in Norway, sections and work process 15
Figure 2 The organisational units and entities in the evaluation of social sciences 17
Figure 3 The units and numbers in economics..... 28

Table 1 Scientific quality, numerical scale..... 21
Table 2 Institutions and affiliated research groups in Economics..... 29

Appendices

Appendix A: Terms of reference

Evaluation of research in the social sciences in Norway 2016 - 2018

Terms of reference

The Research Council of Norway has been charged by the Ministry of Education and Research with the responsibility for performing evaluations of research. The Division for Science has decided to evaluate research activities in the social sciences in Norwegian universities, university colleges and relevant research institutes.

The objective of the evaluation

The objective of the evaluation is to review the overall state-of-the-art of research in the social sciences in Norway, focusing primarily on the situation in universities, university colleges and relevant research institutes. The evaluation will also take into consideration knowledge exchange and the societal impact of the research performed. For the higher education institutions, the interplay of research and education will be assessed. The conclusions of the evaluation will provide greater knowledge about the present state of social science research, and form the basis for recommendations on the future development of research within the various fields of the social sciences in Norway.

For the institutions evaluated, the evaluation is expected to provide insight, advice and recommendations that can be used to enhance their own research standards, taking into account the different roles and purposes for universities, university colleges and research institutes. For the Research Council, the evaluation will help to expand the knowledge base used to develop funding instruments and provide input on research policy to the Norwegian Government.

The evaluation is expected to:

- Review the scientific quality of the research within the social sciences in an international context;
- Provide a critical review of the strengths and weaknesses of the fields of research nationally, at the institutional level and for a number of designated research groups;
- Investigate the relevance and social impact of social sciences research in Norway in general and in particular its potential to address targeted societal challenges as defined in the Norwegian Government's Long-term plan for research and higher education;
- Assess the role of organizational strategies and leadership in promoting the quality of research, education and knowledge exchange;
- Assess the extent to which previous evaluations have been used by the institutions in their strategic planning;
- Investigate the extent of interdisciplinary research at the institutions and in the research groups;
- Identify the research groups that have achieved a high international level in their research;
- Review the role of the Research Council in funding research activities in the social sciences.

Organisation and methods

The evaluation will be carried out by an international evaluation committee consisting of seven panels. Each panel will carry out the evaluation in its field of expertise.

Panel 1	Geography
Panel 2	Economics
Panel 3	Political science
Panel 4	Sociology
Panel 5	Social anthropology
Panel 6	Economic-administrative research
Panel 7	Educational research[31]

The panels will base their evaluations on self-assessments provided by the research institutions and a bibliometric analysis, as well as on interviews and presentations given in meetings with the involved faculties/departments and the social science research institutes. The self-assessments from the institutions will include factual information about the organisation, its resources and strategic plans, national and international research collaboration, dissemination and societal impact of the research, as well as education activities.

For a selected number of *research groups* the institutions will also provide CVs and publication lists for the group's members, a description of the scientific objectives and organisation of the group as well as a digital copy in full text of one scientific article or book chapter for each group member affiliated with a Norwegian research organisation. The Research Council will provide data on its funding of social sciences research and supplementary information on the societal impact of the social sciences in Norway.

The panels are requested to present their findings in written reports. Preliminary reports will be sent to the institutions included in the evaluation in order to check the accuracy of the factual information. The evaluation committee's final reports will be submitted to the Board of the Division for Science for final approval.

The principal evaluation committee will consist of the chairs of each panel.

Tasks of the evaluation panels

The panels are requested to:

- Evaluate research activities with respect to scientific quality and impact.
- Evaluate the societal impact of the evaluated research activities.
- Evaluate how research activities are organised and managed.
- Evaluate the interplay of research and education activities in the higher education institutions and ensure coordination with the evaluation on education quality.
- Give specific recommendations for the future development of research activities.

[31] The evaluation of educational research is organized in a separate evaluation process using the same methods and evaluation data as the other panels. Whereas the evaluation of social science research is organized under the Division for Science, the evaluation of educational research is organized under the Division for Society and Health and its result will be reported to that board. At the same time the evaluation of educational research will be considered as a panel under the evaluation of social science research and thus be included in the report of the principal committee to the board of the Division for Science* *This decision was altered during the process, and the evaluation of Norwegian education research was launched as a separate report in March 2018: ISBN 978-82-12-03674-1 (pdf).

Aspects to be addressed in the panel reports:

The following mandatory aspects must be addressed. The panels are free to include other questions/aspects they consider valuable to the evaluation.

1. National level

- Strengths and weaknesses of Norwegian social sciences research in an international context;
- Research cooperation nationally and internationally;
- The scientific and societal impact of the research, including relevance for societal challenges identified in the Norwegian Government's Long-term plan for research and higher education;
- Cooperation with other sectors of society (e.g. private and public sector);
- General resource situation regarding funding and infrastructure;
- Human resources, gender balance and mobility.

2. Institutional level

- Organisation, research leadership and strategy, including follow up of recommendations given in previous evaluations;
- Resource situation, such as funding, staffing, infrastructure and the balance between resources and research activities;
- The scientific quality of research within the disciplines included in each panel;
- Facilitation of scientific quality, e.g. publication strategies, focus areas of research, national and international research collaboration;
- Training, mobility and career paths, e.g. policies for recruitment, mobility, career paths as well as gender and age balance in academic positions;
- Research collaboration and facilitation of collaboration and networking activities at the national and international level;
- Collaboration and contacts beyond academia, including strategies for dissemination of the research, examples of impact and the social relevance of the research;
- The interplay of research and education activities in the higher education institutions, including strategies to enhance it.

3. Research groups

- Organisation, research disciplines and competence of members;
- Research activities, scientific quality and production. The scientific quality of the research groups should be assessed according to a 5-point scale;
- Training, mobility and career path of researchers;
- Research collaboration and networking activities at the national and international level;
- Use of research infrastructure;
- Knowledge exchange and societal impact of the group's research, value added to partners outside of academia;
- If relevant, the groups' contribution to education activities.

Tasks of the principal evaluation committee

The committee is requested to compile a summary report based on the findings, assessments and recommendations of the panels. This report should offer an overall assessment of the state of the research evaluated. The report should also offer a set of overall recommendations concerning the future development of research in the social sciences.

The committee is requested to:

- Summarise the overall scientific quality and relevance of the research in the social sciences in Norway. Identify which research areas have a particularly strong scientific and societal impact in a national and international context, and which are particularly weak.
- Summarise general assessments related to structural issues such as institutional and national strategies, the institutional landscape, research infrastructure, recruitment and mobility.
- Summarise how the research institutions and the Research Council have followed up previous evaluations.
- Provide assessments and recommendations at the institutional level, taking into account the different roles and purposes for the universities, university colleges and research institutes.
- Provide assessments and recommendations at the national level, including the role of the Research Council in funding research activities in the social sciences.

The committee's conclusions should lead to a set of recommendations for the future development of research in the social sciences in Norway, providing advice to the research institutions, the Research Council and the Ministry of Education and Research.

Appendix B: Overview of participating institutions, number of researchers and research groups

Institution	*No. of researchers*	*No. of research groups*	*Participating in panel**
Bergen University College	20	1	6
BI Norwegian business school	153	3	2 and 6
CICERO Center for International Climate and Environmental Research	27	1	1, 2 and 3
CMI Chr. Michelsen Institute	59	2	2, 3 and 5
Fafo Institute for Labour and Social Research	58	3	3, 4 and 5
Fridtjof Nansen Institute	29	2	3
Frisch Centre	37	2	2
Hedmark University of Applied Sciences	32	-	4 and 6
Institute for Social Research	45	4	2, 3 and 4
IRIS International Research Institute of Stavanger	28	-	3, 4 and 6
Lillehammer University College	52	2	3, 4 and 6
Molde University College	30	2	6
NHH Norwegian School of Economics	287	11	2 and 6
NINA Norwegian Institute for Nature Research	25	-	1, 2 and 4
NIPH Norwegian Institute of Public Health	19	-	3
Nord University, Business school	76	3	4
Nord University, Faculty of Social Sciences	63	3	2 and 6
Nordland Research Institute	31	3	1, 4, 5 and 6
Norwegian Institute for Defence Studies	21	1	3
Norwegian University of Life Sciences, Faculty of Social Science/ Faculty of Landscape and Society	54	4	1, 2, 3 and 5
Norwegian University of Life Sciences, School of Economics and Business	57	4	2 and 6
Norwegian University of Science and Technology, Faculty of Economics and Management	179	2	2 and 6

Institution	*No. of researchers*	*No. of research groups*	*Participating in panel**
Norwegian University of Science and Technology, Faculty of Social Sciences and Technology Management	129	7	1, 3, 4 and 5
Norwegian University of Sport and Physical Education	21	2	4 and 6
NUPI Norwegian Institute of International Affairs	38	2	2 and 3
Oslo and Akershus University College, Centre for Welfare and Labour Research	172	8	3, 4 and 5
Oslo and Akershus University College, Faculty of Social Sciences	77	3	3, 4 and 6
PRIO Peace Research Institute in Oslo	35	3	1 and 3
TØI Institute of Transport Economics	23	1	4 and 6
Uni Research Rokkan Centre	28	4	2, 3 and 4
University College of Southeast Norway	48	3	4 and 6
University of Agder, Faculty of Social Sciences	93	5	1, 3, 4 and 6
University of Agder, School of Business and Law	62	-	2 and 6
University of Bergen	215	12	1, 2, 3, 4 and 5
University of Oslo, Centre for Development and the Environment	21	3	1, 3 and 5
University of Oslo, Faculty of Law	16	-	3 and 4
University of Oslo, Faculty of Social Sciences	306	13	1, 2, 3, 4, 5 and 6
University of Stavanger	172	7	4, 4 and 6
University of Tromsø, Faculty of Biosciences, Fisheries	76	2	2, 4 and 6
University of Tromsø, Faculty of Humanities, Social Sciences and Education	58	4	1, 2, 3 and 5
VID Specialized University	26	3	4 and 5
Western Norway Research Institute	7	1	1
42 units	**3005 researchers**	**136 research groups**	

*** Panels:**
1= Geography
2= Economics
3= Political Science
4 = Sociology
5 = Social Anthropology
6 = Economic-Administrative Research Area

Appendix C: Institutional self-assessment, level 1 and level 2

Institutional self-assessment - Guidelines

The self-assessment form consists of two levels:

1. **The research institution**
2. **The research discipline(s) corresponding to the panel**

In this evaluation, the term 'research institution' refers to either an independent research institution/research institute or to the faculty-level of a higher education institution. The research institution is responsible for the self-assessment at both level 1 and 2.

For each panel, the self-assessment should include information on both the research institution (level 1) and the relevant research discipline(s) (level 2) participating in the evaluation. Level 2 will in several cases cut across organisational units, but the rationale is to highlight each discipline corresponding to the panel.

List of panels:

Submitting the self-assessments

Panel 1	Geography
Panel 2	Economics
Panel 3	Political science
Panel 4	Sociology
Panel 5	Social anthropology
Panel 6	Economic-administrative research

The self-assessments, including all attachments, should be submitted as an editable pdf-document by e-mail to sameval@forskningsradet.no no later than **10. March 2017**.

Please write in English and avoid using abbreviations or acronyms that are not standard.

Format of the pdf-document

Documents should use Times New Roman 12-points font size and be structured as follows – with all the attachments after the Self-assessment form:

Front page with the name of the research institution	
List of contents	Use the chapter titles indicated in the outline on p. 2-4 of these guidelines
Self-assessment research institution (level 1)	• Self-assessment form level 1 • Fact sheet including organisational map and list of funding sources • SWOT analysis
Self-assessment research discipline/ panel (level 2)	• Self-assessment form level 2 • Form 1: Number of positions that have been announced during the past three years and the number of qualified applicants • Form 2: Audience of scientific publications • Excel-file: Overview of study programmes • Form 3: Research matching the priorities in the Norwegian Government's Long-Term Plan for Research and Higher Education and other relevant policy documents • List of 10 most important publications • List of 10 most important dissemination and knowledge exchange results
The societal impact of the research – case studies (level 2)	• List of cases studies attached in separate pdf-documents • The names of the case study documents should be in the following format: SAMEVAL[institution]-[research discipline/panel]-case[number or short name]

Self-assessment level 1

1. The Research institution (indicative number of pages)

1.1 Organisation & strategy (3 pages)

a. Describe how the research institution is organised by 01.01.2017 (refer to organisational map in the **fact sheet**). If relevant, you may expand on recent organisational changes in a separate item (see item 1.2)
b. Describe briefly the governing structure of the institution, focusing on the delegation of responsibilities for research, knowledge exchange and, if relevant, education, within the organisation.
c. Present briefly the institution's strategic aims for the next 5-10 years. Include current prioritised research areas.
d. Describe current strategies for national and international research collaboration, as well as for collaboration with non-academic partners (private, public or 'third' sector).
e. For those who have been evaluated by the RCN within the last 15 years: Describe how the evaluations have been followed up by the institution. Institutions may refer to previous reporting to the RCN where relevant.
f. Give a **SWOT analysis** (Strengths, Weaknesses, Opportunities and Threats) of the institution using the enclosed template.

1.2 Organisational changes, if relevant (1 page)

Describe recent organisational changes, or planned reorganisations, and the reasons for these changes. Implications of ongoing merging-processes for organisation, governing structures and strategic aims should be described.

1.3 Resources & infrastructure (1 page)

a. Give an overview of the resources of the institution by filling in the enclosed **fact sheet**.
b. Describe major research infrastructures (such as databases, archives, laboratories and scientific collections) at the research institution, detailing any important upgrades over the past 5-10 years and/or new equipment needs. Refer to Norway's national strategy for research infrastructure 2012-2017 where relevant.

1.4 Gender, mobility and career paths (1 page)

a. Describe the research institution's policy for gender equality, and how this is followed up.
b. Describe the institution's policy for mobility and career paths. Include to what extent researchers are recruited from other Norwegian and/or international institutions. Where relevant, please describe policies for international collaboration and career planning for PhD-students and postdocs.

c. Has the institution implemented the European Charter & Code and been awarded the brand "HR Excellence in Research", or will the European Charter & Code be implemented soon? If not, please elaborate on the reason for this.

Self-assessment level 2

2. Research discipline(s) corresponding to the panel

2. 1 Employment (2 pages)

a. Please describe plans for recruitment within the research discipline.
b. Give an overview in **Form 1** of the number of positions that have been announced within the research discipline during the past three years (2014-2016) and the number of qualified applicants (all levels). Include to what extent researchers are recruited from other institutions in Norway or internationally.
c. If relevant, please describe how the PhD training is organized and to what degree PhD students are included in larger projects within the research discipline.
d. Indicate the normal distribution of time between research, teaching and other activities (administrative tasks, project acquisition etc.) for all academic positions and policies for redistribution of tasks between staff.
e. If relevant, describe the policy for research leave/sabbatical leave for academic staff.

2.2 Scientific quality (3 pages)

a. Give a brief overview of the research activities and research groups within the research discipline. Please provide details of the most important contributions to the larger research community over the last 5-10 years. Please include a list of the most important publications resulting from the research in this period (maximum ten publications).
b. Describe strategies for research development within the discipline, including strategies for scientific publications.
c. Please estimate the primary audience of your scientific publications in **Form 2**.
d. Please describe the significance of external research funding to the development of scientific quality within the research discipline.

2.3 Gender perspectives (1 page)

a. Describe the extent to which gender perspectives are integrated in the research within the discipline, providing examples of relevant projects and/or publications.
b. Please identify a contact person for forthcoming mapping of gender research in Norway.

2.4 If relevant: Interplay between research and education (1 page)

a. Indicate the linkages between the research within the panels of the evaluation and the study programmes offered by the institution. Use the enclosed **excel file** to indicate the study programmes based on the teaching activities of the researchers to be evaluated by the panel. If applicable, list research groups that are linked with the study programmes.
b. To what extent are students involved in staff research? Describe how and on what levels.
c. Indicate the main challenges for optimizing the interplay of education and research within the discipline and the measures taken to meet these challenges.

2.5 Societal relevance (2 pages)

a. Please indicate the relevance of the research within the discipline for the thematic priorities set out in Norwegian Government's Long-Term Plan for Research and Higher Education or list other relevant policy documents in **Form 3**.
b. Describe strategies for dissemination, user-involvement and knowledge exchange, identifying any particular obstacles to achieving these aims within the discipline.
c. Please provide a list of ten important examples of dissemination/knowledge exchange activities of the research unit from the last 5-10 years.

2.6 Impact case studies

The institution is invited to document examples (cases) of the impact of their research beyond academia, according to the definitions provided in the attached form.

Please note the following requirements for reporting impact:

a. The research underpinning the impact cases should be anchored within the research institution.
b. Both the research and the impact should have been produced within the last 10 – 15 years. Priority should be given to more recent examples. Special circumstances may allow for extending the given time interval when necessary to explain longer research traditions relevant to the reported impact. In such cases, great importance should be attached to documenting tangible impacts within the time frame provided.
c. Each research institution is invited to submit one case per research discipline. If desired, the institution may submit further cases for evaluation, limited upwards to one case per ten researchers participating on one panel.

2.7 Other information

Include any other information that you consider relevant for this evaluation.

Attachments

- Fact sheet, including organisational map and list of funding sources
- SWOT analysis
- Form 1: Number of positions that have been announced during the past three years and the number of qualified applicants.
- Form 2: Audience of the results of scientific publications
- Form 3: Research matching the priorities in the Norwegian Government's Long-Term Plan for Research and Higher Education and list of other relevant policy documents
- List of 10 most important publications
- List of 10 most important dissemination and knowledge exchange results
- Template for case studies: The societal impact of the research

Excel-file: Overview of study programmes

FACT SHEET (level 1)

1. Research institution:
   - ⇨ **Organisation Chart** (to be attached)

Table 1: R&D expenditures and sources of funding (1000 NOK)

Type of expenditures	**2014**	**2015**	**2016**
Research personnel (salaries including social costs)			
Other personnel (salaries including social costs)			
Other running costs			
Total expenditures			
Types of funding			
Core funding from the Norwegian government			
External funding from RCN			
External funding from other public Norwegian sources			
External funding from other private Norwegian sources			
External funding from the EU			
External funding from other international public sources			
External funding from other international private sources			
External funding as % of total expenditures			

⇨ Please specify **main funding sources** (funders & programmes) in an attachment

Table 2: Number of PhDs graduated at the institution per year

	2014		2015		2016		Total	
	Male	Female	Male	Female	Male	Female	Male	Female
PhDs graduated within:								
Panel 1 Geography								
Panel 2 Economics								
Panel 3 Political science								
Panel 4 Sociology								
Panel 5 Social anthropology								
Panel 6 Economic-administrative research								
Total								

2. SWOT analysis

Research institution:

Give a SWOT analysis (Strengths, Weaknesses, Opportunities and Threats) of the institution.

Factors related to the organisation of research, available resources for research and the research activities themselves may be included.

	STRENGTHS	**WEAKNESSES**	
Organisation			**Organisation**
Resources			**Resources**
Research			**Research**
Organisation			**Organisation**
Resources			**Resources**
Research			**Research**
	OPPORTUNITIES	**THREATS**	

Form 1 Number of positions that have been announced during the past three year (2014-2016) and the number of *qualified* applicants (all levels).

	2014		**2015**		**2016**	
Position	Announced	Applicants	Announced	Applicants	Announced	Applicants
Ph.D.						
Post.doc						
Permanent positions						

Form 2 Roughly estimate which audience the results of your scientific* publications primarily are intended for (in percentage)

The total of all categories should amount to 100%

The evaluation panel will use this as background information to interpret publication citation data for the institution.

	Within the academic discipline(s)	**Beneficiaries outside the academic community**
National audience	**X%**	**X%**
International audience	**X%**	**X%**

* Limited to peer reviewed publications according to the definition in CRIStin.

Form 3 Long –Term Plan for Research and Higher Education

In the Long-term plan (LTP) for research and higher education 2015–2024, the Norwegian government has identified six long-term priority areas:

1. Seas and oceans;

2. Climate, environment and clean energy;

3. Public sector renewal, better and more effective welfare, health and care services;

4. Enabling technologies;

5. Innovative and adaptable industry;

6. World-leading academic groups.

Please use **table 3** to list the most relevant active research projects addressing one or more of these priority areas. (The table can be expanded if necessary):

Table 3: Research projects addressing priority areas of the LTP

Institution	Panel	Priority area of the Long-term plan for research and higher education	Research project (please include title of project, size in terms of researchers and budget, time frame)

Please list other policy documents with strategic relevance for your research – if applicable:

1.

2.

3.

4.

5.

List of 10 most important publications the last 5-10 years

Use Times New Roman 11-points font size for this list.

The research institution may submit publications from individual researchers as part of the self-assessment. Reference to the submitted publications should be made under the description of the relevant research discipline in the self-assessment (paragraph 2.2 Scientific quality).

Publications to be submitted *Please provide full reference including DOI or URL for openly accessible publications**	DOI, URL or filename	Indicate pages to be read (if applicable)**
1.		
2		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		
9.		
10.		

*) Publications that are not openly accessible should be attached as a PDF-file.

) For monographs and other publications **exceeding 30 pages the main ideas and findings of the publication should be indicated. The selected chapter(s) should not exceed 50 pages.

List of 10 most important dissemination and knowledge exchange results the last 5-10 years

Use Times New Roman 11-points font size for this list

Specific guidelines: Results of dissemination and knowledge exchange activities directed towards the public or different user-groups. This could be popular science publications, grey literature, books or articles, reports, contributions to media, products or information material.

Title	*Category**	*Reference of sources*
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		
9.		
10.		

*Use categories for registration in CRIStin

The societal impact of the research – template for case studies[32]

Guidelines

The impact of the research is defined as any effect on, change or benefit to the economy, society, culture, public policy or services, health, the environment and quality of life, beyond academia. Impact includes, but is not limited to, an effect on, change or benefit to:

- the activity, attitude, awareness, behaviour, capacity, opportunity, performance, policy, practice, process or understanding
- of an audience, beneficiary, community, constituency, organisation or individuals
- in any geographic location whether locally, regionally, nationally or internationally.

Effects on other research or effects within the submitting institution (for instance the effects on teaching within the institution) are not to be reported as impact cases.

How to report and submit impact-cases?

Use the template on the next page to report the impact. Please copy the form for the submission of more than one impact case, so that only one case is reported per form.

- ⇨ Each case-study should be clearly named and saved in a separate pdf-file and attached to the self-assessment for the appropriate panel.
- ⇨ The name of the file for each case study should be as follows:
  SAMEVAL [institution]-[number of research panel]-[short case name]

[32] The following is inspired by the 2014 evaluation of research in UK higher education institutions (the Research Excellence Framework REF, see www.ref.ac.uk).

Template for case studies: The societal impact of the research

Institution:
Research discipline/panel:
Case number or short name (max 10 characters):
Name of impact case:
Summary of the impact (maximum 100 words)
Description of the research underpinning the impact: (maximum 400 words.) (Include names of key researchers and, if relevant, research groups. A time frame for when the research was carried out should also be included).
Details of the impact (maximum 400 words) (Include a description of how the research has contributed to the impact on society).
References to the research (scientific publications)
References to sources to corroborate the claims made about the impact (publications, reports, media items, policy papers, etc.)
If relevant: External references (external users or others who have witnessed the impact and could be contacted to corroborate the claims made in the reported research cases).

Appendix D: Innmelding av forskergrupper

SAMEVAL Innmelding av forskergrupper

Veiledning til institusjonene desember 2016

Institusjoner som har meldt inn forskere til evalueringen av norsk samfunnsvitenskapelig forskning har mulighet til å melde inn forskergrupper til evalueringen. Forskergruppene vil bli gjenstand for en nærmere vurdering av internasjonale fageksperter.

1.1 Kriterier for innmelding av forskergrupper:

Forskergrupper kan meldes inn dersom de oppfyller følgende kriterier:

Kriterier	Beskrivelse
Forskning på høyt internasjonalt nivå	Dokumentert gjennom publikasjoner i sentrale internasjonale publiseringskanaler.
	En eller flere av gruppens medlemmer kan de siste 5 år eksempelvis ha: - vært invitert foredragsholder (key note) på internasjonale konferanser - hatt gjesteforskeropphold i utlandet - hatt oppgaver som fagfelle i vurdering av publikasjoner, forskningsprosjekter eller andre faglige verv utenfor Norge - vært leder av eksternt finansiert prosjekt - deltatt i internasjonalt forskningssamarbeid (f.eks. dokumentert gjennom prosjektsamarbeid, sampublisering, eller deltakelse i redaksjoner eller faglige komiteer utenfor Norge)
Minst 5 medlemmer	- 3 av 5 medlemmer må være ansatt ved institusjonen som melder inn gruppen og minst 2 av disse må være fast vitenskapelige ansatte - 2 eller flere medlemmer kan være ansatt ved andre nasjonale eller internasjonale institusjoner dersom forrige kriterium er oppfylt
Ha en organisering og et formål som lar seg beskrive i egenevalueringsskjemaet	Se vedlagte egenevalueringsskjema (self assessment) for forskergrupper
Er innmeldt i CRIStin	Forskergrupper skal meldes inn ved å opprette en forskergruppe i CRIStin. Se vedlagte veiledning.

Begrensinger for innmelding av forskergrupper:

- Hver institusjon har mulighet til å melde inn **én forskergruppe per panel.**
- Institusjoner som har meldt inn 20 eller flere vitenskapelig ansatte til evalueringen har samtidig mulighet til å melde inn **én ekstra gruppe per 20 vitenskapelig ansatte.**
- Forskere kan bare meldes inn til én forskergruppe i denne evalueringen, men deltakelse i flere forskergrupper kan synliggjøres i skjemaet "Research group members and financing".
- Institusjoner som melder inn en forskergruppe kan synliggjøre samarbeid med forskere ved andre institusjoner ved å legge dem til i skjemaet "Research group

members and financing". Dette kan gjøres gjensidig slik at forskere som telles ved den ene institusjonen ikke teller ved den andre.

1.3 Dokumentasjon av forskergruppene

Institusjonene skal levere inn følgende dokument (på engelsk) per gruppe:

Dokumenter	**Innhold:**	**Navngivning av fil:**
Research group members and financing	Excel fil hvor følgende fire arkfaner skal fylles inn: **Research group overview:** - Navn på institusjon som melder inn gruppen - Navn på gruppe: Samsvarer med navn i CRIStin - URL til registrert forskergruppe i CRIStin. - Navn på gruppeleder. **Listed members:** - Navn på innmeldte medlemmer med opplysning om stilling, forskningstid i gruppe, institusjon, alder, kjønn, PhD-givende institusjon - Tittel på publikasjoner med referanse til innsendt PDF eller en Open Access lenke, type publikasjon og sidehenvisning. **Other members:** - Medlemmer som er meldt inn til andre forskergrupper i SAMEVAL ved egen institusjon eller ved andre institusjoner. - Medlemmer som er meldt inn til evalueringen av humanistisk forskning (HUMEVAL) eller utdanningsforskning (UTDEVAL). - Medlemmer fra Norge som ikke er innmeldt til noen av evalueringene. - Medlemmer fra utlandet. **Funding:**	1. Research group members and financing.xlsx

	Oversikt over eksterne finansieringskilder. Beløpene som oppgis skal være et anslag basert på aktivitetsnivå 2012-2016.	
2. Self-assessment	Se vedlagte mal. Punkt 1.1-1.5 og punkt 1.7 skal fylles ut.	2. Self assessment.pdf
3. Societal impact	Forskergruppene inviteres til å dokumentere eksempel på forskningens samfunnsbidrag. Eksempelet skal hentes fra forskningsgruppens aktiviteter og være i kjernen av gruppens faglige virksomhet.	3. Impact case study.pdf
4. Curriculum vitae	Se vedlagte mal. Det skal leveres ett skjema per gruppemedlem (dette gjelder alle gruppemedlemmer og ikke bare innmeldte medlemmer).	4. Curriculum vitae [etternavn].pdf
5. Publikasjoner	- Medlemmer som er meldt inn til evalueringen kan levere én vitenskapelig publikasjon i fulltekst. - Dersom publikasjonen overskrider 50 sider, skal man i dokumentet "researcher group members and financing" indikere hvilke sider som vektlegges (max 50). - En digital kopi av publikasjonen legges ved i PDF-format. Alternativt legges det ved lenke til vitenskapelige arbeid som er åpent tilgjengelig (Open Access). **NB! Enkelte publikasjoner kan fremstå som fritt tilgjengelige ved den enkelte institusjon uten å være det (betalt abonnement).**	5. Publication [etternavn].pdf

1.4 Innlevering

Fristen for innmelding av forskergrupper og innsending av dokumentasjon er satt til **fredag 10. februar 2017.**

Informasjon om forskergruppene skal sendes inn til Forskningsrådet på e-postadressen sameval@forskningsradet.no på følgende måte:

1) Det skal sendes én e-post per forskergruppe som inkluderer alle vedlegg for gruppen.
2) Med unntak av "research group and financing" (Excel-format) skal alle vedlegg være i PDF-format (maskinlesbar og ikke skannet versjon).
3) Tittel på e-posten skal være som følger:
   SAMEVAL [navn på institusjon]-[navn på forskergruppe]

NB! Store forsendelser kan med fordel deles inn i flere e-poster, eller sendes ved hjelp av UNINETT FileSender.

1.5 Kontaktpersoner i Forskningsrådet

Seniorrådgiver Heidi Dybesland, sameval@forskningsradet.no, telefon 22037142

Seniorrådgiver Hedvig Buene, sameval@forskningsradet.no, telefon 22037242

Seniorkonsulent Helene Sophie Aanerud, sameval@forskningsradet.no, telefon 22037547

Vedlegg:

- SAMEVAL **Research group members and financing (excel file)**
- SAMEVAL **Research group self-assessment**
- SAMEVAL **Research group - Impact case study (optional)**
- SAMEVAL **CV mal**
- SAMEVAL **Brukerveiledning for registrering i CRIStin**

Appendix E: Research group self-assessment

Research group self-assessment

Maximum 5 pages pr. group.

1.1 Organisation, leadership, strategy and resources

a. Please give a brief account of the establishment and the development of the research group.
b. Please describe the leadership and organisation of the research group.
c. Please describe the scientific goals of the research group and the strategy for scientific publication and knowledge exchange, including cooperation with non-academic partners.
d. Please describe how the research group contributes to the strategic goals of the host institution.
e. To what extent does the research group incorporate external funding as a factor in its strategic planning? And, if relevant: please comment briefly on the support from the host institution in the development and running of externally funded projects.
f. To what extent does the host institution assist the research group in providing relevant research infrastructure, such as databases, scientific collections or experimental facilities?

1.2 Research profile and quality

a. Please describe the research activities and the research profile of the group.
b. Please describe how the research group has contributed to the development of the state of the art within its field. Examples of contributions may include (but are not limited to) theoretical and methodological developments, new empirical findings, interdisciplinary developments and production of datasets.

1.3 Recruitment and training

a. How does the research group contribute to recruitment and career development for temporary or permanently employed academic staff/researchers?
b. Please describe how PhD-students and postdoctoral fellows are recruited to the research group, nationally or internationally.
c. What is the group's contribution to the training and mentoring of PhD-students and postdoctoral fellows?
d. Please describe the extent to which PhD students and postdoctoral fellows participate in international exchange programmes (including time spent at research institutions abroad).
e. To what extent do PhD-students take part in collaboration with partners outside of academia?

1.4 Networking

a. Please describe how the research group engages in research collaboration. Collaboration may include (but is not limited to) cooperation across faculty divisions,

across institutions, with partners outside of academia or international cooperation.

1.5 Impact on teaching (if relevant)

a. Please describe how the research group contributes to educational activities.
b. How much time does the research group spend on teaching?
   Fill in the table below and add a comment if necessary

	Name of study programme	**Approximate time spent on teaching by research group members per year (hours including preparation)**
BA-level		
MA-level		
PhD-level		
Other		
Comment		

1.6 Other information

Include any other information that you consider relevant for this evaluation.

Curriculum vitae MAX 1 page

Research group				**Panel #**	
Name:				**CRIStin ID**	
Sex:		**Birth year:**		**Nationality:**	
Academic position:					
Former academic positions (last 5 years)					
Academic degrees	*Degree, university and year:*				

Number of PhD-students (if relevant)	**As main supervisor:**	**As co-supervisor:**
Under supervision		
Completed degrees 2006-2016		
Number of publications	**2007-2011**	**2012-2016**
Peer-reviewed monographs		
Articles in peer-reviewed journals		
Book chapters		
Academic commentary editions		
Exhibition catalogues		
Translations (related to research area)		
Textbooks for educational purposes		
Popular scientific books		
Popular scientific articles		
Reports		

Please rank your three most important publications since 2007	1. 2. 3.

Research group - Impact case study (optional)

The research group may document examples (cases) of the impact of their research beyond academia. The impact of the research is defined as any effect on, change or benefit to the economy, society, culture, public policy or services, health, the environment and quality of life, beyond academia. Impact includes, but is not limited to, an effect on, change or benefit to:

- the activity, attitude, awareness, behaviour, capacity, opportunity, performance, policy, practice, process or understanding
- of an audience, beneficiary, community, constituency, organisation or individuals
- in any geographic location whether locally, regionally, nationally or internationally.

Effects on other research or effects within the submitting institution (for instance the effects on teaching within the institution) are not to be reported as impact cases.

How to report and submit impact-cases?

Please note the following requirements for reporting impact:

- The research underpinning the impact cases should be anchored within the research group.
- Both the research and the impact should have been produced within the last 10 – 15 years. Priority should be given to more recent examples.
- Use the template on the next page to report the impact. Please copy the form for the submission of more than one impact case, so that only one case is reported per form.
- Each case-study should be clearly named and saved in a separate pdf-file and attached to the self-assessment for the research group.
- The name of the file for each case study should be as follows:
  SAMEVAL [institution]-[research group]- [short case name]

Template for case studies

Name of impact case: (max 10 characters)
Summary of the impact (maximum 100 words)
Description of the research underpinning the impact: (maximum 400 words.) (include names of key researchers in the group. A time frame for when the research was carried out should also be included).
Details of the impact (maximum 400 words) (include a description of how the research has contributed to the impact on society).
References to the research (scientific publications)
References to sources to corroborate the claims made about the impact (publications, reports, media items, policy papers, etc.)
If relevant: External references (external users or others who have witnessed the impact and could be contacted to corroborate the claims made in the reported research cases).

Appendix F: Damvad Fact sheet for Economics

On the factsheets from Damvad Analytics

The Factsheets are appendices to the Damvad Analytics's report *Social Science in Norway – Statistical analysis of publications and research personnel*,containing publication and research personnel statistics, and an analysis of social sciences in Norway. This factsheet presents a number of key indicators for each of the six evaluation panels, based on the listed individuals and their affiliations. The data presented summarize results for the last three years, 2014-2016. Please refer to the main report for descriptions of the data and method underlying the analyses.

Variables/indicators:
The indicators are based on the listed individuals and their affiliations. The data presented summarize results for the latest three years 2014-2016. Each factsheet shows indicator values for each of the institutions participating in the evaluation, for the research field in total and social science in Norway.

- **Number of NPI pub:** Total number of publications – counting publication qualified for being included in the Norwegian Publishing indicator
- **Pub Points:** Total publication points according to the Norwegian Publishing indicator
- **Number of listed individuals:** Total number of listed individuals per participating institution and faculty, not included are non-publishing individuals.
- **Share of L1 journals:** Share of NPI level 1 publications for NPI journal publications
- **Share of L2 journals:** Share of NPI level 2 publications – for NPI journal publications
- **Share of L1:** Share of NPI level 1 publications – for the total number of NPI publications
- **Share of L2:** Share of NPI level 2 publications – for the total number of NPI publications
- **PP per listed individuals:** Publication points per listed researcher – measuring the ratio of publication points per individual at each institution. The numbers may in some cases include individuals with more than one affiliation and/or individuals that are no longer affiliated with the given institution.
- **Avg. SJR:** SJR average for NPI publications indexed in Scopus
- **Avg. SNIP:** SNIP average for NPI publications indexed in Scopus
- **Impact OECD:** Impact relative to OECD – measured as Field Normalized Citation Score
- **Impact Norway:** Impact relative to Norway – measured as Field Normalized Citation Score
- **Impact Nordic:** Impact relative to the Nordic countries – measured as Field Normalized Citation Score.

Abbreviation	Description
SNIP	Source Normalized Impact per Paper (SNIP) SNIP measures the citation impact by normalising the citations based on the total number of citations in the research field. SNIP has the advantage of allowing direct comparison of publication sources in different subject fields. This makes it possible to compare the publication output across the diversified set of institutions.
NPI publications	The Norwegian Publication Indicator (NPI) Publications qualified to be included in the NPI are used as the basis for the performance-based basic funding system employed in Norway to distribute funding between institutions in the higher education sector as well as to the research institutes.
SJR	SCImago Journal ranking (SJR) The SJR takes into account both the number of citations received by a journal title and the prestige of the journal titles where such citations originate. As such the SJR indicator is a variant of the eigenvector centrality measure used in network theory. Here the measure establishes the importance of a node in a network, based on the principle that connections to high-scoring nodes contribute more to the score of the node.
Scientific Impact - FNCS	Field Normalized Citation Score (FNCS) The FNCS indicator considers differences in publication patterns for different scientific fields, publication types, and publication year. Finally, as an extra precaution to avoid overestimating the citation counts, we exclude self-citations, i.e. authors citing their own work. In calculating the scientific impact for each of the participating institutions relative to the average of Norway, the Nordic countries and OECD. As the average for the three benchmarks is equal to one, a value of e.g. 1.25 indicates that these publications receive 25 percentage point more citation than average.

Economics

Institution	Number of NPI pub	Pub Points	Number of listed individuals	Share of L1 journals	Share of L2 journals	Share of L1	Share of L2	PP per listed individuals	Avg. SJR	Avg. SNIP	Impact OECD	Impact Norway	Impact Nordic
BI	107	115.00	43	39%	61%	40%	60%	2.67	2.38	1.72	1.04	1.04	0.99
CICERO	63	39.97	14	70%	30%	63%	37%	2.86	1.71	1.54	0.96	0.91	0.84
CMI	36	26.20	16	71%	29%	67%	33%	1.64	1.23	1.32	1.04	0.81	0.96
Frisch	56	55.79	26	62%	38%	66%	34%	2.15	1.72	1.53	0.77	0.99	0.84
ISF	56	52.23	10	71%	29%	75%	25%	5.22	2.16	1.35	0.46	0.78	0.44
NHH	126	111.20	62	44%	56%	44%	56%	1.79	1.91	1.67	0.67	0.82	0.64
NINA	61	13.37	6	89%	11%	79%	21%	2.23	1.76	1.43	2.27	1.22	1.58
NMBU - HH	151	82.40	34	84%	16%	82%	18%	2.42	2.45	1.23	1.42	1.15	1.20
NMBU - Nor	43	22.70	5	92%	8%	88%	12%	4.54	1.34	1.23	1.16	1.00	0.96
NTNU - ØK	46	42.39	18	62%	38%	65%	35%	2.36	1.50	1.38	0.56	0.69	0.59
NUPI	33	22.75	11	79%	21%	73%	27%	2.07	1.16	1.24	0.79	0.66	0.51
UiA-HH	82	47.93	17	85%	15%	77%	23%	2.82	0.95	1.08	1.07	1.09	1.01
UiB	80	62.53	51	48%	52%	49%	51%	1.23	2.49	1.84	0.68	0.96	0.74
UiO-SV	144	123.50	92	55%	45%	53%	47%	1.34	2.47	1.91	0.85	0.85	0.76
UiS	150	91.80	23	84%	16%	85%	15%	3.99	1.23	1.25	1.46	1.20	1.24
UiT-BFE	46	27.07	17	80%	20%	78%	22%	1.59	1.45	1.28	0.66	0.48	0.73
UNI	20	17.55	12	58%	42%	60%	40%	1.46	1.51	1.40	0.56	0.65	0.67
Nord - HHN	26	27.75	10	76%	24%	77%	23%	2.78	1.40	1.06	0.41	0.60	0.45
Economics	1275	1093.00	425	71%	29%	70%	30%	2.57	1.11	1.68	1.11	1.01	0.99
Social Science in Norway	8945	7418.20	2611*	78%	22%	74%	26%	2.84	1.51	1.46	1.12	1.02	1.00

Appendix G: Output in scientific journals, Economics

Institution	Number of researchers	Research Grades	Number of articles	Percentage on level 2,	Number of articles on level 2	Number of articles on level 2 /per researcher
Frischsenteret	26	4	50	0,38	19	0,73
Institutt for samfunnsforskning	10	3	38	0,29	11	1,10
Norsk institutt for naturforskning	6	3	53	0,11	6	0,97
Norsk utenrikspolitisk institutt	11	3	24	0,21	5	0,46
CICERO Senter for klimaforskning	14	3	55	0,3	17	1,18
Uni Research Rokkan Centre	12	3	19	0,42	8	0,67
Chr. Michelsens Institutt	16	3	31	0,29	9	0,56
Universitetet i Agder Handelshøyskolen	17	2	53	0,15	8	0,47
Universitetet I Tromsø BFE	17	3	41	0,2	8	0,48
Nord universitet Handelshøyskolen	10	3	25	0,24	6	0,60
NMBU Noragric* **	5	3	NA	NA	NA	NA
NMBU Handelshøyskolen* **	34	3	NA	NA	NA	NA
Universitetet I Stavanger	23	3	143	0,16	23	0,99
NTNU	18	3	42	0,38	16	0,89
Handelshøyskolen BI	43	4	102	0,61	62	1,45
Universitetet i Bergen	51	4	67	0,52	35	0,68
NHH	62	5	111	0,44	49	0,79
Universitetet i Oslo SV	92	5	130	0,46	60	0,65
Total/mean	518**	3,38	984	0,32	341,1	0,79

*Table made by the Economics panel, January 2018, based on data from Damvad Analytics, 2017.

**502 researchers in Economics were enlisted for the SAMEVAL – evaluation, whereas Damvad in their bibliometrical analysis counted 518 economicsts.

*** Separate numbers are not provided for NMBU.

Appendix H: Time frame for collected self-assessments and bibliometric data

Institutional self-assessment

Level 1 The Research institution	**1.1 Organisation & strategy**	
	1.1.c	the institution's strategic aims for the next 5-10 years
	1.1.e	the institutions who have been evaluated by the RCN within the last 15 years
	1.2 Resources & infrastructure	
	1.2.b	important upgrades over the past 5-10 years and/or new equipment needs.
	FACT SHEET	
	Table 1	R&D expenditures and sources of funding (2014-2016)
	Table 2	Number of PhDs graduated at the institution per year (2014-2016)
Level 2 Research discipline(s) corresponding to the panel	**2.1 Employment**	
	2.1.b	number of positions that have been announced within the research discipline during the past three years (2014-2016) and the number of qualified applicants (form 1)
	2.2 Scientific quality	
	2.2.a	most important contributions to the larger research community over the last 5-10 years. Please include a list of the most important publications resulting from the research in this period
	2.3 Societal relevance	
	2.3.c	ten important examples of dissemination/knowledge exchange activities of the research unit from the last 5-10 years.
	2.4 Impact case study	
	2.4.b	the research and the impact should have been produced within the last 10 – 15 years.

Research group self-assessment

CV	former academic positions	Last 5 years
	number of PhD- students with completed degrees	Between 2006-2016
	number of publications	Between 2007-2011 and 2012-2016
	your three most important publications	Since 2007
Impact case	the research and the impact should have been produced within the last 10 – 15 years.	

Bibliometric data

Research personnel data	The data used for the analysis of the research personnel covers the period 2005 to 2015.
Publication data	The data collected from CRIStin will cover the period from 2011 to 2016.
	The Scopus enhanced data will cover publications between 2011 and 2016. However, to ensure robustness of the citation analysis, publications published internationally after 2016 will not be included when assessing citations and impact.

Appendix I: Template for assessments of the units: institutions and research groups

1. [NAME OF INSTITUTION]

SECRETARIAT: A short introduction on establishment and development of the institution and its organization.

SECRETARIAT: Fact sheet

1.1 Evaluation of [Institution]

1.1.1 Organisation, leadership and strategy

ASSESSMENT: overall reasoning

- How do you review the leadership of the research area on an institutional level?
- Does the institution have adequate goals and a suitable or an unsuitable strategy to reach them?
- How do you consider the institutions' strategic focus (or lack there of), taken into account its publication strategies, the national and international research collaboration?
- How does the institute make use of external research funding? Are the use of this funding reasonable, and/or is there room for improvements?

1.1.2 Institutional following up on previous evaluations

ASSESSMENT: overall reasoning

- Consider conclusions and recommendations from previous evaluations, and give your opinion on the way the reviews have been followed up.

1.1.3 Research environment (if relevant)

ASSESSMENT: overall reasoning

- How do you review the institutions policy for maintaining a fruitful environment for production and exchange of knowledge? (i.e. seminars, summer schools, guest lectures and scholars, etc)

1.1.4 Resources and infrastructure

ASSESSMENT: overall reasoning

- Does the institution provide adequate resources and infrastructure?
- Does the research area make good use of these?

1.1.4 Research personnel

ASSESSMENT: overall reasoning

- Are the area's hiring and career development practices consistent with best practice?
- Are PhD candidates, post-docs and junior faculty adequately trained and mentored?
- Has the institution implemented the European Charter and code and been awarded the brand "HR Excellence in Research, or what are the plans to implement the Charter?
- Is there a transparent career path?
- Is there sufficient national and international mobility of researchers?

- Is the balance among the research personnel appropriate in terms of gender, age and diversity?

1.1.5 Research production and scientific quality

ASSESSMENT: reasoning

Numerical scale, scientific quality, 5-1 (excellent–weak)

- To which extent does the institution pursue policies to improve and facilitate scientific performance of high quality?
- How is the productivity, the degree of originality and international profile?
- Evaluation of the cases from the institutions in the research area
- Has the institution contributed to advancing the state of the art in the research area /scientific discipline/ to interdisciplinary production of knowledge?
- How does the institution make use of interdisciplinary approaches, when these are relevant?

1.1.6 Interplay research-education: impact on teaching

ASSESSMENT: overall reasoning

- How is the balance between teaching and research?
- Are there established linkages between the research and the study programmes offered by the institution?
- Does the institution have a focus /strategy to secure / improve the interplay of teaching and research?
- How are eventual challenges addressed and handled?
- To what extent are students involved in staff research?

1.1.7 Societal relevance and impact

ASSESSMENT: reasoning + identify best cases

- Does the institution have strategies for dissemination, user-involvement and knowledge exchange? How do you review the strategies?
- Does the institution document relevant dissemination/knowledge exchange activities?
- Does the ongoing research at the institution have a linkage/association to thematic priorities set out in the Norwegian Government's Long-Term Plan for Research and Higher Education and other relevant policy documents?
- To what extent does research in the area benefit the economy, society, culture, public policy or services, health, the environment or quality of life, beyond academia? What is your overall view?

1.1.8 An overall review on profile, scientific quality and impact on institutional level

ASSESSMENT: overall reasoning

1.1.9 Feedback

1.2 Evaluation of [Research group A]

Short description of the research group.

ASSESSMENT: overall score 5-1

1.2.1 Organisation, leadership and strategies

ASSESSMENT: overall reasoning

- How do you review the leadership of the research group?
- How do you view the group's intellectual focus and strategy to reach them? Please take into account its publication strategies, the national and international research collaboration.
- Does the group make use of external research funding, and eventually how? Are the use of the external funding reasonable, and/or is there room for improvements?
- Does the research group contribute to the institution's overall goals or not?
- To which extent does the institution pursue policies to improve and facilitate scientific performance of high quality?
- Does the institution provide adequate resources and infrastructure, and how does the research group make use of them?

1.2.2 Research personnel: including recruitment, training, gender balance and mobility

ASSESSMENT: overall reasoning

- How is the group's hiring and career development practices? Are they consistent with best practice?
- How to you view the training and mentoring of PhD candidates and post-docs?
- Is the balance among the research personnel appropriate in terms of gender, age and diversity?
- How is the national and international mobility of researchers? Is it sufficient /insufficient and in which way(s)?

1.2.3 Research production and scientific quality

- How is the productivity of the research group, the degree of originality and its international profile?
  Has the group contributed to advancing the state of the art in its discipline(s)? If yes, how?
- Does the group make use of interdisciplinary approaches, where these are relevant? How?

- How do you review the quality of the research overall?

1.2.4 Networking

ASSESSMENT: overall reasoning

- Does the group make good use of collaboration, nationally and internationally, to advance its strategy and produce high-quality, relevant research?

1.2.5 Interplay research-education: impact on teaching (if relevant)

ASSESSMENT: overall reasoning

- Does the research group contribute to educational activities?
- To what extent is the research of the group relevant for the study programmes at the host institution or other institutions?

1.2.6 Societal relevance and impact (if relevant)

ASSESSMENT: overall reasoning

- Does the research group document relevant dissemination/knowledge exchange activities?
- To what extent does research in done by the research group benefit the economy, society, culture, public policy or services, health, the environment or quality of life, beyond academia? What is your overall view?

1.2.7 Overall assessment

ASSESSMENT: overall reasoning

- What is the overall profile, and scientific quality of the research group?
- To what extent is the research group linked to / have an impact on the research environment at its institution?
- What is the overall significance of the research group in a national research area context?

1.2.8 Feedback

Appendix J: Template for an assessment of the ten most important publications listed by the institutions

Template for an overall assessment of the ten most important publications listed by the institution

The institutions have been invited to submit a list of ten most important publications. These publications are listed as the attachment of the institutional self-evaluation, and also available as pdf or open access links for further information.

The assessor should provide an overall assessment of these listed publications by the institution. The assessment is overarching, however, the publications can be consulted if/when relevant.

The overall assessment should be provided with the grading scale for scientific quality, along with reasoning.

Note that not all of the questions involve a quality criterion (for instance, to what extent are the publications interdisciplinary or co-authored does not imply a normative judgement), these criteria are proposed to link the assessment of publications to the overall assessment of the institutional aims and strategies for the field.

How would you assess the selected publication outlets (i.e. significance and quality of journals, publishers, book series)?
How would you assess the originality and significance of the publications within its designated field, nationally and/or internationally?
Are the submitted ten publications representative of the discipline in this institution? (i.e. do the publications represent few/many of the researchers and sub-themes of the discipline in this institution?)
If relevant: **To what extent do the publications contribute to interdisciplinary research?**
If relevant: **To what extent do the publications include co-authoring with significant researchers on the field (nationally and internationally)?**
To what extent do the publications reflect the stated thematic, theoretical and/or methodological foci of the institution?
How would you in broad terms assess these ten publications?

Appendix K: Template for an assessment of the publications of listed members at the research groups

Template for an overall assessment of the publications of listed members at the research groups

The research groups have been invited to submit one publication per member listed in the evaluation. The publication could be a scientific article or a book chapter. For monographs and other publications exceeding 30 pages, the main ideas and findings of the publication should be indicated. The selected chapter(s) should not exceed 50 pages. The panel will consider when external referees are needed for further assessment of the publications.

The assessors should review all the submitted publications in terms of their quality, and provide a single assessment for all of the publications submitted by the research group, following the template underneath. The assessment should be written with the assumption that parts of the text can be used for the section with the title "Research production and scientific quality".

Please provide an overall assessment using the grading scale for scientific quality (5-1), as well as a short reasoning for the grade.

Note that not all of the questions involve a quality criterion (for instance, to what extent are the publications interdisciplinary or co-authored does not imply a normative judgement), these criteria are proposed to link the assessment of publications to the overall assessment of the research group aims, scope and strategies.

How would you assess the selected publication outlets, i. e. significance and quality of journals and other venues for publications.
How would you assess the scientific quality of the publications in terms of coherence of argument, methodology and overall analysis?
How would you assess the empirical contributions of the publications?
How would you assess the analytical and/or theoretical contributions of the publications?
If relevant: **To what extent do the publications contribute to interdisciplinary research?**
How would you assess the originality of the publications within its field, nationally/internationally?
If relevant: **To what extent do the publications include co-authoring with significant researchers on the field, nationally and internationally?**
How would you assess overall coherence of the research group publication output, that is, the level of shared thematic, theoretical and/or methodological foci in the group? **To what extent do the publications reflect the stated thematic, theoretical and/or methodological foci of the research group?**
Overall evaluation of the quality of publication output (reasoning and assessment scale for scientific quality)

Appendix L: Societal impact: good practice cases

Case	Reasoning
NHH, LEMO-CIO: Media	Has substantial underpinning research, clear channels of impact in a variety of venues (the competition commission, private sector consulting, public debate), and some good actual influence is claimed either on a specific decision or in terms of shaping debate.
UiO, Economics: Environmental Economics, and Taxation of Oil Companies	In both cases, there is a clear thread from research-based arguments published in scientific journals and books, through committee and other work, to actual changes to government policy. Although the main immediate impact is above all on Norwegian policies, the impact goes beyond national borders.
UiO, Oslo Fiscal Studies: Childcare	An impressive report on how studies of public childcare in Norway (using register data) facilitate the identification of various short and long-run effects on both parents and children. The study points to the importance of universal child care programmes in explaining differences in earnings inequality and income mobility, and it has influenced various policy documents in Norway, as well as the debate in other countries, and also documents by the World Bank, UN and IMF.
UiO, Frisch Centre: Green Tax	The case describes the impact of a report on green taxation to which researchers from the Frisch Centre have contributed. The report draws on past research at the centre, in particular in the domain of environmental (and climate) economics. The case shows that the report was frequently used in the debate on green taxation in the Norwegian parliament; in future, this report may also affect decision-making on green taxation. The impact may even go beyond Norway.

The Research Council of Norway
Visiting address: Drammensveien 288
P.O. Box 564
NO–1327 Lysaker

Telephone: +47 22 03 70 00
post@rcn.no
www.rcn.no

Publisher:
© The Research Council of Norway
www.rcn.no

June 2018
ISBN 978-82-12-03694-9 (pdf)

Design: Melkeveien Designkontor AS
Photos: Shutterstock
Translation by: Allegro språktjenester AS

Fagfellerapport for 2023 for
Institutt for økonomi, Universitetet i Bergen

Tore Nilssen

8. mars 2024

1. Bakgrunnsinformasjon

Dette er en fagfellerapport for Institutt for økonomi ved Universitetet i Bergen. Den omhandler tre ulike studieprogram ved instituttet:

- Samfunnsøkonomi, bachelor
- Samfunnsøkonomi, master
- Samfunnsøkonomi, profesjon

Dette er den fjerde og siste rapporten jeg skriver, og den skiller seg en del fra de tre første jeg har skrevet, for årene 2020-2022. Den skiller seg dermed også fra malen som Det samfunnsvitenskapelige fakultetet har utarbeidet for disse rapportene, som de tidligere rapportene har fulgt ganske tett. Bakgrunnen for dette er at jeg i de tre første rapportene år for år gikk gjennom de tre viktigste emneområdene mikroøkonomi, makroøkonomi og metode – og de tre studieprogrammene. I diskusjoner jeg hadde med instituttledelsen gjennom 2023, var det klart at valget sto mellom (i) å begynne på ny med en treårig syklus av samme modell som de tre foregående årene, (ii) å oppsummere hvordan instituttet har håndtert de utfordringene for disse programmene som jeg har pekt på i de tidligere rapportene, og (iii) å ta opp noen utfordringer som er viktige, men som ikke har blitt dekket, i hvert fall ikke tilstrekkelig, i de tre rapportene jeg har skrevet til nå. Alternativ (i) er lite tilfredsstillende så lenge dette er min siste rapport og det da ikke gir god mening for meg å starte en ny syklus. Alternativ (ii) er lite tilfredsstillende, siden instituttet har diskutert endringer i lys av rapportene mine, men enten ikke har rukket å gjennomføre planlagte endringer eller ikke har rukket å se konsekvensene av disse endringene. En slik oppsummering bør derfor vente enda noen år. Vi endte derfor opp med alternativ (iii).

De utfordringene jeg fokuserer på i denne rapporten, er studiets arbeidslivsrelevans og rekruttering til masterstudiet. Grunnen til avgrensingen til masterstudiet er at rekruttering til bachelor- og profesjonsstudiene er rimelig grundig dekket tidligere.

Det er altså ikke noen spesiell behandling av noen enkeltemner i denne rapporten, slik jeg gjorde i de tre foregående rapportene. Ett emne som kunne ha vært omtalt grundig, er ECON381 Praksisbasert prosjektarbeid, som riktignok er diskutert tidligere i omtalen av profesjonsstudiet, men som er relevant også her, i en diskusjon av arbeidslivsrelevans av studiet. Men en kansellert flygning gjorde at emneansvarlig ikke rakk tilbake til Bergen den dagen jeg hadde møter ved instituttet. Emnet er med i diskusjonen nedenfor, men den diskusjonen ville normalt ha vært rikere enn den er blitt. En nyhet fra tidligere er imidlertid at

instituttet brakte inn en representant for arbeidslivet for på den måten å få et blikk utenfra på arbeidslivsrelevans.

I arbeidet med denne rapporten var jeg en dag i november 2023 på besøk på instituttet, og da hadde jeg samtaler med følgende personer.

Fra instituttledelsen:

Julie Riise, nestleder ved instituttet
Frode Meland, leder for programutvalget for de tre studieprogrammene
Arild Aakvik, undervisningsleder ved instituttet

Fra øvrig vitenskapelig stab ved instituttet:

Astrid Louise Hanssen Wang

Fra arbeidslivet:

Eirik Norvald Christensen, økonomisjef i SK Brann. Christensen har både en mastergrad og en doktorgrad fra instituttet, den siste i 2009. Dermed er han en alumn fra instituttet, og han har erfaring med undervisning ved instituttet. Frem til han nylig begynte i SK Brann, har han jobbet i Konkurransetilsynet, Sparebanken Vest og Sbanken. I samtalen var det særlig erfaringene fra bankvirksomhet han baserte seg på.

Fra studentene:

Andrine Syltøy (master, andre år)
Berit Siggervåg Sortland (profesjon, femte år)
Martin Lid (profesjon, femte år)
Selma Knudtzon (master, andre år)
Wilhelm Grande Guldteig (bachelor, tredje år)
Maria Valland Lund (bachelor, tredje år)
Gabriel Hveem (bachelor, tredje år)

Denne rapporten bygger på disse samtalene.

2. Arbeidslivsrelevans

I arbeidet med denne rapporten, og særlig under samtalene jeg har hatt, har det kommet frem at de to temaene for årets rapport, arbeidslivsrelevans og rekruttering til masterstudiet, henger nært sammen. Jeg skal likevel behandle dem ett tema om gangen.

Mitt inntrykk er at arbeidslivsrelevansen i studiet ved Institutt for økonomi er god. Det ser man spesielt ved at de aller fleste kandidatene fra masterstudiet får relevante jobber. Den viktigste grunnen til at denne relevansen er høy, er at studiet gjør kandidatene trygge i faget sitt og metodene som samfunnsøkonomer anvender, sånn at de er i stand til å delta i diskusjoner, lese faglitteratur og gjøre analyser når de kommer ut i jobb.

Det viktigste studentene kan gjøre i studiet for å sikre at egen utdanning er arbeidslivs-relevant, er å jobbe jevnt og trutt, slik at de blir trygge i faget og får gode karakterer. Det viktigste instituttet kan gjøre, er å legge til rette for at studentene gjør dette. Sånn sett handler

det aller meste av arbeidet med studiekvalitet om arbeidslivsrelevans. Men for å få studentene til å jobbe jevnt og trutt, trenger de motivasjon. Da er det viktig for dem å se underveis at det de jobber med i studiet, henger sammen med det som skjer ute i samfunnet.

Formuleringene i forrige avsnitt er mine egne. Men de stemmer godt overens med det jeg ble fortalt av instituttets representant Wang og arbeidslivets representant Christensen. At Wang og jeg er noenlunde enige, er kanskje ikke så overraskende, siden vi begge er undervisere på hvert vårt universitet. Men det er interessant at synspunktet fra arbeidslivet sammenfaller ganske bra med vårt. Det er mye kandidatene trenger å vite for å fungere i en jobb etter ferdig utdannelse. Men det vil arbeidsgiveren gjerne ta hånd om selv. Det arbeidsgiverne og arbeidskollegene der ute trenger, er kandidater som er trygge i faget. Og det blir man ved å jobbe jevnt i studietiden.

Studentene jeg har snakket med, er mer bekymret for arbeidslivsrelevansen i studiet enn foreleseren og arbeidslivsrepresentanten er. Det tyder på at det er et sprik mellom oppfattet og faktisk arbeidslivsrelevans. Dermed er utfordringen med arbeidslivsrelevans langt på vei en kommunikasjonsutfordring: det gjelder om å fortelle studentene at det kommer til å gå bra, at de får jobb, hvis de bare står på og jobber jevnt. Noen snakker om kompetansebevissthet blant studentene som et viktig aspekt ved arbeidslivsrelevansen. Flere av forslagene mine er i tråd med den tanken.

Et viktig tiltak i instituttets nåværende arbeid med arbeidslivsrelevans er emnet ECON381, Praksisbasert prosjektarbeid. Praksis er et krevende felt. I studier med stor bruk av praksis, sånn som treårige profesjonsstudier i sykepleie, sosialt arbeid og barnevern, brukes store ressurser på å holde oppe et system som skal gi studentene en positiv og effektiv opplevelse av praksisperiodene sine. Det betyr blant annet at studentene øver på å være i praksis før man drar ut, og at veilederne ute i arbeidslivet utdannes til veiledning for å kunne gjøre en god jobb. De nevnte studiene skiller seg fra et studium i samfunnsøkonomi ved at trygghet i faget fremmes nettopp gjennom praksisperioder. Dette igjen skyldes at dette er profesjonsstudier der hensikten er å skaffe kvalifisert arbeidskraft innenfor rimelig veldefinerte arbeids-oppgaver. Samfunnsøkonomistudiet har ikke et like homogent arbeidsmarked. Gitt at praksis krever betydelige ressurser for å lykkes, bør man vurdere om ressursene som brukes på ECON381 i dag, kan brukes bedre på andre tiltak. Ett av problemene med emnet er at det ikke er ressurser nok til å tilby det til alle studenter. Et annet problem er at det kommer veldig sent i studiet, sånn at det ikke bidrar til å korrigere spriket mellom studentenes opplevde arbeidslivsrelevans og den faktiske relevansen. Et mulig tredje problem er studenter som tar emnet uten noe annet mål enn å få de 20 studiepoengene de mangler for å få graden, et problem som kan være vanskelig å løse så lenge emnet i sin natur er vanskelig å stryke i.

Jeg har følgende forslag til tiltak når det gjelder arbeidslivsrelevans. De står ikke nødvendigvis i prioritert rekkefølge.

- Systematisk innsamling av informasjon om hvor kandidatene får sine første jobber. Informasjon om dette vil hjelpe studentene til å få en mer realistisk oppfatning av studiets arbeidslivsrelevans. Det er viktig at informasjonen ikke bare samles inn, men spres til studentene på ulike nivåer.
- Informasjons- og motivasjonsmøter med bachelor-studentene om arbeidsliv og masterstudier. Dermed får man slått sammen de to bekymringene denne rapporten handler om. Det som særlig trengs, er at studentene får reflektert i det andre

studieåret, og gjerne også mot slutten av det første, over arbeidslivsrelevans og verdien av å ta en master. I det andre året kjenner man godt til hva samfunnsøkonomi går ut på, samtidig som man ennå ikke har bestemt seg for fortsettelsen.

- Kontakt med alumner. Alumner kan være gode rollemodeller for studentene og kan komme med erfaringer om hvordan det var for dem å komme ut i arbeidslivet. Her er det sikkert mulig å få til et samarbeid med studentforeningen Econos. En bieffekt kan være at man over tid vil skape et nettverk av alumner, som kan få betydning for både instituttet og studentene langt utover spørsmålet om arbeidslivsrelevans.
- Gjesteforelesere. Emnene på studiet, særlig valgemnene, bør inneholde gjesteforelesere. Det er ekstra fint for arbeidslivsrelevansen om disse gjesteforeleserne kommer fra arbeidslivet. Det er minst tre typer gjesteforelesere. Den ene tar utgangspunkt i emnets pensum og forteller hvordan stoffet kommer til anvendelse i vedkommendes jobb. Den andre forteller om noe interessant og spennende på egen arbeidsplass uten å se noe særlig hen til om det vedkommende forteller, reflekterer pensum. Den tredje typen gjesteforelesere, som gjerne kan overlappe med en av de to foregående, kommer til instituttet også for å rekruttere. For arbeidslivsrelevans kan det være gunstig at slike rekrutteringsfremstøt får blande seg med selve forelesningen. Alle disse typene gjesteforelesere er velegnet for å berike undervisningen. Dersom man bruker alumner som gjesteforelesere, vil man også dra nytte av alumnkontakten som fremmes i forrige punkt. Kanskje man skal vurdere mingle-muligheter ved besøk av gjesteforelesere og/eller alumner.
- Valgfrie emner. Mange studenter føler at det er for få emner å velge mellom utenom de obligatoriske. Det synes å gjelde både bachelor og master. Jeg er på den ene siden overbevist om at teori og metode er viktigere for gode karrierer i arbeidslivet enn hvilken som helst sammensetning av valgemner en student måtte ha. Men samtidig er det sånn at lysten til å jobbe og få karakterer øker når studenten tar emner som interesserer. Det betyr at utvalget av valgemner har betydning for arbeidslivsrelevansen. Samtidig er det kostbart å ha en stor meny av valgemner. Så det vil være grenser for hvor langt man skal gå i å breie ut utvalget.
- Seminarundervisning. Instituttet bør motivere studenter til å ta på seg oppgaver som seminarledere fordi dette er en veldig god forberedelse til arbeidslivet. Evnen til å presentere en sak for et publikum blir verdsatt i arbeidslivet.
- Stabsseminar om arbeidslivsrelevans. Dette temaet bør egne seg godt for litt brain storming blant instituttets ansatte om hvordan gå frem for å øke den opplevde arbeidslivsrelevansen blant studentene.
- Gjennomgang av praksisemnet. Instituttet må vurdere om det er mulig å gjennomføre ECON381 på en måte som gjør at ressursene som brukes på det, kaster tilstrekkelig godt av seg. Ressursene er knappe, og selv om det kan synes politisk ukorrekt å legge ned et arbeidslivsrettet tilbud, må man vurdere om det finnes andre tiltak som kaster mer av seg enn dette. Dersom emnet skal beholdes, må man regne med å bruke mer ressurser på det enn i dag. Det er viktig at vertsorganisasjonene motiveres til å ta godt imot studentene, at oppgavene studentene settes til, er reelle, at studentene trekkes inn i måten arbeidet gjøres på hos dem, og så videre. Og dette er ikke ment som en uttømmende liste over hva man bør tenke gjennom i arbeidet med ECON381. Et alternativ til ECON381 kan være et case-basert emne. Her kan man invitere inn forelesere fra arbeidslivet som presenterer reelle problemstillinger man ønsker løsning

på. En tjenlig eksamensform i et slikt emne er trolig mappeevaluering, der studentene kan velge blant casene som er blitt presentert, og for eksempel presentere løsninger på to case for eksamen. Det er uklart hvor stort et slikt emne bør være. Dagens ECON381 er på 20 studiepoeng. Et case-basert emne bør ikke være større enn 10 studiepoeng. Det skulle også være mulig å åpne opp et slikt case-basert emne for masterstudentene og ikke kun for profesjonsstudentene. Kanskje man også kan vurdere å ha et slikt emne i bachelorstudiet.

- Vurdering av oppretting av arbeidslivsrettede emner. Institutt for økonomi, i likhet med mange andre institutter rundt omkring, er av gode grunner opptatt av at studentene skal lære seg Stata, for dette verktøyet gir gode sjanser for studentene til å skrive gode masteroppgaver. Men en uheldig ting med Stata er at dette programmet knapt brukes utenfor akademia. Dette kan bøtes på ved å gi studentene muligheter for å lære seg dataprogrammer som er i bruk ute i samfunnet, men som ikke egner seg til masteroppgaver. Eksempler kan være Excel og Power BI, selv om jeg må legge til at jeg ikke sitter med oversikt over det relevante tilbudet. Et annet mulig tema for et arbeidslivsrettet emne kan være skrivetrening og presentasjonstrening. Det kan også tenkes at enda andre tema kan dekkes på denne måten. Disse emnene bør ikke være på mange studiepoeng, og det er et spørsmål om det er ønskelig eller mulig innenfor regelverket ved UiB å lage slike korte emner. Det kan også være at det finnes tilstrekkelig mange studenter som ønsker å lære seg dataverktøy som brukes utenfor universitetet, selv uten å få studiepoeng for det.
- Oppgradering av metode-emner. Det er vanskelig å si hvordan fremtiden vil bli, og det er utfordrende å tenke på at kandidatene som går ut fra studiet i samfunns-økonomi, skal være i arbeidslivet i ca 40 år. Men det er viktig at metode-emnene er i utvikling, også med tanke på metodebruk i arbeidslivet. Eksempler på tema som man bør vurdere å ta inn i undervisningen i statistikk og økonometri, er programmering og kunstig intelligens. Også i matematikk-emner bør man vurdere om det finnes behov for opplæring i dataverktøy.

3. Rekruttering til masterstudiet

Som allerede nevnt er det en nær sammenheng mellom å skape en følelse av arbeidslivs-relevans eller kompetansebevissthet blant studentene og å få en god rekruttering til master-studiet. Når studentene i bachelorstudiet innser at det de lærer, er relevant i arbeidslivet, vil de ønske å starte på masterstudiet. Dermed blir dette studiet mer populært, tilstrømmingen øker, og kvaliteten på studentene som tas opp i studiet, øker. Så mange av forslagene mine over vil kunne hjelpe på rekrutteringen til masterstudiet, riktignok i varierende grad. La meg legge til noen momenter som særlig angår rekrutteringsspørsmålet.

Det sentrale i rekrutteringen til masterstudiet er å gjøre bachelorstudentene klare for masterstudiet. Her er noen forslag.

- Instituttet bør reflektere over hvor man kan rekruttere studenter fra til masterstudiet. Hovedkilden vil være eget bachelorstudium. En annen mulig kilde kunne være ITØK-studiet. Men siden det er organisert som et integrert femårig studium, vil det ventelig ikke være mye å hente der. En tredje kilde kunne være Høgskulen på Vestlandet. Men

en bachelor i øk.adm. gir trolig en for svak bakgrunn i samfunnsøkonomi og metoder. Heller ikke hos bachelor-kandidater fra NHH er det særlig mye å hente, tror jeg. Og det ser ikke ut som SV-fakultetet har noen tverrfaglige bachelorprogram med mulighet for fordypning i samfunnsøkonomi. Det som gjenstår, er bachelorstudier i samfunnsøkonomi utenfor Bergen. Og det er en viss rekruttering fra både NTNU og UiO. Men spørsmålet er om det går an å gjøre en slik rekruttering systematisk. Det ser for meg ut som eget bachelorprogram også i fortsettelsen vil være den dominerende veien inn i dette masterprogrammet.

- Det er viktig at studentene er godt forberedt til masterstudiet. En mulighet er å legge inn mer metodeundervisning i bachelorstudiet. Et konkret tiltak kunne være å gjøre ECON243 Videregående matematikk og optimering obligatorisk. For meg virker det drastisk. Men problemer med å rekruttere til masterstudiet fra bachelorstudier utenfor instituttet og utenfor UiB bør ikke være et viktig moment, av grunner jeg diskuterer over. I stedet for å gjøre ECON243 obligatorisk, kan man prøve å bringe undervisningen i de obligatoriske emnene man har i dag, opp noen hakk, slik at studentene er tilstrekkelig klare til nivået i masterstudiet. Men la meg legge til at en opplevelse instituttet måtte ha om at studentene er for svake i samfunnsøkonomi når de begynner på masterstudiet, kan være en effekt av pandemien, som i så fall vil forsvinne om kort tid.
- Som jeg allerede har vært inne på, er informasjon om arbeidslivsrelevans viktig gjennom bachelorstudiet, særlig mot slutten av det første studieåret og gjennom hele det andre året. Dette kan kombineres med informasjon om masterstudiet.
- Studentene rapporterer at det første semesteret i masterstudiet er veldig tøft. Instituttet bør reflektere over hva som er grunnen til dette. En mulighet er at nivået på bachelorstudiet er for lavt. Det leder tilbake til spørsmålet om bachelorstudiet bør inneholde flere innslag av metode. En annen mulighet er at for mye viktig stoff er samlet i masterstudiets første semester. Det bør kanskje vurderes å flytte et av emnene i første semester over i det andre semesteret.
- Jeg har i tidligere rapporter skrevet om behovet for et godt utvalg av valgemner i masterstudiet. Det er fremdeles viktig. Men jeg tror ikke rekrutteringen til masterstudiet, som er det spesifikke temaet her, vil bedres av et større tilbud av valgemner.

4. Avsluttende kommentarer

La meg oppsummere denne rapporten. For det første henger de to spørsmålene jeg har drøftet her, sammen. En opplevelse av arbeidslivsrelevans og høy bevissthet om egen kompetanse blant bachelorstudentene vil gi en god motivasjon til å søke seg inn på masterstudiet med solide kunnskaper fra bachelorstudiet. For det andre, og relatert til det første punktet, er eget bachelorstudium den klart viktigste basen for rekruttering til masterstudiet, og sånn kommer det nok til å være en stund. Det gir gode muligheter for å se på eventuelle endringer i bachelorprogrammet som måter å forbedre masterprogrammet på.

Dette er min siste rapport av fire, skrevet for årene 2020-2023. Det har vært givende for meg å skrive disse rapportene, og ikke minst ha gode samtaler med både studenter, faglærere og instituttledelse. Hovedinntrykket mitt er at de tre studiene jeg har hatt ansvar for å skrive

rapporter om, står trygt. Knappe ressurser vil alltid redusere handlingsrommet, men det er noe vi her som ellers må leve med.

Skal jeg nevne en utfordring som har vært en gjenganger i de tidligere rapportene, er det den særstillingen instituttet har gitt profesjonsstudiet. Denne særstillingen innebærer en skjevfordeling av ressurser. Å fjerne denne særstillingen helt eller delvis vil spare inn ressurser, ressurser som kan brukes til å fremme opplevelsene av arbeidslivsrelevans i bachelorstudiet, og dermed rekrutteringen til masterstudiet.

Det er særlig i den første rapporten min, om 2020, jeg skriver om instituttets særbehandling av profesjonsstudiet. Studentene i dette studiet får mange fordeler som studentene på bachelor- og masterstudiene ikke får. Blant disse fordelene er ekstra innleveringer og egne seminargrupper. Å gi disse fordelene til alle studentene, spesielt til studentene på bachelorstudiet, vil kreve ressurser, som kanskje kan brukes mer effektivt andre steder. Jeg mistenker likevel at gevinsten ved å gjøre det mer enn oppveier ulempen ved at profesjonsstudiet ikke fremstår som like eksklusivt. Å begrense ECON381 Praksisbasert prosjektarbeid til profesjonsstudiet gir derimot mening, på grunn av ressursene det krever, og fordi profesjonsstudentene trenger mer valgfritt tilbud på masternivå.

Jeg mener ikke at profesjonsstudiet ved instituttet skal legges ned, og dette har heller ikke vært et tema i de mange samtalene jeg har hatt ved instituttet disse årene. Profesjonsstudiet pløyer dypere i faget enn kombinasjonen av bachelorstudiet og masterstudiet. Det gir etter mitt syn tilstrekkelig egenart til å holde oppe studiet. Men nettopp fordi studiet pløyer dypere, trenger studentene her flere valgemner på masternivå – og der går det med en del ressurser. Det er vel denne ressursbruken som bør være sentral dersom man skal vurdere profesjons-studiets fremtid, ikke ressursene på ekstra innleveringer og lignende som jeg har fokusert på i mine rapporter. I tillegg kommer også andre momenter, som for eksempel det store frafallet i profesjonsstudiet. Slik jeg oppfatter det, er det litt for få masteremner på masternivå ved instituttet, men problemet virker ikke stort nok til at det er aktuelt for meg å foreslå nedleggelse av profesjonsstudiet. Men som gode økonomer liker vi å legge vekt på alternativ-kostnader. Hvilke verdier som kan skapes dersom man bruker disse ressursene annerledes, bør utredes nærmere før man tar en beslutning om å legge ned profesjonsstudiet.

Når det gjelder selve arbeidet som ekstern fagfelle, vil jeg gjerne fortelle Universitetet i Bergen at det virker unødvendig å gjøre dette arbeidet hvert år. Jeg fordelte på et vis arbeidet over tre år, i og med at jeg tok for meg de tre studiene og de tre hovedområdene i faget over de tre første årene. En seksårs sykel for en slik gjennomgang er tilstrekkelig. Det betyr at det bør holde med å ha en fagfellerapport annethvert år. Men behold gjerne rapportmalen, for den gjorde arbeidet med disse rapportene lettere og mer oversiktlig.

Jeg takker hermed for meg.

Programevaluering masterprogrammet i Medier og kommunikasjon (MASV-MEVI), 2019-2024

Krav til studietilbudet i UiBs system for kvalitetssikring av utdanningene

Innledende

Denne rapporten er presentert av Programrådet for Medier og kommunikasjon. Programrådets vurdering at vi med god margin imøtekommer kravene knyttet til kvalitetssikring for vårt masterprogram i medier og kommunikasjon i perioden 2019-2024. Utviklingen er også positiv over tid. En viktig årsak til dette kan være at vi over tid lykkes med å adressere fagområdes aktualitet og viktighet i skjæringspunktet kommunikasjon, teknologi og samfunn.

Vi benytter anledningen til å nevne fire områder som vi i den kommende evalueringsperioden ønsker å fokusere på:

1. Styrke dialogen med studenter, stab og fag-/praksismiljø om faglige utfordringer og muligheter feltet kommunikasjon, teknologi og medier står overfor: Hva skjer på feltet, hvorfor skjer det, og hvordan kan vi håndtere det som fagmiljø.
2. Utforske mulighetene for faglig utvikling og samarbeid med andre studieprogram på Institutt for informasjons- og medievitenskap: journalistikk, informasjonsvitenskap, medier og interaksjonsdesign, film- og TV-produksjon, samt kunstig intelligens.
3. Styrke gjennomstrømmingen i masterprogrammet. Målet er særlig at en større andel av kandidatene leverer masteroppgave på normert tid, dvs. etter å ha skrevet masteroppgave 3. og 4. semester.
4. Bachelorprogrammet i medier og kommunikasjon restruktureres. I bachelorprogrammet legger vi mer vekt på akademisk skriving, metode og analyse. Vi ønsker nå også å legge bedre til rette for en videreføring og utvikling av analyse-/metodekompetansen i masterprogrammet.

Opptakskrav og opptakstall

Tabell 1 Søking og opptak

Årstall	Terminkode	Studieplasser	Søkere	1.prioritet	Kvalifisert	Kvalifiserte 1.pri	Fått tilbud	Svart ja	Andel ja av tilbud	Registrert	av tilbud	pr. studieplass
2024	HØST	25	153	105	123	84	78	39	50,0%	31	39,7%	124,0%
2023	HØST	25	114	72	71	49	59	23	39,0%	18	30,5%	72,0%
2022	HØST	25	121	83	68	48	59	34	57,6%	30	50,8%	120,0%
2021	HØST	23	156	112	105	75	78	34	43,6%	31	39,7%	134,8%
2020	HØST	23	148	97	97	67	71	29	40,8%	26	36,6%	113,0%
2019	HØST	20	119	80	84	61	68	37	54,4%	30	44,1%	150,0%

Tabell 1 viser at masterprogrammet i medier og kommunikasjon høst 2024 har 25 studieplasser, en økning med fem studieplasser siden 2019. Antall søkere 2024 er 153, og det er 105 søkere som har programmet som førsteprioritet. Så mange som 123 av søkerne er kvalifisert, og 84 av de kvalifiserte søkerne er førsteprioritetssøkere. Tilbud ble høsten 2024 gitt til 78 studenter, andel ja-svar på tilbud var 50%, og 31 studenter ble registrert; 39,7% av de som fikk tilbud registrerte seg.

I perioden 2019-2024 har det kun én gang (2021) vært flere søkere – og flere søkere med førsteprioritet – enn høsten 2024. Og 2024 topper både når det gjelder antall kvalifiserte søkere, tilbud gitt, antall ja-svar og antall registrerte studenter. Etter dårlige opptak i 2019 og 2023 er vi igjen tilbake der vi ønsker å være når gjelder kvalitet og antall studenter som er tatt opp. Sett under ett har det, med unntak av det dårlige opptaket i 2023 i etterkant av pandemien, vært en jevn, tydelig og gledelig utvikling i evalueringsperioden.

Det må føyes til at i opptakene i 2024 er det en bemerkelsesverdig økning i antall kvalifiserte søkere (123), som også har vårt program som førsteprioritet (84). Bemerkelsesverdig er også antall ja-svar i 2024. Det at så mange godt kvalifiserte søkere også har vårt masterprogram som førsteprioritet er viktig for oss! Som det går fram av Tabell 1 fyller programmet studieplassene, og vel så det.

Når det gjelder tiltak for å øke rekruttering foregår dette gjennom systematisk arbeid med studiekvalitet og rekrutteringsinformasjon. I den forbindelse har vi etablert 10-vekttallsemnet Arbeidslivspraksis for mediestudenter (MEVI390). Målet med emnet er at studentene skal få innsikt i, og erfaring med, jobber medievitere kan utføre i arbeidslivet. For å øke rekruttering har vi også produsert informasjonsvideoer om vårt programs faglige relevans, karrieremuligheter, samt arbeidslivsrelevans. Vi endret også i 2019 navn på bachelorprogrammet og masterprogrammet til Medier og kommunikasjon og tror det kan ha hatt betydning for å knytte til seg studenter som kommer fra videregående skoler med slike program. Betydning kan også deltakelse i Karrieredag ha hatt. Der bidrar studieadministrasjon, fagstab, studenter og alumner med en blanding av faglige smakebiter fra forskningsfronten, praktisk informasjon, samt beskrivelser av studiehverdag og studieliv.

Programrådet for Medier og kommunikasjon bad høsten 2024 om en vurdering av masterprogrammet fra vår programsensor. Programsensor har tidligere levert en innsiktsfull og nyttig rapport om vårt bachelorprogram. Rapporten var noe av grunnlaget for at vårt bachelorprogram i medier og kommunikasjon fra høsten 2025 er restrukturert. Programrådet har forhåpninger om at restruktureringen også kan ha betydning for enda bedre kvalitet på opptaket til masterprogrammet.

Som det går fram av Tabell 1 fyller programmet studieplassene, og vel så det. Det er et mål for opptaket at vi skal ta opp godt kvalifiserte studenter. I opptaket 2024 er det en god balanse mellom antall studenter og de utdanningsressursene vi har å tilby. Tilbake i tid kan det se ut til at vi i noen grad har «eksportert» bachelorstudenter til liknende masterprogram ved andre institusjoner. Vi har inntrykk av at vi i 2024 i større grad «importerer» masterstudenter fra andre læresteder, enn vi tidligere har gjort. I tilfelle er dette en gledelig utvikling.

Sammenfattende
De fleste av våre masterstudenter har tatt bachelorprogrammet ved instituttet. Det kan være en trend at vi nå også i større grad får søkere utenfra. I perioden har vi jobbet kontinuerlig for å styrke søkning og rekruttering til programmet. Tiltakene har blant annet gått på å informere om vårt tilbud overfor egne og andre fagmiljøer, å legge til rette for et godt faglig-sosialt miljø, og vise fram arbeidslivsrelevans for vårt masterprogram. Vi fyller programmets studieplasser på meget godt vis. Opptaket høsten 2024 har vært meget vellykket, med en klar økning i antall kvalifiserte søkere som har vårt program som førsteprioritet, og som svarer ja på vårt tilbud, og som møter opp til studiestart. Vårt mål for opptaket er at godt kvalifiserte søkere har vårt masterprogram som førsteprioritet, og at de møter opp til studiestart. Opptaket for 2024 viser at det er oppnådd! Det vil vi bygge videre på.

Gjennomføring, frafall og kandidatproduksjon

Tabell 2 Gjennomstrømming

Gjennomstrømming

Se oppdeling pr. klassekode

Under kan du se utviklingen av antall aktive studenter og hvor mange som har fullført for ett og ett startår for studieprogrammet (velges i filter).

- For hvert studieår og semester (semesternummer) kan du se hvor mange studenter som er aktive, hvor mange som har fullført og hvor stor andel som har fullført av studentene som tilhører samme årskull.
- Studenter som ikke lenger er aktive og som ikke har fullført regnes som frafalte.
- NB! Filter for klassekode viser alle verdier, ikke kun de som er relevante for utplukket

Totalantallet viser antall kvalifikasjoner som er oppnådd innenfor antall studieår og semestre som er valgt i filter. I noen tilfeller kan det være at enkelte studenter har brukt lenger tid enn antall semestre som er valgt i oversikten.

NB! Du kan i noen tilfeller se at totalantallet for antall aktive studenter er høyere enn for hvert av semesternumrene. I noen tilfeller kan studenter som har fått opptak på studieprogrammet ikke bli aktive før det har gått noen semestre (eller at de får et nytt opptak senere), men de telles fortsatt fra første semester de fikk opptak, og er da med i totalantallet for aktive studenter på startkullet.

			Studieår / Semesternummer									
		Totalt	1. studieår		2. studieår		3. studieår		4. studieår		5. studieår	
Startår/termin			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2024 HØST	Antall aktive studenter	30	30									
	Antall kvalifikasjoner	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Andel_kvalifikasjoner	0,0%	0,0%									
2023 HØST	Antall aktive studenter	14	14	13	13							
	Antall kvalifikasjoner	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Andel_kvalifikasjoner	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%							
2022 HØST	Antall aktive studenter	31	30	28	27	26	9					
	Antall kvalifikasjoner	16	0	0	0	16	16	16	16	16	16	16
	Andel_kvalifikasjoner	51,6%	0,0%	0,0%	0,0%	51,6%	51,6%					
2021 HØST	Antall aktive studenter	30	30	27	25	23	15	6	3			
	Antall kvalifikasjoner	21	0	0	0	10	19	21	21	21	21	21
	Andel_kvalifikasjoner	70,0%	0,0%	0,0%	0,0%	33,3%	63,3%	70,0%	70,0%			
2020 HØST	Antall aktive studenter	25	25	23	23	23	8	5	3	1		
	Antall kvalifikasjoner	22	0	0	0	13	17	19	21	22	22	22
	Andel_kvalifikasjoner	88,0%	0,0%	0,0%	0,0%	52,0%	68,0%	76,0%	84,0%	88,0%		
2019 HØST	Antall aktive studenter	28	28	26	25	24	6	2	1			
	Antall kvalifikasjoner	22	0	0	0	17	20	21	22	22	22	22
	Andel_kvalifikasjoner	78,6%	0,0%	0,0%	0,0%	60,7%	71,4%	75,0%	78,6%			
2018 HØST	Antall aktive studenter	13	13	12	12	12	7	3	2	1	1	1
	Antall kvalifikasjoner	10	0	0	0	4	9	10	10	10	10	10
	Andel_kvalifikasjoner	76,9%	0,0%	0,0%	0,0%	30,8%	69,2%	76,9%	76,9%	76,9%	76,9%	76,9%

Tabell 2 viser gjennomstrømmingstallene for hvert semester og sammenlagt for hvert kull. Kolonnen som viser semester nummer 4 under 2. studieår angir fullføring på normert tid. Tallene viser en økning fra 30,8% til 60,7% fra 2018-kullet til 2019, før det mot 2021 gikk ned til 33,3% fullføring på normert tid. For 2022-kullet var tallet på 51,6%, som viser at av det siste ferdige kullet var det halvparten som fullførte på normert tid. Vi ønsker å stabilisere den gode trenden fra 2019 og på denne måten legge til rette for at gjennomstrømningen blir jevnt god over tid.

Tabell 3 Gjennomstrømming

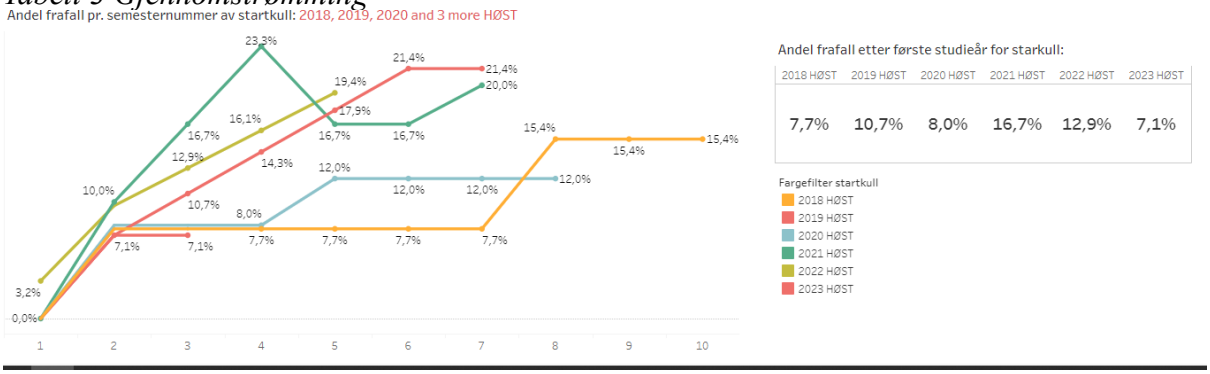

Vi har gjennom perioden jobbet aktivt med tiltak for å hindre frafall og sikre god gjennomstrømning. Først og fremst har det foregått gjennom et systematisk evalueringsarbeid, og gjennom utviklingsarbeid knyttet til programrådets virksomhet. Utvikling av studentnære undervisningsmåter, som verkstedsundervisning og seminarer i små grupper har også blitt vektlagt. Vi har i tillegg hatt fokus på arbeidslivsrelevans i programmet

generelt, og spesielt gjennom emnet Arbeidslivspraksis for mediestudenter (MEVI390). Endring av navn på bachelor- og masterprogrammene til medier og kommunikasjon (2019) ser også ut til å ha vært viktig.

Men gjennomstrømmingen varierer og kan bli bedre. Vi har én tydelig utfordring i kommende periode. Det gjelder endelig innlevering av masteroppgaven. Normert tid for masteroppgaven er to semestre. Men ofte blir innleveringen utsatt over normert tid. Ofte utsetter studenten innleveringen med minst ett semester etter dialog med veileder, og ved å inngå en såkalt fullføringsavtale med instituttet. Ny frist blir da 1. desember det påfølgende semesteret. Sommeren 2024 benyttet 11 studenter seg av dette tilbudet. Terskelen for å utsette innlevering av oppgaven er relativt lav, og krav og forventning om endelig innlevering til normert tid kunne vært tydeligere. Her er det et potensial for å bedre gjennomstrømmingen.

En ekstern utfordring som er vanskeligere å håndtere er at medier og kommunikasjon er et populært studieprogram hos potensielle arbeidsgivere. Det gjelder blant annet i forhold til medievirksomheter, og spesielt medievirksomheter knyttet til Media City Bergen. Når studentene har kommet så langt som til masterprogrammet kan det synes som om en del av dem allerede er engasjert/har jobb, og velger å ikke fullføre mastergraden.

Sammenfattende
Instituttets særlige mål knyttet til gjennomføring, frafall og studentproduksjon er at vi skal bidra til å gi studentene en så god utdanning som mulig utfra de forutsetninger vi har. Vi jobber derfor løpende for å bedre gjennomføring, frafall og kandidatproduksjon. Det ser ut til at gjennomføring og kandidatproduksjon har tatt seg opp etter å ha vært noe varierende og ujevn gjennom pandemien. Tiltak som navnebytte, fokus på arbeidslivsrelevans, systematisk evalueringsarbeid og annet ser ut til å kunne ha positive virkninger. Ett forbedringspunkt vi har identifisert i forhold til gjennomføring er at flere kandidater skal levere masteroppgaven på normert tid. Vi vil i kommende periode legge bedre til rette for at det skal skje.

Vurdering av læringsmiljø
Studiebarometeret viser at studentene vurderte det faglige og sosiale læringsmiljøet til over gjennomsnittet med 3,4 og 3,9 (hvor 5 er best) mellom 2018 og 2022. For året 2023 økte tilfredsheten til 4,2. Undersøkelser som dette kan være basert på et tynt grunnlag, men i den grad dette er valide data er det en gledelig og lovende utvikling. Det ser ut til å være en økende kullfølelse blant masterstudentene. Det kan være flere årsaker til dette. Én årsak kan være at studentene som skriver masteroppgave får tilbud om lesesalsplass i instituttets lokaler. En annen årsak kan være ordningen med midtveisevaluering av masterprosjektene, som nå har funnet en fin form. Her presenterer studentene i slutten av tredje semester masterprosjektene for hverandre og for kommentatorer fra staben. De har da ett semester igjen med skriving av masteroppgaven. To ytterligere årsaker til tilfredshet med det faglige og sosiale læringsmiljøet kan være at det er blitt mer vanlig for masterstudenter å delta i forskningsgrupper, samt at det foregår mange aktiviteters, blant annet knyttet til studentmediene, hvor våre studenter involverer seg.

I tillegg er det ved instituttet i evalueringsperioden vært lagt vekt på faglige inspirasjonsdebatter og -forelesninger på tvers av instituttets studieprogrammer. Media City Bergen (MCB) fungerer i slike sammenhenger som plattform for studenter, stab og de faglige medie- og kommunikasjonsvirksomhetene ved MCB. Eksempler er tiltak som Future Week, Nordiske mediedager, den årlige konferansen om SFI-prosjektet Media Futures, og andre

liknende tiltak. Da Ytringsfrihetskommisjonen (NOU 2022: 9) og Personvernkommisjonen (NOU 2022: 11) presenterte sine rapporter ble det arrangert debatter om temaene i atriet i MCB med studenter i panelet og med stort student-frammøte. De to siste årene har Bill Wise fra Pixar Animation Studios besøkt UiB en liten uke hvert år. Hans første animasjonsfilm var Toy Story, og han hentet seinere Oscar-pris for animasjonsfilmene For the Birds, The Incredibles og Brave. Dette er filmer studentene har vokst opp med, og som ga stor inspirasjon og interesse. Wise ble også brukt i presentasjoner der våre studenter og medarbeidere fra produksjonsmiljøene ved MCB deltok. MCB som plattform, og seminarer, forelesninger og presentasjoner bidrar til kullfølelse blant alle instituttets studenter, også blant studentene på masterprogrammet i medier og kommunikasjon.

Sammenfattende
Feltet kommunikasjon, teknologi og samfunn er sentralt i forhold til studentenes egne opplevelser og erfaringer. Masterprogrammet i medier og kommunikasjon har derfor alle muligheter for å aktivere interesse blant studentene. Vi prøver å utnytte disse mulighetene, og mener vi har et godt faglig-sosialt læringsmiljø på programmet. Kullfølelse og studentinvolvering er god, studentrepresentanter er involvert i arbeidet ved instituttet, den daglige dialogen mellom stab og studenter er god, og det systematiske studiekvalitetsarbeidet vi er en del av ser ut til å fungere godt. Dialogen mellom programrådsleder og studentrepresentanter/studenter kan bli bedre.

Studentinvolvering
I instituttets mer formelle organer foregår det studentinvolvering på flere plattformer. På overordnet nivå er det snakk om Enter (tidligere Fagutvalget for Infomedia) som er studentenes eget organ ved instituttet. Foreningen har dialog og møter med instituttledelsen, og sikrer samtidig studentinvolvering gjennom valg av studentrepresentanter til både instituttråd og programråd. Til programrådene velges et rådsmedlem og et varamedlem. Studentrepresentanten deltar i utgangspunktet i alle programrådsmøter, kan foreslå saker til drøfting eller vedtak for rådet, og har sammen med øvrige medlemmer i programrådet stemmerett i alle vedtakssaker.

Et viktig grunnlag for studentinvolvering er også den daglige dialogen mellom studenter og undervisere. Her har hver enkelt underviser ansvar for å stimulere til dialog om undervisningen. Et mer strukturert grunnlag for tilbakemeldinger og dialog er også studentevalueringene og det systematiske studiekvalitetsarbeidet som foregår gjennom evalueringer og annet. Studentevaluering foregår på alle emner. Det finner delvis sted som dialog mellom studentene og emneansvarlige, og delvis gjennom et digitalt, anonymt evalueringsskjema med utfyllingskategorier og fritekstsvar på Mitt UiB. Skjemaene ligger til grunn for emne-ansvarlige sin rapport, som så fylles ut i overensstemmelse med det retningslinjer for systematisk for vårt systematiske kvalitetsarbeid, og som gjennomgås av programrådet.

Et inntrykk når det gjelder studentenes «stemme» inn i Programrådet er at programrådsleder kan ha en tydeligere dialog med studentrepresentanter. Dialogen mellom programrådsleder og studentrepresentanter kan for eksempel forbedres gjennom et regelmessig møtepunkt, både mot representanter og mot studentenes utvalg.

Sammenfattende

Gjennom perioden har studentinvolveringen i formelle organer og annet fungert godt. Men det potensial for enda bedre dialog mellom Programrådet og dets leder, og studentene og deres organer.

Krav til studietilbudet i Studietilsynsforskriften
System for kvalitetssikring
§ 4-1 Krav til det systematiske kvalitetsarbeidet (3): Institusjonen skal ha ordninger for systematisk å kontrollere at alle studietilbud tilfredsstiller kravene i forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning § 3-1 til § 3-4 og kapittel 2 i denne forskrift.
Studieprogrammet følger UiBs krav til systematisk kvalitetsarbeid og gjennomfører regelmessige evalueringer. Hvert semester blir alle emner som undervises evaluert. Med en syklus på hvert 3. år blir også alle våre emner underlagt en mer grundig evaluering. Denne periodiske evalueringen følger en plan utarbeidet av programrådsleder og studieadministrasjonen i felleskap, og sikrer at alle emner blir gjenstand for en omfattende evaluering hvert 3. år. I tillegg kommer årlige egenevalueringer av studieprogrammet som gjort av programrådsleder, samt en mer omfattende årlig programsensorrapport basert på relevant materiale og samtaler med studenter og ansatte. Professor Kim Schrøder fra Roskilde Universitet har fungert som ekstern progromsensor for perioden 2018-2022, og lektor Line Nybro Petersen fra Københavns Universitet har fungert i perioden etter det. Programrådets erfaring er at de eksterne programsensorene har en viktig rolle, både som evaluatorer og som samtalepartnere om utfordringer, muligheter og løsninger.

Alle evalueringer og rapporter drøftes og godkjennes av Programrådet. Det er Programrådets vurdering at kvaliteten på programtilbudet generelt holder et høyt nivå. Tilbakemeldinger fra studentene gjennom studentevalueringer og Studiebarometeret tyder også på at studentene deler denne vurderingen. Ifølge Studiebarometeret (se vedlegg) har studentens overordnende tilfredshet med utdanningen vært god, og den har økt. Den kontinuerlige evaluering av studieprogrammet på ulike nivåer spiller en avgjørende rolle for ytterligere og konsekvent kvalitetsheving. Evalueringene bidrar både innspill som gir anledning til større og prinsipielle diskusjoner, og til forslag til konkrete endringer i studietilbudet. Eksempler på dette er for eksempel fokuset på økt arbeidslivsrelevans gjennom et eget emne på området, mer workshopbasert og seminarbasert undervisning, samt et økt fokus på metode og utviklingsarbeid.

Sammenfattende
I programmet legger vi stor vekt på UiBs system for kvalitetssikring av utdanningene. Evalueringer av og dialoger knyttet til utfordringer, muligheter og løsninger står sentralt i Programrådets arbeid. Våren 2025 mottar vi rapport om masterprogrammets organisering og kvalitet fra ekstern programsensor. Rapporten vil ligge til grunn for diskusjon i fagkollegiet, og også ligge til grunn for dialoger med studentene på deres arenaer. Alle egenevalueringer, emnerapporter og programsensorrapporter er vedlagt.

Tilhørende forskrifter (om relevant)
§ 2-1 Forutsetninger for akkreditering (1): Aktuelle krav i lov om universiteter og høyskoler med tilhørende forskrifter skal være oppfylt.
Ikke relevant

Studieplan

§ 2-1 Forutsetninger for akkreditering (2): Informasjon om studietilbudet skal være korrekt, vise studiets innhold, oppbygging og progresjon samt muligheter for studentutveksling.
Studieplan og -tilbud er beskrevet på https://www.uib.no/studier/MASV-MEVI
Programrådets vurdering er at informasjonen som er beskrevet er korrekt, og at studiets innhold, oppbygging og progresjon framgår klart av beskrivelsen.

Sammenfattende
Vår vurdering er at kravene i §2.1 er oppfylt.

Læringsutbytte

§ 2-2 Krav til studietilbudet (1): Læringsutbyttet for studietilbudet skal beskrives i samsvar med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring, og studietilbudet skal ha et dekkende navn.
§ 2-2 Krav til studietilbudet (4): Studietilbudets innhold, oppbygging og infrastruktur skal være tilpasset læringsutbyttet for studietilbudet.
Nivået på læringsutbyttet er i samsvar med, og på riktig nivå i forhold til, NKR der mastergrad er innplassert på nivå 7. Følgende sammenstilling viser samsvaret mellom nivåbeskrivelsen for NKR 7 og beskrivelsen av læringsbytte i studieplanen for masterprogrammet i Medier og kommunikasjon. Samsvaret er fulgt opp i den konkrete beskrivelsen i de enkelte emnene:

Kunnskap
NKR: Kandidaten ...

- har avansert kunnskap innenfor fagområdet og spesialisert innsikt i et avgrenset område
- har inngående kunnskap om fagområdets vitenskapelige eller kunstfaglige teori og metoder
- kan anvende kunnskap på nye områder innenfor fagområdet
- kan analysere faglige problemstillinger med utgangspunkt i fagområdets historie, tradisjoner, egenart og plass i samfunnet

MASV-MEVI: Kandidaten …

- har avansert kunnskap om Medier og kommunikasjon som sentrale fenomen i samfunnet og kulturen, og spesialisert innsikt i fagområde som til dømes strategisk kommunikasjon, mediebruksanalyse, medieestetikk eller journalistikk.
- har analytiske evner og inngåande kunnskap om avanserte teoriar og metodar som vert nytta innan medievitskapleg forsking, med utgangspunkt i samfunnsvitskaplege og humanistiske tradisjonar.
- kan bruke kunnskap på nye kommunkasjonsfaglege og medievitskaplege problemstillingar som oppstår ut frå endringar i arbeidsliv, teknologi og samfunn.
- kan analysere medie- og kommunikasjonsfaglege problemstillingar ut frå djuptgåande forståing for mediene si rolle i samfunnet, og ut frå avansert kunnskap om korleis medievitskap nyttar varierte analytiske tilnærmingar for å få grep om komplekse fenomen.

Ferdigheter
NKR: Kandidaten …

- kan analysere og forholde seg kritisk til ulike informasjonskilder og anvende disse til å strukturere og formulere faglige resonnementer
- kan analysere eksisterende teorier, metoder og fortolkninger innenfor fagområdet og arbeide selvstendig med praktisk og teoretisk problemløsning

- kan bruke relevante metoder for forskning og faglig og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid på en selvstendig måte
- kan gjennomføre et selvstendig, avgrenset forsknings- eller utviklingsprosjekt under veiledning og i tråd med gjeldende forskningsetiske normer

MASV-MEVI: Kandidaten …

- kan samanfatte og kritisk vurdere informasjon frå ulike kjelder, oppdatere seg på aktuell forsking, og nytte kunnskapen i utgreiing og analyse av faglege problemstillingar.
- kan arbeide sjølvstendig og i grupper med problemløysing knytt til kommunikasjonsfaglege problem, praktisk forskingsarbeid eller diskusjonar om mediene si rolle i samfunnet og kulturen.
- kan kritisk vurdere teoriar, metodar og fortolkingar som vert nytta i medievitskapen.
- kan formulere klare problemstillingar, samla og systematisera større empirisk materiale ut frå metodar som til dømes retorisk analyse, intervju, survey eller tekstanalyse, og analysere materialet for å gje svar på problemstillingane.
- kan utføre eit sjølvstendig, avgrensa forskingsgprosjekt ut frå gjeldande etiske normer, særleg vist gjennom arbeidet med masteroppgåva, som er eit sjølvstendig akademisk arbeid under rettleiing.

Generell kompetanse

NKR: Kandidaten ...

- kan analysere relevante fag-, yrkes- og forskningsetiske problemstillinger
- kan anvende sine kunnskaper og ferdigheter på nye områder for å gjennomføre avanserte arbeidsoppgaver og prosjekter
- kan formidle omfattende selvstendig arbeid og behersker fagområdets uttrykksformer
- kan kommunisere om faglige problemstillinger, analyser og konklusjoner innenfor fagområdet, både med spesialister og til allmennheten
- kan bidra til nytenking og i innovasjonsprosesser

MASV-MEVI: Kandidaten …

- kan analysere medie- og kommunikasjonsfaglege problemstillingar, og ved dette utføre kommunikasjonsarbeid og analyseoppgåver i privat og offentleg sektor, medieverksemder, organisasjonar og kulturlivet.
- kan nytte medievitskaplege kunnskapar og ferdigheiter på nye område, arbeidsoppgåver og prosjekt, ut frå forståing for endringar i mediene og i teknologiske og sosiale føresetnader for kommunikasjon.
- kan formidle sjølvstendig analysearbeid ut frå formkrav og uttrykksmåtar nytta i medievitskapleg forsking, og med dette ta del i forskings- og undervisningsoppgåver.
- kan kommunisere medievitskaplege og kommunikasjonsfaglege analysar og konklusjonar til spesialistar og til ålmenta gjennom munnlege, skriflege og visuelle format, inkludert til dømes rapport, munnleg presentasjon og poster.
- kan ta del i nytenking og strategiutvikling for kommunikasjon og mediebruksanalyse i ulike verksemder.

Sammenfattende

Utformingen av programbeskrivelsen knyttet til kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse er fra vår side tydelig forankret i tilsvarende beskrivelser fra NKR. På denne måten samsvarer vårt programs overordnede læringsutbyttebeskrivelse godt med

læringsutbyttebeskrivelsene fra NKR. Vi har valgt å følge NKR-beskrivelsene på denne måten for å bruke disse beskrivelsene som ressurs til grunn for vårt arbeid.

Navn
Studieprogrammet endret navn i 2019 fra Medievitenskap til Medier og kommunikasjon. Bakgrunnen for endringen var ønsket om å tydeliggjøre forbindelsen til studieretninger i videregående skole, å vise at vi er opptatt av arbeidslivsrelevans i et nytt medielandskap, og å generelt sett åpne for en videre forståelse av kommunikasjonsfenomen og -kulturer i våre programmer.

Sammenfattende
Navnet på vårt studieprogram er ganske nylig endret, og det er Programrådets vurdering at navnet nå er dekkende på fint vis.

Infrastruktur
Studiet har tilstrekkelig tilgang til nødvendig og egnet infrastruktur. Studentene har tilgang til bibliotekstjenester og lesesalsplasser i instituttets og fakultetets bygg, samt i det nærliggende biblioteket. Den digitale kommunikasjonen med studentene foregår i all hovedsak via Mitt UiB og studentene kjenner plattformens funksjon og rolle. De siste årene har det skjedd en vesentlig og tiltrengt oppgradering av teknisk utstyr i instituttets undervisningsrom i Lauritz Meltzers hus, samt en gjennomgripende renovering av Ulrike Pihls hus. Men instituttet har generelt få felleslokaler som kan fungere som naturlige kontaktpunkter mellom studenter og undervisere utenfor undervisningssituasjonen. I tillegg er det både blant studenter og undervisere ønske om i høyere grad å gjøre bruk av de moderne og oppdaterte undervisningsfasilitetene som instituttet disponerer på MCB. Dessverre gjør et generelt press på romkapasitet for MCB-studiene det noe vanskelig å få dette til.

Sammenfattende
Vårt fag- og studiemiljø har godt fungerende infrastrukturer.

Undervisnings- og vurderingsformer
§ 2-2 Krav til studietilbudet (5): Undervisnings, lærings- og vurderingsformer skal være tilpasset læringsutbyttet for studietilbudet. Det skal legges til rette for at studenten kan ta en aktiv rolle i læringsprosessen.
Studieprogrammets tilfang av arbeids- og undervisningsformer er gjennomgående bredt og variert og er preget av variasjon og fleksibilitet med tanke på at studentene skal ta en aktiv rolle i læringsprosessen. Programmet inkluderer forelesninger, seminarer, temadager med faglig fordypning i aktuelle mediefenomener, workshops med praktiske øvelser og gruppearbeid, individuell oppgaveveiledning som kan være både muntlig og skriftlig, samt arbeid med masteroppgave i dialog med andre studenter og med veileder.

Undervisningsopplegget er designet for at vi skal treffe kompetansemålene som er referert under avsnittet Læringsmål over. Tilbakemeldinger i studentevalueringer og tall fra Studiebarometeret viser at studentene gjennomgående er meget godt fornøyd med studieprogrammet de går på (se vedlegg 1). Som disiplinprogram er studieprogrammets lærings- og kunnskapsmål i særlig grad knyttet til utvikling av teoretisk-kritisk kunnskap og forståelse, og en viktig del av undervisningen er basert på forelesninger der den grunnleggende fagkunnskapen presenteres, utdypes, settes i perspektiv, og aktiveres.

Organiseringen av studieprogrammets emner reflekterer innretningen på instituttets medievitenskapelige forskningsgrupper.

Samtidig er det blant fagstaben generelt stor villighet til å bidra med «interne gjesteforelesninger» på tvers av emnene, noe som bidrar til et dynamisk læringsmiljø. Programmet disponerer dessuten et budsjett til eksterne gjesteforelesere som fordeles på de ulike emnene etter søknad til Programrådet. Også seminarundervisning har en sentral plass blant studieprogrammets undervisningsformer som en viktig læringsarena for omsetting av teoretisk kunnskap til praksis gjennom analyse-, drøfting og formidlingsøvelser. Flere av emnene i studieprogrammet involverer workshopundervisning som tar utgangspunkt praktisk øvings- og forskningsarbeid. Dette er en arbeidsform som legger særlig til rette for studentenes aktive rolle i læringsprosessen.

Vurderingsformene som benyttes på studieprogrammer er fordelt på henholdsvis hjemmeeksamen (som er mest brukt) og mappeeksamen, samt muntlig eksamen. Semesteroppgaver og -rapporter er også en sentral vurdering på våre masteremner. I tillegg kommer vurderingen av masteroppgaven på 60 studiepoeng som skrives under veiledning, og som vurderes som levert produkt som så er grunnlag for muntlig eksaminasjon.

Sammenfattende
Det er Programrådets oppfatning at undervisnings-, lærings- og vurderingsformer som benyttes i utdanningen samsvarer med de lærings- og kompetansemål som er nevnt under Læringsutbytte i denne rapporten. Det er på tydelig vis lagt til rette for at studenten kan ta en aktiv rolle i læringsprosessen. I Programrådet har vi nå dialog knyttet til organisering og kvalitet på studieprogrammet. Programsensors kommende rapport vår 2025 vil være grunnlag for å videreføre denne dialogen.

Faglig innhold

§ 2-2 Krav til studietilbudet (2): Studietilbudet skal være faglig oppdatert og ha tydelig relevans for videre studier og/eller arbeidsliv.
Dersom mastergradsstudier (Krav til akkreditering i Forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning):
§ 3-2 Akkreditering av mastergradsstudier (1): Mastergradsstudiet skal være definert og avgrenset og ha tilstrekkelig faglig bredde.

Faglig oppdatert studietilbud

I fagmiljøet foregår det et kontinuerlig arbeid for å sikre at masterprogrammet i likhet med bachelorprogrammet er definert og avgrenset, og har tilstrekkelig faglig bredde. Arbeidet er knyttet til fordeling av undervisningsoppgaver, til kollegiale samtaler og møter, til møter i Programrådet, samt til ekstern programsensor sitt arbeid. Hun leverer vår 2025 rapport om masterprogrammets organisering og kvalitet. Nye faglige utfordringer og muligheter på vårt dynamiske fagområde er et av temaene som vil bli behandlet i rapporten.

Masterprogrammet er toårig. Første år utgjør en kursdel, mens andre år går til å skrive masteroppgave. Instituttet har et omfattende, vitalt og svært kompetent forskningsmiljø, som også inkluderer ERC, SFI og NFR-prosjekter på vårt område. Innhold og struktur i studieprogrammet er tett koblet til forskningen ved instituttet. Blant annet tilbyr vi hvert vårsemester to MEVI310-emner på 10 studiepoeng, med tittel Forskningserfaring og metode. Emnene varierer fra år til år, og er knyttet til aktuelle forskingsprosjekt. Emnene gir teoretiske, metodiske og analytiske innsikter gjennom studentenes praktiske deltaking i

pågående forskning. Dette er med å sikre at studenter og stab sammen er faglig oppdatert på det akademisk-faglige tilbudet vi gir.

På masterprogrammet tilbyr vi også emnet Strategisk kommunikasjon (MEVI304), som gir en historisk, teoretisk og institusjonell forståelse av strategisk og politisk kommunikasjon i fungerende demokrati. Emnet gir analytiske og praktiske innsikter som tilegnes gjennom øvelser og annet, og som også har tydelig arbeidslivrelevans.

En enda tydeligere praksiskomponent har vi i 10-vektallsemnet MEVI390 Arbeidslivspraksis for mediestudenter. Her får studentene innsikt i, og erfaring med, hvordan en kan bruke kunnskap fra Medier og kommunikasjon i arbeidslivet. De får høste egne erfaringer gjennom et lengre praksisopphold ved en offentlig eller privat virksomhet, og får på denne måten etiske og praktiske utfordringer knytte til praksisarbeid, og til rapporteringen av det.

Masteroppgaven fungerer hos oss som en tydelig mulighet for fagmiljøet og for studentene til faglig oppdatert virksomhet. Oppgavearbeidet er i seg selv relevant både for videre studier og for arbeidslivet. I arbeidet får studentene kunnskap og erfaringer som har stor verdi når de forbereder, og gjennomfører et større arbeid på egenhånd, og under veiledning. Studentenes oppgaver er svært ofte aktuelle. Og oppgavearbeidet gir kunnskap og erfaringer med å håndtere kunnskaps-status, aktivere relevante teoretiske perspektiver, formulere problemstilling, legge til rette for analytisk og metodisk behandling av et materiale, og på denne måten bidra til egne ferdigheter og kunnskapsbygging på feltet. Det er snakk om høy grad av relevans, både for akademisk og for mer praktisk orientert arbeidsliv. Gjennom oppgaveprosessen er det lagt opp til flere møtepunkter med andre studenter, med forskningsgrupper, og med det faglige miljøet ellers, som bidrar til studentenes modning.

I inneværende evalueringsperiode har instituttet blitt tildelt flere eksternt finansierte forskningsprosjekter som har dannet grunnlag for undervisningen i form av pensumlitteratur og undervisningstemaer. Dette gir mastertilbudet en vesentlig og aktuell forskningsnærhet. Dertil kommer at undervisningen på programmet gis av høyt kvalifiserte undervisere med forskningstid i sine stillinger der mange har stor publiseringsvirksomhet både nasjonalt og internasjonalt. Mange i den vitenskapelige staben deltar også aktivt i kultur-, samfunns- og mediedebatter og bidrar slik til det offentlige ordskifte.

Relevans
Masterutdanningen i medier og kommunikasjon skal kvalifisere for en lang rekke medie- og kommunikasjonsfaglige yrkesoppgaver innen offentlig og privat sektor - i særlig grad mediebedrifter, men også kultur- og utdanningssektoren. Undervisningen kombinerer derfor systematisk analysearbeid med praktiske øvelser som studentene vil møte som medie- og kommunikasjonsvitere i arbeidslivet.

Prioritering av arbeidslivsrelevans og karrieremuligheter har vært viktig ikke minst fordi tall fra Studiebarometeret har vist at masterstudentene tidligere har opplevd studieprogrammets tilknytning til arbeidslivet som relativt liten. For å synliggjøre programmets arbeidslivsrelevans og mulige karriereveier har ulike tiltak blitt satt i verk i løpet av evalueringsperioden. Det gjelder f.eks. emnet MEVI390 Arbeidslivspraksis for mediestudenter med mulighet for praksisopphold i 7 uker. Emnet er valgfritt og svært populært blant studentene. Antall deltakende praksisbedrifter har vært stadig økende siden emnets ble startet opp i 2018. Tilbakemeldinger fra studenter som søker seg videre fra

bachelorprogrammet til masterprogrammet gjør det også klart at muligheten for praksiserfaring er en viktig faktor for studievalget.

Sammenfattende
Spesielt to tiltak rettet mot arbeidsliv og relevans er gjennomført i evalueringsperioden. Det ene er etablering Arbeidslivspraksis for mediestudenter (MEVI390, etablert i 2018). Det andre er etablering av to fleksible emner med tittel Forskningserfaring og metode (MEVI310-emner). Vårt fagmiljø er vitalt og dynamisk. I kollegiet jobber vi systematisk for å sikre at programmet er faglig oppdatert, relevant, har tydelig relevans for videre studier og arbeidsliv, og retter seg mot endringer i samfunnet. Med tanke på faglig innhold ønsker vi å styrke dialogen med studenter, stab og fag-/praksismiljø om faglige utfordringer og muligheter feltet kommunikasjon, teknologi og medier står overfor.

Arbeidsomfang

§ 2-2 Krav til studietilbudet (3): Studietilbudets samlede arbeidsomfang skal være på 1500–1800 timer per år for heltidsstudier.
Studieprogrammet legger opp til at studiene skal ha det foreskrevne arbeidstilfanget per år. I programmet forsøker vi å legge vekt på at arbeidsomfanget skal være spredt jevnt utover de ulike semestrene. Arbeidsomfanget første semester er å gjennomføre to av fire valgfrie emner på 15 studiepoeng. Semesteret etter er det ett obligatorisk emne for forberedelse av masteroppgaven på 10 stp, samt to av tre valgfrie emner på 10 stp. Semester 3 og 4 går til arbeidet med masteroppgaven.

Det er vanskelig å nøyaktig måle arbeidsomfang og -innsats. Studiebarometeret forsøker å gi et bilde av arbeidsinnsatsen fra studentene sin side. Men svarprosenten er lav, og det er uklart hva som for studentene er ferietid og hva som er studietid. I tillegg kommer, fra studentenes side, varierende grad av innsats knyttet til studiet i seg selv, og til masteroppgaven mer spesifikt.

Tidsbruk +

Omtrent hvor mange timer per uke (i gjennomsnitt hittil på dette studiet) brukes på:

	Masterprogram i medier og kommunikasjon Master, Universitetet i Bergen, Bergen				Gjennomsnitt Av alle Media og kommunikasjon			
	2023	2022	2021	2020	2023	2022	2021	2020
Læringsaktiviteter organisert av institusjonen (inkludert all undervisning og veiledning, samt praksis hvis relevant)	5,3	-	-	-	10,9	10,3	8,9	9,0
Egenstudier (lese pensum, gjøre oppgaver, delta i kollokvier og annet gruppearbeid, etc.)	17,7	-	-	-	17,8	18,3	19,5	21,4
Betalt arbeid	13,6	-	-	-	11,4	13,8	13,7	8,5

Tabellen over er hentet fra Studiebarometeret og viser studentenes selvrapporterte tidsbruk. Tallene viser at studentene brukte 5,3 timer på organiserte aktiviteter i 2023. For egenstudier, det vil si tid brukt på pensum, oppgaveløsning, og annen forventet studieinnsats, var tidsbruken 17,7 timer i 2023. Den totale registrerte tidsbruken var dermed på 23 timer i uken i 2023. Som tabellen viser har man dessverre ikke historiske data for programmet å sammenlikne med, og resultatene for 2023 er også merket med en advarsel om få svarende. Derfor er det usikkert hvor bastante konklusjoner man skal trekke ut av at den selv rapporterte tidsbruken er noe mindre enn gjennomsnittet av andre, liknende mastergrader i

Norge. Det er også viktig å understreke at Studiebarometeret går ut til studenter på 5. året, som når de skriver masteroppgaven ikke har like mye fast undervisning som når de gjennomfører kursdelen.

Sammenfattende
Studieprogrammet er designet ut fra overveielser knyttet til arbeidsomfang. Og emnenes komposisjon og innhold er forsøkt samkjørt for at arbeidsbelastning skal fordele over tid. Datagrunnlaget for å fastslå hvordan dette fungerer er for tynt til at vi kan dra tydelige slutninger. Men det kan se ut til at studieinnsatsen kunne vært mer omfattende enn den kan synes å være.

Kobling til forskning

§ 2-2 Krav til studietilbudet (6): Studietilbudet skal ha relevant kobling til forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid.
Det har vært naturlig å rapportere om koblingen til forskning under avsnittet Faglig innhold over. Som nevnt der har instituttet et omfattende, vitalt og svært kompetent forskningsmiljø, som også inkluderer ERC, SFI og NFR-prosjekter på våre områder. Innhold og struktur i studieprogrammet er tett koblet til forskningen ved instituttet. Blant annet tilbyr vi hvert vårsemester to MEVI310-emner på 10 studiepoeng, med tittel Forskningserfaring og metode. Emnene er aktuelle og varierer fra år til år, og er knyttet til aktuelle forskingsprosjekt. Dette gir teoretiske, metodiske og analytiske innsikter gjennom praktisk deltaking i pågående forskning. Dette er med å sikre at vi er faglig oppdatert på det akademisk-faglige tilbudet vi gir.

Sammenfattende
Det er Programrådets vurdering at programmet på fint vis har relevante koblinger til forskning i vårt eget fagmiljø.

Internasjonalisering

§ 2-2 Krav til studietilbudet (7): Studietilbudet skal ha ordninger for internasjonalisering som er tilpasset studietilbudets nivå, omfang og egenart.
§ 2-2 Krav til studietilbudet (8): Studietilbud som fører fram til en grad, skal ha ordninger for internasjonal studentutveksling. Innholdet i utvekslingen skal være faglig relevant.
Det er utfordrende å finne muligheter for utveksling for studenter i masterprogrammer som dette, med en kort kursdel på kun to semestre. Dette gjelder spesielt fordi andre semester inkluderer et obligatorisk kurs i prosjektdesign for masteroppgaven. I teorien kan studenter dra på utveksling hvis de finner tilsvarende obligatoriske kurs ved utvekslingsinstitusjonen, men dette skjer sjelden i praksis.

Videre tilbys emnene i programmet utelukkende på norsk, noe som begrenser muligheten for å ta imot internasjonale studenter. Selv om flere av emnene er åpne for internasjonale studenter etter søknad til instituttet, forutsetter dette at de innreisende studentene behersker norsk som undervisningsspråk.

Sammenfattende
Når det gjelder internasjonalisering er det mulig å reise på utveksling. Men de praktiske mulighetene for å reise ut er begrenset, og språklige forhold gjør det vanskelig å ta imot studenter fra utlandet.

Praksis (om relevant)

§ 2-2 Krav til studietilbudet (9): For studietilbud med praksis skal det foreligge praksisavtale mellom institusjon og praksissted.

§2-3 Krav til fagmiljø (7): For studietilbud med obligatorisk praksis skal fagmiljøet tilknyttet studietilbudet ha relevant og oppdatert kunnskap fra praksisfeltet. Institusjonen må sikre at praksisveilederne har relevant kompetanse og erfaring fra praksisfeltet.

Som tidligere nevnt, har masterstudentene mulighet til å velge praksisemnet MEVI390 i sitt andre semester på studiet. Dette emnet består av en kortere kursdel, en praksisperiode og en evaluering av praksisperioden i form av en rapport og presentasjon av praksisperioden foran medstudenter og bransjen.

De første forelesningene blir studentene både introdusert til det faglige utbyttet de skal få av praksisperioden, samt informasjon rundt hvordan praksis skal gjennomføres og kravene til den karaktersatte rapporten de skal skrive i etterkant av praksis. Forelesningene har, i tillegg til rent faglig innhold, også gjesteinnslag fra ansatte i mediebransjen. Selve praksisen varer i ca. 7 uker, hvor studentene er utplassert i en virksomhet 3 dager i uken. Virksomheten og studentene har alle inngått en avtale via bransjekoordinator på instituttet, og virksomheten kan enten ha hatt en avtale med oss før, eller studentene kan finne en virksomhet på egenhånd. Mange virksomheter tar imot våre praksisstudenter år etter år. Flere studenter har også begynt å arbeide i samme virksomhet som de var i praksis hos etter fullført mastergrad.

Praksisemnet er i utgangspunktet et valgemne, men stort sett alle våre masterstudenter velger dette emnet. Årlig er det bare et par studenter som ikke melder seg til MEVI390. Emnet er altså svært attraktivt og tydeliggjør et ønske fra studentenes side om at nærhet til bransjen er viktig. Emnet lærer studentene hva slags arbeid og arbeidsoppgaver en kan forvente som medieviter, gir dem innsikt i problemstillinger i feltet og ferdigheter som vil være svært relevant for arbeidslivet. I tillegg lærer de å koble medievitenskapelige teorier og praksis på en viktig måte. Fagmiljøet er også begeistret for at våre studenter har muligheten til å kobles mot arbeidslivet i løpet av studiet. Masterprogrammet er relativt teoretisk rettet, særlig mot forskning, så et mer praktisk orientert emne kommer studentene til gode. Dette styrker naturligvis fagmiljøet.

Sammenfattende

Programmet har et eget valgfritt praksisemne som de aller fleste studentene tar. En bransjekoordinator med erfaring fra ulike bransjer er involvert i emnet. Det er gjort avtaler med virksomhetene, og her er det gjensidighet i oppfølgingen mellom studenter, lærested og virksomheter.

Fagmiljøets størrelse

§ 2-3 Krav til fagmiljø (1): Fagmiljøet tilknyttet studietilbudet skal ha en størrelse som står i forhold til antall studenter og studiets egenart, være kompetansemessig stabilt over tid og ha en sammensetning som dekker de fag og emner som inngår i studietilbudet.

§ 2-3 Krav til fagmiljø (4): Minst 50 prosent av årsverkene tilknyttet studietilbudet skal utgjøres av ansatte i hovedstilling ved institusjonen. Av disse skal det være ansatte med førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studietilbudet. I tillegg gjelder følgende krav til fagmiljøets kompetansenivå:

a) For studietilbud på bachelorgradsnivå skal fagmiljøet tilknyttet studiet bestå av minst 20 prosent ansatte med førstestillingskompetanse.

b) For studietilbud på mastergradsnivå skal 50 prosent av fagmiljøet tilknyttet studiet bestå av ansatte med førstestillingskompetanse, hvorav minst 10 prosent med professor- eller dosentkompetanse.

c) For studietilbud på doktorgradsnivå skal fagmiljøet tilknyttet studiet bestå av ansatte med førstestillingskompetanse, hvorav minst 50 prosent med professor- eller dosentkompetanse.

For mastergradsstudier: § 3-2 Akkreditering av mastergradsstudier i Forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning (2) Mastergradsstudiet skal ha et bredt og stabilt fagmiljø som består av tilstrekkelig antall ansatte med høy faglig kompetanse innenfor utdanning, forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid innenfor studietilbudet. Fagmiljøet skal dekke fag og emner som studietilbudet består av. De ansatte i fagmiljøet skal ha relevant kompetanse.
Masterprogrammet i medier og kommunikasjon er knyttet til den faglige kjernevirksomheten ved vårt institutt. Medarbeidere knyttet til medier og kommunikasjon består av 6 stipendiater med undervisningsforpliktelse, 3 post doc med undervisningsforpliktelse, 1 universitetslektor, 1 førstelektor, 5 førsteamanuenser og 9 professorer. Alle utenom stipendiatene og post doc-ene er fast ansatt ved instituttet. Fagmiljøet har uten tvil en størrelse og kompetanse som står i forhold til antall studenter og studiets egenart. Fagmiljøet er stabilt over tid og har en sammensetning som dekker de fag og emner som inngår i et studietilbud som har en lang historie ved instituttet. Som det går fram av oversikten er det mer enn 50 % av de tilknyttede årsverkene som utgjøres av ansatte i hovedstillinger, og betydelig mer enn 10 % som har dosent- eller professor-kompetanse.

Sammenfattende
Fagmiljøet har størrelse, kvalitet og aktiviteter som gir svært gode forutsetninger for den undervisningen som skal foregå i et masterprogram i medier og kommunikasjon.

Fagmiljøets utdanningsfaglige kompetanse
§ 2-3 Krav til fagmiljø (2): Fagmiljøet tilknyttet studietilbudet skal ha relevant utdanningsfaglig kompetanse.
Alle de fast ansatte har, eller er i ferd med å gjennomføre, relevant utdanningsfaglig kompetanse. Stipendiater og post. doc.-er er i liten grad involvert i undervisning på masternivå. Instituttet legger UiBs regelverk om utdanningsfaglig kompetanse til grunn ved vitenskapelige ansettelser. Nyansatte i faste vitenskapelige stillinger må gjennomføre grunnutdanning i universitetspedagogikk innen to år. Dette betyr at undervisningen ivaretas av undervisere som enten gjennomfører utdanningsfaglig undervisning, eller som allerede har erfaring, og har gjennomført grunnutdanning i universitetspedagogikk. Det er verdt å nevne at blant SV-fakultetets seks meritterte undervisere er tre ansatt ved Institutt for informasjons- og medievitenskap.

Sammenfattende
Fagmiljøet har sterk utdanningsfaglige kompetanse fungerer i henhold til UiBs retningslinjer.

Faglig ledelse
§ 2-3 Krav til fagmiljø (3): Studietilbudet skal ha en tydelig faglig ledelse med et definert ansvar for kvalitetssikring og -utvikling av studiet.
Studieprogrammet ledes av Programrådet for Medier og kommunikasjon som per dags dato består av tre medlemmer fra fast vitenskapelig stab (leder og nestleder), en studentrepresentant (med vara), studiekonsulent (med sekretærfunksjon) og studieleder som observatør. Fra 2023 ble rådet utvidet med et medlem fra fast vitenskapelig stab. Programrådsleder har professorkompetanse og er også medlem av instituttets ledergruppe og undervisningsgruppe. Programrådet er et rådgivende og saksforberedende organ for Instituttrådet i alle saker som har å gjøre med undervisning, fagutvikling, evaluering, læringsmiljø og studiekvalitet. Rådet møtes vanligvis 3 ganger per semester. De administrativt ansatte knyttet til studieprogrammet har omfattende kompetanse og erfaring og bidrar til et godt miljø, både for studenter og for ansatte.

Sammenfattende
Det er lagt til rette for tydelig faglige ledelse, og for god administrasjon av programmet.

Fagmiljøets fagspesifikke kompetanse
§ 2-3 Krav til fagmiljø (5): Fagmiljøet tilknyttet studietilbudet skal drive forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid og skal kunne vise til dokumenterte resultater med en kvalitet og et omfang som er tilfredsstillende for studietilbudets innhold og nivå.
Alle vitenskapelig ansatte som underviser på studieprogrammet publiserer i nasjonale og internasjonale forskningskanaler og mange er meriterte og med betydelig aktivitet. Alle er dessuten medlemmer i en eller flere av instituttets forskningsgrupper og har dermed fagspesifikk kompetanse på de sentrale områdene i studieprogrammet: Medieinstitusjoner, medieestetikk, mediebruk, samt medieretorikk/strategisk kommunikasjon.

Sammenfattende
Fagmiljøets fagspesifikke kompetanse er sterk

Internasjonalt og nasjonalt samarbeid
§ 2-3 Krav til fagmiljø (6): Fagmiljøet tilknyttet studietilbud som fører fram til en grad, skal delta aktivt i nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk som er relevante for studietilbudet.
Hoveddelen av programmets undervisere er del av nasjonale forskningssamarbeid og mange er med i internasjonale forskningsnettverk og -prosjekter. For studietilbudet omsettes dette til forskningsbasert undervisning både i form av anvendt pensumlitteratur og gjesteforelesninger fra besøkende samarbeidspartnere. Gjennom evalueringsperioden har framtredende internasjonale medieforskere deltatt aktivt i undervisning og veiledning over tid som professor II. Endelig sikrer instituttets betydelige deltakelse i medieklyngen Media City Bergen at studieprogrammet har en nærhet til norsk mediebransje. Denne nærheten, og de mulighetene det gir, er unik i nasjonal og internasjonal sammenheng.

Sammenfattende
Fagmiljøet er sterkt når det gjelder nettverk og internasjonalt og nasjonalt samarbeid.

Avsluttende
UiB har et eget kvalitetssikringssystem for utdanningene. Dette innebærer at alle studieprogram evalueres hvert femte år. Evalueringen er knyttet til Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring, som ligger under Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (https://hkdir.no/).

Denne rapporten, gjelder masterprogrammet i Medier og kommunikasjon. Programrådet for Medier og kommunikasjon svarer her ut viktige dimensjoner knyttet til UiBs kvalitetssikringssystem. Det gjelder blant annet følgende: Gjennomføring, frafall og kandidatproduksjon; kvalitet, kvalitetssikring og faglig innhold; undervisningsressurser og -måter; arbeidsinnsats for studentene; arbeidslivrelevans i studiet; samt fagmiljøets forutsetninger for å drive god pedagogisk og forskningsbasert utdanningsvirksomhet.

Programrådet legger stor vekt på å følge opp UiBs kvalitetssikringsmåter. Vi mener å ha vist at vi har gode opptak med godt kvalifiserte studenter, et dynamisk fagtilbud med gode kvaliteter, og at pedagogiske og faglige kvalifikasjoner i staben svarer godt på de krav kvalifikasjonsrammeverket etterspør.

Vi har i begynnelsen av dette dokumentet pekt på fire områder vi ønsker å fokusere på i den kommende evalueringsperioden. For det første å styrke den interne faglige dialogen om muligheter knyttet til feltet kommunikasjon, teknologi og samfunn. For det andre utforske mulighetene for faglig samarbeid mellom programmene på vårt institutt. For det tredje å styrke gjennomstrømmingen i masterprogrammet. Og for det fjerde å følge opp restruktureringen i bachelorprogrammet for Medier og kommunikasjon med et tydeligere fokus på analyse-/metodekompetansen i masterprogrammet.

Vedlegg 1: Lenke til 3-årig emneevalueringer, egenvurderinger og eksterne fagfellevurderinger

Lenke til Institutt for Informasjons- og medievitenskap i studiekvalitetsbasen:
https://kvalitetsbasen.app.uib.no/?year=2022&faknr=15&instnr=17

3-årige emneevalueringer og egenvurderinger finnes under «Emne» på Institutt for Informasjons- og medievitenskap i studiekvalitetsbasen.

Eksterne fagfellevurderinger finnes under «Studieprogram» på Institutt for Informasjons- og medievitenskap i studiekvalitetsbasen.

Vedlegg 2: Studieplan

Studieplan for MASV-MEVI Masterprogram i medier og kommunikasjon , høst 2024

Omfang og studiepoeng

120 studiepoeng

Undervisningsspråk

Norsk

Studiestart - semester

Haust

Mål og innhald

Siktemålet med masterstudiet i medier og kommunikasjon er at studentane skal utvikle avansert analytisk kompetanse og djuptgåande fagleg innsikt om medier og kommunikasjon som sentrale fenomen i samfunn, kultur og arbeidsliv. Studiet fremjar forståing for aktuell forsking og avanserte analytiske tilnærmingar til kommunikasjon, mediebruk, medieestetikk, journalistikk og medienes samvirke med andre samfunnsinstitusjonar. Desse fagområda vert dekt av valkurs knytta til forskingsgrupper og aktuelle forskingsprosjekt. Ulike undervisnings- og vurderingsformer vert nytta. Kursa gjev studentane høve til å ta del i forskningsarbeid, presentasjonar og formidling, strategisk kommunikasjonsarbeid eller andre former for praksis. Masteroppgåva utgjer ei spesialisering innan studiet, og gjev trening i sjølvstendig vitskapleg arbeid. Studiet vektlegg å utvikle kritisk kompetanse, formuleringsevne og ferdigheiter innan kommunikasjon, formidling og analyse.

Læringsutbyte

Ein kandidat med fullført masterprogram skal ha følgjande totale læringsutbyte definert i kunnskap, ferdigheiter og generell kompetanse:

Kunnskap

Kandidaten

- har avansert kunnskap om medier og kommunikasjon som sentrale fenomen i samfunnet og kulturen, og spesialisert innsikt i fagområde som til dømes strategisk kommunikasjon, mediebruksanalyse, medieestetikk eller journalistikk.
- har analytiske evner og inngåande kunnskap om avanserte teoriar og metodar som vert nytta innan medievitskapleg forsking, med utgangspunkt i samfunnsvitskaplege og humanistiske tradisjonar.
- kan bruke kunnskap på nye kommunkasjonsfaglege og medievitskaplege problemstillingar som oppstår ut frå endringar i arbeidsliv, teknologi og samfunn.
- kan analysere medie- og kommunikasjonsfaglege problemstillingar ut frå djuptgåande forståing for mediene si rolle i samfunnet, og ut frå avansert kunnskap om korleis medievitskap nyttar varierte analytiske tilnærmingar for å få grep om komplekse fenomen.

Ferdigheiter

Kandidaten

- kan samanfatte og kritisk vurdere informasjon frå ulike kjelder, oppdatere seg på aktuell forsking, og nytte kunnskapen i utgreiing og analyse av faglege problemstillingar.
- kan arbeide sjølvstendig og i grupper med problemløysing knytt til kommunikasjonsfaglege problem, praktisk forskingsarbeid eller diskusjonar om mediene si rolle i samfunnet og kulturen.
- kan kritisk vurdere teoriar, metodar og fortolkingar som vert nytta i medievitskapen.

- kan formulere klare problemstillingar, samla og systematisera større empirisk materiale ut frå metodar som til dømes retorisk analyse, intervju, survey eller tekstanalyse, og analysere materialet for å gje svar på problemstillingane.
- kan utføre eit sjølvstendig, avgrensa forskingsgprosjekt ut frå gjeldande etiske normer, særleg vist gjennom arbeidet med masteroppgåva, som er eit sjølvstendig akademisk arbeid under rettleiing.

Generell kompetanse

Kandidaten

- kan analyse medie- og kommunikasjonsfaglege problemstillingar, og ved dette utføre kommunikasjonsarbeid og analyseoppgåver i privat og offentleg sektor, medieverksemder, organisasjonar og kulturlivet.
- kan nytte medievitskaplege kunnskapar og ferdigheiter på nye område, arbeidsoppgåver og prosjekt, ut frå forståing for endringar i mediene og i teknologiske og sosiale føresetnader for kommunikasjon.
- kan formidle sjølvstendig analysearbeid ut frå formkrav og uttrykksmåtar nytta i medievitskapleg forsking, og med dette ta del i forskings- og undervisningsoppgåver.
- kan kommunisere medievitskaplege og kommunikasjonsfaglege analysar og konklusjonar til spesialistar og til ålmenta gjennom munnlege, skriflege og visuelle format, inkludert til dømes rapport, munnleg presentasjon og poster.
- kan ta del i nytenking og strategiutvikling for kommunikasjon og mediebruksanalyse i ulike verksemder.

Opptakskrav

Bachelorgrad eller tilsvarande grad med 80-90 studiepoeng med medie- og kulturfag, kommunikasjon, medieproduksjon, journalistikk eller tilsvarande emne.

Bachelorgradar frå UiB som kvalifiserer:

- medier og kommunikasjon (BASV-MEVI)

- medievitskap (BASV-MEVI)
- nye medier (BASV-NYMED)
- medie- og interaksjonsdesign (BASV-MIX)
- journalistikk (BASV-JOU/BASV-JOURN)
- film- og TV-produksjon (BASV-FILM)
- TV-produksjon (BASV-TVP)
- retorikk (BAHF-RET)
- digital kultur (BAHF-DIKUL)

Eksterne bachelorgradar som kvalifiserer:

- medievitskap frå UiO og NTNU
- filmvitskap frå NTNU
- journalistikk frå UiS, Høgskulen i Volda og NLA
- fjernsyns- og multimedieproduksjon frå UiS
- kommunikasjon og medier frå UiA
- kommunikasjon og medieproduksjon frå UiA
- film og TV frå Høgskolen i Lillehammer

Andre praktiske eller teoretisk retta bachelorgradar i medier, kultur eller kommunikasjon kan kvalifisere for opptak dersom du har minimum 80 studiepoeng i medie- og kulturfag, kommunikasjon, medieproduksjon, journalistikk eller tilsvarande emne.

Du må også ha (generelle opptakskrav)**:**

- Snittkarakter på minimum C i spesialiseringa i bachelorprogrammet som dannar opptaksgrunnlag til masterprogrammet.
- Språkkrava i både norsk og engelsk for dette studieprogrammet dekker du med generell studiekompetanse, anten på grunnlag av norsk vidaregåande skule eller på annan måte.

Rekkefølgje for emne i studiet

Masterstudiet er toårig. Første år utgjer ein kursdel, mens andre år vert nytta til å skrive masteroppgåve.

Kurs som vert tilbydd er knytta til forskingsgrupper og forskingsprosjekt ved insituttet. Studentar vil normalt kunne velje mellom eit avgrensa utval kurs, som vert tilbydd kvart år.

Om hausten skal studentar velje to kurs, kvart av desse på 15 studiepoeng. Her kan ein velje mellom MEVI301 Det globale medielandskapet, MEVI302 Avansert mediebruksanalyse, MEVI303 Film, TV og visuell kultur og MEVI304 Strategisk kommunikasjon. Desse kursa er knytt til forskingsgrupper og sentrale forskingsområde ved instituttet, og legg vekt på tematisk fordjupning og avanserte perspektiv og tilnærmingar.

Om våren skal studentane ta tre kurs, kvart av desse på 10 studiepoeng.

Det eine kurset, MEVI340 Prosjektutvikling, er eit obligatorisk kurs i skriving av masteroppgåve. Kurset har som hovudsiktemål at studenten gjennom fleire presentasjonar skal utarbeida ei prosjektskildring for masteroppgåva. Prosjektskildringa skal innehalda planar for masteroppgåvearbeidet med omsyn til problemstillingar, teoretiske perspektiv, opparbeiding av empirisk materiale, metode og progresjon. Kurset gjev ei utteljing på 10 studiepoeng. Godkjent prosjektskildring gjev karakteren "bestått", og resulterer i oppnemning av rettleiar for arbeidet med masteroppgåva.

Studentane må i tillegg velje to av tre følgjande kurs:

MEVI310-kursa: Desse kursa vil vere knytt til aktuelle forskingsprosjekt, og leggje vekt på metodisk og analytisk opplæring gjennom praktisk deltaking i forsking. Kvart slikt kurs er på 10 studiepoeng, og vert tilbydd under emnekoden MEVI310 Forskingserfaring og metode. Kva slags prosjekt kursa er tilknytta vert annonsert ved starten av semesteret.

MEVI390 Arbeidslivspraksis for mediestudentar, er på 10 studiepoeng og er eit emne der studentane skal få innsikt i og erfaring med kva type arbeid medievitarar kan utføra i arbeidslivet. Her får studentane etiske og praktiske utfordringar som typisk oppstår i slikt arbeid, og får høve til å hausta eigne erfaringar gjennom eit praksisopphald ved ei offentleg eller privat verksemd.

Arbeids- og undervisningsformer

Undervisninga vil bestå av varierte undervisningsformer tilpassa læringsutbyte og fagleg fokus i dei einskilde kursa. Blant undervisningsformene som vert nytta er seminar, prosjektarbeid, praktisk forskingsarbeid, presentasjonar, førelesingar og formidlingsoppgåver.

Vurderingsformer

Emna nyttar varierte vurderingsformer tilpassa læringsutbyte og fagleg fokus i dei einskilde kursa. Blant vurderingsformene som vert nytta er emneoppgåver under rettleiing, munnleg eksamen, heimeeksamen og mappeevaluering.

Karakterskala

Emna som inngår i det tilrådde studieløpet blir karaktersette med bokstavkarakterar (A-F), og i nokre tilfelle som bestått/ ikkje bestått.

Relevans for arbeidsliv

Ein mastergrad i medier og kommunikasjon kvalifiserer for kommuniasjonsarbeid og analyseoppgåver i privat og offentleg sektor, i medieverksemder, organisasjonar og i kulturlivet, og for forsking, undervisning og formidling i det medievitskaplege fagfeltet.

Evaluering

Alle studieprogram og emne blir evaluert i tråd med UiBs kvalitetssystem for utdanning.

Administrativt ansvarleg

Institutt for informasjons- og medievitskap

UNIVERSITETET I BERGEN
Institutt for informasjons- og medievitenskap

Vår dato
10.12.2024

Vår referanse
2024/10103

Universitetet i Bergen

Reakredittering av studieprogram ved Institutt for informasjons- og medievitenskap i 2024/2025

Viser til brev av 12.08.2024 fra Det samfunnsvitenskapelige fakultet (SV) til instituttene, hvor man ber om at det skal utarbeides programevalueringsrapporter for utvalgte studieprogram for reakkreditering i perioden 2024-2025.

For Institutt for informasjons- og medievitenskap gjaldt det i inneværende periode:

- Masterprogrammet i medier og kommunikasjon (MASV-MEVI)

Evalueringsrapportene for disse programmene ble utarbeidet av programrådene ved programrådsleder, med bistand fra fagmiljøene og administrasjonen høsten 2024.

Rapportene ble godkjent av instituttrådet ved Institutt for informasjons- og medievitenskap i møte 10. desember, og sendes herved inn som vedlegg til dette brevet for behandling av Studiekvalitetskomitéen ved SV-fakultetet, før de sendes til endelig godkjenning i fakultetsstyret.

Med vennlig hilsen

Espen Dahle
Administrasjonssjef

Joakim Dahl Haaland
Studieleder

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrifter.
This document has been electronically validated and therefore has no handwritten signatures.

Postadresse
Universitetet i Bergen
Institutt for informasjons- og medievitenskap
Postboks 7800
N-5020 BERGEN

E-post:
post@uib.no

Organisasjonsnummer
874 789 542

Saksbehandler
Joakim Dahl Haaland
Telefon: 55583316
Mobil:
E-post: Joakim.Haaland@uib.no